6L.
N.º 468

UVA.BHSC

97

UVA.BHSC

~~342~~

452

UVA.BHSC

UVA.BHSC

R 37

+

Tabula Titulorum huius voluminis

Titulus de ordine cognitionum in decret.
Titulus de causa poss. et proprietatis in decret.
Distinctio 21. ~
Titulus insti. de actionibus
Titulus de sententia exc. suspen. et interdicti in 6.
Titulus de preb. et dignit. in decret.
Tractatus de venatione ~
Tractatus de restitutione in c. si res aliena 14
q. 6. ~
Titulus qui filii sint legitimi in decret.

Finis Titulorum

Dotor.   Sahagum

132. fox.

Sequit. Explicand.
tt.^{u} de ordine cog
nitionum. hoc
Anno de
1594

Dotor. Sahagum

Rubrica

BIBLIOTECA DE SANTA CRUZ DE VALLADOLID

Diminuatione gl.a Rubrics sequit.r ver. ad eiq interpretatione premittere opor tet cognitione esse quanda iudicis ins tructione ex varijs speciebus probationu ad se informandu de causa veritate l. ob car mei §. fi. ff. de testib. c. in nostra .c. causa i. de testib. c. causa 33. de re iud. vn.^{e} tt.^{m} hunc de ord.^{e} cogni. explicamus idest quo ordine causarum cognitiones in iuditio succedant, vt cum gl.a docent Abb. et Ana nia hic. et Maranta de ordine iuditiorum

UVA.BHSC

ipse in prin. Brisonius de verbor. significatione lib. 3. verbo. cognoscere, ita explicat l. 4. ff. de ... quod non levem habet difficultatem nam si ff. iste de ordine cog. ita explicatur ... in c. post. ff. de ordine iudi. qui idem significat alia succedit ... de ordi. cog. ... cuius difficultatis solutio: dic. verbum cognitionis esse generale ad quecunque iudicia relatum civilia aut criminalia, publica, seu privata. l. 1. de off. assessor. l. cognitio. ff. de off. eius cui est mandata iurisdictio explicat Brisonius lib. 2. antiquarum lectionum c. 8. fol. 91. plerunque verbum hoc refertur ad iuditia extraordinaria accipitur tamen specialiter pro cognitione illius cause ut in titulo c. de ordine cog. nam in omnibus legibus illius tituli agitur specialiter dumtaxat de causa status atque ideo necessario titulus ille explicari debet de ord. cog. in illa causa liberali in universum ... cognitio comprehendit ... cas. 2. inter prehendendo noster titulus c. ... de ord. cog. iudiciorum ut notant glo. et Bart.

ibi et Brisonius de fo[r]mula [illegible] lib. 13.
[illegible] ordo iudiciorum. ex hac vero interpre
tatione huius [illegible] cognitionis. colligit. quod iu
dex cui commissa est causa cognitio non pot.
super ea pronunciare argumento tex. in c. [illegible] ques
tionem in § porro de off. delegati et in l.
vlt. C. de falsis. et ita docet Paulus in l.
admonendi in n.º 4. ff. de iur. iur. Alexa
der in l. a D. Pio n.º 18. [illegible] ait coma.
n. 11. ff. de re iudicata Alciatus in l. nouio
nes in fi. principij. ff. de [illegible] a qua
com. opinione non recedas. licet contrarium teneat.
Iason post tex. [illegible] in l. 1.a C. si contra ius vel vtili.
publicam. Iacobinus post tex. [illegible] in l. de qua
re 74. ff. de iudicijs. et Iason. in d. l. ad
monendi nec obstat tex. in d. l. de quare
quoniam in iudice qui iudicandi potestatem
habebat. neque etiam obest. tex. in d. l. 1.a C.
si contra ius vel vtili. quoniam ei respondet Alciatus
vbi s.º quod loquatur vbi causae cognitio fuit
delegata ordinarie quo casu non

censet.

UVA.BHSC

non censetur mutata cognitio et ideo
tanquam ordinarius potest pronunciare
arg. tex. in c. 3. de off. ord. c. cum aliquibus
de rescriptis in 6. melius 3. dic in eo tex.
non fuisse delegatam causam cognitionem
sed in genere ipsam causam. Et sic includit
cognitio et pronunciatio ut t. bene et
ista quam sequitur Bart. in d. l. a D. Pio
2a col. Abb. n. 13. in c. 1. de prohibita
sequestratione possessionis et fructuum

sequitur tex. in c. 1.
de ordine cogni
tionum
1594

Primum quod ex nostro tex colligitur est
petenti maritum exceptio consanguinitatis
obstat de qua exceptione statim agendum est.
cuius ratio est quoniam exceptio consanguinitatis
est exceptio peremptoria est. hoc est quod si pronun
ciaret. super matrimonio validum esset
probata consanguinitate extingueretur pronun
ciatum et sic magis congruit ut

circuitus ciuitat. x. de. m auditor. de
rescrip. ut statim consanguinitas expe
diat. et ne eius partes se vexent. ex
pensis x. b. in. c. 2. de ca. posse. et pro
prietatis. 2.a quam conclusiones. unicam tan
tum. propono difficultatem quam deducit. ex.
.c. ex conquestio. de restitu. spoliator. ubi mu
lieri petenti maritum ait lucij 3. non
obstare consanguinitatem. a marito propositam
per necessario faciendam esse. restitutionem
mulieri et postea de consanguinitate. agendum
2. cui difficultati interpretes communiter satis
faciunt et aiunt mulierem in specie huius
tx. egisse rei vendicatione. ad petendum ma
ritum hoc e. iudicio petitorio, quia rei ven
dicatio adjecta aliqua. causa pro homine li
bero competit. l. 1. §. per hanc. ff. de rei vendicatione
at v. lucius 3. in d. c. ex conquestione. loquitur
ut mulier agebat interdicto recuperandae
possesionis dicebat enim. fuisse spoliatam atque
ideo ei agenti iudicio possesorio non pote
rat denegari restitutio opposita exceptione

proprietatis per maritum ex reg. que habet spoliatum ante omnia esse restituendum c. in literis de restitu. spo. l. si quis ad se fundus C. ad l. Iuliam de vi. Et hunc intellectum ad d. caput ex congestis tenuit Abb. n. 3. Anania n. 2. et d. receptus intellectus sm. Ripam in l. naturaliter § nihil commune n. 13. et n. 53. ff. de adquirenda poss. sm. Ve... d. c. in literis n. 34. Menochium de recuperanda poss. l. remedio n. 114. et 212. id enim certissimum est in iure civili et canonico in odium spoliantis et favorem spoliati inductum fuisse ut spoliatus ante restitutionem non deneat suo spoliatori responde... re c. 2. et c. fi. 3. q. 1a. Quae interpretatio esse recepta sit redit tamen difficilis ex eleganti decis. Innocentij 3. in c. literas § de restitu. spoliatorum. ut non debet fieri restitutio propter periculum incestus opposita exceptione consanguinitatis per maritum mulieri petenti restitutionem. Et huic difficultati utriusque iuris interpretes satisfaciunt dicentes in d. c. literas propterea negari restitutionem propter peccatum resultans ex consanguinitate non propter simplicem

opercionem mariti, qui consanguinita
tem opposuit. Et quia consanguinitas erat no
toria et eam allegans offerebat proba
tionem incontinenti et hoc considerat Pon
tifex in dictis locis in d. pro. Praeterea hunc
m. quia periculum peccati erat verissimi
le denegat restitutio. at v. in d. c. ex quib.
fit. quod maritus allegavit consanguinitatem
non esse notoriam. neque obtulit probationem
in continenti quia propter propter simplicem
allegationem non est illi danda fides
et concedit. uxori restitutio. et ita inter
pretatur glosa in d. c. literas probo in conti
nenti quam est recessitam aitz [illegible]
s. Verbo g. c. in literas n.o 94 de restitu. spo.
Medina in c. de restitu. q. 17. Menochio
de recuperanda poss. remedio. 1 n. 214 et
n. 281. et id operari periculum incestus
patet evidenter. quam alias expoliatus
offerat incontinenti probationem dominii
nij non est audiendus ante restitutione

UVA.BHSC

qta. in c. i. §. de restitutio. spo. quam de
vem testat. Abb. b. n.° 4. et Veroiz 3.° Ale
xander in d. c. nihil. vers. numero. 24.
Pipa. 52. Coba. de sponsali. 2.ª p.e c. 7. n.° 9.

. v. 2.ª que colligit. conclusio ex hoc. text. consa
quinitatis exceptio esse prius est expedienda nempe
diffinienda quam super matrimonio et negotio prin
cipali sent.ª proferenda est. Adversus quam conclu
sionem obstant sequentia arg.ª —— a ——

Primum qm. de quare iudex cognoscit de
eadem pronunciare tenet. l. de qua. re. 74. ff. de
iudicijs. optime. tex. in c. cum super. 4.º §. tertio. 1.º sig.
concedimus. in specie nostra prius iudicem de
consanguinitate cognituris de ead. pronun
ciaturum prius ut concedamus necesse est. —

2.m arg.m quod in iudicijs aliqua incidens ques
tio opponit. in modum exceptionis vel re
plicationis super ea prius ferenda sent.ª est. l. in
tra utile. 40. ff. de minoribus. ubi si minor
in integrum restitui postulaverit et opponat
ei exceptio etatis prius de etate est. terminan
dum ait Scebola. itaque quod hec exceptio consan
quinitatis opposita a marito prius debet
terminari sent.ª et postea super matrimo
nio erit terminandum facit optimus tex

in l. liberi 1. §. fi. ff. de liberali ca. vbi ni
deris questio quasi possessionis ut cognoscat.
si actor vl. reus sit in causa liberali de
bet tractari et diffiniri antequam causa prin
cipalis libertatis. ———— ~ ————

3.m arg.m desumit. ex l. 3.a ff. de preuari
catoribus. vbi proposita accusatione alicuius delic
ti accusatus objecit iam antea de illo crimine
accusatum et absolutum fuisse, replicauit accu
sator interuenisse preuaricationem in absso
lutione illa, et ait id. C. S. prius de hac excep.e et re
plicatione cognoscendum et terminandum
quam de delicto hoc est de negotio princi
pali sic g.o prius de excep.e consanguinitatis quam
de negocio principali diffiniendum est —

~ 4.m arg.m prestat Innocentius Pontifex in c.
tuam 3.o isto tit.o vt si petenti hereditatem
objiciatur exceptio illegitimitatis prius de ea
natiuitatis agendum est et de sent.a debet ter
minari quam de negotio principali petitio
nis hereditatis ergo in specie nostra prius diffini
endum est super exceptione consanguinitatis quam
super negotio principali matrimonium

isti. et non obstantib. d. t. summa cum ra[tio]ne
decisum e[st] et decisionis ra[tio] e[st]. qd in hac specie
sufficit pronuntiare sup[er] principali negotio matri
monij. qr. si pronuntiatur illum maritum ee. vir
tualiter pronunciatur non ee. consanguineum
et ut superfluitas euitet[ur]. non e[st] necessarium ut sup[er]
consanguinitate pronuntiet[ur]. et adueniunt o[mn]es
hanc ee. nostri tx. veram et co[mmun]em ra[tio]nem. ex tx
qua colligitur elegans declaratio ad nostrum
tx. qd etsi prius agendum sit de consanguinitate.
non tamen opportere asat processi in negotio principali
ut sent[enti]a sup[er] eo lata virtualiter comprehendat
consanguinitatis exceptionem qd optime probat
tx. noster et quam ad diffinitionis articulum
procedat[ur]. et ra[tio] e[st] qm. exceptio de qua hic
non opponebat[ur]. d[ic]ta processum vel d[ic]tae personam iu
dicis aut partis sed solum respiciebat merita caus[ae]
ut hic not. Abb. n. u. post glam magnam post
medium. et probat. tx. u. tt.o 3. p. 3. d. ex[ce]ptione
lusitanea in § 6. in nouo ordine iudiciario
pro cuius rei intellectu aduerte q[uo]d tam hic et in. l. si
C. de ord. iudicior[um] referri tres opiniones et
tandem eam sequenter ut exceptiones aliq[ue] sint
emergentes aliq[ue] incidentes et omisso glo
sa[rum] interpretatio[n]e obserua eas ee. incidentes

UVA.BHSC

que respiciunt cam. quales sunt temporarie emer
gentes sunt quae opponuntur processui quales sunt
dilatoriae ut videlicet ... Velamera n.º 10
memo 3º Abb. n.º fi. hic. Bart in l. 1ª n.º 5. et
Paulus n.º 3. C. de ord. iudicio et Iacobinus in d. l.
de quare. Ripa in l. quod iussit n.º 8. ff. de re iudica
Gregorius in l. 11. in glosa 1ª tit. 3. parte 3. hoc supposito
resoluit glosa in exceptionibus incidentibus hoc est
temporijs obseruari oportere nostri tex dessemdem ordine
processio de ... non tam necessario quod de
eis pronuntiet l. 1ª 2. et 3. C. de ord. iudicio et l. 2ª C.
de ord. cognitionum d. lex 11. at vero in emergentibus
hoc est dilatorijs statim cognoscendum et pronuntiandum
... est manifesta quidem ratio quod ... possunt
opponunt et sic donec terminata sit talis ex
ceptio non pot. iudex ad ulteriora procedere et
ita est intelligendus tex. in l. liberis. in §. si
ff. de liberali ca. l. 10. tit. 3. parte 3. tenet Bart. in
d. l. 1ª n.º 3 de ord. iud. et ex receptum in hispa
nia ait Gregorius in d. l. ... et alia de
cidendi ratio assignari pot. ad nostrum tex.
quae colligitur ex bulgari ... qua dixemur sen
tentiam ... conformem libello. l. ut

fundus

ff. coi dividundo. c. tzheli de simonia cum gli
belg ti. fuerit sup matrimonio sequum necessa
riu e. ut sup eo ferat. sent.a in ea includi
tur consanguinitatis exceptio. —— ~ ——

Nec obstant ea arg.a que pro dubitandi ratione
aduximus. et i.o tx. in d. l. de quare cui cognita res est
dupliciter. i.o ut in emergentibus loquatur.
2.o ut inteligatur. de quare cognouit princi
paliter. de ea pronunciet, et cum tunc cognoue
rit de matrimonio principaliter ferat sent.a
in matrimonio et non in consanguinitate
de qua incidenter cognouit. et utergo intel
lectus coiter reprehenditur. ab interpretibus
nostris. i.o qm. esset nimia astrictio coercere
tx. illum. solum ad emergentes exceptio
nes cum generaliter loquatur. 2.o qr. ita prin
cipaliter cognoscit iudex de excep.e sicut de
principali negotio cum in exceptionibus reus
actor sit. l. i. ff. de excep.bus. cui adde Moli
neum in labyrinthio diuidui et indiuidui
2.a p. n.o 40 et sic potior equiolim actio
nes dabant et iudices. de l. i. ff. de iurisd.
o.um iudicum. et exceptionem procede
bant per modum actionis. et ita intelligi
tur. l. ex exceptio ff. de exceptionibus. vn.e cum

ita principaliter et ex(pressa)e cognoscatur non
procedit secundus intellectus glossae quia verissimus
intellectus est quod et quare cognovit iudex et
ea pronuntiare debet expresse vel tacite itaque
virtualiter illud de quo cognoscit includatur
in sententia ut in dicta lex hic ut qui pronuntiavit de ma
trimonio virtualiter cognoscit de sangui
nitate

Ad 2um argumentum ex l. intra utile ff. de restitutionibus quia glossa illum
specialitatem obtinere a quo intellectu recedit glossa in 1o
quia in illa l. non pronuntiatur expresse super aetate sed super
restitutione in integrum et ex ea sententia resultat pronu
ciatio super aetate ut in hoc textu super consanguinitate denun
ciatio super aetate ut in hoc textu super consanguinitate pronu
ter comprehenditur loquitur m. glossa 2a probamanifesta
illius legis quae probant pronuntiatum fuisse super aetate
et reiecto alio intellectu card. hic et salicetum d. l.
in 1o n. 9 verissima interpretatio sit quod hinc exceptio
nibus peremptoriis de eis statim debeat cognosci
et sit ordo iudicialis ut pronuncietur super negotio
principali si tamen voluerit iudex pronuntiare super ex
ceptione eis licebit absque nullitate processus atque ideo in d.
l. intra utile valet sententia super aetate et ita sentit
glossa nostra in fine Ancharanus et Abbas n. 12.
Bart. in d. l. 1 n. 8. C. de ordine iudiciorum Cuiassius in

in d. l. intra utile ——————

Ad 3.m arg.m dic non obstare d. l. 3. quia resp.o g.la est spe
ciale ul. 2.o prevaricationis exceptionem ad e
mergentem atque ideo de ea prius pronuntiario oportet
Pro ejiciunt Dd. hunc intellectum quia non emergens
sed peremptoria exceptio est quae. verior intellectus est quod
exceptio alegata ab accusato quod fuit absolutus de
eo crimine est exceptio emergens et dilatoria
cum sit impeditiva processus et statim debet ter
minari et quia replicatio debet esse eiusd. naturae cuius
est. exceptio prevaricationis replicatio erit dillato
ria et in ea ferenda sent.a est. ita docet Bart. ubi
s.a n.o 8. Anzarang hic n.o 9. Anania n.o 4. ——

Ad 4.m arg.m de c. cum dilectus de ord. respondet quod loquitur
ille de exceptionibus prejudicialibus de quibus statim
non solum cognoscendum est sed et sententiandum
dum ut ibi dicitur usque d.a nostrum tex. et eaque supra
resolvimus fuit tex. optimus in c. exp. 2. de apelationibus
ubi oposita except.e emergenti et dilatoria non pronun
ciatur in ea sed processu satis pronunciari si instituto processu
super dilatoria iudex procedit ad ulteriora ut in
d. c. exp. quem tex. ad hoc singularis est. sm. card.
b. et felinum. in c. sub orta n.o 4. de re iudicata
Jacobinus in d. l. de qua re in fine neque ex hoc re
pendit differentia inter dilatorias et perem
torias exceptiones quia evidens est siquidem

in prepostoriis tacita pronunciatio resultat ex
sent.a in principali ut in hoc tex probatur. ob lata
sent.a in matrimonio resultat sent.a in consangui
nitate virtualiter at v.o in dilatorijs suspe
dendum e. in ca. principali donec expresse pronu
tietur in dilatoria vel tacite si iudex ad ulterio
ra procedit ut in d.c. ex p.e ex quo resultat alia no
minus elegans differentia dum in dilatorijs poterit
pars instare et requirere iudicem ut statim pronu
ciet antequam ad ulteriora procedat qd si non fe
cerit iuste ab eo appellatur. Probat tex si c intelli
gendus in c. exhibita de iud. Rota in antiquis
tit.o de excepti. dec.e 14. Bart. in l. a procedente n.o 4.
C. de dillationi 69. Feling. in c. exceptionem
n. 23. de excep. 69. Dec. in d.c. ex p.e n.o 3. neq.m probat
hodie Tridentini decretum ss. 24. c. 20. qm. irre
parabile damnum istud per sent.am diffinitivam repa
rari non potest in prepostorijs. v.o cum de necessitate
pronuntiandum in eis non poterit iudex inter
pelare usque ad sent.am diffinitivam in princi
pali ex qua resultuabit pronunciatio in ex
ceptione v. tex hic. Sed a que d resolvimus ...

Rursus et 3.ª nostrum tx. et eaque s.ª resolvimus ob tex. l. 1.ª C. de ord. iudi. ubi filio petenti hereditatem paternam oponitur exceptio dillatoria carbon. ee. filium et nihilominus non pronuntiatur in ea donec negotium principale terminetur ad respondendum est omissis alijs interpretationibus in favorem pupilli infringi voluit ordinem in illo tx. qm. plenius consultum est pupilo procedendo in principali negotio ne ex dillatione ei deficiant probationes arg.º tx. in l. 3.ª §. dug. ff. de carboniano edicto et hunc intellectum ad d. l. 1.am probat ibi glo. pbo agnita et Bart. glo. in l. 1.ª C. de carbo. edicto recepta a Jasone et Coneo ibi n.º 5. ego tamen existimarem in d. l. 1.ª de ord. iudi. nullum favorem pupili prestari quam eam ee. exceptionem incidentem et peremptoriam atque ideo de ea simul cum negotio principali tractari et diffiniri oportebat favor tamen pupili in eo consistit quod si expediat pupilo questio status erit differenda in tempus pubertatis ut in d. §. dug. ~

Ult.º 3.ª resolutionis et interpretationis nostri tx. glo. hic allegat. tx. in c. cum Ioannes de fide instrumentorum ubi oponitur exceptio peremptoria coram Romano pontifice nempe ve

ditiones fuisse conditionales et stati in incaedum, Pontifex pronuntiat et usque gla. speciale in inca appellationis. Similis gla. in d. c. cum Ioan. quae caeter explanatur ideo dic Romanum Pontificem suspenditionali conditio. pronuntiare simul cum negotio principali quod facere potuit ut s. resolutum e. id quod fecit ne in rogare trinuncia summis iudicibus aqq appellationem inno garetur m. si revocaretur sent. sine expressio. causa quae causa exprimi non poterat sine pronunciatio in pemptoria et sic solvitur arg. et tx.

Sequitur tx. in c. l. ff. si stott.
De ordine cogni
tionum
1594

Spolium in excessio proposit. sic probatur exu satum ut actio ii respondeat non qui sequitur restitutionem in actio. v. deductum debet eadem processu terminari, ut actio et remunctio de dator restitutio. cuius conclusiones ea dubitandi ra. e. quae spolium propositum in vim exceptionis aut exceptio perempt toria e aut dillatoria si pemptoria e. statim debet explicari et eius diffinitio refertur ad

UVA.BHSC

sentam in principali d. tex. in c. 1. 5. eod. § dilato
ria est statim est tractanda et diffinienda l. li
berum § fin. ff. de liberali cau. l. 3. ff. de preuarica
toribus quia contrario ordine iudicium remanet
suspensum quoniam non sequitur spoliato restitutio
ne ea exceptione opposita quod esse non solum tex. ex ra
tione procedere quoniam docemur illo singulari ut nunquam
spoliatus facto spoliatori teneatur respondere et sic
opposita exceptione spolii istud sequentur nobi
les in nostro tex. ut monasterio non tene
antur respondere ut constat ex predictis quoniam est
probat. tex. in c. fin. § eod. c. in literis de restitutione
spoliatorum. Maranta de ord. iud. 4. p. 6. d. n. 40.
Rolandus a Valle v. 6. n. 43. volumine 2. lati
ssime Menochius de recuperanda poss. remedio
1. et remedio 15. sed instabit aliquis dicens quod si fue
nat huic priuilegio non cadit restitutionem
probato spolio uerum dicendum est in breui opposita
a romano Pontifice hic nobilibus denegandam
esse restitutionem non ex defectu priuilegii
sed ex propria exceptionis natura quia exci
pit non petit sed actionem excludit l. 2. ff. de ex
ceptionibus explicat eleganter Brisonius

de probis iuris. lib. 5. prius excipere adeo quod neque
in exceptione virtualiter includitur petitio consequen
dum .l. vindicantem. ff. de [redacted] (ecci)tionibus. ac etiam
de ss. istis nobilibus excipientibus. de spolio ce
deret Iudex restitutionem pronuntiaret in non pe
titis. dicta reg.am legis ut fundus. ff. communi dividundo
c. 3. heli. de simonia, quod in tantum est verum
quod si nobilibus isti opposita exceptione spolij incidenter
restitutionem peterent eis danda non erit et pe
titio inutilis esset ad consequendam rei restitutio-
nem. ut probat. tex. hic. post ... quem ad hoc ala-
brem aiunt Ant. de Butrio n.o 27. Imola n.o 6. Abbas
et Anania n. 3. Maranta vb. 5.a n.o 41. et ratio est quia
semper attenditur id quod principaliter agitur et incidentia
non augent dispositionem de ... de Pignendis qui
tex singularis est secundum Decium in l. non ... n. 11.
ff. si certum petatur idem Decius cons. 193. n. 3. felinus in c.
3. in n. 1. de off.o ordinarij. ——— ~ ———

Circa ratam autem dubitandi et eius explicationem
illud valde conducit ad interpretationem nostri tex.
an hec spolij exceptio qua nobilibus isti utuntur
sit peremptoria an dilatoria et ex nostro tex. ille
dilatoriam videtur probari. in illis probis et circa li-
tis

contestationem. qui tex sit legendus est secundum Velameram hic. n.º 6. et ideo dicit circa litis contestationem quod exceptiones dilatoriae proponendae sunt ante litem contestatam. l. ea demum. C. de procuratoribus. c. 1.º 2.º q. 6. c. inter monasterium de re iudicata. c. 1.º de litis contestatione lib. 6. et hanc opinionem quod haec exceptio sit dilatoria tenet glossa per tex. 6. in c. 1.º verbo ante litem. 2.º q. 6. sed haec opinio in nostro tex. non probatur. non enim legendus est circa litis contestationem prout vulgo legitur. sed citra litis contestationem, ut probant Baldus et Imola n.º 4. ita deprehenditur ex originali. lib. 2. epistolarum Innocentij tercij constitutio 20. sub titulo de ord. cognitionum et significant illa verba exceptionem spolij opositam ante contestationem fuisse. sed non ex eius propositione nobiles voluisse oponendo de spolio litem contestare quoniam non ex eo quod proponitur exceptio exceptio perhemptoria lis contesta remanet ut probat tex expresse in c. 2. de litis contestatione lib. 6. sed haec opinio quod exceptio spolij dilatoria sit in hoc tex non probatur veratur est et si spolium contingat post litem contestatam et prosequens cum dilatoria exceptio non sit ante litem contestatam debet proponi nisi sit in duobus casibus. primus quando spolium fuit commissum lite iam

contestata 2.º q. ad notitiam rei fuerit post contesta
tionem arg.º tx. et b. gla. in c. insinuante de off.º de
legati probat hic Villamera n.º 16. Imola n.º 6. Abb.
n.º 43. Cov. lib. 1. variar. c. 16. n.º 13. in fine. Maranta
de ord. iudicior. 6. p.e membro 9.º n.º 8. id. m. certissi
mum. e. qd. excep.º de novo competens et si dilatoria
sit quocunque temp.e proponi pot. c. pastoralis de excepb.
cum g.º excep.º spolij dilatoria sit si superveniat de
novo erit admittenda post litem contestatam unde
gm. generale e. excep.m de novo pervenientem ad par
tis notitiam etiam post contestationem admittendam
fore. c. ut circa de electio.e lib. 6. iuncto c. consititu
tus. 2. de apellationib. c. accedens de causatiob.
et sic dicendum e. cum coi sent.a q. Inocentius
excep.m spolij dilatoriam. ee. et proponi debere
ante litem contestatam nisi in duobus casib. s.ª re
latis. Un.e dubitandi rationi respondetur qd fuius
cognoscitur hic de spolio sicut de excep.e dilatoria
et eo probato non compelluntur nobiles respondere
donec fiat restitutio eam tamen restitutionem non
consequuntur non ex defectu privilegij casi spoliatis
sed ex natura exceptionis per quam tantum eis

UVA.BHSC

elidit intentio actoris non tamen aliquid petitur quod probat Romanus Pontifex exemplo testi cui obijcitur crimen falsi per exceptionem nam probata falsitate non imponitur ei pena ad quam partem aliqua obstant argumenta ——— ~ ———

Primum ex c. cum suspecto de confessis ubi in electione opponitur crimen simoniae et eo casu probata electus privatur officio et beneficio ——— ~ ———

Secundum argumentum desumitur ex c. per inquisitionem de electione ubi in electionis exceptio opponitur electum fuisse scienter indignum et probata eius exceptione imponitur pena ordinaria ergo idem in teste dicendum erit ——— ~ ———

Tertium argumentum colligitur ex l. 2. §. si publico ff. ad legem Juliam de adulterijs ubi si maritus accusabit uxorem de adulterio et uxor excipiat de lenocinio probato lenocinio imponitur pena ordinaria marito ergo probata falsitate pena ordinaria est imponenda testi falsum dicenti ——— ~ ——— x

His non obstantibus tertium hic decisum est et non obstat primum argumentum ex c. cum suspecto de confessis quia negandum est simoniae crimen ibi propositum fuisse per modum exceptionis immo per principale accusationis iuditium et ideo in eo casu optime imponitur pena ordinaria et hoc videtur inuere

c. ille. in illis p̄ bis q̄ sent.am definitivas
premitit. m. institutum fuisse processum princi
paliter super simonia ac proinde in eo sententiam dif
finitivam protulisse et ita ad probant veriss. cum
gla. hic. et in d. c. cum super quam interpretationem
probant Romanus in l. cum mulier. n.o 8. ff. solu
to matrimonio et feling. in c. 1.o de exceptionibus.
3.a et 4. declusione et b Parisius n.o 29. Costalius in l.
luciis. ff. de his qui notantur infamia ——
Neque obstat. 2.m arg.m ex d. c. per inquisitionis.
quoniam ex ipsius literae constat principaliter formatis
fuisse processum per inquisitionem super electione et
delicti in exceptione omissis et ea ratione procedit via
ordinaria ad deiectionem punitionem non vir
tute exceptionis quam interpretationem
tenuerunt s.a relati in solutione prioris arg.i
Neque obstat 3.m arg.m ex d. § si
publice quoniam singulari et speciali iure induc
tum e lenocinii exceptionem habere vim accusatio
nis quoniam quodammodo videtur lenocinio non so
lum maritum gravans sed et uxorem excusans.
et ita probato Baldus communiter receptus ab
omnibus.

UVA.BHSC

P H qq modis lenocinium comittitur ponit Can
tera in suis questionibus criminalibus c. de
lenocinio et in omnibus casibus qq comititur preter
illum qui continetur in d. §. si publico ha
bet locum decisio nostri tx. ut repellatur
leno a testimonio non tamen virtute exceptio
nis debet puniri ——— ~ ———
Nota 2°. ex tx spolium in vim actionis propositum
consequi restitutionem et in eod. processu cumquere
la debet terminari. quae decisio duo continet. primum
ca restitutionem secundum circa processum et pri
mi dicit ea esse ratio. qm. sicut exceptionis proprium
est repellere et non consequi l. 2. ff. de exceptionibus.
c. a nobis eod. tt°. ita actionis proprium est consequi et
non repellere. l. actio in personam ff. de actionibus et
oblig. in pr. insti. de actionibus. atque ideo nobilibus
de spolio excipientibus non datur restitutio quae
tantum conceditur. ut probat tx noster in pr° cum ea
in modum actionis, Ad 2m de eod. processu probat tx
actionem prius a monasterio intentatam et
reconventionem postea a nobilibus propositam in
eod. processu terminari debere ad prius quam partes.
pro ra°. dubitandi facit reg. tx. in l. qui prior. 29.
ff. de iudiciis. et verum intellectum Bart. et

et Alvaricidel Sto. Abbatr interdum litigantes al
terum prius egisse et illum praeferendum esse idest
Abbat. ex noster in illis pcbs quae prius fuit
proposita prius esset tractanda quod dicendum est mo
nasterium praeferendum esse. siquidem prius egit
Nihilominus contrarium disponit. noster tx. cuius fu
damentum. et ratio est. ut circuitus evitetur et par
tium sumptibus subveniatur inductione est. ut eodem pa
su utraque causa terminetur sicut conventio et re
conventio. l. 1ª et fi. ff. quae sent. sine apellatione res
cindantur. l. neque scriptura C. de compensationibus
l. cum Papinianus et authentica et consequenter
C. de sententiis et interlocutionibus omnium iudi
cum c. 1. et 2. de mutuis petitionibus. l. 20.
tt. 4. p. 3.
Neque obstat dubitandi ratio quae m. concedendum est prius
intentantem praeferendum esse in ordine
non tamen sunt instituendi diversi processus sed sub
eod. et ead. sent. terminantur actio et conven
tio ita Abbat hic gl. a pcbo ead. sent. Belamera
in quaestio apposita. A66. n. 13. Maranta de ord. iud.
4 p. 6. d. n. 40. Bart. in d. l. qui prior, felinus
et Marianus. n. 17. et mantua. n. 8. in c. 1. de

UVA.BHSC

mutuis petitionibus et ita e. explicanda glossa nostra probo ead. quatenus dicit quod sunt plures sententiae hoc e. plura capitula quo ad dispositionem effectus sub una tamen sententia et subscriptione et ita praxis obtinuit.

Illud tamen dubitant nostri quo tempore reconventio sit proponenda alias si tempus non esset praefixum negotium iam diu agitatum differendum esset propositae reconventione ut ead. sententia utrumque esset terminandum quod esset maximum inconveniens. unde alij ex interpretibus existimant ante litem contestatam reconventionem esse proponendam vel statim post contestationem quod videtur probari in authentica et consequenter C. quomodo et quando iudex. et in glossa fi. et in c. 1. et 2. de mutuis petitionibus alij vero existimant proponi posse in quacumque parte litis et probum statim in d. auth.a et consequenter referunt usque ad sententiam et hoc aiunt probari in c. dispendia §. reus quoque de rescriptis lib. 6 et 6. durante iudicio, et quod ita observandum esse probat glossa magna in c. 1. de mutuis petitionibus Speculator titulo de reconventione §. sequitur. prioris tamen opinio verior est ut ante litem contestatam proponi oporteat vel saltim post incontinenti ut gaudeat hoc beneficio quod eod. processu et ead. sententia sit terminanda

et ita proprie est accipiendus tex. in d. auth. et co
sequentur ver. probo statim et in. d. c. i. probo in stincti
melior tex. in cle.a sepe. §. verum de probo, quia signe
ut reus debet proponere reconventionem in exordio
litis et sic ante litem contestatam vel paulo post. probat
etiam tex. in c. ex conquestione. ubi ante et post litis ingressum
de restitutione. spo. hanc opinionem dicit. communem la-
francus. d. cle.a sepe col. 2.a Velamera hic. 7.o oppositione
fol. n. 13. Anania. n. 6. Dominicus in d. §. reus quoque.
n. 8. et francus. n. 6. qui respondent ad tex. ubi dum dicit
durante iudicio quod sic ea probabat referuntur ad reconventiones
debent accipi ante contestationes vel statim post
violaretur et corrigeretur litera illius tex. atque ideo haec
interpretatio admitenda non est. unde alii existi
mant in eo tex. proponi reconventionem et admi
tendam usque ad sententiam non tamen ex hoc sequitur
quod eodem processu et sententia terminari debeat quia non
omnis reconventio illo gaudet privilegio sed ea dum
taxat quae ante contestationem vel paulo post
opposita fuerit sed dicat aliquis cum tex. sic intelectus
non servire de dubio quia clarum est reconventiones
esse proponendas coram iudicem et altera admitten
dam

respondendum est necessariam fuisse illius ex deci
sionem gm. delegatus nullam habet iurisdictionem
nisi in ca. sibi omissa et cum ex ille loquatur in
delegato oportuit declarare qd ex privilegio re
conventionis iurisdictio delegati prorogatur ultra ar
ta in omissione hodie ex. l. 1. tt. 3. lib. 4. nove recop.
reconventio proponi debet intra tempus prefixum reo
ad proponendas exceptiones qd. viginti dierum est. —
Rursus et 3. eand. resolutionem probo conventio
nem et reconventionem non. ee. eod. processu et sententia
terminandam ex. tx. in l. 1. § si. ff. quae sent.
sine appellatione rescindantur sic inducendo qd. ubi
iudex in actione et reconventione non pronunciavit et
ait id consultus posse partem appellare o. primi
ut valuisse sententiam alias ad eius decisionem non esset
necesaria apelatio ac per consequens non est iure condo
ut de ead. terminetur. l. prolatam. C. de sententiis et
interlo. omnium iud. cui aro. respondendum est qd licet
iudex in ead. debeat simul pronuntiare non ita
necessario qd. si non pronunciaverit sententia nulla sit
sed erit tantum iniusta qua propter necessaria
erit apelatio ad eius recisionem ita docet hic gl.
verbo ead. ubi alias tum appellandum est quam
sequitur Bald. n. 10 et Abb. n. 14. Maranta

de ord. iud.

15

4. p. d. 6. n. 10 Socin. in c. 1. n. 17. et 6 Marg. Ma
rza n. 16. dicit. comm. de mutuis petitionib. p. hec
resolutio difficultatem habet et sententiam nullam
probo sequentibus. 1. qm. lata sententia contra iuris ordinem
nulla est ipso iure l. prolatam C. de sententiis et inter
locutionibus omnium iud. versus l. introductum est super eod.
iudicem esse prolaturum ut in nostro textu probatur
et in d. l. cum Papinianus et in d. auth. et
sequenter. et in c. 1. et de mutuis petib. et
in c. cum dilectus de ca. possessionis et proprietatis
ergo sententia lata contra has leges erit nulla ex defectu iud.
neque obstabit textus in d. l. 1. § si vero admittitur apela
tio qm. sequenter in illo interponitur apelatio
ab eo qd. nullum est l. si expressim ff. de apela
tionibus ad rescindendum quatenus de facto facta
sit. pro tenendo comm. opinionem quae verior
est dic qd. textus non introduxit formam substantialem
qd. iudex in utraque causa pronunciet quo casu pro
dunt superiora arg. et ideo sententia in nostro textu non
erit nulla pro bono iuris litigantis et sic ab ea de
bet apelari ut in d. § si.

Ult°. 3ª. hanc p. nostri tx. facit tralegans in c. ex qq. ĩ. de restitutione spo. probat. m. spolium in viam reconventionis propositum non ead. sent. terminandum esse cum principali quin potius suspendendum ee. in principali quousque spolium diffinitum sit. ad responde spolium habere priui legium suspendendi principale petitorium, q. est. utrumque proponitur suspendere c. in literis cum segg. de restitutione spo. c. pastoralis de ca possessionis et proprietatis et ita in d. c. ex qq. cum maritus egerit de matrimonij proprietate et uxor opposuerit spolium eiusd. matrimonij poterit suspendere proprietatem at in nostro. tx. nobiles agunt de spolio castri llo. et monachi petunt damna monasterio illata et sic in re diversa proponuntur actiones atque ideo spolium non suspendit petitorium principalem ut patet ad rem dixissam intentatum quod recepissimum est.

Sequitur. tx. in. c. tuam 3°. in ordine. de ordine cognitionum

Botr — Sahagum

1594

~~Summa~~.

~

Ad cuius cognitionem sciendum. 2. dificilem nostri textlectio nem tribus diuidi opinionibus. i. legitimitatis cam. prinei puam fuisse et coram Pontifice Magno prius propositam. et inde Reginam Cipri coram Francie Rege hereditatis petitionem intentasse. ita significant nostri tx. probat. De pententem ex illa successionis. cam incipere etc. quia post quam coram Pontifice agebatur an Regina Cipri foret illegitima incepta fuit successionis ca coram Rege hanc lectionem agnouit gla in positio. cas Enricus n. 4. Velamera 3 opositio. Abb. n. 1. Anania n. 1.

~

2. hereditatis petitionem prius intentatam fuisse coram Rege Francie a Cipri Regina tanquam proxi midi cui adversarij obijciebant illegitimam esse et inter illegitimos proximitatem non considerari cum e legitimitatis exceptio pendeat ex defini tione veri et legitimi matrimonij. De quo secularis cognoscere non pot. c. de carnimus. c. quanto. s. De iudicijs. Debet ad ecclam deuolui. c. lator. S. c. causa 1. in fine qui filij sint legitimi Rex Francie eam

remisit

sedi Apostolicae ita probant nostri tex. probat c. ad nostrum examen ut potequae ad forum ecclesiasticum pertinet esse relatam et ita ideo inhibet Regi franciae ne ulterius procedat sed patienter expectet ita gloss. Innocentius et alij.

3.º adversarij allegabant haereditatis petitionem coram francorum Rege Regina cuius allegabat sese proximiorem et ita caeteris praeferendam adversarij replicaverunt esse illegitimam. unde illegitimitas fuit opposita in vim replicationis ut in specie legis. tertiae ff. de praevaricatoribus. l. quem Alexandrum. C. ad l. Iuliam de adulterijs. c. praecedenti prius. expone autem Abbatis qui ita succedit exceptioni replicatio sicut actioni exceptio. l. 2. et 3. ff. de exceptionibus. sic Ioan. Andreas n.º 4. Host. 1.º anania. i. 2.º autem verior et verior e. ex gloss. Innocentio Hostiensi. Ioane Andrea n. 4. Card. Ancarrano Butrio Imola. et Abbate n.º 7. col. in ratione decidendi et in i. arg. referunda.

Neque obstant nostri tex. probat c. defendentem ex illo qui non referuntur ad ordinem petendi sed ad substantiam effectumque iuris. sed ex legitimitatis destructione

UVA.BHSC

pendere an Regina ad successionem admittatur nec obstat verbum incipere quia resp. Ioan. Andreas probat, a Card. et Abbate explicari idest inceptam prosequi quod aliis displicet velut alucinantibus. ex historia ipsa vero ratio. vn. verior explicatio est. verbum incipere proprie accipiendum esse respectu personae Ludovici Francorum Regis incipientis cognoscere de successione de qua multis retro annis cognouerat Philipus pater suus coram eo m. egerat Regina super et opposita eo iudicio illegitimitatis except. Philipus ad sedem apostolicam detulerat cuius iudicium expectare debet Ludovicus ut recte docuit Onuius 3. h. ita observandum est. Nec obstant illa verba si ab ipsa Regina fueris super hoc requisitus quia ex vera historia constat Reginam ut diximus esse actorem et idcirco ipsius interest iudicium recte ordinari quod esse non pot. nisi precedat cognitio super natalibus de finitio successionis determinationem ut aperte exprimit noster tx. v. nihil aliud att. ita agnouit Ant. Cesinius scholis ad nostrum tx. securusque sic tenendum est. de qua lectionem veri ssimam et receptissimam ——— a ———

Summa

Petenti hereditatem obstat illegitimitatis excepcio

que prius ab ecclesiastico difinienda est quam secu
laris in principali procedat ——— a
Pro ratione dubitandi i. sic arg.or iudex in principa
li causa competens cognoscere pot. de causa incidenter
occurrente de qua principaliter cognoscere non
posset tx. in l. quoties C. de iudiciis l. nullum C.
de testibus l. cum proponas C. de rebus creditis c. de
prudentia de donat. inter vir. et uxorem. h. si iu
dex secularis et incidenter occurrat causa spiritua
lis c. decernimus de sent. excom. lib. 6. quae causa excom
municationis spiritualis est c. nemo contempnat 31.
q. 3. c. corripiantur 24 q. 3. c. quaerenti de verbor. si
gnific. c. dilecto de sent. exc. lib. 6. sic ius patronatus spi
rituali anexum cum sit c. de iure 16. c. quod clerici 6. de
iure patronatus laicis quoad cognitionem interdicitur
principaliter c. quanto. §. 1. de iudiciis si incidenter occur
rat secularis de eo cognoscere pot. c. significavi 41. de
testibus q. cum Rex francus de sucessione competenter cog
noscat ut significat noster tx. et apostolus c. causam tamen in
fine qui filii sint legitimi potest etiam cognoscere
de causa natalium cum incidenter occurrat. h. prin
cipaliter de ea cognoscere non posset ———
2. sic argumentor consanguinitatis exceptio matrimonii oppo

sita

18

praeiudicialis. d. c. ex rq.e c. literas & restitutio. spo
liator. c. i. cum segg & consanguinitatis affinitatis
non tz. impedit in. ca. principali procedere imo.
cum ea simul. tractari et difiniri debet. tx difficilis
in. c. l. s. isto. tt.o q.o tz illegitimitatis. excep.o succesioni
praeiudicialis sit non debet eius processum impedire
h. ~ . 3.o sic arg.or vt inhibitoria ab ecclesiasti
co decernatur. d.a secularem partis citationem prae
cedere necessa. d. c. Romana. § si v. de appel. lib. 6.
p. h. non precesit. vt ex litera constat. g.o non debet
Rex patienter spectare ——— ~ ———
Qui non obstantibus. d.m h. resp.t breviq. tertiq. et cum
duae sint propositionis partes. duas exigunt deci
dendi rationes ——— ~ ———
Prior pars e. cam natalium etz incidenter
occurrentem ab ecclesiastico prius definiendam
ee. decidendi ra. asignatur in literarib. vt pote
quae ad forum eclesiasticum spectat. p. non decla
dit. quae. spectet idcirco sciendum. d. inst.a supna
turali potesta.e Petro sucesoribusque data interiori
Mathei. 16. tibi dabo claues. c. in nouo. 21. distin.e
Tridentini. ss. 14 de sacram.to poenitentiae. c. 1. 5. et 6.

UVA.BHSC

et exteriori ad conservandam eccl. maiestatem
Mathei. 18. qd. cumque ligaveris. c. quodcumque liga
veris. 24. q. 1. Tridentini. ss. 25. c. 3. laicos exclu
sos ee. c. 1. cum segg. 11. q. 1. c. decernimus cum segg.
de iudicijs. ex una eoi. l. divina. ex alia. l. positi
va. ex communioni autem in spiritualibus. l. divina
in temporalibus. l. positiva ut ab origine lati
ssime disputavimus. in d. c. decernimus. in. rone
decidendi. et in prioribus. argumentis
Unde qr. matrimonium in ipso mundi exordio instituit
Deus Geneseos. c. 1. 2. 9. 24. Tobie. 7. Xpi. reformavit sacra
mentumque effecit. Mathei. 19. Ioan. 2. Marci. 10. Luce.
16. Paulus publicavit. 1. ad corinthios. 6. et 7. eccla acce
pit. c. sunt qui dicant 19. cum precedenti. 27. q. 2. c. quod Deus
18. 33. q. 2. c. debitum de vigamis. c. gaudemus. de divor
tijs. c. ad abolendam de hereticis. c. 1. de voto lib. 6. Trident.
ss. 7. de sacramentis. can. 1. ss. 24. de sacramento matri
monij. in pr. ideo quatenus sacramentum e. de iure di
vino supernaturali. de ipso cognoscere ad eclam pertinet
secularibus qz. l. divina erit interdictum. quinimo et infe
rioribus. eccl. prelatis. epis. m. duntaxat eius cognitio
competit. c. auditis. 15. in fi. de prescriptionibus. c. accedentibus
12. de excessibus prelatorum Trident. ss. 24. de matri

monio can. fi. iuncto. c. 20. de reformat. pr. ad hæc. quia et hodie matrimonij dispensationes a Pontifice Maximo non omittuntur sede vacante illius etiam dignitatibus. p. viciniori epo ut ad probat Quintilianus Mandosius de signatura gratiæ. t. dispensationes matrimoniales et in praxi frequentissime est. idque ideo causa matrimonialis grauissima reputatur et a maioribus etiam iudicibus dumtaxat debet definiri. ut ex superioribus autoritatibus et iuribus probant. b. quæ et interpretes et Cob. in 4. 2. p. c. 1. 5. vnico Naua. c. 22. a n. 19. Marcus Ant. Cucus maior institutionum lib. 4. tit. 11. n. 20. et ex D. thoma in additionibus ad 3. p. item q. 62. art. 1. et in 4. d. 26. q. 1. vb. Soto et Palacios q. e. Petrus Canisius in categuesi de matrimonio art. 1. et a. Bartholomeus Ledesma. de matrimonio dificultate 3. et 14. Cæ. cum in proposito nostri tx specie extendatur de matrimonij legitimitate Rex franciæ. l. diuina iura pax illius cognitionis ut ad eccam. cognitionem deferret necesse fuit. et quod tx. extenderetur. de matrimonio et eius validitate aperte deprehenditur ex historiographis nam Philipa Cipri Regina petebat omitti tum companiæ ad se pertinere tanquam filiam Enrici natu maioris Teobaldus. dicebat eam illegitimam quia quod Enricus.

uxorem duxerat Elisabet philippæ matrem vivebat adhuc Gondulphus. primi ipsius Elisabet mariti. philippa autem replicabat verum esse vivere Gondulphum non autem esse maritum quia Elisabet minor. duodecim annis reclamavit et per Legatum sedis Apostolicæ diffinitum fuit non fuisse matrimonium et ita legitime cum Enrrico contraxit.

Hæc est vera nostri textus relatio. ex qua deducitur secura interpretatio, et verissima decidendi ratio ad quam reducenda est glossa et communis Inocentij, Hostiensis, Ioan. Andreæ, Baldi, Enrrici, Valamera, Ancarrani, Card. Butrij, Imolæ, Ananiæ et Abatis numero 10. textus et omnium indi[illegible] decernimus cum statim allegandis ad primum —

interpretatio est textus ostendi de matrimonio Elisabet matris Philippæ Reginæ Cipri petentis comitatum Campaniæ et ideo stricta disputandi ratio Rex franciæ ut eam matrimonij causam ad Pontificem Maximum ut deferat necesse est ex apta decidendi ratio quia secularis [illegible] divina de spiritualibus cognoscere non potest causa autem matrimonialis spiritualis est cum matrimonium quatenus sacramentum de iure divino supranaturalis sit ut [illegible] ita secure tenendum est nostrum textum attento iuris rigore in similibus casibus semper in observatione fuisse et sic accipiendum esse responsum dicitur lator quod dicitur cum [illegible]

t. qui filij sint legitimi ———— ~ ————
Inde etz. deprehenditr. qd. si d. Philippam teobaldus
objiceret ee. illegitimam ut pote natam ex sou
luta. vl. adultera. palam questum faciente vt nonnu
m & matrimonio vl. eis validitate Regem franco[rum]
posse & ea ca. cognoscere. nec debere eam ad. ecclesiae iudi
cium remittere & ita accipiendum. ee. Abatem. &
alios. s. d. ita accipienda. e. ra. prioris partis ————
In posteriori dicitr secularem non posse ulterius
procedere in principali donec ab eccla. natalium. ca
definiatr. decidendi ra. assignat nosti. t. litera.
t. nil. aliud esset quam dixisse processibus intricare ne
gotium & confusio. quad. iudicij ordinem perturbare.
inquirunt nostri interpretes qualiter intricetur.
negotium. & iudicij perturbetr ordo resp. Ioan. And.
ac ceteris probatz. cum. ca. succesionis, & natalium
h. sese stingant & altera ab alia dependeat ut
ex litera constat facile stingere posse Regem francie
in succesio. & Pontificem in natalibus. contrarias
proferre sent. & ita intricari negotium & ordinem
perturbari. maxime qr. eod. temp. partes diversis processibus
diversisq. in Regnis grauarentr sup eadem re. s. iurisno. at
partium molestijs. & expensis consulentem. h. sperandus.
. C. & iudicij. c. finem litibus. & dolo & contumatia. c. 1°
& ca. possesionis. vnde. h. Pontifex atq. francie Rex

UVA.BHSC

similes pronuntiarent sent.ᵃ negotium dispositum intricaretur processibus et iudicii perturbaretur ordo

quoniam verissimum est nostra in specie iudicii ordinem in successione pendere ex natalium definitione ut ex litera constat ibi. dependentem ex illa successionis com. et in d. c. lator et in d. c. campanam si iudicio Apostolico Regina illegitima pronunciatur iuxta illius diffinitionem Rex franciae in successione procedet ad excludendam Reginam si vero pronunciatur legitima procedere debet ad cognoscendum an in comitatu Campaniae tanquam in feudo vel maioratu sit preximior Regina vel femina ex eius institutione debeat admitti ut quotidie observatur ergo si antea Rex franciae in hoc procederet et negotium intricaret et iudicii ordinem perverteret et obtineret ratio text. in c. qualiter et quando ii. de accusationibus ibi. quoniam ex iis quae inrationabiliter sunt acta non potest rationabiliter aggredi

et text. elegans in c. i. ibi. quoniam ordinis Ratio exigit sic. de rerum petitionibus constatutum sic fin. de rescriptis lib. 6. et in nostro iure semper circuitus vitandus est. cle. auditor de rescriptis. ergo ratio. Rex franciae et quilibet secularis spectare debet iudicium ecclesiae antequam ulterius procedat quod si implere noluerit compellitur per ecclesiasticam censuras

ita praxi frequentissimum est, ad quam decidendi ratio reducenda est. com. omnium sententia.

Ex qua explicantur iuris regulae in ea disputatione occurrentes. Prima ex l. qui prior. 29. ff. de iudicijs. ex qua ut eleganter interpretatur Bartolus in c. praecedenti causa in iudicio prior debet semper ordine praecedere et sic successiui causa cum prior fuerit deberet ergo ad finem praecedere et respondemus illius legis interpretationem obtinere in ventione et reventione non tamen si reventio obijceretur in vim exceptionis praeiudicialis quia tunc suspenditur suspensione iudicium ita docuit ipse Bartolus in c. praecedenti et receptissimum est in quacumque praeiudiciali ex com. sententia et in c. pastorali de excepti. et in l. a procedente C. de dillationibus

2a. ex l. ut psium. 3o. ff. de iudicijs. ex qua causa natalium coram Rege incepta debet finiri debebat respondemus in effectu debet finiri cum sententia causae principalis a Rege proferenda causam natalium comprehendat respondemus natalium in qua de matrimonio agendum ut diximus nec incipi nec finiri posse de ipse coram Rege franciae cum l. divina incapax sit ut 4a resolutum est.

3a. reg. a est legis de quare. 14. ff. de iudicijs. eod. modo explicanda.

4.ᵃ c. cat se si contingentes non ē. diuidendas. l. nulli. C. de iudicijs. c. i. de ca. possessionis et propr. et mg. in eam reg.ᵃᵐ casu quoties vna ex contingentibus pertinet ad diuersum forum et idcirco h. ca possessioni et proprietatis si se contingant. vt eisdem iuribus si altera spectat ad forum eccl. diuiditur conti nentia vt apte docuit. R. in. c. fin. de iudicijs ad quod iu. diuiditur et in c. lator. 4. c. cum q. 7.ᵒ quis filij sint legitimi qu. ca. natalium. ad eccl.am pertinet ita ecce explicatur. ——— ~ ———

5.ᵃ reg.ᵃ proparatorij et proparati. idem ē. iudicium. l. liberis. 1. §. fin. ff. de liberali ca. latissime in R. 1.ᵃ de iudicijs ——— ~ ———

6.ᵃ c. ex. l. 2. ff. de iurisdictione c. praeterea 5. infra de off.ᵒ delegati. cui mandatur iurisdictio conseruntur mandata tia. ad iurisdictionis expeditionem necessaria et oportuna intelligitur. m. intra ipsius iurisdictionis limites et terminos. non tamen superioris. vt e. spiritualis et ecclesiastic. c. solite de maioritate et obedientia cum s.ᵃ relatis ——— ~ ———

inde et 7.ᵃ explicatur reg.ᵃ incapacitatis laicorum propositam in c. decernimus cum seqq. de iudicijs. vt amplietur

in persona Regis et Imperatoris ex nostro tex. d. c. cum non ab homine c. nouit de iudiciis vnde interpretamur omnes leges cesareas et Regias contrarium disponentes et earum authoritates ex potestatis defectu nullas esse vt latissime resoluimus in d. c. decernimus ad rationem decidendi et in specie ad 1. argumentum cum sequentibus. Non obstant dubitandi rationes in medium adductae. 1. ex l. quoties C. de iudiciis cum similibus quae respectu grata probu patienter spectes nostrum tex. et similes obtinere in causa spirituali nempe matrimonium de qua hic et in d. c. et in d. c. tamen cuius cognitionem secularis habere non potest licet incidenter occurrat vel per reconventionem argumentum autem legis quoties et similium obtinere in causis ciuilibus et temporalibus et inde probant interpretes de causis ciuilibus eclesiasticis posse secularem cognoscere si incidenter occurrant licet in reconventione displiceat incidenter occurrant. ... hoc interpretum probatio ... ... n. 9. ... quae ... interpretum ... facile ... si quidem ... nostri disputandi rationes facile ... si quidem laicorum incapacitas ad causas spirituales et eiusdem ... pertinet per solida difficultatis explicatione ——

Imprimis constituo in cognitione eclesiastica alias causas esse spirituales consistentes in sacramentis, religione, fide, voto, iure eligendi, iure patronatus et similibus alias

ciuiles et temporales consistentes in re pecuniaria vel hereditaria. Ita. c. cotingit. de spiritualibus c. dilecti. c. exposita. de ciuilibus sa. de arbitris. c. decernimus. de obbus. c. quanto. de anexis spiritualitati. c. at si clerici. c. clerici. c. cum non ab homine. c. nouit. c. qualiter et. qdo. c. fin. de iudicijs. de ciuilibus et temporalibus. tx elegans in c. si iudex laicus de sent. exc. lib. 6. l. 46. et 97. tt. 14. p. 1. eiusmodi. seculares. iudices incapaces ee. ex d. c. decernimus. cumalijs. late congestis in d. c. decernimus ad Rae. decidendi vt resoluimus. coiorem sent. dumtaxat distinguuntur in spiritualibus l. diuina in ciuilibus positiua incapaces ee.

2o. constituo cas in iudicio siue principaliter siue incidenter occurrentes. quando tractari quo ad ius ipsius cas. vt h. et in d. c. latri. et in d. c. cum quando. quo ad factum dumtaxat vt in d. c. significauit. 4. de testibus. c. decernimus. c. si iudex laicus. de sent. exc. lib. 6.

3o. constituo iudices alios ee. incompetentes alios incapaces, incompetentes vocamus. iudices seculares salma tinos quo ad ciues ca morenses incapaces vero quo ad clericos vel scholasticos vel quo ad eam nobi

litati

c. tenuit. de incompetentibus loquitur ajta tex. in d. l. quoties. in d. l. nullum. De incapacibus loquitur tex. in d. c. decernimus cum seqq. de iudiciis. l. l. 4. n. lib. 2. compilationis. cum aliis —— ~ ——

Hiis ita compositis quia nostra interpretatio in cá spirituali etiam incidenter occurrente iudicem secularem cognoscere non posse. ut in nostro tex. cum similibus. in ciuili autem posse cognoscere ex d. l. quoties ——

~ In 1. interpretationis parte de spirituali incidenter laicum cognoscere quia verissima est ex Innocen. Hostiensi. Ioan. And. n. 10. Bal. 4. Anca. Bela. 3. q. oppositione. Ant. card. Abate. 9. dicente omnem hic omnibus in c. cum clerici in princ. et in c. decernimus. an. 49. ore soluimus. —— ~ ——

In 2a. interpretationis parte de re ciuili ecclesiastica laicum incidenter cognoscere posse. ita quam explicant et probant Vincencius Ioan. And. d. n. 10. Enricus h. dubius. Vela. d. n. 3. q. oppositione. Ant. et Abb. d. n. 9. ex qua sub dissimulatione vidente [illegible] Cardinaliter interpretationem ad d. l. nullum. C. de testibus. aliis narrationes. aqta [illegible] Baldo. et Salicito in pr. l. cod. ex Gilbertino Benedicto. Casaneo. Tiberio Deciano relatis. in d. c. decernimus. ubi n. 49. probaui conclusionem verissimam

et magis recepta est, quod hic clericus ex proclatilicentia coram seculari in causa civili deponens falsum dixerit non potest a seculari puniri sed ad ecclesiasticum remitti debet quinimones poterit a prelato puniri exactis coram seculari ex textu expresso in d. c. at si clerici in pri. sed debet iudicium ordinarii in certa forma et tribunali ut hic diximus unde inadvertenter Abb. et ceteri qui hanc interpretationem sequebantur contra Vincencium Ioan. And. Vela. et ceteros duplici errore lapsos esse animadvertendum est.

Priori quatenus asserunt iam praemittere ita docuisse quod illi imposuerunt quia ipsa dumtaxat respondit argumentum procedere in contrarijs causis civilibus quasi dixerit l. contraria ff. l. quo iure et similes obtinere in causis civilibus id est secularibus ut melius comprendit Ioan. Imola n.º 7 hic hoc est procedere in specie et qualoquin vero ff. iudices incompetentes ex incidentia fieri competentes. id est quia iudex incompetens habet iurisdictionem in habitu et potentia quae ex iusta causa reducitur ad actum et exercitium et idcirco causa incidente occurrens et iusta reputatur causa ut incompetens fiat competens et illius iurisdictio in habitu et poten

tia

 Sahagun

educati ad actum et exercitium quo in sensu verissima est quae interpretatio et utraque opinio est propria species et interpretatio dicta legi quo niu. C. de iudiciis l. nullum C. de testibus l. cum proponas. C. de rebus creditis l. 25 C. ad exhibendum ut late resolvitur in d. c. decernimus an. 44.

7. Posteriori sequitur errore qua tenus opinionem eam explicationem verum etc. ordinariam cognitionem habent in re civili ecclesiastica incidenter occurrente ex d. l. quoties cum aliis apte errant Abb. et ceteri q. 2. l. quoties cum aliis loquitur in iudice incompetente laico quod incapax non solum quoad causas spirituales sed etiam quoad civiles ecclesiasticas d. c. decernimus c. ex clerici de iudiciis c. que in ecclesiarum c. ecclesia sancte de constitutionibus c. non minus c. adversus de immunitate ecclesiarum c. quanquam de censibus lib. 6. et ideo neque consuetudine possunt fieri capaces c. clerici de iudiciis c. ad audientiam de consuetudine et idcirco quamvis episcopus licentiam concederet clerico litigandi coram quocunque iudice non posset utique coram laico ex vera interpretatione d. c. in c. significasti

ni ficasti

dix. c. i. et post ipse, ut late diximus in d. c. decernimus. an. 96. quia non tantum modus tollendi incapacitatem quae tolli non potest nisi ab habente potestatem et volente incapacitatem tollere ex vera interpretatione d. c. significasti et c. praeter. 32. d. 4. scivit cumulari a. d. n. 96. quod nullo modo per incidentiam potuit esse capax. sed etiam sanctianus ut latissime resolutum est in d. c. decernimus. n. 91. et 94. et Marco Ant. peregrino de iure fisci lib. 6. tit. 3. an. 8. Anastasio Germonio de sacrorum immunitatibus. lib. 3. c. 4. et c. 13. ita secure tenendum est. alio etiam involvitur errore Abb. d. n. 9. dicens in civili incidenter cognoscere laicum non tamen in reconventione. idem fel. et Mantuan. 26. col. d. c. at si clerici in princ. per contra est. quia tamen in spiritualibus clericus coram laico reconveniri non possit ut nos ostendimus et alijs de excepti. ti receptissimum sit nec in criminalibus propter clerici personam etiam si civiliter intentatis ut dignitas pro bono tenet in c. at si clerici in. de iudicijs probat. et in civilibus autem reconveniri possit coram

exceptionis

ex cit. d. glo. et probo sup. proprietate in c. fin. de iudi
cijs. et probo suspensis. in c. 1. de mutuis petitionibus.
ita praxi recipitur quod vt late disputatur. in d. c. at
si clerici an. 4 superest itaque tex. in d. l. quotiens et
similes procedere in iudice incompetente. nostrum
autem. tex. in iudice incapace cui interpretationi
fortiter et apte repugnat vlt.o arg.i pars. lai
cum. et sic incapacem cognoscere incidenter de
re spirituali in d. c. significauit de testibus
d. c. decernimus de sent.a exc. lib. 6. Paliis omissis
resp.o tex. non tractari de iur.e rei spiritualis sed de
mero facto nempe si fundator ecclesiae eam libe
ram reliquerat non autem ad quem pertineat
patronatus. vel quis debeat praesentare vt in c.
quanto de iudicijs sed de illo facto et voluntate
fundatoris vt constat ex d. c. significauit et de
facto exc. an fuerit excomunicatus vt a iudicio repe
latur. vt in d. c. decernimus de sent.a exc. lib. 6
non an valeat excomunicatio vel non, quia ergo
re de iur.e et pertinet ad ecclesiam. vnde idem in

matrimonio dicendum est quod si agitur de iure matrimonij an valeat vel non ad ecclesiam pertinet ex nostra lex d. c. lator d. c. cumque cum alijs. Si autem agentur de facto matrimonij tamquam quis contraxerit matrimonium laicum cognoscere posse docuit Bart. in d. l. 2. in fine ff. de iurisd. in l. titia n. 3. et 4. ff. soluto matrimonio in l. si nuatio C. de sacro sanctis ecclesijs et in d. l. quoties Bald. hic n. 2. verior ex relatis in d. c. decernimus n. 64. 3. mem. ex Hostiensis et Ioane And. probat Abb. hic n. 10. et communem lata in d. c. decernimus n. 67. prior et verior est et secure defendenda quoties laicus subiectum habet in quo iurisdictio fundare posit neque obstant Abbatis et aliorum arg. 1m. ex laicorum incapacitate generali ter. cau. ecclesiasticas comprehendente d. c. decernimus cum seqq. de iudicijs. quae intelligitur quando agitur de iure principaliter vel incidenter non de facto. 2m. eadem ratione interpretandum est ca

vt inquisitionis §. prohibemus. de haereticis. lib. 6. & quocumque modo intelligitur non principaliter. vel incidenter de ea haeresi nonaliq. de facto.

~ 3.m ex tx. difficili. c. si iudex laicus de sent.a exc. lib. 6. vt an sit clericus. vel non factum cognosci. fateri necesse. e. de eo m. laicus cognoscere non pot. ex eo tx. et vera eius intelligentia ratio. qu. resp.o verissimum. e. ex defectu subiecti qu. res spiritualis e. nempe ordinis sacramenti persona clerici ex ea et a secularibus exempta vt. 1.o idcirco cognoscere non pot. vt. a. ps. docuit tx. c. qu. de re ecclesiastica et spirituali discernere tenendum e. qu. cum clericus a seculari debitus non pot. coram eo ordines probare probo coram ecclesiastico qui per inhibitoriam secularem ad remisionem compelli ita praxi frequentissimum. e.

4.m in l. si ex plagis. 93. §. in clivo ff. ad. l.m aquiliam b. resp.o incar. ius ee. positum vel. qu. probe in. ea. Bart. et com. intelligunt in. ea. idest in facto vn.e Decius et alii colligunt ius ee. aspecto in se parobile et sicut laicus de iure ecclesiastico

ita nec de facto cognoscere poterit. Si autem fallit
qui sunt recte separati cognitio facti et cognitio
iuris nec. 3m. probatur in d. c. in clericos dicitur
sic. ad conflictum non posse cognosce de iure responde
re. quod nisi factum expresse intelexerit et
sic priorem sent. ad ceterorum et veriorem
ex. affirmamus in d. c. decernimus usque ad. tertium
memorum quae. m ——— ~ ———

Cap. 22. Summa vera interpretatio c. inter
dictum incapacitatis laicorum in c. decernimus
cum aliis de iudiciis propositum explicari ex nostro
textu et similibus et nostrum tx. et similes ostendo
me intelligi ex d. c. decernimus et segg. ——

Primo laicos incapaces esse ad cognitionem de iure
non solum rei spiritualis sed etiam civilis ecclesiastice
c. decernimus. c. quanto. c. et si clerici c. clerici. c. cum
non ab homine. c. qualiter et quando. c. fin. de iudi
ciis c. 2. c. si diligenti. c. significasti in fi. de foro
compe. ——— ~ ———

2° ampliari ex nostro tx. et d. c. lator. d. c. cap.
quia etiam si incidenter causa erat et ita interpre
tandum est tx. in d. c. proponimus et quomo
modo

nostrum q. tx. et similes ampliavi ex d. c. decerni
mus et aliis. obtineat non solum in re spiritua
li sed etiam in civili ecclesiastica de qua laicus nec prin
cipaliter nec incidenter cognoscere pot. vid.

3o ampliavi etiam ea iura et traditiones
quando agitur de facto in quo laicus subiectum non
habet ad cognitionem ut si c. clericus vel religio
sus an non ex d. c. si iudex laicus.

4o limitavi etiam in facto in quo subiectum laicus
habuerit de quo et principaliter et incidenter not.
cognoscere pot. ut de facto libertatis et etiam in
d. c. significavit de facto excommunicationis in d.
c. decernimus de sent. exc. lib. 6. de facto matri
monii iuxta Bartoli traditionem magis acceptab.
h. et in d. c. lator. per alexandrum de Nevo. b.
n. 21. et Relatos in d. c. decernimus n. 64. ut
referuntur similes casus usque ad numerum 96.
et ita tenendum etc.

ex qua vera traditione deducitur solida nostri
tx in terpretatio. i. quod in simili specie illegi
timitatis exceptio. ad ecclesiasticum iudicium deferri necesse

et.

quoties agitur de iure et validitate matrimonij ut tr. in d. c. lator. et in d. c. tam sponsit desante iuris disputatio et matrimonij validitate Regem iudicemque laicum posse de excep. cognoscere. tanquam de alia temporali ac civili ut defendenditur ex coiouibus s. relatis ——

Inde deducitur 2°. qd. si Philippa Cipri Regina oppositam illi nativitatis excepm. ingenue fateretur. qr. dicit se ee. illegitimam sufficeret ad succedendum in comitatu sicut in multis maioratibus institutum e. tunc Regem franciae posse de optimo cognoscere mirabiliter docuit Bald. n. 2. tr. ——

Vnde colligitur 3°. qd. si d. Reginam Cipri obijceret Teobaldus ee. filiam vulgo q. alterius maliris non conjugatus secularis cognitionem haberet qr. non contenditur de matrimonij valore nec legitimitate ——

4°. si d. Reginam Cipri excipieret Teobaldus no ee. Enrici filiam cognosceret utique secularis qr. non agitur de iure matrimonij sed de facto filiationis de qua laicus cognoscere pot ex. d. c. significavit cum alijs Abbate n. 9. Anania 3. tr.

28

q.a ingentem includit difficultatem esto reginam si sui in iudicio fateri se illegitimam &c. vt s.a diximus fuisse tamen bona fide progenitam ab Larico Patre suo qui contrahebat Uxorem Elisabet. prig. fondulsonas tam fuisse. et sufficere bonam fidem vnius coniugis ad prolis legitimationem .c. peruenit. 11. c. ex tenore. 14 qui filii sint legitimi. & huiusmodi exceptionem quis cognoscere debeat grande dubium .d. et secularem non posse arg. c. noster. &c. et coniunctis eius inter praestatis ad ea &c. videndi relata &c. quam ita obseruatum fuit in Regia cancellaria. exceptionis illegitimitatis in comitatu de Puhuenrosho. ad Pontificem remitente vna in Rota tres sententiae prolatae fuerunt sed illegitimi tota et aliae tres sed bona fide &c. in exceptionem natalium sed statu de Aiala. nulli remisit. d. tamen probat ex eo quod quaestio bonae fidei meram factum continet non ius &c. elegans in l. bonae fidei 4 d. . in prima. (illud ad factum pertinet vt bona vel mala fide possideat.) ff. de aquirendo rerum dominio de facto autem rei etiam spiritualis cognoscit laicus d.c. significauit. et coniunct. l. cum secularis de ea cognoscere poterit. qui prius. defendunt respondent eam. com optinere in causa laici vt in d.c. significauit. d.c. Licarnimo de sent. et Bartoli spe cie non autem in grauamine vt successionis vel si-

mili

maximum preiuditium includente in quadi
ficultatem nostrum non hz interponere iudi
cium qz. utraque ca. l. ze latis pendet in summo Re
gi. ar. cuius prudentissimum decretum partium
rao. postulat.

6.º nostrum tx. obtinere. qdo. agitr. de pprietate. hoc aut
placitum. d. h. et in. d. c. lator. in. d. l. quoties. et alijs
s. estrz. egisse possessorio in quo non admittitr excep.
requirens altiorem indaginem. l. 1. in pº. l. 3. §. si dicq.
ff. de Carmoniano. l. 1. C. eod. l. 1. §. si ea ff. de ventre
in poss. mittendo. l. fin. C. de ed. Diui Adriani tollendo
l. unica. C. si de momentanea poss. e. 1 ut disputa
dum. d. de ca. possessionis. l. 45. tauri. b. 8. 9. et 10.
tto 7. lib. 4. compilationis. Regina obijcitr illegiti
mitatis excep. dubitatio. d. an ex nostro tx ad
etiam sit remittenda interptatio praxi excep
ta. d. non eē admittendam qz. illegitimitatis
excep. altiorem requirit indaginem plures
annos duraturam. et hz. in c. lator tempus
duorum mensium. designatum fuit pedit in illa du
taxat. causa et id circo. b. et h. clamant ad pros
cruendum. ee. huiusmodi exceptionibq. certum
tempus. ne lites sint immortales ut plerumque

UVA.BHSC

29

constringit in ecclesiasticis. Ex palacio Rubias in repetitione Rubricae § 23 et 24 n.º 19 ut agnovit tridentinum ss.º 24 c. 20 quare ita saepe practicatum est in cancellaria et summo Regis &c.

Tertio excepciones admitti ut pluribus in casis necesse est. Circa ad octavam ex nostro textu remittatur. maior dubitatio est Baldus autem n.º 3 h. respondet Regem franciae et quemlibet secularem de ea cognoscere posse quia sufficit possessionem probare ex d. l. 1 § fin. et idem observandum esse in quacumque causa praeparatoria in qua non agitur de principali. Et inde probat Baldus nullum esse possessorium mere spirituale neque ecclesiasticum caeterum Baldi interpretationem a Pontificiis receptam non esse dicit Caesar Ardus in repetitione d. legis unicae C. si de momentanea limitatione 19 n.º 33 ego itaque difficultatem comprehendo si Baldus doceret in possessorio matrimonij excepciones posse Regem franciae diffinire nec a Pontificiis necessarias. Baldum reum esse posse esset ... nostrum textum et probatur certe sanctiones pro Baldo dumtaxat loquitur quando agitur de possessione filiationis not.

UVA.BHSC

qr. eo in possessorio sufficit Reginam probare e in
poss.e filiationis et sic solum et facit ex d. l.
bone fidei l. si in p.o et § si furiosus ff. et ad
quirenda poss.e c. cum nostris. de ress.e sequunde
et quo secularis cognoscere pot. et ita et aldon
rissuijs et a casareis recipitr x.a superiores tra
ditiones ——— ~ ———
Difficilior autem disputatio e. si obijceretr no
ee. filiam legitimam et Regina allegaret
ee. in poss.e filiationis legitime. idem iuris
constituendum sit. quam exceptionem ad eccl. iudi
cium remitendam ee. probatr ex nostro tx. eligendi
versus pp magnam legitimationis cum matrimo
nio iunctionem sicut m. iu.e nro. certissimum. e.
qd. tz. metu gesta. ipso iure valeant. l. 1. cum seqq.
ff. et eo. qd. metu. ca. etz. spiritualia c. 2. cum seqq. et
hijs que vi. c. si v.o 8. et iu.e iu.o preter votum et matri
monium. c. 1. et hijs que vi. c. et mulierem. 6. cum alijs
et sponsalibus. ita et dotis promissio nulla e. l. si mulier
22. § si dos ff. et eo qd. metus ca. pp magnam cum
matrimonio iunctionem eccl. etz. ra.e iudex eccle
siasticus et ca. dotis cognoscere potest. et ei tempo
rali et inter seculares. c. nuper. c. pp. de sentent. dedimat.

inter virum. com̃ s. et h. et verior s. alteram
relatam a Palacio Rubios in repetitio. Rubricę
l. 23 et l. 24. qua ratione non poterit secularis cog-
noscere de legitimatione propter magnam eius cum
matrimonio coniunctionem ________
Quod tamen probatur ex superioribus interpretationibus
quia si ipsi Regina allegaret legitimationis causam
ad proprietatis iuditium pertinere sibi satis esse in
possessione legitimationis fuisse. et illo facto com̃ s. repu
tationis poterit secularis cognoscere ac cum
contendatur et iure matrimonij nec de iure legitimatio
nis. sed de illius dumtaxat facto ex d. l. bona fidei
d. c. decernimus cum alijs. ex quibus hanc veriorem
arbitror non ex argumento Baldi nullum possessorium
esse mere spirituale vel ecclesiasticum nec ex glossa
in ad finem in c. literas de iuramento calumnię di-
centa in possessorio rei spiritualis de calumnia
iurandum esse. quia contrarium nostri verissimum
esse probant ut latius in c. in literis de restitutione
spo. ita meminisse iuvabit ________
Cum omnia ita accipienda sunt contra com̃ s. opinionem. mi
contra lectionem s. relatam illegitimitatis ex
ceptionem coram Rege francię incidentes fuisse oppo
sitam quia contra priorem lectionem si coram Ponti

fice

proponeretur qr. de successione cognoscebat inter laicos sibi in temporalibus subiectos vel qr. de successione in huiusmodi ca. incidenter agebatur utraque ca. per ipsum foret definienda qr. erat tantum incompetens et ex incidentia pot. fieri competens ut s. dixim(us) et latius in d. c. de ordine cognit. a n. 49. et latissime in c. novit ad rationem decidendi de iudiciis et statim respondemus solvitur per hoc s. arg.

Non obstat 2. arg. qd sicut consanguinitatis exceptio matrimonio preiuditialis e. non tamen impedit in ca. principali procedere et cum ipsa tractari et diffiniri c. 1. s. eod. ita legitimitatis exceptio q successioni preiudicet non debet cam successionis impedire et cum ipsa tractari qr. aliis omissis respondemus qd in c. 1. obtinere in exceptione peremptoria cas principali opposita coram eod. iudice ut ex d. c. 1. et cui constat h. autem fuisse illegitimitatis exceptionem preiuditialem cuius proprium e. processum impedire et prius de ea pronuntiare ut in l. 1. cum aliis. C. de ord. cognitionum l. qm. alexandrum n. 26. C. ad l. iuliam de adulteriis c. 2. s. itaque pro dependentem in pr. et ibi ab Innocencio Gu. And. n. 6 henric. 2. Anca 9. Vela 10. Ant. Imo. Abb. n. 6. Anania 4. h.

UVA.BHSC

et eiusd. cum qta. probo cognoscendum in c. 1.° 1.ª

Praeterea repugnat illegitimitatis excep.m ee. peremptoriam qe. perimit. cam principalem deinde etiam excep.m ee. praeiuditialem que. ad exactam difficultatis cognitionem sciendum imprimis e. qd. h. vis excep.° et in genere et in specie praeiuditialis dicatur nótz. cumd. habet efectum probatur qe. excep.° proprie e. actionis exclusio l. 2. ff. de excep. in pr.° et § 1. inst.ª ad. c. 2. de excep. g. excep.° in genere actioni praeiudicat deinde in specie aut e. peremptoria idest. que si recte probatur cam. principalem perimit l. praescriptionem peremptoriam. C. de excep. c. 1.° 1.ª c. 1. et 2. de litis contestatione lib. 6. l. 8. tt.° 3. p.ª 3. l. 1. tt.° 9. lib. 4.° compillationis g.° peremptoria cae principali praeiuditialis e. aut e. dillatoria idest que respicit cam principalem et eam differt. donec de ea pronunciatur, ut e. excep. excomicationis vl. declinatoria. vl. spolii vl. ex defectu mandati. vl. personae c. pastoralis. c. excep.m de excep. c. 2. 1. l. 9. tt.° 3. p.ª 3. d. l. 1. tt.° 9. lib. 4. compillationis g.° dillatoria praecessiva praeiuditialis e.

2.° sciendum e. qd quis haec verissima sint e. tz. etalia excep.° que nominatim praeiuditialis appellatur. cuius +

[illegible]ptium. e. cas praeiudicari tanquam peremptoria et pr[ae]cessui tanquam dilatoria et idcirco tractanda et diffinienda e. ante. cam. principalem quae debet interim differri. l. 1. cum. segg. C. de ord. cognitio num. d. l. qm. Alexandrum. tt. lx. 9. tt. 10. p. 3. d. l. 1. tt. 9. lib. 4. [illegible] gd. si occurrunt duae praeiudiciales. quae praeiudicialior. erit debet in cognitione praeferri. vnd. ex exceptio servitutis vl. libertatis quae natura praeiudicialis sit. d. l. qm. Alexandrum. d. l. 1. C. isto. tt. d. l. 9. partitg. ca. testamenti inofficiosi vl. nulli ex qua dependet libertatis diffinitio in cognitione praefertr. tanquam praeiudicialior vt docuit [illegible]. l. si qs libertatem. 7. ff. de petitione haereditatis. ita explicanda. ex Bart. n. 11. Angel. n. 4. t. imo si occurrunt praeiudiciales. eiusd. speciei sz. libertatis praefertr in cognitione quae praeiudicialior. e. tx. elegant. in. l. si ipsus [illegible]. 26. §. si mater. ff. de liberali. ca. t. aut differenda. e. ca. filij. donec de matre constet. tt. [illegible] [illegible] Paulus [illegible] rescripsisse. si contendit de statu matris et filij. apud diversos iudices aut iungendam. ee. vtramq. cam. coram vno iudice aut differendam. ee. cam filij donec de matre sent. dicatur

rao. e. qr. ex matris diffinitione pendet filij sent.a etiam illi prejudicat qm. prejuditialis pprium. e. ut in prin cipali non procedatr. ante quam terminetr prejuditia lis. ut ex tx. in. §. prejuditiales. inst.a de actionib9. pbat qta pbo prejuditiales in. 3. opinione. recep ta. a Dino. n.o 12. fabro. Angelo. Jasone an.o 3. late facio n.o 12. Ottomano. et Balduino et. qta pbo dependentem a ciu. Inocentij et aliorum ...

latis de presumptionib9. lib. 1. q. 1. an.o 14. lib. 2. q. 64. Rebardus de prejuditijs. lib. 1. a. c. 12. Damaudesio in praxi ciuili. c. 137. in criminali. c. 32. ——

Que omnia verissima sunt iure Cesareo et pontificio. Iure tamen Regio difficilima qr. h. l. 9. tt.o ...

omnino ... aperte disposuit. l. 10. tt.o 3. p. 3. ... exemplum in exceptione servitutis et simi lib9. et dicens ex ea non impediri processum in prin cipali cuius difficultatis in ... montalbus immemor fuit. D. Gregorius lopez. in d. l. 9. pbo primeramente tratia interpretationes refert ultimam dicit meliorem sc. quod. l. 9. offeri in continenti pbationes exceptionis prejudi tialis et ideo circa ad mitti ad impediendum processum. at in d. l. 10. non offerri in continenti et ideo non admittitur eamd. pbat ... molina. lib. 4. c. 9. an.o 41.

Acebedo. in d. l. 1. tt.º 4. n.º 23. & 49. Olano in concordia iuris civilis & Regii. litera. D. n.º 16. negari tamen non potest. esse. omnino divinatoriam ut ingenue fatetur Gregorius Lopez. & inde cogitandum relinquit. qui ergo in. sua sunt opinione nempe. in. d. l. 9. constitui regulam iuri civili & canonico conformem circa superiores traditiones in praeiudicialibus observandas at. vero in d. l. eam regulam limitari non obtinere quando praeiudicialis. malitiose oponitur. eo dum taxat fine ut contestationem in principali differat & processum impediat pro qua interpretatione considero in. l. 9. eod. tt.º 3. parte 3. praescribi formam oponendi dillatorias & in eis statim pronuntiandum. esse. suspenso principali quomodo ista in dillatoriis admittit lex 9. non. est. verisimile in praeiudicialibus negari in. d. l. eleganter quam confirmatur ex l. 11. eod. tt.º 3. parte 3. ubi suspenditur principalis & prius pronunciatur in illa exceptione esse. servus. vel. non esse. legitimus contra testem quomodo aforciori contra partem. foret quod penitus iniustum in. l. 9. & 11. admitti & in. d. l. Regiis...

2.º q. et civili & Pontificio & Regio. iure. exceptio contra aliquem oposita ut prius se esse. partem doceat processum impedit in forensibus & in actionibus perspicuum. est. an te omnia legitimandam esse. litigantis personam. l. 1. cum segq. C. qui legitimam personam. l. 2. iunctaglosa.... ... & ... l. ... de dicto ... Adria ... ...

ignorat. C. qui accusare non possunt. l. 1. vt latewit
& causa. l. 9. et in d. l. 4. 4.9 ergo afortiori in pre
iuditiali cuius proprium est impedire et suspendere
ex d. gl. p. ob pre iuditialem et com. ibi. et multis
adidaw Perez. l. 1. tit. 2. lib. 3. col. 1007. ver. si prejudi
tiales Asinio in praxi § 18. a. c. 1. maxime in cu
sata in d. l. 10. et q. sig. ex ferrum in obligexcluden
dum. l. qd. attinet. 32. ff. de reg. iuris. l. serv. C. de
iudeis. d. l. 11.

3º. ex probir eiq. d. l. 10. tit. 6. e por ende decimos que si estas
defensiones o otras semegantes a ellas los demanda
dos pusiesen antes si. para embargar la respuesta
que non se debe el Juzgador de tener por ellas
de ir adelante en el pleito principal. ergo illa
pba para embargar la respuesta aptelegantr
qd. excipit malitiose ad impediendam ctestatio
nem. ofirmatur. ex. l. 9. precedenti. ver. otrosi de
cimos. vbi. se laedit in. 4. fin. excipientem etiam indi
latorijs et malitia ad impediendum non admitit
quam dispositionem volui ostimare in d. sequenti
in except. prejuditiali et significantilla p
ba para embargar la respuesta ita elegantes li
mitatr. reg. de legis. 9.ª et sic ius Regium Cesareo
et Pontificio recte conuenit itamquam ipse inhabit

UVA.BHSC

ex qq. desistendi[?] v[?]ni tx. inter pptatio qd. [illegible]

[illegible] illa excep. non e. legitima filii Enrici [illegible]

tura peremptoria sit et cau principali dumtaxat

opposita ut. i. q. de ma ma[tri]monij. Rex franciæ

cognoscere non potuit et ideo eam remisit ad

iudicium eccl. ex quo pendet successioni[s] deter

minatio ut. constat. ex. litera tx. ad. excep. [illegible]

[illegible] praeiuditialis et obtinet ipsius virtutem et [illegible]

[illegible] suspendendi processum [illegible] superioris [illegible]

[illegible] Enrici [illegible] Regem franciæ patienter [illegible]

redebere Pontificis sup. legitimitatis nunciatio

neque obstat excep.m accidentaliter praeiuditia

lem praeferendam [illegible] naturæ peremptoriæ quæ

debet tractari etiam principali ut in c. i. [illegible] excep.

cum primum in iudicio praeiuditialis effici [illegible]

habere praeiuditialis naturam. tx. [illegible] in c.

in [illegible] de restitutio. spo. ubi spolium acciden

taliter admissum ex [illegible] gaudet natura

suspendendi petitorium consanguinitatis sup. quo

nominatim facta fuerat delegatio [illegible] consequitur

qd. si huiusmodi excep. opponeretur coram iudice

competente [illegible] si Rex franciæ ex Pontificis

delegatione de iu. matrimonij cognosceret illa

excep. erat [illegible] peremptoria et simul cum ca.

successionis tractanda et diffinienda ita securè tenendum est. et ad eam interpretationem superiores textus reducendi sunt. soluitur 2.m arg.m
Non obstat 3.m quia loquitur in diversa specie sciendum m. e. textus ibi sententias priorem inhibitoriam sine partis citatione valere ut in. textu ibi. posteriorem non valere. ex d. c. Romana. §. si vero c. non solum de app. lib. 6. ut referunt Anca. n.o 4. Ant.us 9. Abb. n. Lanania fin. tt. Jason. in. l. nec quidquam. n.o 30. ff. de off. proco. lib. Auendaño. 1. p. c. 22. n.o 7. Cob. in practicis. q.e 24 n.o 3. alij distinguunt si decernitur ex off.o iudicis obtinere priorem. si ad petitionem partis obtinere posteriorem. quae apud interpretes. comm. est. praxit. prior magis recipitur ex Quintiliano Mandosio de inhibitionibus. num tx. interpretans. q. 10. 14. 18. 39. Robertus lancelotus de atentatis. 1. p.te c. 20. q.e 3. n.o 30. 2. p.te c. 29. q. 3. n.o 9. Borgognius. dec. 9. n.o 37. dec. 21. n.o 74. confunduntur m. ex tempore mutatae quia ante. num tex. et post. decernebantur sine citatione. Innocentius autem 4.us in. d. c. Romana. Bonifacius 8.us in. d. c. non solum eam parti citationem in app. necessariam esse docuerunt per consuetudine contrarium ita ductum fuit et ita praxis admittebat usque ad tridentinum sess. 22. c. 7. sess.e 24. ca. 20. consuetudinem abrogans Innocentij

et bonifacij constitutionem reformans ita tenen dum est. Vnde deducitur ne cum tex. 1.º interpretan dum esse contempl. in decernenda inhibitoria non esse necessariam parti citationem. 2.º esto qd. fuisset necessaria non tamen loquitur in instant. appellationis in qua intelligunt illa iura. 3.º 3.º esto illa iura in 1.º instant. idem decernisse non obtinerent iura in specie qr. hic non agitur de noua inhibit. sed de antiqua iam diu Regi Philippo denunciata et nunc tudobico denuncianda 4.º esto qd ageretur de noua inhibit. nec eo casu necessariam esse parti citationem affirmandum est. qr. superiores iura non obtinent qdo. ecclesiasticus inhibitoriam decernit. sed secularem a re spirituali cognoscere curantem ex nro. tex de exceptionibus et traditionibus. ut cum iudicio probant lancelotus et Borgognius. et ita semper observandum est ab solicitatoribus. argumento huius tex.

Sequitur tex. in c. fin. de ordi ne cognitionum expli

Dotor. candus a doctissi Sahagun

mo doctore Sa

hagun

UVA BHSC

Summa.

Agens possessorio recuperandæ non tenetur spolia toribus respondere nisi super spolio quo in vim exceptionis opposito repellitur ab agendo. 35

Pro cuius explicatione considerandum est duplicem reg. constitui a Gregorio 9. tit. quia si theoriam totius tit. de cau. poss. et de restitutione spo. primor est spoliatum non teneri spoliatori et spoliatore reconvenienti vel excipienti in iudicio respondere poste rior est spoliatum teneri spoliatori et alio spolio reconvenienti respondere et ab eo excipiente repelli.

Pro ratione dubitandi 1° sic arguitur reconvenientem posse generaliter et quacumque de reconveniri et per exceptionem repelli et ratione et l. institutum est ergo idem in spolio reconveniente observandum erit. probatur antecedens in reconventione l. cum papinianus aut. et consequenter C. de sententiis et interlocutionibus c. accusatores. pro cuius in agendo 3. q. 8. c. 1. et 2 de mutuis petitionibus c. 2. prima cum ea dicitur spo. tit. in excepti. etiam spoliatore est elegans in eod. c. 2. c. cum ecclesia Sutrina c. cum sup. de cau. poss. c. significasti de divortiis ergo procedit consequens.

2° contrariam partem sic arguitur quia agentem de spolio nec conventionem nec exceptionem alterius spolii admittendam esse ipsa spolii ratio Armentura[?] spoliati

q. admitti non debet, probatur antecedens in reconventione qz. sequeretur alterum spolium manere impunitum primi n. spolii vitium purgatur. 2. qz. de vi [illegible] taxatur in iudicio [illegible] ex l. i. quivis. l. si longe l. cum fundum. 18. ff. de vi et vi armata. l. si [illegible] ad l. fundum. C. ad iuliam de vi [illegible] spoliandi ut alter alterum spoliaret [illegible] quando in continenti fit non iudicatur spolium [illegible] defensio naturae permissa. l. ut vi. ff. de iust. et iure l. i. §. vim et vi armata ex intervallo [illegible] spolium e. punitione dignum. l. 3. §. cum igitur. ff. de vi et vi armata deinde si spoliatus ante omnem assumptionem restituendus e. ex eisdem legibus. c. i. cum aliis de restitut. spol. si [illegible] cum admittitur reconventio. ex nostro tx. non restituitur ante assumptionem [illegible] admitti non debet reconventio in exceptione [illegible] eisd e. utendum rationibus. immo et a fortiori [illegible] si oposita in vim exceptionis spolii agens et alio spolio repellitur ex nostro tx. utrumque spolium manet impunitum [illegible] imperiale rescriptum in d. l. si quis ad l. fundum. unde maioris [illegible] [illegible] foret excipiens quam agens interdicto qz. in excipientis potestate e. actorem repellere ex nostro tx. [illegible] 2. [illegible] [illegible] [illegible] sequens —

UVA BHSC

Doin.

qq non obstantibq. 3. m h. resp. Gregorii. 9. dai dendi raem asignans in . pp. cum restitutionis petitio docens spolii privilegio factum est spolia tum non respondere. spoliatori ante restitutio. quz rao si refertr ad tx. vedentem d. spoliatuz admitit reconventionem et exceptionem in ipsa palam foret que. considerandum. e. vt diximus duplicem a Gregorio. 9. regulam constitui alteram negativam vt d. spoliatum non admitatr proprieta tis reconventio neqz excepto. alteram affirmativam admiti alteriq spolii et except. et reconventionem ——— a ———

In negativa b. no e. audiendq raem asignat spolii eo privilegio gaudere vt non audiatr spoliator antequam restituat ex. d. l. 1. cum seqq. ff. de vi et vi armata in d. l. si qs ad se fundum tt. l. nemi nerit ~~[struck text]~~. C. unde vi. fundatrqz nati rae. relata in. c. oportet. 3. q. 2. c. 1. de restitutione spo. lib. 6. et que ad exceptionem civili rae. qr. ex dispari ca. et. caq. rae. non pot. excepto nocere. l. pp et si ante. ff. de exceptionibq. dispar autz ca. et rao. e. proprietatis agentem ad spolii restitutionem qr. nihil habet cu proprietas cum posse. l. naturer. 12. f. nihil coe ff. de adquirenda posse

maximè conveniente spoliji favore et spoliantis odio ex utraque m. ca. spolij privilegium esse veriq. e. extremo tx. et c. in literis de restitut. spo. cle. una. de ca. poss. quis plures opiniones referant Vrsius in. c. 1 nº. 19. de restitut. spo. Menochiq. de recuperanda in 3º. a nº. 14. caque rae resp. Gregoriq. 9. non ee audiendum spoliatorem de proprietate reconvenientem vl. excipientem. qz. spoliatq. non cogitr illi respondere in proprietate donec restitutus sit. et in hoc gta. et oium cois hic. et in. d. §. nihil. cod. et in. d. c. in literis receptissima. e. sm. qua respondes ad. 2m. argm

Altera. nri tx regª. e. afirmativa d. agentem de spolio admitti alteriq spolij reconventionem aut exceptio. de reconventio. constat in pr. tx. b. nisi suspe q. spoliatoris si eum reconveniat et de except. in pr. fin. b. quanquam ab agendo repellatr que verba referuntr ad. verb. praecedentem. b. non cogatr. quasi dixerit q. spoliatus. nõ cogatr spoliatori ante restitutionem respondere at vo. si excipitr de spolio q. non cogatr respondere repellitr qz. ab agendo donec restituat. vn. conventionis et reconventionis et exceptionis de spolio eadiudicatr. ca. et ideo decidendi rao huiq regulae. e. utramque ee spoliatum utque gaudere privilegio et ea rae. privilegiatus enim pariter privilegiatum non utitr privilegio suo l. verum. 11. §. item que ritr. ff. de minoribq. l. si ad mi

litel. et in pr. pr.

lites ff. in pr. ff. ad ... ff. de excusationibus actor. aut. quas actiones. C. de sacro sanctis ecclis. b. cois aut. de sanctissimis epis copis. § et hoc presenti c. auditis de in integrum resti tutione. c. ad aures de prescriptionibus. cois. b. et in c. in presentia ex felino n.o 29. Decio 91. de probationibus. fol. in reg.a possessor. 2. p.e § 2. n.o 4. dein. perusina. 3. n.o 21. Menochio de presupt. lib. 2. q.e 72. lib. 4. q.e 89. n.o 121. Marco Ant.o peregrino de iur. fisci. lib. 6. tit.o 6. an.o 20. et ideo reuentio admititr etz. in momentanea poss.e vt. s.a glam. nram. docuit Bal. n.o 9. et ab. alijs receptus ———— ~ ————

Neque obstant dubitandi raes prior qr. tz. regi.a veri ssima sit conuientem posse reconueniri x.a formam magistraliter prescriptam ab. Inocencio 3. in c. 2. l.a isto tit.o inteligitr de ca. simili et de qua iudex cognoscere possit. qr. non poterit clericus reconueniri de ca. spirituali nec criminali etz ciuiliter intentata propter iudicis incapacitatem vt dixi mg. in c. precedenti et latius in c. at si clerici an.o 14. de iudicijs ita nec de propriedate poterit reconueniri agens possessorio recuperandae propter privi-

uilegium

vt diximus in ratione decidendi; nec obstat adm[illegible] [illegible] in d. c. cum certa sententia de causa possessionis cum aliis, q. in illis iuribus admittitur spoliati consensu vt [illegible] disputabitur nonteq. ipso c. dicente qua in specie noster tex interpretandus. & [illegible] in d. c. in litteras cum seqq. de restitutione spoliat. ita fecit terminandum. —

Neq. obstat posterior dubitandi ratio q. sciendum est in hoc spolio Rem publicam, magistratum, et partem ofendi d. l. cum fundum [illegible] ff. de vi et vi armata cum aliis [illegible] d. l. si quis ad se fundum C. ad l. iuliam de vi vnde fit quodq. pars consentiat, et ipse remitat spolij ofensam et damnum, delictum tamen non manet impunitum q. Reip. et iudici ofensa spectat ad Remp. et eius fiscum qua ratione cessat traditio paria delicta mutua conpensatione tolli. l. viro. 41. ff. soluto matrimonio, c. intelleximus de adulterijs non intelligitur quoad delicta ad publica vindicta et idcirco nec in spolio q. ad publicam pertinet vindictam vt prediximus vnde [illegible] demus negandum est spolium manere impunitum nec dari causam delinquendi q. si alter alterum spoliauerit vterque puniendus erit [illegible] in mediu

qr. si fit in cotinenti non ē. delictum ex parte repelentis. cū se defendentis punitr. tz. spolians. hz repulsus sit. si autz. fit ex interualo vterq. punitr. et qdo. dicatr in continenti vl. ex interualo iudicis. relinquitr arbitrio gta. pbo in continenti Bart. et alij in d. l. 3. §. eum igitr. ff. de vi et vi armata. Meno. de arbitrarijs. casu. 277. Rimiraldg. in d. l. vt vim. nº 81. vnd. opinatr Menochig. de recuperanda. remedio. 1. a nº. 336. num tē. t. sub q. e spoliationis inteligi in reuentu spolij. siue in ead. re siue in dispa cmissi. falitr. tz. et veig. ē. inteligi in spolio dispz rei c. itagta. et oēs ti. afirmant et in. d. §. nihil. seqa. Pupa. nº. 68. Rubeus. 158. Socino iunior. 224. Corrasig. 1. p. e nº. 36. Bolognetg. 94. ita tenendum ē. non bulgari rãe. qr. qdo. cmittr spolium in ead. re. qui vltº. spoliauit videtr renuntiasse reconuentioni et exceptioni primi spolij. et amississe ius agendi in iudicio ex. l. si qs in tantum. C. ad. l. m iuliam de vi. c. cum qui de presumendis. lib. 6. quo etz. iud. reijcitr interpretatio Beati in c. in literis. nº. 26. de restitut. spoliandis num tē in pº. quamquam admittere exceptionem spolij etz in ead. re cmissi. qr. semp obseruandum ē. in pº

et in fine

num tx obtinere in reuent.e et except.e spolij ab
in disp.sa remissi nec admitendam esse sunt. est
opinantium maioris ee. priuilegij. except. spolij
quam reuentionem cum except.o repelat agentem.
in. d. t.x.o quamquam .q. non fit ex maiori priui
legio qz. idem. ē. et ex natura exceptionis semp.
repelente. l. 2. ff. de excep. cum aliji.a et sicut fuit
in potestate reu nientis .uenire. vl. non. casi possu
lat in potestatem uenti et. ē. reuenire vl. ex
cipere. cum idem sit priuilegium ead.a ca.e et eydem
psona et vterqz spoliauit et spoliatus. ē. hec. e. ve
ra mei tx interpretatio soluitqz argum. et tx
et celeuerrima materia huius tt.i

finis huius tti.

UVA.BHSC

[illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA BHSC

Codex. l.

Doctor. Sequitur celeberrimus titulus de causa possessionis et proprietatis explicandus a sapientissimo Doctore Sahagum. Anno Domini .1599. Sahagum.

Ad Rubricam.

Ad cuius cognitionem 1°. sciendum est quid sit causa. 2°. quid possessio. 3°. quid proprietas

Ad 1m. causa in iure nostro varias habet significationes interdum enim accipitur pro causa in Rubrica et per totum. ff. et C. de alienatione iudicii mutandi causa facta in Rubrica l. 1. et 2. ff. de alienatione iudicii quoque etiam pro re vel fine in Rubrica et per totum. ff. de conditione causa data. ff. de condictione ob turpem causam. ff. de condictione sine causa. C. de condictione ob causam datorum. cum sequentibus titulis plerumque etiam pro actione quae quis in iudicio experitur. textus elegans in l. unica. C. de his qui potentiorum nomine frequentius et pro ipsa lite in Rubrica l. 1. l. cognitio et cum aliis. ff. de liberali causa. l. postquam liti 4. C. de pactis l. cas. 16. C. de transactionibus l. apertissimi. C. de iudiciis l. 1. C. de rebus creditis. auth. litigiosa. C. de litigiosis. c. cum nunc. et c. cum causam 27. de electione c. de causis 4. c. causam 16. c. super quaestionum 27. in principio. ff. si quis delegatus de officio delegati c. causa.

UVA.BHSC

in integrum restitut.e cum aliis. cla.a dispendiosam et iu
dicii ——— ~ ———
Id. apud bonos et graves autores. ca. significat cuiusq.
rei originem et principium. Cicero. de divinat. quod quid erit
qualecumq. e. cam. habeat a natura necesse. e. ut etq.
si prester consuetudinem acciderit q. prester naturam nō pot.
existere idem de fato ca. e. ca. e. que efficit id. cuius e. ca. elega
tissime ex Aristotile et aliis noster Seneca epistola. 69.
inde ca. apud nos accipitr. pro origine litis et nto. ipsiq. quis et
ipsa lite ut in. d. c.ii et legib. ca. aut. reputatr generalior
quam lis. ex eo qd lis. accipitr a restitut.e l. gdin. C. de gdendo
d. l. apertissimi. c. relatum. 20. de off. deleg. ca. aut. et ante
contestationem. e. ex qº de restitut. spo. e. in. cais. 19. de re
iudicata. c. forg. de probat. sig. Tridentini ss.e 24. c. 20. in
pr.º t. caq. oct. ss. 29. c. 6. in pr.º et q. si v.º que differentia
apte respondir ex. d. l. postquam litis et ex. d. l. cas. et d. c. suf
questionum. v. 1. qd. si delegatus. cle. una de ca. poss. cle.
sepe. q. verum cum segg. de probat. sig. ut. pariter accipi
tr. ca. et lis quis dicatr improprie ut accipitr. ceis traditis
Bartoli. et oium ex Padilla. nt. in. d. l. ca. Bartoli in
l. amplius. non petit. ff. rem ratam haberi cum relatis
a Ioan. Bap. Asinio in praxi c. 1. in pr.º et Forcia r.º
88. n. 92. docte Carolus Sigonius de Romanorum iudiciis lib.
1. c. 28. lib. 2. c. 1. Camillo Galinio de probat. sig. lib. 10. c. 2. qm
de ratione recti sermonis. ca. proprie e. cuius. rat. lis movetr
lis aut. e. controversia iudicialis. ex illa ca. proveniens. Cicero de
invent.e ca. e. res que habet in se controversiam in dicendo
positam cum certarum personarum interpositi.e et prout Ravidio

antea. cam.

ante cam publicam nullam dixi qu. sicut cá. procedit esse num cap cessante cessat effectus l. qd. dictum 22. ff. de pactis. l. h. 42. §. ea obligatio ff. de fecratoribus l. adigere 6. §. quis ff. de iuresa. c. cum cessante 60. de app. Bart. in l. vbcumq. nº 9. ff. de interrogatorijs actionibus cum relatis a traquello ttu cessante cá. in pº. princ. Bursato. nº 404 nº. 30. vol. 4. de rº florentina 48. ita cá. vt litem procedat necesse e. ex d. iuribus et l. si ex plagis 52. §. in cliuo capitolino ff. ad l. aquiliam. et respondi in cás ius ee positum quasi dixerit appositi iudicij definitionem pendere ex Recta procedentis cognitione ligentia ita accipienda e. disputatio gtz pro bo litibus in l. 1. ff. de testibus pro bo actionem in l. litis nomine 36. ff. de verbor. sig. pro bo lites in d. l. cas Bartoli et dicum t. et Bartoli in l. demonstratio falsa §. qd. autz ff. de conditionibus et demonstrationibus Baldi in prº. Ripp. nº 91. Fr. Conani lib. 9. c. 6. Brisonij et Perrucij de verbor. sig. lib. 3. pro cá. ——

lxgg ... nominis rigorem cá. e. illud in ex quo lis post iudicium tractari ex d. §. in cliuo et apud ex Ci cerone Aristotile et alijs a Seneca relatis post bulgarem cap significationem cá. lis iudicium questio contentio et negotium pariter accipiuntur ita l. auditis respondi illa nomina etz a legum conditoribus vt excuri in d. l. posteaquam liti d. l. cas. acnoscunt Asinius d. c. Robertus Lanalotus de atentatis in prefatione nº 19. Borgognius dess. rr. nº 19. et apud mediolanenses l. sic expressum e. in statutis c. 134. vb adpetit leuci

sicꝗ eadem ꝯ. tt. ꝯ. cã poss. et ꝓprietatis accipitr ꝯ iudi
cio ab lite poss. et ꝓprietatis ——— ~ ———
Ad 2m. poss. sive dicatr a pedibꝰ ex. l. 1. ff. ꝯ adquirenda
poss. ꝯ. receptę lectionis antiquitatem ꝓbatam a
Bart. et a maiori nrõꝝ parte sive a sedibꝰ ꝯ. novio
rem lectionem Alciato. Duareno. Oetomano. Corasio.
Viglio. Dionisio. Gothofredo magis gratam quis. utramꝗ
recte defendat Petrus Gregorius syntagmatum. lib. 1. c.
13. nũ. 7. plures habet diffinitiones. 3. refert. glã ꝓbo
ait in. d. l. 1. quis ꝓbo stipuletr in. l. stipulatio ista. 38.
ꝗ. hęc. quoꝗ. ꝯ ꝓboꝝ oblig. dixerit peritissimos poss.
deffinire ausos non. ẽẽ. Ripa. 3. in pr.º hic dicit se multos repe
ri se qui ausi sunt diffinire et refert. 14. plures autẽ adiiciunt novissi
mi qq omissis ceteris. ẽ. qd. poss.º ẽ. ius insistendi rei non ꝓhibitę ꝑ
sidei. l. peregre. 44. l. poss.º 49. ff. ꝯ adquirenda poss. c. cumꝗ ꝯ
prescriptionibꝰ iuncto. c. quis. c. ꝓhibuimꝰ ꝯ decimis ita Bart. nũ. 6.
magis receptus ex Paulo Alexandro Socino nũ. 29. Iasone. 30. Ri
pa. 26. Alciato et Corasio. 14. Socino Iuniore. 204. Bolog
nẽto. a 109. et 158. in. d. l. 1. Ripa in pr.º hic Antº Gomezio in l.
tauri 49. nũ. 17. ꝓb. in reg.ª possessor initio. 2æ partis nº. 3. Mene
chio ꝯ recuperanda in pr.º Alvaro Valasco ꝯ iure emphiteu
otico. q.ª 18. rão. ẽ. qr. poss.ᵉꝫ a. l. ꝓhibitam nec prẽtor tuetr
l. cum sponsus ꝗ. si vero ff. ꝯ publiciana in rem act.e l. vel. lx
24. ff. ꝯ usucapionibꝰ latissime post paulum ꝯ Cleopar. et
Valamieram hic. nº. 3. Ripa usꝗ. ad numerum 41. ti. Ioan
Baudꝰ variaꝝ questionum. lib. 2. c. 3. dañ. ḷ consil. 93. nº. 6.
Ioan. Petꝰ Vinis. nº. 12. a qua multi recedant vt ex eo qd poss.º
facti ẽ. et ideo Ripa hic alegat. 8. fundamta. Cladii Becẽ iuris

UVA.BHSC

unde in relati. et Petrus Gregorius .d. c. 13. Varias opiniones
referunt verior est poss. includere tam iuris quam facti
aut inde ex ista ppositionum de qua agitur habere in ea plurimi
quae facti. ut p. latius et inde etiam disputabitur quotuplex sit
possessio ——

Ad 3m. proprietas accipitur hic pro dominio dominium autem
est ius disponendi secundum legis ordinationem l. arbitrio. 18. l.
rei 34. ff. de dolo. l. in rem. 29. ff. de rei vendicat. cum aliis
t. Bart. et com. Paulus de Eleazar n°. 6. Ribas art. 4. n. li
nelus in l. 1. 2. 6. art. 7. C. de bonis maternis Aluarus Valas
co. de iur. emphiteotico q. 14. de quo latissime vid. de ca.
poss. et ppietatis pficitur ma Rubrica idest qdo in iudicio
contenditur de iur. poss. et dominij. 1°. qr. iudex sit. in c. i. an
eod. pcessu in c. 2. et qdo. alter plene de poss. minus bene de ppi
etate docuerit qr. sententia effectus sit in c. cum ecclesia Sutrina. et
in c. cum super. inqq autem possessorij hoc intelligendum sit in
c. pastoralis qdo autem coram eod. iudice eodemque pcessu de poss. et
ppietate contenditur qr. in cognitione et in sententia et in exe
cutione obseruandus ordo sit in c. cum dilectus. qua autem
possessionis pbatio requiratur in c. fin. et fin. disputabitur
qq absoluitur. Rubrica ——

Sequitur tr. in c. 1. q. isto.
tt°. de ca. poss. et ppie
tatis explicandus.
Dotor. a Doctore Sa Sahagum
hagum
i. 4. Anno 9. 4.
Dni

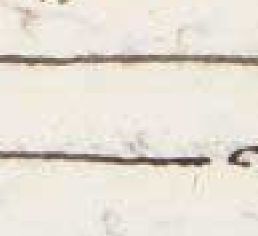

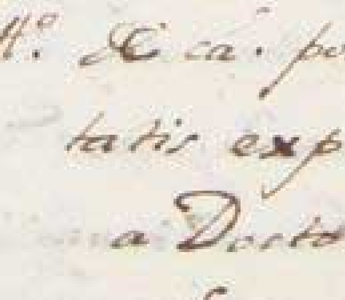

UVA.BHSC

Summa

Possessionis et proprietatis ca. coram eod. iudice terminari debet nec s. indefensum e. pronunciandum ——— ~ ———

Pro ratione dubitandi. e. sic argumentum nil. cu[m] habet proprietas cum poss. lx naturaliter 12. §. nihil. cod. lx. promiscari. 52. ff. de adquirenda poss. lx et an eadem. §. si qs interdicto, ff. de exceptione rei iudicatae. ergo si legali provisione ca. divisa e. poterit coram diversis terminari ——— ~ ———

2º. si iudex ad cognoscendum de proprietate dat, de poss. sent. dixerit inutilis sententia e. tx. difficilis. in l. si proprietate C. si a nō competenti iudice imo qui de poss. pronunciavit de proprietate cognoscere nō potuit. c. fin. s. de iudiciis ergo possessio ca. poterit a proprietate dividi ——— ~ ———

3º. scilicet africanum potuit s. indefensum episcopum pronunciare c. 1. s. de iudiciis. et Apostolus c. cum sit Romana. 5. §. fin. de app. ergo et Gregorius potuerat ———

Qq non obstantibus q. mt. tt. rescript Gregorius ut constat ex originali. lib. 10. epistola. 9 de alias. 100. ut adnotant Antonius Contius in scholiis ad. num tx. Ant. Augustinus in colectione in notis ad eam exqq et Romanorum emendatio accepit cuiusque dicendi rationem ut ab origine repetamus. prolatis tt. et sequenti cognitione. pr. sciendum. e. veterum iuris prudentiam semper docuisse. si de poss. et proprietate agendum. e. possessionis cognitionem praecedere oportere lx. si de vi. 37. ff. de iudiciis. lx exitus 39. ff. de adquirenda poss. lx qui restitui. §. si de vi. ff. ad. l. iuliam de vi lx ordinarij. 13. C. de rei vindicat. lx incerti. C. de interdictis. §. retinendae. inst. de interdictis. c. 2. c. cum dilectus pro hoc tt. lx. 27. tt. 2. p. 3. ——

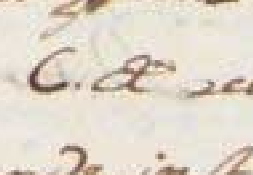

UVA BHSC

Respiciendum e. eis traditionis. triplicem raem. et. Utilitatis naturae. utriusq. cag. et iuris publici utilitatis ex Caio in l. his qui Astimauit. 24. ff. de rei vindicat. dicente his quid aestimauit rem petere existimare debet aut considerare. an aliquo interdicto non sciri possessionem posit qr. longe commodius e. ipsum possidere et adversarium ad honera petitoris compellere. quam alio possidente petere. inde idem probatur in d. l. Exitus. et in alijs. in. d. §. retinendae in. d. l. partitae. et mirabilis descriuitur effectus in. l. fin. C. de rei vindicat. iniustum etiam possessorem cogendum. no ee. rem adversario restituere nisi plene docenti de dominio

Natura utriusq. cag. qr. dominium probare difficile e. adeo circa qq. potuerit quis usque et inditijs de dominio et proprietate locabit. l. cum res 12. C. de probationibus. ubi gta. 1. et uit. l. inditia. 19. C. de rei vendicat. l. ad probationem. 23. C. de locato. d. l. 27. partitae. consultate ornatio a Nicola Bereio. decis. 42. Octauiano pedemontana. 29. perusina. 20. Menochio de arbitrarijs. casu 42. Mascardo. de probationibus conclus. 939. 1. tomo. Und. tria in dominio probanda. ee disputat gta probo in vacuam in. d. l. cum res Barthol. et Saliceto. 6. Tiberius Decianus. cons. 87. n. 4. vol. 3. Joseph ludouicus decis. lucensi. 44. n. 9. Hieronimus Magonius decis. lucensi. 46. et alijs. Sed poss. autem probare satis facile e. qr. aliquem possidere ad factum pertinet. l. bonae fidei. 48. §. in dom. ff. de adquirendo rerum dominio. l. 1. §. si pupilus. §. si vir. l. poss. 29. ff. de adquirenda poss. cum relatis a Riba an. 3. in R. 1. et ideo factum probare, sc. me uel predecessorem meum posedisse. probari facillimum reputatur

ex Bart. nº. 6. et oibꝫ. in d. l. ex relatis a Cofarrubias in l. unica C. si de momētanea poss. oppositioᵉ. 3. nº. 4 Juan. Garsia de nobilitate glª. 1. nº. 49. ac ꝓinde x.ª possˡˡ et ꝓprietatis naturam ut possˡˡ cā ꝓcedat necesse erit quam utilior et facilior ——— ~ ———

Iure publico qm. ex ꝓcedenti traditione satis de eo cōstat siquidem ad ius publicum ꝑtinet litibꝫ finem imponere et ita partium sumptibꝫ ꝯsulere l. ꝓperandum. C. de iudicijs. c. finem litibꝫ. de dolo et contumatio optime in c. 2. sª. Tridentini s. 24. c. 20. ꝓ x.ª utriusqꝫ cāꝫ naturam possˡˡ et breviꝰ finienda et facilius expedienda erit. ac ꝓinde cū ius publicum spectat eis cognitionem ꝓcedere cum inde melius partiū sumptibꝫ et molestijs ꝯsulatur. et breuior litibꝫ imponatur finis ~ 3º. sciendum. e. ꝟbum momenti in mā tx. intelligi idē possˡˡ cum glª. 1. et coī. ab Innocencio usqꝫ ad Alciatum hic et oibꝫ. sª rōo. e. qr. ex ciuilis possˡˡ. cām momentaneam appellat l. momentaneꝫ. C. qui legitimā ꝑsonaꝫ. l. momentaneꝫ. C. vnde vi. Rucᶜᵃ et l. unica. C. si de momentanea possᵉ. qre. autꝫ. ita vocatr oēs disputant exqꝫ tres sunt explicationes— Prima momentaneam dici qr. momento debet expediri. 2ª. qr. momento duratura e. apud possessorem nempe cum primum de ꝓprietate ꝯstiterit cesat possˡˡ sentiā. c. cum ecclesia Sutrina. c. cum sup. c. cum dilectus. sª. utramqꝫ ꝓbat glª ꝟbo momentaneꝫ. in d. l. momentaneꝫ glª. tꝫ. 1. ti. 2.ᵃᵃ ꝓbat damnata. 1. 3ª. e. momenti intelligi idest maximi qr. appellatr momentanea ꝑꝑ magnam possidendi utilitateꝫ superius explicatam. 2.ª color. e. ex glis sª. relatis. et ꝟbo momento in d. l. unica. qr. aptitudine pot. momento durare

UVA BHSC

et inde magna est disputatio a poss.is sent.a an liceat appellare
1.a opinio est et eam magis receptam explicationem iure
civili apelationem no admiti l. fin. ff. de app. recipientis
l. gi. gi. C. quorum appellationes no recipiantur. d. l. unica
vo. qua pro momento qua . 1. ti. qua pro eo interdictum in
c. cum ad sedem de restitut. spo. color in d. iuribus et mul
titudinem relatam a Cesare Contardo in d. l. unica. 1. in
telectu ab Octaviano pedemontano n. 24. Porsina 20. Al
uaro Balaseo consultat. 41. n. 43. Fabio Turreto d. 70. cum
duobus sequ. Molina de primogenijs lib. 3. c. 13. n. 17. cum alijs
sed quam late explicant meminisse. et oportebit in d.
l. unica et in alijs iu. civili sentiz efectum appellat. no im
pediri et in servari in c. si qui 41. § de posse.a 2.a q. 6. ut sequiu
leges civiles transcripsise in. si reus in poss.e condemnatus appella
verit appellatio non impedit poss.is restitutionem at vero si
in in specie condemnatur actor appellatio erit proinde admi
tenda qr no impeditur sentia efectu itaque leges docte
interpretatur Angelus in l. gi. gi. n. 3. C. quorum appellatio
nes no recipiantur Tausbing. in l. fin. n. 56. C. de
edicto D. Adriani. Tiberius Decianus cons. 49. n. 33. vol.
1. et sic in praxi observari idemque iuris ec. si reus
condemnatur in fructibus et expensis erit in appellatio
admitenda qr in d. l. unica hoc no prohibetur Angelo
ita docente recepto a Contardo in d. l. unica. l. limi
tat.e Deciano n. 13. d. cons. 49. Petrus Surdo cons. 112. n. 12
~ 2.a opinio est priorum contraria iure etiam civili appella
tionem et in possessorijs admittendam. ex. ex reg. ge
nerali in maioribus et minoribus casis apelatio ad
mitente

l. et in. maioribus 20. C. de app. et gn. et possessor apelās remanet in poss.e l. sciendum. §. si fundum ff. qui satis dare cogantr ita Bart. in l. 2. n.o 6. ff. de app. recidiandis coll. ex Ripa in c. sepe. n.o 102. de restitut.e spo. Vazquez q. 44. n.o 42. sob. in practicis q. 23. n.o 8. Menochius de recuperanda remedio. 9. n.o 319. Balasco. d. consultat.e 91. n.o 47. Ioan Garsia de nobilitate glosa. 1. n.o 4 §. 2. inter prestantes obtinere. leges. dicas ille singulari. ——
3.a opinio. e. precedentes oponens 1.a obtinere in possessorio sumario de bonorum detentat.e vl. tenuta. 2.a in plenario de meliori poss.e vl. ca. possidendi. et ita probari ex. d. l. vna cum alijs. et sic inteligendas eas glosas et doctores probant sob. Menochius. pedemōtana et perusina quod nouissimi opinantr illud possessorium qd vocant sumarium vl. sumarissimum aut momentaneum nō proprie possessoriam et ideo momentaneum appellari ad differentiam proprij possessorij ita ex eisd. legibus scilicet. d. l. vnica. d. l. momentaneus d. l. momentaria et ex Isidoro etimologiarum lib. 4. c. 29. probat Nardus in R.ca C. si de momentanea. Marcus Ant.o Eugenius. n.o 28. n.o 19. et l. 63. n.o 17. ——
4. opinio. e. appellationem in possessorijs iure ciuilium admitti c.a 1. opinionem quo ad efectum suspensiuum scilicet vt suspendat iurisdictionem iudicis a quo appellatr ne posit sentiam executioni mādare vt docuit tx in d. l. vnica admitti tamen apellationem quo ad efectum deuolutiuum idest vt cam deuoluat ad superiorem ad quem apelatum. e. ita probant Ioan. Garsia et Alij. quod conuincitr ex. d. l. sciendum. §. si fundum vbi aperte probatr possidentem

post appellationem in possessorio maneri quia appellatio in possessorijs non solum habet efectum devolutivum sed etiam suspensivum, versus quam in possessorijs apellationem excludentibus excludi utrumque efectum et suspensivum et devolutivum est coivorum et veriorem ec. dicit Marcus Antonius eugenius cons. 71. nº. 20. ——— ~ ———

Inqua difficultate ego ita rem comprehendo in coivorum in corpus juris traditionem in possessorijs iure civili apelationem non admitti ex d. l. fin. de app. recipiendis. d. l. quoties C. quorum appellationes d. l. unica ubi quia pro momento et coi. quia C. h. et coi. quia pro interdictum. in d. c. cum ad sedem de restitut. spo. coivor sm. relator et Antonium Gabrielem lib. 4. titulo de restitut. spo. relatione. 9. nº. 126. Rota ex Victrio dess. 278. 293. 301. lib. 2. Tiberio Deciano cons. 37. nº. 49. vol. 3. Matheo Bueno cons. 167. nº. 23. Ipolito Riminaldo. cons. 398. nº. 6. vol. 4. Antonino pedemontana. 179. nº. 3. ———

2º explicita difficultate dicendi est veriorem esse 3.ª opinionum coidem intelligi in possessorijs dum taxat momentaneis sed habentibus paratam executionem et sui natura dilationem non admittentibus, ut apte docuit tx in d. l. fin. ff. de app. recipiendis. et in d. l. quoties et in d. l. unica quia pro momento in l. fin. C. de edicto Divi Adriani tollendo cum t. et sm. relator et statim referendos ut docte cognoverunt Alvarus Balasco d. consultat. 41 nº. 47. Joannes Garsia. d. quia. 1. 4. 2. nº. 9. ——— ~ ———

3º in eidem apellationem non admitti intelligendum est quo ad efectum suspensivum ut impediat efectus sententiæ qui sui natura executioni mandari necesse est ut signi

ficat

d. lx. fin. et d. lx. qrq. et apte probat d. lx. unica qr. quo ad efectum devolutivum appellationis semper locq. e. ut superior cognoscat de senti. iust. vel iniust. ex d. l. unica et vera interpretat. recepta a sob. Menochio. pedemotana. perusina et Ioane Garsia ita tenendum e. contra Marcum Antm. Eugenium d. cons. 71. n. 20 afirmatem et. cviorem et veriorem in possessorijs appellationem negari quo ad utrumque efectum suspensivum et devolutivum.

4. in alijs possessorijs non habentibus paratam executionem et appellationem etiam iure civili quo ad utrumque efectum admitti ex d. l. sdm. §. si fundum Bart. et relatis a sob. Menochio. pedemontana. perusina. Balasco et Ioane Garsia et ita praxi receptum e. in quibus fere sunt in tisi. ut ipsi referunt et Molina. d. lib. 3. c. 13. n. 17. — 5. iure Regia idem statuendum e. in quibus non possessorijs appellationem admitti receptum e. l. 23. de madrid. pragmatica. 42. §. 31. et in sumarijs ut e. maioratus tenuta quem priori instantia intra. 90. dies relevi et posteriori instantia intra 40. ut relevati necesse e. l. 8. 9. et 10. titr. lib. 4. compillationis admititr appellatio quo ad efectum devolutivum non tamen quo ad suspensivum ita quotidie frequentissime e. ut probant Molina. sob. et Ioane Garsia. — 6. iure pontificio appellationem admitti indistincte veriq. e. qr. lx Pontificia magna fundatur equitate et tanquam mater piissima nec modico affici gravamine filios permitit. c. 1. c. vit. ut appellatione 3. c. ad Romanam. 6. c. ad Romanam. 2. 2. q. 6.

UVA BHSC

et ita tamen iure civili ab interlocutoria negatur. l. 2. ff. de appellationibus recipiendis. iure Pontificio conceditur. d. iuribus. c. super eo. 12. c. ut debitus. 99. de app. c. cordi eod. in 6. de appellationibus eod. et tamen iure civili instantia perit l. properandum. C. de iudiciis. non tamen iure Pontificio. c. venerabilis de iudiciis et ad praxim applicauit post Tridentinum. Ioan. Petrus Viuius. dec. 93. n. 92. Quintilianus Mandosius. dec. 72. n. 12. Rota ex Paulo Emilio dec. 127. 3. p. inde et quia in articulis possessoriis magnam includit utilitatem. consultationibus de iure Patronatus et ex eod. Paulo Emilio probat Antonius in pedemontana in possessoriis omnem appellationem admittit lex Pontificia quo ad utrumque effectum non ex c. fin. de iudiciis ut opinatur glossa. c. hic sed ex. c. ex parte. c. cum ad sedem de restitutione spoliatorum. de ca. poss. de vna de sequestratione poss. glossa. 1. et communiter ibi. glossa probo interdictum in d. c. cum ad sedem. communiter ibi. et fin. sol. Menochium. Vasquez. Ioan. Gassiam et omnes relatos ——— ~ ———

Quaeritur accipienda. d. quo ad utrumque effectum suspensiuum et deuolutiuum ex. d. c. cum ad sedem. d. c. ex parte. cum aliis ita ueniunt omnes praeter Menochium sibi contrarium de adipiscenda remedio 4. n. 340. ubi probat admitti quo ad deuolutiuum non tamen quo ad suspensiuum sed fallitur ex. d. iuribus. et dixi in c. n. n. 17. de sequestratione poss. et Baldus quem allegat. ibi etiam docuit. l. n. 2. sed uerius est. communiter ob seruandam in utroque effectu et in arti possessorio plenario et sumario ex iisdem iuribus. ita Baldus n. 2. l. communiter. 2. tomo omnium lib. 1. tit. de app. n. primo. Mathaeo Bruno d. dec. 167. n. 23. ita tenendum est et praxi obseruatur. ———

Restat itaqz qd. hz. pbum momenti tui habeat explicatioem et accipiatr aliqdo. p vigore et efficacia. l. 2. C. quæ sit longa csuetudo. c. csuetudinis. u. d. Ioan. Andre. Imola in. pu. ltt. n.° 1. h. et Ioan. Garsia. d. gla. 1. §. 2. n.° 9. intelligat nuum tx. momenti sz. maximi ppter magnam utilitatem in poss.e csistentem ex. d. l. hiqui destinauit cum alijs. uidr tz. explicatio verior. e. dici poss.em momentaneam atenta breui poss.is duratione respectu ppietatis ut clare dedrehen ditur ex d. l. momentaneæ et d. l. momentariæ et d. tt.° d. l. unica. ita securè tenendum. e. cum gta. in d. legibz. et gta. 1. h. magis recepta fm. Menochium de arbitrarijs casu. 72. n.° 13. col. et alijs i. Cuiacio obseruationum lib. 2. c. 39.

Hijs ita expositis uss.t rur tx. in. u.s° relisionis poss.is et ppietatis. cam coram eod. iudice tractandam. eccq. legali prouisione ita decretum e. legalis puisio fali lacu lligitr ex. d. l. hiqui destinauit cum alijs. i. z ppietz cstituitr in. l. nulli. 10. C. de iudicijs elegantr in. l. libe ris. 1. §. fin. b. ut iudicium ordinem accipiat. ff. de libe rali. ca. ex qq cstat ut i. resolutum e. ius publicum litium breuitati et partium vexationi csulere cuiq; ueniza x poss. et ppietatis naturam in eo qd. poss.is ca. pcedat itaqz facilius et melius utraqz poterit expediri, ut superius diximus eod. itaqz iue. utramqz. cam. coram eod. iudice tractari ne casse. e. olias in. diuideretr eaz ctinentia ex. d. l. nulli atqz ex eius diuisione lites differri et cam cfundi et inde partes magna a ppareutr molestia et utramqz. cam. cfundi frustra fiere deut quz via. apta pbantr ex utriusqz. caz ctinentia poss.o m. et ppietas eiqd. ei sese ad inuicem ctingit. et ideo petiturus

58

ꝓprietatem meliꝰ faciet si poss. aliqua ex cā. ꝯsequi pot. d. l. his qui destinauit. d. l. exitus. d. l. ordinarij. d. § re tinendꝫ. d. l. 27. partit 3. inde etꝫ qui petit a Petro ꝓ prietatem ꝓmittit petrum eam possidere. l. off. 9. l. in rem 23. ff. de rei vendicat. c. examinata de iudicijs. sic poss. dicitr. ꝓprietatis pręambula vl. pręparatoria d. l. liberis. § fin. pręparatorijs et pręparati idem de bet e. iudicium. ex d. l. nostro. tx. et alijs relatis. a coi. in R.ca c. de ędendo et in R.ca 1.a de iudicijs. Octauiang. pede montana. 18. n.o 6. cum alijs in d. R.ca ita accipienda. ē. deci dendi rāo et explicanda Glā. 1. et ꝓportinentiam Glā fin. cum Bart. Baldo. Fulgosio Alexandro et Iasone in pri. in d. l. nulli glā ꝓbo sub vno cum Inocentio Hostiense et alibꝰ vsqꝫ ad Alciatum. tx. Menochio de arbitrarijs. casu 371. Ioane Garsia de nobilitate glā. § 2. n.o 2. Anto nino pede montana. 19. n.o 3. ——— ~ ———

ex qua deducitr. 1.o qd. cum vtramqꝫ. cam. coram eodeꝫ iudice tractari ordinis rāo. bono publico fundata et vtriusqꝫ naturam vt. s.a postulet idem obseruandum erit in iudice delegato vl. ordinario ex. nro. tx. aptige ex cigina + tagra Antonij Deij in scholis Ant.i Augustini i.e collect.e 2.a in notis ad eam. c. 2. c. cum ecta sutrina. c. cum sup. c. pastoralis. c. cum dilectus. s.o c. 1. ex qd. c. cum ad. eidem in pri. de restitut. ꝓo. c. 1. de sequestrat. poss. c. significauerunt. 36. de testibꝰ. cle.a vna de cā poss. ita secure tenendum ē. cum interpretat.e 2.a arg. ———

2.o deducitr. diuidentem ꝑ arbitrio tanquam temere liti gantem puniendum. ex d. l. nulli. et eiꝰ originali. l. 2.

UVA.BHSC

tt.º 10. lib. 2. C. Theodociani et quis a cā. cadere. ex. l. 1. §. fin. C. de arcatione tollenda plures opinentur qz. generaliter procedere intelligit gla. pbo auxilium in. l. nemo C. de iurisdict.e gla fin. in. c. cum dilectis. 19. de purgatione canonica. gla sup. verbo. in. c. fin. de rescriptis sequunt relati ab Alexandro in d. l. nulli nº. 18. veriortz et cior interpretatio. e. in. d. l. 1. §. fin. favore libertatis, ostituit ius singulare qd. cum penale sit ad alios. casus nō debet extendi. c. odia. 15. de reg. iuris. lib. 6. et ex celebri et receptissima. senia gl. pbo ex viuris patronatz in. c. fin. de iurepatronatz. privationem iure nō admitendam nō ee. nisi in casibz iure expressis et ita cum in. d. §. fin. in libertate solum exprimatr in illa dumtaxat admitetr privatio da melius docuit gla fin. in. c. ex tenore. 16. de rescriptis. Innocēcig. Ant.us Dwir. Imolz. Abbatis et felini nº. 14. b. Alexandi d. nº. 18. Tafonis. b. limitat.e in. d. l. nulli. Menochio vb. s.º ita praxi observatr.

3º. deducitr iudicem divisioni opetientem si requisitz cam non remiserit iudici ad ppprietatem opetenti gravamen inferre a quo licite poterit appellari arg.º legis primae C. de app. et parbitrio poterit a superiore puniri ex. d. l. nulli et nrō tx. et superiori coi. qz. Princeps post unam dumtaxat mitere vt statim ad 2.m iudex tz nō poterit dividere s.º iuris precepta ita fecure tenendum e. s.º Scaccium d. lib. 2. c. 39. ex. l. nō qdqd. 40. ff. de iudicijs. 2.m asirmantem et iuste damnatum ex. d. l. nulli et nrō tx. et ca. s.º a Menochio Ant.º Augustino vb. s.º et Ioan. Garsia. d. §. 2. nº. 13. cum adactis ad 2.m

Posterior

UVA. BHSC

Posterior relusionis pars docet rem in auditum non pronunciare. etz pontificem decidendi ratio e. Assensionem iure nati proditam ex. l. 4. ff. ad l. Aquiliam. cle. pastoralis de re iudicata q. iur. natia nec Pontifex tollere pot. q. de natia inst. de iure nati. c. sunt quidam 25. q. 1. c. fin. de consuetudine cum relatis a gta. fin. et coi. hic et relatis ad 3m. —— ~ ——

Nec obstant dubitandi rates. p. ex. d. q. nihil. coe cum aliqui. resp. gta. ... argum. ex verissimum similitudinem in caus. continentibz. ut e. poss. et proprietas ex. d. l. nullis. no tollit difficultatem. vnde Baldus nº 2. hic resp. nil habere coe. quo ad essentiam habere etz connexitatem quo ad ventilationem. qr. et ex ipsa poss. presumitr qs habere proprietatez et dominium ... gta. ... amoueri in l. quidam 27. ff. de conditionibz institutionem docente qd ex eo solum qd qs possideat presumitr. dns. Bart. t. et coi. ex Marco Antº. peregrino de privilegio fisci lib. 1. titº 3. nº 19. qd autz. dixi Baldus ee. continentem quoad ventilationem explicat Abb. nº 3. hic in duobz consistere. p. qd e. poss. et proprietas in ead. re. 2º. qd mensus poterit de proprietate diffinire iudex si prius de poss. cognouerit ex. d. l. liberis. et d. l. nulli. et dicta l. 27. titº 2. pº 3. vnde no solum erit vtile parti ex. d. l. si qui diffinauit. d. l. exitus. d. l. ordinarij. d. q. retinendez. ead. l. 27. Et etz iudici et caz pro meliori eiq expeditione vt diximus in rae decidendi eamd. explicationem probat Alexander nº 2. et etiam Iason. Cursius iunior nº 9. in d. l. nulli. inde probantes eam continentiam sufficere vt coram eod. iudice vtraqz ca examinetr. l. 1. et 2. ff. de quibus rebus ad eund. iudicem eatr. dicta in d. l. liberis. d. l. nulli. et ibi lata

Menochius d. casu 371. eleganter Ioan Garsia d. § 2. n.º 2
et q. quo ad essentiam tz. nil habere coe. docuit Baldus qr.
et re et nomine aliud e. poss.º aliud proprietas ut constat
ex utriusque definitione late probatas. in tractatu et ideo natura
rae. ca. effectu et probatione differre eleganter probat Ioan
Garsia d. § 2. n.º 13. et inde docuit Ulpianus in d. § ni
hil coe. eum qui prius agit rei vend. non renunciasse posse
ssio qr. nihil habet coe. proprietas cum poss.e sz. quo ad essen
tiam ca. ut una sint et ex alterius propositione altera vide
atur sublata idem probat in c. pastoralis § vo. late disputan
dum e. qq in possessoriis obtinere possit solui [illegible]
Nec obstat 2.º qr. sed mihi e. plures et opiniones disputatione
dignas an nri tx dessi. obtineat in principe cas. poss.s et propri
tatis diuidente an in ordinario iudice an in delegado vel ad
uniuersitatem causarum vel ad unam cam generaliter vel spe
cialiter ad ipsius proprietatem vel poss. vel ad unam eiusdem
taxat poss.is speciem tendendumque duas ee vias contrarias
Prior e. dessi. nri tx. legis ne lis. legis liberis obtinere etiam in de
legatis ut diximus in rae decidendi ad finem ita probat glo. pro
bo requisitus in c. pastoralis § 6 eod. et Iohann. in dissinctione in
c. 1. de sequestr.e poss.is eod. ut e. dixi a n.º 26.
Posterior e. contrariam in delegatis non obtinere ita etiam et
rae et autoritate probatur. rae qr. delegationis rescriptum sui
natura restringibile e. et ad alios casus no extendendum
c. cum dilecta 22. c. Radulphus 39. de rescriptis e. l. et G. 4o.
de off.º delegati. c. sin. de praeuendis d. ubi coe. habet pro
prietas cum poss.e d. § nil. coe. cum a lege qº delegatis munus
non extenditur ad aliam autoritate ex d. c. ex 79. de rescri.e

spo

vel delegatus ad proprietatem non potuit cognoscere de possessorio
nisi benefitio reconventionis [illegible] colorem illius [illegible] inter possessorio
l. sibi proprietate. c. si ano [illegible] competenti iudice cum vbi [illegible]
intelligendo sit [illegible] suam Rubricam. l. imperatores ff. de
iudicum adiectione probat. c. iudicem ad proprietatem delegatum
tum in competentem [illegible] ad cognoscendum de possessorio et ideo
eius sententiam non nocere ita quod petitori nocceat Cinus. Bart. Bald.
Salicet. [illegible] ex Alberico Alexandro [illegible] Iasone. 13. c.
Abbate sibi [illegible] in d. c. 1. n. 17 de sequestrat. cum relatis
ab Octaviano [illegible] pede [illegible] 78. et respondint [illegible]
[illegible] in delegato ad vniversitatem causae [illegible]
[illegible] ex notx. et d. c. 1. vbi [illegible] disponitur [illegible] in delegato
ad vnam [illegible] vt late consideraui in d. c. 1. nec melius Cinus
et Albericus dixerunt priorem inter pontificios posteriorem inter Cesareos magis receptam esse. et in cautelis [illegible]
[illegible] et Alij excludunt delegatos cum in eisdem [illegible]
iura loquantur. que [illegible] omni cognitione difficultates
his observationibus comprehendo ——————
[illegible] ex d. legis nulli [illegible] non obtinere in Principe
[illegible] illi [illegible] semper sit [illegible] eidem iudici
in possessorio et proprietate [illegible] naturam et ordinis [illegible]
ex eisd. iuribus et rationibus [illegible] explicatis si [illegible] voluerit eas
diuidere poterit cum [illegible] ius et eius ordinem potestatis
habeat. l. princeps. 31. ff. de legibus. c. proposuit de rasione
[illegible] et ex d. l. si de proprietate. c. si ano competenti iudi
[illegible] vbi proprietatem dumtaxat committit [illegible]
qui in genere intelligitur quicumque Romanorum [illegible]
gens. [illegible] Proconsul. Pretor Propretor. Comes [illegible] vel. Preses

vt ostat ex. tt.º C. de off.º Rectoris prouintiæ cum. m. in Iudicato. Rectoris in. l. cum. seq. loquitr de Preside dummodo exprimitr Rectoris nomen Carolus Sigonius de antiqua iure prouintiar. lib. 2. c. 9. in specie etiam Correctoris offm alijs simile nõ etiam idem. e. vt male opinatr Accursius et pprium fuit Correctoris qd. ignorauit Cinrasius de correctore loquitr tx. ex oibq. 10. l. legatq. fin. ff. de off.º Presidis. l. vnica in prº C. vt oes iudices tam ciuiles. et in fin inscript.e legis si qs decurio C. ad. l.m Corneliam de falsis in aut.º de mandatis Principum. in prº. in aut.º vt iudices sine quoqz suffragio. tt. etiam. oia. de Rectore in. d. l. si de pprietate. l. vnica C. de off.º comitis orientis habebat corrector similem cognitionem vt ostat. ex. d. l. ex oibq. nõ similem auctoritatem sed minorem quam Consul. maiorem quam Preses ita itelligunt oia. ex Doctissimo Crosio in. d. l. ex oibq. Onufrio Pansiuolo de notitia Populi Romani. c. 96. si itaqz Rector prouintiæ cam diuidere potuit potuerit et Princeps. sicut etiam diuisit Lucius 3.us in. d. c. ex. pa. qui. pprietatem dumtaxat delegauit melior. tx. in. c. Suborta. 21. de rescrip. vbi Inocencius 3.us de poss.e cognouit eiusqz executionem et pprietatem alijs delegauit et ita iure fieri pot. ex relatis a Menochio de recuperanda remedio. 14. nº 371. docte Joan. Garsia glat.e 9. 2. nº. 10. in fortiori eius termini Antonius pedemontana. 15. nº. 4. ita diuidit apud nos in successione maioratus sustenuta et possessio in sumo Regis oscilio definienda a pprietate cuius cognitio ptinet ad Regias Cancellarias l. 8. 9. et 10. tt.º 7. lib. 4. opilationis fº ——— ~ ———

UVA.BHSC

 51

vt. c. deserti nũ. tx. legit nobli. Legit ordinarij. l. liberis. plane petere et obtinere in iudice ordinario potestatem habente ad cognoscendum de vtraqȝ ca tȝ deficiente diuidit continentia vl. ppter diuersitatem fori vt. in. c. fin. de iudicijs vl. ppter incapacitatem vt quotidie contingit in ca. nouilitatis de qua cognoscit iudex ad petitionem nobilis ad vitandam torturam vl. carcerem ob qualiter num. vl. executionem in armis et equo non tȝ cognoscit de iure nobilitatis pertinente dumtaxat ad Regios prefectos. l. 1. l. 9. tt. 11. lib. 2. copilationis. qd. receptissimum est.

~ 3º. idem statuendum est. in delegato ad vniuersitatem cãrum qui reputatur ordinarius. c. studuisti. c. fin. de off. legati cuinuto. c. 2. de off. legati lib. 6. in quo omnes conueniunt

~ 4. idem est. qdo princeps vtramqȝ poss. et pprietatis. cam expresse committit ex nro tx. et alijs. vt obseruatum fuit in. c. cum ad sedem de restit. spo. c. significauerunt. 36. de testib. ita absqȝ disputat. quia pbant qr. et vtriusqȝ cãe natura et Principis voluntas in cognitione concurrunt. ——— ~ ———

5. idem iuris constituendum erit qdo. cã simpliciter et indistincte alicui committitur qr. et poss. et pprietatem comprehendit ipsius cãe natura postulat qr. eadem iure. continetur poss. et pprietat. ex. d. l. nulli. d. l. liberis. et nro. tx. et ita docuit tx. elegans. in. d. c. 1. de sequestrat. poss. et fructuum. Calestinq vt clarissime et considerari et verior haec inter Caesareos et Pontificios vt supplamus qd qd alij inuoluant.

~ 6. si cã. poss. aut ppietatis nominatim committitur delegatus poterit dumtaxat cognoscere de cã. expressa de alia

UVA.BHSC

autem erit incompetens ita ratione et autoritate probatur, ratio quia
Princeps, qui omnia iura in scrinio pectoris habet. l. omnium
19. de testib. iure quod in suis e scrinijs constitutum. C. de testa-
mentis pulchre. c. 1. de constitutionibus. lib. 6. et inde sciens
et prudens possessionem et proprietatem habere continentiam
proprietatem solam vel possessionem exprimi videtur nolle expres-
sam excludere et inde virtute delegationis iudex de ex-
pressa tantum cognoscere potest, autoritate ex. l. 1. et 2.
l. si de proprietate. C. si a non competenti iudice. tex. in c. 1.
ex quo de restitut. spo. ubi delegatus ad proprietatem non potuit
de possessione cognoscere nisi ex reconventionis beneficio. Ex quo res-
pondemus alteri objectioni quod si ex Principis voluntate ex-
cluditur possessio quae non fuit per ipsum remissa ut supra diximus de le-
gato, nec ex reconventione poterit de possessione cognoscere contra Prin-
cipis voluntatem respondemus inquam principem re-
mittendo nominatim proprietatem censeri possessionem exclu-
dere et delegatum ad possessionem incompetentem facere ex proxima
interpretatione, nota. prohibere quam incompetens sum iuris regulis
fiat competens iuris lex regula incompetentem efficit competentem
vel ex prorogatione l. 1. et 2. ff. de iudicijs. c. 1. de significatione [illegible]
[illegible] vel ex reconventione l. cum Papinianus aut. et consequenter
C. de sentent. c. 1. et 2. de mutuis petitionibus. vel ex inciden-
tia. l. quotiens. C. de iudicijs ut diximus in tractatu de ordine
cognitionum et latius in c. determinus n. 44. de iudicijs et
ideo in proposito delegatus iudex incompetens ad possessionem vel proprieta-
tem delegatus exclusam ex d. l. 1. cum seq. C. si a non com-
petenti iudice non poterit de illa cognoscere virtute dele-
gationis poterit tamen ex alia delegatione ut docuit Baldus in l.

UVA.BHSC

prescriptio n. 26. C. si d[omi]nus in d. l. si de proprietate n. 19. et ex prorogat. vel resumpt. ut docuit Bart. in d. l. in fine. C. si ano spe. iudice receptus fuit et ideo in d. c. ex q. rementionis benefi. mulier debuit admitti ut constat ex illo tx in fine et ita tenendum a.

[illegible] observatio erit ead. rac. idem fatendum erit si princeps unam poss. speciem nominatim omiserit quod alias cognoscere non poterit unde datus ad possessorium retinendae inspectus erit ad possessorium adipiscendae vel recuperandae ex d. l. si de proprietate et precedenti rac. et interpretatione ex Baldo d. n. 26. et d. n. 19. laudat Cursius Iunior in d. l. nulli n. 32.

Ex qq suma o[mn]ium interpretatio e. posteriorum [illegible] obtinere solum in delegato nominatim ad proprietatem vel nominatim ad poss. ita educenda a. qta prosequat in d. l. si de proprietate et sic finis [illegible] et superiori orem q. [illegible] obtinere in ordinariis et delegatis ad eius cai. et indelegatis nominatim ad proprietatem et possessionem et in delegatis ad cam indistincte [illegible] a. [illegible] cum qta pro restricto et cor in d. c. suborta deci iudi qta pro indistincta in d. c. ceterum sequestrat. poss. pro [illegible] situs in d. ci pastoralis f. Velamera Ant[oniu]s Imola fol. n. 10. Mantica 21. ma[illegible] respondens. E. [illegible] n. 2. Cursius Iunior 31. in d. l. nulli nulli Menochius [illegible] arbitrariis casu 371. Becu[illegible] remedio 14. n. 370. Ioan Garsia et [illegible] n. 1.

Ex qua vera traditione deducitur [illegible] regula in d. l. liberis [illegible] fini. d. l. nulli. l. ordinariis [illegible] et l. 27. [illegible] 2. [illegible] 3. obtine-

re

in ordinarijs et delegatis præterquam in delegatis nominatim ad proprietatem vel nominatim ad poss. xª superiorum theoricam. ~ 2º inde interpretandus ẽ tx. in d. c. fin. de iudicijs ubi etz coram ordinario dividitur proprietatis cã a iudice poss.is propter eius incapacitatem quia admonaias de proprietate nihil ita ex coi. b. et glª ferº sub ino et coi th. late dixi in d. c. 1. de sequestrat. a nº 86. ita accipitur xª 2ªam observationem —

3º intelligendus ẽ tx. in c. 2. et in c. cum ad sedem de resti.º spo. c significaverunt 26. de testib. nam reg. b. obtinere in delegatis nominatim ad proprietatem et poss.em xª 4ªam observationem. ~ 4º inde interpretandus ẽ tx. in d. c. 1. de sequestro poss. c. cam 16. de offº deleg. b reg. obtinere qu cã generaliter et indistincte delegata fuit et inde comprehenditur poss. et proprietas xª 5ªam observationem et coi nr̃o placitum —

5º interpretandus ẽ tx. in d. c. sub e ofra 21. de reiud. b sententiam dividi sec. reg.am qu. nõ obtinet in Principe xª 1ªam observationem. ~ 6º eod iure interpretandus ẽ tx. in d. l. si de proprietate et b xª 6ªam observationem fuit nominatim delegata proprietate delegatus et de poss.e sententiam dixit ideo tanquam ab incompetente sententia non valet l. 1. et 2. C. eod. titº. nec præiudicat non solum proprietati ut tam possidenti tunc erat l. et ante eadem. 4. fin. de except.e reiiudicatæ. Potuit poss. ex d. l. 1. et 2. et superiori coi de proprietate autz. Praetor præscientiæ poterit pronunciare ut docuit b. tx. et arg. l. fin. b ut videatur ipse qui iudicem destinavit in integrum restitutum dare. C. ubi et apud quem in integrum restitutio ita explicat Fulgosius in d. l. si de proprietate Cuiacius in paraticla Codicis lib. 7. titº. 43. xª superiorem autz cuz

in 6ª obser.

in l.a obseruat.e relatam, diuidit poss.is ca. qr nominatim delegatur proprietas et idem erit e conuerso delegata nominatim poss.e iudex erit incompetens ad proprietatem ex coniectura Principis voluntate. Si aut. Princeps nominatim proprietatem remittere expresse prohibuerit de poss.e cognoscere vt in ista casu iudex non solum erit incompetens sed et incapax qua spe vt non possit fieri capax ex incidentia d.orum quotidie inter prorogat.e vt alias ista ca. qr non e. modus tollendi incapacitatem c. tearum de ordine cognitionum vbi diximus et late in c. decernimus. anu. 41. de iudicijs vnde de nobilitate nemo apud nos cognoscere pot. et Regij auditores nisi nobilitati et eius cognitioni prefecti nec ex prorogat.e nec ex consent.e l. r. cum seqq. tit. u. lib. 2. copil. ita necesse tenuitur nisi summi senatus consiliarij d. l. 8. et c. tit. 4. lib. 4. copil. neque obstat posse clericum conueniri in ciuilibus coram seculari qui incapax e. qr resp.t magnum fuisse disputationem et opinionibus a me relatam in c. at si clerici in pr. anu. 14. de iudiciis et hec idem sit reconuentionem admitti admittit et ex generali consuetudine Pontificis voluntatem ita presumentem propter eam speciem incapax non potuit fieri capax ex reconuentione ita accipiendus e. tx. in d. l. si de proprietate omissi interpretationibus glo. Dd. et alias tx. et tradd. multi et in d. c. pastoralis vbi mantua d. n.o 21 conuentionalit ita etiam respondendum e. quo ad interpretationem d. l. ex qua vbi qr nominatim delegata fuit proprietas delegatione admittebant poss. tanquam incompetentes sed qr mulier conueniebat in poss.e et reconuentionis beneficio incompetens sit competens ussit iudicis 3.ius admittendam ea mulierem de poss.e agentem

hec est vera illius tex interpretatio ——

Et interpretandus est tex in c. cum teneamur 17. de app. ubi dividitur poss. ca. [illegible] intelligendus est facio de atentatus qui atentabat ad possarius pendente proprietate coram iudice apelationis apelantem a poss. deijcere et ideo ordinarius tanquam potentior ad reformandam poss. poterit illum defendere ita omissis per intellectibus accipiendus est glo. fin. cum Enrico Bald. Imola Abbate n. 4. Preposito et franco n. 1. Decio in pr. Alexandro de Nevo n. 6. to. Menochio de recu. peranda remedio ult. n. 37. Roberto Lancelotto de atentatis 2. p. c. 7. ex quo observandum est misso nominatim proprietate de poss. in competentem esse et e. s. nisi ex alio rescripto per Baldum prorogatur vel reuent. per Bart. incidentia p. vel quotiens iudio atenta torum de ea cum teneamur. vel ex similitudine ut pariter proprietatem expediendam posset ex l. 1. ff. de iurisd. omnium iudicum interpretatur q. de off. delegati glo. in d. l. si de proprietate ubi magistraliter Odofredus. to. et in d. l. eod. tt. Alexander Aretinus Iason et Cursus iunior in d. l. nulli Mantua ubi d. Menochius d. caso 371. solvitur 2m argm ——

Non obstat 3m argm qr. h. i. citatio pertineat ad defensionem et defensio ad ius natus cui Princeps derogare non potest ut diximus in rat. decidendi et amplius i. citationem quatenus defensio est necessaria praecipue non a Pontifice etiam notorijs tolli posse. et ita intelligit reg. de [illegible] quaest 41. ff. de re iud. l. absentem 4. ff. de poenis. [illegible] in quemquam. c. de manifesta. 14. cum seqq. 2. q. 1. c. bonae 23. [illegible] de electione c. pastoralis [illegible] de re iud.

l. 12. et 22. H. 22. ptes l. cum segg. t. 3. lib. 4. compillatio
nis cita nec tx in fine inteligendus sit eam tx interpre
tationem limitari si notorium etz. esset nullam illi
competere defensionem tx oppting c. qm. de filijs presbi
terorum c. 13. cpus 28. in fine. de praeuendis. lib. 6. sic
explicanda e. gla fin. in ult. opinione et cois Interp
retum. usq ad Abbat. n. 9. ti. qui difficultatem non pr
cepit et cois Bart. Alexandri et Ypoliti in d. l. de
vnoquoqz. Lob. in practicis. c. 23. n. 6. Ant. Gabriel
lib. 2. de citationibus. conclus. 1. Asinius in praxi § 1.
c. 1. et. 9. decis. Portugaliæ. 60. et florentina 41. et ro
gaa in specie accipiendus e. tx. in d. c. cum sit Romana
§. fin. de app. et in. d. c. 1. de iudicijs ubi late diximus
absolutiue argum. et tx.

Sequitur tx. in c. 2. sit isto.
Tit. de causa possessio
nis et proprieta
·1· 9· tis. Anno ·9· 9·
Summa

Si de poss. et proprietate simul actum e. poterit iudex
poss. prius diffinire et proprietatem suspendere.
Rō pro rationem dubitandi sic argum. iure ciuili nunquam ex
pressum fuit de poss. et proprietate simul iudicia osten
di imo contrarium possi cognitionem semper praeferen
dam ee. l. si de vi. 37. ff. de iudicijs. l. exitus 39. ff. de
acquirenda poss. l. liberis. 1. §. fin. ff. de liberali ca
l. ordinarij. 13. C. de rei vendicat. l. incerti. C. de in
terdictis. l. 1. C. de app. et iure Pontificio c. in literis

item cum qs. c. ex rõe de restitut. spo. q. non recta fundatr Pontifex ti. iur. ciuili ita ex processum ce[illegible] trarium ex eo deducatr ——— ~ ———

qq non obstantibus 1.m h. respt. calestin. 3.u quis decidendi rãe repetenda sunt que in c. praecedenti ad raem decidendi pposuimus deinde sciendum e[illegible] nostre relusionis duas ee partes duplici q. deciden di rãe indigere. ——— ~ ———

Prior relusionis pars e. de poss.e et ppriedtate si mul actum ee. deciden di rão ex litera de praesen di tr. b. grauibus partium sumptibus parcere cupien tes. s. iudicem qq. utraq. rãe nominatim fuit delega ta. x.a 4.a ab obseruationem. 2.a argi in c. 1. 1o ex off. de utraq. cã. simul cognouisse ut cstat ex p.o tx. ———

qq in rationibus lx. ciuilis et pontificia induxit poss. et pprie tati. cãm coram eod. iudice tractandam ee. d. l. liberis. § fin. l. nulli. C. de iudicijs c. 1. 1o ubi diximus ad raem decidendi eisd. lx Pontificia eod. pcessu de utraq. simul agi elegantissime cstituit. h. non solum sup dispsare ut in c. cum dilectus de ordine cog. sed etz sup eadre ut hic et in c. cum ecta sutium in c. cum sup c. cum dilectis isto tt.o c. v. c. cum ad sedem de restitut.e spo. c. 1. de seque strat.e poss. c. significauerunt. 36. de testibus etz dicto temp.e c. pastoralis isto tt.o c. ex rõe de res titut.e spo. ita m. et breuior litibus imponitr finis et par tium sumptibus melius csulitr et cseqiutr lx. publicam utilitatem ut resolutum e. in c. 1. ad raem decidendi et pbat nr tx in p.o ad hoc ce lebris sm. b. relatoi et statim refe rendos. ——— ~ ———

UVA.BHSC

55

Posterior resolutionis pars e. eo in casu posse iudicam post prius desfinire ppietatem qz suspendere decidendi rão scribitr in fine nri tx. ita iure ciuili expressum ee. at si cum iudicio ssideretr nõ. pot. reperiri iure ciuili expressum qdo. de poss. et ppietate actum e. poss. prius desfiniri posse. p vera tx interpretatio. e. iure ciuili. dumtaxat expressum ee. poss. cognitionem generaliter precedere oportere. d. l. si devi cum relatis in rãe. dubitandi quam generalem iuris ciuilis traditionem lx. Pontificia elegantissime ad huiusmodi speciem applicauit scz. etsi xa. pontificias traditiones de possa et ppri. actum sit ex precedenti raem posse iudicem de possa. prius seniam dicere et ppietatem suspendere qi. iure ciuili expressum e. poss. cognitionem precedere oportere p meliori caz expeditione vt docuit hic Celestinus. et obseruauit Inocencius 3us in. d. c. significauerunt. et ita. lr. ciuiles. et pontificias subtiliter interpretatr Celestinus 3us sic reducenda e. sfesa disputatio qtez pbo expressum et vium h. in capitulis sequ. et in. q. nihil. cod. vt sstat ex Alexandro no. 31. Socino. Iasone. Ripa. Alciato. Corrasio. 26. Socino Iuniore. 880. Volocneto. 46. ibi Menochio de arbitra. de arbitrariis q. 37. casu. 371. Octauiano pedamontana 47. Antonino 19. n. 1. Ioanne Garsia. de nobilitate gla. 1. q. 2. n. 9. pulchre Barsato. sl. 234. no. 9. 19. et. 99. vol. 3. Marco Antono. Eugenio. sl. 4. n. 20. fauio Turreto sl. 1. an. 9. cum aliis. &a.

Non obstant igitur quez p dubitandi rãe aduximus qi. rão in tx.

UVA:BHSC

ex pr[e]ssa l. ciuili ita cautum ee. refertr ad posteriorem
selectionis partem. vt cstat ex rãe decidendi et inde obser-
uandum ẽ incaute. dd. cfundi in interpretat[ion]e huius q[ua]-
q[ui]d[e]m pbo expressum in p[ri]n[cipi]o et ad medium intentat de poss[ession]e
priu[s] tr pnunciari et in continenti de ppriet[at]e vt in c. cum
dilectus p[ri]m[o] cum ea in modum actionis de ordine cog. c. cum
ecta sutrina. c. cum sup. c. cum dilectus isto tt[itul]o et vtraq[ue] schoo-
la ita pbat in d. iuribq. et §. nihil. coe. ita et in Rota
obseruatr ex Paulo Emilio dec[isione] 143. 3. p[ar]te vt latius in d.
c. cum ecta. et d. c. Pastoralis. q[ue] interpretatio verissi[m]a
ẽ nõ tm applicari pot. ad meum tx. ex quo aptte cstat
ppriet[at]em suspendi. 2º. ead. rãe reijcitr interpretatio
Ancarrani dicentis de poss[ession]e prius actum fuisse tr. aptem
pbat. tx. poss[ession]em et pprie. a p[ri]n[cipi]o cductam fuisse. 3º. nequ[aquam] ad-
mititr Ripe intellectus quem defendit Meno. iudicem tr.
de vtraq[ue] cognouisse ex partium cuent[ion]e rejicitr tm q[ui]a ex
litera in p[ri]n[cipi]o cstat iudicem ex off[ici]o ita disposuisse pbat
q[ui]d[e]m pbo expressum et tota cois. 4º. damnatr et[iam] in-
terpretatio Veroi in d. c. in literis nº. 24. dicentis in
delegat[ion]e ita p forma rescriptum fuisse d[ictu]m tm. aptte
deprehenditr ex litera docente poss[ession]is et ppriet[at]is
cam nominatim cmissam fuisse et inde iudicem
p bono publico de vtraq[ue] simul cognouisse deinde
q[ui]a expedit ita ueniebat de poss[ession]e dumtaxat pnun-
ciasse ppriet[at]e suspensa qd recte fieri resp[ondi]t Inno-
Celestino. centius. 3us. q[ui]a iure ciuili ita expressum ẽ. vel
in decidendi rãe resolutum
ex q[ui]b[us] deducitr elegans interpretatio ad. l.m sideri

cum allegatis ad rationem dubitandi generalem tradictionem iuris civilis ex qua prefertur poss. cognitio extendi ad delegantem speciem quando sm. l. pontificias de poss. et propri. simul actum fuerit. 2º deducitur l. pontificias eleganter interpretandas est. ex mo tx quoties de poss. et propri. simul actum est. ut in c. sequenti si casus evenerit posse proprietatem suspendi et de poss. solum pronunciare. 3º inde respondendum est idem observari in c. ex literis cum alijs si de utraque a pº actum fuisset ceterum quoniam spolij privilegium est proprietatis exceptionem et reconventionem non admitti ad impediendam restitutionem spoliato ita petente c. fin. s. de ordine cog. ubi diximus ideo non admititur in c. in literis. c. item cum quis c. ex parte. sicut consentiret ut in c. 1. de restitut. spo. c. cum ecclesia sutrina c. cum ses. ff. obtineret utique nostri tx interpretatio eodem iure interpretantur tx. difficilem in l. 1. C. de app. quoniam color intelectus sit eum qui ageret civiliter de spolio causasse etiam criminaliter et cum preses de crimine cognosceret et non de poss. rescripsit imperator agentem de poss. legitime appellasse quoniam prius de poss. agendum est. ita glossa 1. 3º intelectum magis recepta ex Odofredo Bart. Alberico Baldo nº 4. Angelo Saliceto nº 6. fulgosio et Paulo in pº. et glossa 1. in d. l. si de vi Iacobino t. nº q. glossa probo quod de recuperanda ad finem in c. Pastoralis ff. ubi ratio Abb. nº 29. 2. et fa- iacij observationum lib. 4. c. 10. probant quoque veriorem intelectum esse agenti de spolio adversarium obiecisse criminis exceptionem. de qua cum preses cognosceret spoliatum recte appe lasse

rescripsit Sauere gr. nec triminis except. obstat petenti spo-
lij restitutionem. d. c. item cumqz ut latiq in d. c. in litte-
ris. Si vo. spoliatus consentiret ut in d. c. v. et in c. cum ecta
et in c. cum sup. q. posset iudex etz ea in specie proprietatem
suspendere et poss. prius definita ex nro tx. etz si dispositiones
iungantr ut in c. pastoralis q. et cle. uni ca isto tto ut
latiq in d. c. pastoralis absoluitr q. argm. et tx.

Sequitr. tx. in c. cum ecta.
Sutrina et in c. cum
super. 4. a sapil
tissimo Doctore
Sahagum
.15. Anno 9 9.

Summa

Si agens possessorio et petitorio de poss. et spolio docuerit
nonetz de proprietate obtinet in possessorio et vincitr in pe-
titorio.

p rat dubitandi. 1. sit argr ad obtinendum in plenorus
incorporalium iur. sufficit de legitima poss. docere absqz
tto l. si qs diuturno ff. si seruitus vindicetr. t. non deinc
cisse docere de iur. aquz ducendz c. quzulam. 2q. t. anti-
qua consuetudine. de elect. sd tx agitr de iur. eligendi qd in-
corporale. e. go. sufficit ad obtinendum in possessorio et pe-
titorio clericos de poss. plane docuisse.

2o. sit argr ad docendum de legitima poss. sufficit do-
cuisse clericos vniq epi. electioni interfuisse p tempus iur
necessarium. l. 1. § qd autz. t. eo anno vl vna die aut uo-
te

57

ff. de aqua quotidiana et estiva. c. cum accessissent de aliquem in primicerium eligendo. de constitutionibus. c. si de benef. q. 6. uno vel pluribus de praebendis. lib. 6.

quo non recte fundatur nec tx. exigens titulum electionum possessionem ——— ~ ———

3º. sic. spolii privilegium et natura, proprietatis exceptionem et reconventionem excludit. l. 1. cum seqq. ff. de vi et de vi armata. l. meminerint C. unde vi. l. si quis ad se fundum C. ad l. Iuliam de vi. c. cum dilectus. c. fin. de ordine cogn. c. in literis cum seqq. de restitut. spo. quo cum clerici tx. de spolio egerint iuris eligendi proprietas neque in exceptione in reconventione canonicorum debuit admitti ———

4º. petitorii sententia praefertur in execut. et inde bulgarus dixit quod absorbet possessorium. c. cum dilectus. ss. quo inutilis est tx. possessorii sententia. si statim pronunciatur sententia in petitorio ———

5º. in possessorii habentibus causam proprietatis anexam non sufficit docere de poss. et usu sed etiam necesse est docere de iure vel tituli. l. 3. §. hoc autem a superiore. ff. de itinere actuque privato et quia possessoria spiritualia matrimonii et beneficii sunt huiusmodi ad obtinendum in possessorio necesse est de poss. et possidendi iure docere. c. ex transmissa. c. in literis iuxta veram eius interpretationem. de restitut. spo. sed ius eligendi episcopum inter clericos spirituale est. c. quod. 42. c. sacrosancta. 41. c. massana. 96. de elect. quo in eius possessorio clerici obtinere non potuerunt. licet doceant de eligendi poss. cum docere non potuerint de iure eligendi ——— ~ ———

6º. ius commune tempore huius tx. ius eligendi epos. canonicis tradens aliis clericis negare videtur. c. cum terra. 14. c. cum Vintoniensis. 23.

UVA.BHSC

c. cita 48. c. ngregato. 93. et elect. t. in pri. et postea e statuta canonica per qdo ius eoe vel. eis per sententia possidenti resistit non sufficit probare tempus etz longissimum nisi doceat et tt. qui pri ueat eam possidendi. c. si diligenti in fine de prescriptionib. c. 1. eod. in 6. q. non recte Inocentius 3. ad condemnandum in proprietate clericos dixit t. pp breuitatem temporis. qz. tz. fuisset longissimum pp defectum tt. condemnari deberent

T. epos. electio iure directo ptinet ad Pontificem Maximum. c. 1. et. 2. 22 d. q. s. canonicus et clericos pronunciandum erat.

Qq non obstantibus 2m. t. resp. Inocencij 3. varias decidendi rat. in litera assignans ad quam cognitionem pr. sdm. e. in nri t. facto et relatione interprtes semp exerciaxi vn. x. Ant. Aug. in scholis et Ant. Agustini 3. colect. obseruandum. e. qd. tz. canonici prius coram sede apostolica electionis confirmationem pecierint clerici tz. vocantur actores ab Inocencio 3. vt constat ex litera in fine.

2. eam interpretationem probari ex eo qd. clerici principaliter proposuerunt querelam de spolio et incidenter petebant electionum infirmandam et. canonici excipiebant de defectu proprietatis qz. ius eligendi ipsis ita competebat qd ad clericos ptinere non poterat clerici replicauerunt etz ius eligendi ad ipsos spectare vt ex litera constat pr. s. clericos. t. et ipsi qd pontificum electioni interesse deberent et idcirco ab Inocencio 3. dicuntur actores etz. in q. proprietatis. vt apte probatur in fine. tx. et ideo canonicos absoluit Inocencius tanquam reos no virtute proprie probationis per ex defectu 2riay

2a rao ab Innocentio asignata in pr.o verum non rescripsit tx solutionem per facti relationem quasi dixerit quis de possesorio et spolio et electionis invaliditate pronunciavimus adhuc iudicio non satisfecimus qr. et de proprietate pronunciare necesse e. qr. et ea in iudicium deducta fuit probatr et iure civili quo cautum e. non solum in iudicium venire de quo actum e. ut veniat sicut h. de spolio et electionis valore per etz non venire de quo actuz e. ne veniat vnde colligit Innocencius cum utraqz pars deduxerit ius eligendi canonici in except.e clerici in replicat.e ut s.a et nominatim actum non sit ne veniret proprietas qd. potuerunt facere clerici c. pastoralis §. ubi latius c. ex rq.e de restitut.e spo. censetur consensisse qr. taciturnitas in iudicio valde noxia e. ex reg.a legis solemnus 6 ff. de iudicijs legis cum ostendimus 4. § fin ff. de fideiusoribus tutor l. qui tacet de reg. iuris in 6. vt. Patus Dequis pulchra retulit exempla et inde in proprietate pronunciavit etz Innocencius ita explicandus gta probo spectaret et disputatio Innocencij et omnino per ad Ripam n.o 6. et 1. h. cum alijs s.a

Superest itaqz ex nro tx. inde probari agentem possesorio et petitorio de poss.e et spolio docentem nō de proprietate in possesorio obtinere et in petitorio succumbere decidendi raem asignat Innocencius in fine ex iuri reg.a actore nō probante. reum et si nihil prestiterit absolvendum ee. l. 2. l. ab ea p.e 9. ff. de prat. l. actor 23. C. eod. l. qui accusare. ubi latissime Purpuratus an 8. C. de edendo l. accusator. 6 § 9. c. fin. de iu. iu.o l. 39. tt.o 2.

p.a 3.

cum multis ab Octaviano. pedemontana 144. Ludovic 3. tomo comm̃ et prat. relatione unica Masar dus et prat. relatũ. 36. 1. tomo. decisio florentina 104. n.º 21. et decisio 109. Assinig. et exceptionibus. §. 9. c. 229. n.º 4. q. verissima sit non q. comprehendit utramq. relationis partem quia isti non clericos recte obtinuisse in possessorio quia ad obtinendum in spolio et post.ª et spolio doceant necesse. e. d. l. 1. ff. et vi et vi armata. d. l. meminerint. d. l. si quis. ad se fundum eleganter. c. consultationibus. 10. et off.º deleg. c. in literis cum seqq. et restitut.ª spo. l. 1. cum seqq. tit. 13 lib. 4. compil. vn.ª cum clerici docuerint elegisse rectorem immediate et ipsis non vocatis ultimam electionem factam fuisse x.ª spolij naturam Innocen. 3. 14. pronunciavit esse restituendos electione qd. sine ipsis factam non valuisse hic e. decidendi ratio primæ partis cum autem et proprietate actum fuerit q. obtinuerint in possessorio et possessor presumatur dñs. c. consultationibus et iur. patronatus gla. fbo amoveri in l. quidam. 27. ff. et conditionibus in stitutionum cum relatis in. c. 1. non q. e. plena probatio et qua docere clericos oportebat tanquam actores. ideo actorem non probante Innocen. canonicos absolvit ut s.ª ratio e. qui nihil commune habet proprietas cum poss.ª d. l. naturaliter 12. §. nihil com. l. commisceri. 52. ff. et adquirenda poss.ª l. et an eadem §. si qui interdicto ff. et except. rei iudicatæ. l. si et proprietate. c. si a non competenti iudice ut probamus in R.ª et c. 1. sic idcirco qui obtinet in possessorio succumbit in petitorio x.ª veram mei tx. ratem et interpretationem ita accipiendam.

accipiendam sm. supra referendo

Ex quo 1.º sic interpretandus est tx. in c. cum super sequenti ubi q. epus restituatur ad poss.em eo cam iustificaverit. per Patriarchæ confirmationem condemnatur in proprietate qr. de ea non potuit plene docere

2.º interpretandus est tx. in c. cum dilectus 2.º ubi q. possessio præcedat proprietatis sententia præfertur in executione tanquam potentior qr. aliud est proprietas aliud possessio. ~ 3.º ead. rãe. interpretandus est tx. in c. cum olim 2.º ubi q. beneficiarius obtineat. si docuerit collatorem suum esse in quasi poss. nunq. præiudicat proprietati qr. nihil cõe

4.º interpretandus est tx in c. fin. 2.º ubi petenti rem nõ prodest docere de poss. ad obtinendum de proprietate qr. nihil cõe ~

5.º interpretandus est tx. in c. fin. de ord. cog. ubi ead. rãe agenti de spolio non obstat proprietatis exceptio vel reconventio ut s. diximus qr. nihil cõe

6.º interpretandus est tx in c. 1.º de restitut. spo. ubi q. Philasius plene docuerit de spolio si non probaverit proprietatem in ea condemnatur ut constat ex litera in fine qr. cum expresse consenserit ectam exuipere de proprietate si de ea non docuerit condemnabitur. quia non probaverit ecta. cum Philasius fuerit actor ut s. ex quo eleganter ille tx declaratur ut suo loco dicemus.

~ 7.º interpretanda est glã. pro bo ex pectaret s. dicens clarius l. in. ñro tx. cumulasse possessorium et petitorium ita m. verissimum est. xº. superio

rem

explicationem possessorium in act.e petitorium in replicat.e non tz. cod. libello ut alij opinantes et ideo cum censerint tot etnoz. iudicia fuerint actorum et inde in possessorio instantes obtinuerunt in petitorio et scientes succubuerunt obsequiam censu im prudentiaz cum potuerint prescriptionis except.e rejicere et suspendere. [illegible] in d. c. fin. et ord. cog. hec e. vera ratio inter prescriptionem digta pro spectante et cet. tt. et in c. fin. [illegible] in c. u. et rest.e [illegible] cum relatis ab Ant.o Gabriele lib. 5. tt.o et rest.e [illegible] sione. 1. an. 42. Mascardo et [illegible] 1322. cum seqq. 3.o tomo. dess. Portugalia lib. 3. 15. n. 2. Rota novissima 713. n. 12. 3.a p.e Garsia digtatur [illegible] 13. [illegible] 160. an. 1 vol. 2.o ut latiq ad 3.m ——— ~ ———

Neqz obstant dubitandi rationis arg.a 1.m ex d. l. si qz diuturno qz. gta pro breuitatem et cet. tt. et in d. l. et alij distinguunt inter corporalia et incorporalia inter ius ciuile et Pontificium inter seruitutes [illegible] et ecclesiasticas ex referendis ad 2.m et 6.m ———

qq omisso vetiore inter prescriptionis arg.m obtinere in pat. prescriptendum aut tt. in nondum prescripta [illegible] stra siem [illegible] conforma [illegible] qz docuit Vipianus in d. l. si qz diuturno ut qui legitimam poss.m [illegible] tempus necessarium durasse necesse no e. docere et iure agnz ducendz. qz in illo iure incorporali sufficit poss. prescriptionis [illegible] alio tt.o idem docuit Inrarrig. 3.a in d. c. [illegible] antiqua consuetudine et elat. idem significat Inrarrig 3.a tt. 6. pro breuitatem temporis [illegible] ad legitimam prescriptionem non [illegible] ett.a significat [illegible]

ricoz

 60

aeq. pass. duraret. 40. annos ad praescribendum. 5.
etiam capitulum necessarios ut 7a. ad. 6m. obtinerent etiam
in proprietate absque alia tt. Probat. idem probat Gregorius
lo. in. c. generali. 13. 4. fin de elect. lib. 6. ita agnouit
gla. pro breuitatem 7a. vl. dicas speciale. color ex Inno
cencio Hostiensi Franc Ant. Bal. Imola. n. 11
fol. 14. Ripa. n. 21. Decio. in. c. de 4a. n. 18. de praes-
cript. Padilla in. l. 2. n. 19. C. de seruitutibus. Meno.
de recuperanda remedio 15. n. 296. cum alijs ad. 6m.
Que autem in incorporalibus non exigatur tt. et quanto
temp. vnaquaeque praescribatur seruitus longior disputa-
tio. e. glam. pro de ius. Bartoli et coi. in. d. l. si quis diuturno.
glam pro certam. Bartoli et omnium teste Couarruias
2o. in. l. seruitutes. 14. ff. de seruitutibus glam pro bo lice-
ente. in. d. l. 2 vbi late Padilla om. n. cum. d. gla pro
breuitatem. Duareni disputationum lib. 1. c. 34. Couarru.
in miscelaneis. lib. 4. c. 4. eleganter Belardi ad. l.m Scri-
uoniam. fol. 32. Ludouici Vitalis variorum. lib. 2. c. 2.
et. 9. Ioannis Parladori rerum quotidianarum lib. 1. c. 1. 4. 8.
cum alijs ad. 6m. soluitur. 1m. argm.

Non obstat 2m. qui resp. argm. verissimum esse. et n. non exi-
gitur eligendi actus pro narrari fructum ita stringens Gale-
rici forte opinabantur eius actus esse in consideratione ex. l. 1.
6. tiennio. C. de fidei commissi et coi. late disputata in. l. sicut
in anno. 28. C. de pactis vnicum etiam eligendi actum legitimo
temp. durantem sufficere et color et vera sententia e. ex. d.
l. 1. 4. qd autem. ff. de agua quotidi. et stiua gla. Bart. et coi. c.
cum accessissent et coi. de constitutionibus. c. cum de Beneficio

UVA.BHSC

de frequendis lib. 6. et ita neum textum interpretandum esse, vnius electionis poss. 40. duraret annos. agnouit gta (?) solo in titum. cum ex Innocentio Hostiensi ad finem Ioan. And. Baldo. n.º 12. Enrico Amazano. Velamera. 20. Card. Anto. Imola. 19. Abb. 23. Anania et Ripa. 9. h. gta solo abremo in d. c. cum de beneff.º cum ex Monacho Archidiacono. Ioan. Andrea. in pr. Butrio. n.º 8. Dominico. et franco. 1. 6. Padilla in. l. 1. n. 22. C. de seruitutibus Rolando. cl. 47. n.º 18. vol. 1. Tiberio Deciano. cl.º 37. n.º 74. vol. 3. Gerardo Maçolo. cl.º 91. n.º 12. quam com. gta via limitat non obtinere in specie d. legis. 3. §. hoc autem a superiori ff. de itinere actuque priuato rationem assignat interdictum itineris habere mixtam proprietatem ex eod. §. et ideo non sufficere vnicum actum sed requiri actuum frequentiam in limitat.e. cuiter approbatur in ratione autem damnatur q. et possessio beneficiaria mixtam habent proprietatem tamen vel latius ad. 9.m in eis. tamen sufficiat vnus actus legitimo tempore continuatus d. c. cum de beneff.º et cum s.a qui. praestat rationes Bartoli aliis omissis. d. l. 3. §. hoc autem. l. 1. ff. eod. dicentis s. euntem per fondum alienum semel et iterum bulgo praesumi ea voluptatis vel recreationis fieri et ideo ad tollendam eam praesumptionem et inducendam contrariam scilicet fieri animo possidendi necessariam esse actuum frequentiam ex qua colligi possit quod praesumptio cessat in aliis seruitutibus quia aquam ducere per fundum alienum fieri animo adquirendae poss. potius quam delectationis lex praesumit et idcirco sufficiet vna die vel nocte duxisse. ex d. l. 1. §. quod autem. vl. vnaquaeque in elect.e vocem habuisse.

si legitimo

UVA.BHSC

si legitimo temp.º p[er]severaverit ex d[i]c[t]o tx. et aliis in itineris aut servitute eo anno viginti saltem diebus usum fuisse necesse q[uod] haec e[st] vera interpretatio d. l.ⁱⁱ primae et d. l.ⁱⁱ tertiae. et hoc aut et Bartoli et sic d[ict]e solutio 2ª.

Non obstat 3ᵐ q[uo]d resp[ons]o regula q[uo]d id verissimum est spolii privilegio et natura proprietatis exceptionem et reconventionem exclusam esse et inde spoliatum ante omnem iudicii contestationem restituendum esse ex dictis iuribus latissime disputandis in c. 1. et in c. in literis de restitut. spo. eamque regulam intelligi spoliato ita volente et postulante. si autem noluerit cessat privilegium q[uia] pot[est] iuri suo renunciare et invito non datur benefic[iu]m nec fit iniuria scienti et volenti in tantum q[uo]d non solum si expresse consenserit ut in d. c. 1. de restitut. spol. et ibi. sed etiam tacite admittitur proprietatis contentio ex verissima interpretatione d[ic]ti primi not[abi]lis tx. et sequentis et c. significasti de divortiis c. constitutus de filiis presbiterorum c. ad decimas de restitut. spo. lib. 6. ut latius in d. c. 1. et in d. c. in literis et ideo hic cum clerici exceptioni proprietatis a canonicis obiectae non solum consenserint sed etiam expresse de proprietate replicaverint ut ex litera constat. ibi. q[uo]d electioni Pontificum interesse deberent etc. deprehenditur aperte spolii privilegio renunciasse. et ipsorum voluntate de poss[essio]ne et proprietate simul litigasse. et eam veram esse nostri tx interpretationem. cum tacito e[st] in iudicio tacentem in sui preiudicium consentire. d. l. cum ostendimus §. fin. ff. de fideiussoribus tutorum l. ex si filius 20. § lite renunciare videtur. ff. de minoribus optime in c. 2. §. te praesente et non reclamante. cum gl[ossa] et c[ommun]i de accusationibus lib. 6. c. qui tacet 43. de reg. iuris lib. 6. ex quibus et d. c. 1. de restitut. spo. Docuit

Bart.

UVA.BHSC

in d. l. si grad. se fundum, n.º 2. spoliatum proprietatis exceptionem
opponentem consensisse receptum ex Verolo in d. c. n.º 20. et Alexan.
Jason Ripa n.º 71. cons. 42. Socino Juniore 36. et 184. Volgeneto
74. l. 5. et n.º 92. 2. p.e in 4. nihil. col. Menoch. de recuperanda
remedio 1. n.º 161. Ant.us Gabriel 5. n.º 98. Mascar. seleut.e 1326.
Balasseus consultat.e 88. et 93. Surdo d. 28. 1. p.e d. 160. n.º 15
2. p. Unde vera est interpretatio nostri tex. et c. sequentis.
quod si clerici non opponerent incredibilitate proprietatem ut dixi-
mus ad rationem decidendi et solum canonicorum exceptioni
non opponerent consentire viderentur. X.a eam etiam traditio.
ita agnovit glossa probo pactaret h. et probo restituendum
et probo tam possessorium in c. sequenti. col. ubique acuate
cedit Abb. n.º 15. et 16. h. ex eo quod canonici electionis confir-
mationem iudicis off.o petebant iudicis tamen off.m non suspen-
ditur spolij privilegio c. fin. de r.º quamquam ab agendo de ord.
cog. et a suo sensu probat Inocencius in c. 2. n.º 4. Abb. n.º 23. de
ord. cog. Afflictis dec.e 98. n.º 4.º inde improbantem nostram glossam
qui dixit in causa fuisse clericos non opponentes cum potuerint
quia sim. eis non potuerint et glossam probo quod dicentem canonic-
os egisse negatoria et col. verior est cum glossis contra Abatem
asserentem iudicis off.o spolij privilegio non suspendi de quo dis-
putatur in c. pastoralis § d. c. 1. et c. in literis negamus tamen
egisse iudicis off.o canonicos et clericos ad suspendendum off.m
allegasse spolium imo ex litera constat principaliter egisse
interdicto unde vi et incidenter electionem etc. infirman-
dam ut diximus ad rationem decidendi et ita abatem convincit
Ripa n.º 18. et aptius convincitur ex superiori decidendi ratione
inde in possessorio et petitorio pronunciavit Inocencius 3.us non po-
testate absoluta ut non recte percepit Baldus n.º 11. sed ordinaria

UVA.BHSC

clericis utrumque proponentibus. et sic sententia fuit conformis libello ut docuit ner tx. in. ss. verum x°. l. ut fundus ff com. dividundo. l. fin. l. de fidei commissarijs libertatibus. c. ultimo de simonia. c. qualiter. 24. de accusat. nec magis feliciter nostram questionem arguit Iason ubi supra dicens clericos incautos fuisse non in proposit. petitorij. quod in non suspendendo illud antecedutionem ut in. c. pastoralis. et in cle. unica iuxta illud indeinter pretans. l. siqui destinavit. 24. ff. de rei ven. longe utilius est. poss. et proprietatem simul proponere et si sua interest proprietatem suspendere ex. d. c. pastoralis et cle. quod instruuntur. a Ripa. n°. 22. ut. et ita tenendum. c. me dig. consulit ipsum Caium in. d. l. et Ulpianum in. d. l. exitus. Iustinianum in. d. § retinendae cum alegatis in. c. 1. qui utrumque simul proponit non consequitur utilitatem transferendi onera petitoris in adversarium prudentissime consideratam alio directe consistentem ut. et in. c. sequenti qui. quod obtineret in possessorio manet actor in petitorio et ita ex hijs singulariter interpretanda sunt illa iura cum fere nostra quaestio specie. nostri tx. et sequentis et. l. primi de restitut. spo. gravissima disputatio est an spoliatus qui semel spolij privilegio renunciavit proprietati consentiens posit. illam suspendere. ex. d. c. pastoralis et. d. cle. ut latius statim disputatur in. d. c. pastoralis et in. d. c. i. ——

Non obstat 4°. qui. resp. quia proboreducentes ut. probo respondendum in. c. sequenti probo recursum in. c. significaverunt. 36. de testibus Hostiensis et Ant. et coiter et in. d. §. nihil. com. argumentum est. verissimum et ideo possessionis sententiam probalem est. et inutilem in. nostro tx. et sequenti et in. d. c. significaverunt et

in. c.

ex. 29. de restitut. spo. et in. c. suborta. 21. de re iudi. si ppietatis sentia pfertr p. obtinentem in possessorie vt. h. et in. c. sequenti ——— ~ ———

Trium tz pbatr fortissime arg. l. non pbis ff. de reg. im. poni. l. 2. §. fin. C. coia de legatis c. omissa. 29. de elect. lib. 6. vnde Baldus in rub. ff. de res. dicessione conter ceptus docuit leges Realiter disponere non pbabiliter disputare et inde Pontifices non frustra de poss. pnunciare ita afirmat Caldering et cois firmata ab Abbate et alijs. ~. In qua difficultate ego itarum propendendo possessorij sentiam ee. pbalem et inutilem quo ad futura ee. tz actualem et vtilem quo ad preterita vnde. i. si canonici virtute sentiae ppietatis non admiserint clericos in elect. epi deinde facienda recte facere afirmamus go. quo ad futuram electionem inutilis e. possessorij sentia ——— ~ ———

2º. deducitr electionem a canonicis sine clero factam non valuisse. q. p clero pnunciatr in possessorio et quo ad preterita vtilis et actualis e. sentia vt ex litera 9stat. ———

3º. deducitr vtilem ee. et actualem quo ad delictum canonicorum spoliantium clericos et inde ad pœnam d. l. si quis ad se fundum et ad expensas litis preteritas. l. termino. C. de fructibus et litium. c. calumnia de pœnis. imo et ad fructus. a temp. spolij vsqz ad ppietatis sentiam 9siderandos. d. l. terminato. et interpretat. c. accedens. 2. in fine vt lite non 9testata id circo cum electio sit fructus possessorij. d. c. querelam. 24. et qd populus erat in poss. presentandi de elect. c. 9sultationib. 19. de iure patronatus. z. veum eius intellectum vt dixi in. c. fin. an. 99. de sequestrat. poss. trinitatr

electiva quasi fructus poss. ut recte docuit cons. ex Abb. n. 37.
Ripa. 102. ti. unde maior est difficultas idem observatur
in c. sequenti ubi glossa pro restituendum et pro recur-
sum d. c. significaverunt probant ad fructus non esse re-
stituendum ex superiori autem. cons. priorem probat Abb.
in d. c. significaverunt. et h. n. 37. mirabile dicit Ri-
pa d. n. 102. allegant per rationem odium violentie considerate
i. 2. c. fin. de ord. cog. d. c. in literis v. clausula unica efficere
ut intelligatur tx. in c. cum dilectus si. quod non obtineat.
quo ad fructus ante proprietatis sententiam spoliato restituen
dos quae interpretatio et subtilis et iure probata in praxique
observanda ut limitetur necesse est. in beneficijs et digni-
tatibus x. glossam interpretationum quia benefficium obtine-
ri non pot. sine canonica ipsius institutione c. 1. et sequenti
bus de institutionibus c. 1. de reg. iur. in. 6. 6. et inde
intruso fructus nunquam restitui receptissimum est in
curia et extra. c. dilecto. 24. in fine de praebendis c. cum
dilectus. 20. de iure patro. t. cons. et ex Hieronimo Gigan-
te de intruso n. 94. quare d. glossa in c. sequenti dixit actum
restituendos esse. posset allegare c. de hoc. u. in fine de
simonia hodie tamen novioribus Pontificum constitutionibus
fructus epatus spectant ad Pontificem Maximum bene-
ficiorum autem vel dignitatum reservantur futuris succe-
soribus eorum iure utimur solutione. 4.m arg.m ______
Non obstat 5.m arg.m quia respondeo verissimum esse ad obtinen-
dum in possessorijs habentibus causam proprietatis ante causam non
sufficere poss. et spolij probationem ut iam resolutum est nisi
et de Ho. docuerit ut in d. l. 3. 4. hoc autem a superiori sit de-
tinere aliquem privato negamus tamen ubi tx possessorium habe-
re

cam proprietatis anexam ~ ad cuius cognitionem fiendum est difficillimum est investigare que possessoria proprietatis cam anexam habeant et que. unde omissa interpretum disputatione observandum est huius modi possessoria esse in quibus probatio eius natura titulum iustificationem exigit ad tollendam scilicet praesumptionem possessioni repugnantem

not

ut diximus de interdicto itineris et constat ex l. interdictorum §. 1. et §. quaedam ff. de interdictis. unde primum locum obtinet possessorium matrimoniale petenti enim spolii restitutionem de iure matrimonii docere necesse est ne contingat etiam autoritate restitutionem concedi ad adulterium vel concubinatum quod facile succederet probata dumtaxat eorum cohabitatione et copula et idcirco possessionem matrimonii titulo iustificare oportet ex vera interpretatione c. ex transmissa. c. ex parte de restitutione spol. et cum de carnali ad spirituale argumentum valeat c. inter corporalia de translatione episcopi et beneficium spirituali natura sine canonica institutione obtineri non possit ut diximus idem constituendum est in possessorio beneficiali ex vero interpretatione c. in literis de restitutione spo. ubi hic prius agatur de violenta eiectione quam de canonica institutione que ad proprietatem cum terminum inviolentiam probatione eiectionis possessionem aliquo institutionis titulo iustificare necesse est ut non succedat sine institutione aliquem etiam autoritate ad beneficii possessionem restitui ita probant magis cariter ... in d. §. nihil com. et relati a doctissimo Petro Barbosa in l. Titia a n.º 24 ff. soluto matrimonio. et quaestio ... ex d. l. interdictorum §. quaedam idem esse in quocumque possessorio spirituali inter partes argumentantur et quinque opiniones retulit ... n.º 23 in d. c. in literis de quibus disputant ... in d. §. nihil com. ubi Jason n.º 122 conclu-

dit.

num tx pariter interpretandum ee. in beneficialibus et spiritualibus. eleganter distinguit Ripa nº. 144. 5. Verois in d. c. in literis nº 30. et tandem cogitandum relinquit ego in alta huius tx praelect. contrarium defendi in nri tx specie non ee. necessariam tituli iustificationem dixit apte docuisse Innocentium. 3m. iuncta nri tx. et c. sequenti litera et desse quia cum ead. sit species nri tx et sequentis. quo ad possessionis et proprietatis propositionem et sententiam. Et ideo in tx. spoliati obtinuerint in possessorio et succubuerint in petitorio. dixit nri tx. clericos plene docuisse in possessorio. 2º quia tz. sententia poss. non fuerit actualis quo ad futura. non tz. fit ex eo qd. defecerint in probatione possessionis sed ex contraria sententia proprietatis, cui imprudenter consenserant ut satis transolutum e. 2º quia ead. in specie ab eod. Pontifice tz probata poss. et spoliatione absque alia tituli iustificatione dixit litera clericos sufficienter probasse. et in c. sequenti ad restituendum spoliatum refert litera possessionem iustificatam fuisse titulo scz. per Patriarchae confirmationem ex quo fit consequens necessarium in c. sequenti necessariam fuisse tituli iustificationem quia agitur de possessorio beneficiali, qd. habet tam proprietatis annexam ut diximus tz. tz. non fuit necessaria iustificatio quia non e. possessorium beneficiale, et ideo observandum e. possessorium etiam spirituale non habere eam proprietatis annexam. nisi resistat ius coe ut in matrimonijs et beneficijs et. superiorem resolutionem ita secure tenendum e. scilicet. 5m.

Non obstat. 6m. satis difficile de quo argumentatur gla verbo brevitatem et coll satis confusse quae. scdm e. in praescriptionibus ordinarijs usque ad. 10. et 20. annos de bona fide et tituli docere necessarium ee. in longissima

aut

40. annorum praescriptionibus titulum necessarium non esse ex l. sicut. l. cum. §. si generaliter. C. de praescrip. 30. vel 40. annorum c. fin. ad aures de praescrip. limitatur tamen si ius commune aut urgens eius praesumptio resistat quo tunc de titulo docere necesse est qui tribuat causam possidendi ad tolendam malam fidem ex illa resistentia productam ex inter praetat. c. de. 4. c. ad aures apertissime. c. si diligenti de praescrip. apertius c. 1. de praescrip. lib. 6. l. 21. tit. 29. p. 3 unde efficitur argumentum difficile clericis necessarium esse de titulo docere quod illis resistit ius commune electionem capitulo cedens ex superiori tradit. unde gratia huius veritatem Innocentius Hostiensis Andreas Baldus n. 6. Enricus Velamera 13. Antonius Imola 43. Abbas 42. Ripa 117. Decem intelectu refuerunt, runcantur tamen a Ripa et a Corrasio in l. servitutes 14. n. 30. ff. de servitutibus. concludens praescriptionem huius textus esse improprium et irregularem sine titulo et bona fide erat tamen quod lex Pontificia nunquam sine bona fide praescriptionem admisit. c. si diligenti c. fin. de praescrip. Baldus docuit clericos praescribere quod non est contra ius commune propter ius et ideo non requiritur titulum negat tamen Abbas firmans titulum vel immemorialem requiri ex d. c. 1. de praescript. lib. 6. quod resistit ius commune ex nostro textu. Statuta canonica et c. cum dilectus de consuetudine c. constitutis 47. de elect. et aliis quibus respondent Ripa et Corrasius quibus omissis verior sententia est hanc titulum non requiri et ita docuisse Innocentium. 3.um in illis probis propter veritatem temporis etc. itaque Baldo probat communis ex Imola n. 44. Ripa 123. hic Corrasius ubi supra Menochio de recuperanda remedio 19. n. 299. Fiturundino Gabriele n. 144. Bursato n. 360. n. 64. et 30. vol. 4. cum relatis s. ad. 2.m quibus contra Abbatem et verior est quod clericis non resistit ius commune vel urgens iuris praesumptio constat mihi ex disputat.

UVA.BHSC

sequenti arg. ius eligendi epos. pro temp. varias habuisse mu-
tationes et plerumque apud clericos extitisse. c. 2. cum seqq.
l. sacror. 63. d. c. epum 64. d. et tempore nri tx. cum canoni-
cis. c. scriptum e. 40. dist. de studijs de elect. et inde potuerunt
praetendere ee. admittendos, quia cum ii clerici peterent cum ca-
nonicis admitti cumulative illis ius coe. non resistebat resiste-
ret autem si intenderent ad eos dumtaxat sine canonicis perti-
nere vel si ita canonicis ius eligendi fuisset a sede Apostoli-
ca concessum scilicet cum expressa clericor. exclusione quod cum factum
non fuerit ut in sequenti arg. nec ius coe. nec urgentem
iuris praesumptionem clerici resistere afirmamus et ita se-
cure tenendum e. quia de levi praesumpt. non curat tx. ad
exigendum tm. ut constat ex d. iuribus ——

Ex qua tradit. deducitur solida nri tx. interpretatio cleri-
cos et in proprietate obtinuisse si probarent poss. durasse 40
annos. 3a. certe e. necessarios excoi. cum gla. probo indicium
et relatis s. ad 2m. arg. et inde interpretandam ee. l. 3m. si ff.
quemadmodum servitutes. probantem in distinctis duplicandum
ee. tempus. unde cum electio sit distincta scilicet qdo vacat vide-
batur tempus 40. annor. ee. duplicandum ut arguit gla. probo ve-
ritatem tx. respondens l. 3m. quedere sm. l. secundum tx. sm. canones
pro errat et coiter reijcitur. Ripa et Corasio s. sol. lib. 1. c. 17. n.
10. ideo dicendum e. illam l. obtinere in 10m annor. praescript.
non autem in longissima 40. annor. ita sm. l. et canones obser-
vari afirmant oes. Dd. rae disputantes receptior. quia e. 40. an-
nor. tempus in praescriptionibus perfectum ee. d. l. si quis emp-
tionis cum alijs d. c. ad aures. quia unum perfectum non ad-
mittit aliud perfectum ut docuit Baldus ab oibus receptus
ita tenendum e. solutioque 6m ——

UVA.BHSC

Nonobstat. 7m. ad cuius cognitionem constituo tria esse. in electionibus considerada tempora. —— ~ ——

1m. est. ab initio nascentis ecclesiae quo constat ipsos Apostolos a Christo institutos epos fuisse. vt diximus. in c. decernimus ad rationem decidendi deinde ab eodem Apostolorum colegio epos civitatibus propositos fuisse et inde ad Pontificem maximum epos creare pertinuisse. vt ex sacra probatur historia et d. c. 1. et 2. 22. d. vt referunt Eusebius. Nisephorus. Platina. et Genebrardus. in eius cronologia et eo iure vtebatur ecclesia vsque ad 2m. tempus quo crescente iam per omnes orbis partes religione Pontificesque rebus gerendis gubernatione que ocupati. epos electionem cum ecclesiae colegio in vnaquaque civitate conceditur vt constat. c. cum terra. 14. c. qualiter. 17. c. dudum. 22. et fere per totum titulum de elect. tunc creditus fuit mos iste. duravitque ille vsu multos annos. vsque ad bonifacium 8m. c. quamquam. 13. de elect. lib. 6. vsque ad 3m. tempus. quo quia colegia abutebantur iure eligendi et indertentionibus turbabatur ecclesia. ex d. c. cum terra. c. per inquisitionem 26. eod. tit. c. exhiuita de iudiciis h. et c. sequenti. c. cum sup. de confessis. d. c. quamquam. Inno. 8us. ius eligendi epos ad se et successores revocavit ex reg. cancellariae. 2. vbi gla. Ludovicus Gomecius et Quinti. Mando. rationes explicant et eo iure hodie vtuntur. —— ~ ——

Cui traditioni contra repugnat. 1. etiam tempore ius eligendi epos apud Reges extitisse. et apud populum et populi Principes vt in Rege hispaniae. c. cum longe. 63. d. franciae. c. Adrianus 22. c. sequenti ead. d. de populo. c. 2. c. plebs. c. sacrorum. ead. d. c. epum. 64. d. Ad respondemus predictam temporis distinctionem verissimam esse. et observandam neque obstare argum. quia verissimum est. ecclesiam chatolicam vt suaviter guber-

naret

qdo ius eligendi cum ecta et colegiis etz ante quam capitula fuissent erecta ꝑmisisse fieri cum populi scientia vt contingit in D. Ambrosii elect. c. Valentinianus 63. d. ꝗ. qr populi ocasione Principes ius eligendi plaumqz usurpaurat necesse fuit eos incapaces declarare vt cstat ex c. 1. et ꝑ totam distinctionem 63. et sequentem c. quia 43. c. sacrosancta 91. c. massana 96. etz in csensu explicito c. cum terra 14. de elect. ita accipienda e. coit. cum gla. h. ꝑbo catedralium fin. ocs in pri. gla Magistra ꝑbo deuoluerat. in d. c. quamquam de elect. lib. 6. et ibi gla in pragmatica sanct. tt. de electionibus in pri. Rebufus in concordatis tt. de electionum derogat. in pri. Salua de beneff. 2 p. q. 1. et 22. cum relatis eleganter a Bursatori 126. art. 8 vol. 2. cum si referendis extremum e. la Romana Principibus de se benemeritis eligendi priuilegium interdum concessit vt cstat ex c. Adrianus 22. 63. d. et de aliis referunt si allegandi ita accipitr gla in c. Imperium 10. d. et in d. c. Adrianus et in d. c. cum longe coit. 1. et 2a

Ex qua tradit. interpretande sunt Hispanie leges que inter se pugnare videbantr qr qdo ecta Romana epos eligebat Hispanie Rex ius presentandi vtebatr ex cilio toletano 12. c. 6. vt refertr in d. c. cum longe ex priuilegio qd legisse testatr Gregorius Lopez et ex rationibus alegatis in historia Regum chatolicorum c. 222. ꝑ qdo xa 2m tempus ius eligendi comcatum fuit cum ecta et colegiis Rex hispanie ius presentandi suspendens contentus fuit illius temporis obseruantia, qua mortuo Prelato ecta capitulum sciente prius Rege epum eligebat electumqz Regi denunciabant ipsiqz qr cseusu electus cfirmationem a P. M. petebat et cfirmatus Regis bene placito temporalium epatus administrationem suscipiebat ita cstat ex temp.

edita fuisse l. 17. et 18. tt. 9. pa. 1. at vo. cum ecta Romana. x. 3m. tempus iuris eligendi ad se reuocauit et Rex hispaniae ius presentandi Epos repetiuit et eo tempe. edita fuit. lx. 3a. tto. 3. lib. 1. ordinamenti lx. 1. tto. 6. lib. 1. compil. exqq. hispaniae Regem semp eo iure vsum fuisse. conueniunt interpretes. Galli et Itali et Hispani. Casaneus. Igneus. Carolus de Grassalis relatus Copinus de domanio franciae lib. 2. tto. 10. no. 6. Bursatus. d. co. 126. no. 16. Gregorius Lopez. d. l. 17. vbo. Dean l. 18. vbo costumbre. Cob. in reg. possessor. 2. pe. §. 10. no. 9. Ioan. Garsia de nobilitate gta 9. no. 23. sic q. Pontifex beneficiorum dns sit. c. proposuit de concessione preuendae. c. 2. in fine de preuendis. lib. 6. et inde iuri patronatus pro arbitrio derogare c. cum dilectus 28. de iur. patronatus iuri patronatus laicorum non presumitur derogare argo. eiusd. tx. gta vbo apostolicis in cle. literas de preuendis receptatio. et a Cob. in practicis. c. 30 et 36. in pri. Rolando co. 47. vol. 1. Meno. co. 100. vol. 1. Mandosio de signatura gratiae §. derogationes iuris patronatus fabio Juncto co. 96. no. 18. Anastasio Germonio de indultis Cardinalium fol. 69. no. 9. et 14. et fol. 169. no. 19. maxime autem Regum et Principum vt significat etiam tridentinum. ss. 25 c. 9. et quo ad Reges hispaniae constat ex. d. c. 222. exqq. quae constat argm. non obstare generaliter tx obtinet x. 2m. tempus quo ius eligendi ecclesiis fuerat concessum absoluitur argm. et. tx

Sequitur. tx. in. c. cum sup cuius summa 3m. 4m. et 9m. argm. pro rae dubitandi; rao decidendi et disputatio repetenda sunt ex. c. precedenti

Sequitur tx celeberrimus
in. c. Pastoralis. 4o.

.19. in ordine. .9.5.

Anno
Dni

Summa

Qui prius egit petitorio pot ante concl[usi]onem agere posse-
ssorio recuperandae vl. adipiscendae post conclusionem v.o nõ
nisi ex causa

Pro rãe dubitandi 1.o sic arg.or legali institutione poss.ii ca.
in cognit.e et in pnunciat.e pcedere debet. l. si de vi. 37.
ff. de iudicijs cum alijs. l. ordinarij. C. de rei vindicatione
et inde si spoliatus expresse vl tacite ppietatis cãe consen-
serit spolij privilegio et naturae renunciasse videtr. c. cum
ecta Sutrina. c. cum sup. 1.a c. 1. de restitut.e spo. et h. spo-
liatus elegit ppietatis cãm expresse et nominatim vt ex
litera constat in pr.o g.o spolio renunciasse videtr et ad illud
reverteri non poterit.

2.o novissima iuris nri constitut.e singulariter introduc-
tum fuit in cãis beneficialibus ante concluss.em petitorium
suspendi et possessorium intentari posse. cle.a vna de ca. poss.
et ppi. g.o ante Clementem 5.m et extra cas beneficiales
licitum non fuit et sic temp.e nri tx.

3.o nr tx fundatr legali disposit.e ad excludendum pos-
sessorium retinendae et legali et Pontificia admitti necesse
e. g.o 1.a nrum tx. pbatr antecedens ex l. naturr 12. §.
nihil. cõe. ff. de adquirenda poss.e vbi non negatr vti pos-
sidetis ei qui ceperat rem vendicare sicut h. non negatr
recuperandae vl. adipiscendae et in d. cle.a generaliter insti-
tutum e. absque retinendae exclusione g.o pcedit consequs.

Et non obstantibus ptium h. resp. Ino. 3.u aliq doct. sunt par-
tes prior. e. agentem petitorio posse ante conclusionem agere
possessorio recuperandae vl adipiscendae et repetitis observatio-
nibus. c. 1. ad rãm decidendi huius partis decidendi rão e.

UVA.BHSC

rem de facili reverti ad suam naturam. l. si unus 27. §. pactus ne peteret. vers. quod et in specie dotis ff. de pactis. c. ab exordio. 35. d. Unde cum poss. natura sit incognit. et pronunciat. profert d. l. si de vi 37. ff. de iudiciis c. cum dilectus. et cum aliis in d. observationibus. pot qui egerat petitorio revertere ad possessorium quia ita redit ad suam naturam absque iudicii iniuria in possessorio recup. vel adipis. et ante delectum in ca. qua in specie neque est iuris contradictio nec iudicii praeiudicium ut plu latius ita reducenda est. Imo et rao. dicendi ex legali dispositione ita cautum est. intelligit. ex Papiniani responsum. l. eius fundum 18. §. fin. ff. de vi et vi armata ubi docuit Papinianus eum qui potuit agere interdicto unde vi et egit rivendicat. posse revertere ad interdictum servat. in Papi. poss. naturam et sui consilium in l. cui qui desinauit. 27. de rei ven. et quod et instituit in possessorio recuperandae amplia uit. Imo et ius hic obtinere etiam in possessorio adipiscendae et ita in utroque ead. consistit rao. quo ad iuris dispositionem sicut ead. rae. docuit tx. in c. 2. de omissa utraque ca. et in indicium simul deducta posse iudicem si ita viderit remanere suspendere proprietatem et de poss. dum taxat sententiam dicere ut et resolutum est ead. quoque rae resp. Imo et in c. significaverunt 36. de testibus spolio et petitorio simul deductis si de petitorio non liqueat de spolio solum pronuntiari posse eadque rae in c. ex qua de restitu. spo. petitorium prius deductum suspendi ex possessorio recuperandae etiam si petitorium nominatim delegatis commissum fuerit. ead. rae in c. significaverunt 36. de testibus si non constat de proprietate suspenditur et pronunciatur tantum in poss. quia possint ead. sententia terminari si constaret de proprietate ead. rae in c. saborta 21. de re iud. Imo et ius diffinivit

poss. eiusque executionem remisit de legatis postea cognituri de proprietate ead. rãe. eleganter petitorij suspensio ampliatur ut obtineat etiam in cã. Appellationis in d. clem. unica de cã. poss. ex qq. ita accipienda d. glã verbo qd. de recuperanda et coïs Innocentij Hostiensis Ioannis Andreæ n.º 1. et 26. Baldi. 27. Imolæ 2. Velamerz a n.º 22. Antonij. Imolæ Abbatis 17. Mariani 16. et 33. Pauli de Eleazaris in repetit.º in pr.º et n.º 12. h. glã fin. et coïs. in d. c. 2. d. c. ex q.º d. c. significaverunt ubi subtiliter Baldus et Ancha. n.º 10 et in d. clem. unica et in d. §. nihil ecõr ex Alexandro n.º 31. Iasone 114. Ripa 72. Alciato 18. Socino iuniore 380. Vologneto 134. b. Tiberio Deciano r.º 60. in pr.º vol. 3. Bursato r.º 234 n.º 99. vol. 3. Rotæ ex Paulo Emilio 143. 3.ª p.º cum alijs s.ª ———

In 2.ª p.º docuit noster tx. ut obtinet posterior sumæ pars post conclus. in cã. non admitti possessorium etiam recuperandæ nisi ex q. quid. de rãe oës disputant qr. noster tx rão. ne lites ex litibus oriantur et via aperiatur fraudibus aliam exigit magisque recipitur p. cãz conclus. partes iuris et facti alegationibus et probat. renunciasse videri c. cum venisset. 29. de testibus c. cum dilectus de fide instrumentor. c. qm. r.º de probat. clem. 2. de testibus l. 6. tt.º u. lib. 3. ordinamenti l. 10. tt.º 17. lib. 4. copil. unde cãz conclusio dicitur alegationis exclusio et renunciatio ut ex illis et multis docuit Paulus Castrensis in l. admonendi n.º 26. Iason. 91. Ripa 48. Cursius Iunior 23. ff. de iu. iu. Rob. in practicis c. 26. n.º 2. late Aliuigia praxi. § 23. c. 1. et limitat.º 21. Meno. de presumptionibus lib. 2. c. 63. Mascardus conclus.e 339. 1. tomo. inde si post conclusum in petitorio admitteretur possessorium illud suspenderetur prestita allegationibus videretur renunciatum cuius traditionis efficatior rão e. idem ee. cam ee. decisam aut decisioni proximam qd. recipitur p. conclus. et renunciationem tx. elegans in l. si rem 29. §. fin. b. dum tz — not

ne ppe condemnationem id fiat ff. de euictionib. ubi docuit Pomponius denunciationem venditori faciendam be. pendente iudicio non. tz ppe. sentiam qd intelligitr post reluss. in cã. gta fin. docuit Bart. in l. sinatar. §. eamd. §. de except. rei iud. Baldus in l. quis. q. 2. et 4. C. de iuris et facti ignorantia. cons. ex Aluaro cons. 10. an. 2. Marco Ant. lugenio ✗. 21. n. 20. et n. 89. qua rãe post reluss. in petitorio possessorium regulariter nõ admiti rass. Ino. 3. h.

Ex qua vera tradit. deducitr qd cum illa interpretatio fundata sit ex prefatis presumptionib. non impedit possessorium admitti etz post reluss. si urgentior rão vl presumptio ita postulauerit postulare autz docuit Ino. 3. h. tribus ex exemplis Primo si constiterit de violentia spoliatoris qr. in eius hodium admiti possessorium etz post reluss. in petitorio equitas suadet arg. l. meminerint. C. unde vi. l. si qs ad se fundum. C. ad l. iuliam de vi. c. in literis. c. conquerente de restitut. spol. d. clementina unica de cã. poss. ita pbat ner. te in fine

2°. si dolo vl. machinat. spoliantis factum e. ut spoliatus non potuerit de petitorio docere qr. ex iniquitate sua comodum reportare non debet. l. itaqz fulo in fine. ff. de furtis. c. intelleximus de iudicijs. c. si vere 33. de sentia exc. equitas. m. suadet ut dolum et fraus nemini patrocinari debeant. l. ess. legib. C. si d. ius. vl. uti. pu. c. sedes 15. de rescriptis. c. i. et 2 de alienat. iudicij et mo te. in fine.

3°. in similib. eadem quoties equitas ita suaserit fortior m. ratio conficitr equitate ita postulante sicut. m. in contractib. bona fides l. bona fides. ff. depositi. l. contractus 23. ff. de reg. iuris c. bona fides de deposito ita in iudicijs equitas desideratr. l. respiciendum. n. ff. de penis. l. placuit. C. de iudicijs maxime

inter Ponti-

inter Pontificias. c. fin. de transactionibus. c. literas de iuramento calumniae. c. saepe vbi latius de restitut. spo. c. 1. de cõle dn̄to tomatia eleganter. tr. et ex adductis a Sol. in regula possessor. 2. p. 2 §. 6. n.º 2. Card. Albertus Bolognetus de l. iud.e et aequitate c. 28. cum segg. Dominicus Vañez de iust.a et iud. q.e 98. art.º 4. p.º pro decisione veritatis Angelo Mathzactio de via et rõe iuris. lib. 1. c. 11. ex quo etiam post relictum possessorium admitti rõo postulat et ita accipienda est superior cõd.

Non obstant dubitandi rationis arg. 1.m pro parte eius et sequentium cognit.e imprimis constitutio iuris ciuilis traditionem quod possessio sui natura praecedit ex d. l. si de vi 37. ff. de iudicijs. l. liberis 7. §. fin. ff. de liberali ca. l. exitus 35. ff. de adqui. poss.e l. qui cum tutis. si de vi ff. ad l. I.m iul. de vi l. ordinarij C. de rei ven. l. incerti ff. de interdictis et vtilitate d. l. his qui destinauit 24. ff. de rei ven. §. retinendae inst. de interdictis. l. 27. tt.º 2. p.e 3. probatam et receptam est a l. Pontificia. c. 1. cum segg. 3. q.e 1. c. 1. c. in literis c. item cum qui c. consequente c. ex parte de restitut.e spol. c. suborta 21. de re iud. c. significauerunt 36. de testibus c. fin. de ord. cog. in quo est iuri conuenire receptissimum est. ~. 2.º constitutio conuenire etiam in admittendo possessorio quia prius petitorio actum fuerit ita m. in interdicto vnde vi ide possessorio recuperandae docuit Popinianus in d. l. cum fundum 18. §. fin. ff. de vi et viar. et in interdicto vti possidetis idest possessorio retinendae docuit Vlpi. in d. l. naliter 12. §. nihil. cõe ff. de adqui. poss.e et Pontificeas tr. et in d. c. ex parte et in d. c. significauerunt et in d. clem. vnica. de cã poss.is vt latius s.a §. ~ 3.º constitutio non conuenire in modo et forma qua lex Caesarea nunquam admisit pe

titorium

& possessorium eod. pcessu & sentia cumulari q. in d. l. cum sci-
dum. §. fin. & in d. l. naliter. §. nihil. cod. admitti posse-
sorium relicto pcessu petitorio vt explicat gta hic pbo.
agi & tota cõs. statim referenda at lx. Pontificia. l. eq.
parez traditiones p bono publico elegantissime amplians ex-
pssit eod. pcessu & sentia posse cumulari. c. 2. vbi diximus
c. cum ecta. lutrina. c. cum super. c. cum dilectus fi. & d. c. sig-
nificauerunt & post cumulationem posse petitorium
suspendi xª. poss. naturam & dc poss. dumtaxat pnuncia-
re. d. c. 2. h. d. c. ex pa. d. c. significauerunt d. c. saeculari d.
cle. vnica ——— ~ ———

Ex qq duæ oriunt difficultates disputat. satis dignæ prior
ẽ. vt possessorium habeat suspendendi virtutem qua iudicij
p. pponi debeat. Posterior. ẽ. post possessorij definitionem
qs suspensionis effectus sit. & inutilis ne fuerit petitorij p-
cessus. ¶. In priori tres sunt opiniones 1ª. ẽ. ad suspendē-
dum petitorium, possessorium pponendum ẽẽ ante litem in
petitorio contestatam vel statim post vt in reuent. & reuen-
tione. ex. l. cum Papiniani aut. & consequenter. C. de sen-
tentijs & interlocutionibus. c. 1. & 2. de mutu petitioni-
bus etsi possessorium spolij fuerit ex. c. cum dilectus 1º. cum
ea in modum actionis de ord. cog. d. c. ex pa. b. ante cã in-
gressum & post. de restitut. spol. ex qs & alijs ita pbat Bart. in
d. §. nihil. cod. nº. 24. receptus a pluribus ex antiquis & Iasone cõtra
inter veteres ex Volunea nº. 392. & Cob. lib. 1. c. 16. nº. 13 ———

2ª. ẽ. petitorium suspendi pposito recuperandæ vel adipiscendæ po-
ssessorio ante oblatū. regulariter post oblatū aequitate itasuaden-
te vt. 1ª. 1. ex c. 2º. §. vbi expressum ẽ. 2º. ex d. c. significauerunt

UVA.BHSC

ppi.o fin. et ex d.c. saborta. 3.o ex d.l. cum fundum. §. fin. magistraliter ex nro tx. et d. cle. vnica ita agnouit glossa ppo. qdo de recuperanda. et con. Inocentij et Cum. tx. ex Imola n.o 13. Abb. 39. Mantua d. q. 34. et in. d. §. nihil. cod. Ripa. 147. Corrasio 91. Socino Juniore. 92. Volognet. 392. 5. Hieronimo Gabriele n.o 36. l. volumine Becio. Bersatr. Paulo. Emilio. l. Menochio de recuperanda remedio. 15. a n.o 9. ——— ~ ———

3.a c. l.as obtinere qdo agitr de diuersa re. 2.as de ead. re. quod facile reijcitr qr. et de diuersa re opposito spolio in vim exceptionis petitorium suspendi docuit tx. in. d. c. cum dilecti. Nord. 09. et possessorium diuersae rei aliter pponi no pot. ad suspendendum petitorium qre. 2.a et color et verior c. et ita praxi obseruanda in foro etiam seculari qr. cum ita nro tx. et alijs et d. cle.a expressum sit d.m q. ciuili iure non exprimatr debet ius pontificium obseruari in vtroque foro ex vtilissima reg.a l. 1. et 2. de noui operis nunciat.e Neque obstant 1.e opinionis fundam.ta qr. 1.m et 2.m obtinent in reuentionis beneff.o vt ppria sit reuentio eod. pcessu et senta definiatr ante contestationem pponi necesse c. neque obstat. 3.m qr. in. d. c. ex qq. vt iudices ad ppietatem matrimonij cpetentes et ad poss.e incpetentes, fierent etiam cpetentes ad cognoscendum de poss.e etiam eiusd. rei reuentionis beneff.o vt mulier admitteretur necesse fuit vt diximus s. et s. repetendum. c. ——— ~ ———

Ex qua deducitr quo iure accipienda sit disputatio glossae ppo agi et ppo pendente tx. ex qq. triplex colligitr ad nram tx interpretatio. 1.a c. intelligi de suspensione exclusiua vel extinctiua petitorij hoc. c. pposito ante relevantis possessorio petitorium pprio intentatum excludi et extingui vt diximus. fieri in d. l. cum fundum §. fin. et in. d. §. nihil. cod.

2a. e. inteligi de suspensione suspensiua hoc e. petitorium manere in eo statu in quo erat qdo. propositum fuit possessorium donec de possessorio finitum iudicium sit vt in. c. 2. 1a. in d. c. ex eoq. cum alijs. ~. 3a. e. inteligi de suspensione cumulatiua quam vocant inculcatiuam hoc. d. de petitorio et possessorio simul agendum et. vt in c. cum ecta Sutrina c. cum sup. c. cum dilectus ibi. tto e. et color et verior e. ex. d. c. 2. nro tx. ita interpretando. d. c. ex eoq. d. c. significauerunt. d. c. suborta d. cle. vnica. dixit magis cum Imola n. 13. et sequuntr relati et statim referendi—

Vnde interpretandae tx in. d. l. cum fundum. §. fin. b. pendete iudicio et h. b. pendente iudicio vbi Ino. 3u. Papiniani vba non solum etulit per eq recepit illisq. mouetr ad docendum ante conclusionem regulariter et post conclusionem ex equitate possessorium recuperandae vl. adipis. admiti suspendiq petitorium et ita significare videtr idem respondisse Papinianum in d. §. fin. ceterum verior interpretatio e. nec Papinianum ita docuisse neq Ino. 3m. ita significasse qr. illa vba apte probant quandiu pendet rei vendicationis iudicium posse spoliatum agere interdicto vnde vi qd. potuerat antea intentare et cum Papinianus non expresserit qo dicatr pendere iudicium imo nec Vlpi. in d. §. nihil. eoe Ino. 3u. magistraliter h. docuit pendere ante conclusionem regulariter et post conclusionem si equitas ita suaserit vnde qd tunc petitorium maneat suspensum in eod. statu vsq ad possessorij difinitionem no ex illis vbis sed ex eiqd. Ino. 3i. Gregorij Inci 3i. et clementis 5i. responsis apte et nominatim deprehenditr ex. d. c. 2. nro tx. d. i. ex eoq. cum proxime allegatis ac pinde qui ex pontificias traditiones petitorium et possessorium eod. pcessu imo et senda cumulari possint. vt in. capitibq. pcedentibq. non ex illis vbis pendente iudicio vt non recte opinabatr gta qr. sunt vba Papiniani inteligenda

vt 1a.

UVA.BHSC

nec l. ciuili reperitr expressum posse eod. processu cumulari vt mali agnouit gta pbo agi. h. et ita tenendum ē.

In posteriori disputatur qr sit huius suspensionis efectus gta et interpretes confundunt verior tn. interpretatio ē. suspensionē nrā in specie accipiendam eē. s. raēm recti sermonis vt petitorij iudicium maneat in statu in quo erat vt ex coi diximus. et inde finito possesorio psequendum sit ita ex c. significauerūt adstit gta pbo pendente recte disputata ab Inocencio nº. 4 et 7. Ioan. And. 26. Velam. 35. pro. dicit tn. Ino. Imo. 14. Abbas 30. Mantua 78. et 82. h. Ripa in d. §. nihil coe. nº. 162. quę verissima ē. s. Hostiensem. et Ant. arg. tn. contendat Hostiensis eē impossib. si p actore pnuncietr in possesorio qr cum habeat possm. et in petitorio alleget adversarium posidere erit sibi contrarius et ita non audiendus ex c. solicitudinem in fine de app. vnde cōtreri inuolbuntr in explicanda forma sentię quo omissis et verior et Verior ē. Inocentij doctrina ex d. c. significauerunt c. suborta. c. ex pte c. 2. s. p cuius cognit. pº. obseruandum ē. finito possesorio petitorium illius virtute suspensum psequendum eē vsqz ad eius diffinitionem et exequtionem ex d. iuribus et d. cle. 2º. actorem qui in possesorio obtinuerat posse ita petere et ipso tacente adversarium posse instare, vt finiatr. 3º. adversarium posse de nouo petitorium incipere et ita coem. eē. pbat Abb. d. nº. 30. debet tn intelligi si ita consenserit actor qr. si dixerit petendo petitorium psequendum eē. in statu in quo manserat debet finiri illud iudicium non ex aut. qui semel. C. quom. et qdo. iudex. qr. sa. veram vtriusqz solutionis interpretationem iespit ex possesori natura p ex ei raē. et ex l. Pontificia sic apte docente in. d. c. 2. s. d. c. significauerunt d. c. suborta. d. c. ex pte. d. cle. et ita tenendum ē. 4º. obseruandum ē. in petitorij sentia

iudicem declarare actorem recte docuisse de proprietate dita ad eum pertinere et possessionem illi adiudicandam esse, in qua de virtute possessorii et adversarium in proprietate condemnari et inde possessionem restituere deberet nisi iam restituisset in possessorio condemnatus, quae praxis deducitur ex gla. in l. si a te §. si possessor fundum ff. de except. rei iudicatae bene explicata a Ripa n.º 162. et ita observanda est, 9.º eadem ratione accipienda est gla. pro restituto in d. c. suborta cum disputat. Baldi, Enrici, Velamenti, Imolae, Abbatis et Felini n.º 6.º in petitorii definitione cum iudicio considerandam esse mirabilem d. c. suborta decisionem et pronunciandi formam ibi expressam et in c. ecclesia Sutrina n.º 92. in d. c. suborta cum pro actore dicta fuisset sententia possessorii et inde pro episcopo iam possessore lex praesumat ut ex l. fin. C. de rei ven. et celebri glo. pro eo amovenda in l. quidam 27. ff. de conditionibus institutionum ut diximus, vincitur illa praesumptio auctoritate privilegii, quae tamen superata a sententia Alexandri 3.º est doctissimum Inno. 3.º arg.º in fine tex. expressum et id circo pro ipso episcopo etiam in proprietate pronunciatum fuit ex quo apte deprehenditur proprietatem ut saepe repetitum est difficillime probari et inde indiciis arg.º et praesumptionibus efficacioribus petitorium diffiniendum esse ita meminisse iuvabit. huic idea contra positis arg.º respondemus in fortissimum esse tacitam voluntatem spoliatoris qui de proprietate tractari consensit sufficere ut videatur renunciasse possessorii privilegio et naturae c. in restitut. spol. c. cum sap. c. cum ecclesia Sutrina q.º ubi diximus et latius dicemus in d. c. u. n.º magis viget arg.m cum h. rogatus quo velit experiri iudicio petitorium proposuit et ita videtur possessorio renunciasse respondemus in quantum contrario negandum esse. h. aut in simili specie renunciasse videri quia

not.

72

superior illa traditio interpretanda a. quo post possessorium in iudicium productum expresse vel tacite de petitorio tractari conceserit ut in d. c. i. d. c. cum ecclesia sutrina cum aliis. non autem quo pretensum erit an in petitorio ecclesie illi succedat poterit nam ante relusionem vel cadente equitate etiam post relusionem illud suspendere et possessorio recuperandi vel adipiscendi agere ut docuerat Papinianus in d. l. cum fundum. §. fine. expresse respondet Ulpianus in d. l. naturaliter §. nihil commune infine eleganter quoque explicat hertz et docte ampliat ut sic resolutum de. solutumque primum argumentum

Non obstat 2m. ex difficili clementina unica de ca. poss. ad cuius cognitionem disputandum de duobus est. 1o. an in illa clementina ius constituatur singulare 2o. in quo consistat ius illud singulare vel speciale ~

Ad 1m. ius singulare constitui significant d. clementina propria verba licere decernimus et ratio recti sermonis in verbo decernimus ut diximus in c. decernimus de iudiciis unde clementinam obtinere in causis beneficialibus per appellationem dumtaxat ad Sedem Apostolicam devolutis observat communis in tantum ut non obtineat si agatur de ecclesia quoad proprietatem bonorum ut in c. i. de eo qui mittitur in poss. d. c. significaverunt 36. de testibus. Sed solum de titulo beneficii minoris vel maioris quia verbo beneficiali verbo per apelationem factam ad sedem Apostolicam. communis ex Anchar. in proemio Cardinali n. 16. Imola. 9. Abbas i. et 2. Bonifacio 41. in d. clementina Inno. et com. ex Imola. Abbate n. 34 mantua 33. et 70. a. Alexandro Tasone. n. 137. Ripa. 160. Corrasio 96. Socino Iuniore 329. Vologneto. i. parte n. 60. in d. §. nihil commune Antonio Caspicio decisione 28. an. 2. sub. lib. i. c. 16. n. 13. explicant

ca lib. 6. Pauli responsum. 278. n.º 2. vol. 1.º Ioan. Garsia de nobilitate gl.ª 1. §. 2. a n.º 20. cum aliis.

Ad 2.m illius clementinæ duæ sunt partes prior docet in specie illius tx. petitorium et possessorium ab utroque p.º cumulari posse unde disputant an specialiter in ea priori p.e consistat et nō consistere docuit Paulus d. r.º 278. n.º 2. Card. et Ant.us h. dicentes eam partem oibus cau. coem. esse probatumque satis apte x.t bulgarem casus relationem ut obtineat illo clem.ª in elect.e per ietam facta a qua ad sedem Apostolicam aliquis appellauerit in litis exordio et ante eius contestationem ut in c. 1. de elect.e lib. 6. sequitur Paulus d. r.º et alii quo in casu verissimus est cumulationem admitti q.a Pontifex supremus Iudex est et coem oibus currit tanquam Ordinarius et Ordinariorum iudex c. oes c. sacrosancta. 22. d. c. cuncta per mundum. 9. q. 3. extrauaganti unam sanctam de maioritate et obedientia et sicut Roma olim coīs Patria fuerat. l. Roma 33. ff. ad municipales. ita hodie sedes Apostolica. c. fin. de foro compe. petitorii cum et possessorii cumulatio fieri pot. coram Ordinario et eq. delegato c. 1. 1.ª ubi late diximus g.º a fortiori coram Pontifice ordinariis et delegatis superiore imo cuius delegatus maior est oibus ordinariis etiam primatibus c. fane. 11. de off.º delegati c. 1. de off.º legati [illegible] d.m tx. probant ipsius et eorum proximus et tx. literaliter mens t. ca beneficiali ad sedem Apostolicam per apelatio.em legitime deuoluta licere deerminare ett.ª q.a ad cumulatio.em ea in specie faciendam necessaria fuit Clementis q.i licentia et illius tx. constitutio rursus q.a x.t eorum lectionem nulla dubitandi rao illi tx. habere potuit qre. constituendum est illius tx. restringi nō posse ad solam electionis quæstionem x.ª

speciem. d. c. i. de elect. lib. 6. ut postulant illa per bx. ca
beneficiali. ideo recte accipitur a glis & coi in dd. cau.
beneficiorum minorum vel maiorum ad sedem Apostolicam de-
volutis ex legitima appellat. scz. quo appellatum fuit
post sententiam vel saltem post litem contestatam in 1ª
instantia quo casu ad iudicem appellationis iurisdictio
regulariter devolvitur dumtaxat in art.º super quo
appellatio interposita fuit. l. eos. 6. C. de app. c. ad hec.
6. c. sup eo. 10. c. cum teneamur. 7. de app. cle. 1ª appelat.
eod. tit.º Hinc iure directo in appellat.e cognitionem nõ habet
iudex nisi in art.º per appellationem devoluto & idcirco in
singulari fieri necesse est. scz. cã. beneficiali ad sedem Aposto-
licam legitime devoluta specialitatis vera rao est, sedis
Apostolice autoritas in beneficialibus plenissima ex d. c. cuncta
per mundum. c. apposuit de cessione prebendarum. c. 2. in fine
de praebendis. lib. 6. cle. 1. in fine ut lite pendente cle. 1ª
unica de sequestrat. poss. & cau beneficialis natura suppo-
sitiosam rigoris subtilitatem excludens. c. literas de
iuram.to calumnie cle. 2ª dispendiosam de iudicijs ex qq. et
in priori illius clementine pte. ius speciale constitui fateatur
oportet. & ita obtinere glas & coes. supra relatas cum Baldo
nº 4. Imola. 7. tit. ———— ~ ————
Posterior clementine pars docet appellat.e ad sedem Apos-
tolicam beneficij petitorium devolutum suspendi ante
relusi.ee & in possessorio dumtaxat procedendum est. Vni. dis-
putant etz absque specialitate ita stringere posse ex nro
tx. & d. c. ex qq. & d. c. significaverunt & d. c. suborta
& coi relata s. ad idem decidendi & absolu. d. nº 13. 7.
scz. deprehenditur ex litera clementine ibi licet decernimus

iuncto ipsi. et in odium spoliantis q[illegible] in d. cle. de vitis relat. que cuius difficultatis expliciat. distinguendum an spolium omissum fuerit post contestationem prime instantie aut ante contestationem ——

Si post contestationem omissum spolium fuerat poterit et in 2a. instantia ante relussi. iur. directo admitti arg. nri. tx. et aliorum deinde qu. excaptio etiam dillatoria post contestationem admitits si noviter orta fuerit c. insinuante. 29. de offic. delegati c. pastoralis de exceptionibus quo eo casu nulla constituitur specialitas. qd si dixeris iam in 1a. instantia relussi in ca. fuisse et ita regulariter no admitti possessorium ex mo tx. respondent relussi. licuit et ferendam legitima appellat. suspensam fuisse. l. i. ff. fin. ff. ad senatus consultum turpilianum. l. phanc. C. de temporibus appellationum. c. fraternitatis 17. de testibus cum alegatis ab Abb. nº. 34 hic et ideo reduci cam ad eum statum in quo erat ante relussi. et sic admitti poterit ex receptis traditionibus nri tx et aliorum. sic pulchre interpretantur nrum tx. et s. relatos ——

At vº. si spolium ante contestationem prime instantie omissum fuerat in ca. apelationis iure ordinario admitti no debebat ex superioribus reg. et c. cum dilectus de ord cog. ergo singulari iur. admitendum est. ut fateantur necesse est. ius autem singulare conficitur ex prefata sedis Apostolice autoritate et ~~[illegible]~~ beneficialis. natura et spoliantis odio ut constat ex litera d. cle. 2. Caspria col. 6. Mantua nº. 94. hic Ioan. Garsia nº. 23. et que constat ius singulare ex conficii nunientibus sigra natura sedis autoritate spoliantis odio vnde no sufficit naturam sine autoritate nec autoritatem sine ca. ut sa considerauit Abb. in d. cle. nº. 2. et subtiliter inquirit Mantua col. 6 et Ioan Garsia

UVA.BHSC

 74

Doctor.

Unde deducitur elegans interpretatio ad leges Regias 1. cum seqq. 9. cum aliis. tit. 11. lib. 2. compil. qq. nobilitatis ca. ad Regios praefectos privative pertinet ut diximus in c. huius ex appellat. et devolvitur ad Regios auditores unde dubitatio fuit ca. nobilitatis per appellationem ad auditores legitime devoluta liceat cumulare petitorium et possessorium et ante exclusionem petitorium suspendere et ex d. cle. et eius glossis et doctoribus fieri posse affirmat Otalora de nobilitate. 2. p. c. 9. n. 2. et 6. ex eius et interpretat. negat Ioan. Garsia. d. § 2. n. 19. et 23. quia cum in d. cle. ius constituatur singulare non debet ad alios casus extendi ut et concludit Paulus d. d. 278. n. 2 in fine ita verius et securè tenendum contra coes traditiones supra relatas et ex eisdem arg. respondemus d. cle. obtinere sua in specie nempe in ca. beneficiali ad sedem apostolicam devoluta per appellationem unde nostra constitutio regulam praescribit in omnibus aliis causis procul dubio observandam sine arg. sequentis resolutionem ita solvitur. 2m.

Nec obstat. 3m. arg. et nomine difficillimum ad cuius cognitionem prius sciendum est. Ut saepe diximus in quacumque ca. petitorium et possessorium institui posse petitorium autem dicitur quod de ipsius rei dominio et proprietate contendit cuius forma est cum quis petit dicere se ipsius rei dominium esse et adversarium iniuste poss. detinere l. officium 9. l. in rem. 23. l. hi qui destinaverit. 24. l. qui petitorio. 36. ff. de rei vendicat. l. ordinarii l. fin. C. eod. l. 1. C. de alienat. iudicii. c. 1. cum seqq. et l. 27. tit. 2. p. 3. possessorium autem quod de sola poss. tractatur ead. l. hi qui destinavit. l. si de vi. ff. de iudiciis l. exitus 39. ff. de adqui. poss. d. l. ordinarii. l. incerti. C. de interdictis. l. 1. C. de app. d. l. 27. de utroque iudicio c. 1. cum seqq. constatt. cum e. in li

teris

cum seqq. de restitut. spol. c. significaverunt de testib. c. suborta de re iudicata clem. unica (?) ... quod de recuperanda ... possessorij autem non cad. sumatur ... per varias eius divisiones ut constat ex iam referendis.

2°. sum. est variam possessorij distinctionem quo ad nostram disputationem comprehendi possessoria adipiscendae, recuperandae et retinendae. Adipiscendae possessorium competit petenti ex iusta ca. de novo poss. ex aliquo interdicto ff. et C. quorum bonorum quorum legatorum. Salviano. Serviano. vel ex edicto D. Adriani §. adipiscendae inst. de interdictis nostro tx. et d. clem. at postquam possessio consequuta fuerit si ab ea violenter deijciatur competit possessorium recuperandae ad recuperandam possessionem qua fuerat spoliatus ex interdicto unde vi l. 1. cum seqq. ff. de vi et vi armata et C. unde vi cum alijs c. 1. cum seqq. de restitut. spol. §. recuperandae inst. de interdictis ... cum alijs. caeterum si postea in poss. turbatur qui eam habebat vel recuperaverat potest agere contra turbantem interdicto retinendae in rebus immobilibus dicto uti possidetis l. 1. cum seqq. ff. uti possidetis in rebus mobilibus dicto utrubi lege unica ff. utrubi §. retinendae inst. de interdictis ... cum alijs possessorijs ... quod de recuperanda magis ... non habebit in l. ex tat. 13 ff. de eo quod metus ca. ... Dom. de iurib. late Meno. in ... de recuperanda de adipiscenda de retinenda. Ugo Donelus. in l. 1. C. de interdictis et alijs ...

3°. sum. est magnam fuisse inter veteres de cumulat. disputationem ad tres opiniones reducendam.

Prima est nullum ex praefatis possessorium cum petitorio cumulari posse quia ... ... possessorius summa-

ria

75

petitorium precedere debere. d. l. si de vi. d. l. exitus. l. liberis 1. § fin. ff. de liberali ca. d. l. ordinarij. d. l. incerti. d. l. 1. C. de acq. poss. l. 1. et 2. quoad tantum de possessorio recuperandi et retinendi idem d. in possessorio adipiscendi. l. 2. C. de edicto. D. Adriani. l. fin. C. quorum bonorum. ita probat Joan. et Theo. relati a Bart. in d. § nihil com. n. 40 et si ea iura cum iudicio expendantur de prohibenda petitorij et possessorij cumulatione nec dum retinent verumque disponunt dumtaxat possessorium sui natura precedere unde cum idem dispositum sit I. Pontificia. c. 2. cum segg. et c. cum dilectus i. fin. ut cumulatio expresse admittatur. eod. c. 2. cum segg. d. c. cum dilectus vincitur opinio et eius ratio. ——————

2.a opinio de precedenti varia est ex prefatis possessorium cum petitorio cumulari posse. 1.o ex illa iuris traditione nihil com. habere proprietatem cum poss. d. § nihil com. l. 7 misceri 52. ff. eod. tit. et ideo sententia in uno non parit exceptionem rei iudicatae in alio. tex. elegans in l. et an eadem 14. § fin. ff. de except. rei iudicatae l. si ipsi iure 16. ff. de except. et in diversis admittitur cumulatio d. l. si stante. l. nemo. 43. § quotiens ff. de reg. iuris. 2.o ex difficili regula l. fundum. 16. l. fundi 18. ff. de exceptionib. 69. ubi si petere rei vendicatione fundum Titianum a Petro deinde ex confessoria fundum Sempronianum eidem Petri fundo Titiano servitutem debere resp. Africanus confessoriam admittendam non esse donec constet fundum Titianum meum esse. ratio est quia si absolvitur Petrus in rei vendicatione illius rei iudicatae exceptio impedit sententiam servitutis pro me latam effectum habere quia servitus debetur fundo Titiano tanquam predominanti l. 2. § 1.

UVA.BHSC

ff. si servitus vendicetur et ideo si ex prefata sententia constat fundum Titianum etc. etiam Petri inutilis erit sententia fundum Sempronianum Titiano servitutem debere cum utrumque eiusdem Petri sit. tex. etiam ita interpretandus in l. si vir sum fructum. 23. §. si mater. ff. de liberali ca. v. aut differenda de ca. filij donec de matre constet. l. xqq colligitur v. auersum et cumulationem impedire quia sententia in uno alteri nocet quod a contrario sensu probatur cumulationem non impedire quando unius sententia non parit exceptionem in alio quod hoc contingere potest quocumque in possessorio ex d. l. quod si ante et ex d. l. et an eadem §. fin. quod in quocumque admittitur cumulatio. 3a. ex alia regula poss. cam non esse a proprietate diuidendam l. nulli. C. de iudicijs e. v. r. ubi late diximus quod inquocumque possessorio erit obseruanda ita Petrus et sequaces relati a Bart. n. 4. quod ceiter improbatur et Bart. d. eos allegat per iuris regulas quarum principales supra explicauimus.

3a. opinio est Martini dicentis possessorium adipiscendae vel recuperandae posse cum petitorio cumulari l. cum fundus §. fin. ff. de vi et vi armata melior tex. te. cum praecedentibus et seqq. possessorium autem retinendae cum petitorio cumulari non posse ex prefatis regulis. et ratione ordinis quia in huiusmodi iudicijs possessorium retinendae semper praecedere ordinis ratio postulat l. exitus 35. ff. de adquirenda poss. l. ordinarij C. de rei vendicatione l. incerti C. de interdictis §. retinendae inst. de interdictis quod facile reijcitur quia idem ordinatur in possessorio recuperandae et adipiscendae et in eis admittitur cumulatio ita ex nostro tex. et d. l. cum fundum §. fin. iuncta d. l. si de vi ff. de iudicijs l. 1. C. de app. l. fin. C. quorum bonorum aperte probatur

76

2.º ex d. reg.ª l. s.^is fundum. c.^lis fundi ff. de excep. q. facile rejicitr qr n̄o loquitr de possessorio retinendæ, & ex d. l. Tan eadem. §. fin. ff. de except.^e rei iud. ——————

3.º ex reg.ª r̃arietatis & repugnantiæ qr. d̃riã in iudicio alligans n̄o ẽ audiendus. l. 2. §. q. si alij ff. q̃do appel- landum sit. l. 1. C. de furtis. c. solicitudinem. cª infine de app. c. examinata de iudicijs q. agens rei vendicat.e di- cit se eẽ dominum & adu̇rsarium posidere ex d. l. app.^ra d. l. in rem. d. l. his qui destinauit agens autẽ interdicto retinendæ dicit se posidere §. retinendæ inst.^s de inter- dictis ergo tanquam d̃ria allegans a iudicio rejiciendus est. ita ijs & alijs pbat gla v.^lo Bart. an.º 14. ad. 19. cõr ex Alexandro n.º 70. Iasone. 97. Ripa. 153. Afflicto. 36. Ru- beo. 289. Conasio. 2. p.e n.º 90. Socino Iuniore. 300. Volone. 2. p.e 399. in d. §. nihil cõe. gla. q. 6091. de recuperanda & cois sm. oes h. s. referendo, & Menochium de retinẽ- da remedio 3. an.º 510. cum alijs q.^s Sed & verior ẽ quo- ties ẽ repugnantia & r̃arietas vndẽ sit cõsequens necessa- rium cessante repugnantia & r̃arietate possessoriumetiã retinendæ posse cum petitorio cumulari & id. eris si q.^s naturaliter posidentem s.^s clam vl. precario ~~agerit~~ ago rei vendicat.e & qr me inquietat in poss.e ciuili. ago interdicto vti posideris admitetr vtiq cumulatio qr nulla ẽ r̃arietas pp diuersam poss.^is speciem ac proinde quoties diuersa occurrit poss.^is species cumulatio etiã retinendæ admitetr. ita gla v.^lo ad finem q.e & si pot agi rei vendicat.e in l. clam posidẽ. §. qui ad nundinas q. de A. ff. de adqui. poss.e Bald. & Paulus in d. l. ordinarij gla fin. q.e vl. dic. 3.º Bart. an.º 19. cois ex Ripa d. n.º 193. Conasio 92. Socino

UVA.BHSC

Juniore 312. Valoncato 359. in d. §. nihil com. glo. fin. bo qd. de recuperanda Ioan. Andreas n.° 6. et. 18. Onrriquez 3.° Velamera 29. Abb. 22. Mantua 37. h. Veroig in c. in literis n.° 39. de restitut. spol. Menochio. rubri. n.° 933. Unde deducitur qd. si sup. te de proprietate considerit a iudicio repellendus erit at si sup. te consiterit de diversa poss. specie admitendus erit in dubio autem an repelatur vel admitatur maior e. disputatio qr. ex nati possessorij retinendo et petitorij proprietate superius consideravimus ex d. § commum cum alijs et d. §. retinendo in dubio ? presumi et sic repelendum esse plures affirmant multi tamen negant qr. in dubio sibi ? no presumi suadet poss. et proprietatis diversa natura ex d. §. nihil com. d. l. ? misteri d. l. et an aad. §. fin. uersus qr. iustior e. presumptio contrarietatem repelens qr. magis presumendum e. facere sm. iuris reg.a quam ? iuris preceptum arg.° l. merito 91. ff. pro socio c. fin. de temi. sari. ordes ?. de reg.° iuris sic placuit Iasoni n.° 78. in d. §. nihil com. et Ioanni Garsia de nobilitate glo. 11. n.° 9. pri.° ? ad hoc respo. ita tenendum e. qr. negari no pot. primeram poss. et proprietatis naturam nomine et efectu differre et disparitatem includere atque equiorem presumptionem esse, que proponenti fauet

not

ita meminisse iuuabit

Ex qq omnibus facile apparet eorum mentem interpretatio esse vt illa verba alijs possesorijs in suo robore durature est etiam inteligi de possesorio retinendo omissis varijs interpretationibus longe dispatatis neglectis verbo qd. de recuperanda cum alijs et a. relatis vnde dicendus traditiones probatur ? possesorium adipiscendo et recuperandum posse proponi etiam ad suspendendum petitorium ante

relatis: ? ea

relevi. et suadente equitate post relevi. possessorium autem retinende neque ante relevi. neque post. qr. debet precedere vendicationem. 2ª. quam interpretationem repugnat. 3m. argm. qre in nro tx distinguatr possessorium retinende cum Ulpianus eod. modo responderit in §. nihil coe. quo ad possessorium retinende quo responderat Papinianus magister suus quo ad possessorium recuperande in. d. l. cum fundum §. fi. ff. de vi et vi armata. Sed no obstat qr. respt. gla. probo qd. de recuperanda ti. dupliciter. 1º. in d. §. nihil coe. Ulpianus admittere possessorium retinende qr. cessauerat contrarietas. ex eo qd. qui egerat rei vendicate ignorauerat se possidere postea sciens egit possessorio retinende et ex ignorantia purgatr vitium contrarietatis. Sed coiter improbatr. 2º. respt. in §. nihil coe. cessare contrarietatem qr. qdo. egit interdicto retinende iam renunciauerat reivendicationi prius proposite ut diximus. 1º. et ita atento tempore. propositionis interdicti nullaserat contrarietas. Sed coiter damnatr sicut et gla. probo cepit in d. §. nihil coe. Unde alios intelectus referunt gla in d. l. si de vi gla fin. in. d. §. qui ad nundinas et in aliis s. de qq. disputant Alexander Iason. Ripa. Alciatus. Corrasius. Socinus Iunior. 164. decem intelectus referunt et Vologuetus. 62. in. d. §. nihil coe. Veroius in d. c. in literis aliter Socinus. nº. 122. volumine. 4º. Couarruuias variarum lib. 1. c. 3. Cuiacius lib. 7. c. 37. Ioan. Baudi lib. 2. c. 3. Menochius vbi. tandem Socinus Iunior nº. 289. Vologuetus. 72. mirantur viros grauissimus in re satis clara aluinatos fuisse qr. Ulpianus in. d. §. nihil. coe neque cogitauit de cumulatione. id est successiuo tempore. incognita ut constat ex. d. l. si de vi d. l. hic qui destinauit. d. l. liberis d. l. exitus. d. l. qui cqtu

UVA.BHSC

neq. et ea intelligi pot. q. Vlpianus tunc questioni dumtaxat proposite respt. rogatus qui egerat prius rei vendicat. postea interdicto vti possidetis agens admitendus ne esset respt. sicut magister suus Papinianus responderat in d. l. cum fundum in interdicto recuperande et asignat Vlpianus rationem satis elegantem a Papiniano non expressam non ee. renunciatum possessorio retinende ex eo solum qd. prius egisset rei vendicat. qr. nihil coe habet proprietas cum poss. vt tunc dixiet in d. l. permisceri et in d. l. et an ead. §. fin. vnde nihil pertinet ad cumulatione. illis incognitam et a l. Pontificia postea permisam et explicatum ex iuribus istis tt. et aliis s. allegatis vnde summa oium interpretatio e. possessorium adipiscende et recuperande ante reluss. petitorij et suadente equitate post reluss. admitti ad suspendendum petitorium ex non tx possessorium autem retinende neq. ante nec post reluss. nisi cesante varietate qdo agitr et diuersa poss. specie quo casu admitetr sicut adipiscende vl. recuperande. et veriores traditiones s. explicatas qq. adiungenda e. sequentis c. interpretatio et disputatio maxime 4e. propositionis ita absoluitr argm. d. tx.

Sequitr Vtilissimus tx in c. cum dilectus .6o.

Summa

Si possessorio et petitorio simul actum e. vtrumq. ead. senta. terminatr et lz. possessorium precedat in processu et senta. petitorium prefertr in execut. Animaduertendum e. tno. 3m. vreuissima saborum formula 4i. poss. et proprietatis

ꝓpositionibꝫ. oēm vtriusqꝫ caꝫ tractatum ꝯprehendisse et de singulis breuiter agendum erit

Prima ꝓpositio. ē. possessorium et petitorium eod. ꝓcessu cumulari posse. dubitandi et decidendi rão. et disputatio huiꝫ ꝓpositionis petenda ē. ex. c. 2. s. decidendiqꝫ rationi adjiciendum ē. l. cæsarea de cumulat. vt diximꝫ cogitatuꝫ nō fuisse neqꝫ Pontificia satis expressum qdo. ēqꝫ possessorij et petitorij cumulatio admitatr quis vtrumqꝫ cumulari ꝯstet ex c. 1. de restitut. spol. c. 2. c. cum ecta sutrina c. cum sup. s. c. significauerunt de testibꝫ. c. subortæ de re iud. cum alijs ideo ab Jno. 3. h. post superiores decisiones istiꝫ tt. reg. ꝯstituitr eod. ꝓcessu posse cumulari qr. vt in rãe decidendi. c. 2. et primi isto tt. resolutum ē. bonum publicum litium breuitate et partium vtilitate ꝯsistens vt docuit tx in. d. c. 2. sicut suadet possessorium et petitorium coram eod. iudice tractanduꝫ ēē. vt in. c. 1. et 2. s. ita eiidem boni publici rão postulat eod. ꝓcessu cumulari ac ꝓinde si admititr possessoriuꝫ adipiscendꝫ et recuperandꝫ imo et retinendꝫ cessante ꝓietate ad petitorij suspensionem vt in. c. præcedenti et in. d. c. ex 29. de restitut. spol. ita et ad cumulationeꝫ vt obseruatum fuit in praxi in. d. c. cum ecta sutrina c. cum sup. s. c. 1. de restitut. spo. cla. vnica isto tt. ita accipienda ē. coīs gtꝫ ꝓbo expressum in. d. c. 2. gtꝫ primꝫ h. et coīs. gta ꝓbo experreret et ꝓbo gdd iuris in. c. cuꝫ ecta sutrina et coīs ad rãem decidendi b. gta et coīs in. d. c. significauerunt 36. de testibꝫ et in. c. suborta 21. de re iud. et in d. s. nihil. coē Bart. an. 14. Alexander 31. Jason 58. Ripa 140. Alciatꝫ 18. Cornasiꝫ 29. Socinꝫ Junior 64. Bolognetꝫ 6.

. b.

UVA.BHSC

Meno. de arbitrarijs. casu 371. Rota ex Paulo Emilio. 143. 3. p.te Octauianus pedemontana 47. Ioan. Garsia de nobilitate glo. 1. n. 2. et glo. 11. cum alegandis. ad 2.m

2.a ppositio ē. possessorium et petitorium eod. processu cumulata ead. sentia. terminandum ē. pro rāe dubitandi .1. fit arg.to de qua re prius cognouerit iudex de ea prius vt sentiam dicat necesse ē. l. qui prior. 29. iuncta. l. de quare. 74. ff. de iudicijs. c. cum dilectus pr.o cum ea de ord. cog. p de possessorio prius cognoscere debeat l. si de vi 37. ff. de iudicijs l. exitus 35. ff. de adquirenda poss.e cum alijs. c. in literis. c. ex rep. de restitut.e spol. g.o eam prius defenire debeat

2.o etiam si possessorij et petitorij cumulatio eod. processu facta fuerit pot. de possessorio dumtaxat sentiam dicere iudex. c. 2. §. 1. isto tt.o d. c. significauerunt d. c. suborta ex. unica 2. p.e isto tt.o g.o nō eod. sentia.

His nō obstantibus d.a docet Inno. 3.us decidendi rāo ē. illud bonum publicum meliori causarum expedit.e et partium vtilitate cōsistens sicut n. coram eod. iudice et eod. processu tractari ipsius rāo postulat vt diximus in. c. 1. et. c. 2. §. ita et ead. sentiam terminari suadet et p reg.a et theoria cōstituitur. h. et ad praxim applicauit idem Pontifex in. c. cum ecca Sutrina in. c. cum super d. isto tt.o et in. c. significauerunt in fine Pantea Greg. in. c. 1. de restitut.e spol. ita cōueniunt d.i relati et Ricardus Decianus. v.o 6. et 13. n.o 4. vol. 2. Francisus Bursatus. v.o 234. n.o 19. et 99. vol. 3. Marcus Ant.us Eugenius. v.o 4. et 12. Rota nouissima Pars p.a Neque obstant dubitandi rāes p.o 92. reg.tis d. l. qui prior cum alijs obseruatur et h. 91. et possessorium sui natura in ordine procedit vt docet ner. t. 1. n. 3. pposit.e et explicat

nam

Neq. obstat d. lx. si de vi cum alijs qi. obtinet qdo. agens possessorio odicit petitorio et possessorij natura et privilegio vt in. d. c. in literis d. c. ex pq. nri autz lx reg. obtinet qdo vtriusq. partis consensu possessoriuz et petitoriuz cumulatr vt in. d. c. cum ecta Sutrina. c. cum sup. s. c. 1. de restitut. spol. et nro. lx. qui ita interpretandus e. ~ Neq. obstat. 2a. qr. reg. e. partibus in cumulatione. suenientibus. ead sentia. possessorium et petitorium terminari vt docuit Ino. 3a. h. et in. d. c. significauerunt infine vt peraris obtinuit in. d. c. cum ecta. d. c. cum sup. s. d. c. 1. de rest. spol. limitatr tz. non obtinere si meliori litis expeditioni suenire iudex arbitratus fuerit petitoriuz suspendi vt docuit lx. in. c. 2. s. ubi late diximus. sz. si de pprietate nis. constaret et in. d. c. significauerunt. aut pars petitoriuz suspendere voluerit ante sclusi. in ca. vl. suadente eqtate post sclusi. vt in. c. pastoralis s. et in. d. c. significauerunt. d. c. ex pq. d. c. suborta. d. clem. vnica. 2. p. itaque tenendum e. vt diximus in. d. c. pastoralis et latius in d. c. in literis ~

3a. ppositio. e. si de possessorio et petitorio simul actum e. vtrumq. ead sentia terminari prius tz possessoriuz. — Pro rae dubitandi e. sic argr. possessorium in cognitione prefertr vt inde apte cognoscatr qs actor vl. reus sit. d. l. his qui destinauit. 24. ff. de rei vend. d. l. exitus 39. ff. de adquirenda poss. e. retinenda inst. de interdictis sz qdo possessorium et petitorium cumulatr inde apte constat de actore et reo. d. c. cum ecta Sutrina in fine. c. cum sup. s. c. 1. de rest. spol. g. in cumulatione.

UVA.BHSC

necessaria nō. e. possessorij procedentia.
2°. in cumulat. etiã petitorium in sentia preferri probatur in. c. i. de rest. spol. 6. huic dicendum. e. vt a sua intent. discedat. c. cum dilecti. §. cum ea in modum actionis de ord. cog. q. 3. num 62.
QQ nō obstantibus. 3m. tr. resp. Ino 3a. decidendi rao e. quod cum possessio sui natura facilior sit et ad petitorij expeditionem longe commodior et inde sui natura prelatio habeat a iure expressis considerata in. d. l. his qui destinauit. l. liberis. 7. §. fin. ff. de liberali ca. cum allegatis ad rao decidendi in. c. i. s. l. 27. tt. 2. p. 3. ead. rae. l. pontificia eam ad partium vtilitatem applicauit plerumque in ipso litis exordio. c. fin de ord. cog. c. in literis c. itemque q. c. cōquerente c. ex pq. de rest. spol. c. suborta de re iud. interdum ante cōclus. in causa. c. 2. c. pastoralis. s. c. significauerunt de testibus. clem. vnica isto tt. quodque post cōclus. si equitas postulauerit. c. pastoralis vbi diximus etiã in. 2. instantia in specie d. clementinae vnicae ead. itaque rae. possessionem et in sentia precedere docuit hic Ino. ita probat gla et cois tr. et in. d. iuribus. sic praxi obseruatum fuit et in. d. c. cum ecta Sutrina. c. cum suis et 6 diximus. et probant relati. s. in. 1. et 2. proposit. Meno. de recuperanda rem. 9. n. 26. rem. 19. n. 220 Hieronimus Gabriel n°. 36. cum s. referendis.
Neque obstat 1a. rao dubitandi qr. resp°. quod cumulato possessorium et petitorium cōstare apte qr actor qr reus sit et ita cessat illa rao nō tamen cessat poss. natura in

se

se prælatio continens ut in ratione decidendi ———
Nec obstat 2° quia in d. c. i. de resti. spol. non describitur ordo processus nec sententiæ sed effectus ut [?] dicendum est. hic autem describitur ordo utriusque sicut in praxi observatur in d. c. cum ecclesia Sutrina c. cum super. neque obstat tex. in d. c. cum dilect. quia obtinerat quando petitorium et possessorium proponuntur super re diversa ut considerat [?] tex. tanquam res minime se se stringentes ratione quia in re diversa nihil interest possessorium præcedat vel sequatur unde deducitur necessaria interpretatio ad nostrum tex. et similes ut obtineat quando possessorium et petitorium cumulatur super eadem re ut in d. c. cum ecclesia cum seqq. d. c. significaverunt d. clem. c. ex quo ita securæ tenendum est. ———

4 propositio est si possessorium et petitorium eodem processu cumulatur ut in i. eadem sententia terminandum ut in 2a hoc possessorium et in sententia præcedat ut in 3a propositione petitorium hoc in executione præfertur ———
Pro ratione dubitandi i. sic arguitur possessorium sui natura semper præcedere et in litis exordio ante conclusionem et post satis resolutum est in ratione decidendi ad 3am propositionem quia et facilius probatur et inde proprietas melius expeditur ut diximus [?] et latius in c. i. ad rationem decidendi 5a sed eadem ratio militat in executione ut ex eisdem iuribus et statim allegandis deprehenditur ergo et in executione præferri debet —
2° in quibusdam casibus possessorium præfertur in processu et in executione præfertur sed in specie d. legis hic quidem destinavit.

nouit. 24. ff. de rei ven. d. l. exitus d. l. ordinarij c. Pastoralis. s.^a d. l. si de vi. c. in literis cum seqq. de rest. spol. q.^o 2.^a tx. —— ~ ——

3.º in possessorij et petitorij etiam cumulat.^e possessorium prius executioni mandatur. tx elegans in c. sublorta. 21. de re iud. c. significauerunt. 36. de testibus. ita videtur significare. c. cum ecta sutrina b. educentes et in c. cum sup. s.^a q.^o et in exequt.^e possessorium praefertur.

~ Quibus non obstantibus d.^m resp.^t h. Imo. 3.^u deciden di rão ita colligitur possessio ē. quedam proprietatis pars vt de vsufructu docuit Paulus. in l. 4. de vsufructu quod in utili rē. pars quem suo non conuenit vniuerso tx in c. fin. de sponsa duor. ita q. tā pbo causa non decisa in c. pastoralis. s. alter tunc efficit. h. s. q. proprietas et nobilior et dignior ē. l. bona fides. 31. §. incurrit. b. et pbo hanc esse iustitiam. ff. de possess. d. pars dignior trahit ad se minus dignam argo c. quod in dubijs de consecrat.^e ecclesiae vel altaris. c. unici eodem in. 6. et potior ē finis quam ea quae sunt ad finem l. Labeo ff. de supelectili legata. c. 2. requiris. de app. ita probatur rão quem fin. hic recepta ex Imola et Abb.^e n.º 4. quod neutra seludit segaretur. m. proprietatem etiam praeferri in exordio litis et in quacumque iudicij p.^e 2.ª vt. sublato et Pontificum responsa vt diximus q. re. solida decidendi rão ē. possessorio et petitorio simul diffinitis ex petitorij sententia oriri notoriam proprietatis defectum ex quo efficitur quod tunc aduersarius possessorij sententiam pro se habuerit non possit actualem eius Possessionem petitio. *Ex*

actionem petere obstante illi malae fidei scientia cum qua l. 3 pontif. neminem admittit. c. vigilanti. c. fin. de prescrip. c. 1. de aug. militis in pav. lib. 6. ideo nec p momentaneam admitti et spoliatum ad restitutionem peccati periculo. c. literas et ppterea de restitu. spol. ut latius in c. in literis eadem quae ratio. resst. h. bno. 3. d. q. possessorium praecedat in ordine sententiae petitorium et in exequtione praeferendum est. ut praxi observatur in d. c. cum ecta c. cum sup. s. c. 1. de restitu. spol. sic reducenda est tota contro. in d. q. nihil cum est in d. c. cum ecta cum relatis. 6. ad rationem decidendi et statim referendis seqq. quae explicationibus. ———

Ex qua vera decidendi ratione deducitur 1. nullitatem observandam esse. quod proprietatis sententia lata est. s. habentem pro se sententiam poss. ex speciem d. c. cum ecta sententia d. c. cum sup. ut clarum est ex superiori ratione.

~ 2. deducitur in quo ita interpretandum esse. tex. in d. c. significaverunt in fine de testibus in d. c. sub orta de re iud. in d. c. exoq. d. c. 1. de resti spol. sup uno pronunciata in possessorio et s. cum in petitorio.

~ 3. deducitur nullitatem et verum sensum interpretationem esse petitorium in exequtione praeferri no solum in ordine ut prius exequatur. petitorij sententia. sed etiam in effectu qui quo ad rem ipsam petitorij sententia. extinguit et consumit possessorii sententiam ut actualiter no restituatur ad rem ut in d. c. cum ecta sententia d. c. cum sup ubi satis resolutum est et inde apud iuris peritos vulgare est ex petitorij sententia absorberi possessorium.

UVA.BHSC

ex nro x. Filii iuxta. Interpretandum tz qd. petitorium absorvet possessorium. quo ad effectum restitutionis actualis nō tz. quo ad alios effect. delicti expensarum et fructuum in odium violentiæ vt diximus in d. c. cum ecta. deducunt in beneficialibus esset etz fructuum restitutio singularis rae t. explicata ita tenendum. e. Considerauerit nouissima rotæ decisio 73. n. 2. tomo 3.

4o. deducitr eamdem interpretationem. aplicandam ēē. ad speciem de. nr. vnic. ijs. tit. x. cū eius partem possesso. et petitorio simul definitis.

4o. ex eadem decidendi rae. grandis probatr. difficultas si petitō. dum taxat actum ē. vt in specie. c. pastoralis s. c. ex eq. de rest. spol. c. significauerunt de testib. antequam tr. ageret de possessorio si proprietatis sentia d. actorum data fuit an posit postea agere interdicto vnde vi vt diximus posse agere ante xclusionem ex. l. cum fundum §. fin. ff. de vi et vi. d. c. pastoralis. c. ex eq. c. significauerunt. c. suborta et nri txeae. deprehenditr nō ēē admittendum spoliatum nō solum ad suspendendum sed neqz ad prosequendum qr. si post latam in possessorio sentiam eius executio inutilis. ē. cum primum in proprietate contrarium definitr propter notorium eius defectum ex nro tx et similibus. a fortiori debet impediri vt de possessorio iudicium incipiat qm. dolo facit qui. petit. qd. statim restituturus est et vitandus. ē. circuitus.

UVA.BHSC

clem.[o] auditor. de rescriptis et ita aliq in causis obseruandum esse constat ex eo qd text. in d. c. cum ecclia. c. cum sup. e fin. isto tt.[o] c. 1. de rest. spol. cum alijs comprehendit causas beneficiarias et prophanas sic plant Angelus Cumanus. Imo. n. 6. Alexander Aretinus Socinus. 7. Iason. 43. Ripa. 35. fe nasius. 67. Aluiato. 28. Socinus Iunio. 72. Vologne tus. 66. d. § nihil coe. Abb. h. n. 10. et in c. pasto ralis. 29. Mantua. 46. et 63. b. Sarmientus. lib. 2. c. 13. a n. 3. Meno. de recuperanda rem. 1. n. 233. ——— ~ ———

Itaque autem plerumque poss. et ppietatis nat.[a] et reg.[a] i. nihil habere et in dasenam vno no parit exceptionem rei iud. in alio d. l. etiam ead. §. fin. ff. de except. rei iud. deinde qr. dni ppietas no impedit agere possessoribus sicq in tantum. C. vnde vi rursus et principaliter q. agenti interdicto vnde vi no obstat ppietatis exceptio etiam notoria c. in literis cum segq. c. ex rq. de resti tut. spol. iuncto. c. porro de diuortijs. e. nec sentia ppie tatis ita glo. pbo hoc ordine in l. incerti C. de in terdictis glo. pbo ca no decissa in c. pastoralis. s. glo pbo cum spoliatus in c. solicite de rest. spol. Bart. n. 3. Iacobi. 7. in d. l. si de vi Bart. n. 12. in l. manina rint. C. vnde vi et in d. §. nihil coe. n. 3. Iaso. 46. subtiliter Socinus Iunior. 96. fabius. 43. b. Marcus Mantua in c. pastoralis. s.[a] n. 63. pr. breuiter amplec tor Tiraq. Rianq. d.[o] 37. n. 40. et 71. volu. 3. omnes

vtiq.

UVA.BHSC

vtriq3 arg.ᵗⁱ satisfaciunt questio e. difficillima multis
q3 ɔtrarijs interpretationib3 sigillatim explicandis
in c. 1. de rest. spol. prior magis recepta posterior ma-
gis probata vt inde disputandum e.

6°. deducitur cessante ea rãe. condemnatum in pos-
sessorio posse agere petitorio in quo dei conueniunt
nisi possessorium haberet causam proprietatis anexam
l. vlti. fin. pr. meminisse ff. de aqua quoti. et estiua
ita placuit Bart. et caeteris aptetz. fallunt qz et
in illis possessorijs l. 2ª. §. quedam ff. de interd. l. 3. §. hoc
autem ff. de itinere actuq3 priuato imo et in matri-
monialib3 et beneficialib3 c. ex transmissa c. in lite
nris de rest. spol. condemnatq in possess. petit. agere pot.
qm. agitur de possess. iustificato no tz de iure proprietatis
et ideo libere de proprietate agere pot. quinimo et in
possessorij senta. petitorium reseruari frequentissimu3
e. fallitz in possess. interdicti de aqua quoti. et estiua
in quo omne proprietatis deducitur ius vt constat ex d.
§. meminisse et ita semper tenendum e. vt latius in
dicto capite in literis

7°. deducitur diuersam ee. sentiam et executionis causam
et ad hoc noetz celebris e. sic in maiorib3 et minorib3
causis admittitur appellatio l. et in maiorib3. 20. C. de
app. ab ead. tz exequut. negatur appellatio l. ab exe-
qut. C. quorum appell. sic epus clericum delinquentem
priuat benefº etz alterius diocesis no tz exequitur nisi
p literas rogantes beneficij epum c. cum contingat vnico

c. postea lasti

c. posta lassi de foro competentie eius tanquam suspectu
com no suspecto remittere illi sententiam pot. executio
ni mandare qr. antea legitur recusatus quo ad sententiam
no quo ad executionem sic interpretandum est
Trid. decretum ex tx eleganti in c. si qs 2ª clericum
ubi diximus de foro comp. decuit Trident. sess. 25. c. 6.
te usque ad finem cap. epo 2ª capitulares procedenti
adiungendos. et duos capitulares vulgo adiunctos
usque ad finem cap. dubitatio e. intelligatur usque ad sen-
tentiam an usque ad executionem. interpretatio usque
ad sententiam duntaxat et idem circa ab adiunctis et
epo latam poterit solus eius executioni manda
re ita in summo Regis ... decretum fuit et
praxi observatum qr. diversa e. sententia cap. executionis
quutionis ——————— ——

Neque obstat 1ª qr. negamus esse eamdem rationem in
execut.ª imo cessat qr. possessorium procedit ut me-
lius expediatur petitorio unde cum iam expeditum
sit cessat ratio et maior est proprietatis effectu——
Non obstat 2ª qr. obtinet quando no e. inceptum
petitorium vel incepto eo suspenditur nos 2ª loqui-
mur quando ead. processu et sententia utrumque definitum
e. ut diximus ——————— ——
Non obstat 3ª qr. verba d. c. cum ecclesia c. cum
super cum alijs no continent executionem sententiae
formam quo procedit in ordine possessorio in ex-
equut.ª post petitorium. ut diximus in d. c. cum ecclesia

Decis. poss.[is] et proprietatis.

Ideo sentia possessorij, et absolutus ē nisi quo ad de- litum expensas et fructus, ut resolutum ē. Et ita absoluitur argumentum et tx. ——————

Sequitur celeberrimus tx in c. cum olim. septimo in ordine, in isto titulo

~

Summa

Probata collatione quasi poss.e obtinet institutus, reseruata tamen collatori conferendi proprietate ———————— ~ ————

Pro rae dubitandi 1.o sic arg.o nō sufficit docere de quasi poss.e collationis vel presentationis ad obtinendum in beneficio ex inc. cum Bertoldus de. de re iud. g.o nec ti sufficere debet ————

2.o clericos sutrinos docentes de quasi poss.e eligendi tal, actus, reiuntatem in cā succubuisse constat in c. cum ecclā Sutrina in fine et quatuor actus aperte exigit reg.a l. fin. rationes ponto prior in propria specie C. de seruitutib. g.o inutile erat ti docere de duab. archidiaconatus electionib. ———————— ~ ————

3.o ti iudicio d. epus Vicentinus nec de poss.e nec de proprietate actum fuisse ex litera constat id reseruatur tantum capitulo tamen eius proprietas ex reg.a iudiciali c. cum sup. 17. c. quis 25. de re iud. ut constat ex nostr. tx in fine g.o male, qa. aut utraque poss.i et proprietatis cā. aut nulla reseruari debuit ———————— ~ ————

UVA.BHSC

Qq nō obst. 2.m h resp.t Innocen. 3. cuia ppositio duas habet p.es
prior ē. pbata collatori poss. institutum obtinere decidendi rao
ē. summam ee. raem quae preligione facit. l. sunt psone ff.
de relig. et sumpt. funer. l. sancimus C. de sacro s. eccliis c. in psen-
tia de pbat. id pecta et religione facit eccliis vacanti breui-
ter pspicere ideo qm si ageretr de iure et ppietate pferendi
cum difficillimum sit ppietatem pbare vt late resolutum
ē. in c. 1. ad raem decidendi 1.a et inde litas diutius ptraheretr
qd eccliis valde foret iniurius melius illis pulerunt ee. merito
putauerunt Pontifices sufficere docere de quasi poss.e c. que-
relam 24. de elect.e c. pultationib. 19. de iure patro. cum poss.o
et facile pbetr et maximam teneat vtilitatem vt diximus
in d. c. 1. et ita statim eccliis plene pulatr arg. c. 1. 2. et 3.
iuncto c. si v.o de iure patro. ac pinde elegans traditio ē. elec-
tiones, collationes, presentationes ee. poss. fructus vt ex
d. c. pultationib. recepitimum ē. et resolutum in c. cum ecta
Surinas.a itaqa 1. et coll accipienda ē. sm. referendos——
Posterior pclusionis pars pbat ppietatem reseruari d.a col-
latorem decidendi rao asignatr in litera nrā ex adfinem ex
reg.a res inter alios acta. d. l. saepe d. c. cum sup d. c. quis. 92.
si epus nō litigauit id eius institutus iuste possunt capi-
tulares d.a epus instituentem postea litigare ex ead. reg.a
ad. 3.m explicanda —————— ~ ——————
Non obstant dubitandi arg.a 1.m ex d. c. cum Bertoldus pz omnis
sa longiori eius disputatione respondendum pe illustr obtine-
re in poss. bonorum nrum aut tx et similes in poss.e pferendi vl
presentandi, bonorum aut poss. nō suffiit ad presentandum
absq dominio saltim vtili vl. presumpto collationis vl pre-

sentationis et interpretationem c. decernimus cum seqq. 16 q. 7. c. 1. 2. et 3. iuncto c. ex literis c. cum servum de iur. patro poss. autem conferendi vel praesentandi sufficit ad obtinendum ab instituto vel praesentato d. c. querelam de electione d. consultationibus de iure patro et nostro tex ad hoc celebri glo. 1. et ibi Inocentio Hostiense Ioan. And. et omnes ex Abb. n. 10 et in d. c. ex literis Abb. 9. Decio 37. et in d. c. cum Bertol dus Felinus 29. Cob. in praxi c. 14. n. 2. Marcar. de probat. conclusione 313. 1. tomo. Vota ex Puteo 156. lib. 2. ex Paulo Emilio. 338. 2. p. late disputavi in c. fin. de sequestra. poss. n. 56.

C. Nonobstat 2m. quia satis disputatum est in c. cum ecclesia Sutrina ad acquirendum ius conferendi vel praesentandi non sufficere actuum frequentiam legitimo temp. non praescriptam, sufficere tamen unicum etiam actum legitimum tempus durantem ex l. 1. §. pe. autem ff. de aqua quoti. et aest. c. cum accessissent in fine de constitutionibus c. cum de beneficio de praebendis in 6. gla. Cob. Bertrand. eporum in d. c. cum ecclesia sutrina cum ibi allegatis. Ad obtinendum tamen in possessorio sufficere conferendi vel praesentandi possessionem ex aliquo actu absque contraditione probatam ex d. iuribus et d. consultationibus et allegatis a Cob. ss. a Rolando n. 47. vol. 1. Padilla l. 1. n. 22. de servis Meno. n. 100. vol. 1. ita praxi receptissimum et frequentissimum est. ——— ~ ———

Non obstat 3m. quia omnium disputatione verior mihi interpretatio est Pontificem proprietatem dumtaxat capitulo reservasse quia prudenter credidit capitulares non esse contra epum litigaturos de poss. in qua vincuntur per solam epi possessionem et ideo si in ea vincuntur ab instituto per epum a fortiori ab ipso epo at vero si voluerint de poss. contendere contra epum poterunt etiam quoniam

raq

reg.a l. sepe res inter alios acta, ita remat poss.es sicut proprieta-
tem et indemnitas pro instituto nec prodest nec nocet quo ad
exceptionem rei iudicate ipso ex l. cum quaeritur. 12. cum
duabus regg. ff. de except. rei iud. ex qq. Cardinalis dicens non
posse capitulum de poss. litigare contra epum ex litera nisi tx
merito damnatur ab Flob. n.o 10. nisi epus simul de poss.
litigasset cum instituto contra capitulum qa tunc non diceretur
res inter alios acta ex d. l. cum pe. c. quis et mo tx gla. pro bo
prejudicium in c. cupientes 16. c. ceterum de elect. in 6.
q. 6. et ex Tiraquelo in ttu. res inter alios acta 4.a decla-
ratione Cob. dc. 14. n.o 1. Octavian. Pedemontana. 33. et
196. Marcar. resolut.e 1263. 3. tomo Sfortia r. 31. n.o 3. ita
tenendum e. soluitur argum. et tx ——— ∾ ———

∻ Ad. tx in c. fin. j. isto tt.o ∻

Summa

Si de possesorio et petitorio simul actum e. probans poss.es
et non proprietatem obtinet in poss. vincitur in proprietate
quam tamen ex diversa ca. repetere pot ——— ∾ ———

Pro rae dubitandi repetenda sunt arg.a opposita contra
c. cum ecta Summa. Ulterius sic arg.or pensionis solutio sub-
iectionem non probat c. recipimus z. de privilegiis id Patri
archa tr. poss.tes probat ex eo qd monasterium Sancti Georgij
pensionem illi solvebat ut ex litera stat q.o nec in poss.e
debuit obtinere ——— ∾ ———

Ult.o sic qdo de poss. et proprietatis ius in iudicium deduc-
tum e. nullus condemnato competit regressus l. 1. §. fin. pro
mg minime ff. de aqua quoti et esti. id tr. inter Patriarcham

et monasterium de eius iure poss.nis et proprietatis litigatum fuit q. Patriarchae in proprietate victo nullus manet regressus eam repetendi ———— ~ ————
Quo non obstante m.ta resp.t Onorij 3. cuius duae sunt partes Prior est probantem poss.em et non proprietatem vincere in poss.e et vinci in proprietate decidendi rao petenda est ex d. c. cum ecta sutrina et debet adiungi asignata, ad. c.m cum dilectus Posterior pars est victum in proprietate eam ex diuersa cā. repetere posse in qua Onorius 3. nouam satis elegantem interpretationem inducit ad tx in d. c. cum ecta sutrina cum alijs perpetuum silentium esse impositum et in. c. 1. de resti. spol. non intelligi de petentes proprietatem diuersa cā. decidendi rao est. hac in specie cesare raem notorij defectus atque exceptionis rei iudicatae impedientis condemnatum in proprietate de ea iterum agere ex d. c. cum ecta sutrina c. cum sup. c. cum dilectus et c. 1. de resti. spol. ideo enim in proprietatis senia damnato perpetuum imponitur silentium quia iterum agens repellitur etiam in litis exordio per exceptionem rei iudicatae ex qua orta fuit notorium tit. defect. d. c. cum ecta sutrina vbi diximus cum alijs et in integro tit. ff. et j. de re iud. et sicut illa rao cesat inter alias quo ad litigantes ex d. reg.a res inter alios acta. l. saepe 63. ff. de re iud. c. cum sup. 17. c. suborta 21. c. quia 25. de re iud. ita cessat quando agitur ex diuersa cā etiam inter easdem personas tx elegans in. c. aduersario de exceptionib. vbi diximus. d. c. suborta et mo tx ad hoc celebri et ita subtiliter interpretantur oia iura proxime allegata et in l. cum quaeritur 12. cum duab. segg. ff. de except.e rei iud. cum

alle-

UVA.BHSC

allegandis ad vlt.m arg.m ita accipienda ẽ. gl̃a fin. et dd. Innocentij Hostiensis Ioan. Andr. Baldus Henricus n.° 2. Bellamera 4. Imola & Abb. 2. et 4°. fr. Lob. in praxi c. 13. et 14. Tiraqueli & Octauiani & Mascardi in c. p̄cedenti ad vlt.m cum alijs statim referendis in fin. arg.i ———
Neq. obstant dubitandi arg.a disputanda vt in d. c. cum ecta ——— ——— ———
Neq. obstat arg.m c. recepimus q. resp.° verissimum ee soluere pensionem vl. censum nõ ee. efficax subiectionis signum q. pot diuersis ex caũs deberi c. constitutus de religiosis domibus & ideo censum petens causam ex qua debetur exprimere necesse ẽ. c. p̄uenit c. quanto c. cum Venerabilis de censibus vnde subiectionem nõ p̄bat d. c. recepimus in quo p̄ueniunt eẽ falit tm si p̄ueniant aliæ circunstãtiæ subiectionem p̄bantes inter quas refertur si ab inferiori soluitr superiori ita ex gl̃a fin. p̄bant coiter dd. teste Antonino Imola Abb. n.° 4. fr. Bart. Alucricus Paulus n.° 2. Saliceto Iaso. Ripa 5. Purpuratus 9. Alciatus 7. in l. si certis annis C. de pactis Padilla in l. 1. n.° 24. C. de seruitutibus p̄uincitr tm ex d. c. recepimus vbi etsi Pontifici Maximo soluatr a monasterio subiectionem nõ arguit ideirco obseruandum ẽ. censum soluere etsi superiori nõ concludere subiectionem nisi verisimiles p̄curant circunstantiæ iudicis arbitrio p̄sideranda ex d. c. recepimus c. p̄uenit. c. ado cum alijs ita p̄sfatam coem docte explicat Socinus in d. c. recepimus n.° 6. Ioan. Cephalus p̄s.° 169 n.° 3. vol. 2. Marcar. p̄clusẽ. 1340. Ioan. Petrus Viglius p̄s.° 7. n.° 9. Vnde in nr̃o tx quinquaginta solidos Patriarchæ solutos a monasterio subiectionem p̄bare respõdet

Imola

UVA.BHSC

Onorãus nec ad Patriarchę sinodum monachos venire et
p se sufficere certum ẽ qr possunt venire qr proximiores
sunt sinodo nõ solum enim in sinodo conveniunt inferiores
id est vicini exempti q tenentr se agregare sinodo proximi
ori vt epus legionensis et Ovetensis veniunt ad sinodum
provintialem compostelanum vt Salmanticę videmus qñ ma-
gis vrget superius argm. nec in poss. patriarcha obtinui
sse debere id verissima ẽ. nã tx interpretatio nõ solum
de solutione census et sinodi agregatione vt ex litera
cstat Patriarcham docuisse verum etiam se Abates confirma
re et a monachis cum processione tanquam superiorem ad
mitti in festo sancti Georgij procurationem tanquam a
monasterio subiecto recipere et de alijs actibus subiec
tionem probantibus vt ex nrã tx integra cstat et Antoni
Dicius in scholiis animaduertit. Qa legitime probatis tanqua-
si poss. Patriarcha recte obtinuit qr tñ de iure quo ibi
petere potuit sufficienter nõ docuit in proprietate iure
te condemnatus fuit qua senña extinguitur poss.^o iudicium
ex. c. cum dilectus 1. vbi satis resolutum fuit et in d. c.
cum ecta sutrina soluitur argm ——— ~ ———
Neq obstat Vltimum ex d. pñ. meminisse h enim qtã fin
et coll h et in d. iuribus fundatur in difficultatis explica-
tione respondemus nõ obstare x^o. superiorem decidendi
di ratm ex qua securè obseruandum ẽ. in huiusmodi iu-
dicijs contrariam proprietatis senñam pro petitum condemnatis
silentium imponere petentibus ex eadem causa eodemque
iure tunc enim res iudicata pro veritate habetr et excep-
tionem parit ad repellendum agentem etiam a iudicij limi
ne ex tt.^o et reg. de re iud. qua in specie intelligitr tx

ind.

in d. §. 1.º meminisse l. solemus. 61. ff. de iudicijs c. cum ecclesia sutrina. c. cum super c. cum dilectus 1.º c. 1. de resti. spol. cum alijs nõ tamen ex diuersa causa diuerso que iure petentibus ex d. c. aduersarius de exceptionibus d. c. suborta de re iud. et ex nõ tx ad hoc semper laudato ex com relata ad necess dei dendi ex qua si clericus ex priuilegio in d. c. cum ecclesia si epus ex confirmatione Pontificis ex certa scientia in d. c. cum super si victus est diuersa causa in d. c. cum dilectus si Philasius ex diuerso iud. in d. c. 1. si condemnatus in d. §. 1.º meminisse et in d. l. solemus ex diuersa causa agat de proprietate et petat audietur utique nec poterit repelli per exceptionem rei iudicatae quia nõ obstat in diuersa causa. ita securè in praxi obseruandum vnde verissima est. nri tx interpretatio quod licet Patriarcha pro subiectione allegauerit monasterium quinquaginta solidos sibi annuatim soluisse et in poss.º vicerit in proprietate tamen victus fuerit et inde resultat monachos a censu liberos ee. Onorius tamen 3.us reseruat Patriarchis eos posse a monasterio petere ex alia quam subiectionis causa quia sicut ex censu subiectionem nõ probari diximus ita dicamus necesse est. quod licet monasterium subiectum nõ sit et maneat a subiectione liberum nõ tamen a census solutione si ex alio tt.º petatur ex d. c. peruenit cum alijs 1.º d. c. constitutus et cum his absoluitur argum.tum tx et titulus a Doctore Sahagun Primariae cathedrae moderatore Anno Dni 1595. secundo idus Maii

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Sequitur Distinctio 21. explicanda a Rosales decreti gratia ni hoc Anno 1594. Rosales.

Ad. Rubricam.

In hac. d. Gratianus incipit tractare de ori gine ecclesiasticorum et de institutione sacerdo tum et aliarum personarum ecclesiasticarum. vn[de] pro vera continuatione huius distinctionis impri mis aduerto quod Gratianus. in prima huius decre ti usque ad 20. d. latissime tractauit de legi bus diuinis et naturalibus. positiuis, ecle siasticis deinde et de authoritate canonum et conciliorum et Papae. In hac. 21. d. tractat de ord[ine] et institutione clericorum et tandem de altissimo sacramento ordinis. Caeterum quia saepe non in hoc decreto inueniuntur

UVA.BHSC

canones discordantes et Gratianus inci
pit hoc decretum dicens, decretum autem
domini Gratiani in quo e. concordantia dis
cordantium canonum. 2ª quam conclusio
nes. 1ª. sicarg.or sacri canones instituti et
conditi sunt instinctu spiritus sancti
vt probat. tex. in c. violatores. 25. q. 1ª. l. g. nõ
pot. ee. discordantia in sacris canonibus.

2º sicarg.or oes leges ciuiles, et ecclesias
ticos iuste habent vim et fundamentum
a Christo Deo optimo maximo vt probat. pro
vbios. c. 8. p me reges regnant etc. et sa
pientie. c. 14. tua potest prouidentia ab ini
tio cuncta gubernans. et ad Romanos c.
13. ois anima sublimioribus potestatibus
subdita. e. et probat. in c. omnis anima de
censibus. et in ep̃istola inter claras in. §.
pater igit. C. de summa trinitate et fide cha.
et. de ca. regio in. l. 2ª. tt. 5. lib. 1ª. noua re
cop. t. el poder temporal y spiritual que
viene de Dios todo poderoso. vñ. recte
infert Apostolus. qui potestati resistit or
dinationi Dei resistit vt in c. qui resistit.

UVA.BHSC

90

.11. q.ª 3.ª g.º manifeste sequitur ex his omnibus

quod in sacris canonibus nulla potest esse repug-

nantia nam alias propter talem repug-

nantiam nihil valere, ut in l. vbi repug-

nantia ff. de reg. iuris.

.12. q.º 3.ª non obstantibus nihilominus verum est

iuridica est constitutio Gratiani in d. se-

cundo decreti et ratio illius constitutionis est quia sacri ca-

nones sepenumero pro temporum varietate et rationum

variari solent, ut in c. omnes leges distinctione 1.ª et

ita cum multoties reperiatur discordantia inter

predictos canones quus [illegible] pro distinctionem tempor-

um locorum et personarum concordanda [illegible] est x.ª tex. in

c. si 14.ª d. et in c. i. 9.ª d. et declarat Dominus pre-

positus Card. in c. i.º i. d. an. 2. recte propter hoc posuit Gra-

tianus in principio huius decreti concordantiam discordan-

tium canonum. illud tamen aduerte quod hec Gra-

tiani concordantia non habet autoritatem

legis. argumento tex. in c. ego solis. 9. d. pertinet

in se, grauem doctissimi doctoris opinionem

ut explicat Prepositus col. 1.ª et omnes in d. c. i.º

i. d. qui dicunt Gratianum in multis he-

rasse in hoc lib. decreti et reprobabile esse.

UVA.BHSC

ut constat ex autoritate glose in c. si illic
§. sed obijcit. Verbo Abbas. 23. q. 4. et in c. Clemen
tium. Verbo infamem. 2.a q. 3.a et in c. admissa
Verbo ab ingressu 11. q. 3. et Resolvit Feling. n.° 45.
in c. 2.° de rescriptis. sed in c. renunciatio.
in pr.° n.° 20. de testamentis. Florentinus.
in 4.a parte titulo 11. c. 2.° in qua difficultate Abbas et
multi alij in d. c. 2.° de rescriptis. an. 34. di
cunt hunc librum decreti tacite approbata
approbatum esse. et ita sequitur Ripa in l. 1.a n.° 66.
ff. si certum petatur, Maranta de ordine
iudiciorum 4. 3.a parte n.° 4. idemque videtur probari
ex bulla Gregorij. decimi tercij. posita in
pr.° decreti reformati sed hec doctrina
vera est et procedit quo ad hoc ut probet quod compen
sa in hoc lib. decreti talia sunt qualia
in eo conferuntur. non tamen ut det eis plus
autoritatis quam de se habent. ex presuppo
sito in pr.° decreti. col. 1.a ex qua doctri
na recte infertur quod sola decreta pontifi
cum habent autoritatem, alia vero dicta
sanctorum et iurisconsultorum et responsa prudentum
dentum que in hoc lib. continentur in eau

UVA.BHSC

91

sit. et ecclesiasticis negotiis diffiniendis fau
unt argumentum probabile. non vero necessarium ut tradi
dit Maranta ubi sup.ª nº. 36. Cananca de Residen
tia episcoporum c. 1º. et est bal. in c. de libellis. 20. d.
et ad hanc doctrinam reducenda sunt quae
tradit latissime feling. in c. 2. de rescriptis.

Illud etiam aduerte quod lex ciuilis rela
ta in canone. vel. decre tali summi ponti
ficis. censetur canonicata et erit tanquam
Canon seruata gl.ª in. c. imprimis. ~~pr~~ ubi defer
sona pro ea capitali. 2. q. 1. et resoluit Ma
ranta. Feling et alii ubi s.ª Praeterea ulti
mo aduerte quod hic liber decreti fuit additus
temporibus Alexandri. 3. anno Domini 1150. ut refert
glosa in. c. post apelationem. §. forma. pro 60
1161. incipit Vrodiat. et explicat Maranta
ub. s.ª et florentinus. 3.ª p. tº. 18. c. 6. et liber de
cretalium editus est anno Domini. 1222. ut referunt
supradicti autores ——— ~ ———

Cogitatis istis non obstant argumenta contraria non
obstat 1.m argumentum in quo dicebamus quod non potest
esse discordantia in sacris canonibus.

nam. resp. qd hec discordantia intelligitur de canonibus quo ad verba et superficie prout discordare videbatur. veritas et realiter nō discordant ut Resolvit dominicus in c. 1. col. 4. a. ad. d. unde quia multi errabant intellectum predictorum canonum Graciang in hoc decreto intendit eos reducere ad concordiam. ut recte resolvit. Dominicus et Card. et Archidiaconus

vb 8ª ——— ~ ———

Non obstat 2m argum. qd omnes leges habent vim ab institutione divina nam similiter resp. qd cum passim reperiebatur discordantia inter eos non in substantia et in essencia et diffinitione eorum, ingue non pot. esse discordantia. ut dixi in argum. 5º posito sed in apparentia. ut dixi in solutione. 5ª posita in d. argum. Ista tamen discordantia reducitur ad concordiam. atenta qualitate temporis et regionis ut 5ª latissime dixi in ra. decidendi ad intentionem Gratiani ——— ~ ———

Sequitur. tx. in c. 1º

ſ. ha. d. 21ª

~

92

Collige ex. tx. qd. institutio sacerdotum et eorum discretio a reliqua plebe initium habuit a l. veteri deinde in l. noua fuit plenius consumata. Preterea collige ex psº. leuitas autem qd. apostoli ordinauerunt leuitas idest Diaconos quorum. Primus. fuit Stefanus Beatus. Collige preterea ex. psº. Porro salomon qd. officium exorcistæ originem habet a l. veteri quando Salomon inuenit quendam modum exorcizandi. Collige vltº ex psº. subdiaconus qd procedente tempore constitutus fuit subdiaconus ——— ~ ———

Sed imprimis aduersus .l. declarationem contra dubitandi .1º. sic arguitur nostrum sacerdotium Euangelicum est sacerdotium Christi vt probatur ex hoc. tx. in psº. simpliciter. vº. et in c. in nouo parte hac dicitur et sacerdotium Christi. fuit secundum ordinem Melquisedec et per illum figuratur vt probatur in psalmo. 109. tu es sacerdos in eternum. etc. ad sed sacerdotium Melchisedec fuit in l. naturæ multo ante l. scriptam vt probatur Geneseos. c. 14. precessit in l. veterum per. 400 annos et la celebris in proprio sacerdotio in c. translato de constitutionibus. ergo sacerdotium nostrum non fuit initiatum in l. veteri ———

2º. sic arguitur omnes sancti sunt sacerdotes dicitur in c. multi sacerdotes in psº. et omnes sancti. quod dicitur. ergo non est opus alia ordinatione vel consecratione ad presbiterum consequendum.

UVA.BHSC

non procedit disti. sacerdotum a reliqua plebe
3.a Bracianum hic quod. arg.m quod probatur ex sa
cra scriptura exodi c. 19. Vos eritis mi
hi in regnum sacerdotale et gens sancta quae verba
ba ad omnes iudeos dicta sunt et probatur 1.a Petri
c. 2. vos autem genus electum regale sacerdo
tium et gens sancta et apocalipsis c. 1.o et 5.o
et fecit nos regnum et sacerdotes Deo et patri suo
quae omnes autoritates intelliguntur de vniversis
Christianis ergo non est necessaria alia ordinatio
vel consecratio per quam sacerdotes distinguantur
a reliqua plebe. ——— ~ ———
3.o sic arg.or diuersitas vnitati repugnat sed
fideles Christi ad vnitatem vocantur vt proba
tur Ioannis c. 17. vt sint vnum sicut et nos sumus
ergo manifeste sequitur quod in ecclesia non debet esse
diuersitas ministrorum vel officiorum ———
4.o sic arg.or bonum ecclesiae maxime in pace
consistit vt habetur in psalmo. 147. qui posuit
fines tuos pacem sed diuersitas est impeditiua
pacis et dilectionis vt probatur ecclesiastici c. 9. [sic] omne
animal diligit simile sibi ergo non debet admi
tti haec variatio ——— ~ ———
5.o sic arg.or a 1.a 2.am [sic] conclusionem ex pro leuitas. Ordo di
aconatus fuit institutus a Deo optimo Maxi
mo. vt probatur in c. diaconi et grande

UVA.BHSC

93

Sufficiat 93.º dicto. Probatur argumentum confirmatur. nam Diaconatus ordo
est sacramentum ut resolvunt omnes teologi in 4.º d.
24. sacramenta autem et ea quae de substantia eorum sunt
a solo Christo instituta sunt ut probatur in sancto conci
lio Trident.º s. 21.ª c. 2.º et Christus sibi soli reser
vavit hanc potestatem excelentiae neque voluit
eam remittere ecclesiae ergo Apostoli neque instituerunt
neque instituere potuerunt ordinem Diaco
natus ——— ~ ——— ~ ———

6. sic argumentum ex 7.º ... Salomon. imo quod exorcista
impositus, et eijciente demonia ab obsessis corpori
bus praeminentur. probat Vspinus in l. 1.º in §. medicus.
ff. de variis et extraordinariis cognitionibus ergo
habent officium hoc d.ª ex hic ——— ~ ———

7. et ultimo 2.ª 4.am conclusionem sic argumentum ordo Subdiaconatus
fuit a tempore Apostolorum ut probat ... ix. c. epist. 35.
et qui est canon Apostolorum in quo fit mentio de ordine
subdiaconatus. et confirmatur quia subdiaconatus ordo sacer
est a Christo institutus. ab Apostolis ecclesiae traditus ergo or
do subdiaconatus non est ab ecclesia institutus. 2.ª ex hic —

Quibus non obstantibus nihilominus v.ª et iuridica
est nostra 1.ª conclusio cuius 1.ª pars confirmatur ex testi
monio sacrae scripturae exodi c. 23. applicatum

fratem tuum et filios eos ut sacerdotio funga-
tur. quae [illegible] locutus est Deus ad Moisem. prete-
rea [illegible] numerorum c. 4. c. 11. et 16. et docte legan-
ter Inocentius. 3. ut in lib. 1.º de sacro ministerio misse
c. 1.º et rationale divinorum offitiorum. c. 1.º n.º 21. [illegible] ad
versus omnes hereses [illegible] sacerdotium. 2.ª autem pars solu-
tionis nempe quod fuerit in l. nova. plenius confirma-
ta [illegible] ex sacro Evangelio lucae c. 22. et ex D.
Paulo 1.ª ad chorinthios c. 11. [illegible] hoc facite in me-
am commemorationem idest accipite potestatem fa-
ciendi quod ego facio quia [illegible] Christus [illegible] sacerdotes [illegible]
tituit sacerdotes, ut omnes catolici afirmant et [illegible]
rationale divinorum offitiorum. lib. 2. c. 10. n.º 4. Sommus
in lib. de sacramentis [illegible] 6. de sacramento ordi-
nis. c. 5. Ioannes [illegible] in. 4.º tomo Omilia. 68. Cate-
cismus ad Parocos de sacramento ordinis in pri.º
et sic determinatum est Sancto concilio Tridenti-
no ses. 23. c. 1. etenim in illis [illegible] hoc facite collata
est potestas apostolis et sacerdotibus consecrationis
super corpus Christi verum de qua in c. [illegible] in
pri.º ad presbiterum. 25. d. potestas vero clavium
super corpus Christi misticum de qua in c. [illegible]
de penitentia. d. 1.ª et in c. omnibus. 24 q. 1.ª promisa
fuit Apostolis a Christo ante pasionem mathei c.
19. amen dico vobis quecumque ligaberitis [illegible]
post resurectionem vero. fuit eis realiter da-
ta et confirmata in illis [illegible] accipite spiri-

UVA.BHSC

94

spiritum sanctum quorum et missu non speciata
etiam et sic docet Gabriel in canone missae lec
tio 1a col. pen. florentinus 3a p. tt. 14. c. 16. Somnus
in d. c. vto s. a ttu 6. de sacramento ordinis. c. 9.
Castro adversus omnes hereses in verbo sacerdotium here
si. 1a Scoto in 4o d. 20. q. 1a art. 3o. ———

Praeterea 2a conclusio ex ipso lucae cap. confirmatur.
ex actibus apostolorum c. 6. idem probatur in c. Domi
nus. 93 d. declarat. Somnus et alii vto s. et in insti
tutionibus canonicis in ipso canon in. lib. 2o. tt. 16.
de diacono n. 2. ——— ~ ———

Praeterea probatur. 3a conclusio ex autoritate sacri Evan
geli lucae. c. 11. et ex autoritatibus s.a relatis. Dein
de. 4. et ulta conclusio confirmatur per tex. in c. nullus
fin. 60. d. et quibus omnibus autoritatibus. remanent confir
matae et approbatae conclusiones graciani s. in princ.
huius tex positae ——— ~ ———

quibus omnibus constitutis pro nostri tex. ratione in contrario ecctam
varie accipi ab omnibus interpretibus grecis et latinis lin
guae pro quodam ecta et congregatio gentium et apud
nos in famosiori significatu denotat congre
gationem fidelium. una fide Deum colen
tium. 2a. tx. in. c. ecta de consecratione d. 1. expli
cant late Cano de locis theologicis. lib. 4. c. 2.
Alfonsus de Castro adversus hereses. lib. 1o. c. 6. et
lib. 4. verbo ecta cuius fideles corpus sunt

UVA.BHSC

corporis autem caput Christus e. ecclesiae. ig. 1. constat ex D. Paulo ad efesios c. 1º. docet late Pa-
laug Thubeg in titulo de successione regni Valla-
n. 2 p. c. 1. hec autem fidelium communitas dupli-
ci c. componitur. ex statu ecclesiastico videlicet et
ex statu seculari. 2º. 7x. in c. duo sunt 12. q. 1.
c. clericum. et go. notant eleganter oldraldus
c. 83. p. totum eleganter Casaneus in cato-
logo glorie mundi 4. p. in pr. ex qua resolutione de-
prehenditur. quo fluxerit illa distinctio qua
docemur Christum optimum maximum ecclesiasticam iurisdictionem —— ~ ——
Ergo ita constituti pro vera decisionis ratione et intellectu huius
textus imprimis adverto quod hoc nomen ecclesia generaliter
accipitur pro conventione ecclesiae vel congregatione ... in c. 1
in pr. et prelati vices suas principaliter ...
... collectione seu congregatione omnium fidelium unam
fidem Deum colentium ut in c. ecclesia de consecratione d.
1. et in decreto Iuli Pape c. 8. relato a Brucardo
lib. 3. sui decreti c. 1º. et concordat lex 1. tit. 1. p. 1. et de eo
... Canon. lib. 4. de locis teologicis c. 2. Castro
adversus hereses lib. 1. c. 6. et ... ecclesia ... Card.
in summa de ecclesia lib. 1. c. 1. Unde manifeste
consequitur quod omnes fideles faciunt hoc corpus Christi mys-
ticum quod est ecclesia ut docet Paulus ad ephesios c. 5.
ipsum dedit Deus pater caput super omnem ecclesiam

95

qd. e. corpus Christi. et probatur in c. in ecclesia i. q. 1. et
in c. vt sana. 24. q. 1. et in c. praecipue illud 26. q. 2. et sicut
corpus humanum componitur ex duabus partibus vel lateribus
dextero scilicet et sinistro ita corpus ecclesiae ex duobus late
ribus constat ecclesiastico scilicet et seculari vt in c. duo sunt
12. q. 1. c. clericum 90. d. et explicat Cuc. de institutionibus canonicis lib. 2. tit. 1. n. 3. Laici in faciunt par
tem sinistram huius corporis quam tenent vitae necessaria
tractant clerici vero dexteram partem faciunt quam
eliguntur in sortem Domini ad ministerium spi
rituale vt in d. c. duo sunt et sic docet Ugo de sacra
mento ordinis in 2. p. Card. in c. cleros n. 4. sup. 6.
hac. d. et in summa de eccla lib. 1. c. 69.

Quo fit vt status vt status clericalis excelentior sit
laicali vt in c. solite. § praeterea de maioritate
et obedientia et in c. duo sunt. 96. d. et ait
ssimo Romano de sacramento ordinis in pr. ideo
in omnibus praeferri debet status clericalis vt resol
uit Casaneg. in catalogo gloriae mundi consideratione 2. et 6. denique sicut in corpore humano
multa sunt membra diversa diversa off. exercentia
ita et hoc corpore ecclesiae vt refert Paulus ad Ro
manos c. 12. ibi sicut in vno corpore ect.

Pedro.

Enrique

V.

Victor.

et 1.ª ad Chorinthios. c. 12. et ad ephesios. c. 4. et
e. ex notabilis. c. singula. 89. d.ᵉ explicat
D. Thomas. 2.ª 2.ᵉ q. 133. art. 3. Turrecremata
in d. lib. 1.° c. 9. cum seqq. Ceterum quia haec corpus
ecclesiae cum suis membris ducitur variis tentatio
num speciebus per mare huius mundi comparatur ecclesia
magnaeque navi in qua nos fideles ducimur iuxta illud
proverbiorum c. 31. facta est quasi navis institoris.
et probatur in c. non turbatur. 24. q. 1.ª et in c. tur
batur. 1. q. 4. et in c. ante via 40. d.ᵉ et explicat
Turrecremata in d. lib. 1. c. 33. ob idque apostolica
traditione ecclesia materialis edificatur longa in
modum navis ut habetur in constitutionibus apos
tolicis. Beati Clementis. lib. 2. c. 57. ut refert
franciscus Turrianus. 3.ª magnaburgenses lib. 2.°
c. 9. pag. 221. huius navis gubernator episcopus est presbyteri
vero nautae. Diaconi autem et alii clerici
inferiores reliquis ministris navis comparan-
tur vectores vero qui in ea ducuntur populus est.
ut ex D. Petro refert. Beatus Clemens. in episto
la 1.ª ad Iacobum fratrem Domini quem
refert Loberius. in sanctionibus ecclesiae 3. classe

.160.
pagina. 87. ~~.180.~~ Carnotensis. 3.ª p.e sui decreti. c.
1. Duarenus vbi s.ª c. 9. lib. 2. de sacris ecclesiae mi
nisterijs ——————— ~ ———————

In ijs autem quae ad regimen populi spectant obsecu
imperiali et Regali potestati vt in d. c. duo sunt
96. d. et in c. nos si incompetenter. 2. q. 7. §. notandum. 2. q. 7.
c. menior 23. q.e 3. c. Valentianus. 63. d. authentico
quomodo oporteat episcopos in pr.º Non tamen debent se
in spiritualibus intromittere c. cum ad verum.
96. d. c. decernimus c. nouit de iudicijs. c. fin. de
rebus eccl. In spiritualibus vero omnes sacerdotes eorumque
ministros regunt vt satis. ostenditur probatur ad idque
ius canonicum institutum est. quod omnes integrum
et optatum dirigamus de quo Gracianus in superio
ribus distinctionibus latissime egit et declarat
multis adductis autoribus frater Dominicus Ba
nes super 2.ª 2.æ sancti thomae art.º 1. vbi latissime tractatur
de iure et iustitia prosequitur. Vnde ad huiusmodi
iuris executionem ex institutione diuina
creati sunt eccl. ministri vt ostendit Petrus
Soto de institutione sacerdotum in tit. de
sacramento ordinis lectione 1.ª idque tantum a
cepit etiam a gentilibus cum in sua vanae

p[er] uersa .l. diuisa erant sacerdotia et nomi-
tina scilicet flamines, archiflamides, protoflami-
nes ut ostendit Gracianus hic merito igitur
Gracianus tam ex institutione diuina quam
ex institutione ecclesie et de iure gentium consti-
tuit hanc differentiam ministrorum in ecclesia
Dei ut singuli singula officia exercerent ut
tradit in c. singula. 89. d. et declarat Petrus Soto
vt. 5.a et Dominicus Soto in 4o d. 24. q. 2. art.o
2. Quibus ita constitutis non obstant arg.a 2.a non obstat
2.a in quo dicebamus quod sacerdotium Christi fuit
secundum ordinem Melchisedec. Pro cuius explicatione im
primis adverto quod in omni lege fuit sacerdotium Dei ut
habetur in sancto concilio Tridentino sessione 23. c. 1. et declarat
franciscus sommius in tractatu 6. de sacramento ordinis. c. 2.
Itemum in lege naturae fuit sacerdotium Melchi, in lege
veteri scripturae fuit sacerdotium legale Aaronis, in
lege autem Euangelij sacerdotium Christi, et hoc sacer
dotium Christi fuit secundum ordinem Melchi. quia illud
figurauit magis quam sacerdotium Aaronis
scilicet quantum ad effectum eius quia sacerdotium Christi
excellentius futurum erat sacerdotio legali et ideo
figuratum est in materia panis et vini quam ob
tulit Melchi, ut constat Geneseos .d.c. 14 et probatur

pter. in c. in calicem, et in c. accipite. de consecratione d. 2. Significat unitatem etiam causatam ex participatione et effectu sacrificij Christi, ut constat ex textu in c. quia passus de consecratione d. 2. et explicat multis autoritatibus adductis Ioan. Demscaris in q. thomo. de observanda missarum celebratione c. 2. Ceterum quantum ad ipsam oblationem quae est ipsamet Christi et eius passio plenius figurabatur ex sacerdotio legali Aaronis, in quo sanguis animalium fundebatur ut bene advertunt D. Tho. Soto et alij. ut supra ——

His suppositis ad argumentum respondetur quod Melchisedec fuit primus sacerdos et obtulit sacrificium in lege naturae non quidem ex aliquo legis precepto neque sacerdotali autoritate sed ex sponte diuinitus ad id inspiratus. Aaron vero legis precepto fuit creatus sacerdos, ut supra dictum est, ideo ab ipso dicitur sacerdotium initiatum ut declarat Anacletus Papa in epistola 3.a quem refert fran.cus Iuberius de sanctionibus ecclesiae 3.a classe pag. 92. fran.cus Turrianus adversus magdaburgenses lib. 5. c. fi. pag. 185. cum seqq. et sic solvitur argumentum ——

Non obstat 2.m argumentum in quo dicebamus quod cum sanctus est sacerdos ac per consequens non erat opus alia ordinatione ect. Cuius argumenti vera solutio est imprimis quod

UVA.BHSC

qd. inter alios fuit Vicles et luterus fuerunt in pes
tifera opinione qui dicunt nullum esse discrimen
sacerdotum a reliqua plebe et quemlibet laicum
baptizatum utriusque sensus esse sacerdotem et posse
sacramenta conficere et administrare virtute
caracteris baptismi accedente oculi consensu idque
inter alia probare conantur ex. tx. in. d. c. multi
40 d. Ceterum hec assertio est heresis manifesta
et ab ecclesia condemnata nam potestas sacerdotalis
ad solum sacerdotem recte ordinatum et consecratum
pertinet ut in c. cleros. per. sacerdos. super hac. d. et plu
ribus post ad presbiteros. 24. d. c. 1. §. una de summa
trinitate et fide chatolica. c. dictum est. ad do
mino. 1. q. 1. c. sicut non alii. de consecratione d. 2.
et hec conclusio approbata est ad. thoma 3. p. q. 82.
art. 1. Roffensis contra luterum art. 18. castro de he
resibus verbo sacerdotium heresi 1. soto in 4. d.
13. q. 1. art. 1. et sic determinatum est in sancto
concilio Tridentino ss. 7. canone. 10. et ss. 14 de sacra
mento penitentie. c. 6. et canone. 10. et ss. 23.
c. 1. et 4. idque probatur quia sacerdotium euangelicum
excelentius futurum erat sacerdotio legali
ut supra dixi et probat D. thomas 3. p. q. 22. art. 6. et quia
~~omelia~~ tomo 4. omelia 59. pro nullus ponderat et ar
ce illud sacerdotium legale nisi sacerdos

ad id electus consecratus, ut probatur exodi c. 18. applica me Aaron et filios eius etc. et probatur etiam numerorum c. 16. neque accedat alienigena et qui non est de semine Aaron. ad offerendum incensum Domino et hac ratione dardan, Kore et Abiron absorti sunt a terra propterea quod usurpare tentaverunt officium sacerdotis ut ex psalmo cat quia in c. sigs. inquit probo per Moisem eius etc. aforti ii id observandum est in sacerdotio Evangelico.

Quo ita explicato non obstat argumentum ex textu in d. c. multi. quo dicitur in illis probatur dominus sanctus est sacerdos et aliis autoritates supra in margine alegatis quia Respondeo quod sacerdotium et sacrificium duplex est quoddam est visibile et externum quod consistit in consecratione et administratione sacramentorum et hoc non competit nisi solis sacerdotibus vere consecratis ut habet nostra conclusio chatolica supra posita ex determinatione Sancti concilii Tridentini et probatur apte in constitutionibus Apostolicis Beati Clementis lib. 3. c. 14. in fine et ita in hoc distinguuntur sacerdotes a reliqua plebe ut in nostro textu. Quinto ta hac. &c. ——— &c ———

Aliud est sacerdotium vel sacrifitium invisibile

et internum. et spirituale quo ~~inchoiniu~~ quilibet fidelis unitus Xpo. per charitatem offert Deo oblationem spiritualem pro peccatis et. illud psalmi 30 sacrificium spiritus contribulatus etc. quae verba de hoc sacrificio intelliguntur ut probat tx. in c. pondeuit 40. d. et illud Pauli ad Romanos c. 12. ut exhibeatis corpora vestra hostiam viventem Deo placentem etc. in qua specie intelligitur tx. in d. c. multi sacerdotes 40 d. ita intelligunt Archidiaconus. et Card. ~~tur.~~ in pr. quam c. post bapm. de consecratio. d. 4. D. thom. 3. p. q. 22. art. 1. Somnus. in tt. 6. de sacramento ordinis. c. 9. in fine. Alang. lib. 2. de sacrificio eucaristiae. c. 2. Cataismus Romanus. de sacramto. ordinis. §. quoniam. Cutus de institutionibus canonicis. lib. 2. tt. 1. n. 4. et sic solutum argum.

Non obstat. 3m. argum. in quo dicebamus. quod nulla debet ee. diversitas. in ecclesia etc. nam resp. negando consequentiam illius arg. et ea. e. q. non quaelibet diversitas e. impeditiva unitatis, nam diversitas membrorum in uno corpore non repugnat unitati corporis. neque multiplicitas et varietas

UVA.BHSC

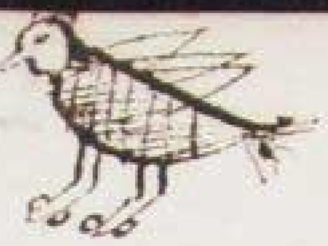

sterum et parietum repugnat unitati domus. imo per-
fectio tam corporis quam domus ex illorum membrorum
varietate resultant Unde recte dixit Apostolus
Paulus ad Romanos c. 12. in uno corpore multa
membra habemus etc. Et diximus 3° unde in nostro
Apostio iuste dicimus quod diversitas praedicta gra-
duum et ministrorum non impedit in aliquo unita-
tem ecclesiae quae per unitatem fidei, caritatis, et mu-
nerum sunt ministrationes perficitur quare iustissi-
fuit Oracianus. hanc deus diversitatem ministrorum
in ecclesia Dei ut post Archidiaconum praepo-
situm et alios hic Resolvit Card. Sancti Sixti
in q. 1. in principio ad rationes et sic solvi ar. 3m —
Non obstat. 4m argumentum in quo dicebamus quod bonum
ecclesiae consistit in pace quae non potest esse ubi est aliqua
diversitas et variatio nam respondeo negando mi-
norem argumenti scilicet quod diversitas sit impeditiva
pacis. imo cum publica officia diversos communicantur
et plures communicant actibus publicis ~~tunc~~ partim

seruaretur pax in resp.one quam si uni personae commit
teretur et sic intelligendus est Apostolus 1.a ad Corinthios c.
12. quod Deus sic temperauit ut non sit schisma in corpore
sed in ipsum sollicita sint membra et ideo post Archi
diaconum et presbyterum positum fuit resoluit Card. in §.
1.o in pr.o ad 3.am et sic soluitur 4.m ——
Non obstat 5.m arg.m in quo dicebamus quod leuitae
fuerunt a Deo ordinati et instituti et non ab
Apostolis ett.a nam resp.o quod licet in euangelio non
sit expressus ordo diaconatus Apostoli tamen illud ha
buerunt ex institutione diuina et ideo post Christi
resurrectionem illum promulgauerunt diaconatumque
instituerunt ut hic dicit Gratianus et in c. Do
minus 93 d. et resoluit Soto in 4.o d. 24 q. 1.a art.
4.o Michael Medina in lib. 1. de sacrorum ordinum
origine c. 36. Petrus Soto de institutione sacerdo
tum tt.o de sacramento ordinis lectione 1.a pr.o de diaconis
et ad hanc doctrinam reducendus est tx. d. c. diaconi
in pr.o sufficit huic et glosa eod. verbo quam optime ex
plicant Card. b. col. pen. idque probatur ex sancto conci
lio Tridentino ss.e 23. canone 6. in verbo et ministris qui
sine dubio sunt diaconi et subdiaconi ——
Sed adhuc urget autoritas Beati Anacleti Papae in
epistola 3. relata a Gratiano Toberio de sacerdotibus

UVA.BHSC

3.a classe. pag. 97. vbi inquit sacerdotum ordo bipar
titus est. scilicet in episcopos et presbiteros deinde .v. in d. epis
tola. 3. c. 2. inquit amplius quam institutio ordinis
sacerdotum neque nobis a Deo collati sunt neque Apos
toli docuerunt idem probatur in c. quorum episcopi 68. d.
et in c. Dominus. 96 d. vnde pro solutione huius difi
cultatis. imprimis adverto quod hoc nomen sacerdos.
late patet significat enim in genere quem sacerdotem
quocumque sacro ordine iniciatum qualis est etiam dia
conus et subdiaconus. vt in c. siquis eorum 81. d. c. si
quis quam de cohabitatione clericorum et mulierum.
et ibi glossa et Abb. glossa celebris. in c. pro pecunia de
presbitero sacerdotio .i. q. 1. et Resolvit Suares de
institutionibus canonicis lib. 2. tit.o 19. de pres
bitero parrochiali n.o 43. et de ipsis non loquitur
Anacletus Papa vbi d. Preterea adverto quod pro
prie et stricte sacerdos significat presbi
terum institutum ad consecrandam et sacrifi
candam sanctam eucharistiam his enim proprie
sacerdos dicitur quasi sacra dat. c. cleros in pr.o sa
cerdos secunda hic. d. c. presbiteris pro presbitero ad presbiterum
29. d. c. si quis sacerdotum 81. d. l. 9. tit.o 6. p.a 1.

Apostolorum. quo ordo restitutus est. scilicet in episcopos et presbiteros. ut ait Anacletus Papa ubi supra et Gratianus hic in principio. simpliciter quia episcopi successerunt loco Apostolorum. presbiteri vero loco aliorum septuaginta discipulorum. ut in c. in novo supra hac distinctione ut declarat Siala de traditionibus ecclesiae 3. parte consideratione quarta. fol. 114. Vult ergo solum Anacletus Papa dicere neque olim fuisse neque hodie esse alios gradus sacerdocij praeter duos. scilicet episcoporum et presbiterorum. non tamen negat esse alios ordines sacros ex divina institutione. ut explicat latissime Michael Medina ubi supra c. 43. et soluitur quaestio.

Non obstat. 6. argumentum in quo dicebam, quod exorcistae sunt impostores ex Ulpiano in l. 1. § medicus ff. de varijs et extraordinarijs cognitionibus. nam responsio verissimam et receptissimam esse nostram resolutionem supra positam et Ulpianum in dicto § medicos dignum esse maxima reprehensione ex eo quod vocavit exorcistas impostores secundum decisionem Gratiani hic. et ita eum reprehendit Duarenus libro 1. de sacris ecclesiae ministerijs c. 14. in principio quintum gradum Ioannes ang. in schelio institutiones

Apostolicas

Apostolicas Beati Clementis. lib. 7. c. 42. et Alciatus. lib. 2 parergon. c. 23. qui ostendit emendare literam Urbani. et soluitur. argumentum ——— ~ ———

Non obstat. 7.m argumentum et ultimum in quo dicebamus quod ordo subdiaconatus non est ab ecclesia institutus contra Gracianum hic. etc. nam respondeo quod Apostoli vere hunc ordinem a Christo receperunt et ecclesiae tradiderunt. ut supra diximus et omnes agnoscunt. caeterum primitiua ecclesia non coepit tam frequenter illo ordine distincte uti propter inopiam ministrorum per Diaconus utroque ministerio et nomine fungebantur ut explicat Soto et sequitur ubi supra Durandus in 4.° d. 2. in fin. praesertim Michael Medina in d. lib. 1.° c. 43. praeterquam quod nomen Diaconi generale est. et comprehendit subdiaconum et omnes ministrantes ut resoluit Pigius. lib. 3.° de ecclesiastica Ierarchia. c. 10. col. 7.a et ita intelligendus est Gracianus hic. ——— ~ ———

Neque obstat textus in c. nullus. fin. 60. d. ubi probatur quod ecclesia constituit subdiaconus nam textus ille intelligendus est secundum interpretationem supra positam ad Gracianum hic aliter autem intelligit glossa fin. hic et textus. in d. c. nullus scilicet quod in primitiua ecclesia ordo hic subdiaconatus non erat inter sacros ordines receptus, caeterum

hic

haec glossa et expositio ita simpliciter vera non est. nam si ordo hic sacramentum est. ut supra diximus. et omnes agnoscunt. quod omni tempore sacer ordo fuit et inter maiores ordines computari debet. et ita determinatum est in sancto concilio Tridentino sessione 23. c. [illegible] et ita glossa nostra. et glossa in d. c. nullus. in hoc delendae sunt. et ita resolvit cuius de institutionibus canonicis lib. 2 titulo 16. n. 14. et ita sunt expurgandae glossae. illae expurgatorio composito per supremum senatum generalis inquisitoris fol. 24. Unde respondendum est. ut supra scilicet quod primitiva ecclesia sub nomine Diaconi accipiebat subdiaconum quemmadmodum sub nomine presbiteri inteligebatur episcopus. ut in c. legimus. 93. d. et in c. olim. 94. d. et ita textus ille in d. c. nullus. dicit quod primitiva ecclesia solum habuit ordines sacros presbiteratum et Diaconatum ut constat ex Medina et aliis ubi supra et sic solvitur argumentum

Restat igitur explicare glossam dictam in principio consuetudo quae approbatur communiter. et est similis glossa in c. ecclesia Vulterana de electione et in c. si. de suplenda. negligentia praelatorum. et in c. postulastis de concessione praebendae. et in c. irrefragabili de officio ordinarii ubi Abbas et omnes. Selua de beneficio 2. parte q. 4. et 3. parte q. 22. Rota noua in decisione 4. de praebendis. Casiadorus decisione 2. de praebendis. et ad hanc doctrinam reducenda est glossa in c. clericos presbitero dispositam

haec dicit

De iure vero collatio beneffitiorum in ecclesiis inferioribus pertinet ad solum episcopum c. cum ex iniuncto. de hereticis. gloria in c. quamquam in verbo Xuoluitur. de electione in 6. feling. in c. cum olim de maioritate et obuedientia. Decius consilio 127. col. 2a. Hodie vero Summus Pontifex reseruauit sibi collationem beneffitiorum in ecclesiis inferioribus. et in aliquibus maioribus per sex menses Anni. vt ex alternatiua concessa episcopis constat. at vero in aliquibus ecclesiis catedralibus capitulum solum habet 4. menses cum ipso Romano Pontifice qui habat octo menses in illis quatuor mensibus concessis capituli. intrat episcopus simul cum capitulo. et hec vocatur prouisio simultanea. Questio non est in omnibus ecclesiis catedralibus generaliter sed in aliquibus vt in ecclesia salmanticensi et abulensi. et in aliis. vbi ita concessum est. ab ipsis Romanis Pontificibus. et sic soluitur textus.

Sequitur textus in c. cleros 2a. in ordine sic hac d. 21. hoc. anno Domini 1594

Collige ex textu quod potest quis ad sacerdocium elligi forte sicut Beatus mathias prepostera ordine 2a. collige ex versiculo

generaliter. qd ordines in ecclesia Dei sunt nouem et
vt hic enumerantur a Graciano. preterea 3.º colli
ge. ex pri.º ordo episcoporum. qd episcopatus est ordo distinctus
a sacerdotio ac per consequens est sacramentum gratiam
conferens et caracterem imprimens. preterea 4.º
collige ex te. ex eod. pri.º qd ordo episcoporum est quadri
partitus, scilicet in patriarchis, archiepiscopis, metropolita
nis, et episcopis. in qq quatuor conclusionibus diffusa totius
huius textus contextura explicauitur et declarauitur suo
ordine ——— ~ ———
Contra imprimis per rationem dubitandi ad primam conclusionem
quia sicut iudicium in electionibus et prouisionibus ecclesiasticis
et spiritualibus iudicium sortis omnino prohi
bitum est. vt probat text. in c. fin. de sortilegijs et in
c. non statim et in c. non exemplo. 26. q. 2. —
ex quibus omnibus manifeste probatur neminem posse
sorte elligi ad sacerdotium neque ad aliquid aliud
spirituale contra Gracianus. hic dicit qd. ad exemplum
beati Mathie. qui sorte electus fuit ad sacerdotium.
pot. quis elligi ergo. eius conclusio procedere non pot-
~ 2.º contra 2.am conclusionem. sicut ordines in ecclesia Dei
non nouem sed septem sunt. scilicet hostiarius. lector.

exorcista, acolitus, subdiaconus, Diaconus, et presbiter
ut probatur ex canonibus Apostolorum c. 42. et 43.
ipse actis probatur ex concilio Cartaginensi 4º. c. 6 Ana
cletus Papa in c. 2 suorum decretorum idem probatur in
aut.ª presbiterari c. 9 episcopi. Dolo. et ex concilio
Coloniensi 9 sacramento ordinis qui ordini autem probatur Gra
cianus nouem constituit ordines hic in principio genera
liter inque enumerat psalmistam et episcopum in
ter reliquos septem ordines quos eius reclusio concede
re non potest

3º. contra predictam 2am reclusionem sic arguitur ubicumque
est ordo est maxima distinctio et separatio sed
in ecclesia Dei non admittitur talis distinctio et se
paratio iuxta illud Pauli ad Colonenses c. 2. estis omnes
unum in Christo. et ad ephesios c. 4. quod solliciti
sumus seruare unitatem spiritus quod ordo iste consti
tutus hic a Graciano non debet admitti

4º. sic contra 2am reclusionem episcopatus non est ordo mi
nistrandi sacerdoti in eucharistia qui consecra
tio neque quantum ad potestatem consecrandi
est presbiteratus superior quia omnis sacerdos qua
lem potestatem habent ac proinde potest quilibet
bet presbiter consecrare sicut ipse episcopus ut ma

ni festum est

et probatur in sancto concilio Trident. sess. 23. c. 2. ac
proinde conclusio secunda posita ex Graciano defendi non
potest.
Quo ad ultimam partem arguitur contra quartam conclusionem ordo episcoporum
non quadripertitus sed unus solus est ut probatur ex epistola
prima decretali 3a Beati Anacleti quae refertur in
prima thomo concilior. et a fratre Tiberio de sanctis
ordinibus etc. 3a clase fol. 51. vto dicit quod episcoporum ordo
unus solus est ergo male procedit hic Gracianus. Praeterea
et hoc argumentum coadiuvatur ex eo quod si admittenda
sit aliqua divisio in ordine episcoporum est triplex scilicet
episcopi archiepiscopi et patriarcharum archiepiscopi et metropo
litani idem sunt ut probatur ex in c. provincialis
in fine et in c. illud in fine 99. d. ergo non de
bet quod dixisse poni ac proinde ordo episcoporum non
quadripartitus sed tripartitus est contra Gracianum hic.
Quibus non obstantibus nihilominus vera et iuridica
sunt nostrae conclusiones et prima confirmatur ex actibus
apostolorum c. 1. 2a confirmatur ex tex. c. preiltis 25 d.
3a vero confirmatur ex tex. in c. illud 11 d. et in c. cleri
3a ... confirmatur ex tex. in c. urbi
acono 93 d. 4a ultima confirmatur ex tex. in c. ... in illis 80 d. declarando illam prout
... declarabimus ... huius tex.
Quibus ita constitutis procedimus ad decidendi ...

imprimis id pbo qd: ordines ecclesiastici sunt multi
tam maiores, quam minores distincti in varios & di
versos gradus de qq. hic tractat Gracianus et in distinc
tionibus seqq. & in c. placuit. 29. d. & qz. hoc fuit
decentissimum & maxime conveniens ecclae Dei ita
fuit statutum & determinatum in sancto concilio
Trident.o c. 2o. ss. 23. & can. 2. atq. ita decentissimo
& necessariam fuisse in eccla Dei varietatem gra
duum & statuum vt colligitur ex D. Paulo ad ephesios
c. 4. & alios dedit apostolos quosdam vero evangelistas
etc. & ita declarat magister sententiarum in 4o d.
24. Vbaldensis de sacramentis c. 119. Aquinas in 4o
tomo omelia 61. de sacramento ordinis vbi exponit
illa verba Pauli sup. Rationem autem huius convenien
tiae & decentiae declarat D. Tho. 2a 2ae q. 183. art.
2o. florentinus in 3. p. suae summae in pro Sotus in 4.
d. 24. q. 1. art. 3. per quam iam est tex singularis in c.
singula 89. d. & qz. eccla militans facta est ad simi
litudinem & instar ecclae triumphantis iuxta illud
Apocalipsis c. 21. vidi Jerusalem civitatem sanctam
etc. & ex gl. singulari in verbo eccle in cle. ad nos
tram de haereticis. per in eccla triumphanti distinc

tio et

varietas e. inter angelos. qr. alij alijs. sunt ministe
rio superiores. vt probatr in. d. c. fin. 89. d. iuncto
tx. in. c. incipiunt & nouem de penitentia. d. 2a
et in ecta. militante idem a fortiori ee. debet nad.
et sacerdotes angeli dicuntr vt in. c. sacerdo tibg.
.11. q. 3. que. 2a decisionis probatr. ex. eo nam inter
sacerdotes gentilium distinctio fuit et varietas. nad
alij. flamines, alij. archi flamines, et alij proto flami
nes. dicebantr. vt dicit hic gracianq. in pri. sacer
dotes. et in. c. i. 3. hac. d. in pri. hor discretio.
vt. diximq. sacerdotium autq. nostrum, magis assi
milatr sacerdotio gentilium qualegali vt post
D. tho. expedit Card. sancti Sixti in suma hac d.
n. 12. g. et in nostro sacerdotio distinctio et varie
tas. gradum ee. debet. iustissima igitr. ra. Gracianq
in istv. c. cleros. constituit hanc. distinctionem
et varietatem ordinum et graduum i necta
Dei qr. sine huiusmodi ordine et distinctione.
non poterat recte subsistere ecta Dei tot

rationibq

UVA.BHSC

l.ª adductis ergo dicamus in solutione argumentorum.
Sic his ita constitutis non obstat primum argumentum in
quo dicebamus quod ad sacerdotium non potest quis sorte
elligi. etc. nam respondeo quod licet electio Beati mathie
fuit facta sorte non quidem fortuita sed per aliquod
donum diuinum nempe per discensum columbe vel
aliud signum mirabile. vt refert Dionisius de eclesias
ticha ierarchia. c. 34. Crisostomus in 3. tomo omelia. 3.
in ti. Sancti Mathie. sed verius respondeo sorte Mathie
fortuita in forma communi sortium. et sic colligitur ex
d. c. non statim et ex d. c. non exemplo et videtur
rat Abolensis super solutionem 1.ª thome fol. 108. et tamen
asserit Apostolos id fecisse reuelatione diuina vt
inquit glossa in d. c. non statim et in d. c. non exemplo
et in d. c. fin. et resoluit Card. ti. col. 1.ª vnum enim
respondendum erit hoc sorte factum fuisse ex im
perfectione Apostolorum. et infirmitate fidei quia non-
dum venerat spiritus sanctus. cum inquit Abu
lensis. vbi supra ideo non licet eorum exemplo vti vt in
iuribus supra dictis. atque ita iudicium sortis hodierno

habet

habet locum nisi in casibus iure expressis ut explicat. Bald. l. 2. C. quod. et qq. q. pars debeatur. lib. 10. Peralta in l. si quis servum § inter duos n. 12 de leg. 2. Ex quibus omnibus convincitur non esse veram primam etimologiam huius vocabuli clerici relatam a Graciano hic ex Isidoro et agita in aut. presbiteros C. de episcopis et clericis nominum dicitur a sorte Mathie q. p potius a cleris, quod est sors pars vel hereditas, quasi in sorte vel partem hereditatis Domini vocatus ut hic dicitur et in c. cum secundum Apostolum de preben. dis. et in c. clericus cum duobus seqq. 12. q. 1. et ita declarat Alciat. lib. 4 parergon c. 22. Catecismus Romanus de sacramento ordinis § docendum igitur et michael medina de sacrorum ordinum origine lib. 1. c. 1 Deus enim preservabit sibi decimas tam in l. noua quam in l. veteri ut habetur numerorum c. 18. § ecce dedi tibi custodiam primitiarum earum et probatur c. 1. et per totum de decimis et in c. ca carmensi. de prebendis et dignitatibus. Sic. Vitalis in ... decime et bona ecclesiae dicuntur specialiter bona et patrimonio Christi ut in c. secundum Apostolos de preuendis et in c. cum ... de

electio

solutio. in. 6. et huiusmodi bona et decime ecclesiastice dicuntur sors vel pars hereditatis. Domini. vt inquit glosa hic in verbo partem et resoluit Hostiensis in suma in. titulo de decimis columna. 2.ª

et ista bona ecclesiastica sunt deputata ad sustentationem ministrorum ecclesie. vt in. c. clericos et in c. clerici. 1. q. 2. atque itasine huiusmodi decimis et bonis non poterant ec. ministri in ecclesia Dei et consequenter minueretur. Cultus Diuinus vt inquit glosa in extrauagante. suscepti Regiminis in. verbo cultus de electione. Ioannis. 21. ideo suma cum ratione appellantur clerici quasi in hanc sortem et hereditatem Domini vocati sunt. quo animaduertes. qualiter sit inteligenda. 1.ª resolutio supra posita.

Ex qua vera doctrina et resolutione et ex nostro textu in. versiculo generaliter 1.° infero quod appellatione clerici veniunt hic. constituti in aliquo ex ordinibus ecclesiasticis etiam minoribus. notat. glosa hic in verbo psalmista et in. c. clericus. 2. q. 7. et in. c. a. de. frequendis et ita explicat alphonsus Tracius de vero et perfecto clerico. c. 9. et catecismus Romanus. de sacramento

ordinis

§. dicendum igitur. et probatur ex tex. in c. ?ungarie cum
etate et qualitate et in aut. presbiteros. C. de
epis. et clericis. ibi, etiam declarat Maior. in 4.o d. 24.
q. 1. qui dum loquuntur etiam de 1.a tonsura, tamen hoc ve
rum est. quando procedit in materia fauorabili non
in hodiosa. ut resoluit Abb. in R. de vita et honeste
clericorum. n.o 4.

2.o ex predicta resolutione consequitur. quod clericus 1.e
tonsure. etiam si sit filius familias. pot. libere disponere
re. de bonis suis. neque in eis pater habet usum
fructum. quia reputatur quasi castrensia ut probat tex.
in l. sacro sanctae. et in aut. presbiteros. C. de
epis. et clericis, ibi resoluit Palacios Rubeus
in repetitione Rubricae. §. 42. n.o 7. Sabola
in cautela. 143. Cob. in c. quamvis n.o 2. de testa
mentis. Ioannes Lupus de maioratus n.o 31. dummodo talis
clericus habeat beneficium ecclesiasticum vel deferat
habitum vel tonsuram clericalem ut resoluit
Lucius de institutionibus canonicis. lib. 3. tit.o 9
n.o 42. quod tamen intelligendum est. preterquam in bonis
que ipse filius ante clericatus quesiuit quia cum usu
fructus patris acquisitus sit ut in l. cum oportet

C. de bonis qui liberis. et in l. 1. C. de bonis maternis. durat talis usufructus donec filius perdat patriam potestatem. arg.º tex. in l. si patri tuo. C. de usufructu et habitatione. et ita resolvit Molina in lib. 1. de p.º genijs Hispaniæ. c. 19. nº. 27. Teius ferdinandus. in l. 1. C. 4. tauri. nº. 9. Pinelus in l. 1. C. de bonis maternis. 1. p.te nº. 43. Inde etiam de. quod clericus primæ tonsuræ debet gaudere privilegio canonis si quis suadente. 17. q. 4. ut resolvit glo. b. et glo. hic. in verbo professionis sua. et in c. cum contingat de ætate et qualitate et sic communiter dd in prædictis locis. et Bernardus Diaz. practica criminali c. 90. et ibi eius additionator. dicit etiam Navarrus in M. c. 27. nº. 76. quod satis probatur ex tex. c. 1. de sent.ª exc.

Praeterea et clericus primæ tonsuræ debet gaudere privilegio fori de. tex. in c. 2. de foro competenti. b. aut clericum ullum etc. et ita resolvit glo. ub. dicit etiam in practicis quæstionibus. c. 30. d. 4. et c. 32. in p.º Anania et alij in c. unico de clericis coniugatis lib. 6. quod etiam hodie cum certis modificationibus declaratum. est in sancto concilio Tridentino.

ss. 23. c. 6. de reformatione et in l. 1. tit. 4. lib. 1. no
ue recop. et in instructione Regia que habetur in
fine eius tit. ita et eod. modo in l. 2. tit. 4. lib. 1.
noui ordinamenti statutum et determinatum
e. talem clericum in minoribus immunem non
e. a Garsela nisi habeat benefm. eclesiasticum et
ita soluitur argm. ——— ~ ———

Non obstat 2m. argm. in quo dicebamus quod ordines non
nouem sed septem sunt etc. in cuius argi. solutione
varie sunt interpretum opiniones imprimis m.
teologi comiter in 4o. d. 24. q. 1. art. 1. dicunt ordines ecle
siasticos tantum esse septem dicentes primam
tonsuram effectum non esse ordines sed offi. quod.
ut resoluit Magister sententiarum in. 4. d. 24
q. 1. et 6. Soto Sard et Vilamera tit. Summa Afe
sana lib. 6. tit. 2. c. 2. et refert eum teologorum
Naua. in M. c. 22. n. 18. Haw lib. 2. de institu
tionibus canonicis. tit. 1. n. 12. rationale diuinorum
officiorum. lib. 2. c. 1. n. 92. loquis in quotrio Omelia
63. et probatur in catecismo Romano ad Parocos
de sacramto. ordinis § docendum igitur. et Ratio
potissima est huius opinionis quia dei ordines
eclesiastici referuntur ad sacram eucharistiam
et in ordine ad ipsam distinguntur tanquam in

UVA.BHSC

finem ad quem diriguntur ut explicat D. Tho. 3ª p.
q. 65. art. 3. idq. probatur in c. placuit in pr. ad fin.
iterum 25. d. ꝑ ad sacramentum eucharistiæ
tam conficiendum quam ministrandum sufficiunt
septem ordines ministrorum ut explicat Summa
Angelica et Rosa ut s. Etenim quantum ad hoc
nihil eius sup. presbiterum pot. c. legimus pr.º q.
+ in. d. 93. et de hoc diximus in 4 arg.º Prima autem
tonsura ad id superfluat. ergo ordines eclesiasti
ci ~~[illegible]~~ septem tantum sunt ——————
Nostri v.º canonistæ coiter defendunt ordines esse
novem ꝑ tex. hic ut explicat Hostiensis et Abb.
et coiter dd. c. cum distingat de gratia et qualita
te idque ea ratione qr. sicut in eclesia triumphante
novem sunt ordines Angelorum ut in c. princi-
pium. et novem de pœnitentia. d. 2. iuncto tex
in c. ad hoc. 89. d. et dicit s. sic etiam in eclesia mi
litanti. quæ facta est ad instar triumphantis etiam gloa
in c. cle.ª ad nam probo etiam de hæreticis Quos ol-
uunt Nava. in M. c. 22. n.º 10. Lucas de institu
tionibus canonicis lib. 2. tt. 1. n.º 10. ——————
Et Tertia alia 3.ª opinio qd ordines eclesiastici sunt decem
numerando epatum inter illos Distam 3.ª opi

nionem

magis probat Naua vbi s.a et probatur in c. illud. 7a. d.
et in c. a subdiacono. 93. d. qui iura solum probant
et enumerant 8o. ordines. Vera autem resolutio huius
arg. pendet ab illa dubitatione 9a. an prima tonsura et
status sint gradus sacramenti ordinis. Et imprimis
tx. nostri in vbi psalmista probat quod psalmistatus et
i. tonsura est gradus sacramenti ordinis. idem probat. tx
in c. non oportet 44. d. vbi computatur inter alios ordi
nes ecclesiasticos quae opinio recepta est per canonistas
in c. cum contingat de etate et qualitate glo. in c. illud
77. d. et in c. Mater in verbo tonsura de priuilegiis
in 6. et probat Naua. Alij s. Cob. in c. quoniam col. 2a. de
testamentis. ———

2o. probatur ex d. c. cum contingat b. est per primam ton
suram clerica lis ordo conferatur. 3o. probatur ex tx. in
c. si quis episcopus. 27. q. 1. iuncto tx. in c. degradatio de poenis
lib. 6. vbi probatur quod initiatus i. tonsura degradatur propter
crimen dignum degradatione. vt probant omnes dd. in
d. c. degradatio. et Bernardus Diaz in practica cri
minali c. 132 Cob. in c. quoniam no 3. quarto probatur
quod i. tonsura initiatus gaudet priuilegio canonis
si quis suadente 17. q. 4. vt dicit glo. hic in verbo psal
mista et diximus in i. arg. et gaudet etiam priuilegio

UVA.BHSC

fuit 6.o ordo ecclesiasticus. c. —— ~ ——

Sententia tertia opinio est communis theologorum quod prima tonsura non sit ordo sed quaedam dispositio ad ordines et hanc magis probat glossa 3.a hic in verbo psalmista. Silvester in summa verbo ordo 1.o Suma Angelica. lib. 6. tt.o 2. c. 2. Petrus Soto de institutione sacerdotum. tt.o de sacramento ordinis. lect.e 4. col. pen. et istam sequitur Navarrus. vbi supra c. 22. n. 18. et catecismus ad parrochos. de sacramento ordinis. in 4. docendum igitur. Quae sententia 1.o probatur ex eo quod in collatione primae tonsurae nulla fit mentio alicuius potestatis ad ministerium eucharistiae ad quod omnes ordines referuntur vt diximus supra. neque habet ipse sibi aliquod divinum officium quod laicus prestare non posit vt probat textus in c. psalmista. 23. d. et in c. plectis in 2.o ad psalmistam. 24. d. 2.o probatur ex sententia ex textus in c. illud. 77. d. et in c. a subdiacono. 93. d. vbi fit mentio de omnibus ordinibus non tamen de psalmistatu. vel tonsura. 3.o probatur ex textus in c. clericus. de vita et honestate clericorum. vbi dicitur cum est sine gradu reiecta expositione glossae b. quam sequitur Corsetus in singulari in verbo accusatio quia illa expositio violat literam textus. 4.o haec sententia probatur

et trident.o ss. 23. c. 2. in pr.o ut qui iam clericalit[er]
sura ett. ut. ponit. 1.a tonsura. distincta ab aliis or
dinibus minoribus et tanquam quoddam preambulum
ad illos et dum inferius ponit. nomina eorum. de 1.a ton
sura non meminit. 3.o probatur ex eod. trident.o in d.
ss. 23. c. 6. de reformatione ubi ponit discrimen
inter initiatum 1.a tonsura et constitutum in mi
noribus ordinibus. deinde v. in c. 4. illius sessionis
agit de 1.a tonsura initiandis et in c. 5. de initian
dis in minoribus et maioribus ordinibus. quo manifeste
declarat et significat 1.am tonsuram non esse ordinem
eandem etiam differentiam ponit idem concilium
in c. 10. de reformatione in illis verbis tonsuram
vel minores ordines conferre idque etiam expresse probatur
ex d. ss.e 23. c. 17. de reformatione in illis verbis quod
si ministeriis 4.or minorum ordinum ett.o ex quibus
verbis expresse probatur. 4.or dumtaxat esse minores or
dines. 6.o et ult.o haec opinio comprobatur hodie. per tex. in
l. 1. tt.o 6. p.e 1. ubi solum enumerat 4.or minores ordines
et ita declarat Gregorius lopez. et tenendo et defenden
do hanc teologorum opinionem. non obstant arg.a adducta
pro nostris canonistis et imprimis non obstat. tx. hic et
in d. c. cum coniungat cum aliis ibi allegatis nomine officij.
quod ordo dupliciter accipitur. large pro ut nomen officij vel
dignitatis. ut ordo decurionum ut in l. nulli ff. quod
cuiusque vniversitatis nomine. stricte v.o accipitur

p vt. e. sacramentum ordinis. igitr. l. tonsura ordo
e. p vt significant offm non vo. quatenus. e. sacramentum
inque casu intelligenda sunt plura 7 varia et tx
in d. c. cum contingat nam ordo e. non sumitur pro sa
cramento vel. sacramentali ordinis. sed pro dispositione
et gradu. quo primus fit ad ordines ingressus vt expli
cat. Soto in 4o. d. 24. q. 2. art. 1. col. fin. d. d. 20.
q. 4. art. 1. col. 6. et Suma Anglana et Rationale.
diuinorum officiorum vbi s. a. Nec etiam obstat qd. gaude
at priuilegio canonis et fori qr. resp. qd. ista priui
legia non dantur pro ordinem ecclesiasticum sed ra
tione eius qd dantur dom collegio ecclesiastico. et pro seruis
eius etiam si non habeant ordinem vllum vt probat
tx. in c. contingit. 1. c. parrochianos. c. Ex noua lib.
de sent. exco. c. si diligenti de foro compe. Nec
etiam obstat qd. degradati debeant pro crimen
nam resp. qd. degradatio idem fit vt pro eam priue
tur priuilegijs clericalibus. vt in d. c. degradatio. et vo.
in actius primae tonsurae. non e. in vsu solemnitas
degradationis. d. l. degradatio. vt resoluunt Naua
rr. Soto et alij vbi s. a. et sic resolui ego. arg. m —

Non obstat. 3. argum. in quo dicebamus qd. hæc separatio et distinctio ordinum non debet admitti in ecclesia dicta. nam respo. negando consequentiam et rao. e. q. sicut vnitas naturæ in omnibus membris corporis animalis non opponitur neqz. e. contraria distinctioni membrorum eius. ita vnitas spiritus in vinculo pacis quæ e. quæd. vnitas concordiæ sm. quam dei in Xpo. vnum sumus. p conformitatem voluntatis et ita non opponitur distinctioni officiorum imo potius concordat quia p talem distinctionem prædicta vnitas p charitatem efficacius in eccla. custoditur ac p consequens maiestas et autoritas eccl. conseruatur et defenditur p ministros constitutos hic a Graciano quam rationem post glam. hic considerauit D. tho. Soto et alij vb. s. et Card. Sancti Sixti. in. c. 1. s. hac d. q. 1. nº. 2. et h. e. ad 2m. pº. q. et sic soluitur argum.

Non obstat. 4. argum. in quo dicebamus qd. episcopatus non e. ordo a. Graciano hic in cuius argi. solutio. disputanda e. alia quæstio an episcopatus sit ordo et in primis qd. episcopatus sit ordo pbat glo. hic in verbo episc. et in c. quoties p tr. 6. in verbo sui ordinis. de purgatione canonica gla in proemio libri sexti in verbo episc. et dicit eum canonistarum felinus in. c. sicut. 3. de simonia et ex teologis magister

in q.º sentiarum d.e 24. d.b. Scoto q.e vnica art.º 2. Pe
trus Soto de institutione sacerdotum. 4.º de sacram.to
ordinis. lectione 4. Nauar. in M. c. 22. n.º 19. Loquit.
in 4. tomo. omelia. 67. vbi dicit hanc esse defi.
tiuit. ectq. quequi proprie 1.º probatur ex. tx. nro. dum
epatum ponit inter ecclesiasticos ordines. 2.º probatur
ex. tx. in. c. 1.º dist. 60. capite 22. d.e vbi dicitur
qd. subdiaconatus distat. 4. ordine a.c. idest epatus
q.e epatus e. ordo. 3.º probatur p. tx. in. c. 1. de ordi
natis ab epo qui renunciauit episcopatui. vbi
pp. supponit. tx. epum renunciasse epatui non amit
tere ordinem epalem ea ratione. qt. e. indelebilis.
pp. caracterem. et inde e. qd. quantum cumque.
epus ab ecclesia priuetur. ordinare. vel. confirmare sitq.
id faciat bene confirmat et ordinat. ipse tq. peccat
mortaliter vt colligitur ex. eod. tx. idque etiam fate
tur. qm. potestas epalis illud efficit ex opere ope
rato at vero. in ecclesia Dei nulla potestas. e. que aliquid
faciat ex opere operato nisi sacramentalis. q.e epatus
sacramentum. e. 4.º probatur ex sancto. concilio
tridentino ss.e 23. in doctrina de sacram.to ordinis
c. 4. vbi in pr.º dicit in sacram.to ordinis charac

te rem

UVA.BHSC

impri postea d. in 4° 1. inde inquit praeter ceteros ecclesiasticos gradus etc. dictio. m. illa ceteros. excepti... similis qualitatis ut inquit glo. in c. deinde. 26. d. et in c. Apostolica. 96. d. praeterea dum sanctum ... dicit ... ad hunc ... ordinem ... significat ... ordinis sacramentum ... in ... imprime... characterem ... probat ... c. 23. et in canone. 7. ... dicitur epum in sua ordinat... recipere potestatem confirmandi et ordinandi et vasa sacra atque vestes consecrandi. at. v. haec potestas non e. iurisdictionis ergo e. ordinis et hanc potestatem non habent alii presbyteri ergo epatus e. ordo distinctus a sacerdocio. 6. et finaliter probatur haec. ... opinio nam ordines ecclesiastici propterea sunt sacramentum, quia referuntur ad sacram eucharistiam perficiendam vel ministrandam ut s. diximus at. v. epalis ordo ad id ordinatur ut ministros et sacerdotes ordinent vasa et vestes consecrent quae ad sanctam eucharistiam referuntur et ordinant ergo e. ordinis sacramentum ——— ———

contrariam ... opinionum ... episcopatus non est

ipse ordinis sacramentum. Pro gradu dignitatis vel off. defendunt Magister sententiarum in 4°. et multi theologi. et quam plures refert Cob. lib. 1. variarum c. 10. n°. 9. Sacus de instructioni sacerdotum lib. 2. t°. 1. n°. 2 cataecismus Romanus de sacramento ordinis S. dolendum igitur ut enumerat septem ordines et de episcopatu non meminit. secundissimum autem fundamentum huius opinionis est quod ordines referuntur ad sacramentum eucharistiae ut supra diximus episcopus autem in consecrat. eucharistiae nihil amplius pot. quam simplex sacerdos. ut in c. legitur in 93. dist. Ergo episcopatus non est ordo nam respondetur quod licet in ipsa consecrat. eucharistiae nihil amplius efficiat quam simplex sacerdos ut dictum est adhuc tamen ordo eius ad ipsam eucharistiam refertur quoniam ipse consecrat et ordinat sacerdotes ad illam consecrandam, consecrat vasa et vestes, quae ad illam ordinantur. Neque obstat aliud fundamentum quod ipsi adducunt dicentes quod hoc quod episcopus facit sacerdotem non ex virtute novi caracteris

UVA.BHSC

p virtute caracteris sacerdotalis qd. p ordinem episcopalem extenditr et ampliatr. ut resoluunt magister sententiarum. Soto et alij vt s.a nam resp. illud verum non est qr. character simplicis sacerdotis de se non habet virtutem ordinandi sacerdotes neque alia faciendi quae ptinent ad solum episcopum vt dei dicunt et ita docet gta. c. quanto de consuetudine imo etiam si fateamur illum extendi p illam. tamen extensio nova efficacia non pot et probatr consequentia qm. extensio no mutat rei essentiam vl. naturam in diuersam speciem sed solum auget. quantitatem in ead. essentia vl. substantia vt naturaliter patet in pelle quae si extendatr nihil de nouo aquirit p extensionem illud. m. qd. extendit ē idem in essentia et substantia. quod antea erat vt in l. p. si manente ff. de precario nam si alteraret essentiam et rei in aliam diuersam speciem illa no esset extensio vl. prorogatio sed noua creatio it. m. G. in. c. hi qui de prebendis lib. 6. in gta. fin. in ps. nec obstat quam sequuntr. Aua. et alij sup. quos refert et sequitr Gutierez de iuram.to confirmatorio. 1. p. c. 49. n.o 8. per episcopatum autem datr noua facultas et potestas quae antea p characterum sacerdotalem non competebat vt. s.a diximus quid illud est.

UVA.BHSC

rae. noui characteris. non aut. p extensionem charac
teris sacerdotalis. Ult.o in spiritualib9. extensio non
consistit in quantitate ad locum sicut consistit in corporalib9
neralib9. sed in proportione ad plures effectus ac proinde oper
ret. qr. in ipsa re que extenditur. insit virtus, que de sua
natura illum effectum producat, qr. qd. nullum e. nõ
producit effectum vt. in l. 4. §. condemnatum. ff. de iu
dicijs. sed in charactere sacerdotali nõ e. talis virtus.
ad eas functiones que. solis. epis. pertinent ergo. h. exten
datr. non pot. illas operari vt. inquit Naua. vb. s.a
vnde quis vtraque opinio probabilis sit vt constat ex Naua
vb. s.a mihi tn. probabilior semp fuit visa hec. nra.
opinio que. probatr ex s.a d. fundamentis et auctori
tatib9. et ex. tx. in c. ordinationes epor. 79. d.
qui tx. dum ponit aliquas solemnitates seruandas
in ordinatione epor. presertim vnctionem capitis et
manuum cum sancto crismate. et postea inquit
tx. in hec. v.ba qr. ois. sanctificatio constat e. in spiri
tu sancto cuius virtus inuisibilis sancto e. crisma
ti permixta et hoc ritu celebrent solemnem ordi
nationem ex qq. v.bis. colligit glo. v. qd in collat.
epatus confert gratia spiritus sancti non in. ab eo

posito

ecta sancta observat tot solemnitates et caeremonias sanctas in eius ordinatione quam refert textus ille et habetur in Pontificali Romano et explicat Durandus in Rationali divinorum officiorum. lib. 2. c. 11. n. 6. et Michael medina ubi supra c. 17. et equidem in 4. tomo. omelia. 68. quasi apte significet ecta. illum esse sacramentum distinctum a sacerdocio atque ita sancte conferendum et tractandum. Ex quibus et ex omnibus supra dictis manifeste aparet ordines ecclesiasticos neque esse tantum septem ut teologi afirmant neque item esse novem ut opinantur canoniste. sed esse 8. ut supra defendimus cum Navarro et Aliis. enumerando inter eos episcopatum idque probatur ex c. illud. 77. d. et ex c. a subdiacono. 93. d. quae iura 8. ordines enumerant et sic soluitur argumentum

Non obstat. 9. et ultimum argumentum in quo dicebamus quod ordo episcoporum unus est contra Gracianum hic nam respondeo argumentum supra positum verum esse et procedere quantum ad ipsum ordinem episcopalem. at vero in administratione et in dignitate diversi sunt episcoporum gradus ut hic docet Gracianus et supra in principio ubi autem contra colligitur etiam ex epistola Beati Anacleti supra in argumento relata et post Abatem c. duo simul de officio ordinarii explicat Soto in 4. d. 24. q. 2. art. 4 nec

minus obstat qd. epor. ordo. tripartitus. e. 3a. Gracia
num hic. Pro solutione autem. huius arg. imprimis
ad sto. qd. atenta ipsa rei natura ordo epor. non
quadripartitus sed tripartitus e. sz. in Patriarcas, ar
chiepiscopos. et epos. vt satis colligitr ex iuribus. ale
gatis in arg.o et ex. tx. in. c. antiqua de priuile
giis. et explicat Duarenus de sacris eccl. ministeriis lib.
1o c. 9. et ita tenendo. non obstat. tx. h. in quo Gracianus
constituit ordinem epor. quadripartitum nam illud
solum procedit in nomine non tz. in off.o et potestate
nam qd. Gracianus inquit hic in Archiepos. et me
tropolitanos solum faciunt vnum ordinem qr.
idem sunt. et ita Gracianus incepit exponere ista
3 nomina corporat vt constat ex eius tx. Preterea ad
2o. pro clariori inteligentia huius argi adsto qd antiquitus
apud Romanos ante tempus Xpi. prouintie erant
distincte et separate. in ciuitates maximas, maio
res, et minores et ita inteligendus e. tx. in. l. duas ha
bemus. 4. minores. ff. de excusationibus tutorum. et
l. gta. et sm. hanc distinctionem prouintiarum et
ciuitatum distincti etiam erant magistratus, nam quidam
erant maximi alii. medii. alii vero. minores vt in aut.a de
app. 4. illud collat.e 4. maxima ciuitas erat que sub sa
ditione habebat plures prouintias. et in hac ciuitate residebat

Rex.

Rex vel prefectus pretorii ut docet Baldus in l. 1. §. 1. n.º 3. et 7. ff. de praefecto praetorii. Maior ciuitas dicebatur quae erat caput alicuius prouinciae continens sub se aliquas ciuitates minores et in hac ciuitate residebat praeses prouinciae siue etiam Proconsul. de quo agitur tit. de off.º proconsulis et tit. de off.º praesidis. et ita explicat Imola c. penultimo n.º 8. de testibus. Iason in l. imperium n.º 19. ff. de iurisdictione omnium iudicum. Minor vero ciuitas dicebatur illa in qua praesidebat defensor ciuitatis de qua intelligendus est tex. in auth.º de defensoribus ciuitatibus.

Ad huiusmodi igitur similitudinem institutum est et determinatum est in ecclesia Dei ut in maximis ciuitatibus praesiderent Patriarchae siue primates quoniam Patriarchae fuerunt spectabiles et relati ad dignitatem Regum ut notat Baldus in d. l. 1. et Cassaneus in catalogo gloriae mundi 4. p.º videatur d.º 9. In maioribus autem ciuitatibus residebat et nunc residet Archiepiscopi siue metropolitani. In minoribus vero episcopi ut probat tex. in d. c. prouinciae cum aliis ibi allegatis in arg.º et secundum hanc distinctionem posuit gracianus hic exemplum in sacerdotio ~~...~~ Gentilium

115

in quo erant flamines, archiflamines, et protoflamines ut s.a latissime explicauimus in pr.o huius distinctionis. et in isto c. ——— ~ ———

Ex qua verissima resolutione 1.o infero quod summus Pontifex appellatur etiam patriarca quia summus est patrum ut colligitur ex nostro tex. in quo illud aduerte quod dum tex. noster dicit quod 1.m post apostolicum tenet locum expurganda sunt illa verba post et loco eius legendum est idest quasi dicat quod 1.m idest apostolicum tenet locum ut constat ex originali D. Isidori lib. 7. etimologiarum c. 12. emendatum in decreto reformato, alias m. sm. antiquam literam si illa verba ver. ad Romanum Pontificem referantur hereticum faciunt sensum quia summus Pontifex eumdem 1.m locum quem Petrus tenet et in primatu succesit ut in c. innouamus 25. dist. ut vidimus ——— ~ ———

2.o infertur quod Archiepiscopus vel Metropolitanus preest omnibus episcopis sue prouintie ut probat tex. hic. et in c. episcopus 64 d. et in c. antiquus mos. 69. d. et in c. urbes et in c. in illis 80. d. et in c. si clericus 11. q. 1. et latissime explicat florentinus in 3. p. tt.o 20. cum et in institutionibus canonicis lib. 2. tt. 1. n.o 23. ———

3.o ex eadem resolutione infertur quod episcopus dicitur quasi super intendens sive superinspector vel superspiciens et sicut eius officium super intendere et vigilare super gregem suum habens maximam curam in his probatur ex textu in c. 81.o episcopus quidem etiam probatur ex textu in c. legibus 93. d. et in c. quicumque ... nam qui super intendit in aliquo negotio episcopus appellatur ut ins. ... in pr.o item episcopi ff. de muneribus et honoribus et ita docet Innocentius 3.us lib. 1. de sacro misterio missae c. 7. rationale divinorum officiorum lib. 2. c. 11. et 19. ... de iust.a et iur. q. 1. art. 1. ubi dicit quod episcopus debet habere curam non solum super sacerdotibus quod etiam super toto grege et inde ... quod deligentia in episcopo vel prelato est peccatum mortale ... in c. ... in ... reatum de off. ordinari et in ... negligentia et ... de presumptionibus regula 3. presumptio 19. n. ... et ... in ... episcopo constituitur sedes altior vel sublimior tanquam honus ut in c. episcopus 93. d. et ita ut inde omnes inspiciat et ab omnibus inspiciatur quia episcopus potius est nomen operis quam honoris ut probatur ex textu in d. c. si quis episcopatum et habetur in sancto concilio Tridentino ... 6. c. 1. ubi est onus etiam Angelicis humeris formidandum unusquisque ... meum ... nostrum suum saberet fert episcopus m. et suum et singulorum ... Dominus

in epistola. 1. ad Iacobum fratrem Dni relata a Gobario de sanctionibus eiusque 3.a classe pagina 87. et ita intelligitur auctoritas Augustini lib. c. 33. ille quidem in suo peccato morietur, sanguinem autem eius de manu speculatoris requirat. neque potest quis licite episcopatum desiderare ut prosit quam ut prosit. ut inquit glosa in d. c. qui episcopatum et in c. multi sacerdotes 40. dist. et declarat D. thomas. 2.a 2.ae q.e 189. art.o 1. soto lib. 10. de iustitia et iure. q.e 2. art.o 1. Abb. in c. quia nostrae. col. 1.a de iurepatronatus. Praepositus in c. ante omnia. 40. dist.

4. Solutio infertur quod presbyter dicitur quasi idem sit quod senior, non solum propter aetatem quam propter prudentiam honorem et dignitatem ut colligitur ex notatis in. pro. presbyter nam presbyteri debent habere maximam prudentiam ut constat ex notatis et ex Tridento. ss. 23. c. 12. in pro. quorum probata vita senectus sit. et in catecismo Romano de sacramento ordinis. in pro. et resoluit Magister sententiarum in. 4.o d.e 24. Rationale diuinorum officiorum lib. 2. c. 10. n.o 4. Albertus Trociq de vero et perfecto clerico. lib. 1. c. 11. appellanturque presbyteri multis aliis nominibus propter quae sunt veneranda di summo honore ut refert Nolarius 1.o tomo de sacrificio perficiatorio. c. 9. in fine principaliter enim

116

appellant sacerdotem q. sacrificant sacram eucharistiam ut in c. plerique. 29. d. et hic. in textu. sacerdos et hoc officium sacerdotis Christus adimplevit quando in cena sacramentum instituit et quando in cruce se ipsum patri obtulit ut probatur ex tx. in c. 1. § una de summa trinitate et fide catholica. et ita explicat Rationale divinorum officiorum lib. 2. c. 10. in fine.

Ex quibus infertur puerum non esse ordinandum ad sacerdocium ut in c. pueri. 1. q. 1. quod quidem verum est quantum ad necessitatem praecepti non vero quantum ad necessitatem sacramenti et ideo si puer ordinatur licet ordinator peccat mortaliter puer tamen remanet ordinatus. et ita docet glossa ibi. in verbo ad sacros et resolvit D. thomas. in 4. d. 29. et ibi. Soto. q. 1. art. 2. Alphonsus Tostatus lib. 2. de vero et perfecto clerico c. 17. lib. 2. requisito. 13. et est ratio quoniam sacramenta quae characterem imprimunt non requirunt actum in suscipiente quoniam virtutes infusae qualis est character sunt potentiae supernaturales et ideo sunt priores suis actibus ut resolvit. D. thomas. Soto et alii vero quae opinio verior est in puncto iuris licet contrarium immo quod puer de facto ordinatus non recipiat characterem teneat Durandus in 4. d. 24. q. 2. et hanc magis videtur probare Petrus Soto de institutione sacerdotum

tt.o de sacram.to ordinis lect.e 9. Unde infertur qd. quia sit anexum ordini sacro votum continentiæ ex consti tut.e eccl. ut in c. unico de voto lib. 6. et ibi glo. et doct. et in c. vel de clerici coniugatis. et resolvit Covarr. de insti tutionibus canonicis lib. 2. n.o 19. tunc si puer non doli capax sacro ordinetur non obligabitur postea voto continentiæ vel castitatis ut inquit glo. in d. c. puer et inn. c. de . Abb. de clerico sanctum promoto Calderinus consilio primo, sub tt.o de clericis coniugatis Bernardus Diaz in practica criminali c. 22. n. doct. et alii ubi s.a quia autem quantum sapientia requi ratur ad obtinenda benef.a ecclesiastica vide resolutio nem sequentem.

ex Examinatores qui promovendi sunt ad benef.a curata simplicia et patrimonialia x.a uniuscuiusque consuetudinem

Pro cuius expositione i. consto qd. omnia benef.a sunt conferenda idoneis scientia moribus et ætate x.a tx. in c. cum in cunctis §. inferiora de elect.e c. q. non nulli de clericis non residentibus c. qm. c. qd. autem de iur. patronatus c. grave nimis de præbendis c. tunc de elect.e in 6. c. nedum de præbendis lib. 6. c. quia ipsi 40. d. c. cum Imperator. 36. d.e c. præcipimus 34. d.e

UVA.BHSC

cle. 1. de ætate et qualitate: vertitur Tridentinum
sess. 7. de reformat. cap. 3. et 13. et sess. 24. de refor
mat. c. 12. et 18. et sess. 22. de reformat. c. 2. et 4.
Inveniuntur cum nostris de ratione requirendi. Felin.
in c. querellam. n. 4. de elect. et in c. praeterea de si
monia Bernardo Diaz. in praxi criminali. c. 18.
Albertus Trouij. de vero et perfecto clerico lib. 2. c.
32. Rebuffus in praxi beneficiaria tit. de clericis
et aqq. pag. 7. n. 9. Corasius in parafrasi sacerdo
tiorum 3. p. c. 4. n. 8. Navarra in c. si quando excepti. 11.
pag. 39. de rescriptis. — Idonei autem dicuntur qui ætæ
tem legitimam, mores honestatem, ordinem neces
sarium, et literarum peritiam, atque ceteras qualitates
ad illam vacantem seu beneficium necessarias ha
buerit ex d. c. cum in cunctis. c. cum te. c. praete
rea de ætate et qualitate. c. si quis clericis superiori
de praebendis. lib. 6. et ex Tridentino et alijs ubi.
Ratio autem multiplex. et potissima. quia res ecclesiasti
ca beneficium propter officium ecclesiasticum institu
ta sunt. c. fin. de rescriptis lib. 6. c. relatio 12. q. 2.
Rebuffus in praxi tit. 2. Tiraquellus in ttt. cessante
ca. 2. p. n. 8. Selva de benef. 4. p. q. 1. ——
Unde singulariter statutum fuit in cle. 1. de ætate
et qualitate ut beneficia conferantur dignis et idoneis sub poena

quo grauamen iniungit ut beneff.a illis conferant qui
qualitates necessarias habuerit. x.o. 1. dicta ———

2o. constituo qd si beneff.m sit ex his quae per concursum
et examen prouidentur valere prouisionem a collatoribus bene-
neff.i factam digno omisso digniori qd. 1. probatur ex tx
in c. constitutis. 46. de eleg. qta in uerbo magis et app. et
in c. cum nobis. 19. de elect. et in c. monasterium
16. q. 1. ubi. hec electio adeo mero iure tenet ut neque
per appellationem rescindatur ——— ~ ———

2o. probatur ex tx. in cle. 1. de etate et qualitate cum
aliis 1. a ubi. probatur qd. esse tenentur prouidere beneff.a
illis tantum in qq. necessarie qualitates occurrunt
neque requiritur qd in huiusmodi qualitatibus prestan-
tiores sint ——— ~ ———

Contrariam tamen sententiam imo non posse licite et utiliter
prouideri beneff.m digno omisso digniori alias neque prouisionem
sionem valere et peccatum incurrere et ad restitu-
tionem teneri ut certissimam et verissimam esse 3.
Quam suadet. 1o. ex tx in c. qm. de iur. patronatus
c. h. c. Moises 8 q. 1. atque ita tandem decisum est. in tri-
dent. ss. 24. c. 18. de reformat. in § 1o. partem ex a-
mine. 2o. facit qd. iustitia distributiua tota in eo
potissimum consistit ut premia. beneff.a dignitates et ho-
nores. distribuat per dignitate et meritis uniuscuiusque.
ut probat tx. in aut. ut iud. obediant principi collat.

6. in pr.

et in prohemio tt.° 1. prº. 3. et declarat Ioan. De lignianio in ttt. de amicitia. 4. consequenter posset. n. 2. at qui providet contra iustitiam distributiuam ut si digniori omisso conferat beneff.m digno contra leges canonum per factum peccat mortaliter et tenetur ad restitutionem. D. Thom. 2. 2. q. 62. art. 2. Caietan. ibi in prº. ad tertium malio et Silvester in. verbo restitutio 3. q. ult. Soto lib. 4. de iust. et iur. q. 6. art. 3. in prº. ad sextum frater Dominicus Banez. de iur. et iust. q. 63. unde quis dignioris sit conferendum beneff.m si tamen conferatur digno omisso digniori licet peccet mortaliter et tenetur etiam ad restitutionem per promissionem beneff. facta de digno omisso digniori valet et nullo modo retractari vel irritari pot. de iur. cal. ut in c. monasterium 16. q. 1. c. cum nobis de electione c. constitutis de app. c. grave nimis de prebendis. quod. d. minuendas litium ... statum et. ut resolvit Dominicus Banez ubi s.

Quamvis hodie ex proprio motu Pii Quinti de collat. par. monialium et etiam fol. 21. in prº. ut aut. statutum est ut beneff.m provideatur digniori praeter misso digno et si provisio fiat de digno omisso digniori possit dignior appellare ad superiorem et si per examen constiterit esse digniorem. irritabitur institutio et provisio facta per ordinarium. et tamen debet declarari scilicet tridentinum. d. ss. 24. c. 18. quae dispositio proprii motus procedit in omnibus beneff.iis quae providentur per concursum

qd. decretum Conc. ... motus novissime declaratum e. p illustrissimos Cardinales in sua congregatione in declarat.e 341. facta ad instantiam Nuncij Venetiæ. 19. Octobris anno. 1570. et in alia declarat.a facta ad instantiam Vicarij Viterbiensis. 24. Iulij Anno. 1571. Cæterum etsi ... nullus ben. observa non solum haberi digniorem qualitercumque præstat ... qui moribus. ut iusta benefficialitatem ... deri debeat ei qui moribus præstantior e. prætermisso. plus literato. ut in contraditorio iudicio pronunciavit in epatu Abulensi et postea in. 2. instantia apud Metropolitanum Salmanticensem et in. 3.a apud Nuncium Hispaniæ confirmata fuit nra sent.a qd confir matr. ... nam copulativa. ... in d. ... ac in vetustioribus. canonibus. vim ... distribuit equaliter inter casus et qualitates copulatas ut in. l. ... cum in tabulis. ff. ... duobus. ... in. T. ... sent.a aut.s ... C. ... pecunia. Illud ... adde. digniorem iudicari sm. leges, statuta et consuetudines iustas exemplum erit in hijs qui ... concurrunt vl. in ijs qui eiusd. ... civitatis. vl. ... sunt. Unde ... an consuetudo quæ in aliqs diocesibus. observatur, ut in archiepatu Burgensi

Balentino. Calaguritanensi. Pampilonensi. et alijs ne beneff.a ecclesiastica alijs etiam dignioribus conferantur quam q. in opido. ciuitate, vel municipio vbi beneff.m vacat naturales. vel patrimoniales fuerint prouideantur si ita sit in quo vere obseruo consuetudinem iustam est. ex ratione Abbatis. in c. cum decorum de institutionibus. nam cum priuilegio Papae fieri posset argumento capituli proposuit de concessione prebendae posset etiam per consuetudinem institui quia quidquid. m. fieri priuilegio. pot. et consuetudine induci poterit c. conquestus. 9. q. 3. c. quia sancta 63. d. c. qui per ambitionem 64. d. c. cum contingat de foro competenti maxime si consuetudo immemorialis sit quae procul dubio vicem priuilegij tenet c. super quibusdam de verborum signific.e cum de rescriptis in 6. l. ex hoc iure §. ductus aquae ff. de aqua quotidiana et estiua

His ita suppositis oppositores ad beneff.a debent examinari ab examinatoribus. in sinodo diocesana nominatis qui in sinodo adminus debent nominari sex. et ex istis episcopus conuocauit atminus tres. qui presente ipso vel eius Vicario examinabunt oppositores beneff.i et si in votis et suffragijs fuerint pares poterit Vicarius accedere ad partem quam voluerit et fiet electio et institutio beneffcij vt determinatum est. in tridentino. d. ss.e 24. c. 18. modus autem examinis diuersimode fit secundum diuersas vniuscuiusque episcopatus consuetudines, nam in archiepiscopatu tole

tano

UVA.BHSC

aperitur liber decretalium per tres partes ex quarum una eligitur unum capitulum et infra 24 horas legitur coram examinatoribus et postea disputatur ipsis postea arguentibus et disputantibus quidem idem observatur in granatensi, hispalensi archiepiscopatu et in conquensi, et seguntino et aliis suffraganeis episcopatibus quidem inter lige quod beneficia sunt magni valoris ut vero sunt exiligua postquam examinantur in latinitate in aliquibus scientiis ut de peccatis, usuris, voto, restitutione matrimonio, penitentia, contritione, et de aliis similibus. sequentibus aliis in aliquis archiepiscopatibus servatur hic ordo ut si examinandus fuerit bacalaureus in sacris canonibus vel etiam si non fuerit graduatus vero fuerit in illis examinatur assignatur sibi texus lib. decretalium vel decreti et illud perlegit intra breve tempus minus hora et postea proponit casum coram examinatoribus et elicit conclusionem et proponit aliqua argumenta ex illis quae potuit colligere ex quibus et post illo tx. interrogatur sibi aliquid ad propositum illius materie quidem observatur in archiepiscopatu Sancti Iacobi et in aliis suffraganeis veluti in episcopatu Abulensi, Camorensi, Civitatensi, salmanticensi et aliis

UVA.BHSC

cuiter in assignatur tx.tus de sponsalibus. de iure iurando. de
conditionibus appositis, de diuortijs aliqua capitula
de off.o de legati de simonia de Vsuris de sent.a
exc. de cognatione spirituali de eo qui cognouit
consanguineam vxoris suæ. de eo qui duxit in ma
trimonium quam polluit per adulterium. de pœ
nitentijs et remissionibus qui modus obseruatur
in archiepatu Cæsaraugustano et in suffraganeis in
archiepatu v.o Burgensi q. antiquitus dabatur tx. si
ne casu et glis hodie v.o datur cum illis in epatu
v.o Palentino datur sine casu et glis. in epatu sala
guntinensi et Pampilonensi assignatur assignatur
tx. cum casu et glis et examinandus debet propone
re casum et eliccre conclusionem et proponere aliquas
difficultates prout sibi occurrerit et postea interro
gatur ab examinatoribus in propria tx. materia et
sic quotidie fit. et iste modus obseruatur vt
s.o dictum est.

Sequitur tx in c. in nouo
3.a tunc. d. 21. Anno
Dni 1594.

Collige ex tx qd solus D. Petrus fuit Pontifex et
epus a Xpo institutus et ob eo cœpit ordo sacer
dotalis et illi soli tradita fuit potestas ligandi

atq solvendi, ut probatur ex pr. huius tex. quod idem probatur in c. quis . s. hac. d. et in c. sacro sancta. 22. d.

Sed imprimis pro ratione dubitandi . l. sic argr. ex isto tx. in pr. ceteri v. Apostoli et ex tx. in c. loquitur et in c. audivimus. in pr. unde cum dibus 24 . q. l. ingressus probatur quod omnes Apostoli acceperunt equalem potestatem cum Petro . ergo manifeste sequitur quod non solus Petrus fuit a Xpo institutus. Quod argm. coadiuvabatur ex eo quod Xpus omnibus Apostolis et eorum successoribus claves Regni celorum contulit ut probatur ex tx. in c. 1. § una de sumatrinitate et fide chatolica et in c. nova de penitentiis et remissionibus. et in c. neque quam 24 . q. 2 . et probatur Mathei c. 18. quecumque ligaveritis etc. et Ioannis c. 20. quorum remiseritis peccata etc. ergo manifeste constat omnes Apostolos simul cum beato Petro parem et equaliter potestatem recepisse.

2o. sic argr. omnes Apostoli instituti sunt epi a Xpo. ut probatur ex tx. in c. 1. in pr. simpliciter v. s. hac. d. ubi diximus et probatur a D. Augustino in questionibus novi et veteris testamenti c. 79. ergo non solus Petrus fuit institutus epus. Quod argm. confirmatur ex actibus Apostolorum c. 20. atendite vobis et universo gregi in quo spiritus Sanctus vos posuit instituit epos Regere

ecclam Dei

quam adquisiuit sanguine suo et probatur in tx. in c.
ita Dns. 19. d. ubi probatur qd. voluntate Dni offm pon
tificale ad dos Apostolos pertinet et pontificalis ordo
no apud Petro sed ab oibus Apostolis cepit.
3o. sic arguitur omnes Apostoli simul facti sunt a Xpo sacerdotes
ut constat Luce c. 22. hoc facite idest potestatem faciendi
ut constat... hoc accipite in meam commemorationem et probatur in c.
hoc accipite... liquido c. panis c. quia corpus c. qd sit sanguis c. accipite de
consecratione d. 2. et determinatum est in tridentino ss. 23. in
doctrina de sacramento ordinis c. 1. et in d. c. 1. firmiter de
summa trinitate et fide chatolica ergo no solum Petrus factus
est a Xpo sacerdos sed omnes ——— ~
4o. sic arguitur contra tx. hic quatenus inquit Xpum fecisse Pe
trum pontificem deinde v. in prio. ceteri dicit qd apos
toli voluerunt ipsum Petrum suum esse Principem ex
quo maxima contrarietas probatur inter principium huius
tx. et in d. prio. ceteri qd. etiam probatur in c. dudum 2. q. 6.
ergo decisio huius tx. tanquam sibi contraria no potest procedere
[illegible] 4o. contra predictam conclusionem quatenus ex ea pro
batur pontificatum concessum fuisse Petro illis verbis tu
es Petrus etc. et sic fuisse Pontificem ante Xpi passio
nem nam tunc sic arguitur D. Petrus fuit creatus sum
mus Pontifex in illis verbis pasce oues meas ut probatur
in c. significasti iuncta glosa verbo pasce oues meas de
electione et probatur Ioan. c. fin. v. diligis me Simon Ioannis
etc. illud autem fuit post Xpi passionem et resurrec
tionem ut probatur in c. fidelior et in c. considerandum
dum 50. d. ergo decisio huius tx. procedere no potest ———

6 ... vlt.ª hierarq.or ... in ... vnde ab ... ubi ... probatur
qd ab apostolis fuerunt instituti 6 72 discipuli ... na
tunc hierarq.or Xpi instituit 72 discipulos quasi mino
res sacerdotes vt probat tx. in c. i. in ... hoc distinctio
... hac d. ubi diximus. et id probatur expresse ex auctoritate
Lucae c. 10. postquam autem designauit dns. et alios
... Apostoli no eligerunt 72 discipulos
... no obstantibus nihilominus ... et iurisdictionis
... sacerdotio ... qd beato Petro primo fuit datus in ecclesia pontifica
... et ... dictum fuit tu es Petrus etc. et ab eo
cepit ordo sacerdotalis idest Pontificalis vt inferius ... la
... in 3.º arg.º et praedictam relusionem ... probat tx. in c.
... hac d. et in c. sacrosancta. 22. d. Cuius desicioni
... ratio verissima quia opera Dei perfecta sunt vt ha
betur Deuteronomii c. 32. et sicut Deus in creatione
mundi homines perfectos fecit ex quibus propagationaliter
procederet ita eodem modo Deus apostolos in recreatione
fecit tanquam principia siue fundamenta et ... ita
perficere debuit vt per eos ecclesia propagari posset quia sine
episcopo ecclesia no poterat perfici cum a solo episcopo omnia sa
cramenta ecclesiastica possunt dispensari siue ministra
ri cum autem Xpi Deus optimus Maximus esset summus Pon
tifex et sacerdos et transiturus esset ex hoc mundo ad pa
trem

et abstracturus esset suam praesentiam corporalem anobis fuit necessarium relinquere aliquem in ecclesia qui vice illius suas vices gereret ornatus Pontificali dignitate et sic hanc potestatem soli Petro concessit qui caeteris dignior ac praestantior fuit et sic illi soli dictum est a Christo pasce oves meas vt habetur Ioannis c. fin. et sicut ecclesia est vna propter vnitatem capitis quod est Christus vt constat ex D. Paulo ad ephesios c. 1. ipsum dedit caput super omnem ecclesiam etc. ita et Pastor etiam debet esse vnus cum representet ipsum Christum. vt probatur Ioan. c. 20. erit vnum ouile et vnus Pastor et probatur in c. loquitur 24 q. 1. et sicuti vnus est Deus vna est fides et vnum baptisma et ita et vnus Pastor qui representat ipsum Deum vt probatur ex D. Paulo ad ephesios c. 4. t. vnus Deus etc. et probatur in c. legibus pri. neque aliter 93. d. et in c. qui ex sola 24 q. 1. vnde ex his et aliis rationibus quas congerit Ioan. de Turrecremata t. et Cordoua in quaestionario lib. 4. q. 1. propositione 2. Selua de beneff.o 1. p. q. 9. frater Aragonius 2. 2. q. 1. art.o 10. iustissima rat. Gratianus hic ex autoritate Anacleti Papae inquit solum Petrum priuatum accepisse a Christo et latius inferius aparebit in solut.e argumentorum ——

Non obstat 1m arg.m in quo dicebatur quod apostoli omnes receperunt equalem potestatem cum Petro etc. nam

resp.º qd. oes apostoli fuerunt pares et aequales cum Petro in hoc qd receperunt potestatem gubernandi ectas oes et singuli in universo orbe et nihilominus Petrus primatum obtinuit ut in. c. quis scit ead. d. Vita resoluit Cano. lib. 6. de locis teologicis c. fin. pag.ª 240. et satis probatr ex tx in. d. c. audiui nº. 24. q. 1.

2º. resp.º illud verum ee quantum ad potestatem consecrationis et ordinis ad peccatorum remissionem in qua oes fuerunt pares nō vº. quantum ad potestatem pontificatus et praefecturae siue administrationis et iurisdictionis ostendose illam. m. nō habuerunt Apostoli parem et aequalem cum Petro neqz immediate a Xpo sed successiue et descensiue a Petro ut colligitr ex gla. in in fbo pari et ex gla in. d. c. loquitr gla. penult. in. c. in illis in fine 30. d. Vita explicat haec cum Cateranus et alij et idem Turrecremata lib. 2. in suma Ecta Dei c. 34. Roffensis contra lutterum artº. 24. fol. 228. Pelagius Rubeus in tt. de Regno Nauarri. 2. pº. q. 7. ad finem vm

aliter resp.º qd Apostoli fuerunt pares et aequales Petro quo ad potestatem exequendam in eis ad quos mittebantur nō vº. quo ad potestatem praeceptiuam Regiminis et gubernationis in hac. mº. Petrus superior fuit oibz alijs ut late explicat Cordoua in quaestionario lib. 4. c. 14. de potestate Papae pag.ª 39. ex nº. 1. infertr qd. oes potestas siue iurisdictio spiritualis vtriusqz fori data

immediatè a Xpo. Petro ut. h. et in. c. quis g. haud. et in Petro data e. successoribus suis ut in. c. solitae sp. nos autz de maioritate et obedientia et. in. c. p venerabilem qui filii sint legitimi. c. ad Apostolicæ in pi. nos itaq. de reiud. lib. 6. ab ipso autz. Petro deriuata e. eadem iurisdictio descensive. in reliquos apostolos mediatè vl. immediatè vt in. c. ita Dns. 19. d. et in. fundamenta de elect. in. 6. et in. c. sacro sancta. 22. d. et p consequens ab ipso Papa hodie deribatur in. vel. epos. qui loco apostolorum successerunt vt hic et in. c. quorum vices 68. d. et ita explicat Florentinus. in. 3. p. tit. 22. c. 3. 9. et 7. col. in reg. peccatum. 2. p. § 9. n. 8. Naua. in c. nouit de iudiciis 3. notabili corolario. 7. n. 94. Palacios Rubeus et Corduba vol. 1. ——— ~ ———

Non obstat 2m. argm. quo dicebamus qd. Apostoli instituti sunt epi a Xpo etiam. nam respo. qd. hz. via extraordinaria ex speciali gratia preuentionis. Xps. ipsius vel Apostolos epos fecerat vt in. d. c. ita Dns. 19. d. hz. via ordinaria ipse p se et immediatè solum Petrum fecit pontificem vt hic. reliquos vè. Apostolos. D. Petrus fecit epos vl. ipse p se immediatè vl. p alios mediatè vt constat ex tx. in. c. porro. 66. d. et ita resoluit Card. t. n. 3. et in suma. 1. p. q. 4. lib. 2. decta. x. 29. Corduba in quæstionario lib. 4. q. 14. de potestate Papæ pag. 332. dicentes qd. post missionem spiritus sancti

Petrus solus ordinauit Ioannem epum et deinde utrumque ordinauit Iacobum Cenedeum et postea oes tres simul ordinauerunt Iacobum Alfei. ut pbatr in d. c. porro 66. d. quia antea non erant ordinati epi. neque consecrati qa epus semel consecratus non debet iterum consecrari ut in c. 1. 68. d. rejectis solutionibus qtz in d. c. porro. quas optime reprehendit Car. 6. que doctrina et resolutio ad predictam difficultatem mihi verior videtr quamquam in tum contendat Castro lib. 2. de iusta hereticorum punitione c. 24. col. 7.

Non obstat 3m. argm in quo dicebamus qd oes Aposto li simul facti sunt sacerdotes a Xpo etc. nam respo qd. tx. hic dum asserit qd ordo sacerdotalis cepit a Petro exponi et declarari debet ordo sacerdotalis, id est Pontificalis sicut alias etz exponitr et declaratr in c. solemnitates. de consecrat. d. 1. et ita declarat Car. hic no. 6. et in suma de consecrat. lib. 2. c. 32. et hec receptissima e. oium expositio nam etz et olim sub nomine sacerdotis vl. presbiteri continebatr. et comprehendebatr epus et ita etz e contrario nomine epi continebatr et comprehendebatr sacerdos vl. presbiter ut pbatr in c. legibus 93. d. et in c. olim. 95. de

Non obstat 4m argm in quo dicebamus qd apostoli voluerunt Petrum suum ee Pontificem ut pbatr in pro. cteri et eglara. nam respo qd tx. hic in pri. ipsumque Principem eorum ee voluerunt, debet intelligi non de voluntate precedenti quasi ipsi eum elegerint, sed de voluntate subsequente approbante et acceptante

UVA.BHSC

electionem Xpi vt probatur apte in c. sacrosancta in pr. inter beatos &c. & ipsi inter se voluerunt cum ipsum. vt declarat Car. hic. & in suma de ecta. lib. 2. c. 40.

Non obstat. 9m argm in quo dicebamus qd Petrus accepit pontificatum a Xpo in illis verbis tu es Petrus ettª nam respo qd per illa verba tu es Petrus ett. non fuit data Petro potestas pontificalis sed promissa quoniam sunt verba de futuro tibi dabo claues ett. illud m. non est dare sed promittere fuit autem data potestas Petro post Xpi resurrectionem in illis verbis pasce oues meas & ita gsta hic quam sequuntur communiter DD. & dicit eum Iacobatius de concilijs lib. 10. art. 7. pagª 686. Palacius Rubeus. de Regno Nauarre. 2. p. § 2. et 3. ex qua doctrina facit tx. in c. audiuimus. pr. vnde cum dibus 24 q. 1. dum dicit se daturum promisit idque iustissimum fuit. eo tempore quo Xpi inter homines conuersabatur per se ipsum ecclam regere neque erat necessitas neque decentia neque vtilitas vt tunc alium pastorem ad id poneret. vt bene aduertunt DD vbi s.ª Post resurrectionem vero ne ecclam sine Pastore deserret Beato Petro eiusque successoribus eam commisit vt probatur ex tx. in c. 1. de omicidio. lib. 6. & resoluunt Palacius Rubeus & alij vbi s.

Non obstat. 6. & vltm argm in quo dicebamus quod Apostoli non elegerunt septuaginta duos discipulos ut tx. hic ett. nam respondeo qd Apostoli dicuntur

li. dicuntr. illos septuaginta duos discipulos elegisse mi-
nisterialiter. autoritate tamen et ordinatione. Xpi. namque qui
per alium facit per se ipsum facere videtr ut in c. mulie-
re. 4. 1. de senia exc. et sic resolvit quia in c. 1. supra hac d.
per eo septuaginta duo et card. hic in fine libro per presbite-
ra de beneficio. c. p. q. 4. n.o 4. presbiteri quo nri. gerunt
vicem illorum. septuaginta duorum discipulorum. ut inquit
tx. hic et D. thomas. 2.2. q. 184. art. 6. ad 1.m. qui autem
fuerint illi. 72. discipuli eorum nomina ad literam
ponit Mochanis in. 2 thomo de divino missae sacrifisio.
c. 13. Ex quibus manifeste apparet qd. epi. successerunt loco
apostolorum et presbiteri loco. 72. discipulorum ut supra dixi-
mus. et idem probatr in. c. quorum vices. 68. d. et in. c. 1. de
presumtis de sacra unctione et in. c. ut Principes. 35. d.
et in concilio Trident.o s. 23. in doctrina de sacramento or-
dinis. c. 4. qd. late explicat Castro de heresibus. presbiteri epi.
Soto lib. 10. de iust.a et iure. q. 1. art. 3. Iacobatius ubi s.
pag.a 649. hoc tamen intelige qd epi successerunt apostolis
non in apostolica dignitate. vel apostolatu. quae personaliter
lis fuit et cum eis extincta. sed in dignitate epali et
in autoritate gubernandi populum ut resolvunt soto
et alii ubi s. Cano de locis theologicis lib. 6. c. fin.
pag. 240. qui resolvunt eaque apostolis ut apostolis
propria et personalia fuerunt ut e. potestas faciendi
miracula. qd. etiam explicat Corduba in quaestionario
lib. 4. q. 14. pag. 329.

UVA.BHSC

Sequitr. tx. in. c. quamvis
q. hac. d. explican-
dus a li. Rosales
licenciado. Anno Domini Rosales.
1593
Summa.

Collige ex tx. qd. ecta. S. Romana obtinet primatum sup oes ectas. ex Xpi institut. et. qd. D. Petrus et D. Paulus socij fuerunt et passi sunt martirium Romae sub Nerone ead. die, qd idem pbatr in. c. sacrosancta 22. d. et in. c. beati. 2. q. 1. et in. c. fundamta in. pri. isti sunt de elect. lib. 6. et 1. am partem sclusionis pbat tx in. c. non decet. 12. d. et in. c. multis. 17. d. c. ita Dns 19. d. c. renovantes. 22. d. c. in illis infra 30. d. c. quicumque tredam. 93. d. c. dignior. pudenda. c. loquitr. 24. q. 1. et sic statutum. e. in scilio florentino sub Eugenio. 4. in bulla unionis Armenorum et in scilio Tridentino. ss. 7. et de baptismo canone 3.

P imprimis q. rae dubitandi 2a. 1am partem sclusionis sic argor. Constantinus Imperador p quddam speciale privilegium tribuit Romae primatum et principatum sup oes ectas ut pbat tx. in. c. Constantinus. 96. d. q. non obtinet Romana ecta primatum a Xpo

2o sic argor. primae sedis epus non debet appellari prin-
-ceps

sacerdotum vl. Sumus sacerdos seu epus primus sedis. ut
probat tx. in. c. primus sedis. 99. d. at vo. Papa e. epus
primus sedis ut in. c. nunc autem in pr°. prima sedes.
j. hac. d. g°. non habet primatum vl principatum
super oes epos vl. eclas s.a tx. hic ———
3°. sic arg.or ecla Dei quae e. oium fidelium collectio
ut probat tx. in. c. ecla de consecrat.e d. 1. constat ex oibus fir
& liberis. tam iustis quam iniustis et peccatoribus
predestinatis et prescitis ut in. c. e. vnitas et inquo
modo in pr°. indunt homines de consecrat.e d. 4. et to
gla g°. qua g.e ecla continet malos et prescitos no
pot. dici sancta s.a tx. hic ———
4°. et vlt°. s. tx hic quatenus probat qd. vniuer
saque eclarum in toto orbe Xpi e. vnus talamus.
nam tunc sic arg.or Xpi non e. sponsus eclarum oium
orientalium cur illae magis magis desertae sunt Dia
bolo quam. Xpo ut constat ex autoritate Diui hie
ronimi relata in. c. qm. vetus. 24. q. 1. b. nunc
in occidente sol iustitiae oritur. in oriente autem lucis
fer ille qui de ceciderat s.a sidera posuit tronum suu
rum g°. non recte Gracianus inquit qd vniversa ecla
in toto orbe. vnus e. thalamus Xpi. ———
99. 13.

Praeterea et 5.º sic arg.º quia Alexandrinus habet parem et aequalem potestatem cum Romano Pontifice ut in c. mos antiquus 65. d. ergo ecclesia Romana non habet primatum super omnes ecclesias

Quibus tamen non obstantibus nihilominus vera et iuridica est nostra conclusio scilicet quod ecclesia Romana obtinet primatum super omnes ecclesias. quam conclusionem probant omnia iura a me supra relata et hanc conclusionem eleganter disputat Caietanus in opusculo de primatu Romani Pontificis Canon. de locis theologicis. lib. 6. per totum Albertus Pigius de ecclesiastica ierarchia. lib. 3. c. 12. Simancas de chatolicis institutionibus tit.º 23. de ecclesia n. 19. Roffensis contra luteum art.º 29. Cremata in suma de ecclesia lib. 2. c. 36. Lucius de institutionibus canonicis. lib. 2 tit.º 2. Corduba in quaestionario lib. 4. quaestione prima propositione 8.ª Apud quos omnes latissime tractatur de materia huius tx. caeterum in reddenda vera decisionis ratione ad hunc tx. diffuse et varie loquuntur unde vera decisionis ratio. ad hunc tx. quia Christus sit sponsus universarum ecclesiarum et quia Romanus Pontifex et ecclesia Romana obtinuit principatum inter omnes ecclesias est quia cum Christus Deus optimus Maximus sit unus in essentia et substantia. et ecclesia. representet ipsum Christum qui unus est ita representando hanc unitatem

ecta debet esse vna et si plures sint in diversis locis. vt habetur cantico[rum] c. 6. vna est columba mea. etta et in art[icul]o fidei credo vnam sanctam chatolicam ecta. tum. propter vnitatem fidei quia vna est fides omnium chatolicarum ectarum et vna est comunio sacramentorum vt probatur ad ephesios. c. 4. vnus Deus, vna fides, vnum baptisma. ettc. tum etiam propter vnitatem capitis quod est Xpi. vt probatur ex Paulo ad ephesios. c. 1. ipsum Dedit caput s[upr]a omnem ectam, tum etiam propter vnitatem Pastoris et Pontificis in ea Presidentis iuxta illud Ioan. c. 20. erit vnum ouile et vnus Pastor et probatur in. c. loquitur 24. q. 1. et diximus in. c. in nouo in ratione decidendi s[upr]a hac d. ——— ~ ———

Ex quibus varijs rationibus manifeste apparet recte dixisse Gracianum quod vniuersum per orbem chatolicam apostolicam constituit ectam vnus thalamus Xpi. sint ipsam et probatur ex autoritate Pauli ad corinthios. c. 11. despondi. n[ame]. vos vni viro virginem castam exhibere Xpo. etta vnde similiter et ratio decisionis ad 2.am partem. est quatenus diximus ectam Romanam primatum obtinere ex Xpi institutione quia cum olim multi heretici negabant primatum Romani Pontificis

ac per consequens etiam negabant appellationem ad Papam interponendam esse. vt late refert franciscus Turrianus contra Magnaburgenses. lib. 3. c. 1. cum seqq. Pelagius Summus Pontifex hanc iustissima ratione ad stirpandam illam heresim statuit vt ecclesia Romana ceteris omnibus ecclesijs preferatur. et cum aliquid illi subijciatur quod etiam est statutum in c. ad Romanam cum similibus 2. q.e 6. scilicet vt ab omnibus ecclesijs appelletur ad eam. etiam omissis medijs. tanquam ad caput. Quo fit vt quis aliquis existiment. non esse de iure Diuino vt sedes Apostolica teneat esse Romae ac per consequens quod Papa necessario debeat esse episcopus Romanus. inter quos hoc defendit Soto in. 4o. d. 24. q. 2. art. 4. sed verius et receptius est. quod licet id absolute non sit de iure Diuino ex suppositione tamen esse de iure Diuino. supposito videlicet quod Petrus sedem suam Romae collocauit et ibi decessit. Et ita afirmat Iacobatius de concilijs lib. 8. art.o 6. et 7. firmata ~~concilij~~ in. c. Rogatum 24. q. 1. Caietanus in Apoligia de primatu Papae. c. 3. Cordoua quem plures referens in questionario lib. 4. q. 1. opposite 8. pag.a 237. vbi multa aducit idque probatur ex eo quod

in historia tripartita legitur quod decedenti Petro ex Roma Xpistus ei apparuit et dixit illi vado Romam iterum crucifigi. significans scilicet ut Petrus Romam reuertatur illi crucifigendus ut probatur in c. pro reuerentiabilem in. 1°. sane qui filij sint legitimi flo- rentinus. i. p. historiali t. 6. c. 4. et alijs allegar- ti. 9°. ex consequentibus. videtur voluisse ut Petrus f. figeret sedem Apostolicam et Summum Pontificatum. pro qua doctrina facit tx. ner. h. in 1°. p. deuan- gelica voce. et in c. oi. c. sacrosancta. 22. d. et in c. Rogamus. 24. q. 1. ubi dicitur ecclesiam Romanam ex Xpisti institutione obtinere primatum denique Xpistus. Beato Petro dedit Summum Pontificatum et primatum super omnes episcopos dicens tu es Petrus etc. et tibi dabo claues etc. et probatur in c. in nouo ubi diximus et dicitur d. postquam eamdem summam potestatem in persona Petri dedit omnibus successoribus ut omnes chatolici agnoscant et probatur in c. solite in 1°. nos autem. de maio. et obedientia at v. Petrus Romae mortuus fuit et eius loco fuit substi-

tutus

Distinctio. 21.

Linus. 2us Pontifex ut narrant historia Pontificalis. Go. eod. iure Divino epus Romanus est successor Petri ac proinde Papa ut resoluit Cano de locis theologicis lib. 6. c. 8. resp. 10. Vnde hac ratione convenientissimum fuit ut D. Paulus qui socius fuit D. Petri in vita exemplo et predicatione fuisset etiam socius martirii et ita ambo eod. die passi sunt martirium Romae sub Nerone ut in c. dixim in. c. cului. de Apostolo et etiam in c. sacrosancta. 22. de et in aliis ubi ita et resoluit florentinus in suo historiali t. 6. c. 4. § 4. Cob. lib. 4. variar. c. 14. nº. 12. Sanderus de visibili ierarchia ecclesiae lib. 7. c. 10.

Non obstat 1m argm in quo dicebamus quod Constantinus Imperator concessit privilegium Romanae ecclesiae Principatus et Primatus. etc. nam resp. quod Constantinus non negat primatum Romani Pontificis esse iure Divino imo vero expresse id fatetur cum in predicat Petrum Xpi vicarium constitutum in terris et Pontifices successores ipsius Petri eamd. potestatem et principatum obtinere et sic non est credendum Constantinus velle sibi atribuere potestatem spiritualem quam

sciebat Petrum a Xpo. habere, q tribuit illi po-
testatem imperialem nonquidem ut Imperator
esset, sed ut potestate Imperiali uteretur ubi opus
esset in auxilium et patrocinium suae Pontificalis dig-
nitatis et ita intellegit franciscus Turrianus ubi s.ª
lib. 3. c. 8. fol. 290. vel aliter resp.º qd. Constantinus
in illo tx non fuit institutor illius legis, seu potesta-
tis Pontifitiae, sed promulgator sive executor divinae
ordianationis ut recte adstruit Sacramata in suma
Recta lib. 2. c. 42.

Non obstat 2.ᵐ arg.ᵐ in quo dicebamus qd cum summus
Pontifex sit epus primae sedis non debet vocari
Summus sacerdos ex d. c. 1.ª sedis etc.ª nam resp.º qd. et si
Molineus et alii haeretici negantes primatum
Romani Pontificis tx. illum in d. c. 1.ª sedis re-
ferat ad Pontificem Romanum verumtamen ad
eum sed vel ad alios Patriarchas et ita 1.ª 6. vel ad
primates referendus e. et ideo e. qr. Patriarcha vel
Primas non e. appellandus Princeps sacerdotum etc.
dicitur scilicet qr. habet alium superiorem nempe Roma-
num Pontificem, q appellari debet epus 1.ª sedis.

qt. 1.ª sedem habet in suam provintia ut probat tx. in c. cleros §. ead. d. in §t.º ordo epo[rum] ubi diximus in. 4. arg.º et ita e. tx interpretandus a francisco Turriano d. lib. 3. c. 1. pag.ª 238. Reinuncius in apologia pro Pontifice Romano c.ª Molineum pag. 74. et 97. et ita tenendo non adhuc obstat tx. in d. c. primus sedis in §t. universalis nam resp.º qd. ille versiculus no e. viri[b]lij africani cuius e. tx. ille q. sunt probatiaciani et e. R.ea ad duo capitula sequentia et ideo debet intelligi sm. interpretationem quam p.ª restituam ad illa duo capitula ut ad probat franciscus Turrianus ubi s.ª Sed huic interpretationi obstat maxime tx. in c. nullus Patriarcharum sequenti §. ead. d. ubi omnino prohibetur hoc nomen universalis epus. ut Patriarcha nam imprimis resp.º qd. Papa Pelagius d. hoc solis Patriarchis prohibuit ne qs eor[um] utatur nomine universalis quo honori et dignitati aliorum derogetur prout d. loquitur de summo Pontifice ut inquit Reimundus ubi s.ª pag.ª 19. qm. etsi verba illius tx. generalia sint non tn. comprehendunt Papam qr. in generali locut.ª intelligitur excepta persona loquentis ut in. l. qui insulam §. fin. ff. locati. l. inquisitio. C. de solutionibus. etenim tx. in d. c. nullus desumptus e. ex epistola decretalium Pelagij. 2. ad epos. qui venerant in sinodo ad vocationem Joannis Patriarchae constantinopolitanus

quam refert

quam refert Franciscus Joberius & sanctionib. eccles.
classe 3.a sub eodem Pelagio 2.o f. 172. ibi m. Patri-
archa in ead. sinodi vocatione appellavit se uni-
versalem epum. & hanc insolentiam reprehendit
Pelagius in d. epistola. tum qr. vocatio universalis concilij
ad solum Romanum Pontificem spectat ut in c. mul-
tis 17. d.e qui tx. desumptus e. ex ead. epistola Pelagij
tum. etiam qr. nomen universalis epi. non competit alicui
Patriarchae qm. neuter eorum e. superior alijs sed solum
Romani Pontifices sunt illis superiores ut satis constat
ex pbis illig. tx. vnd. aliter & 2.o resp.o qd. etiam si dicamus
Pelagium. c. voluisse comprehendere Romanum Pontificem
ut non appellatr universalis inteligi tamen debet non qd
vere non sit epus universalis sed qd non debet velle
sic appellari hoc evitandum vitium ambitionis et
innanis gloriae namque Imperator se mundi do-
minum appellet ut in. l. deprecatio ff. ad l. Rho-
diam de iactu quam explicat Alciatus lib. 2. dispunc-
tionum. c. 9. Papa tamen intuitu humilitatis non debet
se universalem appellare quemadmodum fuisse dicitur
Beatum Gregorium Papam & c. tx. qui sic debet inte-
ligi in c. ecce. 99. d.e & habetur in lib. 7. suarum epistolarum
c. 30. in 1.a inditione idque colligitur ex vero originali

d. c. nullus nam vbi dicitur vniuersalitatis habetur in originali hoc tam prophano vocabulo nanunquam vtatur atque ita iura illa explicat Rofensis cõntra Lutherum. art.º 29. pag.ª 291. Cremata in suma Decretalib. 1. c. 17. n.º 9. Casaneus in chatalogo gloriæ mundi 4. p.º in considerat.e 7. Et hac ratione Papa in suis literis consueuit se appellare seruum seruorum Dei vt inquit Bonifacius in proemio clementinarum n.º 39. ———

Ex hoc autem primatu Apostolicæ sedis descendit 1.º potestas congregandi concilium vniuersale quæ ad ipsum Papam pertinet. vt in c. 1. c. multis Epistolarum 17. d. 2.º ex eod. primatu descendit etiam iuris illud super præmium sedis Apostolicæ quod metropolitani tenentur mittere Romam. tam ad fidem suam exponendam. quam ad accipiendum palium vt in c. nisi specialis de autoritate et usu palii. c. quoniam. 100. d. c. quod sicut §. quod sub eo de elect.e c. antiqua de priuilegiis et tradunt supra dicti autores ——— ~ ———

Non obstat. 3.m arg.m in quo dicebamus quod cum ecclesia constet ex fidelibus iustis et iniustis peccatoribus. non pot. dici sancta ecclesia. nam resp.º in primis quod licet ecclesia contineat malos et bonos prædestinatos et præscitos nihilominus tamen dicitur sancta et immaculata respectu videlicet bonorum et electorum qui in ea continentur qui sunt potissi-

ma

171

par. ecta et sic accipiendo pro hac parte dicitur sancta vt explicat Cano d. lib. 4. c. fin. pag. 191. et 196. vel aliter et 2o. respo. qd. fideles qui per fidem et baptismum se Xpo consecrauerunt et sanctificati sunt licet postea peccatis se poluant vt declarat Catecismus Romanus vbi s. qui etiam alias rationes constituit. 3o. et vlt.o respo. quod ecta Xpi dupliciter pot. considerari vno modo quatenus habet bonos et malos permixtos vt s.a dixi alio modo quatenus comprehendit solos iustos et hoc respectu dicitur ecta sancta et immaculata c. x. illud canticorum c. 4. tota pulchra es amica mea etta. et infra. ortus conclusus et fons signatus. etta. et sine aliqua macula et Ruga vt docet tx. hic et probat tx. in c. recurrat. §. cum ergo 32. q. 4. et ita declarat D. Hieronimus super epistola ad Galatas quam refert Cano. vbi s.a pag.a 199. qta. in c. remissionem peccatoris. 1. q. 1. et tx. in c. ecta de penitentia d. 1. et ita resoluit Selua de benef.o 1. p.e q.e 9. n.o 29. boni et iusti dicuntur ecta et numero et merito ecta mali vero numero ecta non vero de eius merito. vt inquit Florentinus in prologo. 3.e partis §. 1. Cemata. d. lib. 1. c. 9. sic declarant. autoritates nras, etenim boni diuersimode sunt in ecta Dei quam mali vt inquit tx. in c. Quod autem dixi ximus §. nunc autem 16. q.e 1. et in c. vbi 24. q.e 1.

Distinctio. 21.

et in. c. e. unitat. de consecrat. d. 4. Ex qua verissima resolut.e infero verum intelectum ad. tx in. c. cum aliqs 24. q. 3. dum dicit qd. cum exit a charitate Dei exit de castris ecclie etiam si non ejiciatr per sententiam epi. nam difficultas illius tx inde consistit qd. ecclia Dei constat ex iustis et peccatoribus vt. s.a dixi ergo per peccatum non exit qs ab ecclia praeterea quis per peccatum mortale amittat qe charitatem et gratiam Dei vt in. c. resipiscentes cum duobus seqq. de paenitentia d. 1. nihilominus tamen intra ecclesiam manet et e. membrum licet quis ~~[illegible]~~ aridum et siccum. vt in. c. sicut urgeri. i. eius qui. et ita declarat. D. thomas. 3.a p.e q.e 82. art.o 3. q. 1. et ad. 2.m Cremata. d. lib. 1. de ecclia. c. 7. donec per excomicatio ab ecclia rescindatr. c. quenam modum. 23. q. 7. c. nihil 11. q. 3. ergo per peccatum mortale non exit qs a castris ecclie Sed huic difficultati respo. qd. tx. ille dum dicit exit a castris ecclie intelligi debet de ecclia. non quatenus e. collectio oium fidelium etiam iustorum quam peccatorum sd quatenus e. collectio iustorum tantum et illorum qui coniuncti sunt Xpo cum charitate vt constat ex. D. Hieronimo ubi s.a de ex tx. in. c. ecclia

de penitentia. d. 1. et ex. d. c. narrat. et cum v. sequentibus et semper Archidiaconus in. c. extra. 1. q. 1. ubi dicit quod extra ecclesiam dicitur haeresis per carentiam charitatis, sicuti intra ecclesiam per charitatis unionem. arg. tx. in c. dibus. 24. q. 1. ——— ~ ———

Non obstat. 4m. argm. in quo dicebamus quod omnes ecclesiae quae sunt in universo orbe pertinent ad Xpm. etc. ut in. d. c. quoniam vetus. 24. q. 1. nam respondeo quod tx. ner. non dicit quod omnes ecclesiae per orbem sint unus thalamus Xpi sed ecclesiae chatolicae, ecclesiae vero orientales in quibus non est lumen fidei non possunt dici chatolicae ut in. d. c. quoniam vetus. atque sic de illis non est intelligendus ner tx. sed tandem de illis ecclesiis quas fidei christianae splendor illustrat et quod loquitur de Hieronimus. in. c. legimus. 93. d. dicit m. neque altera Romana urbis ecclesia, altera totius orbis extimanda est et ita rescribunt supra d. auctores et Car. h. an. 2. in fi. ad 2am respondet etc ——— ~ ———

Non obstat. 9m. et ultm. argm. in quo dicebamus quod episcopus Alexandrinus habet parem et equalem potestatem cum Romano Pontifice. ut in. d. c. mos antiquus nam pro solutione huius arg. imprimis adverto quod haec in aliquibus libris solebat legi mos antiquus perdurat quasi xxilium patriarchae et quam abset morem illum antiquum. haec rectius legendum est. mos antiquus perduret quasi iubeat xxilium

morem illum antiquum servari ut adprobat Reimun-
dus in Apologia pro Pontifice Romano contra Molineum
pag.a 44 Col. lib. 4. variar. c. 14. n.o 11.

2.o Et ad postquam dum tex ille dicit qm. quidem et Ro-
mano epo. similis mos e. rectius legitur ex originali
greco, quoquidem et Romano epo hoc consuetum e. probe ut
adprobat Reimundus ubi s.a et Zoberius de sanctionibus
eccl. Clarae c. 3. et habetur in adit.e decreti refor-
mati un.e verus illius tex sensus e. qd. epus sive Patri-
archa Alexandrinus habeat potestatem in oes epos sue
provintie qm. videlicet Romanus Pontifex potestatem ha-
bet in oes epos universi orbis non tamen vult dicere ut par
sit utriusque potestas sive maiestas neque propterea negat tex
primatum Romani Pontificis et ita intelligit Franciscus Su-
arius ubi s.a lib. 3. c. 3. et Col. lib. 4. variar. resolution.
num. c. 14. n.o 11. cum seqq. expedita remanet uni-
versa hec. 21. distinctio

ad honorem et gloriam
omnipotentis Dei
et sue matris
Virginis
Marie

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

124

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

130

Mala y dl amas

Carlos sias as ios

160 — 40 — 50

la llamasso

Manuel

UVA.BHSC

Sequitur

institutam de actioni-
bus explicanda a
Beltran Parra
de la bega
Anno
1594

Beltram Parra

Ad Rubricam

Cum ipse Iustinianus in principio huius titulus ab actio
nis diffinitione exordiatur non erit absque ratione
men actionis prius efferat in medium adu
cere cum hoc in unaquaque materia funda
mentum sit teste Aristotele lib. 3. meta
phisices c. 3. quem diffinitionis ordinem
sequitur et iurisconsultus in l. 1.a ff. de pecunia
actionis igitur nomen universale est. sabba
gando deducit. eoque quidquid agi potest sub se
comprehendit ut videre est post glossam h. v. actio
tio apud Iasonem n. 13. et Budeum in prio
ri parte anotationum ad pandectas ad l. 4.
de adoptionibus l. actionis. h. nomen nomen

UVA.BHSC

ad nostrum institutum reducendo formu
las quae quasi adversariorum suum conveniebat in
iudicio significat et ad eam partem iuris quam
Pomponius in l. 2. §. deinde ex his ff. de ori
gine iuris . l. actionum vocat pertinet antiqui
tus non erant certae formulae solemnes inuen
tae quae quasi ius suum prosequebantur 2.m quando doc
trinam, intelligas text. in d. l. 2.a §. deinde
idest eo introductus fuit ne populus ad libitum
ut vellet instrueretur solemnesque esse actio
nes has et formulas inductum fuit ut eis
inter se homines disceptarent sic d. l. 2.am
intellexit Ostomanus. h. et de probatur iuris pro
actio. sm. quam doctrinam venit intellige
dus tex. in l. pecuniae probantur 178 §. actionis
pro persecutionis; pro de probatur sig. verbis pro
quo pro non verbis actionis fideicommi
sorum petitiones continentur non aliqua namque
ratione quod in eis certa formula non erat in
troducta quod aliquantulum Vlpianus in
d. l. pecuniae demonstrauit in illis probat
quae non habent iuris ordinarii executio
nem clarius demonstrauit. C. paulus in
lege actio . 49. ff. de negotiis gestis.

UVA.BHSC

Cæterum cum postremis temporibus iuditia omnia fuerint extraordinaria ut tradit Iustinia nus in §. 1. instit. de successionibus quæ fiebant per bonorum venditiones sublatis scilicet omnimo do formulis sublatis. non erat necessaria præ dicta antiqua formula et nil aliud quam quod co nuant iuri et ergo tam narrationem proponere necessarium sit. l. 1. et 2. C. de formulis subla tis manifeste deducitur. actionis verbo fideicomi nis sorum petitiones contineri et quaslibet alias extraordinarias. l. actionis ff. lib. 36. de actionibus et obligationibus. unde consulte Iustini anus huius tempestatis ordinem sequutus actionem diffiniendo dicit esse ius non vero formulam quasi ad verbum ius plura alia reijecta antiqua illa formula et solemnitate compre hendat ita Alciatus. lib. 2º. paradoxo 4. c. 10. Et licet prædictæ formulæ fuerint sublatæ adhuc actionum cognitio necessaria est cum necessarium sit rite eas in iuditium dedu cere cum sine actione in iuditio quis experiri non possit. l. si pupilli. §. videamus. de neg.

UVA.BHSC

gestit et actionem. consequenter proponere cum iudex xª. petita teneatur iudicare .l. ut fundus communi dividundo et si incur tori competens in iudicio recte non proponatur nocebit ei .c. examinata de iudicijs. et vide speculatorem in .tt. de libeli conceptione et ex si dicendis apparebit. ———

Unde ex ... dictis colligitur actiones iuris civili originem habuisse quod ultra .tx. in .d. l. 2ª. §. de inde ex ijs. passim quam plurima probant iura que actiones civiles appellant .l. incomo datu. §. sicuti ff. commodati et .l. ex .t. §. in de sup fidieb. que sententia ex eo confirmatur quod obliga tio naturalis licet impediat repetitione naturaliter de conditione indebiti actionem licet non producit .l. iuris gentium §. igitur nuda ff. de pactis. iuncta .l. cum amplius §. hi natura de reg. iuris. cumque iure gentium nulla fuerit obligatio civilis eo iure actio esse non potuit. ne alias prior sit effectus quam causa et hanc sententiam tradit glossa in .l. obligationum genera proba aut civiles versiculo item nota ff. de actiob. et obli. tradunt Bart. nº. 13. Iason. 48. Crosius. 68. in .d. l.

ex hoc. iur. dicit etiam Iason h. in pri. n.
34.
Sed huic resolutioni obstat lex. si mandaverit.
10. 22. §. his casibus bona ff. mandati. ubi depor
tatus actionem aquirit his tamen earum rerum tantum
capax est. quae iuris gentium sunt. l. quidam
sent. 17. in fine ff. de poenis obstat etiam lex rerum
quidem amotarum. 24. ff. de actio. rerum amotarum
§. nam iure gentium condici puto res posseab
iis, qui non ex iusta causa posident ~
Ultimo obstat omnes fere contractus. eo. iuris gentium l. ex
hoc iur. ff. de iustitia et iur. neque enim sint frustra
torii necessario erit etiam dicendum eo iure fuisse
actiones quae contrahentes ad observantiam
contractus valeant compeli praesertim cum iure etiam
gentium essent iuditia quae. quae consequeretur
dominium rerum quae eo iure erant distincta
ita. d. l. ex hoc. iur. tradunt Sacius et Hamrolus
in. d. l. 2. in pri. de origine iuris, quo fundamento
hanc sententiam probavit Montanus. quem sequi
tur Fulgosius n. 12. et Baldus. 61. in. d. l. ex
hoc iur. Covarr. lib. 1. commentariorum. c. 9. n. 6.

UVA.BHSC

Baronig lib. 1. declarationu iuris decla
ratio. 25. Corrasig. lib. 2. miscellaneor.
c. 16. ———— ∾ ————

In qua difficultate omis quamplurimis so
lutionib9. quæ eam recte exponet si aduertas
vtranque opinionem diverso casu veram esse.
siq. distinguas aut loquimur de actionib9.
ex obligationib9. iur. ciuili introductis
prouenientib9 vt in d. l. ex hoc iu. in fine
cum exemplo Accursij. b. et in. l. legitima
ff. de pactis. quo casu nemini dubium e. quin
actio iuris ciuilis sit cum ex obligatione
iu. ciuili introducta oriatur siq. obliga
tio dicit. mater actionis vt tradunt DD
in. pri. s. a de obligationib9 ac per consequens
ponit ee. ante obligationem eiq. matrem
si v. loquamur de actionib9 quæ ex conuen
tionib9 iuris gentium dant. et conueni
unt erit rursus sub distinguendum na
si formam actionem quæ vt certis formu
lis continebat. nemo dubitabit quin iu
ris ciuilis sit ex d. l. 2. §. deinde quia eo
appellantur ciuiles habita consideratione
formulæ iur. ciuili exhibitæ. vel ad
differentiam iuris prætorij ius actionis
quibusdam casib9 creantis vt in. §. iste

quidem jure a isto. Item si vero considerantur actio
nes, prout sunt iuris agendi in iudicio iuris
gentium sunt cum eo iure ex tractibus ... du
cantur obligationes quas actiones sequi
ex supra dictis necesse est dicere z. forma ...
cuiuscumque voluntate ... manum Regis ex
sequebantur. l. 2a in princ. de origine iuris.
iure vero civili postea ordinatae fuerunt ex
d. §. deinde ... compositae sunt ... ... mani
feste significatur ante praedictam compositio
nem actiones fuisse ——— ... ———

Nec novum est ut quod sit secundum suam naturam
de uno iure et secundum aliquam qualitatem de alio
sicut in legitima paterna respectu filiorum
dicimus ... de iure naturali c. si pater de tes
tamentis in 6. l. scripto ... non sic paren
tibus ff. unde liberi ... quantum est de iure
civili ... passim fuit mutata et hodie
aliter iure regni quo omnia bona praeter
quintum sunt legitima filiorum. l. relata
in l. 28 tauri erit autem notatu dignum
ex superioribus quod ... princeps ... d. l. 2a
C. de ... ... sublatis actionum

antiquam formulam abrogauerit nec
vo agendi ex iu. gentium inductum ab
rogare non valuit sz. ex iusta causa actio
nes differre aut nondum competentes cede
re possit l. quoties. 2a. C. de precib. Imper.
offerendis et ego expendo tt. in l.
ra C. de edictio. ex l. iuxta doctrina
quam b. probe exsoluat et Valdi bdem et
Acosta lib. 2o sebitar. c. 14. et Gregorij.
in l. 45. tt. 2. pta. 3. gta 2a.

Cuius doctrinæ ra. e. nam cum dominium sit de
iu. gentium merito Principem aut eius par
ticulare privilegium tolli non pot. l. ius nostru
de reg. iuris nisi ex ca. publicæ vtilitatis et
tunc ex proprio patrimonio tenetur restitue
re. l. item si verberatum. §. 1o. de rei vendica
tio. vb Bart. Albericus et coiter dd. et vi
dendi sunt Gomecius in reg. cancelariæ de
non tollendo iure quæsito. q. 4. et Gomecius in
l. 1. tauri in fine Pinelus in. R. 2a. pe. q. 2.
vn. merito iuris. C. S. ind. §. his cuius bona
de portatu tribuit mandati vtilem actionem.
nam directa quæ formulis ciuilibus compone
bat. non competebat hodie tz. vtilem tz
habebit actionem lz. formulæ non essent

sublate nam de portat. est hodie valet. vide
ut vet. § ex. b. tenet Gomecius in l. 4. iouri
ad finem

Superest modo de divisionie actionis inquirere. hus
tiniani vestigiis inherendo eam omittam quam
Iustinianus in realem et personalem facit cum de hac
suo loco disputationes alia universaliorque
aiuris interpretibus recepta. dividens actiones
in dativas et nativas, nativasque appellant ha
bentes preexistentem cam sufficientem ad
actionem producendam vel originem quam
veluti contractum vel quasi aut quamlibet aliam
obligationem solitam actionem producere.
dativas vero appellant non habentes predictam
cam nisi a pretore. aut equitate adiubent.
que divisio coii. a. sm. plures relatos a menesio
in l. naturalis §. atcumdo de prescriptis verbis
Sacius lib. 2. singularium c. 5.

Quam sant. an dicti auteres probant p. l. iurisgen
tium in pri. ff. de pactis ubi Marcianus
C. S. reprehendit Iulianum existimantem
b actionem esse dativam cum re vera esset

natiua ex precedenti contractu orta, placuit
etz suam sent.am p. l. primiti videl. 3.a dan
dam utilem commodati actionem sm. D. Pij.
rescriptum ff. commodati item ex. l. solet p.o
et quidem traderint se negotium aliquod q.
ciuilis actio pot. oriri ff. de prescriptis
u.bis ———— ~ ————
probatr etz. l. cum mota t. quez prescriptis u.bis rem
gestam demonstrat danda e. C. de transactionib. quez
tx. notatu digna e. in sua materia et memorie
mandanda, datiuez u. actionis exemplum ponunt
in ea quez ex cirografo post vienium datr ut
in pr. l.a de litteraz obligationib. l. 2. l. si ex
cautio. l. in contractib. C. de non num. pecunia aut
in ea quez datr. cesionario mortuo cedente ante
quam cesionarius agere incipiat. l. 1. C. de actionib.
et oblig. exemplificatr. etz in oib. alijs quez de
ficiente ex stricto iuris rigore dantr. utiles appe
llantr. de qq. frequens erit in hoc tt.o disputatio
quam diuisionem tradit glo in l. a. prob. si quis
pr. de utilib. ff. de actionib. et oblig. et ind.
ex maleficijs. §. heres pr. bo inteligitr. eod. tt.o et
in. l. cum mota pr. bo danda. C. de transactionib.
Cuius quidem diuisionis etiq cognitionis nullam utili
tatem existimauit cursiq Iunior in. l. uti ger
rum in pr. p.so et ideo de pactis et ind. l. cum

me tantz maximam ee ex sequ. deprehenditur
q. vt actio natiua ad heredes etz transeat Datiua
va v. non transmittatr. vt si veniat limitanda
da reg. legis vnic. C. vt actiones et heredib.
et q. heredes incipiant et q. si nouetz. de effectus
et temporalibus actiob. tradit gla ... in l. cu
precario. ... non transit et precario cotidie ...
... relatus a Menesio vt l. et in hoc Regno si
... decrari pot. in l. 2. tt. 16. lib. 5. noue recop. vt
stipulatio alteri facta valet et ex ea actio oritur
erit tz. datiua et ad heredes non transmissibilis
nam tz. ex hoc Regno habeat cam preexistenam tz.
... vnt. oriatr. tz. inualida erat ... actio
tem vnt. oriatr. tz. inualida erat et ciu. ...
li. l. stipulatio ista q. alteri et ... oblig.
~~fusio~~ ~~...~~ Caterum tz. magna sit predictorum
autor. et q. tantz autoritas existimo nullatenus pre
dictam actionum differentiam ee. constituendam
eo qd. nullam inueniemq in iur. actionem que no
habeat anteriorem cam vnd. oriatr. l. si me
et Titium. 32. ff. si certum petatr. l. i. de actiob.
et obligationib. et Clarig. hanc sent. probat Iustiniang definitio. actionis tradita in pri. t.
q. sibi debetr. que ... debiti precedentem

cam

significant rei quod quam refert an causa immediata
specialiter. absoluter. quominus dicamus actionem non
habere anteriorem causam

Confundit(ur) etiam praedicta sententia nam apud iuris consultum
nullibi invenitur his nominibus dativae et nativae
actionis uti quinimo promiscue iis terminis utitur
actionem nasci, actionem dari uti(que) actionem haben-
tem praeexistentem causam dari dixit consultus in l. 1
de aestimatoria actione et in l. minor. 39. de evictio-
nibus. idem in actione negotiorum gestorum quae ex nego-
tio gesto praeexistente competit. l. ex maleficiis § 1.
hoc tit. dari dicitur l. 3. de negotiis gestis et nostram
sententiam sequitur fulgosius in d. l. iuris gentium § et
ideo Alciatus in d. l. cum mota n. 17. et lib. 6. par
ergon. c. 10. Forcatulus dialogo 97. neque enim Mar-
cianus consultus in d. § et ideo Iulianum reprehen-
dit eo quod dativam dicat competere ut nativa competit
sed quia dixit praetoriam dari ubi civilis ex praescriptis
verbis competebat

Nec quidquam obstat quod consulti passim utuntur hac
aestimatione actionem dari aut actionem nasci
ut ex eo sequatur distinctam esse actionem dativam
aut nativam quinimo una eademque diversis respecti-
bus diversis vocatur nominibus quod ut planius perci-

143

piati premittendum erit antiquitus specialitis
tibus proposita ad pretoris officium spectare formulam
litis imponere secundum quam dati iudices iudicabant
ita Alciatus lib. 2. paradoxarum c. 5. Duarenus d. §.
et ideo Cob. in reg. possessor 2.a p.e § 6. n.o 14 sicque in
teligitur quod dicebat pretor iudicium dabo l. 3.
de negotijs gestis actionem dabo l. 1.o quae in frau
dem creditorum agendi potestatem faciant l. 2.
§ 1.o si plures ff. de sepulcro violato aliquando vltra
denegabat actionem l. 1. de aleae vsu et de alea
tonibus. vnde eadem actio respectu preexistentis
causae oritur inquantum vero eam pretor adebat
verbo actionem dari aut similibus alijs vtebantur
et sic soluitur Rubrica ——— ~ ———

sequitur tex in principio huius
~ tt. institutionum de ac ~
tionibus
Premittas vero actionem vtilem etc. aut directam
directamque tibus sumi modis aut pro ea quae datur
ei ad quem ius rei magis pertinet et cuique actio
precipue instituta est aut ad prestatur actio vero
quae non eo apellatur directa quod detur sed dicturo sed quia
ex ad ipso datur cui se defendere magis quam
agere conuenire uidebatur. sic intelligi tex.m

ff. de 2ª utili actio de tutelis et l. ff. man
dati. vel 5º et ff. depositi. vel 3º et C. de cita
dio iudicio tutelis sic. m. sicut ille qui depo
suit rem vel commodauit habet ad psus commoda
rium vel depositarium. ad rem recuperandam
directam commodati vel depositi actionem pari
ter atque depositarius et commodatarius. ad psultet
ponentem aut commodantem 5am habet actio
nem. ad recuperandam pecuniam depositi aut
commodati ei nomine consumptam et sic de re si
quis nem erit necessarium ut dominus l. expe
riatur directa ut alter contraria agere valeat
postatim pot. depositarius aut commodatarius sua
contraria agere. l. in commodato 17. §. contraria ff. co
modati ——— ~ ———

Sumitur etiam actio directa pro ea quae datur in ip
sum verum facti auctorem sic Iustinianus
in §. vlt. autem Instit. de noxalibus actionibus
in seruum iam manumissum qui noxam
fecit dum erat seruus directam tribuit actio
nem. ad differentiam noxalis quae non in fac
torem sed in eius dominum datur. l. 1. § postea ff.
de noxalibus actionibus. ——— ~ ———

3º sumitur directa actio et frequentissime pro ea quae
l. prouenit eo tantum casu quo lex loquebatur.
casu vero aliquo adueniente in quo ciuilis et
praetoria actio deficiebat cum ad eum
lex aut edictum praetoris non pertinebat quo

casu

UVA.BHSC

casu si equitas postulet actionem dari instar actionis directæ utilis datur. sic dicta quia deficiente stricto iure propter equitatem datur que equitas utilitas appellatur. l. servitutes §. si sublatum ff. de servitutibus urbanorum. l. si locum qui in fine ff. de iudicijs cum similibus unde simi quo accipitur. l. 1. §. si petierit ff. depositi. Imo[?] declaram quo loco illius probavi indivisibiliter habet prout tradit glossa et probatio in civili lege. Dubitari potest an hæ actiones scilicet utilis et directa non solum nomine differunt. etc. distinguuntur J. C. S. in l. actio. 47. de negotijs gestis ubi lamen[?] statuit differentiam sed sic uero. Idem in fine aliquas constituit quas aliis exemplis confirmat cuius doctrinæ exemplum verifica si valet in directa rei vendicatione, quamvis mini dubium. est. quia rem suam actor consequatur l. qui restituere de rei vindicatione. per utilem tamen qualitate. ea quæ datur ad possessionem qui dolo desiit possidere non res ipsa sed estimatio recuperatur. l. 1. in fine de alienatione iudicij. d. l. qui restituere. l. quod si possessor. 72. de rei vindicatione et quanta sit hæc differentia videbis apud consultum in l. si in emptione num. 36 de minoribus ubi restitutis minor ~~et quam~~ si in adiectione

UVA.BHSC

vl. in licitatio. superetr. si sua intersit rem
emisse cara. qz. maior sua erat non vº restituitr.
si sua intersit rem emisse ppter valorem aut aliaz
cam. estimationis. g.º differunt actio in rem
aut in estimationem hodie d. rmedia l.
ad retractum resti[illegible] etz. ad ptz minorem
& ad ptz absentem. neqz illa cpetit restitutio. l.
[illegible] lib. 5. nova recopilationis
Un.e pº intelectu. d. legis. actio o missi que tradit
Bart. in l. 1. n. 17. ff. de actioby. & oblig. dicationes
vtilem que in locum directe sustituitur eamdem
vtilitatem actori afferre quam affert actio
directa & ita pcedat. d. lx. actio nisi ppter
aliqd accidens supveniens ad aliud a modes
actio vtilis vt. in. d. l. 1.a ff. de alienatio. iudicij.
& in. d. l. qui restituere ad medium exterum
verum. e. in modo pponendi differre a[illegible]
directa semp nomi. agentis pprio pponitr.
vtilis vº. ppe alienum exemplum erit si quis
nomi.e hereditatis aut actionis sibi vendite
experiatr. quo casu vtili actio.e in eum
tantum translata. l. postquam. l. ex nominis
l. certi. C. de hereditate vl. actio.e vendita
experitr & sic agat ad suam vtilitatem
em pter nomi etz venditoris l. plane. 3. ff.

ni l[illegible] cirscum

Differunt etiam in modo probandi quoties agit cessio narius. nam agens directa sufficit probare contractum. agens vero utili aliquando veluti actione cessa contractum et debitum et cessionem probare tenetur. ita Bart. in l. 1. n. 17. de actionibus. Neque obstat d. lex actio namque similiter non negat differentiam esse aliquando circa probatio nem sed solum dicit quod utraque causa probata legitime et proposita idem pro utramque. Secundo dicta actor consequi tr adprobar tamen quod haec actio ipotecaria directa spectat creditori ut ea agat adversus quemlibet bona debito ris. neque tenetur aliqua consequi et aliqua omittere sed creditoris arbitrio. de distractione pignoris nisi in casu legis 29. C. de pignoribus quam inter ligo procedere quando bona aliqua fuerunt primo creditori specialiter obligata et postea aliqua bona generaliter quia ultra generalis obligatio seu ipote ca videtur conditionalis scilicet si bona specialiter obli gata non sufficiant vero in d. l. 2 non dicit Imperator priorem creditorem non esse potiorem sed tantum non posse pervenire ad rem secundo creditori spe cialiter obligatam quousque facta fuerit excu sio per primum creditorem in bonis sibi specialiter obli gatis est l. 2 C. qui potiores in pignore habeantur quam l. 2 C. de pignoribus in pulchra q. ex plicat Molina. lib. 1. de Hispanorum primogeni

c. 7. n.º 20. aliq. opinionem in ea q.d. falsam semp. existimavit tz. ea actio hypothecaria non est dicen da p. utilis si fuerit intentanda ad pig. nomen debitoris sibi specialiter obligatum. l. nomen quoq. debitoris. 4. C. quae res pignori obliga ri possunt non poterit. q. hac utili hypoteca ri actio. agere nisi facta excussio. prius in bonis debitoris. l. non. prius. 4. C. quando fiscus vl. privat. tenet Bald. et Saliceti in. d. l. nomen quoq. quos sequitur Reminald. in. l. 1.a n.º 488. C. qui admittit tz. d. sent.am et positam veriorem teneat Gregorius lopez. in. l. 14. tt.º 13. p.ª 5. sobo primeramente. fol. 3.º li mita. quam in praxi tenendam existimus.

2 Adsptes etz. hanc differentiam directa et utilis actionis plerumq. respectu unius psonae considerari et examplificabis in infinitis ca sibus in quibus utilis accomodatur eod. de negotio stic to iuris rigore directa non competit ut. in 3.a acceptio. s. tradita actionis directae plerumq. etz. considerat respectu diversarum psonarum sicut uno eod. q. temp.e directa sit penes unum

utili. v. penes alium ad quem utilitas pertinet eius. armodat. l. Iulianus. 14. §. si procurator. ff. de actionibus. empti. l. 1a pr. qui in pertinentium iuncta gla. probo in rem ff. si ager vectigalis petatur ——— ~ ———

Quo supposito Iustinianus hic definit actionem. Cuius definitionem sequitur in. l. nihil aliud. e. 90. de actionibus. ubi Accursius per omnia probat eam declarat ex qua plane colligitur evidens consequentia. ille non habet ius persequendi in iudicio qui caret actione ac per consequens cum sine ea nemo experiatur l. si pupilli. §. videamus de negotiis gestis non potest in iudicio agere bene tamen potius excipere. Cuius ratio tradit gla. probo persequendi. in. d. l. nihil aliud, ubi ad privatam alicuius commoditatem iudex non valeat officium suum praestare non petente impetrari l. diu cautioni 4a. §. hoc autem iudicium de damno infecto poterit ad utilitatem partis privatus non petentis agentem sine actione per officium suum exhibere ita Accursius probo poena in. l. ubi pactum. C. de transactionibus. quem sequitur Ripa in

d. §. hoc autem iudicium n.º 51. et Bart. in l. si unquam §. pactum ne peteret ff. de pactis Tiraquelus in l. si unquam C. de revocandis donationibus n.º 281. C. de revocandis donationibus. Sed adhuc obstat. lex postumus 6. §. si quis exist. de inofficioso. ubi ille qui non erat suus heres ab intestato atque ita contra testamentum agere non poterat. l. illud. §. si quis filium. ibi. quia non erat ne ipse suus heres futurus ff. de contra tabulas et admissus fuit in iudicio et de inofficioso egit obtinuit et sententia valuit ———— c ————

In qua dificultate variis rejectis solutionibus dic eo in d. §. si quis exist. sententiam valere licet actor sine actione egerit quia nemo exceptionem opposuit nec Iudex ex officio eum rejecit idque probant ea verba nemo. n. eum expelit. et casu obtinuerit ita eum. tex. intelexit Padilla. in d. l. ubi pactum n.º 16. C. de transactionibus. secundum quam resolutionem erit limitandus tex. in l. si pupili §. videamus. de negotiis gestis ubi intelliges. l. cum putarem. 37. familiae erciscunde et in l. at quin natura. 20. §. si cum me absente tu subijcere debes aliquem qui te meo nomine petat. ff. de negotiis gestis cum aliis similibus.

147

similibus. quia qui agit sine actione quia nemo exceptionem
opposuit. nec Iudex eum repellit sicut procedit. lex 10.
titulo 17. lib. 4. novae recopilationis. in fine ibi. sciendole
pedido. neque inde tamen fuit. tex. in c. cum dilecti de emptione
et venditione. ex quo plerique deducunt sententiam latam
virtute inepti libelli non valere. quanto nobis
in ea sententia non fuerit opposita ut ibi. Abb. nam
omisit quae tradit Pinelus in l. 2. 3. parte c. 3. n. 15. C.
de rescindenda venditione. dicens sententiam fuisse nullam
non quia libellus fuisset ineptus sed quia fuit contra
ius pronunciata nam cum iudicas teneri reum ad
dimare emptorem reum disiunctiva vel ad resti
tutionem rei vel ad iusti pretii suplementum
l. 2. C. de rescindenda venditione. ad unum tantum
condemnaverunt scilicet ad restitutionem rei ita Pa
dilla in l. 1. n. 33. C. de iuris et facti ignorantia
Ad plura etiam circa definitionem quod hic alias prosequtionis
verbum stricte sumatur. l. pecuniae. verbum 178. et actio
nis verbum prosequutionis de verborum significatione hic vero sumi et largias
ut actionem personalem qua personam prosequimur
et realem qua rem a quocumque possessore petimus
comprehendat. l. actionum genera de actionibus

Et cum in hac diffinitione ponatur verbam ius loco generis alia præter actionem comprehendentis ut tradit glossa verbo ius in l. nihil aliud. ff. de actionibus. servitutes et alia verbum persequendi ponitur ad differentiam obligationis qua nihil persequimur. sed astringimur ut in pr. institu. de oblig. et ad differentiam exceptionis per quam non persequimur sed repellimus actorem. l. 2. de exceptionibus nec obstat tex. in l. 1. de excep. ubi nam reus excipiendo actor est. nam id improprie dicitur ut significat consultus in ea l. 1. verbo videtur significante impropietatem et vide accursium ibi. verbo videtur ——— ~ ———
Ponitur etiam in diffinitione in iudicio ut intelligamus non posse quem extra iudicium propria sua autoritate a debitore exigere l. si quis in tantum C. unde vi ponitur etiam secundum glossam ibi. verbo in iudicio ad differentiam eorum quæ fiunt aliquando extra iudicium non tamen sunt propriæ actiones ut si nocturnum vel diuturnum furem quis interficiat nocturnum quomodocumque diuturnum si telo se defendat. l. duodecim tabularum relata in l. itaque. 4. ad l. aquiliam c. si perfodiens. 3. de homicidio Placa de delictis c. 23. n. 3. item debitorem meum fugientem propria autoritate aprehendere possum. l. ait prætor §. si debitorem de iis quæ in fraudem creditorum quod intelligas deficiente copia iudicis

generali. l. 54. C. de decurionibus lib. 10. d. l. 10 ttº 15. pª 5. Deciusque dº 75. quod adde ad d. 4m fidem
porem ~

Adstat etiam Corrasium lib. 6. q. miscellanearum c. 27. nº 4. et Sarmiento alios referendo lib. 6. l. selectarum c. 2. nº 9. existimasse extraiudiciales petitiones quae non sint actiones propter l. dicta requiri antequam ad actionem deveniatur probantque suam sententiam circa extraiudicialem denunciationem per l. sm quidam Iberus 11. de servitutibus urbanorum et 6. quadere volo cum Ibero loquaris. pro qua etiam sententiam expendo l. sicut nuit. 4. de pignoratitia actione ut non solum requirit extraiudicialis denunciatio quinimo ttina denuntiatio. idem probat lex 42. ttº 13. pª 4.

~ Ceterum dic non esse necessariam extraiudicialem denunciationem et in obligationibus in quibus dies apponitur nemini dubium est cum dies interpellet pro homine. l. magnam C. de contrahenda et comitenda stipulatione et in aliis probat Imperator in § aselamus in fine sub isto ttº. Nec obstat d. lex quidam Iberus nam ea verba volo ut cum Ibero loquaris non sunt iuris consulti:

UVA.BHSC

p. ipsis pertendis de pezcandis paulum ut cum libero loquatur, ne remilicitam faciat et t. finitr clausula et b. paulus respondit nova incipit Necz etz obstat d. lt. si convenit ff. de pignoratitia actione. nam b. catina de nunciatio requiritur qr fuit appositum pactum de pignore non vendendo et ut eo pacto non obstante liceat vendere ea tina denunciatio requiritur sm. formam gtz. b. pbo nisi ei. consultiz tz agit qr. quotiez non fuit obligationi dies apposita si prius faciat aliquam extraiudicialem denunciationem ut in oib9 expensis postea factis teneatr reus alias si statim compareat in iuditio et soluat deficit calumnia et temeritas. l. properandum. §. sin autz alterutra. C. de iudicijs. et vide Paulum in d. l. quidam Iberg ——— ~ ———

p. grauem tinet dificultatem pbum definitionis qd sibi debetr, eo qd solum competat actioni psonali per quaz qd. nobis debetr petimus non vero reali cum per eam qd. nostrum .e. petamus. §. oium infine p. t. in rem actio de rei vindicatione. idqz nobis deberi non pot. cum nostrum sit §. sic itaqz discutis p. eod. vn. Aco. Relatz agta. t. pbo qd. sibi debetr existimauit actioni tantum psonali hanc difinitionem competere ——— ~ ———

Pomisis alijs solutionib9 dic etz id qd nostrue.

UVA.BHSC

 149

largo modo dici nobis deberi uluti in l. unica §. igitur in fi. C. de rei uxoriæ actio. b. doli debitum iuncta. l. in rebus ff. eum here dem rei ... dotium. facit tex. quiaetiam b. ff. apud Laureonem de jisque in fraudem creditorum nam ...

...

Sequitur tex. in §. 2°.

Beltran — a 15 ... 94 — Parra

Diminuta videtur hęc diuisio cum sint aliæ actiones quæ sub aliquo harum non comprehenduntur quales sunt mistæ de quibus vlpianus in l. actionis ff. eo 36. §. mistæ de actionibus quales sunt familiae herciscundę finium regundorum communi diuidundo vti possidetis vtro... propter quam difficultatem Menochius ... existimauit huic Justiniani

divisioni habenda est .3. specierum ut sint actiones personales . reales, aut mixtæ. ——

Iassig. v. h. probo suma hanc Iustiniani defendit divisionem eo quod . aliquando . mixtæ ad reales . aliquando v. ad personales reducantur sicque sub duobus nostræ divisionis membris contineantur. præsertim cum etiam . mixtum. sub simplicibus contineatur arg. legis. si ita scriptum .13. de liberis et posthumis . l. cum servus. 31. § quæ ex mixtura quaedam constat de conditionibus et demonstrationibus . l. Clemens. 21. de hæredibus instituendis ——

Sed hæc solutio non est sustinenda cum non sit undequaque verum mixta semper sub simplicibus contineri l. vim passam. 39. § præscriptione ff. ad. l. iuliam de adulteriis . l. adeo. 7. § cum quis. de aquirendo rerum dominio —— & ——

Vnde omissis aliis solutionibus dic actiones contentas in d. l. actionis probo. § mixtæ de actionibus . tanquam personales ad primum nostræ divisionis membrum esse reducendas cum ex quasi contractu nascantur ut in actione communi dividundo et familiae herciscundæ probat tx. in . §. item si inter aliquos s. de obligationibus quæ ex quasi contractu et actionem ad exhibendum esse personalem probat l. in hac actione

 150

z. ff. C. aut. ff. ad exhibendum et in aliis actionib.
et interdictis vide glossam magistram in d. l. 3. § aut.
per hoc aut. personalis ff. ad exhibendum.

In. tex. t. ex contractu
et sin personalis. Parra

Colligitur ex Iustiniano text. quod si quis contrahat cum aliquo ex
contractu actio personalis prodita sit. quod imbuit illam pro bis
que casu ver. plane sequitur certare vel aliquo ex casu mi
so cum ex contractu obligatio sit personalem obligatio
nem ad 3.m rei possessorem non transire. l. 1. § si heres
precepto fundo ad Trebellianum l. Titius. fi. §. lucius
titius & contrahenda emptione. l. si fidei commissum. 50 §.
tractatum & iudiciis. et vide Bart. pro pulchra
adnotantem in d. §. si heres precepto fundo. Hinc
etiam fit ut si quis alieno nomine rem vendiderit et adiu
tionem promiserit re evicta ipsum de evictione teneri
non. vero dominum cum personalis sit actio. l. procurator
qui pro evictione C. & procuratoribus. ubi vide elegantem
glossam per hoc non lebabitur quis. et e. ra.

Vide Bart. in d. §. heres precepto fundo n. 2. propter pre
dictam rationem tenet ad versus 3.m rei possessorem non posse
remedium legis 2. C. de rescidenda venditione intan

tam

qr. psonale benefm e. et ex psona sui autoris emptor non reuenitr. l. 4. v. autoris & doli exaspt. l. dol. 9. 10. C. & rescidenda venditioe. et qdo reme dium . d. legis. 2. cspetat adpsq 3m possessorem vide Cob. lib. 2. variaz. c. 3. nro. ——— ~ ———

ex qua etz resolutioe. colliges vnum valde in praxi nece sarium qd si alicui debitis et are alieno grauato rem meam vendiderim habita fide de psio quo casu do minium sine precij solutioe in emptorum transfertr q. vendita vo. et s. de rez diuisioe. si ego venditor postea concurrant cum alijs creditoribq ipotecarijs procul dubio etz in re quam vendi ab ipotecarijs erunt praeferendi cum tantum psonalem ex vendito ha beant actionem ex nostra tr. pbat hr procuratoris q. plane ptr. ps. p rescidendi & ri cu toria actioe. vne ven ditor vt sibi consulat faciat rem esse venditam ps. pre cio sibi obligari. l. hz 7a qui post. C. qui potiores in pig. e l. 30. tt. 13. p. 5. sicq debet intelligere. tx. in auth. & qualitate dotis. q. sit cosequens. cola. 7. vt cum mutuat ad emptionem sibi et perexerit rem emptam sibi ipotecando aliat. priuilegium non habeat ———

ex qua diuir etz in filo elegantem et. doctrinam Rodici Suarez in. l. post rem iudicatam in declaratioe. legis Regni limitatioe. l. no. 14. et 15. vt instrumentuz habens paratam executionem non possit execu tioni mandari cum ius exequendi psonale sit 3o.

3um possessus)

UVA.BHSC

per viam ordinariam conveniendus etc. et vide Imolam consilio incipiente viso themate. col. pen. et consilio 34. incipiente in causa que vertitur volumine 3º. unde pulchre notavit Rodericus Suarez ut supra non esse eo casu ad possessorem 3m. possessorem intentandam executionem per actionem ipotecariam ne alias actor reijciatur. item ad possessorem heredem qui pro parte sua aliquas obligatas possideat potest intentari actio realis ipotecaria ad possessorem rem ab illo possessam sine eo quod pro portione fiat excussio ad possessorem alios coheredes l. 2. C. de hereditarijs actionibus. Xontra potterit intentari ad possessorem ipsius executio nam cum personalis sit personalisque + obligatio pro portionibus hereditarijs heredibus et in heredes detur pro totum. C. de hereditarijs actionibus ad possessorem heredem possessorem non poterit intentari ———

sitque in instrumento habente paratam executionem apponatur pactum de non alienando domus vel aliam rem ipotecatam cum tale pactum impediat dominij translationem .l. si creditor. § fin. de distractione pignoris saltim quo ad commodum creditoris in cuius favorem tale pactum de non alienando fuit appositum ex Roderico Suarez ut supra ius exequendi transit ad possessorem 3m. et sic ipse Rodericus testatur obtinuisse in ardua quaestione et facit lex fin. C. de iure emphiteutico

UVA.BHSC

Item si alienatio esset facta in fraudem creditoris tunc ea
visa sm. formam ... si qs in fraudem ... tt.
pot fieri executio ex ... legis item. 3. iunctis gta. 6.
... vsucapstz ... loccum de alienatio. iudicij
mutandi. ca. facta. tradit. Angelus in. l. creditores
vt. Bart. C. de pignoribus. ——— ~ ———

... vrget. tx. ad ... dicta. in. l. nihil ... oni
123. 6. salua. tz. legati. causa. de legatis. 1°. vt. ...
sonalis. actionem ipsam sequitur. et ... 3. possessorem
possessam personalemque ... fuisse actionem ... stat ex
l. ... sm. ... Lucius Titius de ... henda emptione et ea ...
salua. tz. legati causa. ius reale. ... seruari de mons
trant. l. alienatio. 67. de ... henda emp. l. si debitor
12. C. de distractione. pignoris ——— ~ ———

In qua difficultate omisit que tradit Cob. in. c. ... de testa
mentis ... n. 8. dicens fauore alimentorum. ... fundum
ipotecatum quoties exeo alimentorum legatum relin
quitur. l. si qs libertis. 2. de alimentis ... legatis
... idem tenet ... relatus et sequitur agita in. l.
Lucius. 12. ... ex reditu eod. ... intelligens ad quemcumque
beneficij possessorem eclesiasticam pensionem ... dirigantur
gante de pensionibus. q. 44. cum pensio alimentorum
vicem obtineat ex Romano n. 388. ——— ~ ———

Neque m. talis alimentorum favor in id invenit, nec ad id
probat in d. l. si quis libertis de alimentis et cibarijs legatis cum
loquatur in casu longe diverso scilicet in fisco successore universali
qui cum suo honore et causa bona occupat ut ad praestit onera
debeo praestanda. et probat lex quidam testamento §. quo
tit. de legatis. 1. vn. dic tex. in d. l. nihil proponi de leg. 1.
§. salua est legati causa intelligendum esse salua causa legati
virtute obligationis personalis ab herede praestanda non vero
a possessore virtute realis cum nulla sit et hic verum sit
verbum causa ad ius reale plerumque referri l. si convenerit
13. §. si fundus de pignoraticia actione hoc est quod dicit
circa subiectam materiam ut si actioni reali tale
verbum adijciatur intelligatur salua actione reali si vero ad
ijciatur personali intelligatur salua actione personali sicuti
alias causa [illegible] pro iure accipitur l. cum pater §. fidei tuae
de legatis 2o. et causa possessionis pro ipsa possessione l. 1. C.
quae personas minus et obstabit lex in cap. 14. §. fin. de
minoribus ubi minori decepto in venditione datur
in integrum restitutio adversus 3um rei possessorem, emp
tore non existente solvendo nam illa lex loquitur
in actione personali in rem scripta quae fin. distinctione
d. §. fin. sequitur rei possessorem et etiam in l. 3. verbo

est autem ff. ad exhibendum.

UVA.BHSC

p gravius l. plane 97. §. qui rogatus de legatis 1.° vbi emptor servi heredis instituti tenetur ad hereditatem restituendam, sicque actio personalis fidei comissario pro fideicomisso petendo competens, licet personalis sit competit adversus 3.um hereditatis possessorem, scilicet servi emptorem idque plerique putant procedere quando qui rogatus erat hereditatem restituere non erat solvendo pro qua sent. ponderant tex. in l. si maritus fundum. 7. §. vlt. quod si maritus solvendo non erit. de fundo dotali, sumarque vero in d. §. qui rogatus. veru existimat cum emptorem teneri ad fideicommissi prestationem non ex quod personalis actio transeat in emptorem, sed potius ex mente testatoris volentis eum obligare ad fideicommissi prestationem ad quem hereditatis modum per servum devenerit sicuti in alia simbola specie dixit jurisconsultus in l. si alienus servus 64. de leg. 2.° cum ergo in d. §. qui rogatus servus fuisset venditus antequam adiret hereditatem iussu emptoris non vero venditoris debet intervenire sicque ad fideicommissi restitutionem ex voluntate testatoris tenetur emptor ex d. l. si alienus servus. 64. de leg. 2.° ——— ~ ———

Neque obstat eo casu sive d.° emptorem esse conveniendum sive execution quantumvis venditor sit solvendo cum commodum hereditatis ad emptorem pertineat ex d. l. si alienus servus. atque ita iniusta videtur distinctio iurisconsulti in d. §. qui rogatus. nam sciendum est in d. §. qui rogatus venditorem carius vendidisse servum ob spem adeunde hereditatis, sicque cum haberet eius estimatio ex ipsam hereditatem habere videtur arg.° legis si rem et pretium de petitio.e hereditatis et legis si servum 28. § promissa la. testamenti idque insinuavit I. C. in d. §. qui rogatus, tum cum pretium hereditatis quam restituere rogatus est habeat eo v.°

non solvendo

UVA.BHSC

cum emptor hæreditatem habeat factu exclusione in venditore merito ad fideicomissi restitutionem ex d. l. si fiera aliena. cum ptertenetr. Vnde dic non obstare tex. in d. l. si maritus fundum. ff. de fundo dotali. nam ibi vtilis actio propter publicam vtilitatem quæ in dotibus versatur datur soluto matrimonio datur. vnde pauldubio. z. c. censet in d. l. si maritus iuris rigorem tex. in d. l. cum directam actionem denegat.

~ In. tex. ibi. aut ex maleficio ~

Ipse probe satis demonstrat Iustinianus quem ex maleficio obligari qd etiam antea demonstrauerat per totum tit. ff. de oblig. quæ ex delicto nascebat. tex in l. quæ. q. §. de post litem probo quod esse ex delicto. ff. de fideiussoribus. l. in maleficio. 4. de actio. et oblig. qd Iustiniani responsum difficile redditr cum obligatio sine consensu non oriatur l. . §. conuentionis probo adeo ff. de pactis. l. consensu. 2. de acti. et oblig. delinquens vero nullateuus in delicti pœnam consentiat cum etiam delinquente ignorante maneat pœnæ obnoxius. l. ... de legibus ignorantia vero nullus fot de consensus. l. consensisse. 2. de iudiciis ibi non habent consensum vnde Bart. in l. ex hoc iur. in fine de iust. et iur. existimauit delinquentem non tamen quad. ratione ad pœnam teneri qz. ipse delinquendo tacite in pœnam consensit pro qua opinione est tex. in l. imperatores. ibi. (ipse te huic pœnæ subdidisti) ff. de iure fisci et est. comis resolutio vt constat ex plerimis quos refert sob. in c. alma. i. parte §. decimo de sententia excomunicationis pro qua etiam opinione facit etiam tex fin. C. ad l. maiestatis (Cod. et inde quodam modo sua mente punitus est). ——— ~ ———

Cæterum

Cæterum h. libenter cedam delinquentem ad pœnam obli gari non. tamen concitior id esse qd. delinquens in pœnam consentit quinimo existimo nil magis a delinquentis consensuali numquam in Legis pœnam consentire aut obligationem contrahere cum existimauerit a. l. pœna vel fuga aut aliter immunem futurum vide. D. Tho. 4. sententiarum d. 18. q. 2. art. 5. ad 2m. inquit pœnæ principium extra nos. e. nec requiritur ad pœnam qd. sit voluntaria imo magis de ratione pœnæ e. qd. sit contra voluntatem vide. Bart in. l. si tibi. §. quod. de pactis. expresse asserit nullum adesse consensum obligationi quæ ex delicto nascitur Socinus etiam in. l. certi conditio in pri. n. 2. si certum petatur. scripsit dubium esse qd. obligatio natu ralis in delictis a consensu procedat vide. D. Augustinus lib. 1. retractationum c. 15. cuius meminit Gratianus in. c. 1. 15. q. 1. cum dixisset peccatum non posse esse nisi voluntarium etiam in eo qui timore mortis peccat ut in. c. merito. 15. q. 1. seq. esse subdit de pœna peccati quasi ea ab ignorante et nolente tra hatur. ——— ∾ ———

Cæterum ea quæ Augustinus tradit parum nostræ dispu tationi suffragantur cum pœnam peccati appellat

UVA.BHSC

et intelligat vitium nostrae naturae per peccatum primi parentis corruptae et solutae a iustitia originali quam primus homo in sua creatione sortitus fuerat hoc m. vitium carnis e. concupiscentia quae poena dicitur et e. originalis peccati soluta namque originalis iustitiae armonia concupiscentia in membris nostris dominari esse nec eficit vires sensitivas ut cogitatio homi nis prona sit ad malum caroque concupiscat adversus spiritum et spiritus adversus carnem vnde Paulus ad Romanos 7°. video inquit aliam l. in membris meis repugnantem legi mentis meae et captivantem me in l. peccati quae e. in membris meis. Vnde sub correctione Sanctae matris ecclesiae per baptismum tollitur illius peccati culpa nec ullus remanet culpae reatus et sic tollitur peccatum originale quod voluntate primi Parentis voluntarium e. et nobis hereditarium manet tamen peccati poena etiam post baptismum scilicet concupiscentia ——— ~ ———

Quum existimo verius in delictis iuris naturalem obligationem sine consensu naturali et aequitate

suadente alteri non ledere ut. m. adest q. quitas ad obligatio nati. l. sticum aut pamphilum. §. nati de solutionibus. qd. inteligas quantum ad resarciendum damnum parti illatum. Caeterum quoad paenam vide Alfonsum a castro. lib. 2. de l. paenali nec obstat. d. lex. imperatores. nam ibi. loquitur imperator. p exagerationem. nec etiam obstat. d. l. x. fin. C. ad. l.m iuliam maiestatis. nam ibi. loquitur imperator impropie et ut constat ex verbo quodammodo.

In tex. ibi. prditus sunt actio
nes. in rem.

Quamuis actionem in rem rem nostram ab adversario posessam recuperemus. l. 1.a de rei vindicatione adpotest tamen cautius aliqdo. remedio possessorio agi ex. regi legis his qui destinauit de rei vindicatione. sunt. n. maximi possesionis efectus §. retinendae. fsimo dum inst.a de interdictis. tradit castillo. in l. 17. tauri. verbo la posesion. Couarrubias. in. la natiter. §. nihil. coe. n. 16. de aquirenda poss. requiritur. tamen in rei vindicatione. ex. p.e agentis dominium qd. sig. bat Iustinianus. h. ibi. quam litibus suam esse. asirmet. probat. tx in rem actio de rei vindicatione adfi

tatis

non requiri dominium irrebocabile, sed revocabile sufficere. quod cum gravatis restituere et maioratus possessoribus utilissimum est. l. non ideo minus. de rei vindicatione. l. generaliter §. sub conditione. ff. qui et a quo pleno iure. heredis. d. l. 7. tit. 4. p. 5. y si despues del dia en adelante. Molina. lib. 1. de hispano primogenii c. 19. n.º 4.º sed de iure nostri Regni graviter obstat l. 45. tauri ubi cum successori maioratus sine apprehensione detur naturalis et civilis possessio et in eum transferatur videtur quod nullatenus ei posit competere rei vendicatio cum in reivendicatione requiratur possessio ex parte rei sed remediis possessoriis non utitur l. officium. de reivendicatione. vel remediis possessoriis non utitur. reivendicatione agere pot successor maioratus —

sed breviter respondendum est beneficium d. legis 45. tauri locum habere quando successor veram et realem possessionem non adquisiuit ceterum post aquisitam veram possessionem cum esset legis beneficium arg. legis qui habent. 3. de tutelis. et legis fundo mihi legato. 4. ad l. falcidiam. poterit his predictis intentare rei vindicationem quotiens cadit a possessione alicuius rei maioratus. et vide Gomecium in. l. 45. tauri n.º 114. sed graviter superiori resolutio ni obstat lex si quis emptionis §. si hec sub illis. C. de

praescrip.

prescript. triginta vel quadraginta annor. ut si ille qui per triginta annos rem cum mala fide possessit si per vim deijciatur a re possessa pot eam vindicare et tamen dominium non habet sed solum ex cap. d. l. sicut emptionis. § 1. versic. sin vero mala fide. quam difficultatem sequens Bart. in l. quidam. 27. de editionibus institutionum. existimat quod tamen regulariter rei vendicatio non detur nisi dno ex. d. l. in rem actio cum similibus tamen aliqdo etiam non dno datur scilicet vim passo in odium violenti possessoris et hec est coïs interpretatio teste Gomecio in l. 45. tauri n.º 183. ——— ~ ———

Sed mihi manifeste hec interpretatio ex his quidestina cit. 29. de rei vin. ut consuluit Gaio. utilius esse spoliato agere possessorio quam petitorio. propter difficultatem probandi dominium requisitum in petitorio quod longe distum est si spoliatus posset aliquo modo rei vendicatio. cum eo casu quantum bis ageret petitorio facillimum erat probare spolium. vide Ripa in c. cum ecla. n. 16. de ca possessionis et proprietatis et Jaso in l. naturaliter. § nihil coe. de aquirenda poss. ex violenta dijectione oriri quamdam dominij presumptionem sufficientem ad intentandam rei vindicationem quod non placet cum probatio non debeat recludere presumptive. sed sufficienter. ex l. neque ~~natales~~ natales. C. de probatio nibus. ——— ~ ———

Vide cuiusq.

156

Vnᵉ. omissis quamplurimis solutionibus. existimo ꝓ clar.
legis. ꝗ. qꝫ emptionis §. ꝑ hæc sap. illis ꝟ. liabis priori
possessori si non vlla d. eam vindicare u. referenda ad
verum Dnm non v. ad malæ fidei possessorem ita vt
sit sensus ꝗd. cum in §. præcedenti. dictum fuisset illaꝫ
qui ꝑ triginta annos malaside possidebat non solū
num ius adversus dnum habere ꝑ solam exceptionem
postea limitatur in. d. §. ꝑ hæc sap. illis. in eo qui ꝑ d.
triginta annos rem occupauerat eam malafide et
ꝑ violentiam eam sequuta erat. qꝫ tunc si nulla
d. debit Dno eam vindicare quam solutionem ve
rissimam existimo ꝑ si forsitam alicui non placeat
poterit respondere illam dictionem non esse intelligendaꝫ
de propria et stricta rei vindicatioⁿᵉ. de qua ti. ꝑ de
petitioⁿᵉ generali ex aliqua ca. alicui competenti
vt in. l. in rebꝫ. C. de iure dotium et in. l. plerumqꝫ
eodem ——— ~ ——— ~ ———
Redit etiam difficilis nor ter. tx. ex. l. 12. ancillam C. de rei
vindicatioⁿᵉ vbi mulieri quæ rei dotalium bona domi
na. e. l. in rebꝫ. C. de iur. dotium ꝟ. et ab initio vxori
vi. fuerunt et in eis ꝑmanserint dominio. d. l. si sponsa
ꝗ. 24. §. si maritꝫ. rei vindicatio denegatur ꝑ soluto
matrimonio in qua difficultate omissa solutione
forsitam etiam vera distinguentium inter dominium nata

Facile id quiritum competere et quod hoc adversus vindicationem requirat nec sufficiat nati ipsius uxoris aliter ego resp. constante matrimonio exercitium dotis actionum marito competere quemadmodum dicimus et in bonis adventitiis filii quorum ipse filius dominus est l. fin. C. de bonis maternis. actionis vero exercitium patri competit quod adeo verum est ut etiam actiones uxoris aut filii honorem respicientes marito aut patri dantur §. patitur. inst. de iniuriis vide intelliges hic in l. 1. §. fin. ff. de iniuriis ——— ~ ———

Redit etiam difficultas noster. tex. ex. l. si cum venderetur. de pignoratitia actione est. aut vendicare eam potest. ut dati debitori vendicatio quantumvis dominium non habeat quod potius fuerit. est. in emptorem per creditorem vendi rem translatum. l. non est novum. 46. de aquirendo rerum dominio. l. si convenerit. 4. de pignoratitia actione. l. 41. et 42. tit. 13. par. 5. et dominium penes duos esse nequit. l. si ut certo quod si duobus vehiculum. ff. commodati §. cum domini um. ex sententia dictis sit penes emptorem non erit penes debito rem et tamen ei vendicatio competit ex. d. l. si cum venderet est nostrum tex. ——— ~ ———

Cui gravissimae difficultati Paulus Castrensis et Dulati ff. Cob. lib. 3. variar. c. 8. n. 3. respondent in d. l. si cum venderet dari debitori vendicationem propter utile dominium quod ipsi debitori re acquiritur ablata consigna

to.

precio ob pactum de retro vendendo. qd sustineri
non pot. cum pactum de retro vendendo novam requ=
rat traditionem vt in antiquum dominum domini
um transferat que traditio nondum intervenerat
in. d. l. si eum venderet vnde omissis interpretationib9
cumulatis ab alciato in. l. traditionib9. C. de pactis.
dic in. d. l. si cum venderet debitori competere obla
to precio rei vendicationem qr. ē. ob ea probacio
sita in venditio. vt si solueret debitor pecuniam
precij emptori liceret ei recipere rem suam precio
soluto resolui venditionem ac si nunquam fuisset ce
lebrata instar pacti legis comissorie. l. 1. et 2. ff. de l.
comissoria. aut pacti de in diem aditio. l. 2. ff. de in diem
adictione. cum emptione resoluta per oblationem precij
petam a debitore debitori competit rei vendicatio. l. sicut
ita distracta. 3. de rescinda emptio.
Nec potest aliquis obijcere. qd in terminis. d. legis si cum
venderet nequaquam poterat esse debitori pac=
tum resolutiuum ē. appositum per creditorum vendito
rem nec ex eo debitori aliqd. acquiri poterat arg.
legis stipulatio ista. §. alteri de verbor. responde
ri tn. pot. actionem alteri per alterum aquiri posse
quoties paciscentis interest vt alteri acquiratur
§. si quis alij qui stipulatur de inutilib9 stipulatiob9

Vn. in d. l. si cum venderet venditoris intererat vt tale pactum debitori quæreretur nam cum tc creditor minoris iusti precij venderet tenebatur debitori in id quod iusto precio deest quod venditor minoris vendiderit constat ex eo quod emptor passus est tale pactum resolutiuum in venditione apponi quod pars precij est l. fundi partem de contrahenda emptione ——

Redit etiam difficilis noster tx. ex l. vindicatio. 97. de rei vindicatione vt. serui peculio legato non dat legatorio vendicatio quia propter legato propriis vindicatio legatario competat t. l. §. fin. ff. de rei vindicatione. Contra propter dicti legati legatarij Doctores est l. cum pater. 79. §. fundo de leg. 2. rei difficultati omissis solutionibus varijs dic. t. solum peculij sub nomine vniuersali vendicationem negari quod singularum rerum quæ in peculio erant vindicationem radit aliq ui ea ratio est. nam eo ipso quod a seruo vl. filio peculium separatur. peculium esse desinit. l. peculium ff. de peculio est quod maximum discrimen in vendicatione peculij sub hoc nomine vniuersali aut in vendicatione singularum rerum quæ in peculio erant quam colliges ex l. si hæreditatem. 4. de petitione hæreditatis iuncta l. non pot videri. 23. ff. de iudicijs. —— ~ ——

UVA.BHSC

158

&. pro meliori huius tex intellectu aduertas non solum prae-
dictam rei vendicationem dari adversus possidentem
verum etiam adversus eum qui dolo desiit possidere. l. qui
petitorio. ff. de rei vindicatione cum pro possessore habeatur
qui dolo desiit possidere quo casu ex his quae a nobis
tradita sunt in Rubrica huius tit. non directa sed utilis
erit vindicatio ut tradit glossa verbo restitutionis l.
unica C. de alienatione iudicij. qua veram rei aestimationem recuperauit ita Rebuffus in l. unica C.
de sent. quae pro eo quod interest. glossa 1. n.º 148. immo etiam qui
se liti obtulit habet locum rei vindicatio leg. his qui
se obtulit. 26. servata dispositione. consulti eodem et in l. sequenti
ff. de rei vindicatione. cum fit condemnatio facienda in
aestimatione rei. lege qui se liti. 48. de petitione haeredi-
tatis. l. in actionibus. 9. §. de in litem iurando. l. 2
tit. 3. p. 3. adverte tandem quod si quis dicat se non possidere
cum ex parte rei petiti in vendicatione possessio negatur
non muniri sit. postea quam negauerit se possidere
conuincatur ab actore adversario probante eum possi-
dere statim per iudicem rei petitae possessionem actori adiudicandam etiam si actor non probauerit suam esse.
l. fin. ff. de rei vendicatione tunc enim licebit reo a quo
ablata est possessio probare dominium rei ut postea
rei vendicatione possit agere. l. 3. tit. 3. p. 3.

UVA.BHSC

Sequitur tex. in §. eque si agat.

Eadem ratione tex. in pbo eque demonstrauit pro servitutibus etiam recuperandis dari actionem in rem instar rei corporalis licet in aliquibus differant ut postea videbimus. dariq[ue] in rem actionem demonstrat Iustinianus tex. hoc pbo eque et haec actio est in rem quae confessoria appellatur pro servitute recuperanda negatoria vero pro neganda quae vendicatio in rebus corporalibus prodita non erat ex Iustiniano tex. pbi. quod genus actionis datur haec vindicatio tam pro servitutibus Rusticis quam urbanis ut constat ex prin. eiusd generis huius tituli §. probat tex. de servitutibus. 2. ffi. servitus vendicetur. et in hac etiam vendicatione licet sit rei incorporalis dominium requiritur ex parte agentis. sicuti in rei vendicatione rei corporalis diximus in §. praecedenti et hanc doctrinam tradit consultus in d. l. de servitutibus. prin. hic autem item quemadmodum aliquo. ut supra diximus utilis datur vendicatio etiam non domino in rebus corporalibus. pariter et in servitute veluti creditori pro servitute debita rei quam pignori accepit. l. creditori. 9. de novi operis nuntiatione et adptas non dicit actionem confessoriam vel negatoriam quia affirmatiuis aut negatiuis probis. recipiantur.

159

antr. cum in actio. servitutis altius non tollendi confessoria negativis. negativa vero afirmativis probis incipiatur. Sed quia confessoria ad hoc ut confiteatur adversarius debere. negativa vero ad negandam servitutem dictur sicque earum naturam sequendo. his nominibus nuncupantur. ita Accursius ti. § ibi altius tollendi per hec confinio respbatur. ——— ~ ———

Sed difficilis redditur noster tx. dum pro servitutibus actio tribuit in rem nam servitus aut pactio stipulatione aut testamento constituitur. §. si quis velit inst. de servitutibus. Sed ex contractu personalem actionem dat Justinianus in §. omnium. quia nam que agit verum quia si istud § pro servitutibus actio personalis non vero realis erit [illegible] tribuenda per ... interpretatio ad istas aliud esse quem mihi ex contractu debere servitutem que tamen nondum est constituta et tradita aliud vero est mihi deberi servitutem iam constitutam nam sicuti in rebus corporalibus dicimus non transferri dominium ante traditionem l. traditionibus. C. de pactis. pariter atque in rebus incorporalibus certum cum in his corpore carentibus tradi non est non possit patientia et usus vice traditionis funguntur l. quoties. 20. ff. de servitutibus l. cum. 3.

UVA.BHSC

Ar. d. ave. ff. de usufructu Vn. seruitute iam tradita
co^m^ni quae pot. actio in rem competit. si hii cui debetur
prohibeatur. Ceterum ante traditionem ex contractu
personalis actio. Et ita reciliatur arg^m^. cum contex-
tu pro hoc intellectu verissimo expendo pba. mei tx. t. que
pro agat qs ius sibi. t. qq pbii significat Imperator iam fuisse
ius dedi et seruitutem traditam et constitutam ex qua
doctrina intelliges. tx. in l. si partem fundi. 19. ff. quemad
modum seruitutes amittantur ubi si per decennium non fue
ro usus seruitute iam tradita et constituta amitto seruitu
tem per non usum Ceterum si nondum tradita et constituta
fuit solum promissa est aut contractu debita quantumlibet sta
tutum tempus intercesserit nil iuris amitto qi. nu-
lla seruitus fuit fuit duratactio personalis quae tantum
competebat et requiritur tempus ad eam actionem ami-
ttendam quantum requiritur ad praescriptionem actio
nis personalis ita gta in d. l. si partem fundi. pbo
qi. nullam et pboriis unde etiam intelliges legem ex
ipsimo posse. 98. de pbo. 4. ut intelligatur. in promissione
seruitutis. quae sub conditione fieri pot. et l. seruitutes. 4
de seruitutib. ut intelligatur in constitutione et tradi
tione seruitutis simpliciter promisse. nisi forsitam
amplecti velis intellectum gth. t. pbo ipso quidem iure

Vnde etiam intelliges quod quemadmodum in actione personali pro recuperandare corporali non transit actio personalis ad bonae fidei 3m possessorem l. fin. § fin. de rescindenda vendit. ita in servitutibus actio personalis competens pro servitute promissa nondum constituta non transit ad possessorem 3m possessorem l. si p. pr. 11. de servitutibus quae de servitute nondum constituta intelligenda est ex Taurisio t. lib. corrumpi l. pluribus 140. § fin. de verborum contrarium si iam fuerit constituta cum eo casu actio competat in rem transit ad possessorem 3m possessorem l. via 23. § si fundus de servitutibus Rusticorum. Adiptas etiam ex verbis Iustiniani. h. tribuentis confessoriam actionem in rem aut negatoriam pro servitutibus quam in l. examinata lib. post de bas in fine de iudiciis. afferre has etiam actiones competere pro recuperandis aliis etiam iuribus incorporalibus ex tra servitutem ut pro iure eligendi pro presentandi. de aimandi. vectigal solvendi aut iurisdictionis. tenet etiam gla in c. cum ecclesia sub- tiina de ca. poss. et proprietatis lib. quod quod iii. t. et hanc negatoriam adduxerunt canonici — Contrarium existimo confessoriam aut negatoriam actionem de qq. tr. solum dari in casibus expressis. ti. sh. pro servitutibus. et earum extensionem non esse faciendam. praeterea doctrina est expressa lib. in l. si ego emi. 13. § si de

usu fructu tradito. ff. de publiciana in rem actione
ut fuit necessaria publiciana in rem actio cum eo
casu a non dño acquisita fuerit servitus et confessoria
solum competat eo casu quo a vero Dño servitus fuit
constituta. l. de servitutibus ff. si servitus vendicetur.
nec obstat te moveant in d. verba Justiniani in ea quae si
agat quis ius sibi esse. cum Justinianus agat utendi, fruen-
di. vel per fundum vicini eundi etc. quae verba ca-
sum ad servitutes tam rusticas quam urbanas sunt
referenda. non vero ad alia iura incorporalia. vnde
Aeursius fortissime expeditum difficultatem. l.
in rem actio. 24. §. loca sacra de rei vindicat. probo quam
si non ad finem praescribendi asserit competere
conditionem ex canone per qua Aeursi. sentit. c. in l. uni-
ca ff. de condictione ex l. quam sentit. Aeursi hic et Bart. Ange.
et Jason ibidem. reconstat si in praxi. hic est servanda doc-
trina glossa in d. c. examinata et in d. c. cum ecclesia sabbati-
na. quam sequitur Roma de curte de iure patronatus verbo
eius n.o 6. Baldus in R. c. de usufructu Butrio et Abb.
in c. 2. de iudiciis. ————— ~ —————

Ex qua resolutione colliges quam doctrinam Bartoli in l.
naturaliter §. nihil. eod. n.o 18. de aquirenda poss.e quam sequitur
Jason et plures quos ipse refert eod. n.o 17. elegantem
esse in iuribus incorporalibus nam hic alias in iuribus incor-
poralium non possint occurrere iudicium petito-
rium

cum possessorio retinendae respectu eiusdem possessionis propter
repugnantiam et incompatibilitatem. cum intenden-
do quod petitorium dicat adversarium possidere intenden-
do vero possessorium retinendae dicat se possidere sicque tan-
quam allegans contraria non est audiendus. l. 1. C. de furtis
l. tertia. 99. ff. de conditionibus et demonstrationibus
c. solicitudinem. de app. negatur. praedicta petitorii
et possessorii retinendae cumulatio etiam ut cognosca-
mus quis actor est quis vero reus. l. actum 34. de
agenda possessione retinenda. l. isto. item in iuribus et in
corporalibus poterit petitorium et retinendae possessionis
remedium cumulari cum in iis praedicta non adsit
contrarietas neque ad iudicium conficiendum sit necessarium cog-
noscere quis possessor sit ut adversarius actoris vice
fungatur cum etiam ille qui possidet possit se negatoriam
vel confessoriam intentionem proponere. l. si forte. 6. §. sciendum
si servitus vendicetur ff. ——— ~ ———

In §. de. usu fruct. fundi.

Hic verbis significavit Iustinianus usum fructum ur-
bani praedii ex quo deduci videtur usum fructuarium
dominium et. cum servitutis petitio ei tantum competat
qui dominus est. cum sit in rem actionem petatur ex verbo com-
petat. l. usus fructus. 4. ff. de usufructu quemadmo-
dum quis utatur. et l. qui usum fructum 3. in fine. si

usus fructus petatur

sed contrat scribit Decius cons. 29. de plebe sig. l. item apud Labeonem. § si usum fructum de iniurijs qui probat usum fructuarium. dominum non esse. quam difficultatem late tractat Pinelus in l. 1. 3. p. nº 4 C. de bonis maternis. p. vera videtur interpretatio. glossa in d. l. usus fructus. 4. ff. de usu fructu ut usu fructu in multis casibus simili sit dominio cum usufructuario plurima cedant quae non nisi domino videntur cedenda ut tradit glossa in d. l. 4.

Vnº. adverte usumfructuarium imponere posse servitutem in predio in quo usum fructum habet ut tenet Accursius post glossam in l. in provinciali. 3. ff. de servitutibus in fine. C. de servitutibus. et quem tradit Iason. in l. in provinciali in pr. de novi operis nunciatione et in l. 3. § ex contrario nº 66. de acquirenda poss. durabit tamen ea servitus tanto tempore quanto usus fructus ejus qui constituit servitutem duraverit argº legis l. vectigali. de pignoribus. et vide Sevillam de servitutibus 1. p. c. 26. et secundum hanc interpretationem erit intelligenda lex 11. tt. 31. p. 3. dum in servitute constituta ab emphiteuticario vel feudatorio inquit vala para siempre debet intelligi durante jure constituentis ut intelligit Gregorius ibidem glossa

i. ad medium

3d. difficilis redit. noster. tx dum habenti usumfru-
ctum tribuit Iustinianus. actionem in rem nam
cum usus fructus servitus sit personalis. l. 1. ff. de ser-
vitutibus actio personalis non v. Realis usufructua-
rio erat conferenda. Sed breviter dicendum quod usus fructus ser-
vitus sit personalis cum persona terminatur. tz. cum debeatur haere-
mento usufructuario in rem actio pro usu fructu sicut pro
varijs servitutibus erit danda

Beltrany. in 2x b. vel. per fundum vicini Parra.

Significat Iustinianus servitutem in proprijs rebus
non consistere sed in alienis. quod in usu fructu dixerat in §.
non consistere sed in alienis. Sed obstat. lex sita
i. inst. de usu fructu b. rebus alienis. Sed obstat lex sita
stipulatus. 126. §. 1. de verborum obligationibus quam in eo. qui proprieta-
tem omitatur et in l. 4. si usus fructus petatur. b. usum fru-
ctum cum proprietate. l. usum fructu. 98. soluto matrimo-
nio ubi distinguitur. inter usum fructum quem mulier
habet in fundo proprio et eum quem in alieno dominus fu-
it. tx si cum testamento argentum 21. §. si fundum
meum. de exceptione rei iudicatae ubi probatur eum qui
habet proprietatem usum fructum habere et ideo si fructum
petat in proprietate rei non poterit usum fructum pe-
tere. quia videtur petere eamdem rem. ex ead. causa et obstat
ei exceptio rei iudicatae
In qua difficultate communis resp. alium esse usum fructum
formalem. qui a proprietate separatus. et de quo dici-
pitur.

nter. tex. in §. 1. inst. de usu fructu ubi a iure alienquentia de usufructu [illegible] ut servitus est alium est casualem qui proprietatem comitatur et ab ipsa causatur de quo loquuntur iura contraria quam usufructus divisionem observat Aurelius in §. 1. probo alienis inst. de usu fructu et in d. l. si ita stipulatus. §. 1. ff. fin. et in d. §. si fundum probo usumfructum est enim nostra sententia teste Maranta in d. his pot. n. 172. de aquirenda hereditate Pinelo in l. 1. 2. p. n. 9. C. de bonis maternis. ——

Nec obstat apud consultos has voces dispersas casualis et formalis usus fructus non inveniri neque tex. in §. 1. inst. de usu fructu qui solum alienis in rebus usumfructum constituit ex rationibus. unde cum solum usumfructum tenet Alciat. in d. l. recte dicimus et Covarruvias lib. 9. miscellanearum c. 9. et Sonang. lib. 4. commentariorum c. 3. n. 6. pro qua opinione facit tex. in l. quoniam non est ff. de usu fructu ubi apta consultus negat usum fructum in eo qui dominus est. et contra hac opinione respondetur ad iura contraria commoditatem ipsius proprietatis usum fructum appellari non tamen eum esse qui servitus est nam defendenda est communis opinio pro qua expendo tex. in l. si a [illegible] §.

163

~~...~~ de iure [?] servitutibus et haec verba causalis et formalis usufructus apud iuris consultos non inveni ante earumque effectus et substantia invenitur nomina vero clarioris intelligentiae causa a Doctoribus invenienda fuere ——— ~ ———

In. lex. 1. ducendi aquam

Aquaeductus est ius aquae ducendae per fundum alienum ita Iustinianus in § 1 in fine inst. de servitutibus et adpellatur in hac servitute non aquam ...iter quo aqua ducatur quo sensu intelliges l. tertiam §. qui habet in fine de servitutibus rusticorum ... iter debere cedi haustum non posse et l. 2m in principio C. de servitutibus et aqua quod intelligo quoties ex fonte vel flumine publico per fundum vicini aqua ducitur nam si ex fonte domini fundi ad auriendam aquam eius consensus erit necessarius et constitutio servitutis l. in concedendam ff. de aqua publica arcenda ——— ~ ———

Unde intelligas differentiam inter servitutem aquaeductus et aquae haustus ut tradit Iustinianus in §. 2. in fine iuncto §. inter rusticorum inst. de servitutibus

UVA.BHSC

et quis omnium doctorum per totam. hanc ~~facit~~ inter has servitutes constituat differentiam quod illa servitus fit ad ducendam aquam ex fonte vel flumine perenni hoc est ad auriendam aquam puteatam per text. in l. 1. § quamquam ff. de aqua quotidiana et aestiva ergo tamen existimo servitutem aquae haustus consistere in hauriendo aqua ex fonte vel flumine etiam perenni verbi gratia si ex fonte perenni Petri per fundum Ioannis aqua ducatur in fundum meum qui negavit hic duas esse servitutes. unam in fonte Petri ad aquam hauriendam quae non ducitur per eius fundum sed solum exhauritur ex eius fonte et aliam aquae ductus in fundo Ioannis. eaque servitus Petri aquae ductus non est cum Petrus aliter non possit esse quam aquae haustus. Unde in hoc quod est aquam haurire aut ducere hae servitutes differunt unde si advertas ad text. in d. l. 1. § quamquam de aqua quotidiana non sequitur. nam quod per hauriendam aquam ex fonte non competat aquae haustus sed quod ex eo quod ex puteo propter eius summersionem aquae ductus non competit. quia duci non potest. de aquae haustus non tamen negat quod si ex fonte alicuius aqua ducatur ad hauriendam ex fonte

aque haustus spectat in exemplu l. tradito

§ In tit. de servit. urbanorum prediorum

Distinguuntur predia Rustica et urbana non loco
sed usu itaque edificia omnia urbana sunt predia qui
in agro sint constituta horti vero qui in redditus sunt
quis in urbe constituti inter Rustica numerantur l. urba
na predia 198. de verborum sig. nec contrarium probatur l. ex ur
bana predia dum etiam stabula vocat urbana predia
nam ibi stabula sunt diversoria et taberne viatorum
gratia constitute quas hispane appellamus bentas
o mesones de eo tit. naute caupones et stabu
larii et de his loquitur d. l. ex urbana predia ut suadet
sequentia verba ibi vel alia meritoria ex quam sin.
in l. si fugitivi C. de servis fugitivis. servitus vero
Rustica vel urbana dicitur a predio dominante ita
ut si rusticum sit rustica sit servitus quis ab urbano
debeatur si urbanum urbana. l. 2. de servitutibus
rusticorum § pretorio vicini l. 1. ff. de servitutibus
ut usus fructus personalis servitus dicitur quia a persona
do debeatur que persone debetur effectus vero huius cogni
tionis maximus est nam servitus rustica non utē
do amittitur urbana vero ita demum si his qui debet
servitutem libertatem usucapiat. l. hec autem iura

q. de servitutibus urbanorum. ———~———

~ In tx. l. altius aedes suas tollendi ~

Ad coelum usque possequem domum suam tollere potest l. altius. C. de servitutibus et aqua quis obscuret vicini domus. l. cum eo. D. de servitutibus urbanorum dum modo inutilem non reddat vicini domum l. vicinas aedes. q. de servitutibus urbanorum aut nisi contra formam civitatis statutam aliquis aedificet x. l. qui luminibus de servitutibus urbanorum. quam omissis interpretationibus. quas. l. Conan lib. 4. commentariorum. c. 10. n. 10. interpretatur ex. l. imperatores de servitutibus urbanorum quae loquitur de legitimo spacio quod debet interponi inter domos vicinorum x. l. meniana. C. de aedificiis privatis. d. sm. 22. tto. 32. p. 3. cum ille tx. tractet de officiendo luminibus vicini absurda videtur haec interpretatio

l ~ Vniᵉ. dic in aedificiis servandam esse formam seu arcitecturam et altitudinem constitutam per l. aliquam municipalem x. quae debet intelligi. d. tx. qui luminibus. ex quo redditur difficilis noster tx. nam si ex l. communi pot. quis domum extollere libere q. ut altius tollat non est necessaria servitus neque placet solutio dicentium altius domum tollere non est servitutem nisi sit. ut imponamus vicino necessitatem aedificandi ut ex

eo

edificio edes meas ad emptorum tempestate liberetur l. si arborem. 16. §. interdum in fine de servitutib. urbanorum et sic qd habeant servitutem altius tollendi hoc est compellendi te altius tollere non saepe. nam dicitur in quo aliquid iure habemus. l. talem 41. §. si quis ita de heredib. instituendis et pariesmi hi servitutem debere non dicitur l. sicuti 8. §. 1. ff. si servitus vendicetur nam minuitur ex natura eius edes suas. quae verba ad propriam domum referantur. l. Quintus Mucius 27. §. argento de auro et argento legato Minus etiam placet dicere eam servitutem consistere in oppidis in quibus certa forma et altitudo edificandi observatur. tum quia lex Romana non erat constituenda ad particularem consuetudinem. tum etiam quia ut esset ea lex municipalis non poterat ei derogari privatorum consensu. l. ius publicum. ff. de pactis.

Alij doctissimi in nostra schola amplexi sunt interpretationem Theophili ut servitus altius tollendi intelligatur ubi erat constituta servitus altius non tollendi quo casu si concedatur altius edificare non obstante prima servitute dicetur constituta servitus altius tollendi. l. si domus 20. de servitutib. urbanorum salva pace tantorum virorum opinio

nullam invenio ratione defendendi praeditam inter
praescriptionem cum eo casu non sit constituta servitus
altius tollendi sed liberatio antiquae servitutis scilicet
altius non tollendi. et redit res ad pristinum statum
valebitque ad licitum aedificare usque superiorem
restitutionem ——————

Unde ultra omnes existimo Iustinianum tit. non dicere altius
tollere servitutem esse. sed competere actionem si intendat ius
sibi esse altius tollere quae quidem actio licet verbis affirmativis
recipiatur negatoria est. vide ea quae diximus in pr. huius §.
unde si Titius velit aedificare et impediatur a Sempronio dicen
te ei deberi servitutem altius non tollendi poterit Titius
negatoria agere dicendo ius sibi esse aedes suas altius tollen
di non quod Titio seu eius domui debeatur servitus, sed quia libera
est eius domus. scilicet agit negatoria verbis affirmativis recepta
confessoria vero quae pro servitute competit est quae traditur a Iusti
niano. tit. pro. vo. quoque. et altius tollendi ut possim agere
adversus levantem domum debentem domui meae servitu
tem altius non tollendi ut possint agere confessoria verbis
negativis dicendo non esse ius adversario altius tollendi
Quo intellectu si servanda est interpretatio Haussi
tit. pro altius tollendi in pr. ubi dicit illam esse confesso
riam quia verbis negativis recipiatur ut dictum est in
pr. huius tit. §. hic et quantum dubitatio est exitu nega
toria verbis affirmativis recepta ——————

UVA.BHSC

166

~ In § ex. t. 2.^a quest. ~

Presupposita differentia confessoriæ et negatoriæ actionis a nobis s. tradita ad dictas negatoriam actionem posse agere tam dominum qui nullam servitutem libera nisi si vicinus in quasi poss. servitutis inveniatur. sive ipse qui agit in poss. libertatis ex qua doctrina inteliges quædam specialia quæ in servitutibus observantur alias non observanda. 1.^m fit qd. h(?) alias onus probandi actori spectat l. actor 23. C. de probationibus adeo ut eo non probante reus veniat absolvendus l. 1. § interdictum. ff. quippe sufficit ei quod possideat. ff. uti possidetis. tamen in servitutibus si actor agat negatoria per eam solam habet fundatam intentionem cum vina quæst. domus libera sit. d. l. altius unde possessor tenetur probare servitutem legitime fuisse constitutam aut tempore legitimo præscriptam l. sicuti 8. § p. si quis agat ff. si servitus vendicetur et ibi Bart. [illegible] Bart. in l. u. n.º 17. Jason. 37. ff. de novi operis nunciatione Tiraquellus de l. genitura § 1. et vide Castam[?] in tractatu servitutis in l. circa 14. in p.^a de probationibus — 2. et aliud ius speciale in servitutibus nam si agens negatoria sit in quasi poss. libertatis ei possidenti competit in rem actio ex. tex. in hoc. § aquæ si agat contra l. ex pen. § fin. si usus fructus petatur l. et si forte § si quis

dum

si servitus vendicetur qd. genus actionis in rebus ppriis rerum corporalium pditum nō ē ex Iustiniano. h. spi.o qd. genus actionis nam possessori in rem actio non dari quinimo semp cō. possessorem. l. actionum genera ff. de act. et oblig. l. qui petitorio ff. de rei vindic. tradit Aflictis. decis. 194. sarmiento lib. 1. selectarum c. 2. n.o 4. Cob. lib. 1. variar. c. 16. n. 10. cuius rei ea solet assignari rão. qd. cum in rebus corporalibus petitore nō pbante sufficiat reum posidere. l. actor. C. de pbationib. l. 1. §. interdictum. ff. vti posidetis ideo posidenti nō dari in rem actio. cęterum in servitutib quantumbis qs sit in quasi poss.e cum hęc quasi poss.o ei non sufficiat vt s. dictum ē. cum ei etiam posidenti et reo incumbat onus pbandi vt s.a diximus p. d. l. ssm si forte §. sciendum cum s.a adductis necessaria fuit etiam posidenti libertatem negatoria in rem actio cęterum hęc differentiam rão sustineri nō pot nam hęc pcedat in eo qui ē in quasi poss.e servitutis nō tamen pcedere pot. in dnō fundi existente in quasi poss.e libertatis nam non incumbit ei onus pbandi sicq nō erat necessarium ei dari negatoriam in rem actionem qd. nullidubium ē quin falsum sit ex s.a dictis ———

Vnde dic eo posidenti rem corporalem nō dari actionem in rem qr. esset ei inutilis nam si Semprius petit a Titio rem quamtumuis Titius neget rem suum ppriam ee. idq pbaverit nō ex eo ɔseqiitr rem Titii

ee.

cum posit ee. aliquis tertij . l. nos natales . C. de probat
vnde. iudex non adiudicauit Titio rem quia possessionem
conseruauit quod. sine aliqua actione Titius consequi valet
d. §. interdictum. et l. fin. C. de rei vindicatione
quia in seruitutibus cum possessio seu quasi consistat in
patientia aduersarij . l. 2 . C. de seruitutibus et aqua
l. certe si forte §. 1. ff. si. patiente si seruitus vendicetur
Bart. in l. naturaliter. n.º 27. de vsucapionibus. a posse
sore. etiam in rem actio intendi pot. qualibet proba
li molestia aut impatientia domini fundi seruien
ti interueniente vnde. datur confessoria quae videtur po
ssessionem adimere ita Sarmiento vb. s. n.º 9. existen
ti. vero. in quasi possessione libertatis datur negatoria
vt consequatur declarari fundum liberum et vt vicinus
caueat se non vsurum seruitute nec aliquo modo
molestare dominum fundi siquidem. aliquid amplius
quam ante habebat actio negatoria ei prestat
l. haec. 7. si seruitus vendicatur probata etiam iactantia
sumarie quomodo in praxi possidenti rem cor
poralem detur remedium legis diffamari . C. de in
genuis et manumissis vide Sarmiento vb. s.

Sequitur tx. in §. quia ista
quidem. s. isto titulo
inst.a de ac
tionibus
Anno
Domini

.1.9. .9.9.

UVA.BHSC

illam actionum divisionem proponit. Justinianus in civiles et praetorias ut civiles sint quarum mentionem fecit praetor, et quae ex praetoria iurisd. substantiam capiunt. l. in honorariis ff. de act. et oblig. de quo singulatim tractamus in hoc §. et in seqq. usque ad §um sic itaque.

Unde ut haec plenius innotescant praemittendum est praetoribus permissum fuisse iura facere actionesque tribuere. l. ius autem civile §. ius praetorium ut. gratia probandi. ff. de iust. et iur. §. praetorum quoque edicta inst. de iure nat. gentium. ut iidem scribentes tradit cito manus in descript. iurisconsultorum. probo praetor urbanus ut. m. attento mero iuris Rigore actio deficiebat quem visum erat actionem dari praetor illam tribuebat siquidem praetor aequitatem semper secutus aequitatis amator dicebatur. l. quod si ephesi ff. de eo quod certo loco l. 1. ff. de minoribus.

Sed graviter obstat. lex 1. C. de formulis sublatis iunct. l. si quis id quod. de iurisd. omnium iud. ut probatur et hinc quod praetorum omnes formulas dari cum essent scriptae in albo praetoris ex d. l. ma. sicque intelligi debet lex 1. §. cum quoque ff. de edendo sm. veram lectionem quae sic habet qui prodiuit adversarium suum ad album quam defendit Duarenus lib. 1. disputationum c. 13. Ergo sm. hanc resolutionem omnes actiones sunt praetoriae nullaeque civiles.

Sed utiliter respondetur actiones omnes et iudicia quae iure civili instituta a praetore interpretanda et concedenda qua ratione actiones omnes etiam civiles.

Pretoru dari dicuntr. vnde. actio comodati quae ciui
lis. e. l. in comodato. §. sicut ff. comodati a pre
tore dari dicitr. l. 1. eodem ——— ~ ———
Nec te in. dictum moueat tx. electio. 26. ibi. item
si ex pluribus. l. si plurium. 29. ff. de noxalibus
vbi rei vendicatio dicitr pretoria quae tamen ciuilis e
vt. supra diximus. et probat ver tx. de quo mentionem
habuimus. nam respondetr qd. quotiescumque lex. in vno
solum casu actionem concedit pretor vero. in aliis ac
tio. in illo dicitr ciuilis in hoc vero. pretoria vnde in
d. ibi. item si ex pluribus rei vendicatio pretoria
dicitr qr. non datr contra possidentem quo casu esset
ciuilis sed contra eum qui dolo desijt possidere. e
pretoria ——— ~ ———
Sic etiam fit vt petitio hereditatis quae iuris ciuilis. e.
et ex eo prodeunt. l. 1. de petit. hereditatis cum bonorum
possessori conceditr pretoria dicitr. l. 1. et 2. de possessoria
hereditatis petit. sic etiam actio furti quae ex. l. 12.
tabularum originem habet a pretore etiam adversus
nautas. caupones. et stabularios conceditr. l. 1. l. ff
ita. §. fin. ff. nautae. caupones et stabularij et ad pretori
huius cognitionis effectum maximum e. nam actio
pretoria per annum solum durabat ciuilis vero.
perpetua erat. l. in onorarijs de act. et oblig. tx in. §.
f. insta. de perpetuis et temporalibus act. quod intelli
gendum e. in penalibus aliisque act. pretorijs quae
lis. e. ea quae contra eorum penitem albuni pretoris
datr vt.

sine venia patrem aut patronum in iudicium vocantem ut in §. poenales quoque actiones sub isto tit. Caeterum si praetoria actio sit persecutoria qualis est rei vendicatio de qua in § quaedam datur contra eum qui dolo desiit possidere perpetua est. —— ~ ——

Ex qua resolut. insurgit utile dubium an videlicet quoties actiones ex statutis alicuius civitatis seu vel domini alicuius oppidi descendunt an inter actiones civiles an inter praetorias praedictas actiones habeantur et resolutive dic distinguendo aut praetor alicuius civitatis de consensu decurionum statuta condidit quo casu ex iis actiones descendentes civiles sunt et perpetuae quippe praedicta statuta civitatem fecisse dicimus et universam civitatem quam difficile esset in unum vocare. l. 1. de decretis ab ordine faciendis l. 2. §. deinde ff. de origine iuris. Bart. in l. omnes populi n.º 16. de iust. et iure. Afflictis in constitut. Regni Civilis q.e 3. Ant.us Puteus in clipeo pastorali. c. 9. n.º 17. Avendano de exequendis mandatis. lib. 1. c. 19. n.º 4. lex 8. tit.º 3. lib. 7. novae compillationis. l. 8. tit.º 1. lib. 6. et lex 19 tit.º lib. 3. in condendis tamen huius statutis si auctoritas superioris aliquid requiratur aut sua intersit semper requiritur Regis seu superioris confirmatio ita Ximenes cons. 97. n.º 6. et in condendis huius civitatum statutis suffragia viva voce et publice sunt proferenda

l. fin. C. de prodigis et curionum lib. 10. Pastor
v. solus non pot facere statuta nisi in rebus
ptinentibus ad bonam gubernationem veluti
ne qs armatus circa flumen sit argo. l. prime
§. cura carnis ff. de offo. prefecti urbis et vi
de Auendanum vbi s.

In dicto. § namque sicut

Tradit Justinianus h. exemplum eorum que s. dixerat
et in publiciana actione que locum vendicationis.
a Pretore datur ei qui nondum plene rei dominus effectus
e. et cadit a poss. rei. et tradit requisita ad publicianam
primo requisitum significat verbum Justiniani t. ex iusta
ca. quo significat titm posse requiri l. 1. l. cum qui. §. §.
bonam fidem. t. quecumque. 13. in pr. ff. de publiciana
unde qs. furioso cognoscendo cum furiosum vel a minore
et dum sciret eam minorem et sine eorum curatoribus
eum emerit publicianam non habet d. l. cum qui in
pr. et §. et si qs. pro. sin minore de publiciana
adytur tz ad publicianam no sufficere ut qs rem
iusto titulo habeat et cadat a poss. eius requiritur
ut eam habeat ita ut credat se dominum et se
dominium ex eo titulo aquirere posse ubi. creditor aut de
positarius. qui titulo pignoris aut depositi rem habet quis
cadat a poss.

UVA.BHSC

publicianam no habet ff. d. ratem. l. pzcum. §. 15. §. interdum de publiciana ff. off.^{m} b. iudicis rem recuperauit ex gta pbu fcile ff. tx. b. in. l. de no tantum. 21. de petitione hereditatis. ——

Sit b. iusto errore ductus qs a furioso vel minore emerit publiciana ei opetit ex. d. l. cum qui in pr. de publiciana cui resolutioni grauiter obstat. l. x. 2. §. si a pupilo pr. si a furioso quem putem sane mentis. ff. emptoru. vt osultus negat publicianam dari ei qui emit a furioso quem sane mentis putabat ——

In qua difficultate veram existimo 3.^{am} solutionem q.b. in. d. l. cum qui gta. 1. vt. d. lx cum qui tribuat publicianam ei qui emit a furioso in sto errore ad rem recuperandam ab alio. 3.º at v.^{o} d. lx. 2. §. si a pupilo pr. si a furioso denegat publicianam d.^{r} ipsum furiosum venditorem que interpretatio ex verbis strictiusque legis corroboratr et imprimis ex. d. pr. si a furioso b. nec de euict.^{e} actiones itr. nam dum de euictione b. actionem negat ostat loqui ad ipsum venditorem ad ipsu quem actio de euict.^{e} datr. l. 1. et. 2. et per totum de euictionibus. ~. Neque huic solutioni obstat. lx. pen. et fin. de publiciana vb. denegatr publiciana ad ipsius dominum atque ita nihil speciale videtr decisum circa furiosum in. d. l. 2. §. si a pupilo pr.^{a} si a furioso

nam respondendum e. qd. lx. pen. et fin. no nee
gat dari actionem publicianam ad versus domi
num. sed qd except.o iusti dominij publicianam in
tentatam excludit velati si bona fide a Petro
non Dno. emero rem Sempronij et postea eadam
apossione rei quam iterum recuperavit Sempronius
si adversus Sempronium intentavero publicianam
except.o sui dominij mihi obstat et sic in d. l. pen.
et fin. no intentatr publiciana contra vendentem sed
dominum ad quem res venit quia excipit iusto do
minio nam ipse Dns venditor non poterat ob
ijcere predictam exceptionem arg.o legis vindica
tum. 17. de evictionib. unde hoc speciale in furio
so statuit Iustinus in d. l. 2. §. si a pupillo vel
si a furioso ut adversus ipsum quamtumbis fuisset
venditor publiciana no detr quia contra no fu
riosum daretr.

tradit insup Iustinianus aliud requisitum ad publicia
nam scilicet qd res sit tradita ut constat ex nro tx. ibi tradi
ta fuerit qd. etiam probat lx. 1. in pr. et qd traditr. ff. de
publiciana. cuius rei ratio e. nam quemmadmo
dum traditio transfertr dominium. l. traditionib.
C. de pactis ut rei vendicatio competat pariter

atque ea traditio requiritur ad publicianam cum loco rei vendicationis detur ex textu in vn. recep-tum. et communiter dicitur casibus quibus dominium sine traditione transfertur. quos refert tx. 2. de publiciana et tx. fin. C. de sacro sanctis ecclesiis publiciana nam sine traditione competere quamdoctrinam non traditam gloss. in l. 3. de publiciana. pro qua ponderabis tx. in l. clavibus 14. de contrahenda empt. existimo tamen praedictis casibus nullo modo publicianam competere absque traditione in quam sententiam fuit Gomecius ubi n. 26. speculator. 4. de causa possessionis et proprietatis §. nunc videndum n. 48. pro qua sententia est tx expressus in d. l. 2. § amissa possessione et in d. l. 3. § iustam causam traditionis et ubi tx b. possessionem casu amiserat quod requiritur ad publicianam et sine eo quod traditio intervenerit etc. non potest

Neque obstat in casibus legis fin. C. de sacro sanctis ecclesiis et legis 2. de publiciana. dominium sine traditione transferri. sequitur rei vindicationem. tamen competere nam eo id procedit quod illis casibus dominium sine traditione transferri potest non autem usucapiendi conditio quae requiritur possessione reg. sine possessione de reg. iuris in 6. possessione non acquiritur

ex solutio.

ex solo tit.º l. cum heredes de agenda hereditate—
~ Nec obstat. lex clavibus de c.ºhenda empt.e ubi
consultus equiparat dominium et usucapiendi conditio
nem id procedit sequta tradit.e ut te. constat inquit gl. qd
clavibus tradictis mertium in horreis reditarum trad.
ta poss.º videtr. et emptor statim dominium et poss.em ac
quirit si fuerint venditoris sim minus usucapiendi conditio
qd. semp intelligitr clavibus traditis quasi traditio loco
poss.is habetr. ——— ~ ———
Nec huic verissimae resolutioni aliquid obstat lex cum
sponsus. 14. §. his cui ex trebeliano de publiciana ubi
his cui ex trebeliano restituta hereditas. e. etsi nó fue
rit nactus poss.em uti pot. publiciana nam ille nó
agit publiciana ex persona propria nam agere nó pote
rat cum nondum ad eum pervenerit poss.º d agit ex
persona defuncti cui succedit et publiciana competebat
factam. restitut.e hereditatis ex trebeliano actiones
qui defuncto competentes in fidei comissarium transfe
runtr. l. i. in. pr.º ad Trebelianum. per qua doctrina ex
pendi pot. lex. in. l. si servus meus 17. de publiciana
ubi ex persona servi qui in fuga erat ementis rem
ano dno. bona fide publiciana competit dno servi
quantumvis rei emptae per servum poss.em nactus nó
fuerit nam agit ex persona servi ———

~ in. tx. t. nondum eius dns. ~
effectus.
~

Tradit Iustinianus aliud publiciane requisitum scilicet
ad ei deter qui no dum. dns. e. l. i. de publiciana unde
rei vendicatio quae dno datr no valet cum publicia
na concurre cum inter se contrariae sint arg. legis ... ma
iorem. C. de inofficioso. Sed grauis quaed. urget difficul
tas. quae totam nram publiciane materiam comprehendi
nam aut sic argo. ... habeo ut mihi competat publi
nam vere dns. rei venditae erat vel ... cum do
minum ee. quo casu ... dubitabit rei vendicatio
intentare tanquam dns emptor effectus. per domi
nium in eum translatum aut existimo vendito
rem. dominum no ee. quo casu iniquum erit mihi
publicianam bonam fidem exigentem competere
l. cum qui §. praetor ait de publiciana.
Unde ad ... ei qui ab initio bona fide ... cum
habuit publicianam competere quam tam bis postea
mala fides ei superueniat cum iure ciuili posset
ille usucapere. l. sequitur. §. de illo de usucapio
nibus. l. unica. C. de usucapione transforma
da ... expendo tx. in. l. cum qui §
bonam fidem. ff. de publiciana ubi solam
requiritur ut bona fide quis emerit ... no
mine ei res sit tradita. no vero qd semper sit. in

UVA.BHSC

ex bona fide. — X. Nec obstat. lex si ego. §. partus de publiciana ut si tempore quo ille ex peperit furtivam matrem cognoverit cesat publiciana nam cum lex loquitur in usucapione partus ancillae furtivae ad quam requiritur ut usucapiens nesciat matrem furtivam esse. ut in §. idem Julianus. quo fit ut ea ignorantia cesante cesset etiam et publiciana. d. l. cum qui. secundum quam resolutionem publiciana hodie non esset necessaria cum bona fides requiratur hodie per totum tempus praescriptionis. c. fin. de praescriptionibus reg. possessor malae fidei de reg. iuris in 6. Bart. in d. §. Pomponius §. cesses n.º 2. de aquirenda poss. Faber. n.º 9. ——————

Caeterum ego existimo falsam esse opinionem Fabii et Bartoli nam publiciana dari valet hoc casu si forsitam qui bona fide rem emerit a domino et adhuc habet bonam fidem tempore quo ex peperit licet cum teneatur probare dominium et sic dominium venditoris tempore venditionis ut in l. et sic dominium venditoris ... sibi competat rei vendicatio. l. in rem actio de rei vendicatione. §. omnium ... et cum probationes debeant concludere l. nemo natalis. C. de probationibus. sicut a possessore rei et non possit facile probare dominium fuisse venditorem potest intentare publicianam etiam iure canonico cum hoc casu

in intentante publiciana nō debet scientia rei alienæ sicut debet usucapio et publiciana quam doctrinam tradit Bart. sibi contrarium l. cum qui §. prætor de publicia Iason ibi n. 29. col. 6. in reg. possessor. 2. p. §. 11. n. 6. unde nunquam qui publicianam intentat explicet in libello rem habuisse anō Dnō qui tunc iam fuit in malam fidem gta in. l. ubi anō Dnō et publiciana sed potius dicat rem ad se pertinere ex titulo et bona fide. ~ Unde ex predictis colligitur quod si ille qui possidet rem petitam per publicianam obijciat mihi me dominum nō esse neque cum aqu. causam habuit sed rem ad alienum pertinere cum per hoc constituar in mala fide reus petitus absoluendus erit ab observatione iudicij cum debeam agere ex iure meo nō vero alieno. l. uti frui si ususfructus petatur et quod magis si ipse actor in publiciana actione opposita dicat se dominum esse cessabit publiciana itemque reus erit absoluendus ab observatione iudicij reservato iure actori ut denuo petat argumento legis minor 25. annis §. si servus de evictionibus et tx in c. examinata de iudicijs. ——— ~ ———

Predicto tamen casu nō absoluitur reus ex iure suo sibi competenti sed potius quia actor inepte remedium intentauit tx. in d. c. examinata ubi reservatur actori ius

vt posit iterum actionem sibi competentem proponere si v°. absoluatur reus qr. obijceit quod quauit rem nō ee. petitoris necautoris tunc rōe sup. posi defenditur reus nō v°. declarat rem ad eum rōe dominij ptinere qr. nō pbat hoc ee. qd ab hostin git abesse d. l. neqz natalas. et s. dixim° exterum cum in nri Regni iuribus pedatur in spectare ratate. l. 10. tit°. 17. lib. 4. recopill. sufficit reum condemnare quoties constat rem ad actorum ptinere licet remedium nō ita distincte intentauerit fuit. text. in l. fin. C. fin. de eo quod metus ca.

Vltimum requisitum ad publicianā e. vt reus positus possideat aut dolo desierit possidere instar eorum que dixim° in t. dicum. s. in reuendicatione in cuius locum datur publiciana vt s. dictum e. probat textus in t. qui t. publiciana et publiciana. s. si ps. confessus conuentus dominium probat nec ipse venditor fuit publicianam excludit. l. pen. et fin. de publiciana datur licet publiciana ad posset dominum in casib. adductis a glo. magna ti. fi. s. de coll. dē dominum datur. si v°. nō dns. duob. emen tib. bona fide vendiderit in publiciana potior erit cui res tradita e. sim v°. ret fuerit duob. a diuersis nō domi nis

vendita potior erit conditio possidentis utrumque

bat lex si ita ut §. 11. §. si duobus de publiciana

nisi forsitam ad eum pervenerit rei titulo lucrativo

ille vero qui agit habuit rem titulo oneroso l. fin. c

de codicilis iur. pro non m. par eademque ratio. —

Sequitur tex. in §. rursus
ex diverso. t. recissa
usucapione
Anno Domini
1597

Colligitur ex Iustiniano tit. rescindendam usuca
pionem deindeque rem petendam quod desumitur ex l.
in oneraijt. ff. de actio. et oblig. t. recissa usucapione
reditur ex quo quota tit. supra recissa et coniter sciendum
tur duo constituunt remedia rescissorium scilicet et rescindi
ita ut hoc ad rescindendam usucapionem deserviat
illud vero ad petendam rem quod remedium sit illud quod
ante predictam usucapionem presenti competebat diuendum
non dicitur rescissorium eo quod sit speciale actionis nu
mer. Bart. in l. ab hostibus. §. si qui simpliciter n.
7. exque cap. maiores Mauricius de in integrum resti
tut.e c. 4. sicque cum ex banni tex. t. recissa usucapio
ponatur in ablativo absoluto qui importat condi
tionem. l. a testatore de condi tionibus et demostra

UVA.BHSC

nõ poterit intentari remedium rescissorium quousque rescindens fuerit intentatum. Ceterum verius existimaui vnicum esse remedium per quod et vsucapio rescinditur et res petitur. l. nullo iusto titulo 24. C. de rei vindicat. l. ab hostibus 12. C. de capti. et postlim. non. d. §. exemplo ex qq. caus. maiores. quod hoc remedium duo pecantur et recissio vsucapionis et rei exd. §. exemplo et quia duo essent remedia vno eodemque libello valent intentari arg. legis. qui de inofficioso. 20. iuncta glossa. b. verbo exercere super finem b. verbo et quod. eod. libello proponi pot ff. de inofficioso.

Ex supposiris nobis proponit Iustinianus remedium restitutorium quo praesens adversus absentem restituitur quotiescumque res praesentis per absentem vsucapta est quod etiam probat tex. item ait praetor. 21. ex qq. caus. maiores. et tex. 28. ff. eod. §. 3. ——— ~ ———

Sed grauiter obstat quod cum absens in ciuitate relinquere posit amicos aut cognatos faciendo eis denunciationem interpelatum vsucapio. l. fin. 22. ex qq. maiores. vnde tex. nrum intelligit Vicomarus. h. n. 4. quotiescumque absens non relinquit in ciuitate qui eum defendere posit tunc. m. cum praesens nõ posit experiri ne eo suum perdat ius succurrit ei per remedium nostri tex. sicque cum tale remedium sit contra vsucapionem

iure civili inductam ex pr. Insti. de usucapionibus remedium hoc dicitur iure civile inductum ind. in ordinariis de act. et oblig.

Sed graviter obstat quod potuit per sensum denunciationem ad domum interrumpere praescriptionem absentis l. Ibi cautioni. § praeter ait de damno infecto. l. ut effectus C. de annali except. et sic nullo modo videtur necessarium remedium nostri textus in qua difficultate unisit quaestio dicit Iason hic n. 25. dicens denunciationem ad domum in absente ex iusta causa ut dicit l. Resp. ad interrumpendam praescriptionem non sufficere. licet in alio sine iusta causa absente sufficiat. Unde in illo fuit necessarium remedium nostri textus in hoc vero sufficit denunciatio ad domum. Unde intelligas textus in dicto § praeter ait in absente sine causa. nostrum vero textum in absente cum iusta causa probat. l. x. c. textus. Posse § 1. ex quibus causis maiores.

Sed adhuc urget quod nullo modo in praedicto casu potest currere praescriptio adversus praesentem qui agere non potest cum non sit cum quo experiatur et sic tanquam impedito non currit praescriptio. l. 1. in fine. C. de annali except. l. fin. cod. c. ex transmissa. c. auditis de praescriptionibus et sic remedium nostri textus non est necessarium. Respondeas impedito impedimento iuris praescriptionem non currere secus vero si impedimento

factio dabitur. tz. et restitutio de qua tt. l. vnus ex
socijs. 34. § fin. iuncta. l. sequenti de seruitutib.
rusticoz docet Bart. nº. 2 in. l. senatus de off.º pre
sidis. Pineli in aut.º nisi tricenali. C. de bonis
maternis.

Predicta intelligenda sunt quoties cumque prescrip
tio impleta fuit in absentiam nam si forsitan
absente reuerso prescriptio adimpleatur non erit indis
tincte remedium. nisi te scedendum scita demum
si fuerit in tra modicum tempus post reuersum imple
ta x.º l. cum ab hostib. §. § qd. simpliciter ex quas
maiores quem te. sic interpretatur Azo in Rª. C. de
restitut.ª militum dicit coem Paulus in. l. diuor
tium. §. non solum. nº. 4. soluto matrimonio nam
alias dno poterit imputari qui no interpellauit ad
interrumpendam prescriptionem Paulus v.º in. d. l.
ab hostib. §. § qd. simpliciter Abo restitutionis tenet
scedendam .ee restitutionem quandumbi, post mul
tum tempus absentie reuerso prescribente impleatur
prescriptio dumtaxat. solum scedatur ad subducendum
de medio prescriptionis tempus absentie quo domi
nus rei experiri no poterat quam opinionem dicit
veriorem Salicetus in. l. qd. temp.ª nº. 2. C. de restitut.e
militum et coem Balbus de prescriptionib. i. p.e 6.e
partis principalis col. 4.

Pro qua sent.a sunt validissima fundamenta. 1.m qd non pot. dns eo temp.e quo prescribens abast expe ivi atq ita nō. ē. cur ei imputetr arg.o legis iniure civili. 122. ℞ reg. iuris presertim qd. cum fuerit. dns ℞ s. dictis in temp.e absentię ipsu necessario ℞ medio prescriptionis tempus erit subducendum arg.o legis nec non. 28. §. fin. iuncta. l. videlicet 29. ex qq. aū maiores ——— 2.o facit. tx. qd. temp.e 3. 6. amota prescriptio medij temporis. C. ℞ restitut.e militum qq fun damentis hanc opinionem Azursi existimo veriorem nam nō ē. cur minus tempus detr ad interrumpendam prescriptionem ei cuique prescribitr p absentem eā Reip. aut e ita quā alijs. cum hęc absentia nec sibi nec alijs sit damnosa esset tz. damnosa cum minus tempus ad interrumpendam prescriptionem dauntisitum pus ℞ medio nō subduceretr ℞ insulando ℞ iudicando in nrō Regno nō ē. recedendum ab hac opinione qua ē. expresa. tx. 28. tt. 29. p. 3. ubi Gregorig lopez comencase sequitr hanc opinionem tanquam veriorem ℞ vel etz ante. d. l. m Regiam ———
Adjetas tandem qd terminus unius anni dat ad restitutionem h. iam hodie ē. quadriennium

p. l. fin. C. de temporibus in integrum restitu-
tionis. qd. tempus erit continuum videatur
h. supra annum Gomecius n.º 37. Bart. in l. fin. n.º 11.
et 12. Aggravat maior qd intelligo qdo tempus absentie
qd est subducendum atingit quatuor annos
vel excedit alioquin si impleta prescriptione minus
tempus quadrienio sit subducendum tantum
tempus quantum subducendum est habebit
ad restitutionem nam alias absentia eius qui
abest causa reip. sibi esset damnosa et aliis lu-
crosa

Sequitur tx. in §. item
Belharz si quis in fraudem creditorum a Parag.
isto IIº

Colligitur ex Justiniano. h. § verissa traditione vali-
dam ee. alienationem factam in fraudem creditorum
arg.º l. Itam de pactis et l. nam et si sub conditione
qd. post defectum ff. de iniusto rupto. qd difficilius vi-
ditur nec tx. nam hic libertas ceteris aliis rebus fa-
vorabilior sit l. libertas. de reg. iuris hic si in fraudem
detur creditorum non valet ex prin. l. aggerrais manu
mittere

non h. t. his qui in fraudem creditorum manumitit nihil agit quae verba actum nullum significant. l. si filio emancipato t. nihil agit de liberis et posthumis. l. his qui hered. t. nihil agit de acquirenda hereditate.

In qua difficultate dicere poteris eo libertatem in fraudem creditorum datam nullam esse quia data est contra legem ut constat ex d. pr. t. quia alias scientia impedit libertatem sed solutio haec non tolit difficultatem id m. est qd. inquirimus quia in libertate adeo fauorabili procedat ad posterum tx. unde dic libertatem semel competentem perpetuam esse. aut difficile revocari. l. et si sine d. §. si qd. Papinianus ff. de minoribus. §. semel. l. qui ex causa manumittere non h. facit tx fin. ff. de pactis. et tx fin. C. de remissione pignoris h. in libertate debiti vel ipotecae loquuntur vin nelibertate servis semel acquisita sic quae irrevocabilis nisi ex ingratitudine aut alijs in iure expressis fraudarentur creditores. tx ubi scientia impendit libertatem ex quo fit qd. h. alias legata cedant a morte testatoris. l. unica. §. 1. et §. in novissimo. C. de caducis tollendis libertatis pro legatum ab adita hereditate ex eadem. l. unica §. libertatibus. C. de caducis tollendis

nam cętera legata tz. cesserint nō adita hęredi
tate conuere valent. l. si nemo de testamē
taria tutela cęterum libertas ex 1.º dictis reuoca
biliter dari nō pot. ——— ∾ ———
ex qua doctrina intelliges l.m seruo legato 72. §. si ser
uum de leg. 1.º vbi hęres distrahere valet pendente cōdi
tione seruum sub cōditione legatum tz. non poterit ei li
bertatem dare. l. generaliter. 29. §. sub cōditione ff. qui
et aqq. et rāō ē. qr. si eum distraxerit adueniente cōditiōe
resoluitr ius emptoris. l. lx. vectigali ff. de pignorib. tz.
ne libertate data veniente cōditione p legatarium in serui
tutem reducatr non pot hęres ei dare libertatem —
Vnde etz intelliges l.m qui soluendo 42. et l.m qui solué
do 62. in fin. ppii. de hęredib. instituendis. vbi tz. dns.
posit in fraudem creditorz vnum seruum hęredem neces
sarium instituere vt nomine eis vendantr res hęredi
taris et non nomine defuncti ne hac ignominia affi
ciatr defunctus tz. tz. aliz dnō in fine. tt. ageret cairmanu
mittere nō tz. l. fin. C. de necessarijs seruis hęredib.
instituendis non tz poterit in fraudem vltra vnum
libertatem ei relinquere ne fraudentr creditores id q. solz
lx. quiescientia pmittebat ex. d. l. qui soluendo q. dl. tz
de iu.e nu regni pcedit et incorrectum manet nam
tz. valeant relicta in testamento etz sine hęredis institue

l. 1. tt.o 4 lib. 9. nove recopi. atq ita ad hoc non sit
necessaria servi institutio et ne defunctus sine hère
de decedat valet et sustinetr datio libertatis namq
corrigatr una rao. sufficit ut altera incorrecta re
maneat §. affinitatis inst.o de nuptijs.

~ In. tx. t. rem petere ~

Merito dubitabis. an esto qd. creditor actione de qua
h. rescissa traditione posit rem petere pretio oblato.
an etiam non oblato petere posit et si emptor fraudis parti
ticeps fuit sine precio tenetr rem restituere modo tt.o
lucratiuo modo honeroso rem habeat. l. si debitor. l.
ex his ff. quae in fraudem creditorum l. 7. tt.o 19. p.te 5. si
v. non fuerit particeps fraudis ille in quem facta
e. alienatio si tt.o oneroso fiat pretium ei debet resti
tui. l. 1. §. si qs. ff. si qs in fraudem patronorum. d. l. si
debitor. contrarium si tt.o lucratiuo res ad possessorem in
fraudem peruenerit indistincte tenetr rem sine pretio
restituere modo fraus ex p.te eius interuenerit modo no
l. ignorauerit. C. de reuocandis his quae in fraudem creditorum
l. qui autem. §. similiter modo ff. eod.

Ex qua resolut.e colligitr reuocari posse p remedium
ni tx dotem in fraudem creditorum datam. aut in frau
dem legitime aliorum filiorum. l. 1. l. si totas. C. de inof
ficiosis donat. l. unica. C. de inofficiosis dotib. di
cetr autem. dos in fraudem data cum legitimam

excedit. ex d. l. si totas tradit Afflictis decis. 83. iure
tz Regni l. 17. tauri pot. pater vel mater in 3. et 4
bonorum meliorare filium vel filiam vltra legitimam
vnde vt dicatur dos inofficiosa debet excedere legiti
mam et prædictum 5.m et 3.m bonorum. habito respe
tu ad bona meliorantis aut temporis quo fuit me
lioratio[nem] aut temporis suæ mortis et vt filiæ cui
facta fuit melioratio visum fuerit l. 29. tauri
cæterum vero donationes non tamen dotis et alia filiis
factæ vt dicantur inofficiosæ habent respectus ad va
lorem bonorum meliorantis temporis mortis ex d. l.
29. id vero nomini nostri Regni tradito in l. 1. tit. 2. lib.
5. novæ recopil. quæ fuit pragmatica. 101. de Madrid
existimaverunt Diosius in l. eas. populi n.o 14. Riusfa
et iur. coll. in q. 2. p. 4. 3. n.o 9. Angulo de melioratio
nibus l. 6. gl. 1. n.o 12. nõ posse patrem vltra legitimam
filiæ dotem constituere et sic correctas esse l. taurinas
et incorrectum manere ius antiquum quod probat d. l. x.
l. 6. y mandamos que ninguno ita. existimo tz d.
l. 6. y mandamos. intelligendam esse. quod virtute melio
rationis dos excedent sumam de qua b. cæterum si me
liorando in 3. et 5. non excedunt existimo posse filiam
meliorari vti legibus taurinis nam d. pragmatica
101. non intendit anulare meliorationes sed solum
excessivas dotes et meliorationes in quantum causa
rent

pedimentum excessum tuendano de exequendis mandati
l. fe. c. 14 ———————— a ————————
Sed difficilis redditur superior resolutio ex eo quod filii non
sunt veri creditores in legitima cum ei non sit de
bita sed quasi debita ut tradit gl.a fin. in l. si emanc
ipata C. de iure deliberandi facti. eorum videtur eos non pos
se alienationem revocare caeterum indistincte di
cas alienationem tt.o lucrativo factam posse filios
revocare ex d. l. si totas et ex d. l. 1. et in nro Regno
si extraneo pater ultra 5.m aut inter filios ultra
3.m aut 5.m donaverit aut reliquerit per filios pot. ea
alienatio revocari l. 17. et 29. et 26. tauri si v.o tt.o
oneroso in fraudem legitimae filiorum alienatio interve
nerit revocabitur remedio legis fin. ff. si quid in fraudem
patronorum sumpto arg.o a legitima filio arrogato de
bita ad eam quae filio nati debetur caeterum non ex
istimo rectum arg.m in hoc a legitima filii arrogati
ad legitimam filii legitimi cum illa debeatur ex cau
tione quam pater arrogandi interponit §. cum autem
inst.a de adoptionib. sicque in ea plus iuris arrogatus
quam in sua filius nati habet cum patre adhuc
superstite legitimam non habeat l. moribus §. in
terdum de vulgari l. 1. §. si impuberi de collat.e
bonorum. Unde alienationem tt.o oneroso factam

UVA.BHSC

in vita patris filij natis non possunt revocare
nisi emptor fuerit particeps fraudis ex Palacio
Rubios in repetit.e c. per vestras. §. 17. ad finem de
donat. inter. aut rem in fraudem filiorum viliori pre-
tio vendat ~~tunc~~ tunc. in. hoc. non sit particeps emp-
tor in eo quod iusto pretio deest videtur facta in frau-
dem donatio in eo casu revocatur arg.o tex singularis in.
l. si quis donationis. 38. iuncta. l. cum in vendit.e 36.
de contrahenda empt.e Ex qua resolut.e sequitur quod cum
maritus titulo oneroso l. pro oneribus. C. de iure dotium.
dotem habeat non possit ab eodem revocari stante
matrimonio. l. qui autem. §. hoc edictum. l. si debitor ff.
quae in fraudem creditorum. l. fin. §. si a socero eod. ubi
nec alij creditores possunt stante matrimonio dotem
revocare, si gener non fuerit particeps fraudis ut ibi.
bant verba finalia
~~Ex qua resolut.e sequitur quod cum~~ Item etiam quia pater
qui dotem dedit tenetur de evict.e l. vindicantem
de evictionibus. item pater non poterit impugna-
re eam dotem ex eo quod quia non valet venire contra
proprium factum. l. post mortem de adoptionibus
quam sententiam defendit Afflict. dec.e 26. Seguera

in. l. cohæredi §. cum filius & bulgari n.° 20. ñia

z. opinio verior ē. ex. l. 1. & ex. l. si totas. C. de

inofficiosis donat. quo fundam.^to hanc sentiaz sequt

Baeza de non meliorandis filiabus. c. 34. n.° 2.

Neque obstant 2.^ria fundam.^ta nam ad. l.^m si onerib.

& ad alia iu.^a aducta in. 1.° fundam.^to dic qd. mari-

tus id qd. habet ultra summam habet t.° lucra-

tiuo arg.° l. si sponsus. §. circa de donat. inter.

idemque dicendum. ē. ad. l.^m fin. §. si a socero. quæ

in fraudem creditoz. qd. maritus in excessu habet

cām lucratiuam & sic poterit reuocari neque ex-

cusabit eum ignorantia arg.° l. qui 2.^a de reg. iuris

neque obstant pba finalia. d. §. si a socero ubi requir-

itur ad reuocationem qd. fuerit particeps fraudis

nam id pcedit ad reuocandam dotem intra legiti-

mam. quam habet t.° oneroso nō v.° ad reuocan-

dum excessum qd. habet t.° lucratiuo ex s.° dictis ad

qd. non requiritur scientia fraudis ex s.° dictis item

qd. magis ē. etsi eam dotem non animo frauda-

di dederit pater sed deceptus qr. plus spectabat de

facultatibus suis x.° l.^m in fraudem. 10. ff. qui

& agg. reuocabitur excessus dotis non remedio

nu. tx. sed. d. legit. 1. & d. l. si totas neque obstat

d. l. ex vindicantem nam cum maritus scire

debuerit dotem ee inofficiosam no pot de evict agere. arg. l. qui fundum. C. de evictionibus nec obstat. d. lex. post mortem nam ubi factum e. ipso iure nullum qr. l. improbatr et anullatr pot. qs. cr. factum proprium venire f. glam omnino videndam. in. d. l. post mortem. pbo factum suum ——— ~ ———

Ad 3tiu tz. actionem de qua tx. durare anno. l. 1. que in fraudem creditorum. l. 1. tto 14. p. 4. qd. e. inteligen dum qdo. tto oneroso facta erat alienatio nam si lucrardum vivo durat etz. post annum. l. ait Pretor. § hec actio ff. que in fraudem. et facit hec doctrina de hoc remedium in creditore ex obligat. personali nam si esset creditor ex obligat. Reali posset rma quocumque petere quis sine fraude esset facta alienatio soluitque. ——— ~ ———

Sequitr tx. in. § item servia

na. explicandus a

Beltram Parra

Anno Dni

1595

Beltran

Parra

Tradit Iustinian9. h. ultimam speciem pretoriæ actionis in rem et d.e servianam actionem quæ tacite in reb9 inuectis et illatatis in fundo rustico hipoteca. quod probat etiam lx. certi iuris. C. locati. quod non solum in prædiorum rusticorum locationib9. sed etiam in urbanorum. procedere conuiuadet ita ut inuecta in domo pro eius pensione sint etiam tacite hipotecata .l. item quia ff. de pactis. l. fin. C. in quibus caus. pignus vel hipoteca tacite contrahitur glo. h. verbo coloni hac constituta differentia ut in urbanis inuecta et illata etiam ignorante dño in domo sint tacite hipotecata, in rusticis vero non aliis quam si dñi fundi sciat pro colonum illatas et inuectas. d. l. certi iuris glo. h. verbo coloni et in d. l. item quia verbo in urbanis. l. 9. 4.o 3. p.o 9. ——— ~ ———

Cæterum hoc non adeo uerum. e. nam. h. expresse in prædijs urbanis sancitum sit. l. item quia de pactis in rusticis v. dubitabile e. unde non erit abs re disputare an inuecta et illata in fundo rustico sint pro eius pensione tacite hipotecata sicuti in urbano et partem affirmatiuam suadet nec tex. t. coloni et t. fundi quæ. verba ad prædia rustica sunt referenda ut intelexit t. Aursius verbo coloni probat etiam tx in. l. in prædijs. 8. verbo videndum ff. in quibus causis

pignus vel hipoteca tacite contrahitur, contra etiam videtur parte
tum videntur probare tex. item quia et pactis insti.
dum solum mentionem fecit prediorum urbanorum
quod etiam probat ead. facta inductione lex. licet 6. dapte
sine ulla inductione lex. eo iure 4. §. in rusticis
prediis contra observatur ff. in quibus caus. pignus vel hipoteca
tacite contrahitur, que difficultas conciliari solet differentia
supra tradita scilicet in rusticis si dominus sciat in urbanis vero
indistincte quam opinionem eandem existimavunt
Gomecius ubi supra n.º 26. Jason. 28. Conanus vero lib. 4. comen-
tariorum c. 10. et Menochius de adipiscenda reme-
dio 3. n.º 34. existimavunt invecta et illata in
fundo rustico nisi id expressum fuerit nomina-
tim non esse hipotece obnoxia quam opinionem
probat expresse dicta lex. eo iure §. in rusticis prediis
ff. in quibus caus. pignus vel hipoteca tacite contrahitur —
et qualem sententiam facit tex. in l. 1. §. hoc interdictum
ff. de migrando ubi soluta pensione colono migra-
ri in aliam domum datur interdictum de quo ti. si
prohibeatur a domino non tamen datur colono predii rustici
quia eius res illate non sunt tacite hipotecate fa-
cit etiam tex. in §. sequens divisio instit. de interdictis
pignori futuras pepegisset in §. de interdictis.

dum hipotecam in reb9 in fundo rustico illatis reddit
p expressam conventionem necessariam et facit pro
hac opinione nam in rusticis fructus sunt tacite
hipotecati pro pensione. l. in predijs rusticis. ff in quib9
cau. pignus vel hipoteca, at cum in urbanorum habi-
tationib9 nulli sint fructus necessarium fuit hanc
tacitam inducere hipotecam ut tradit Conan9 ubi s.
item etiam qr predium urbanum conducitur tam ad habi-
tationem tum. etiam ad custodiam eorum que ibi inve-
huntur unde merito ea sunt tacite hipotecata ut
l. ii huius 6. ff. qui potio res. et eorum que per illam tradit
Baldus in l. fin. C. mandati. predia vero rustica du-
cuntur ut colantur et fructus colligantur eorumque fructus
sunt tacite hipotecati unde dispar ratio est urbani
et rustici fundi. Nec obstat tx. nec ti. cum pre-
cedat expressa inter partes interveniente hipote-
ca ut tx. in d. §. sequens Divusio. neque ullum ver-
bum tacite hipotecae in nostro tx invenitur id quod ma-
gis suadetur ex eo quod Justinian9 h. non loquitur de
rebus coloni in fundo illatis sed generaliter de omnib9 que sunt
coloni ut constat ex illo tx ibi. de rebus coloni que
pignoris iure pro mercedib9 fundi ei tenentur nemi-
ni autem dubium est omnes res coloni non esse hipotecatas
sed solum loquitur de reb9 expresse hipotecatis —

Sed grave restat dubium si expressa intervenit ipoteca obligatio quo non erat necessaria actio serviana de qua tx. cum. Dns creditor a iure civili habeat actionem pignoris persecutoriam atque ita cessabit pretoria arg. tx. in § de constituta ff. ibi ita etiam Dn. l. in. cap. 2. de minorib.

Pro cuius difficultatis solutione premitto pignus duobus modis constitui posse. 1° modo quando creditori res ei ipotecata traditur ex tx. in § creditor quoque quomodis re contrahitur obligatio sicque proprie dicitur pignus a pugno. l. pleps. 237. § pignus de verbor. sig. et pertinet ad immobilia modo tradantur. l. 1. § cum predium de pignoribus. alio modo pignus constituitur conventione pignoris apud debitorem remanente. l. 3 hita de pignoribus quo casu pignore ad possesorem transeunte non poterat creditor iure civili persequi § nam si fuit tr. perdita sunt iure civili actiones ut si dominium suum venderet. hoc quoque casu fuit inducta actio serviana ut posit eam adversus quemcumque possessorem intentare deindeque iure hoc. ad alios debitores fuit extensum. ex alia causa eaque actio dicitur quasi serviana. Unde colligitur in act. serviana

presuponi res fuisse expressè obligatas de quibus ex qua ius pignoris expressum resultat cor- dinarium. non vero tacitum et legale.—

Neque obstat d. lex certi iuris cum ibi plane interveneri- tum consensio de obligandis rebus illatis nam ibi volun- tas gerit vicem expressi consensus. l. Pomponius in quibus causis pignus vel hipoteca tacite contrahitur. et melius dicas ibi precipuam fuisse dubitationem non an invecta et illata obligentur sed an Colonus servilis conditio- nis posit res domini sui obligare eas in predium conductum inducendo in quo casu distinguit Impera- tor quod si servus induxit in fundum rusticum non erunt obligatae nisi dominus consenciat locator tamen poterit ad fructus tacite obligatos recurrere ad lego in predijs. si vero servus conduxerit domum res domini ibi inductae erunt tacite hipotecatae etiam sine domini voluntate ne locator qui fructus non habet fraudetur non enim debuit dominus simu- lare per annum servum habitantem viden- do habetur enim scientia eius pro consensu. l. 1. ff. scientiam.

de tributoria

lateuum. h. hec opinio in puncto iuris verior sit in iudicando. tamen non erit discedendum a dicti Hevrsi sentencia quia reg.te in l. 4. tit. 3. p. 5. v. entiendese tambien de las heredades como de las viñas e de las guertas ubi Gregorius Lopez glosa con sus dueños. eam etiam sequitur in puncto iuris. Superest iam ut aliqua requisita ad predictam tacitam hipotecam necessaria in medium aducamus sitque I.m ut invecta et illata ita inducantur ut ibi perpetuo sint. l. Divitor. 32. ff. de pignoribus l. in predijs §. videndum ff. in quibus causis pignus vel hipoteca tacite contrahitur quod ex qualitate rei cognosci potest unde merces quae ibi ponuntur cum venales sint non sunt tacite hipotecatae. l. generali. 32. §. uxori de usufructu legato. tenet Gregorius plura referens in d. l. 5. glosa sin ser obligadas. Cob. lib. 2. variarum c. 9. n.º 2. —

Cui resolutioni obstat lex cum tabernam 34. de pignoribus dum ibi venalia quoque hipotecae subijciuntur pro breviter respondeas ibi obligationem fuisse ex alia causa non ex causa locationis ut tenet hunc etiam quod ibi expressa intervenit hipoteca apposita pro contrahentes hem. etiam quod ibi ille obligavit tabernam in qua contrahentes obligat.te non tam ad edificium x.º l. in tabernae. 183. de fideiussoribus sig.e quam ad merces ibi reposita

atenderunt veluti si hodie mercator dixisset hispanice obligo la tienda ——— ~ ———

2m. requisitum e. vt bona inducantur ab eo qui potestatem habet ea obligandi vnde cum tacita hipoteca non possit plus operari quam expressa l. si cum qd si certum petatur et minor nequeat bona sua obligare. l. 1. §. si minor de rebus eor. l. lx pp. tuto ~~tutorum~~ rei. C. de administrat. tutor. videtur vt minor quanquam habeat bona sua inmedia in domum non possit ea hipoteca obligari quam opinionem tenet Bart. in l. itemque. de pactis nº 2. et in l. si constante nº 19. soluto matrimonio et dicit com̃ Iason. ibi nº 97. qui sequuntur diversum Bbo illada sri. pp. qd in d. l. itemque. presertim cum bona minoris sine decreto sint inalienabilia d. l. lx pp. tutores et per hipotecam perueniatur ad alienationem adeo vt ea legitime constituta non sit necessarium nouum decretum. l. si pupillor. §. pretor de rebus eor. vbi data licentia ad vendendum. non pot. pignoriae obligari quamquam legitime hipoteca interposita non sit necessarium nouum decretum ad alienationem vt satisfiat predictae hipotecae legiti

me

UVA.BHSC

ine interpositus. ex. d. l. si pupillus. §. pupillus
In qua q. contrariam sententiam defendit Baldus in. d. l. item
qr. et appellat magis com. Crotus in. d. l. si constante. 2a
lectura nº. 142. et. 1a nº. 49 Palacius Rubios in. c. per ves-
tras. §. 26. nº. 3. tu vº pro explicatione huius questionis omis-
sa concordia quam tradunt communiter DD. inter has opiniones
teneas minoris bona inducta in domum predicti sub-
jacere hipotece [illegible] inteligendum ubi minor ex con-
ductione manet obligatus aut qr. conduxit cum autoritate
curatoris aut sine eo, qui ipsum non habebat xa. l. si cu-
ratorem habens. C. de in integrum restitut. quo ca-
su adhuc remanet dubium cum sine curatore. d. l. si cu-
ratorem obligetur sua vº sine debita solemnitate nº
valeat obligari d. l. lex tutores. ceterum si conductio
nulla esset nulli dubium erit quin eo casu nulla
sit hipoteca cum sit accesoria arg. §. primi de fideiusso-
ribus sufficeret [illegible] restituatur manifestum atque pa-
riter et pignora liberari ex l. dictis. Et ubi contractus
conductionis valuit et non restituitur minor bona
eius inducta remanent hipotece obnoxia. l. mutus
76. ff. de iure dotium. ubi. l. disposite mutus surdus
et qui sua bona tacite hipotecant pro dote matri-
monium contrahere possunt et hipoteca induci tral.
q. idem erit dicendum in conduct. validaliter [illegible]

qd. ubi lex. vel. consuetudo inducit aliquam obligatio. minoris et minor pro eius bona etiam obligantur. l. si fili- ne. 33. §. lucius de administrat.e tuto[rum] et [...] hanc opinione facit. lex i. de rebus eorum ubi quis minor qui rem aliquam emit ab aliquo ut quoad pretium sol- veretur et ut rem sibi obligatam adquireret pignus non valeat. l. i. §. fin. eod. tamen si emat a fisco rema- net res tacite hipotecata quis efficiatur minoris. qr. fiscus a. l. tacitam habet hipot.a in bonis sui debitoris. l. 2. C. in quibus caus. pignus vel. hipot. contr. qd. tam maiores quam minores comprehendit ex prae- dictis colligitur invecta et illata in domum non ma- nere hipotecata pro eius pensione sive non fuerint in- vecta per dom. cum res aliena non valeat pignorari l. cum res. 9. l. quae praedium. 6. C. si aliena res pignori data sit. Sed maximum dubium est an taciturni tas dni cognoscentis rem suam induci in. domum conductam. noceat ei ut talis taciturnitas habeat vim consensus et sic hipotecata remaneret res sua et partem afirmativam tenet Aversa in d. l. certi iuris. C. locato per bonam eaque in fine et dicit communem opinionem Iason ib. numero. 99. et Roscius in. d. l. itam qr. de pactis n.o 8.o —

Loquia

Pro qua sententia facit lex fideiussor. 26. §. pater ff. de pignoribus. contrariam tamen sententiam tenet Angelus ibi n.º 2. et Afflictis decis. 84. quam quidem quaestionem certa aliqua regula comprehendi non posse dixit Abb. in c. non ne. de praesumpt. col. 2. feling n.º 9. sed secundum qualitatem facti esse fore decidendam. et pro hac opinione Angeli facit lex Caius. 29. de pignoraticia act. et lex sicut. §. 4. non videtur ff. quibus modis pignus vel hipotheca solvitur. ubi creditor sciens rem sibi pignoratam alienari et tacens non amittit ius pignoris quia si expressit consensum alienationi censetur remittere ius pignoris ex d. l. sicut §. si voluntate. ergo si taciturnitas non sufficit ad liberationem pignoris multo minus ad obligationem cum proniora sint iura ad absolvendum. l. Arrianus de act. et oblig. nec facit contra si quis dicat id procedere quia etiam res alienata durat ius pignoris. cum transeat cum onere. nam cum non sit necessarius consensus creditoris ad alienationem pignoris. l. si debitor. 12. C. de distractione pignoris si taciturnitas praestaret consensum renunciaret creditor per taciturnitatem iuri hipothecae sicut per consensum ex d. l. sicut §. si voluntate. et pro quarta opinione facit lex si superare uit. C. si res aliena pignori data sit ubi tunc nocet domino rei taciturnitas ut res pro alium pignorari valeat cum ea taciturnitas

fuit inducta data opera in fraudem creditoris

q. alias hoc casu non erit Dño nociua taci-

turnitas cum eam posit prestare adhoc ut inducta

domq. ei rebq statu non v.o ut eas pignorari vale-

at. Iure v.o nri Regni. l. 9. tt. 13. p.a 5. quod adur

itr. distinctio ad hipotecam rei alienę sz qdo res

aliena pignori datr absente. Dño aut eo presen

te ut 1.o casu. non alias valeat hipotecaque

si postea sciat et consenciat. 2.o v.o casu sufficit ut

dum erat presens non cddiceret ex qua. l. videtr

qd. in nra questione taciturnitas Dni presen-

tia videntis rem suam induci in domum hipo

tecam constituat et ei nociua sit ergo non obs-

tante predicta. l. partitę adhuc existimo suade

ra superiorem sniam Angeli nam. d. lx partitę

loquitr in pignore conuentionali et expresso in quo

longe diuersa rao e. cum tunc taciturnitas nil

aliud quam consensum posit operari neq obstat

d. lx fideiussor. §. pater nam ibi. Dns expressam

nte conscripsit instrumentum pignoris ———

Et tz. pulchre dubium an supposito qd bona illata

in domo sunt tacite hipotecata pro pensione an hec

hipoteca duret quam diu sunt ea bona pro conductorem

postea extrahantr et vendantr et omissa varia

doctor senā existimo hipotecam semp durare quamtumuis bona alienentr et extrahantr et apud 3m possessorum inueniantr. cum in hoc nullam inueniamq in iure expressam differentiam inter tacitam et expressam hipotecam quoad psequtionem unde in vtraqz hipoteca seruanda erit dispō l. si pignoris psequtio 17. ff. de pignoribg eamdqz sentam pbat ner lx b. psequntr vbi ad exemplum hipotecariæ Dicit seruianam et psequtoriam dum vtramqz cqui parat nec te in 3m moueat lx. cum tabernam de pignoribg et. ea quæ mortis debitoris tempe in taberna inuenta sunt pignori obligata ee videntr nam taberna vt traditqz gla et pls obligatam indicatione refertr ad merces et E. nomen vniversalitatis sicut grex peculium et similia. l. cum pater § mensæ de leg. 2o. et ideo recipit aumentum et diminutionem eo qd. res b inuectæ venditioni sunt expositæ et sic extrahantr pnam mercatoris ea. lx. non potevit pcedere ne alias fraudes multæ derentr extrahende debitore bona sua ante modicum tempus solutionis pensionis. Iure vo nri Regni l. 5. tit 8. ptā 5. quando las cosas que fallaren, videtr pbari trām ita vt solum remaneant tacite hipotecata ea bona

que in domo inducta inveniuntur quam l. ita
mirifice intellexit gregorius ... et bo[...] que fallarem
dicendo. l. illam partitam magnam habere equitatem
tem restringere dicta ff. ... in d. l. certiurati ...
senius Gregori libenter asentio ——————

Adsptas etiam ... bona remanere obligata tacite
non solum pro pensione domus sed etiam pro eius deterio-
ratione l. Pomponius. 2. in quibus causis pignus vel hipoteca.
ca. d. lex. 9. tit. 5. por los menos casos, idemque erit dicen-
dum si primus conductor alii locaverit quod facere
pot. l. nemo. C. locato res in. illatae pro 2m conductor
rem eunt Domino obligatae tacite pro ea pensione
pro qua ipse tenetur l. conductori. l. si in. l. ... colono
ff. locati. l. solutum. ... solutum ubi Bart. de pigno-
ratitia act. gregorius in. d. l. 9. gl. 4. unde si quis
dose qui habeat domum a conductore non eunt ...
bona hipotecata pro pensione Domino tenentur pro deterio-
ratione l. Pomponius. 5. ubi Aurelius ... non est
ff. in quibus causis pignus vl. hipoteca ——————

in fructibus etiam Domino fundi pro eius pensione hipo-
tecatis ut ... dictum est ex. d. l. in prediis adest
dubium an ita sint Domino hipotecati ut in eis ha-
beat privilegium virtute cuius preferatur ceteris
omnibus anterioribus creditoribus qualemqualem etiam ...

uilegiatam hipotecam habentibus et partem expre
ma tiuam in fructibus pendentibus suadet tx fruc
tus pendendus. Et uiven. dum fructus penden
tes partem ee rei asserit Salicet atque ita Dni
fundi in eis tanquam in re propria non vo debi
toris preferetur. l. Curatoris ff. de essi dedi et tri
butoria act. tx. vindicare me posse quaetz.
senia facit nimis. tx si servus cod. de. G. locaui. qr
voluntate Dni eos percipere videatur suos fructus
facere ff. Adhuc vbi eo fructus fiunt coloni qr
voluntate Dni eos collegit non vo qr statimdum
collecti sunt fiant coloni sed ita demum si fuerit
locationis pensio soluta aut a Dno habita fides
de pretio x. doctrinam, tursi in. d. S. locaui p.
oo facere pro tx. in. S. vendite in Str. de re. di
uisione et si ante solutam pensionem eigne
habita fide per dominum tanquam in re propria
dominum preferendum ee. ex. d. l. Curatoris sed
etz in fructibus iam collectis videtur preferen
dum dominum nam. lz. fructus transeant in
dominium coloni non tz transeunt simpliciter
sed conditionaliter scz. si pensio fuerit soluta vnde

non transeunt simpliciter in obligationem alterius creditoris p additionaliter arg.o l. Iulianus .10 ff de manumissionib9.
In fructibus v.o pendentib9. libenter sequor Aurelij seniam. eo qd. pars rei sint et nondum coloni effecti in eis p pcedat reg.o d. l.ae curatoris §. p si dedicatur um in iam collectis nullam inuenio razem ob quam in eis sit pref ferendus Dñi nisi forsitan in locat.e fuerit fructuum expressa hipoteca apposita itavt in hoc plus operetr expressa hipoteca quam tacita nam tacita inducta. ē. a. l. eo casu non v.o priuilegiata sicuti etz. tacita non priuilegiata inducta ē in bonis illatis in domum aut in fundum ex. d. l. item qr. et ex. d. l. in tpz dist. ceterum quoties ponitr in fructib9 expressa cum percipiantr ex re creditoris puto pcedere dationem. l. sicut. C. qui potiores in pignore habeantr. cui consonat. lex. 30. t.o 13. p.a 5. et d. l.a Iulianus si v.o hec expressa non fuerit apposita non inuenio razem ob quam in fructib9 iam collectis Dñs sit preferendus cum nullibi inueniamus hipotecam hanc priuilegiatam et sic debeat regulari sm. ius coe. sm. qd. qui prior ē. temp.e potior ē. iure. l. qui prior. ff. qui potiores in pignore habeantr.

UVA.BHSC

Pro complemento serviane actionis non erit abs re
declarare in quo differat ab interdicto Salviano.
et p.º in eo differt q.d solum persequimur per interdictum
salvianum poss.em ¶. sequens. divisio pr.º interdictor.
b. adipiscendae poss.is ca. separatum e. inst.a de in-
terdictis. q.d oib. interdictis coe e. ¶. i. pr.º erat aute
b. cum de poss.e aut quasi poss.e inter aliquos contende-
batur. Ft per servianam actionem proprietatem et
petimus sicq. necessarium e. in act.e serviana probare
dominium debitoris. l. et que nondum. C. ¶. q.d dicitur.
ff. de pignorib. l. si res. C. si aliena res pignori da-
ta sit vnde cum non semper posit creditor probare
dominium debitoris cum sit difficilis probationis
arg.º l. ut qui destinavit de rei vindicat. et
l. si ppriutatis. 4. C. de prob. necessarium e. ad in-
terdictum recurere cum in eo sufficiat probare
debitorem temp.e contracte obligationis posedisse
l. i. ff. de Saluiano interdicto et tradit glo. in ¶. pro-
bo quasi. differunt etiam ex eo q.d interdictum sal-
vianum sicut cetera personale e. et eo solum
c.a Inquilinum seu Colonum competit l. i. ¶. in-
terdicta de interdictis actio v. serviana de
qua. ti. cum Realis sit datur c.a quemlibet possesso-
rem

l. 2. C. si vnus ex pluribus. h. etiam interdictum salvianum dicitur o. m. utile h. ait interdictum sic inteliges. l. 1a. § 1. de saluiano interdicto.

Superest ergo postquam latissime de act. serviana verba fecimus ut aliqua etiam circa quasi servianam aducamus et c. ad ostendum quamdam be. pignor[um] divisionem quam tradit glosa verbo tradita in. l. 1. de pignoratitia act. et Jasom. h. n. 14. et Menochius de recuperanda poss. remedio. 12. a n. 16. et Cuiacius. in. l. pen. ff. de empt. et v. ut pignus aliud sit pretorium conveniens dicti pretor[is] de quo agit Imperator in tit. C de pretorio pignore aliud vero sit conventionale de quo in tit. C. et ff. de pignoribus. aliud legale quod a l. inducitur ut in tit. C. et ff. in quibus causis pignus vel hipoteca aliud vero iuditiale de quo in. l. a Divo Pio de re iudicata. et C. si in causa iudicati pignus captum sit h. ad duas species pignoris h. ad pignus conventionale et iuditiale has species reducat Imperator. in l. 2. C. de pretorio pignore

et etiam ad ostendum quamd. be. differentiam haditam ab Imperatore h. in fine quam supra aduximus inter pignus et hipotecam quod proprie pignus dicitur

qdo res hipotecata traditr creditori sive mobilis
sive immobilis. l. 4. prædium. de pignorib. l. plebs
§. pignus de verbor. sig. hipoteca v. qdo. res obligar
ta remanet penes debitorem l. 4. de pignoratitia
act. hiis tamen nominib. promiscue utimur hipote
ca. s. aut pignore. unde existimabat Calderinus
cl. 16. et fanus de pignorib. i. p.ª nº. 6. qd. tamen ille
qui tenetr alicui idoneam præstare cautionem
datis pignorib. satisfaciat. l. si mandato. Titij. qq.
§. fin. ff. mandati t. non satisfaciat si pignora cre
ditori non tradiderit t. falsam. eē. eor. opinionem
existimo p ea que tradit Aursiq. in. d. §. fin. verbo
accepta sint idonea, cauei si res que hipotecantr
sint debito æquales cum ad persequendam rem hi
potecatam nulla sit differentia inter pignus
et hipotecam ex nro tx. dex. l. res hipotecæ
de pignorib. unde felinus in. c. cum aliqq de re
iud. tenet statutum pignoris locum etiam habere
in hipoteca ——— ∞ ———
qq. suppositis Iustinianus h. t. pignora hipote
caria persequentr de monstrat d.ª quemlibet possessorem
actionum quasi servianam transire cum realis sit

l. pignoris. C. de pignorib. l. eas C. qui potiores cum semper res hipotecae subjecta cum suo oneretalienentur l. distraeli C. de pignorib. hoc. h. adjecto vt semper pluribus creditorib. quasi serviana currentib. prioritatis creditorum ratio semper habeatur. l. 1. C. qui potiores l. potior ff. eod. l. qui generaliter eod. tit. sive generalis sit hipoteca sive specialis. semper in hipotecaliis prior creditor inter non priuilegiatos praefertur. etsi primo creditori generaliter. 2º vero specialiter bona fuerint obligata l. si generaliter. 6. C. quia ex generali obligatione potior habetur creditor qui ante contraxit nec aliquam obstat. lex. 2. C. de pignorib. nam omissis hijs quae tradunt plures relati per Cob. lib. 3. variarum. c. 18. et omissa solut. Acursij. d. l. 2. pro interim. dicendum. quod in d. l. 2. creditori fuisse quandam rem. 1. specialiter obligatam et postea reliqua bona generaliter sicque 2a generalis obligatio seu hipoteca videtur conditionalis scilicet. si bona 1º specialiter obligata non sufficiant. Unde in d. l. 2. non inquit Imperator priorem creditorem non esse potiorem sed solum non posse. praevenire rebus 2º creditori specialiter

obligatas

obligatas quousq facta fuerit excusio in bonis
sibi specialiter obligatis qui intellectus colligitr
ex eod. l. 2. t. interim tibi non auferri posses p-
uintis iubebit not facit. lx qui generaliter. 2.
ff. qui potiores. ——— ~ ———

Et dictam. l. 2.am in pulchra q. notauit Molina lib. 4
de hispanor primogenijs. c. 1. a nº. 20. in muliere cui bona
maioratus ex facultate Regia sunt specialiter obli-
gata et reliqua bona libera generaliter an pp dcti.
dictq. l. 2q. teneatr p. facere excusionem in bonis ma-
ioratus sibi specialiter obligatis ut ex bonis liberis
satisfiat alijs creditoribq. in qua celebri q. nihil cer-
tum aducit unde dicas eo casu ne utiquam posse mu-
lierem facere p. excusionem in bonis maioratq
sibi quantumcumq specialiter obligatis bonis li-
beris extantibq. nisi p. in eis faciat excusionem
nam facultas Regia tribuens potestatem obligan-
di bona maioratus p dote argº. authenticq res que. C
coia de legatis solum reddit asecurationem dotis in
subsidiumq. alior bonor cum sit remedium extraor-
dinarium argº. l. in cau. 2.a de minoribq. aut.º hoc ita
si debitor. C. de pignoribq. neq obquam obstat id
de. damnosum alijs creditoribq cum non posint debi
tum

suum ex bonis maioratus recuperare atque ita teneatur mulier ex bonis maioratus sibi obligatis dotem petere cum id sibi non noceat et aliis possit creditoribus nam id facere non pot. tum quia facultas Regia eo casu in subsidium inteligenda est scilicet si bona liberanda sufficiant tum etiam nam si id mulier faceret aliis noceret scilicet Reipublicae cui expedit maioratus conservari. Sunt etiam alii casus in quo pluribus creditoribus quasi serviana concurrentibus non est prior praeferendus sed gratia si mulier ad exactionem dotis per suam tacitam hipotecam. l. Assiduis. C. qui potiores, cum aliis tacitam hipotecam tacitam anteriorem habentibus concurrat quia procul dubio virtute suae tacitae hipotecae privilegiatae praefertur si vero anteriores creditores expressam hipotecam habeant eis nullatenus in bonis mariti mulier praeferri poterit ita Bart. in d. l. assiduis et Ripa in l. privilegia et privilegiis creditorum fol. lib. 1. variarum c. 7. et licet in scholis possit defendi praeferri etiam possa habentibus anteriorem expressam sed ut per legem in l. ex literis et pignoribus licet in iudicando non est discedendum ab hac communi opinione per l. 33. tit. 13. p. 5. — et sigs. merito dubitavit, cur tacitis anterioribus hipotecis mulier praeferatur non vero expressis cum nullam in alio inter tacitam et expressam hipotecam inveniamus

differentiam dicas id ee. qr. tacita hipot.a inducitr
l. p totum. C. et ff. in qb. caus. pignus vl. hipot. vne
ponit lx eam tacitam inducere ea edit.e vt mulier
ei virtute sue hipotece quis posteriori preferatur
ceterum expressa hipot.a inducitr ex vunt.e et diligen-
tia contrahentis vne postquam ei ius quesitum e noluit
lx ab eo ius auferre ——————— ~ ———————
Prefertr etiam pluribs creditoribs. quasi serviana sucuren-
tibs ille qui mutuauit ad refectionem edificij. l. si ven-
ni. §. D. Marcus. de privilegijs creditorum. l. creditor
24. si certum petatr. l. interdum. qui potiores. l. 28. et
29. tt.o 13. p.a 5. virtute m. sue hipotece privilegiate
prefertr anterioribs. etiam expressam hipotecam haben-
tibs. mulieri vo non prefertr si ei mulier aut.o de equa-
litate dotis §. ijs consequens collat.e 1.a nec hoc casu va-
let arg.m si vinco vincentem te. a fortiori vicam
te. l. de accessionibs. de diversis et temporalibs prescrip.
nam preterquam qd. illud axioma plures habet fal-
lentias vt tradit glo. in aut.o q. pati. C. de natural.
liberis. in materia privilegiata qualis. e hec dotis
et mutuantis ad refectionem non. q. argueredo
ead. rae. l. qd. p e.o ff. de legibs. item qr. d. l. x. de ac-
cessionibs. intelligenda e. vbi adest par rao. et sta-
tia termino q. l. Claudius felix ff. qui potiores. l.
Paulus. 12. ff. qb modis pign. vl. hipot.a solvitr vne

194

quoties cumque concurrent isti tres creditores habens anteriorem expressam mulier et mutuans ad refectionem preferenda erit dos et tunc consequitur per alium scilicet per mutuantem ad refectionem quod per se non consequeretur scilicet ut in hac solutione preferatur habenti anteriorem expressam quod non preferretur si mulier et habens anteriorem expressam soli concurrerent. nec novum est ut quis consequatur per alium quod per se non consequeretur. l. autoritate. de cessione pignerandorum. lib. 6.

Sed poterit aliquis dubitare cur magis dos in predicta specie erit preferenda ita ut consequatur per mutuantem ad refectionem quod per se non consequeretur quam habens expressam preferatur mutuanti ad refectionem ita ut consequatur per dotem quod per se non consequeretur aut cur non prefertur doti mutuans ad refectionem consequendo per habentem anteriorem expressam quod per se non consequeretur dicendum est quia semper in ambiguis pro dote respondendum est. l. in ambiguis. 87. de reg. iuris. l. non puto de iure fisci quam plures intelligunt etiam contra fiscum dotem concurrendo quantumcumque fiscus sit privilegiatus unde Bart. in. l. 1. soluto matrimonio in pr.º asserit quod si appareant duo instrumenta eodem die facta alterum privati cum expressa hipotheca alterum dotis quod nec appareat quod sit anterius presumendum est in dubio

instrumentum dotis precessisse quam sententiam tan-
quam comm. sequitur B. Crotus n.o 9. Ri. pa. 3. Col. 6. lib.
1. variar. c. 16. n.o 6. quam sententiam etiam ad ipsius sic-
cum tenet fulgosius in d. l. 1. n.o 39. Costanz. de do-
te c. 7. n.o 3. Corneta lib. 2. c. de privilegio fisci quo
temp.e mulier non habebat tacitam hipotecam
nec ius prelationis que postea inducta fuerunt
a iustiniano in l. unica. §. et ut plenius. C. de
rei uxorie act.e et in l. assiduis. C. qui potiores.
quam plurima alia circa dotem dicemus in §. fue-
rat sup.a isto tit.o ——— ~ ———

Aduertas etiam circa illa que diximus in mutuante ad emp-
tionem ut debeant intelligi etiam si non aponatur hipot.a
expressa habet m. tacitam ex d. l. interdum et ex
dicto. aut.o de equalitate dotis. illa qui mutuavit ad
emptionem non prefertur alijs creditoribus in ea re
si non fuerit aposita hipot.a sed erit creditor persona-
lis. l. quis. C. de pignoribus. l. 3. C. qui potiores nam
qd. qs emit ex pecunia mea non fit meum nisi
meo nomine fuerit emptum. l. 1. C. si quis alteri vel sibi
l. si ex mea. C. de rei ven. l. 49. tt.o 5. p.a 5. in supir
lo v.o mutuante ad emptionem etiam sine hipot.a dic
in ea re sibi esse preferendum. l. idem. 7. ff. qui po-
tiores

qd. lx. 30. tt. 13. §. 9. extendit ad quemcumque minorem orfanum ut b. intelaxit Gregorius y huerfano.

Sequitr. tx. in §. in
Personam
a. hott.
.1.7. Anno Dñi 9.9.

§. in. §. de cstitu-
ta

Postquam Justinianus in precedentib. adduxit exempla actionis Realis pretorie modo personalis in medium ponit §. i. inter personales pretorias actionem de cstituta inquam translatam ee. actionem que recepititia dicebatr significat illis verbis cui similis videbatr recepititia cçterum eo differt a cstituta qd. actio de cstituta nascitr quotiescumque cstituit qs se pro alio soluturum cuiuscumque conditionis sint qd euidenter generalitas nri tx. demonstrat actio v. que recepititia dicebatr tunc cpetebat cum argentarius alienum in se debitum recipiebat. l. si qs exargentarijs §. natem ff. de edendo tradunt Misingerius et Vlemanus ti. n.º 3. gta. ti. verbo cuisimilis itemcq. actio de cstituta cpetebat tum qs se cstituebat soluturum res cosistentes in pondere nº. aut mensura. l. recepititia actio

C. de constituta pecunia per actionem vero recepticiam poterat quis quamcumque rem etiam si in pondere numero aut mensura non consisteret in se solvendam recipere quod significant verba nri tex. ibi etsi quod plenius habebat per hanc igitur actionem de constituta quae tam omnes etiam res quantumvis in pondere numero aut mensura non consistat peti pot. ab eo qui pro alio se soluturum constituit. l. recepticia. §. et nominem. C. de constituta pecunia ——

Sed difficilis reditur Iustinianus in hoc. §. de constitutab. nulla scilicet stipulatione interveniente. dum videtur significare in hac actione de constituta ex pacto nudo actionem oriri quod aperte est contra tex. verbo nulla in l. iurisgentium §. igitur nuda ff. de pactis cui resolutioni obstat graviter lex iurisgentium. §. igitur nuda. ff. de pactis quam difficultatem solvit Bart. in l. §. ait Praetor de constituta dicens eo in hoc ille qui se constituit gravari quin alio relevatur. scilicet in eo quod non compellitur statim solvere sed post decem dies. l. promissor 21. §. 1. de constituta quam interpretationem impugnat Iason in Rca de probat. nº 13. Alciato 19. Ripa 30. qui respondent eo in actione de constituta actionem oriri ex pacto nudo quia est legitima conventio ex l. legitima de pactis quae solutio

rejicitur eo qd. actio de constituta non ex. l. instar legitime conventionis. sed ex iurisdict. pretoris descendit hoc §. in personam hoc tt.

Unde per vera interpretat. adptat illud dici proprie pactum nudum cui nulla subest ca. ex. tex. in. l. iuris gentium §. sed cum nulla. ff. de pactis et vide Mendoçam de pactis lib. 1. c. 4. nº. 1. et lib. 3. c. 8. nº. 8. ex quo fit actionem de constituta non proprie ex pacto nudo nasci cum ad constitutum saltem nate debitum debeat precedere l. 1. §. debitum ff. de constituta unde qd debetur ex stipulat. sine ca. constitui non posse docet Ripa nº. 32. in Rca. de probat. cum obligatio sine ca. non obliget promissorem l. 2. §. circa de doli except. quam sic intelexit Accursius v. probo sine ca. et plures quos refert Iason in. d. §. sed cum nulla Gomeius 2 tomo. c. 11. nº. 3. qui tenet procedere stante l. 3. tt. 8. lib. 3. ordinamenti sed contrarium videtur verius sz. id qd. debetur ex stipulat. sine ca. posse in constitutum deduci cum ea obligatio que ex ea oritur saltem sit naturalis cum ea stipulatio obliget in vim pacti et sic naturaliter ex contrarie sensu in. d. §. sed cum nulla probo igitur pri. item qdo stipulatio et natis obligatio sufficit ad constitutum ut in. l. 1. §. debitum de constituta pro qua doctrina facit l. x. 2. §. circa de doli except. ubi datur exceptio doli c. agentem ex stipulat. sine ca. qd actio oritur ex ea stipulatione sz. except. elidatur. ur

exceptio sit actionis exclusio l. 2. de except. §. 1. instª eod. unde hz. glª in. v. xbo nulla tradat aliquos casus in qq ex pacto nudo actio detr. et inter eos numerat ostitutum. hz dici pot. non esse. specialitatem ex eo dictis verbis numm in. b. nulla sz. stipulatione interveniente intelligere debemus de stipulatione que parit efficacem actionem que exceptione doli non elidatr. hz. plures non parum auctoritatis sequantur glam hz. quorz opinio prestam erit verior.

Si obstat superioribus dum diximus ad ostitutum saltem debitum natle requiri l. x. qd. si maritus §. qi debita iuribus non e. pecunia. ff. de ostituta pecunia ubi videtr ad ostitutam non sufficere debitum natle. Si qd civili etz iur. debeatr respondere pot. ius pretorium pplurimum natle dici cum Pretor semp ante oculos natm habeat equitatem. l. 1. de ostituta. l. qd. si ephesi de eo qd certo loco debitum m. civile solum non sufficit ad ostitutam. ex d. l. 1. §. debitum ptpe fin. nem de ostituta, Unde qdo dicitr in. d. l. qd si maritus qi debita iuribus non e. pecunia intelligere debemus iur. natli et pretorio

Si optas etz diversum esse. ostitutum a fide iussione hz. ei simile videatr differt m. 1. qd fideiussio solum pro aliena obligatione stipulatione interveniente fiebat. l. blanditus. C. de fideiussoribus

constitutum v.o sm. opinionem quia ti pactu etiam nudo et propria obligat.e etiam fit ex hoc §. de constituta item obligatio fideiussoria dicitur accessoria principali sicque in aliud fideiussor obligari etiam ex consensu creditoris non pot. l. graeca §. illud de fideiussoribus aut.o presenti. C. eod. pro constitutum v.o se principalem debitorum constituit quis. und.e ad quamcumque rem consentiente creditore constitui pot. l. 1. §. an posit ff. de constituta l. per et si. 4. l. eum qui ephesi §.a eod. tit.o et videtur tam magistram verbo fideiussorem in aut.o de fideiussoribus collat.e a.a ex quibus fit quod quoties cumque quis se constituit pro alieno debito eo casu constitutum species quaedam fideiussionis videatur sicque uti valet ille qui se constituit beneff.o diui Adriani de quo in l. diui Adriani. C. de constituta pecunia et in §. si plures i.a de fideiussoribus Unde fulgosius in l. fin. C. de constituta existimauit beneff.m autentice presenti. C. de fideiussoribus competere etiam constituenti se pro alio et com. sententia et ex Guidone dess.e 94. cęterum licet haec sententia indistincte vera sit in beneff.o diui Adriani de quo in d. l. fin. C. de constituta et in d. §. si plures de fideiussoribus in beneff.o tamen authentice presenti. C. de fideiussoribus et si esset vera non tamen erit indistincte et semper vera cum nequaquam posit procedere quando constituitur quis in duriorem causam aut in citius tempus aut in alium locum ut l. pro et si citeriore. et l. eum qui de constituta cum non posit eo die aut eo loco a principali peti cum aut non venerit dies respectu principalis aut diversus sit locus solutionis exiuribus i.a aductis. solutis quod §.—

Sequitur

UVA.BHSC

Sequitr. tx. in. §. actiones
autz. de peculio

Ponit Justinianus secundum exemplum actionis
personalis pretoriae pro cuius intelligentia ad plus omissis
varijs peculij acceptionibus traditis per Maynum lib. 2
actionum. c. 28. quantum ad nrum institutum pertinet
e. id qd. servus vl. filius familias a rationibus dominicis
deducto eo qd. patri vl. dno debetur separatum habet
l. depositi. 5. §. peculium in fine. ff. de peculio et aliis multis
ex quibus hic de peculio actio datur adversus patrem vl. dnm.
l. 1. §. e. autz. cum alijs de peculio. eo dixit h. Justi. actiones
autz. de peculio non quia plures sint, deinde actio de peculio
plurimis ex causis cedatur ut recte scribit h. prbo de pe-
culio et in. §. fin. prbo directo. inst. qd. cum eo qui erat
actionem de peculio et reliquas, quas h. numerat ut
institutoriam, qd iussu de in re pro. et alias huiusmo-
di non esse propria actiones, sed actionum adjectiones
cum oriantur ex contractu, cum servo vl. filio vl. insti-
tore celebrato quam sententiam dicit com. Jason h. n.
26. et sequitur eam Conrasius n.º 1. Nec obstat. l. x. mo-
ra. 32. §. in bonae fidei de usuris nam ibi hz. non de-
beantur a Patre usurae in solidum ex mora filij debetur
tz. quatenus e. in peculio ut constat ex eod. §. pro. qd si filius
v. de peculio act.m habebit vnde colligitur att.e exemptu bo-
nae fidei agi in quantum in peculio e. adversus Patrem

Ad pbas tz. maximam eē. differentiam etz in hoc inter filium et seruum eo qd. seruq nisi peculium habeat non poterit obligari efficaciter ex contractu s.ª v.º filius quamtumuis peculium non habeat l. filiq familias 38. de act. et oblig. l. si qs cum filio familias. 45. de peculio. Unde filius ex oibq causis poterit conueniri seruq v.º non Dns autz. aut pater non nisi de peculio. q grauem continet difficultatem quo modo sit facienda executio filio familias condemnato maxime sm. temp.ª ffor. qq filiq familias qdqd adquirebat patri adquirebat l. placet de adquirenda hered. et hodie patri usum fructuz adquirit p tx. in l. cum oportet. C. de bonis liberis ——————

Et breuiter dic qd. si filius familias habeat bona castrensia vl. quasi in illis pot fieri executio cum de eis possit soluare nam respectu eoz reputatur pater familias. l. 1. §. fin. iuncta. l. 2. ad Macedonianum. l. cum oportet. §. pr.º excepis. C. de bonis liberis idem p erit si habeat bona aduentitia quoz usus fructus patri non queratr. x.ª l.ᵐ fin. §. filijs autz. C. de bonis liberis aut.º excipitr eod. tt.º si tz. habeat alia bona aduentitia quoz tantum usus fructus patri queritur x.ª l.ᵐ cum oportet. C. de bonis liberis adhuc in pprietate eoz bonoz non poterit fieri executio quantumuis ad filium ptineat cum filiq non possit eo

casu proprietatem suam alienare nec per contractum nec
per ultimam voluntatem sine consensu patris l. fin.
§. filii autem. C. de bonis quae liberis. hodie de iure Regni
attenta. l. 5. et 6. tauri posset de 3.º bonorum non obstanti-
bus etiam filii disponere ergo similiter non poterit pater
bona filii alienare per viam executionis cum per huius
modi alienatione privaretur omni actu per quem pervenitur
ad id. l. fin. C. de reb9 alienis. et l. ex. fin. §. quia.
C. com. de legatis potest tamen filius pro eo debito in-
carcerari l. pen. C. qui bonis cedere possint ubi coiter
DD. Bart. in. l. 3. §. pater utrum. n.º 2. de minoribus po-
terit tamen pater ipsum a carcere extrahere cum tene-
atur ei servire ratione iuris sui et usus fructus quem ha-
bet in persona filii et operis eius x.º d. l. cum oportet
et tradit Bart. in. l. frater a fratre n.º 4 ✝ de condit.
in debiti et sic etiam attento iure regni quo debitor tene-
tur servire creditori erit praeferendus pater ut filius
ei serviat. Iure v.º Regni l. 22. t.º 11. lib. 5. novae re-
cop. filius familias ex nullo contractu pecunia credi-
ta. quod. bulgo dicitur al fiado. obligatur. ut eleganter
declarat Matienço ibi nisi forsitam filius
fuerit alicui negotiationi praepositus cuius ca-
usa fuit credita pecunia vel mutuum accepit non
multum excedentem terminos negotiationis nec
hoc casu erit limitanda. d. l. ex. Regia sicuti in ma

cedionario.

cedoniano dicimus cesare eo casu. l. § Iulianus §. § inde ad macedonianum. l. Macedoniani C. eod. l. 4. tt.o 9. p.a 9. cum pater videatur consentire arg.o l. 3.a §. qui habet de servitutibus rusticorum sicuti in his quae recepit filius familias in studiis si sint necessaria ad eius alimenta secundum suam qualitatem de quo vide Matienzum. d. l. 22. et Gomecium. 2. tomo. c. 6. n.o 2. et gregorium Lopez eadem de mas de esto. in. l. 9. et 6. tt.o 1. p.a 9. quae limitat l.m 4. tt.o 7. lib. 1. recop. et l.m iulianus §. quod dicitur ad Macedonianum consic solvitur §.a

sequitur tx. in. §. item

si quis postulan

te

Iuramentum aut voluntarium aut necessarium aut iudiciale dici declarat glo. h. pro eo non illud quorum divisionem secutus glossam tradit Misingerius h. n.o 2 voluntarium dicitur quod ponitur ad confirmanda pacta transactiones aut alia negotia x.a tx. in aut.o sacramenta puberum C. si adversus venditionem voluntariumque seu conventionale appellatur quia pro partium voluntatem et conventionem ponitur aliud est necessarium quod iudex ad praeparationem vel rectam iudiciorum cognitionem nemine cogente defert de quo

UVA.BHSC

in l. admonendi de iur. iur. et in l. in bone fidei C. de rebus creditis sicque dictum qr. plerumque his cui defertr invitus etiam iurare compellitr sub quo comprehenditur iuramentum calumnie de quo in tit. C. de iur. iur. propter calumniam. vel estimande rei ut per tit.m de in litem iurando et alia huiusmodi alterum est iuditiale qd. pars parti defert qd. litis decisorium appellatur ad dividendam et finiendam litem de quo in l. manifeste turpitudinis ff. de iur. iur. et in c. fin. eod. tit.o de eoque tractat Iustin. h. dicendo ex iuram.to a sua parti delato actionem et exceptionem oriri adeo ut hoc ille qui detulit deinde m tractiniente voluerit probare non sit audiendus neque de periurio inquirendum sit. l. 1. C. de rebus creditis. l. qd. si deferente ff. de dolo. l. nam et postea §. 1. de iur. iur. ratio que desumitr ex Imperatore in l. iuris iurandi contempta religio. C. de rebus creditis cui consonat lex. 26. tit. 11. par. 6. est etiam alia ratio nam cum semel praetextu transactionis finita amplius virtute nove probationis nequit retractari l. sub praetextu C. de transactionib. unde cum iuramentum litis decisorium vim habeat transactionis. l. ius iurandum. ff. de iur. iur. non poterit amplius id qd. virtute iuram.ti litis decisorii fit retractari ✓ Non obstat graviter lex in aut.o novo iur. C.

de pœna iudicis qui male iudicauit. §. p. seqt. in-
tra. 10. menses post sentiam ubi ca. semel iu.d iu. de-
cisa retractatr. et de periurio quærit

In qua difficultate respondendum e. cum Aurisio d.
aut.º novo iu.d sibi dedisse prædictam decisionem ha-
bere locum in iuram.to a.l. seu iudice delato quo ca-
su non habet vim transactionis cum voluntate
partium non fuerit delatum nostra v.e decisio lo-
cum habet in iuram.to litis decisorio ass.e parti
delato in quo longe diuersa rao e. ut tenet
Bald.9 in.l.i. n.º 4. C. de re iud. Hipolito
R.ca de pbat n.º 137. unde infertur inte lect.9
ad tx. in. c. fin. de hisjergu vi et ad oes decisio.es
tam iuris cois quam Regni qq. sta.r iuram.to par-
tis p. aliquo damno illato l. refe ente vijsa-
sibus post pars adfosus quam iuratr s.m p. testes pba
et adfosus tandem habere autoritatem hze iuram.ti
delatio a p.te parti facta ut ile cui iuram.tum defertr
necessario tenatr aut iurare aut soluere aut re-
ferre iuram.tum l. delata C. de rebus creditis l. ma-
nifestæ turpitudinis ff. de iu.e iu.l. cui resolutioni
obstat responsum Imperatoris in l. generaliter
§. p. iuram.tr pst. sim autz. C. de rebus creditis ubi

UVA.BHSC

ille cui iuram^tum delatum est nō tenetr deferre nec
soluere nec iurare sed libere valet recusare quaz
difficultatem sentiens gl. Aursij verbo recusare
aferit d. l. generaliter corrigere iura antiqua et
idem Aursij in d. l. manifestæ turpitudinis verbo
si non fuerit inteligit d. l.^m manifestæ procede-
re quoties cumqz inter partes fuerit conventum
ut lis iuram^to finiatr Caeterum si non fuerit con-
ventum inter partes licite posse iuram^tum recusa-
ri quam solutionem sequitr fulgosij ibi n.º 2.
Caeterum nemo erit tam ignarus cui sequendo non
constet quantam in se diuinationem predicti habe-
ant intelectus. Unde Bart. in d. l. manifestæ
n.º 4. tradit aliquas cas. exqq licite pot. quis iuram^tum
ci delatum recusare quandoqz ex persona deferentis
ut in l. tutor 39. de iur. iur. et in l. ius iurandum 17.
§ fin. eod. item rae loci ut d. l. tutor § non petitr
de iur. iur. vl. ex defectu exceptionis ut si qs post vic-
tum apponat exceptionem non numeratæ pecu-
niæ et sup ea deferat iuram^tum recte poterit recu-
sari cum ea exceptio non possit poni et in terminis
probat tex in s. tractat9 § illo C. de non numerata
pecunia alias etz cas tradit Bart. d. n.º 4 vrs.

idem Bart in d. l. generaliter inteligit eum tex. vbi ex ca. pot. recusari iuramᵗᵘᵐ qd non bene delatum est. per quem intelectum faciunt per haec qd. l. generaliter § fin autem. non rite quidem illatum recte autem recusatur. ——————

Vnde etiam inteliges tex. in c. fin. de iure iurᵈᵒ. § recusari pot. licite ac referri vt inteligatur eandemum posse recusari iuramᵐ a p. parti delatum si referatur si enim ille cui iuramᵐ defertur nec referre nec iurare voluerit habetur pro confesso d. l. manifestam. qd. Bart. in d. l. manifestam ita inteligit si iudicis declaratoria senᵗⁱᵃ. quae eum pro confesso haberet interuenerit alias m. si his eo nec referente nec iurante moriatur ante d. senᵗⁱᵃᵐ cum eius heredibus erit de nouo cᵃ. agitanda cum eo casu in eos pena nō transeat argᵒ. l. eius qui delatorem ff. de iure fisci per quem tex. § adducit Bart doctrinam quand. singularem quam comendat et exornat Bald in. l. his apud quem nᵒ. 2. C. de edendo qd. vbicumque tex. vel statutum habet aliquem pro confesso eo decedente ante declaratoriam iudicis ad eius heredes pena nō transeat. Ex qq etiam inteliges sic cᵉ. declarandam. l. 1. tᵗ. 7. lib. 4 recop. qua cauetur teneri quem directe respondere

positionibus negando vel consentiendo vel dicendo credo aut nō credo et qd. nō posset respondere se nescire aliquem hijs casibus habeatur pro confesso fit eo casu necessaria sententia iudicis declaratoria vt pena transeat ad ipsius heredes ex rōe Bartoli in d. l. eius qui delatorem ff. de iure fisci ——
Sed dubitari pot an in predictis casibus iuramentum sit legitima probatio an vero solum releuatio ab onere probandi et legitimam eē probationem suadent lex fin. §. licentia C. de iure deliberandi et lex si quis ius iurandum intulerit. u. C. de rebus creditis et lex generaliter C. eod. vbi hanc sententiam tenet Accursius pro bo probationes et Decius in l. ca de iure iu. n. u. —————— ∾ ——————
contrariam tn̄ sententiam probat lex si de eo sic possessorio §. cum hereditate ver. pro inde et lex cum qui de iure iu. ver. abundet lex non erit §. §. dato pro eo quasi ff. eod. me distinguas aut iurauit reus ad petitionem creditoris in exordio iudicij ante libellum oblatum ex l. i. C. de confessis et tunc hoc casu iuramentum non habet vim probationis sed sententie ex d. l. cum confessi habeantur pro iudicatis vnde nō erit necessaria
sententia

p̄ erit procedendum ad executionem x. l. m. d.
lio de re iud. aut qui iurat positionibus x. l. m.
ut tt. 7. lib. 4. recop. de quo iuram.to plura tra-
dit Menochius de arbitrarijs lib. 2. q. 20. quo casu
iuram.m species e. probationis aut loquimur de
iuram.to litis decisario de quo h. qd. quidem no
e. vere species probationis h. imp̄prie s3 p̄mo
ter probationes anumeretr vn.e h. publicatis
atestationibus non posit recipi probatio aut.o
at qui semel l. C. de prouat. c. Aluerius de testib.
h. hoc iuram.ti delatio admititr vt adp̄bat Angelus
d. l. generaliter ——

ad p̄tas h. circa hoc iuram.m litis decisorium qd.
si semel. qui iusiurandum intulerit & ante quam
ad p̄sarius iuret reuocauerit qd facere pot. si postea
ille qui iuram.m inferebat voluerit ad iuram.m
recurrere nequaquam poterit ex eleganti l. si quis
iusiurandum. 11. C. de rebus creditis ——

ad p̄tas etz. circa hoc iuram.m litis decisorium
qd. h. post eum non sit amplius inquirendum
an debeatr p̄ an fuerit iuratum ex nro l. & ex
q. dictis no h. toluntr exceptiones quæ no sunt viz

UVA.BHSC

iuram.ᵗᵒ veluti in terminis legis eum qui iuravit §. si iuravero ff. de iur.ᵈ iu. solutis §. §.ᵘˢ

Sequitr tx. in §.

Poenales si sto
titul.

t. ex Alio.

l. si qs id qd. 7. de iurisd. oium iudicum pena quingentor. aureor punitr ille qui Album praetoris corrumpebat qd. fiebat si id qd. t. appositum erat cã. spetuq. iurisdictioni positum erat si v.ᵒ temporalia edicta corrumpebat punicbatr extraordinarie arbitrio iudicis arg.ᵒ l. sit. si qs sepulcrum de religiosi et sumptib. funer. et l. it. §. expilatores de effractorib. tenet Bart. in d. l. si qs id qd. n.ᵒ 2. de iurisd. oium iud. quis t. qta fco. spetuq. aliter sentiat quam videbis. ut intelligas quae pe spetuq. quae v.ᵒ temporali iurisdictioni cã. appositae sunt et quid sit album videras apud doctores scilz in d. l. si qs id qd. et Mainum lib. 1. actionum c. 42. ——

d grauem cõtinet difficultatem cui nam poenae de. qua. h. et in d. l. si qs id qd. cum similib. sit

aplicanda. 3. parti aplicandam ee. suadet diffini-
tio actionis a nobis et Justiniano tradita in pr. huius
tt. v. qd. sibi debetr unde cum tt. ff. predicta pena
parti actio detr consequens e. ut ei aplicetr tanquam
sibi debita ——————— a ———————
facit etz § hac sentia lx. si cui. 12. de verbor. sig.
ubi in popularibus actionib. post litem contestatam
actor creditoris loco habetr actio v. de quan. po-
pularis e. ex d. l. si qs id qd. ff. cd. populare e. vb.
quia verbo populare. Ult. facit lx. pretor ait 3.
§. si nemo de sepulchro violato ubi pena edicti
Pretoris descendens parti aplicatr ———————
Conrasius v. in d. l. si qs id qd. ad fiscum predictam pe-
nam aplicandam ee. defendit. Cuiacius v. lib. 1. obser-
uationum. c. 16. partim fisco partim actori aplican-
dam existimauit per lx. in l. l. cornelia. 29. §. ex
hoc edicto ad silanianum ceterum defendi pot. pri-
or opinio tanquam cois nam lz. verum sit actorem
ad vindictam publicam agere l. si familia de iurisd.
oium iud. et contempta maiestas Pretoris vindicatr
no. tz. ut in publicis iudicijs sicut in §. 1. inst.
de publicis iudicijs. 3. p actionem de quan. in
qua actor creditor censetr ex d. l. si cui de verbor.
significat. nam lz. p actionem popularem no.

dicatur quis locupletior. l. populares. 1. de popula-
ribus actionibus id prodit quia cum quilibet de popu-
lo competant earum ratio. unde licet lis contestata tamen
nondum actor creditor dicatur. non habetur pro certo
tam cum ante pronunciationem criminis et per-
ius condemnationem poena ratio non habeatur. tunc
quotiescumque eaque in aluo praetoris erant scrip-
ta pertinebant ad propriam iurisdictionem
existimo veram opinionem Corrasii et quod illa
fisco poena sit aplicanda cum eo casu solum agatur
ad vindictam publicam caeterum si ad tempo-
ralem et actoris intersit ex l. sm. si ex eadem
l. his cuius interest praefertur de popularibus ac-
tionibus actori cuius interest aplicabitur vel at
minus dimidia pars ex l. sm. l. Cornelia. 29. l. ex
hoc edicto. ff. ad Silanianum tunc ad illam l. sm
posset responderi locum habere in poena de qua
l. non tunc ex eo trahendum exemplum ad alias poe-
nas. ~ Adsunt tunc 7d. de iure nostri Regni l. 2a. tit. 4o
26. lib. 8. novae recopil. quotiescumque iudex ali-
quam imposuerit poenam quae non fuerit per l. sm
aplicata atminus dimidia pars fisco aplica

dada

Tradit atq. Justi. exemplum huius penalis actionis in eo qui patrem suum aut patronum in iudicio sine venia vocauerit qd. prohibitum e. l. quisq. litigandi. 4. §. Pretor ait ff. de in ius vocando et adductus qd. hz. alias parentis appellatio ultra auum no excedat reliqui ei maiores dicantur in hac materia parentes et liberi in infinitum dicuntr ex d. l. 4. de in ius vocando. ubi gla. pro parentes

Ad. §. Preiuditiales

Acursius. h. scholio i.o existimauit actiones de quibus h. preiuditiales eo dici qd. preiuditium aliis faciant ita damnum aut iniuriam per se ferant ceterum ego cum Minsingerio h. n.o 1. existimo preiuditiales dici a Pre. et iudicio atq. ita significant ante iudicatum l. 1. et 3. C. de ord. cog. l. lite ordinata C. de liberali ca. unde des actiones seu exceptiones seu replicationes que aliqua rõe. in cognit.e iudiciaria precedere debent dicuntr Preiuditiales l. qm. Alexandrum. C. ad. l.em iuliam de adulteriis l. Imperatores de priuilegiis creditorum Baldus in l. peremptorias C. de sacro sanctis ecclesiis ex quo aliqui existimarunt actiones de quibus h. dici preiuditiales qd. ponuntr in prime exceptioni

Parro

veluti si ad repelendum quem ab hereditate
vl. ab alia re opponatr ei exceptio seruitutis
sup qua i.º erit pronunciandum aut opponatr.
ei ee. illegitimum. l. quoties. C. de iudicijs.
c. tuam. de. ord. cog. caeterum si de p se opponatr
pbi gratia si principaliter tractetr de libertate
aut filiatione nb. dicantr prejudiciales sed iudiciales
caeterum falsam existimo hanc sententiam cum Iusti.
has actiones tit. prejudiciales appellauerit quo-
rum viam actionis principaliter de re eq. de qq. tit.
tractatr sufficit m. vt prejudiciales dicantr quod
sup eis necessario sit i.º pronunciandum. quam sup
alijs litibus. quas pronunciatio prejudicialis in scab-
feruit d. ea que tradunt DD. in d. c. tuam.

Ad pra eq. actiones de qq. tit. dari pro iuribus incorpo-
ralibus differunt tz. ab actione confesoria et negatoria
que pro rebus incorporalibus dantr nam actio confeso-
ria et negatoria dantr pro iuribus debitis ex rebus aut
bonis alicuius actiones autz. de qq. tit. dantr pro iuribus
competentibus in psona alicuius. Item eq. qr in negato-
ria et confesoria promisque qr actor reus ve ee. po-
terit vt diximus in §. aeque si agat i. instit. tit.
Caeterum in ijs actionibus si qs ex seruitute
proclamat ad libertatem actor indicatr l. generaliter

.12.

12. de excep. et sic ei incumbit onus probandi. l. actor qd. asseverat. C. de probat. l. circa. 14. cod. tit. interimque in servitute esse debet. l. lite ordinata. C. de liberali ca. e contrario vero si quis intendat quem servum esse suum nam ille qui se intendit dominum actor est. et tenetur probare arg. l. quotiens 18 de probat. interimque alter est in quasi poss. libertatis. D. l. lite ordinata

In 2º etiam exemplo praejuditialis actionis idezerit observandum ad cognoscendum quis actoris partes sustineat scilicet an quis proclamet ex libertinitate ad ingenuitatem aut e contra ut dicamus qd. supra dictum est in primo exemplo. Adsertas etiam unum notatu dignum qd. licet iudicium nobilitatis qd. hispane vocatur de idalguia simile videatur huic tamen longe diversum est. cum in eo sive ille qui intendit esse nobilem provocat sive provocetur semper ipse tenetur probare esse nobilem quoniam contra eum est iuris praesumptio ex. c. tributum et ex. c. in qualibet civitate 23. q. 8. et Mathei. 22. et Luc. 12. et Marci 11. et tradunt DD. per text. in l. unica. C. quae sint regalia Otalora de nobilitate 1. p. c. 3. an. 1. Unde intelliges. l. 9. tit. 11. lib. 2. recop. dum ait pendentibus litibus super nobilitate alicuius inter

UVA.BHSC

fiscum Regialem et priuatum qd. lite pen-
dente teneri priuatus soluere tributum nisi
forsitam habuerit pro se sentiam in possessorio
que iam fuerit transacta in rem iudicatam aut
occurrerint requisita tradita in d. l. 2. et vide Don.
Garsiam. de nobilitate gla 8. n. 3. ——
Tradit etiam Justi. vers.ᵐ exemplum actionis praeiudi-
cialis in qua que competit parentibus adversus liberos no
praestante ei debitam reuerentiam vt probare posint
suos esse filios siue ad praedictam reuerentiam teneri
et e contra filijs adversus parentes vt eis alimenta et ne-
cessaria subministrent vnde de hac sm. dispo-
sitiones sunt titi ff. de obsequijs a liberis et liberti-
nis parentibus et patronis praestandis et tit. de libe-
ris agnoscendis —— ~ ——
Circa quam actionem adverte probationem filiatio-
nis esse difficillimam adeo vt impossibilis iudi-
cetur per tex. in l. Lucius. ff. de vulg. et de mort. que
lex ad hoc coiter allegant dd. et vide Mascard.
de probat. conclus. 787. Decis. 3. in Bl.ᵃ de probatione
de probat. 24. et in l. fin. C. de edendo improbat eorum alle-
gationem d. l. Lucius. dicens quod non esse testam. voluntatem
nullius fuisse momenti quod ea conditione si filius meus
esse iudici probauerit fuerit impossibilis nam

potius ex eo debebat valere testamentum l. obtinuit de condit. et demonst. sed ex eo quod filius fuit institutus sub condit. quae non erat in eius potestate ex d. l. suus quoque ff. de heredibus instituendis —

Quam etiam interpretationem secit Accursius in l. 1. C. quorum bonorum sed eam improbat Menochius lib. 2. de arbitrariis casu 89. nº 7. quia praesupponit Aurelium tanquam filium fuisse institutum quod praesuppositum falsum est. ait quia testator Aurelium instituit sub conditione nomine adiecta quae demostrat ut ex ea muliere natum. si non inquit Menochius Aurelium tanquam filium instituisset testator dixisset utique Aurelium filium meum instituo heredem adducit quod persuasenda l. 1. §. Pomponius de carboniano edicto. si quis filium suum heredem instituit ex minima parte, si ille qui ex illa natus est heres esto non quasi filium suum. Sed haec non sufficiunt ut eius sententia discedam, quia verius mihi existimo Aurelium non solum ut filium sed ut ex legitimo matrimonio procreatum fuisse heredem institutum licet a patre scrupuloso et non satis confidente quod suadetur ex conditione casu illius et ideo testamentum nullum est quia Aurelius sub conditione non potestativa fuit institutus qui suum heredem esse constat ex d. l. suus quoque suus autem non est

nisi qui in potestate parentis e. &. sui inst.ª
& hæredum qualitate & differentia in potes=
tate item nō e. nisi ille qui ex legitimo ma-
trimonio procreatr in pr.º inst.ª & patria po=
testate aut adopt.ᵉ l. 1. & adoptionibus ex-
in. d. l. Lucius nō loqui & filio adoptiuo nō
mini dubium erit ex verbis eiusdem legis q.º tan=
quam filius ex legitimis nuptijs procreatus fuit ins=
titutus neq̃ in. d.ᵐ mouet Menochij considerato
q. m. dultiori nomine quam filij liberi nō
posint appellari l. liberorum. & verborum sig.ᵈ neq̃.
m. posumus nepotes nros ett.ª interdum q. ab ira=
cundis parentibus. & qui nō pleno amore filios pro=
sequuntur nō modo filij sed & alijs inhonestis no=
minibus nuncupantur. Vn.ᵉ q. filius nominatus
a Patre sit exhæredandus pr.º inst.ª & exhæredat.ᵉ
liberorum l. 2. & liberis & post. exhæredatio va-
lida e. quis filij nomen nō fuerit expresum l.
3. & liberis & post. vt si pepererit testator filium
dicere ex Seia aut natum dixerit recte exhæredat
vel si cum stito dixerit nō filius nō nominādus
latro. gladiator exhæredatio valet. d. l. 3. quinimo

proba haec odio exheredationis magis actui conveniunt. q.° in casu d. l.ⁱᵗ Lucius pater incertus fuit an ex ipso vl. ex adulterio filius natus sit et sic nec mirandum si in institut.ᵉ filij nomen ommiserit —
Unde operum erit explicare an probatio filiationis de qua in d. l. lucius fuerit possibilis et plerisque impossibilis videtur ut alciato lib. 10. parergom. c. 2. Menochi
ca prossiarum illustrium c. 40. h. oraria serica suaderi pot. probabilibus arg.ⁱⁱ nam h. filij spurij incertus pater sit vt lepide sensit Diogenes dum ad filium spurium ex meretrice natum lapides jacentem in populum caue inquit ne patrem ferias. erat in scorto natus et ob id incerto patre hic h. certus pater dici t quem nuptiae demonstrant l. qr. semp. s. de in ius vocando. similiter etiam rae filius verus patri dicitur in l. 1. §. pen. de liberis agnoscendis qd. aprobabit qualis in l. filium eum difinimus. ff. de his qui sunt sui vl. alieni iuris l. 1. in fine ps.ᵒ no alter. C. quorum bonorum vn. sed probatio filiationis probatio exigitur nec impossibilis videtur rio consistit qua qs filium ee probare cogitur —
Qd. ut plenius intelligas ad x. re probationem filiationis triplicem ee. necessariam. probabilem et praesumptivam. necessariam qd quo ad solam matrem d. l. qr. semper de in ius vocando probabilem quo ad patrem qdo filius domi ex uxore legitima nascitur vt in d. l. filium

eum

Reliqui sunt sui vl. presumptivam quae ex necessariis et presumptionib. colligitur ac suppositis h. aequdam vero similib. probationib. quemquam esse filium mariti eius constare posit nō h. certa et necessaria probat. nam ut certa probatio sit oportet testes de iis deponere quae proprio aliquo sensu percipi posunt. l. testium ubi gla. C. de testib. l. 3. §. tu magis scire pot. l. ob carmen. 21. de testib. filiorum. m. procreatio non cadit in hominum sensum quantum ad patrem loquimur. quis. m. satis vero similiter nobis suadere posimus uxorem eius fidem nunquam violasse haec presumptio magis e. quam liquida probatio non cum Lucius Titius in. d. l. eius non fuerit contentus vero similib. [illegible] necessariam et certam probationem exigere censendus e. ergo. impossibilis conditio iudicatur

Si quaeret aliquis. quo. filium sub condit. impossibili institutum infirmare patris testamentum. [illegible] obtinuit de condit. et demonst. cumque testam. omittere et ab intestatu obtinere hereditatem contra prohibitionis eiditum [illegible] omissa ca testam. melius. m. faceret si reiecta condit. impossibili patris iudicio obtemperaret quemadmodum extraneus heres teneretur facere. d. l. obtinuit

Cui difficultati eleganter satisfacit Accursius in l. 1. de conditionib9 institutionum, qua magna addit. in privilegium filijs concessum in d. l. Sanè quoque de heredibus instituendis cum similib9 ut sub conditione no potestativa instituti infirment patris testamentum no est. ab eis auferendum iure codicill. in d. l. obtinuit concesso ut si sub impossibili condit. heredes scribantur rejecta condit. pure adire possint elegans. l.m qd favore C. de legib. laderetur in filij. et in odium eius retorqueretur favor d. l.is obtinuit in d. co. casus oib9. si rejecta condit.e impossibili testam.tum valeret cum legata et fidei commissa q. relicta praestare filius cogeretur. caeterum cum testam.tum nullum sit eo qd. filius sub condit.e no potestativa fuit institutus tam. legator et actiones quam fidei commissor et persequtiones adversus filium denegabuntur eo igitur in d. l. Lucius impossibilis conditio no vitiatur qr. utilius fuit filio beneficio d. l.is suus quoque succedere.

Potestas etiam no est. eamd. fi. ca.tionem filiationis legitimi filij et noti seu illegitimi. cum in legitimis sufficiat probare natum seu procreatum ex viro et uxore simul cohabitantib9. ex. d. l. filium cum text l. si vicini. C. de nuptijs

Bohan

l. non epistolis. C. de probat. c. per tuas de probat.
ex quo tx solet deduci presumptionem filiatio
nis resultantem ex matrimonio adeo efficacem
esse. ut nõ admitat probatio in contrarium cum sit
presumptio iuris et de iure. gla in l. siue posi
detis. verbo facti. C. de probat. Alciatus. de presump
tionibus. 2. p. presump. 1. nº 3. Nevelas de dote. 2
p. privil. 6. et 2. coll. sm. Menochacum contro
versia et illustrium. c. 48. nº 31. adeo ut neq. ma
tris confesio contra filium sit admitenda. l. tempora
tores. pen. de probat. cui consonat. lex. 7. tit. 14. p.
3. et lx. miles §. defuncto ad. l. iuliaz de adul

terijs

Adepto etz. qd. quamvis matris confesio nõ sit admitenda ad
versus filium ex d. l. pen. et c. per tuas de probat. id
procedit quando nõ esset alia probatio nisi confesio mulieris
. ultra d. confesionem alia essent adminicula quæ
adiubarent matris confesionem vide Paulum de Castro
nº 119. et Gregorium. in. l. 1. tit. 14. p. 2. verbo metien
do las enduda. et vide. d. l. pen. de probat. in veritati
locum sibi fore unde Rimus. in. l. si vicinis. C. de
nuptijs. q. vlt. dicebat qd. in foro contentioso
pot. qs retinere Regnum maioratum vl. here
ditatem patris licet mater inuite vl. articulo mor
tis aserat nõ esse filium mariti parendum sequi
quitur et Angelus et comendat Baldus in l. si quis in

graui § si qs moriens ad Silanianum Rob. p. 2. d. in. d. c. p. tras nº. 4. & in. c. transmiss. qui filij sin legitimi quis hostiensis. in. c. o[mn]i de penitentijs & remissionib[us]. col. 2. v[er]si. p[er]q[uo]d si filius dicat in sciencia no esse filium securum qr. matri credendum e. que melius alio cognouit veritatem & no e. presumendum qd falsum d[icat] filium dicat Rob. d. 2. nº. 4. concordat dicendo qd. si ipse filius ex dicto matris no habet scienciam [contra]riam nec vult credere matri & e. securus in sciencia alias non ——————

p[er]q[uo]d an in preiudicium matris hoc [con]sistentis [con]traria [con]fesioni videtr. qd. sic qr. etiam presumptio iuris et de iu[re]. recipit p[ro]bationem in [contrariu]m [et] [con]fesionem partis vt tradit Greg. in. l. 9. tit.º 14. p. 3. p[er] sciendo casu[s] & de matris [con]fesione [contra] filium vide Sob. in. 4. d. c. 8. q. 3. nº. 8. & Soto lib. 4. de iust.ª et iu[r]e q. 7. art. 2

Qd. v[er]o attinet ad filios illegitimos quatidex[?] neces[s]aris et presumptionib[us] [con]stare debet & non ex vna s[ed] ex pluribus vt tradunt dd. s[upra] citati et in dubio no presumitr filius natis nisi p[ro]bentr requisita tradita in auct.º qq modis natis efficiantr sui. v[er]si. sancimus. et in. l. 1. tit.º 14. d. 4 hodie v[er]o cum. l. 11. tauri ad hoc qd filius sit natis no requirantr requisita antiqua s[ed] solum qd inter parentes d[i]c[t]i post matrimonium t[em]p[o]re [con]ceptionis aut natiuitatis an filius presumatr natis videndus e. doctissimus Ioan Garsia de nobilitat.e glo.a 20. nº. 22 ——

Sequitr. tex. in d.

UVA.BHSC

Dotor. Gallegos

Sequitur. Titul. de sent.ª excomunicationis, sus- pensionis. & in- terdicti in. lib. 6. hoc Anno 1594

Dotor. Gallegos.

Ad. Rubricam.

t excõicatiõe ꝑq na cum ꝓfer tura iu.

College ex qta. excõicationẽ latã. ab homine nõ ferri in pœnam delicti ꝑd ꝗ ꝯtumatia vt in. c. cer tum. 11. ꝗ. 3. & in. c. ex ꝑte 23. & ꝑ glos. sig. Alexã der & Nauo n.º 63. n. 1.º Maiard. & ꝑ Sanchez q. 13. n. 7. latam v. aũt ferri in pœnam delicti, vt in. c. si qs suadente. 17. q. 4. & in. c. a nobis. i. ex trais. ꝑ. 2. ita qta ꝗbo ꝯfutaris in. c. Romana & cauant ꝑ hoc tt. et lib. qta in Ilud extrais tt. qta in. c. epi. 11. q. 3. ꝑ. dic ta dotrina qtz nostz. patit difficultatem ex au toritate Mathei. c. 18. t si ectam non audierit

sit tibi tanquam ethnicus et publicanus quae refert in c. novit de iudiciis et in aliis iuribus citatis
agto. pbo ethnicus ex qua authoritate resultat necessariam esse monitionem et conminatiam in qualibet excoicatione sive ferat. ab homine sive a iure
facit lz. non immediata causa ipsius excoicationis
e. comunatia gta in d. c. ipsi. Panorm. in c. qua fronte
de apelationibus n.º 5. Duedonius lib. 2.º de libertate
Christiana. c. 8. col. 3.ª et generaliter e. excoicationem. non esse ferendam nisi praecedente monitione
ex. in c. indigne 12. q.ª 2. et in c. omnes decimas 16. q.ª 7.ª et
in c. presbiterorum 17. q.ª 4.ª et in c. de illicita 24. q.ª 3.ª et in c.
consuluit de off.º delegati. et in c. inter quatuor de maioritate et obuedientia. et in c. reprehensibilis de
apelationibus et in c. h. eli, de simonia et in c. sacro
et in c. constitutionis de sent.ª ex co. extra iuvet.

Pro cuius dificultatis explicatione ostendenda e. differentia inter monitionem quae requiritur in excoicatione hominis. quae debet praecedere excoicationem vt in d.
c. sacro et inter monitionem requisitam in ex
coicatione iuris nam in hac excoicatione illa iuris
prohibitio quae quotidie admonet sufficit vt sustineatur excoicatio et dicat. contemax qui illam
incurrit vt docet palatio Rubios in repetitione
c. per vestras §. 18. n.º 19. Cob. in c. alma mater

UVA.BHSC

c. ß. q. 9. n.º 5. ff.º tinae et ra.º differentiae est q. mo
nitio iuris magis afficit quam monitio hominis
gta ff. in fine in cle. unica de dolo et contumacia et
similiter videmus clausulam iustificatiuam
appositam in monitorijs apostolicis habere vim
monitionis, gta ff. in c. ex parte et coram confesson
sup. de proy. sig. Alexander in l. de pupilo. § noui
misse n.º 5. de noui operis nunciatione et ibi Iason n.º 3.
Palacio Rubios in ttt.º de bene ficijs vacantibus in cu
ria. § 14. et 15. nauarrus in c. cum contingat de rescrip
tis 3.ª et 8.ª ca. nullitatis.

Ex qq infero non posse defendi sent.am Caietani in
2.ª 2.ae q. 69. art. 2. dum docet posse quam excoicari
p. praeterito delicto et in penam eiusd. delicti cuius
sent.a reijcitur ex eo qd excoicatio ferri non pot.
nisi praecedente contumacia ut s.ª resolutum est et
haec contumacia non cadit in actu praeterito adeoque
nulla est potentia ut probat in libello in §
facti ff. de captiuis et qr si posset ferri pro culpis
praeteritis non esset medicinalis sed penalis, c. ex
in c. audi denique 11. q. 3. et in c. 1.º q.ª hatt. lib. 6
ut optime resoluit Soto in 4.º d. 22. q. 1.ª art. 2.º
col. 6.ª et in ttt.º de secreto membro 2.º q. 6. in fine

Nauarrus in d. c. 75. n.º 9. sub tt.º de regularibus facit
pro hac sent.ª tx. in c. Romana § caueant v. nisi mo
ra praecesserit s.ª hoc tt.º et lib. innocentius quem tradit.
lib. in c. alma mater. i. p.e q. 10. n.º 4.º

Neque obstat. tx. in c. quidam maligni spiritus. 5. q. 1.ª
vt excõicatio fertur pro delicto praeterito vel in pena
omitentis quod omissi solutionibus quas primus. ...
quem pro bono publico. v. quas sequuntur dominiis ...
verius esse bagi de fama restituenda notario Pontifi
cis ... sic excõicatio fertur s.º delinquentem
non pro delicto omisso sed quod non restituebat
famam eiusdem notarij. quod interim delinquens e.
in ... pena stumatia ex tx. iunc ... pro bo in
sus in c. ex parte i.º de ... quem intellectum
assignarunt Ioannes Maior in 4.º d.º 15. q. 3. art.º
2.º soto vbi s.ª Nauarrus in manuali c. 25. n.º 37.
Castro lib. 2.º de potesta.e l. penalis c. fin. resolut.e
2.ª pagina 261. Corduba ad Sotum de secreto
fol. 145. col. 1.ª

Neque obstat authoritas Pauli in epistola ad
Hebreos v. non tibi dico vt te ... quem refert
... in c. qs aliquan... d. 4. item illud prs.º non tibi di
co. de penitentia. d.ª 1.ª quod resp.º quod nihil non
cedit quod famam aliter restitui non pot. nisi

Soto. De sent.ª excoicationis Gallegos

delinquens sei ipsum manifestet quatenus si
secreto posset quia famam alterius restituere non
teneretur. secundare Soto lib. 2. de secreto q. 6 in
fine et ratio est quia restitutio non debeat fieri
cum detrimento boni superioris ordinis ut
bat. in c. off. de penitentijs et remissionibus. sed
cum detrimento boni equalis vel inferioris
ordinis fieri debet ut docet Caietanus 2.ª 2e q. 62
art.º 6. Antonius Gomez in l. 80. Tauri n.º fi.
Menchaca controversiarum illustrium c. 48. n.º
.25. Nauarrus in manuali c. 16. n.º 43. et c. 17. n.º
37. ledesmius in 2. 4. fol. 248. cum seqq. et rela
ti a Cob. in reg.ª peccatum 2.ª p.ª n.º 3. et 6.

In nostra R.ª sent.ª dicitur a sentiendo quia idem
est idem iudex diffiniendo sentit ut docet Abb. n.º 4
in rubrica de re iudicata Barb. ibi n.º 2. eiusdem tit. in clementinis.
tinis. col. 1.ª facit tex. in l. Seuero in § 1 siquaturus ff.
si seruitus vindicetur. et diffinitur ut sit principalis
questio vel incidentis dubij per iudicem determi
natio secundum Hostiensem et Sanctedam in summis
tit. de re iudicata. et Hostienses in summa eod. tit.
4.º n. 1. sequntur Angelus in 2. responsa n.º 2. insti. de
iure naturali, speculator in tit. de sententia collatione

Gl.ª in c. Abb. et Barb. ubi s.ª Vincentius de her
culanis in R.ca ff. de iuid. n.º 18. et S. Romanus
et Jason n.º 6 Dantz de nullitate ex de facto pce
ssu n.º 36. sumitur pbo sent.ª p qua diffini
tio.e e. ut in l. 1.ª ff. de re iudicata et in c. 2.º ed.
tt. et in l. 1.ª tt. 22. p. 3.ª ubi Gregorius dicit in di
ffinitio.e principali cōtrouersiæ ad cōprehendendam
sent.am diffinitiuam et dicit incidentis dubij
ad cōprehendendam interlocutoriam ——

99 his suppositis succedit quæstio an excōicatio
sit sent.ª et non e. sent.am firmant Archidiaconus
in c. 2. de cōstitutionib. lib. 6. Abb. in R.ca extra
isto tt. n.º 2. Ludouicus Gomecius in d. c. 2.º §. statuto
n.º 9. p qua sent.ª facit nam si excōicatio esset sent.ª
aut esset diffinitiua aut interlocutoria p nu
lla. e c.º non e. sent.ª qd non sit diffinitiua qd no
sit diffinitiua patet nam diffinitiua impo
nit finem cōtrouersiæ gta fin. in l. qui restituere
ff. de rei vindicatio.e gta in c. cū qui diffi
finitiua e. q. 6. gta pbo diffinitiua in cle. unica
de sequestratio.e poss. et fructuum Aretinus in tt.º
de sent.ª n.º 11. Bart. et Imola in l. 1.ª §. fin. ff. de pre
torijs stipulationib. Loazes allegatio.e 4. n.º si.
Menochius de adipiscenda poss.ª remedio 4. n.º 804

excoicatio non imponit finem . . . arg.ª tx
in c. exp.ª i.º & pbo... sig.ª et qd non sit interlocu
toria pbatr. nam interlocutoria est que sup
articulo incidenti in iudicio pfertr gta ... in
d. §. diffinitiva gta in authentica de litigio
sis. §. ad excludendas pbo interlocutio leg. Are
tinus ut s. n.º 13. Alexander n.º 8. in c. fi. ca... & eiud.
et tq. excoicatio sepe fertr extra iuditium ut in c.
dilectis s.ª hostt.º ... sent.ª interlocutoria —
... opinionem nempe excoicationem ee. sent.ªam in
terlocutoriam defendi ... insuma. 29. i.º ...
gl. in c. decernimus 39. feling n.º 2. inst extra
... Maranta de ord. iud. 6 p.ª actu. i.º n.º 40.
... que sent.ª ... facit ... nostra ... de sent.ª exco
cationis secundo tx in c. sent.ª pastoris 11. q. 3. et
in c. decernimus 18. et in c. 2. §. statuta de consti
tutionibus s.ª hoc lib. ———— ~ ————
inter has duas opiniones ... concordia
vt i.ª pcedat q. excoicatio fertr aiudicia
extraiudicialiter quo casu non dicitr ppie sent.ª
2.ª autem opinio pcedat q. fertr aiudicio iudi
tialiter quo casu est sent.ª interlocutoria ut

colligitur ex Gomecio et aliis ut s.ª in ead. R.ª ca 6. (excomunicationis) excomunicatio varie diffinitur a theologis et canonistis ut videre est apud Abbatem et scribentes in R.ca extra isto tit.º et Gabrielem in 4.º d. 18. thesaurium bufri 2.ª p.e sermone 37. Sotum in 4.º d. 22. q. 1.ª art. 1.º Navarr. in manuali c. 27. in p.º Cob. in c. alma mater in p.º ledesma in 2.am 4.ª q. 23. art. 1.º Caeterum excomunicatio in genere sumpta diffinitur ut sit censura ecclesiastica privans quem participatione sacramentorum tantum vel sacramentorum et fidelium simul declarat Cob. ut s.ª et comm. in c. engentibus dom. 3. q. 4. et 5.ª citati et quod sit censura probatur in c. quaerenti de verbor. signif.e et quod minor excomunicatio privet a perceptione sacramentorum tantum non vero a communicatione fidelium probatur in c. ... de exceptionibus et in c. fin. de clerico excomunicato ... in c. pen. de sent.ª excomunicationis et in l. 1.º et 4. tit. 9. p. 1. unde colligitur excomunicationem minorem esse censuram ecclesiasticam quae privat participatione sacramentorum tantum maior excomunicatio est censura privans participatione sacramentorum et fidelium simul ut

iniuriis f. uidatis et in. c. om christiani et
in. c. sicut apostoli et in. c. excoicatos. et in. c.
nihil et in. c. audit deniqz .11. q. 3. Aggionse
to non posse defendi aliasdiffinitiones tradi
tas a D. toma in. 4. d. 18. q. 1ª et iacob. in. c.
alma mater in pº. q. non difiniunt per predic
ti auterum per genus proprie sumptum qd. e. cen
sura ——— ~ ——— ~ ———
Difficultas redit dicta difinitio nam ut
detr. qd excoicatio minor solum priuat perceptione
eucharistiq. ut probatur in. c. accedens 40. d.
de sacri corporis et sanguinis Dni. cte. et in. c.
quidam maligni spiritq. 5. q. 1ª de sanctuario cor
poris ctt. quia declaratio huius difficultatis pre
supono qd in primitiua ecta fideles accedebant
frequentiq ad eucharistiq sacramentum ut
in. c. pacta consecratione d. 2ª. qz quotidie sume
bant eucharistiam ut colligitur ex actibus
apostolorum. c. 2. ad fi. docet. D. Antoninus in
3ª p. sue summe tt. 14. c. 12. § 5º catecismus ad
parrochos. c. de eucharistiq sacramento pag. 276

tp. temp.e procedente non adeo frequenter accederet
ad D.m sacramentum ut in c. quotidie et in c. et
si non frequenter de consecratio.e d. 2. ab hac autem part
tio.e eucharistiae privabantur christiani propter
manifesta peccata ut probatur in c. ad mensam 4.
alig. 11. q. 3. Card. in d. c. accedens et erat quaed. ex
comunicatio minor quae antiquitus erat in usu et
erat pressissima excomunicatio quoniam quamvis per omnia sacra
menta fideles christo comunicent tamen per eucharis
tiam magis uniuntur et transformantur in eum.
atque ideo per excelentiam appellatur hoc sacramen
tum comunionis ut ait Dionisius de ecclesiastica
hierarchia c. 3. unde qui privabantur ea comunio.e
dicebantur excomunicati idest privati ~~ut docet~~ Wal
densis de sacramentalib. c. 96. Soto in 4.
d. 22. q. 1.a art. 1.o col. 1.a hodie tamen haec minor exco
municatio non est in usu excepto quod illa quae privat
perceptio.e sacramentorum et incurrit ex participa
tio.e cum excomunicato ut in d. c. a nobis de
exceptionib. ——— ~ ———

2.o 2.a eandem diffinitionem inducitur in c. fin.
3. q. 4. dum probare videtur excomunicationem non
separare excomunicatum a christi corp.e quoniam resp. quod
dum textus loquitur de excomunicatio.e intelligitur de
minore ut docet glo. recepta ergo glo. in c. 1 nimis
11. q. 3. quam indicat felinus in d. c. a nobis

UVA.BHSC

de exceptionibus n.º 1. neque obstant superiora illis.
dicit quod a paterna societate separat quoque potius
referri debet ad maiorem quam ad minorem excoi
cationem ut in d. c. a nobis et ibi confessor superiora illa noli
intelligenda de colloquio exteriori fidelium sed de spa
ritualiter societate in Christo qua ad ipsis fit participa
tionem sacramentorum ut resoluit eius textu fina
nia in tractatu de clerico excoicato n.º 4. Soto in 4.ª
d. 22. q.ª 1.ª art.º 1.º col. 3.ª

3.º facit ad 3.ª eamd. difinitionem quod anathema qui
e species excoicationis non comprehenditur sub dicta
difinitione nec satisfacit dicere quid diffusum est ab ex
coicatione ut probari videtur in d. c. engentudam 3. q.ª 4.ª
quia comisit variis occupationibus illius probi traditis ab
scribentibus relatis a Cob. in c. alma § 3. n.º 7.
Soto in 4.º d. 22. q.ª 1.ª art. 1.º col. 2. et 3.ª Alfonso de Castro
lib. 2. de iusta hereticorum punitione c. 20. Anania in tractatu
de apostatis vero quae anatema accipit pro maio
ri excoicatione ut in c. ad mensam. § e. et alia in q. 3.
et in c. sigl. suadente. 17 q.ª 4. et in c. certum e. 24 q. 3.
Soto et Cob. ubi supra sequentibus quod accipit pro excoicatione
Maiori ~~[illegible]~~ habita quadam solemnitate ut in c. debent

et in c. cum aliqs 11. q. 3. et in l. 13. et 27. tt.º 9. p.ª 1.ª

et sic quo ad solemnitatem differt a maiori excoi-
catio.e sed non quo ad vinculum et ita debet intelligi
tx. in c. cum non ab homine de iudiciis. et in c. fin.
de clerico excoicato Cob. vbi s.ª n.º fin Simoncas
de chatolicis institutionib. c. 27. n.º 4. solemnitas sed
de qua in d. c. debent recessit ab usu ut docet Panor
mitanus in c. sigs. d.º clericum. n.º 52. de foro competenti
Castro vbi s.ª nec obstat. tx in d. c. engeltrudam. qz ō
anathema accipitr pro maiori excoicatio.e ad diferentiã
minoris de qua loquitr idem tx in pri.º vt s.º resoluimus
sed tz dubitabile e. qd significet anathema marana
ta, cuius meminit. tx. in c. Iulisariq. 23. q. 4. pro omissa
interpretatio.e gl.e b et alior. quas refert Cob. vbi s.ª n.º 6.
significat idem qd excoicatio et maledictio dextructio
nis oium bonor nam Marana ta idem significat
qd destructio bonor vt docet feling. in c. Rodulfq.
n.º 93 de rescriptis et cois teste Celso in tit. Cen
surar n.º 135. ————— ~ —————

+ In ead. R.ca de suspensionis suspensio e. censura eclesias
tica pro qua interdicitr aliqd off.m vl exercitium spi
tens ter pro pone. gl.a in c. ad reprimendum de off
ordinarij. gl.a magna in cle.ª cupientes de penis

UVA.BHSC

Villadiego de irregularitate c. 3. n.° 2. Nauarr. in manu
ali c. 27. n.° 182. Soto in 4.° d. 22. q. 3. art.° 1. col. 2.a sumis
tur pro suspensio et probatur in l. 14. t.° 9. p.a 1. et haec diffini
tio est verior alia tradita ab Orgaseu in tt.° de irregu
laritate. 6. p.e c. de sent.a suspensionis. n.° 4. et differt
a depositio.e quia depositio est perpetua remotio ab altaris
ministerio docet glo. fin. in c. 1.° 90. d. Rebuff. in c.
at si clerici notabili vers.° de iudicijs et b. Abb. col. 1. De
cius n.° 9. Veroy. n.° 32. et dom. Bernardus Diaz in prac
tica c. 127. et suspensio regulariter est temporalis ut
constat ex traditis a glo. in cle.a cupientes h. aliquando
sit perpetua ut docet Bernardus Diaz c. 120. vers.° n.° 9.
depositio autem semper est perpetua item differunt quia sus
pensio est censura depositio autem minime ut colligitur
ex c. quaerenti de verbor. sig.e quem tex. ad id ultra scri
bentes ibi expendit Paulus Romanus in tt.° de suspensio.e
c. 8. Nauarr. in manua li. c. 27. n.° 1.° Borgasius
ubi s.a n.° 1. quis Silvester et Tabiensis in suspensio
nis verbo irregularitas in pr.° et Soto in 4.°
d. 22. q. 3. art. 1. col. 2.a docentem irregularitatem

et cesationem adiuimus ec. censuras. cum tamen non sint nisi pene canonice quales sunt degradatio et depositio. ut docet Abb. n.º 9. in d. c. querenti. siquidem non in medicinam utque exacta pecca to sed in penam delicti imponuntur.

In ead. R.ª cap. interdicti, interdicere est idem quod prohibere. ut §. 1.º ys.º sunt tamen insti. de interd.is et colligitur ex Iulio Paulo. lib. 2. sententiarum c. 10. et interdicta sunt in triplici differentia. nam aut sunt prohibitoria aut restitutoria aut exhibitoria ut in d. §. 1.º et in l. 1.ª §. inter dictorum autem. ff. de interdictis et interdictum eccle siasticum prohibitorium est. cum ecclesie ingressus offa divina vel perceptio sacramentorum aliquis inter dicitur ut considerauit additio ad repertorium inquisitorum. verbo interdictum et omissis varijs diffinitionibus interdicti traditis ab Herma no Teutono in. tit.º de interdicto. c. 1.º et Ioan. Cal dvino. eod. tit.º in pr.º et Card. in c. tanta. col. 2.ª de excesibus prelatorum. et Hob. in c. alma in. 2. f. §. 1. n.º 2. verius diffinitur ut sit censura ecclesiasti ca prohibens participationem actiuam et pa

siuam

214

diuinorum. et quorundam sacramentorum ecclesiasti
cæ sepulturæ respectu alicuius loci vel personarum
quæ diffinitio colligitur ex traditis a Bonacina
de irregularitate. 6. p.ª c. de sent.ª interdicti
n. 1. ª menchacæ quæ tradunt sob. et Dd.ª p. qua
diffinitioe facit. tex. in. c. non est vobis de sponsa
lib. et in. c. qd. in te de pænitentijs et remissio
nibus

Sequitur tex. in. c. 1.º
scripto t.º de
Dotor sent.ª exco Gallegus
munica
tionis

Prima conclusio huius. tex. e. excoicationem esse me
dicinalem idem probat. tex in. c. multi 2. q. 1.ª
et in. c. audi denique. 11. q. 3.

2.ª conclusio excoicatio debet fieri in scriptis et cum
expressione. causæ cuius exemplum tenetur iudex
tradere parti. 1.ª mensem ad diem requisitionis

3.^a cclusio Iudex qui in platiõ. d. sententiæ nõ seruat ordinem in præscriptum suspendit̃ p mẽ sem ab ingressu ecclæ et adiuinis officijs ——

4. cclusio suspensus adiuinis celebrans incurrit irregularitatem in qua solus Papa dispensat vt. in. c. 1. de re iudicata. s.^a hoc lib. ——

Sed imprimis pro ra.^e dubitandi sic arg.^or excoicatio non medicinalis sed mortalis ẽ. vt probatur in c. epi. 11. q.^e 3.^a dum probat qd. p excoicationẽ quandoq. qs citius moritur et facit tx. in. c. nihil in. fine 11. q.^e 3. et in. c. 1.º 24. q.^e 3. q.^o excoication ẽ. medicinalis —— ~ ——

2.º sic arg.^or excoicatio ẽ. pœna vt probatur in. c. qm. frequenter ẽ. inalijs vt lite non contesta ta et in. c. sacro 48. 4 cumant ex traisfoll.^o &. tantam in fingere pœnam insonti et ma ior pœna quam sit in corpore iuris vt in. c. corripiendr 24 q.^e 3. q.^o non ẽ. medicinalis—

3.º sic arg.^or si sent.^a excoicationis esset ferenda in scriptis sequeretur q aliter lata esset nul lius momenti ex tx. in. c. fi. de re iud. s.^a hoc lib.

Et q̃r. sent.ª lata prætermisso ordine iuris ē nulla ut in c. prolatam . C. de sententijs et interlocu tionibus. et in c. ei qui § item sent.ª 2° 6.° si in casu huius rex. valitura sent.ª quæ non fuit prolata in scriptis ut probat rex noster. rx.° superior v.° b. sine difficultate relaxans eo q.° non præ dit. rex noster ——— ~ ———

Ult.° sic arg.° or suspensus celebrans non præsumias aut contemptum non incurrit irregularitatem. imo celebrans per contemptum solum excōicatur. ut probat rex. in c. 2. de clerico excōicato v.° suspenso. in casu huius rex non debebat incurrere irre gularitatem ——— ~ ———

His non obstantibus. vera ē decisio huius rex. cuius ra.° decidendi ad 1. p.m ē. ideo excōicationem ē medicinalem. q.r de bet fieri ea intentione ut peccator resipiscat et salus fiat ut probatur in c. audi deniq. 11. q. 3. et dicitur medici nalis tam ex p.te iudicis proferentis excōicationem quam ex p.te patientis nam proferens debet ceperitus solicite et traditiones artis canonicæ observare sicut medicus

temporalis ut probatur in c. ad aures de etate et qualit.
q. debet ordinem servare eam exprimere de bono
alio sent.am ferre dex p.e excoicari e. et medicina
lis q. consus, exco qd audit ab aliis evitari facilique repta
ri. ut probatur in d. c. audi. et in c. pia de except. 6g. s. hoc
lib. et in c. cum apud Tesalonicam. 11. q. 3. docent
Ioan. Andr. et Ancorran. n. 1. Dominic. n. 5. franc.
n. 1. h. Castro adversus heresis pro 60 excoicatio ho
fensis. 2.a laterum. c. 23. Palacio Rubios in repetitione
c. per vestras §. 18. n.º 17. Cob. in c. alma mater in initio
prime partis. n.º 7. Ex qq infert D. tho. in 4
d. 18 q. 2. art. 1. in 2. questiuncula in solutione ad 1.m
qd. si preferens excoicationum videat eam etz iuste la
tam non proficere promoveri poterit absolvere excoica
tum etz durante contumatia facit tx. in c. pdesti in fine
23. q. 4. et in c. presbiter 82. d.e in per incorporis se
quentis vb. s.

Ratio autz. ad 2.am ptem. premissam. ideo excoicationem ee ferun
dam in scriptis. q. requiritur expressio cause in sent.ª ista
et ut constet de iustitia ca. debet ferri in scriptis et requi
ritur ca. in plano huius sent.e. q. cum excoicatio
non suspendatur per apelationum ut in c. pastoralis

216

§. verum & apelatiob^s^ oportet in ea excomunicatio^e^ exprimere cam 1.ª ra.ᵒ ẽ q^r a iudice interloquente non recedit p apelationem nisi iusta cª expressa ut in c. sup eo 2.º et in c. ut debit^s^ honor & appellatiob^s^ et in c. Romano § si eod. tt.º hoc lib. 6. ita iudex no debet repelere subditum p excomunicationem nisi expresa iusta cª. siquidem excomunicatio ẽ sent.ª interlocutoria ut pbavi sᵒ in tt.º supra pbo sent.ª 3.ª ra.ᵒ ee. pot. q^r. cum sit medicinalis et inventa ad curandum infirmos spiritualiter debet investigari ra.ᵒ et ca. huius infirmitatis sicut investigatur in infirmitate corporali teste Geminiano ti n.º 16. et 17. ~

Rº. ad 3. fᵐ q^r. iudex suspendit p mensem sine servat ordinem huius tx. in platio^e^ excomunicationis nam comitit delictum et delicta non debent manere impunita ut in c. ut fame extra isto tt.º et in l. ita vulneratus ff. ad l. aquiliam et requiritur ut incurratur hec pena q^d dolose, fatue, aut stulte pcedat iudex. ut adptit glª nostra pbo temerarie recepta initere quatenus inquit tx iudicem suspendi ab ingresu eclesie et adivinis pr^s^supponit differentiam ẽe inter unam et aliam suspensionem q^r copula illa et poni^r^ inter dispa

gta recepta in l. ii. C. de servitutibus et aqua. Et gta in
l. ff. de iuris et facti ignorantia ut qr. dispositio nomi
nis constituit dispositionem rei ut in l. quidam C. de codi
cilijs. et differt suspensio ab ingressu ecclie a suspensione adi
uinis qr. suspensus ab ingressu ecclie si celebrat extra eccliam
non est irregularis gta. 3. in c. his cui si hoc. tit. et lib.
gta. in c. fi. de off. ordinarij. si hoc. lib. 6. Inocentius in
c. sacro extra isto. tit. Ioannes Andreas et franco in d. § sigi.
huius tex. n.º 1. late felinus in d. c. sacro n.º 7. Bernardus Diaz
in practica criminali canonica. c. 129. et ibi aditio eius
litera. A. Cob. in c. alma mater 2.ª p.e § 1. n.º 3. facit. tex
in c. presenti. 5. q. 2. suspensus v. adiuinis celebrans intra
vl. extra ecclam semper incurrit irregularitatem ordo
ecclie co. teste philippo franco ubi s.ª addendum tamen e.
qd. si de consuetudine observatur causam non esse exprimen
dam in excomunicatione neque esse sententiam ipsam proferendam
in scriptis. cessabunt penas huius tex. ut docet Vela
mena decis. 243. item non incurrit Iudex penas istas
si esset periculum in mora, ut docet gta nostra per hoc tem
rarius. quam sequuntur DD. hic. felinus. n.º 4. in d. c. sacro Navarrus
in Ma. c. 27. n.º 8. facit. tex. in c. constitutionem iuncta gta. fin.

§. isto tit.

UVA.BHSC

si isto tt.º gr. qdo. e. periculum in mora uedi solet a reg.ᵘˡⁱˢ iuris coi. vt docet Ipolit.ᵘˢ in l. qui eodem n.º 2. ff. de sica rijs. et in practica §. stante n.º 7. aliam limitatio nem tradunt Dominic.ᵘˢ tt. §. fi. n.º fi. et Tapia in l. 37. et 6. Mandos.ᵘˢ qui dicunt non procedere. tx. nostrum si excoicatio non fuit sortita efectum suum arg.º tx in c. perpetuo 7. de electio.ᵉ s.ª hoc lib. 6. ——————

Hec autem suspensio cum temporalis sit finito tempore cesat ipso iure vt docet gl.ª nostra verbo premensem recepta coiter gl.ª in c. le.ª verbo donec de decimis. gl.ª eod. verbo in c. quesitum de electio.ᵉ hoc lib. 6. Ripa in c. 1. n.º 25. de iudi cijs. Cob. c. alma. 1. p.ᵉ §. 11. n.º 9. Nauarr. in M. c. 27. n.º 160.

~ Ratio autem vltime partis e. qr. celebrare p.ª suspensionem et eam violare e. delictum vt in toto tt.º de clerico excoicato et irregularitas e. pena caro nica vt resolui in R.ᵉᶜᵒ s.ª in verbo suspensionis que qui dem pena imponitur violanti suspensionem vt in c. 1. de re iudicata s.ª hoc lib. c. si quis presu.ᵃʳ fuiter. 11. q.ᵉ 3. c. hi qui §. fi. et in c. hi cui s.ª hoc tt.º et lib. et proce dit hec decisio in quolibet suspenso vt docet Inocen tius tt. recept.ᵘˢ coiter. teste Nauarro in manuali. d. c. 27. n.º 163. ——— ~ ———

Postrree videtr. nam excoicatus minori excoicatioe. e. suspensus a perceptioe. sacramentorum. vt in c. nobis de exceptionibus. et in c. siquidem extra isto tit.º et sic excoicatus minori excoicatioe celebrans non incurrit irregularitatem vt in c. fi. de clerico excoicato et in. l. 6 et fin. tit.º q. f.ª. q. non debebat eam incurrere suspensus celebrans q. omissa solutioe. glos. in de fin ave zius resp.º qd tunc demum celebrans durante suspensioe. e. irregularis. qdo. e. suspensus directe et principaliter activa et passive ab off.º divino vl ab alio actu ordinis ecclesiastici sd excoicatus minori excoicatioe. e. suspensus solum a perceptioe passiva sacramentorum. quod non pertinet ad ordinem ecclesiasticum et ita celebrando non atentat off.m sibi directe prohibitum ac proinde non fit irregularis. Caeterum qr. celebrando necessario participat ex sacramento quae participatio ei. e. prohibita ideo peccat sicut quilibet alius laicus peccaret vt ibi probatur facit gta in c. 2. et c. 60 praesumpserit de clerico excoicato gta in d. c. fin. Nauarrus in M. d. c. 27. n.º 162. et 166. in d. c. alma mater. i. p.e §. 3. n.º i. et 2. p.e §. 2. n.º 3 et in. d. c.ª si furiosus i.ª p.e §. 1. n.º 1.

Non obstat. 1.m argum.m qr. p excoicationem attingitur mo
citr. qdo. contempnitur excoicatio quo casu non iudici seu
medico spirituali p rebellioni et duritie excoicati impu
tatur qd sit mortalis argo. tx. in c. tua et in c. postulasti
de omicidio et tollit animam nisi p satisfactionem
reconcilietur ecclesie excomunicatus. docent Archidiaconus
et Anca. n.º 1. Dominicus n.º 9. et alij. ti. 2.m qº medicina
lis in agente bene operante et in patiente bene ob
temperante alias respectu utriusque erit mortalis.——
Non obstat 2.m argum.m cuius autoritate excoicationem
ee. penam tenuit Imola in c. 1. de locato. Decius.
in l. semper in obscuris n.º 12. ff de reg. iuris. p hoc in
telligendum e. scdm. distinctionem traditam in prece
denti argo. et in 1.ª ra. decidendi. imo quis respectu
excoicati esset penalis propter contemptum adhuc esset
medicinalis respectu aliorum membrorum ecclesie qr. a pecca
do abstinebunt ne feratur contra eos. d. censura ex tx.
in c. resecande. et in c. conspiranti 24. q. 3. sicut contin
git in penis exterioribus. que lz. sint pene respectu
delinquentium tz. respectu aliorum. sunt medicine qr.
ceteri timore comitendis delictis abstinent ut in c.
irrefragabili de off.º ordinarij et in l. aut facta §.
fi. ff. de penis ——— ~ ———

ex qq infero qd ut excoicatio fuerit poenalis

propter contemptum excoicati debet ei dari etiam eo

invito absolutionem eid. sc. eadem ex doctrina

Diui thomæ in. 4. d. 18. q.e 2. art.o 1. quem sequuntur

DD. relati s.a ad primam ra. decidendi pro qua sent.a

imprimis facit qr. sicut poena ferrtr in invitum si

etiam pot. ab invito auferri qr. oes res per quascunque causas

nascitur. per easd. dissoluitr. ut probatr in. c. 1. extra de

reg. iuris. et in. l. nihil tam naturale ff. eod. tit.o —

~ 2o. probatr ex tx. in c. presbiter de s.o corporis

82. d. ~ 3o. ex tx nostro dum probat medicinalem

e. excoicationem ac proinde relaxandam si non

est excoicato ut diximus in. 1. ra. decidendi —

~ Sed nihilominus contra sent.a e. verior. pro qua facit glo.

in. c. ab excoicato de rescriptis. et glo. fi. in. c. significasti

de eo qui duxit in matrimonium dum docent excoicatum

non ee. absoluendum nisi petat absolutionem. quam

sent.am probat. tx. in. c. per tuas in. de s.o verum in alijs

extra hoc tit.o q. invitus absolui non debet ——

2o. facit qr. excoicatus absolui non debet nisi praes

tita cautione iuratoria de parendo mandatis. eccle.

ex. tx. in. c. ad reprimendum de off.o ordinarij et in. c.

ex tenore. et in. c. cum desideres. extra isto tit.o et in c.

UVA.BHSC

ex. §. e. p̄ boy sig.e hyc h. cautio non exigitr ab inuito
g.o nec inuitg. debet absolui ———— ~ ————

3.o facit. tx. in. c. cum non ab homine de iudiciis. et in.
c. 2. de clerico excoicato vt. 3.a incorrigibilem tradit.
p̄ suspensionem, de positio.ed et excoicatio.ed et non ccedi
tur ei absolutio quis ctempsit censuras. ergo g.o nec
debet inuitg. absolui ———— ~ ————

4.o qr. in inuitum non cferti benef.m vt in l. inuito
ff. de reg. iuris et in. l. nec emere. C. de iure deliberandi
~ Nec obstant fundam.ta 2.e opinionis et no
obstat. 1.m qr fateor verum ee. qd. pot iudex si ve
lit absoluere excoicatum etiā eo inuito et valebit.
absolutio sicut valet impositio pene. qr absolutio
ab excoicatio.e e. qd. iurisdictionis ctentiose. gla. i.
in. c. cum ab eccla. p̄ prelatis de off.o ord. quam dicit
coiter. seq. in. c. alma. de s.e. 6. u. n.o 10 arg.o tx. in l.
inter stipulantem 83. § 1. ff. de verbo obliga.
non h. debet prelatg. ccedere talem absolutionem
h. posit. ———— ~ ————
2.o non obstat. tx. in. d. c. presbiter. 82. d. qr. tx.
ille non loquit in excoicato p̄ in eo cui e. iniuncta
penitentia. 10. annorum. p̄pter peccatum fornicatio
nis. et inquit. tx. qd. huic penitenti post annū et

dimidium

detr corpus et sanguis Dni vt vir tute sacramē
ti et gratiæ susceptæ. suauiꝰ ferat penitentiam
quam alias grauiter ferret. ——————

3.º non obstat excoicationem ē. medicinalem qz. qdo.
contemptui. penalis ē. vt s. diximus ——————

Posset tn̄ procedere opinio. D. thomæ et alioz. qdo spera
retr. excoicatum alio remedio quam per excoicationem po
sse emendari et corrigi vt docet Abb. in c. ab excoi
cato. n.º 20. de rescriptis. facit tx. in c. post ad finem
23. q.ª 4. ——————

2.º infero intelectum ad. tx in c. pen. de sent. exc.
qui probat sent.am excoicationis latam a iudice. indubio
inteligi de maiori videtr. m. difficilis illa decisio. siqui
dem excoicatio ē. pena vt in c. corripiantr 24 q.ª 3.ª
et in penis ē. facienda venignior interpretatio. vt in
l. si preses et in. l. interpretatione. ff. de penis. et sic in
dubio videbatr dicendum excoicationem latam. s. cōtra
aliquem. minorem non maiorem censeri indubio et
qz. indubio sumenda ē. interpretatio in re minori
vt multis iuribꝰ aductis probat glo. i. in c. debent
11. q.ª 3. pro huic difficultati multi peculiter satisfaciunt
relati. a Cob. in c. alma mater 1.ª p.e § 8. n.º quinto

UVA.BHSC

q̃ interpretationibus restrictiuis eligitur. ideo verbum
excõicatio intelligi de maiori quia est instituta ad hoc ut a
pellatis adstat animos contumaces et appellatos ad emendationem obe-
dientiam. et hunc effectum rarissime operaretur excõicatio si
foret interpretatio facienda de minori et ideo ut legis me-
dicinalis pena operetur effectum quem significat, et instituta
est interpretanda de maiori et non de minori in dubio et
* ne contemnatur quod fieret si de minori foret facienda
interpretatio. ut docet Ananianus in c. statuimus
col. 2ª sub hoc tit. et lib. felinus in c. dilecti n. 3. et
ex oppositionibus et in c. fin. extra hoc tit. et hinc etiam
infertur ratio decidendi ad tex. in c. si ciuitas sub hoc
tit. et lib. ut qui alias appellatione ciuitatis non compre-
hendantur suburbia ut in l. 2ª ff. de verborum signif. tamen in-
terdicta ciuitate intelliguntur interdicta suburbia ne
contemnatur censura. ita docent ea ratione teste Panor-
mitano in c. fin. n. 3. extra de peguendis. —
Nec obstat tex. in c. i. de except. hoc lib. ibi dum probat
ad repellendum excõicatum ad iudicium tenetur
reum exprimere speciem excõicationis quasi ap-
pellatio excõicationis non intelligatur aut veniat

maior excõicatio qz. omissit salutioni ly. doctor. t. et aliorz quos refert Sob. vt. l. verum resp.º iudicem posse ferre sent.am excõicationis minoris vt ꝯstatr. in c. engi nudam. 3. q. 4. et qz. hec. non priuat a participa tio.e fidelium oportet qd. reus exprimat quam excõicationem incurrit actor vt ꝯstet an exceat beat repeli a iudicio nam hoc ꝯ bum excõicatio. ꝯlatum a iudice inteligitr de maiori ꝯlatum tz. a parte oponente exceptionem excõicationis e. generale et ambiguum qz. potuit in illã ꝯtrahe solũ. minorem et ideo debet exprimere speciem excõicatio nis qz. exceptio obscura vl. generalis non releuat opo nentem vt docet Bart. in. l. 1. col. 3. ff. de excep. Alexã der. n.º 29. n.º 28. lib. 7. suorz ꝯsiliorz. ——— co ——

Nonobstat. 3. arg.m qz. resp.º tx. in. c. fin. de re iudic. in. lib. procedere in sent.a difinitiua que e nulla si non feratr in scriptis nisi etiam autz. tx. ꝯcedere in sent.a interlocutoria excõicationis que. lz. debeat ferri in scriptis nulla non. e. si non ꝯnuntietr. in scriptis ea. ra.e vt lacius rati habeatr. in maiori renuntia. vt. in. c. nemo ꝯtemprat. 11. q. 3. Abb. in. c. a nobis ... ato. n.º 10. ꝯo.º que autz. e. ra.e de rescriptis et nonobstat

sentiam latam prætermisso ordine iuris ee nullam
qr. resp. verum ee. qdo. ordo iuris pertinet ad substantia requi
ritr. secus qdo. solum requiritr pro solemnitate atq
ut in nostro tx. argo. tx. iuncta glossa. in autha. et
cum. C. de arbitris docet Baldus et Paulus no. 7. in
l. non dubium Gregorio. in l. 26. tto. 9. pa. 1a. et idem
excoicatio lata non seruato ordine iuris valet. gla in
summa. 2. qo. 1a. gla. et q. in summa 11. q. 3. gla. in c. sacro.
extra eod. tto. et Fel. in c. alma mater. i. pe. q. 9. no. 7. Naua.
in manuali c. 27. no. 8. idem in c. cum contingat de res
criptis. 5a. ca. nullitatis. ——— ~ ———
Nonobstat 4. argm. cui respt. Car. q. 1a. in d. c. 2. de cle
ric. excoicato clericos sine nullam incurrisse irregu
laritatem per q. reijcitr. nam eo ipso qd. ministrasse supp
si incurrunt irregularitatem ex tx. nostro et ex c. 1.
de re iud. hoc. lib. 6. et ex toto tto. de clerico excoicato
ideo ee. verior intelectus habendum ee pro constanti
in illo tx. clericos illos incurrisse irregularitatem.
nec obstant pbaciudes. tx. t. per superbiam et contemptum.
que significat non aliter incurri pænas quam si
clerici ministrauerint per superbiam et contemptum.
qr. resp. qd. dicitr. celebrare per contemptum aut super

biam

qui celebrat aut ministrat in forma aut vestibus
ordini deputatis docet Joan. Andreas et Ancar. 6. n. 9.
Dominicq. c. 1. §. scitur n. 7. de re iud. 1. hoc li. 6. Nava
in M. c. 27. n. 2044. Cob. in c. alma 2. p. §. 2. n. 3. 7
ut s. dicta dia procedunt non solum in clericis constitu
tis in sacris pro in clericis in minoribus constitutis. cum
in d. c. 2. declericu excoicato neque obstat tex. in c.
postulasti §. fin. eod. tt. ubi monachi ministrantes
in loco interdicto non incurrunt irregularitatem.
pro in antiq. monasterium detrudunt. p. tz. pro voto
tum magis astricti ut in c. cum ad monasterium
de statu monachorum. quam clerici in minoribus
qui propria autoritate contrahendo matrimonium
laici efficiuntur. ut in c. 1. de clericis coniugatis et
in c. constitutus de conversione coniugatorum. qr. resp. re
rius est habendum. et pro constanti incurrisse irre
gularitatem monachos in casu illius tex. et
ideo fuerunt puniti pena detrusionis in arctius
monasterium qr. frequentarunt celebrare in
loco interdicto et sic soluitur arg.m contra tex.

sequitur tt. in c. 2. f.
isto tt. de sent.a
excoicationis
in. 6.

quidicit sentiam. excoicationis et. nullam pot. ab
solui ad cautelam non obstante contraditione
nisi ofensa sit manifesta quod si petat admitti
ad probationem nullitatis interim euitabitur.
quod non in extraiudicialibus. facit ad eand. conclusio.
tex. in c. Venerabilibus §. quod si ca. et §. poste
in §. fin. de hoc tit. eod lib. 6. et in c. veniens. 2. in
fine de testibus. et in c. Apostoli extra de excep. et in
c. ad presentiam et b. gla. de appellationibus. et in
c. per tuas extra isto tit. ——— ~ ———
quod imprimis est prima. dubitandi consideratio dicens ex
coicationem. et. nullam debet admitti ad proba
tionem. c. cum contingat. §. i. de off. delegati quod ex
coicatus. non est. absolutendus ad cautelam ante
quam probationes super nullitate recipiantur —
2ª. consideratio. ad hoc ut concedatur absolutio ad
cautelam requiritur. quod sit periculum in mora
ut in c. veniens. 2. in fine de testibus. quod in hoc
tex nullum erat periculum in mora ergo. non
debuit concedi haec. absolutio ——— ~ ———

3.o si arg.r ad hoc ut excomunicatio sit nulla non sufficit ee. latam post appellationem nisi probetur coram superiore veram ee. cam. expressam in apelatio.e ex tx. in c. non solum 2. §. de apelationibus. s.a hoc lib. & in c. sup. quaestionum. § de off.o delegati & in c. cum olim. i. & in c. cum contingat. & in c. licet s. eod. g.o ad pronunciandam nullam excomunicationem non sufficit probare latam ee. post apelationem ——

4.o sit arg.o validum. e. arg.a de iudicialibus ad extraiudicialibus. ut probatur in c. 3.o in § idem scribit ff. de peculio iunctis quae tradit Everardus in locis legalibus. loco. 39. g.o sicut in casu huius tx. excomunicatus qui admittitur ad probandum excomunicationem fuisse latam post apelationem cuitatur in iuditialibus. debebat etiam cuitari in extraiuditialibus

His non obstantibus. e. vera decisio huius tx. cuius ratio decidendi. e. ideo asserenti excomunicationem ee. nullam ee. ccedendam absolutionem ad cautelam gr. pro negationem validitatis excomunicationis

Soto. De sent.ª excecationis. Gallegos.

223

ve efficitur dubia ut probatur in l. si debitor de pe
culio hereditatis et in l. 3ª C. qq ad libertatem procla
mare non licet. et hoc in dubio, quum visum fuit
cedere excecato absolutionem ad cautelam nam
sicut efficitur dubius status illius qui cum sit in possessione
servitutis proclamat ad libertatem propter nega
tionem et praesumptionem iuris quae praesumit
quemlibet liberum esse ut in § ius autem de iure na
turali et in § servitus de iure personarum et in princ.
de libertinis. sic negatio et praesumptio quae
habet neminem esse ligatum constituunt rem
dubiam et in hac dubitate datur negantibus ab
solutio ad cautelam praestita cautione ut in d.
c. tua circa finem extra de sponsal. et sicut succurritur
proclamanti ad libertatem per sufficientem cautionem
quo ad bona acquisita ex testamento vel donatione
ex d. l. 3. ut docet Ioan. Monachus n. 3. et Io. An.
n. 4. Dominicus n. 15. et ita sic succurritur partim
nostra specie per cautionem et parendo iuri et
an sequitur ex gratia concessisset sedes Aposto
lica

ɔcedere absolutionem istam vt in. d. c. ꝓ tuas. §. nos igitr. iam hęc. gratia & benignitas ē. ordinaria ex. tx. nostro. de ex. c. solet. & c. venerabilibꝫ. §. ꝑ. si ex. ca. ꝑ. ꝓ istott. & lib. 6. in. c. alma. 1. p.ª §. 12 n.º 6.

Ratio autz. decidendi ad. 2.am partem huiꝫ. tx. qz. sit vitandꝫ in iuditialibꝫ. ille qui vult ꝓbare fuisse excõicatum post apelationem ē. qz. fatetr se excõicatum ee. et ɔfessus in iure habetr ꝓ ɔdemnato ex. l. vnica. c de ɔfessis et in. c. fin. eodttº. ideo ē. vitandꝫ. et repelendꝫ a iuditio donec ɔstet de appellatione nisi ꝑius absolvatr ad cautelam hęc. tz. repulsio fieri debet si ꝑponatr exceptio ab adꝟsario nam alias valebit iudiciuꝫ ex. c. 1. de excep. s.º hoc. lib.

Non obstat 1.m arg.m qz. tx. in. d. c. cum ɔtingat. §. 1. de off.º delegati ꝓcedit in eo qui simpliciter ꝑdit absolutionem noster autz. tx. in eo qui eam petit. ad cautelam. vt docent ti. Innocentiꝫ. Dominicꝫ. et alij. Abb. in. d. c. cum ɔtingat n.º 2. et ista absolutio ad cautelam petitr. ad effectum vt excõicatꝫ qui dicit excõicationem ee. nullam sit tutꝫ

medio temp.e qr. non audet simpliciter fateri ab
solutionem ne videatr fateri se excoicatum. et
vt in c. venerabilem de electione nec audet mane
re sine absolutione propter vitandum scandalum qd.
oriretr. si se ingereret diuinis. et ideo petit ad cautelam.
pquam non videtr fateri excoicationem vt docet
glo. in c. postulabit. in d. c. venerabilem quam
t. sequntr. dd. Prepositus. nº. 9. francus. nº. 7. in. c. ad pre
sentiam de appellationibus. Alexander. nº. 23. Jason m.
nº. 91. in. l. Rem de verborum oblig. ———
Ex qq infertr istam absolutionem ad cautelam
non dari qdo. excoicatio e. valida quia sit iniusta
vt docent. dd. in. c. apostolicis. de except. francus.
hic nº. 9. Nauarrus in manuali c. 27. nº. 272. Cob.
in. c. alma mater. 1. p.e § 7. nº. 7. versi. 4. relictis hoc
in casu debet dari absolutio simplex. seruato iuris
ordine ——— ——— ———
Hanc. tm. absolutionem ad cautelam possunt ce
dere iudex apelationis vt in nostro. tx. et iudex
ordinarius. qui tulit excoicationem qr. cum posit ag

nosçere

de nullitate sue sent.ª ut in l. si prosses. C. quomº et qdo. iudex. et in l. absentem. C. de accusationibus. coïs in l. si ut proponis. C. quomº et qdo. iudex. et in l. iudex postea quam. ff. de re iudicata. coïs testatur uia. in l. si curatorem habens pro deo implorandus nº. 21. et probatur in. c. z.3. hoc ttº. et lib. poteritque absolutionem ad cautelam concedere quae accessoria est ad eam nullitatis. sm. Hostiensem Ioan. Andream. in. c. per tuas extra. isto. ttº. alii uero ordinarii qui neque superior est neque sent.ª tulit eam absolutionem concedere non pot. ut docet. Dominicus. nº. 16. Cob. d. c. pe. 9. 12. nº. 8.

Dubitabilior. est qdo. e. utrum eam concedere possit delegatus? non posse concludit gla. nostra. pro prohibitorem quam sequuntur. D. D. testatur Cob. ub. s. sed contraria sent.ª est uerior quam defendit Archidiaconus. et sequuntur Abb. et Decius. in. c. ad presentiam de appellationibus. ptrx. b. nec obstabit dicere delegatum non posse ea facere quae sibi specialiter non sunt quia illud non impedit in casis connexis et sine quibus iurisdictio explicari non pot. arg.º tx. in. c. praeterea de offº delegati et in. l. 2. ff. de iurisd. oium iud. gla. in. c. inocens. 22. q.e 4. qd. e. uerum in iudice cui committitur causa principalis. super qua litigatur. nam si committatur eidem sola

absolutio

absolutio ab excoicatione non poteri partem ad cautelam absolvere docet Ge. verbo relaxetur in c. capitulum de rescriptis. Decius in d. c. ad presentiam Navarr. in M. c. 27. n. 272. ——— ~ ———

Non obstat 2.m arg.m cui resp.t Abb. n. 1. in d. c. apostolicae et Rebuff. in d. c. veniens ubi illa procedit quando absolutio ad cautelam petitur ab aliquo tertio quo casu necessaria est quod subsistat aliquod periculum in mora ad concedendam dictam absolutionem caeterum quando petitur a suo iudice necessarium non est. ——— ~ ———

Sed hic intellectus non est sustentabilis respectu tx. in d. c. apostolicae quia ibi absolutio fuit concessa a summo Pontifice et suo iudice ut bene advertit Decius n. 2 ad finem. neque respectu tx in d. c. veniens quia non loquitur an absolutio ad cautelam sed in suspensione censurae ad effectum ut testis proferat testimonium suum ad quem effectum datur vel absolutio ad reincidentiam et ideo in hac absolutione non requiritur citatio quae in aliis ad cautelam debet procedere ut tradit Ri. neque praestatur cautio de qua in d. c. solicitudine docet Decius ubi 1.o n. 2. immediate absolutio de qua in d. c. veniens de stilo curiae conceditur cui cumque impetranti ad effectum consequendi gratiam sed per clausulam illam ad effectum

presentium

presentium dum taxat consequendum absoluentis et absolutum fore censentes, quae inseritur de stilo in apostolicis literis ut docet Staphileus de literis gratiae tit. de ui et efectu clausularum n.o 1. cum sequenti. feling. in. c. apostolicae de clerico excoicato. cob. in. d. c. alma. 1. p.e § 7. n.o 3. et iudex delegatus pot. iam absolutionem testificade re. ad efectum ferendi testimonium. ut docet Ioan. Monacus h. et cob. d. 1. p.e § 12. n.o 8. arg.o tex. in. c. prsterea de off.o delegati quis 3.am sent.ab ponentes defendere Ioan. Andreae Dominicus et francus h. ———

Non obstat. 3.m arg.m qui procedit et e. verum quando apelatur ab interlocutoria ut in iuribus citatis in arg.o docet glosa. in. d. c. non solum. verbo ante et cois. quam resoluit cob. in practicis. c. 24. n.o 1. et 2. quo casu si iustificetur apellatio coram superiori et excoicatio feratur post apelationem e. nulla et sic pendet ab euentu futuro. nempe a iustificatione vel. non iustificatione appellationis ut docet cois. resoluta per francum n.o 9. et 19. in. c. pastoralis. § verum de apellationibus. et imolam. in. c. dilectis filiis eod. tit.o quis idem francus. Abb et decius. in. c. ad presentiam de appellationibus existiment excoicationem latam

post apellationem etz. non pbata eig. ca. lē. nullaz.
qd etz tenuit idem Decig in. d. 4. venitum nº. 6. et in
nº. 214. Dominicg. nº. 99. quoz fundamta nonobs
tant. et 1º. nonobstat. tx. in. d. c. dilecti. §. vlº.
qr. vº. de appellationibg. qr. satis exprimit ille. tx.
apellationem illam fuisse legitimam. 2º. nonobstat
idem tx. in §. preterea qr. 6. fuit dellatam apella
tioni et ideo fuit abdicata iurisdictio ab officiali
archiepiscopi vt in. c. cum apellationibg. de apell. lib.
6. et consequenter ab archiepiscopo. cum quo constitue
bat idem tribunal. vt in. c. 2. de consuetudine lib. 6.
et ideo ipsig denuntiationi non statr. vt pbat ille tx. in
fine nec valuit excoicatio epi. vti accessoria ad. con
tlusam. p appellationem interpositam ab offi
ciali archiepiscopi pcedit gº. tx. noster. qdo appella
tio ab interlocutoria fuit iustificata et post apel
lationem fuit lata excoicatio et similiter pcedit
qdo appellatr a difinitiua. et post appellationem
a diffinitiua fertr. excoicatio vt notant glau
oes in. c. tz §. isto. tº. lapus allegatio. 2. nº. 4. —
et ē ratio qr. appellatio a diffinitiua statim devoluit cam
ad superiorem et suspendit iurisdictionem inferioris
ex. tx. in. c. venientes. & iii. iii. nec requirtr expressio
iustz. cag in hac appellatione ctrum si excoicatio

ferati post appellationem frivolam valet quia appellatio frivola non suspendit iurisdictionem iudicis a quo ut in c. cum appellationibus de app. hoc lib. 6. glossa in c. pastoralis. §. verum in princ. secum trahat. de app.

Ex quo infero quod si excoicatus post appellationem celebret non erit irregularis. ut docet glossa nostra. probo in officium recepta teste Probo ad fin. et franco n.º 3. h. Seb. in c. almu. 1. §. 9. 1. n. 1. ad finem Rebuffus in concordata franciae tit. de excoicatis non vitandis. pag. 639. Nava in c. cum contingat. remedio 3. de rescriptis. docet idem Nava in c. si quis autem. de penitentia d. 7. n. 4. quia sententia facit tex in c. ad praesentiam 16. in fine et in c. ad haec. 37. et in c. dilectis 44. prima q. 5. et in princ. praeterea de appellationibus. et c. vera et fundit quod appellans confidit de sua appellatione et in foro exteriori semper creditur confidere sue appellationi alias si de ea non confideret esset irregularis, docent Abb. et omnes in d. c. pastoralis §. verum. imo sufficeret dubitare de valore excoicationis ut celebrans incurrat irregularitatem ex tex. in c. illud de clerico excoicato facit tex in c. ad audientiam et in c. significasti. 1. et 2. de homicidio.

2.º infero ad quaestionem an collatio facta excoicato qui post appellationem excoicatus fuit valeat et glossa. probo excoicatio secum trahat in d. § verum

existimat valere talem collationem per iustum
errorem. arg. tex. in c. apostolice de clerico excõica
to et qr. per appellationem precedentem manet in
teger status excõicati vt in l. si qs filio exhereda
to. §. si aut. ff. de iniusto rupto et in. l. i. ff. nil
nouari appellat. pendente. Preterea collationem
istam pendere ab euentu futuro. vt docet Abb. n. 19.
franc. n. 9. et alii scribentes in d. §. verum nam si re
sit excõicatio collatio e nulla vt in c. postulastis de
clerico excõicato per quae sent. facit. gla. ma. singulis
quitur in electio. facta ei qui fuit excõicatus. post appe
lationem et inquit pendere ab euentu futuro sequi
tur ea. ti. ii fin. facit etiam qr. collatio facta post apela
tionem non vitiatur per desertionem appellationis
vt docet gla. in c. sepe sto sent. de appell. qr. per
desertionem apelationis non dicitur constare de iniusti
tia ipsius. vt probatur in c. 3. §. hos tit. qui ne debeat va
lere per appellationem. Nec excusabit iusta dubitatio
proveniens ex precedenti appellatione qr. iustus error
et probabilis ignorantia excõicationis non excludunt
nullitatem collationis gla. in c. pen. de clerico excõicato
Abb. n. 16. et cois in d. §. verum feling. in c. ad sua
dum col. pen. de re iud. Casadorus tit. i. in fine de precedi

sol. in d. c. a Roma mater. 1. p.e q. 1. n.o 3. Nec obstat tx. in c. ff. nil novari appellat. pendente qui non procedit. q. do. appellatur a mera interlocutoria ——

Non obstat. ult.m arg. qui q.ta nra. ipso ex tra iudicium assignat rats differentias. et alias adducunt Dominicus n.o 9. et 6. sanq. n.o 2. in. q. in 2. v.o q. huius tx. et m dio temp.e excomicatus admittitur etiam in divinis ut docet q.ta nra ipso in off.o recepta p scribentes praeterquam si ex tali participatione oriatur scandalum apud illos qui ignorant excomicationem ee nullam ut tradit Paludanus in 4.o d. 18. q. 2. et Gabriel q. 1. ——

Doctor.	Sequitur tx in c. statuimus iuncto c. constitutio. et c. statutum q.o f. hoc tit.o et lib.	Gallegos.

Conclusio.

Communicans cum excomicatis maiori excomicat. incurrit minorem s.d quem non pot ferri maior excomicatio pp participationem nisi praecedente canonica monitione Primam partem huius conclusionis probat tx in c. a nobis. et ex us. et in c. sicut cum seqq. et in c. ad mensam 11. q. 3. et in c. nuper et in c. cum desideres

.Gallego.

De sent.ª excoicationis.

228

extra isto tt.º et in. l. 4. et. 33. et. 34. tt. 9. p.te 1. 2 autem p.
relassionis probat tex. in. d. c. constitutionem et in. d. c. statu
tum. p.º et in. c. quod in dubijs 30. iuncta glosa probe cognoviti
extra isto tt.º

Dimpri mis contra dubitandi sic arg.or comunicans cum
excoicato maiori excoicat.e eam.d maiorem incu
rrit ut probatr in. c. excoicatos. 11. q.e 3. & similiter excoica
tioni sabiacat et in. c. 2. de clarico excoicato & simili
ter se sciat excoicatum. ergo maiorem et non minorem
excoicationem incurrit ex participatione
2º. sic arg.or quilibet sacerdos pot absolvere excoicatum
minori excoicat.e ut probatr in. c. nusi extra isto tt.º sed
excoicatum ex participatio.e solus Papa absolvere pot
ut probatr in. c. significavit. 10. extra eod. tt.º ergo par
ticipans incurrit maiorem
3.º sic arg.or ethnici et gentiles nunquam in tranent tantum per
sacram.tum bap.i et sic sunt magis alieni a nobis quam
christiani excoicati sed cum istis gentilibus possumus
comunicare et pro eis orare quod ut orat ecclesia teste. d. tho.
in. 4.º d.e 18. q.e 2. art.º 1. ad. 1.m et in. 2. 2.e q.e 31. art.º 2. ad. 1.m
ergo possumus participare cum excoicatis
4.º sic arg.or valet excoicatio nulla precedente munit.e
ut probatr in. c. illud. de clerico exc. et in. c. 1. de iudicijs
et in. c. cum sit Romana. q. fin. ad finem. de app. ergo et
excoicatio de qua in nostro tx. debuit valere

Et non obstantibus vera est decisio huius textus cuius ratio decidendi est. ideo participantem cum excomunicato incurrere minorem excomunicationem quia fideles non vitarent excomunicatos si ex participatione non incurrerent aliquam penam et sic contemnerent censuram ecclesie secundum textum in c. nemo contemnere [?] 11. q. 3. neque excomunicatio operaretur effectum medicinalem quem operatur ex eo quod excomunicati vitantur a fidelibus quia hac ratione rubore confusi recognoscunt errorem suum et redeunt ad gremium ecclesie et bonum obedientie ut docet glossa nostra in casus positione et ista participatio fuit olim prohibita indistincte ex textu in c. fin. 11. q. 3. deinde fuit permissa aliquibus casibus ut probatur in c. quoniam multos 11. q. 3. et in c. si vero de sent. exc. et in c. cum inter et in c. dilecti et in c. dilecta et in c. significavit et in c. fin. de exceptionibus et in c. intelleximus de iudiciis et in c. excomunicamus 1. § credentes de hereticis et in c. presidentes eod. tit. lib. 6. et in l. 29. tit. 9. p. 1. qui continentur sub carmine relato aqua [?] ... penam in c. cum desideres extra isto tit. docet Cob. in c. alma. 1. fe [?] q. 2. n. 8. cum seqq. hodie vero ex extravaganti ad evitanda scandala Martini 5. edita in concilio constantiensi si solum tenemur vitare excomunicatos nominatim denunciatos et notorios clericorum percussores. fin. vero

lit. rom [?]

UVA.BHSC

literam eiusd. extrauagantis. quem defendunt. felí. et Decio. n.º 4. Parisio. n.º 13. in c. 2. de excep. Immola idem feling. in c. Rodulfus. n.º 39. de rescriptis faciunt 2.2. q. 12. art.º fin. sob. in d. c. Alman.º d. 2. n.º 1. Soto in 4.º d. 22. q. 1. art. 4. Ruiz in l. 1. tt.º 3. lib. 8. ordinamenti pag. 177. col. 1. in pº. Gutierrez. in questionibus canonicis. c. 1. in pº. et in n.º 6. et 7. cum seqq. quia fm. aliam literam probatam in concilio Basiliensi prohibet vitandum. tt. quem excomunicatum notorium ut docent relati a sob. vb. 1.º et Naua. in M. c. 27. n.º 34. et in c. 1. in § laborat de penit.ª d. 6. n.º 10. prior litera e. receptior. qr. concilium Basiliense non habuit multam autoritatem ut post Adrianum et alios docet Saienus in libello de conceptione Virginis. ...º determinasset

Qua quidem extrauagans multipliciter declaratur. i. ut hodie ea attenta participans cum excomunicato non incurrat minorem excomunicationem ante denunciationem eiusd. excomunicati qua fit vel affigendo excomunicationem in publico loco vel publicando dictam excomunicationem in parrochiali vel catedrali ecclesia de mandato iudicis ut docet Cosmas in pragmatica sanctione tt.º de concubinarijs. § publice vel denunciata Gutierrez. in d. c. 1. n.º 34. —

2.º declaratur. ut ita demum participans cum excomunicato denunciato incurrat minorem excomunicationem.

si sciat eum excõicatum et denunciatum esse. argu.º tx. in. c. 2. de excep. et in. c. nup. extrauag. Ott.º et in. c. sicut Apostoli. 11. q.ª 3. docent vltra s.ª relatos Abb. et Deci. vterq. n.º 3. Parisius n.º 9. in. d. c. 2. Cob. d. §. 2. n.º 6. 7. ——— ~ ———

3.º declaratur vt quis aliq. sit specialiter excõicatus non teneamur illum vitare ante denunciationem. vt docet Ioan. Maior in 4.º d. 18. q.ª 13. Cob. in. d. §. 2.º n.º 7. Naua. in. M. c. 27. n.º 39. et in. d. §. laboret n.º 11. quis. contradicat feling. in. c. Rodulphus. n.º 39. de rescriptis Siluester. vbo excõicatio. 9. §. 4. ——— ~ ———

et ex hac. 3.ª declarat.e infero non posse defendi glam in. c. auribus. 1. extra. de. o. tt.º dum ait quod stante statuto inferente penam exc.º in furantem ille qui postea furtum comiserit dicatur nominatim excõicatus. cuius sententia reiicitur. qr. ob id requiritur denunciatione. vt sit certa persona quae excõicatur. qd non dicitur ex sola ex eo qd. furtum fecerit per quem sententia faciunt verba eiusd. extrauagantis. v. s.ª certam aliquam personam facit. tx. in. l. 1. et 2. ff. de liberis et posthumis do et gla quo vbo nominatim. in. c. cum et plantare de excõicatos. de priuilegiis. gla in. cle. 1. vbo nominatim de vita et honest. clericorum quam sequuntur. dd. & Car. in. cle. 1. de sepulturis. Socin. in. d. l. 2. Cob. in. d. c. alma. 1. p.e §. 2. n.º 7. et 8. Gutierrez in quaestionibus canonicis. c. 1. n.º 27. et 28. ——— ~ ———

UVA.BHSC

4.º declarat ut non sit vitandus excoicatus etsi no
torie constet de excoicatione per d. extrauagans dissponit
notorium clerici percussorem esse vitandum quod illa
ex cap.º firmat reg.ª 23 in 3.ª ex. nam quod liquide adsi
ll. et penu egata docent dd. citati in p.º declaratio
nis huius extrauagantis. Gutierrez de 1. n.º 12. —
5.º declarat dicta extrauagans ut procedat etiam in acti
bus iudicialibus in quibus non tenemur vitare excoicatum
ante denunciationem extra et qua in procedenti
declaratione ex qua declaratione videbatur esse in
ferendum hodie non esse repellendum excoicatum
non denunciatum a iudicio cum cesset ratio parti
cipationis et qua in c. 2. de excep. et ideo in tribu
nalibus secularibus non repelli excoicatum de
nunciatum vel non denunciatum. refert sob.
in lib. 1. variar. c. 13. n.º 9. et in reg.ª peccatum
1.ª p.ª relectionis n.º fin. per verb. 2. quod si oponatur
exceptio debet excoicatus repelli a iudicio quamvis
denunciatus non sit quia excoicatus non relevatur in
aliquo per dictam extrauagantem et quia licet cesset ratio
participationis non cessat alia ratio nempe repe
llendum esse ne ex sua malitia commodum reportet
quam assignauit tex. in c. intelleximus de iudiciis et
ita sentire videntur felinus ad finem et Parisius n.
99. in c. exceptionum de exceptionibus et in termi
nis tribunalium secularium docuit Menchaca in
loc. n.º 46

C. de iuris et facti ignorantia.

6. declaratio e. q. d. extrauagantem non re leuari in aliquo excõicatum ut ex eius sensu colligitr et ideo statim qd aliqs e. excõicatus tenetr se abstinere a participatione fidelium etsi denunciatus non sit &c. ex qua declarat.e i. infertr. excõicatum non denunciatum non posse. testimonium ferre ut docet felinus in c. pastoralis de rescriptis n.º 39. p. 2ª a sentª. nempe excõicatum ante denunciationem posse testificari de e. de mente gtz. in pragmatica sanctiõ.e tt.º de excõicatis non vitandis q. statuit. probatr a Nec obstat dicere ferre testimonium ee. fauorem testis et ideo non ee. admittendum ad testificandum ante denunciationem. qr. respondetr in testificatione testis principaliter agi de utilitate partis .h. secundario resultet inde fauor testis ut in l. luius. ff. de his qui notantr infamia not. Inn. dicis. in c. rarum in fine de preorum et non atenditr illud qd venit in consequentiam ut probatr in l. si. de autoritate tutorum. p. nihilominus e. verior sentª felini ubi s.ª ex alio c. nempe qr. excõicatus e. infamis infamia canonica ut probatr in c. illi qui. 6q.ª 1. et infamis infamia canonica repelitr a testificando in ciuilibus et criminalibus. ut probatr

231

et in c. infames cad. ca. et q. et in c. constituimus 3. q. 9. et in c. ... de except. et ~~Alii~~ hoc infamia tollit p absolutionem ut docet glo. in d. c. illi qui. faliny. in c. cum de. de re iudicata n.º 10. ad finem ——

2.º infero declarationem ad tx. in c. illud de clerico excoicato. dum probat peccare excoicatum qui cum alijs coicat. ut procedat eq. si excoicatus denunciatus non sit. q.d. d. extrauagans non euitabat excoicatum et sic statim teneri alios uitare Silvester ...bo excoicatio 3. q. 9. et. inc. Alma ... p.º §. 2. n.º 11. ——

3.ª declaratio e. q.d. cum fideles possint participare cum excoicato antequam sit denunciatus non peccabunt eum inducentes ad istam participationem q. utuntur iure suo arg.º tx. in c. cum ecta Bulterana de elect. et in l. iniuria ... actio ... ff. de iniurijs. docet Soto in 4.º d. 1. q. 4. art.º 6. et d. 22. q. 1. art.º 2. Ledesmius in 2.ª 4.ª q. 29. art.º 4. et hec sent.ª e. vera quis Caietanus in summa c. de excoicatis. et D. Antoninus in 3. p.e tt.º 25. in pri. ... defendat quorum arg.ª non obstant ——

et 1.º non obstat q.d. qui dat causam alteri peccandi similiter peccat ex tx. in c. notum. 2. q. 1. et in c. 1. de off.º de legati q. e. ... non peccare excoicatum

ante denunciationem participando cum alijs fi
delibq. qui accedunt ad participandum cum eo
ut docent. dd. n°. s.a alias dispositio d. extrauagan
tis redderetur [illegible] illusoria et ita procedit
et intelligitur tx. in c. illud circa finem de cleri
co excoicato et sic participando vel cum excoica
to ante denunciationem non praebent ei
causam peccandi qr. cum ipse alijs participandi
sit cois. privilegium unius prodest alteri arg.° tx.
in l. si com. ff. quemadmodum servitutes amittatur
et in l. denunciasse §. fin. ff. ad l. iuliam de adulte
rijs. & si absolutus fuerit per cum vincet mulier—
2°. non obstat d. extrauagantem non releva
re excoicatum et qd. ante illam excoicatus non de
nunciatus tenebatur vitare aliorum participationem
et sic etiam hodie tenetur qr. resp. excoicatum etiam hodie
nō teneri accedere ad aliorum comunicationem quod
si alij ad eum accedant in casibus praemissis vel ante
denunciationem poterit cum illis participare q. h
principaliter ei non permittatur participatio permi
ttitur tamen secundario et in consequentiam arg.° iurium
supra citatorum

3°. non obstat d. extrauagantem esse correctori
am iuris antiqui ut constat ex c. cum non ab ho
mine extra i[illegible] ac per consequens debere restrin

gi

ut ita demum liceat participare cum excomunicato
non denunciato si ipse veniat ad nos paratus
ad communicandum arg.º eorum quae tradit Innoc.
eiusque in c. super eo de usuris quia restrictiva est dispositio.
excomunicantem et correctoriam extendi quando verba
ipsius id patiuntur et quando alias redderetur illusoria
ut notant DD. in c. prudentiam. §. 6.ª de off.º
deleg. et in c. si civitas. s. hoc. 4.º et lib. 6.º sic ergo si
excomunicatus non veniat ad nos paratus ad communicandum
possumus cum eo participare antequam sit denuncia
tus. ——— ~ ———
D.ª declaratio ad d. extravagantem est quod
ex participatione cum excomunicato post denunciatio
non incurrit participans mortale sed veniale
tantum peccatum quia ante d. extravagantem qui
communicabat cum excomunicato solum incurrebat veni
alem culpam D. Tho. in additionibus ad 3. par
tem q.ª 23. art.º 3. et in 4.º d.ª 18. q.ª 2. art.º 4. ad
2.m Ioan. Andreas in c. sacris col. antepen.
de his quae vi et Abb. Panormi. n.º 9. dicit etiam
Soto in 4.º d.ª 22. q.ª 1. art.º 4. col. 9. Navarr. in
m. c. 27. n.º 28. Cob. in d. c. alma mater. 1.ª p.e
§. 3. n.º 1. ——— ~ ———
Probatur sent.ª 1.ª facit nam in vi. l. etiam divinae et natu
rae quae genere suo obligant ad mortale peccatum

modicitas et levitas materię excusat a mortali. D. tho. 2.ª 2ę q. 88. artº 4. et 6. et Caietang. in suma verbo peccatum 3. et in parvis opusculis q.ª 21. Soto lib. 1. de iust.ª q. 6. art.º 4. col. 7. Alfonsus a castro de l. pęnali. lib. 1. c. 7. col. 4. sed participare cum excoicato non videtur res gravis et sic nō debet obligare ad mortale

2.º quod ad sent.ª facit tx. nōr. et in. c. statutio de hoc. tt.º dum probat non posse participantem cum excoicato excoicari maiori excoicationem si precedat trina monitio ergo non peccat mortaliter nam alias eis non precedentibus posset excoicari ut in. c. nullus et in. c. nemo episcopus. 11. q. 3.

3.º facit tx. in. c. nup et in. c. si vero ubi nec extra isto tt.º vo. ad hoc ut participans cum excoicato incurrat maiorem excoicationem requiritur q.ª participet in divinis vel in crimine pro quo ille fuit excoicatus ergo extra illos casus non incurrit regulariter mortale peccatum

4.º probatur quia pęna debet commensurari delicto ut in. c. non afferamus. 24. q. 1. et in. c. quę fiunt de hijs quę fiunt a maiore parte capituli. sed ecclesia pro hac participat.ᵉ cum excoicato non consuevit imponere maiorem excoicationem quę non nisi pro mortali culpa imponitur ut in. d. c. nemo.

11. q.ª 3. c.º regulariter participans non incurrit peccatum mortale et hec sentia est veraquis. Tertiam nempe participantem cum excomunicato peccare mortaliter defendat Cofredus relatus ab. Abb.e in c. sacris n.º 9. et hijs quos vi et feling in c. 2. de except. n.º 11. cuius fundam.ta non obstant
~ et non obstat. 1.m nempe participantes cum excomunicato facere contra preceptum ecclesie et sic peccare mortaliter ex c. violatores. 25. q.ª 2.ª ~ et in c. 2. de maioritate et obedientia quia respondeo id verum est. nisi levitas materie aliud suadeat
~ 2.º non obstat excomunicationem maiorem non ferri nisi pro mortali peccato ut in d. c. nullus et in c. nemo episcopus. 11. q.ª 3. quia coicans cum excomunicato pot. excomunicari maiori excomunicatione ex tex in c. quod in dubijs. de sentia. exc. iuncta cap. et in c. sicut. et in c. qui comunicaverit. 11. q.ª 3. et ibi glo. et coi. quod peccat mortaliter quia respondeo argum.m procedere quod qui participat cum excomunicato presumptuose in contemptum superioris ———— ~ ————
3.º non obstat tex. in c. sacris et hijs que ibi cum pro nullo metu debeat quis peccatum mortale comittere et in c. quoniam multos. 11. q.ª 3. dum dicit multos comunicando cum excomunicatis perire. et sic supponit peccare mortaliter quia proe

niale peccatum non dicitur quod sperie ut in c. vnum orarium. 2. alias eadem num. 2 q.d. qui respondeo predicta circa spectare quando quis participat cum excoicato vel in diuinis vel in crimine criminoso vel in contemptum superioris quibus casibus etiam omittit peccatum mortale.

4.º non obstat neminem priuari perceptione sacramentorum nisi ob peccatum mortale ut in c. si non sunt de consecrat. d. 2. quod participans cum excoicato priuatur percept.e sacramentorum ut in c. 2. de except. ergo peccat mortaliter quod respondeo quod ut quis excoicetur ab homine debet precedere peccatum mortale ut si peccatum est et iste est priuandus percept.e sacramentorum et hoc casu procedit tx. in d. c. si non sunt et non excludit ille tx. quod excoicatus minore priuetur ea perceptione ob participationem.

9. declaratio est hodie ex d. extrauaganti manere reuocatam decis. tx. in c. cum non ab homine extra de clerico dum inquit incurrentem excoicationem minorem esse vitandum quis denunciatus non sit

10. declaratio est quod post dictam extrauagantem possumus participare cum excoicato denunciato in casibus permissis in c. quoniam multos 11. q. 3. et in c. si vere de sententia exc. cum aliis citatis in ratione decidendi in 1.º dicit Adrianus de clauibus in q. 3. Soto in 4

q. 22 q. 1 art. 2 Cob. in c. alma. 1. p. § 2. n. 2. cum seqq. Naua. in M. c. 27. n. 26. ——— v ———

p. ad p. sed s. d. extrauagantem et dicta s. dicta vide tur obstare nullo casu ee. licitam participatio nem cum excoicato qr. hec prohibitio partici pationis ee. de iure diuino vt probatur Math. 18. c. 18. v. sit tibi tanquam ethnicus et publicanus et Ioan. 2. canonica c. 1. f. nec aue ei dixeritis et in alijs locis relatis a Cob. in c. alma. 1. p. § 1. n. 1. et ideo permittitur tot. aut. positiuo vt in c. sunt quidam 25. q. 1. et in § Dnatto inst. de iure nat. maxime qr. etiam ante denunciationem. c. gr. vere exui catus vt in c. cum non ab homine extra de sto. H.o et in c. pastoralis. § verum de app. quo ard. feling. in c. nulli extra de sto. H.o n. fin. existimat istam prohibitionem ee. de iure diuino sequentur siluester in bo excoicatio. 4. n. 10. summa armilla eod. verbo et q. 91. Aduang. de clauibus ps. 1o et fultis Ioan. Dri do. lib. 2. de libertate Christiana. genero intra Christianae Religionis c. 26. quam seriei dicunt veram saltim in participat.e in diuinis Confessas in pragmatica sanctione Galicana. H.o de ex coicatis non vitandis § statuit probo nisi et Cob. d. 1. p. § 1. n. 1. D. sponditur hec seria ex d. extrauaganti gratia pbat excoicatum atq in sacra

mentis

vitandum non esse nisi post denunciationem et sic ea comunicatio est in divinis quae verias est prohibitionem participandi cum excomunicatis sola lege positiva est inductam quia quis potestas excomunicandi resa prelatis ecclesiae sit de iure divino iuxta illud Mathei c. 18. b. quodcumque ligaveris etc. relatum in c. quodcumque 24. q. 1. et excomunicatio ipsa cum omnibus efectibus quos nunc habent vitandi excomunicatos iure humano est inventa ut resolvit Abulensis sup. Matheum d. c. 18. q. 3. Caietanus 2. tomo opusculorum q. 13. Soto in 4. d. 22. q. 1. art.º 1. col. 8. et art. 4. col. 12. Ledesmius in 2.ª 2.ª 4. q. 29. art.º 1. col. 6. neque obstat d. autoritas Mathei 18. b. sit tibi tanquam ethnicus cum aliis supra citatis quibus prohibetur in specie participatio cum excomunicatis de sola separatio et comunicatio hominis obdurati in peccatis qui pravis moribus suis possit nos ad malum producere et ideo quia haec prohibitio habeat fundamentum in lege divina ipsa autem est de iure positivo —

2.º non obstat tex. in c. nulli de sententia exc. ubi etiam vigore privilegii apostolici non potest quis comunicare cum excomunicato absque eo quod incurrat excomunicationem et sic videtur tex. ille presuponere iure divino esse prohibitum participationem cum excomunicato quia omissa intelectu tha[?] hic n.º 1. et Felini in p.º et verius est privilegium illud non valere propter surreptionem resultantem ex defectu intentionis Papae quia defectus intentionis inducit surreptionem

ut notant. DD. in c. 2. de frequendis lib. 6. et in c. si
motu proprio eod. tit.º et lib. Staphileus de litteris gratiae
tit.º de vi et efectu clausularum. l. de clausula motu proprio
n.º 19. Velamera. in. dec.e 479 Gomecius. in Reg.e can
celariae de impetrantibus benef.a viventium q. 1.
et presumitur no ex. de intent.e Papae qd. serveretur illud
privilegium cum redundet in vilipendium censurarum
arg.º tx. in c. subgestum. de decimis. et prohiventur da
ri illa privilegia in confussionem excoicatorum et sic ex iusta
ca. sedeuntur valerent ut in c. qm. multos. 11. q. 3.
cum alijs. s. citatis. ut sentire videntur Covarr.us Butrius
Abb. felin.us et ceteri in d. c. nulli ——————
3.º non obstat. tx. in c. sacris de hijs quae vi quatenus
probat nullum metum excusare a peccato participa
tem cum excoicato quasi sit de se adeo malum parti
cipare qd nulla rat. posit reddi licitum et sic videtur
ex. de ult.º Divino. illa prohivitio pr. omissis solutionibus
Silvestri verbo metus q.e 7. et verbo excoicatio. 4. q.e 3.
et Cob. in d. c. alma. 1. p.e q. 3. n.º 9. variis d. tx. illum
procedere ubi qs. cogitur participare cum excoicato in de
trimentum fidei chatolicae vel in contemptum ecclesias
ticae censurae ut in talibus casibus adeo de se e. mala participatio
qd. potius debet qs pati mortem quam eam admittere ut
docet Ioan. in suma confesor. tit.º de senia excoi. q. 165. Silvester

d. post excoicatio 4. dubio 19. Maior in 4. d. 18. q. 4. Na
uarr in c. inter spta nu. 3. prs ludio d. Soto in 4.
d. 22. q. i. art. 4. col. 12. sob. in d. 1. p. 4. 2. n. 9.
Rao autz decidendi ad alteram partem tx. e. ido
na posse iudicem 3. participantes procedere ad fere
dam sentiam excoicationis maioris nisi precedente
canonica monitione qz facile moueuantr iudices
ex relat. alior ad excoicandum participantes
et ideo fuit necessarium qd eis restringeretr po
testas excoicandi vt inquit gta nra in casus po
sitionum et gta pen. sequentr Ancarrang. ante nu-
merum 1. et Dominic n. 4. h. Naua. in m.
merum. c. 27. n. 4. in fine Gutierrez in questionibus cano
nicis c. 4. n. 32. Taliter lata excoicatio e. nulla
ipso iure vt inquit d. gta nra pen. et gta in c. qd
in dubijs de sentia exc. feling in c. cum sit Romana
n. 19. de app. et legi faciunt qde qs vult excoica
re participantes cum excoicato a se ipso vt ingt
tx. ner. ceterum si vellet epus excoicare participantes
cum excoicato ab Archidiacono vl. Archipresbi
tero aut ab alio prelato vl. iud. et pronunciaret
d. excoicationum no precedente monitione valeret
quis esset iniusta vt docent Ancarrang et Dominic
vb. s. franc. n. 1. h. Abb. et franc. in c. sue
nit. 1. de app. idem Abb. in c. qd in dubijs col. 1.

extra istott.

quis dubitet Sob. in c. alma. i. p. § 3. n. 6. nec obstat tx. in c. constitutionem et in c. statutum quod generaliter requirunt trinam canonicam monitionem ad ferendam istam excomunicationem nō repetendo probat illa ab eo qr. resp. quod ille constitutiones sunt inter praetaticae huius tx. et sic debent intelligi in casu hic expresso qr. constitutio interpretans aliam habet locum in casu in quo loquitur interpretata ut in auth. et filij ante dotalia instrumenta natis circa finem. ——— ~ ———

Non obstant 1.m arg.m qr. resp. recitatum in arg. ec. in religenda et ead. excoicatio ingenere quo ad privationem confessionis sacramentorum ut resolvit Sob. in c. alma. i. p. § 3. n. 4 Soto in 4. d. 22. q. 1. art. 4. col. 11. sed hec resolutio conveniat tx. in c. 2. de clerico excoicato. et quo ad tx. in c. excoicatos 11. q. 3. reicitur ex tx. in c. qui merito ead. ca. et q. 6. pari crimine quae probat denotant excoicationem incursam ex participatione maiorem ec. qr. probum illud crimine ad mortale peccatum refertur arg. tx. in c. unum ovarium § nomine autem criminis 29. d. qu. existimo veriorem sententiam ec. tx. in d. c. excoicatos fore intelligendum de maiori excoicat. imponenda a iudice pro sententiam contra participantes.

& quo intelectu ponderu verbum illius tx. c. sublicabit sit. 3. seniam. et apertius probatur in c. qui communicauerit 11. q. 3. c. si laicus e. excoicatur. si clericus deponatur.

Non obstat 2.m arg.m & tx. in c. significauit nam ipse tt. qui omissis solutionibus, glo. c. et glo. fin. in c. 2. de exceptionibus, resp.º textum illum esse intelligendum in participante cum excoicato a Romano Pontifice occurrentibus quinque requisitis & quo in eod. textu explicant Card. Butrig. Abb. et Felinus et D. Antoninus in 3. p.ª sue summae tt.º 24. c. 32. Adrianus quodlibeto 6 ad 2m. et alii relati a Cob. in c. alma in 1. p.ª § 3. nº 4º. et glosa nostra probo constitutionibus. et ita debet intelligi tx. in c. 37. tt.º 9. p.ª 1. et alii casus in quo participans cum excoicato incurrit maiorem. traduntur a Cob. ubi s.ª nº 9. et Soto in 4.º d. 22. q. 1. art.º 4. col. 10. Vitoria in summa tt.º de excoicat.e nº 339. Suma Costana in tt.º de excoicat.e col. 2. et 3.

Non obstat 3. arg.m quia resp.º quod ecclesia non intendit punire gentiles et infideles qui sunt extra eius gremium iuxta illud Pauli de his qui foris sunt nihil ad nos. quod refertur in c. gaudemus de divortiis et ideo mirum non est si cum illis non sit prohibita participatio quia excoicati sunt subditi ecclesiae et ut tales ecclesia punit eos excomunicatione privando eos a participatione fidelium. ut post D. Thomam. resp.t Soto in 4.º d. 22. q. 1. art.º 4.º col.

Dsor.

col. 1. in pr.o ~ Quod attinet ad orationes etiam orat pro gentilibus ut convertantur ad catholicam fidem et pro paganis iudeis et alijs infidelibus et non vtque membris ecclesie ab alijs ad hoc orationibus institutis ut docent. Decretali a sol. in c. alma. 1. q.e 4. 6. n. 3. pr.o ex quo et an liceat pro excomunicatis orare pluribus adductis relusionibus explicat sol. vb. 1. n.o 4. pro heretico autem mortuo negat. e. missa dicenda necora dum ut probatur in c. sicut epus aut Abb. n. q.e 3. quod intelligendum est speciali oratione ecclesie generali sicitum est orare pro omnibus christianis defunctis pro hereticis vel excomunicatis vivis orare licet prout orat ecclesia. ut Deus ab errore eos revertat pro non inter orationes que pro membris ecclesie fiunt ut docet Turrecremata et Alij in d. c. sicut epum reptorium inquisitorum pro bo oratio pr. an liceat ~

Non obstat. 4. arg.m quod usque. quod h. excomunicatio ferri non debeat nisi precedente monitione ut in c. de illicita. 24. q.e 3. et requiritur trina monitio et illum. tex. et in c. stingit et in c. sacro et seria exc. sol. in c. alma. 1. p.e q. 9. n.o 4. Navarr. in M. c. 27. n. 3. et w. Soto in 4. d.e 22. q.e 1. art.o 2. c. 3. si feratur nulla precedente monit.e valet et ligat ut probant iura citata in arg.o gta pro bo iustus. in c. Romana. §. i. sestu.o et lib. gta

in d. c. sacro et cons. quam resolvit Cob. d. 1. p. 49. n. 1. Caietang. 2. 2. q. 69. art. 2. Navarrg in c. cum contingat q. a. nullitatis rescripti. et in d. c. 27. n. 3. cumseq. Gutierrez. in quæstionibg canonicis. c. 4. n. 4. et nõ obstat tx. nec obnobilat excõicatio nisi præcedente canonica monitione qr. speciale in excõicat. ferenda. c. participantes ex rãe dicendi. sic tradita et sic pbat in. 3m. cc. in cõe. arg. tx. in l. nam qd liquide ad finem de pœne legata ———

Neque obstat qd debet præcedere cõmmatia ad ferendam excõicationem ut resolvi. s. in pr. Rubricæ huig tit. qr. respo. cõmatiam requiri ad iustitiam excõicationis, nõ vo. ad eig validitatem ut docet Cob. d. 1. p. 49. n. 3. pr. e. 3. nec obstabit sufficere peccatum mortale ee. materiam exc. qr. respo. qd si nõ præcedat mortale peccatum excõicatio e. iniusta ex pa. causæ sed non ligat in foro animæ, tz in exteriori sit obediendo pp meritum obedientiæ ut docet Caietang. 2. 2. q. 70. art. 4. ad 2m. Cob. d. 1. p. 41. n. 9. v. et 2. relato Navarrg in d. c. 27. n. 3. Soto in 4. d. 22. q. 2. art. 4. col. 4. et

Sequitur

UVA.BHSC

Doctor. Sequitur tx famosus et difficilis in c. Alma mater explicandus a Doctore gallego. hoc anno Dni De Gallegos

.1.9. .9.9.

conclusio huius tx.

Temp. interdicti etiam sani admittuntur ad penitentiam nisi sint excomicati qui no admittuntur nisi in art. mortis ——————

Et inprimis pro ratione dubitandi quatenus tx probat terram posse interdici sic arg. quia persone populus vel universitas interdicuntur ut probatur in c. minor. 17. q. 4. et in c. cum et plantare §. 1. de privilegiis. et in c. si sentia. §. hoc. tt. et lib. et in c. unico de iniuriis hoc eod. lib. ergo terra ipsa no pot. interdici

2º. quatenus tx probat iure antiquo temp. interdicti non potuisse celebrari divina off.ª sic arg. iure illo permittebatur misse celebratio ex tx in c. permittimus extra isto tt.º ergo d. tx num —————— ~ ——————

3º. dum tx cedit ex nova permissione quod temp. interdicti administretur penitentia morientibus sic arg. quia idem erat statutum iure antiquo ut probatur in c. non e. vobis de sponsalibus et in c. quod inte de penitentiis et remissionibus ergo no erat nova hec permissio —————— ~ ——————

4º. quia etiam permissum eucharistie sacramentum temp. interdicti ut in d. c. quod inte de penitentiis et remissionibus ergo no solum penitentia est et missa d. temp. ——————

Quibus no obstantibus vera est decisio huius tx. pro cuius perfecta declarat. inprimis premittenda sunt que diximus in

2ª istius tti in pbo interdicti. 1º premitendum ē qd. in aliqq codici[bus] infine gtē nue pbo mutat inueniunt illa pba nō tm. cfert gratia p illud sicut p alia et sic vult glā sacramentum matrimonij gratiam nō cferre qd. et tenuit gta pbo benedictionib[us] in c. cum ecclesiastice de simonia et gta in c. quidquid. 1. q. 1. quę sunt delendę q̃r eaq opinio ē falsa et heretica et ab ecta damnata vt pbatr in Tridentº. ssº 24. sub decreto de matrimonio canone 1. docent Alfonsus de Castro adu[ersus] hęreses pbo nuptię pº 3ª heresis. soto in 4º. dº 26. qº 2. artº 1. quib[us] ē videndus. artº 3. col. 4. vsº hęc aut. Naua. in M. c. 22. nº 22. Cob. 2. pº de sponsalib[us]. c. 1. § unico nº. 4.

2º premitto qd vltra alias diuisiones interdicti de q[ui]b[us] ad mag. diuidit in interdictum generale et speciale et dicitr generale quoties Regnum, Prouintia, ciuitas. Villa aut castrum interdicitr. speciale vº qdo interdicitr aliqua ecta vt pbatr in c. cum in partib[us] vbi not. Abb. et dd. de pbor sig. colliquam resoluit Cob. li. 2. pº §. 1. nº 9. et dicitr interdictum speciale quis oēs ectę alicuius ciuitatis sint interdictę q̃r satis ē qd extra eccliam possint diuina celebrari vt nō dicatr generale interdictum docet saldering de ecclesiastico interdicto. 1. pº nº 7. siluester in suma pbo interdictum. 1. q. 3. D. Antoninus 3. pº. ttº 26. c. 2. §. 1. et p[er] ctrarium dicitr generale si populus interdicatr quis in eo vnica tantum sit ecta

3ᵘᵐ Hijs presuppositis raes decidendi qe. temp. interdicti pmittr sacramentum penitentię morientib[us] et sanis assignantr in nro tx vsº qr vº. et nō solum pmititr sacramentum penitentię verum etm d. tempe poterit administrari sacramentum baptismi paruulis vt pbatr in d. c. nō ē vobis de sponsalib[us]

UVA.BHSC

et in c. qd. in te de penitentijs et remissionibus docet glosa
ptto sacramentis et eis et non solum pot. administrari par-
uulis, sed etiam adultis ex tx. in c. responso ex parte tt. et in c.
qm. 1° hoc tt. et lib. et de rao qr. cum hoc sacramentum bap-
tismi simpliciter et absolute sit necessarium ad consequendam
vitam eternam ut pbatr Joannis c. 3° nisi qs renatus
fuerit ex aqua et spiritu sancto etc. et refertr in c. non ut
apponeres de baptismo et in Tridentno. s. 7. de sacramto baptis-
mi canone 5° merito fuit semp exceptuatum a quocumque in-
terdicto vt docet Naua in M. c. 27. n° 173. sob. h. 2. p° § 2
n° 7. et pot. etiam administrari in ecclia specialiter interdicta
vt docent DD. vbi s. et nicolaus de Plove in tt. de eccle-
siastico interdicto n° 22. et pot. administrari cum debita so-
lemnitate et cum exorcismis et catecismis non solum temp. in-
terdicti sed etiam temp. cesationis a diuinis ex tx in c. non de vobis
de sponsalib. iuncta eius interpretatione docent Angelus pbo inter-
dictum 6. § 17. silvester pbo interdictum 5. n° 6. sob. et Naua
vbi s. etiam cum debita solemnitate sicut temp. interdicti neque
obstabit dicere per cesationem a diuinis ut nomen ipsum so-
nat esse suspendenda diuina offa. vt pbatr in c. si canonic
ci iuncta sua gla de offo ordinarij hoc lib. 6. sob. in 2. p.
huius tx. § 2. n° 1. et qd. exorcismi et catecismi non sunt sa-
cramenta sed sacramentalia et diuina offa. vt in c. ac-
cepisti et in c. sicut parvuli et in c. ante baptismum
de consecrat. d. 4. Soto in 4. d. 6. q. 2. art. 1. cum duobus seqq.
et per consequens non permittantur exorcismi et catecismi temp. ce-
sationis quia respo. qd. cum catecismi debeant precedere sacramentum
baptismi vt pbant iura s. citata et pbatr in c. 2. de cognat.
spirituali hoc lib. 6. verso aiud. qd baptismus administretur

censetur necessum qd. administretur cum d. catecismis et exorcismis ut docent sol. et Naua. ubi s.a qr. qui vult consequens videtur velle antecedens ex tx in illud dubitari 76. ff. de adquirenda hereditate ——

Item etiam permititur administratio sacramenti confirmationis tempore interdicti tam respectu adultorum quam respectu infantium ut probatur in d. c. responso extra hoc titulo et in c. qm. s.a hoc titulo l.o lib. docet glosa nostra verbo sacramentis silvester verbo interdictum. 9.o q. 1. Villadiego de irregularitate c. 9. n.o 2. Calderinus de interdicto eclesiastico. u. p.o n.o 19. col. et Naua. ubi s.a et pot administrari cum debita solemnitate etiam in ecclesia specialiter interdicta ~~cum dei~~ tempore autem cesationis videtur no posse administrari hoc sacramentum qr. iure antiquo ante dispositionem d. responso de sententia ex. no permitebatur sacramentum confirmationis ut probari videtur in c. no e. vobis de sponsalibus dum solum excipit baptismum parvulorum et penitentiam morientium et tx. in d. c. responso qui corrigit ius antiquum quo ad interdictum no debet illud corrigere quo ad cesationem pro nihilominus e. verius etiam tempore cesationis posse administrari sicut tempore interdicti ——

Pro qua sententia facit qr. ut s.a dictum e. pot. administrari in ecclesia specialiter interdicta ubi omnino cesatur a divinis et per consequens tempore cesationis ——

2.o qr. ex vi solius cesationis no prohibetur administratio sacramentorum neque obstat qd ante tx. in d. c. responso no erat permisum hoc sacramentum tempore interdicti qr. responso in illo tx no induxit ius novum pro declaratorium antiqui neque etiam obstat tx in d. c. no e. vobis qr.

t. nō negat posse hoc sacramentum administrari
temp.e cesationis. ∽ Et qd. dicendum sit de sacramento
pænitentiæ et eucharistiæ resoluemus sup. ad 3m et 4m arg.m
∽ sacramentum autem extremæ vnctionis adminis
trari nō pot temp.e interdicti vt in d. c. qd inte de pæni
tentijs et remisionibus. vbi notant Ioan. Andreæ et coll.
Ioan. de Ligniano in tabula remissoria sup. tit.o de ecle
siastico interdicto §. 9. qr. eucharistia fol. 14. Nicolaus
de Plove eod. tit.o reg. 17 n.o 12. Salderinus eod. tit.o 2. p.o n.o
12. D. Antoninus eod. tit.o c. 4. n.o 11. et 19. Villadiego de irre
gularitate c. 5. n.o 4 Sob. ti. 2. p.o §. 2. n.o 7. et sic videtr
hoc sacramentum nō posse administrari temp.e cesa
tionis qr hoc sacramentum habet anexas plures or
rationes vt docet Abb. in d. c. qd. inte n.o 9. quæ orationes
sunt anexæ ordini presbiteratus qr. nullus nisi sacer
dos ē ppriꝰ minister huius sacramenti x.o illud Iacobi c. 5.
infirmatur qs in vobis inducat presbiteros ectæ et probatr
in c. quæ fuit de p. borz sig.e et in Trident.o ss.e 14 de sa
cramento extremæ vnctionis canone 4. et in florentino
de eod. sacramento et in coloniensi de eod. sacra
mento §. minister et sequenter illæ orationes sunt di
uinum off.m qr. illud qd. ē. aliaui ordini anexum dicitr
off.m diuinum vt docent Ioan. de Ligniano et Albertus de
ferrara in suis tractatibus de horis canonicis idem Ioan.
de Ligniano in c. fi. de celebrat.e missar. et Guillel
mus de monte laudono §. n.o 6. Angelus in suma
verbo hora canonica et relati a Nauarro in tit.o de ho
ris canonicis c. 6. de orat.e notabili 7. n.o 1. et temp.e
cesationis sunt prohibita diuina off.a et sic videtr prohibi
tum

UVA.BHSC

hoc sacramentum. R. nihilominus existimo verius esse posse hoc sacramentum administrari temp.e cessationis nisi esset etiam positum interdictum qr. ex vi cessationis nõ prohibetur administrari sacram.ta etiam absolute celebrari diuina off.a vt colligitur ex diffinit.e cessationis relata ab Inno. in c. dilecti filij n.o 3. de app. sol. t. 2. p.e q. 2. n.o 1. Naua. in M. c. 27. n.o 174. nec obstat tx. in dic. nõ 2. vbi qr. loquitr in interdicto et nõ in cessat.e quod velit ois vt declarauimus infra inst. adijcimus nec etiam obstat qd. hoc sacram.tum administratr multis orationibus interuenientibus qr. praemisso hoc sacram.to. cessentur praemissae dictae orationes ———

Quo ad sacramentum matrimonij qta. nra. sbo sacramentis resolut. posse illi temp.e interdicti sequentr Nicolaus de Ploue in ttt.u de ecclesiastico interdicto n.o 12. falderius eod ttt.u in vlt.a p.e n.o 8. cum duobus segq. D. Antoninus eod. ttt.u c. 4. n.o 20. sol. t. 2. p.e q. 2. n.o 7. facit tx in c. capellanus de ferijs et 2. rao qr. matrimonium solo consensu perficitr vt in c. cum locum et in c. cum apud. et in c. tua de sponsalibus et in c. sufficiat 27. q. 2. et in l. nuptias ff. de reg.is iuris et concilio florentino in ttt.u de sacramentis de sacram.to matrimonij in illis verbis ca. eficiens huius sacramenti 2. mutuus consensus et in trident.o s. 24. sub decreto de reformat.e matrimonij c. 1.o et post D. tho. resoluunt Dominicus soto in 4.o d. 27. q. 1 art.o 2. Ledesmius in 2.a 4.i q. 47 art.o 1. speculum religios 1. p.e art.o 2. vn.e cum semper contrahentes possint consentire si alias inhabiles nõ sint mirum nõ 2. si temp.e interdicti possint matrimonium contrahere qd. procedit etiam si contrahentes sint interdicti vt docet Inno. rer

afij

UVA.BHSC

in c. nõ ẽ. vobis de sponsalibus. sicut valet matrimonium ab excomunicato vt in c. significasti de eo qui duxit in matrimonium benedictiones autem nuptiales celebrari hodie possunt seruata forma huius tx in §. adijcimus. temp^e. generalis interdicti vt resoluit sob. vbi s^a. Eadem ratione cũ matrimonium poterit celebrari temp^e. cessationis a diuinis maxime qz. vt sæpe dictum ẽ. cessatio nõ prohibet administrationem sacramentorum benedictiones tamen nuptiales nõ possunt celebrari temp^e. cessationis cum sint off^m. diuinum et presbiterali ordini deputatum vt probatur in c. 1. et 3. de secundis nuptijs. dd. vbi s^a. Hostiensis in c. capelanus de ferijs Paludanus in 4°. d. 18 q^e. 8. col. 6. in fine Siluester verbo interdictum. q^a. q. 2. D. Antoninus 3. p^e. suæ sume tt^o. 26. c. 4. col. 4. Nec obstat baptismum posse administrari temp^e. cessationis cum catecismis vt s^a. resoluimus qz. resp^o. qd. benedictiones nuptiales nõ precedunt sacramentum matrimonij sicut exorcismi precedunt sacramentum baptismi imo sequntur post matrimonium et per longum temporis interualum vt post Sanctum. Thomam et theologos docet Soto in 4°. d. 26. q. 2. art^o. 3. col. 7. et in d^e. 28. q. vnica art^o. 2. col. 6. et 7. et ideo quis matrimonium possit celebrari temp^e. cessationis non possunt celebrari benedictiones nuptiales. Deinde in terminis iuris antiqui quo atento benedictiones precedebant matrimonium vt in c. nulli. 35. q. 3. tradit Soto vbi s^a. d. art^o. 2. poterat matrimonium celebrari adhibita solemnitate nuptiarum etiam temp^e. cessationis. —— ∾ ——

Ordinis tamen sacramentum administrari nõ pot. temp^e. interdicti ecclesiastici qz. eo temp^e. prohibentur sacram^ta. administrari

exceptis quidam ut h. Ein. d. c. nō ē. vobis et tz hoc sacramentum nō ē. de exceptuatis et sic nō poterit administrari eo temp. ut docet Inn. et prz posita col. 3. Alexander de Nevo n. 23. in d. c. nō ē. vobis de sponsalibz et cois. teste Cob. h. 2. p. § 3. n. 4. ——— ~ ———

Quæ sententia ē. vera duobz casibz. 1.º qdo. sponsalia civitatis vel oppidi sunt interdicti ut puta si interdicantur salmantini qz. hoc nomen comprehendit laicos et clericos ut notan. scribentes p. tx. b. in c. dilecti de foro competenti 2.us casus ē. qdo locus ē. interdictus. d. si esset interdictus populus nō posset laicis administrari hoc sacramentum clericis autz posset qz. interdicto populo nō censetur clerus interdictus neq. cta. ut in c. si sententia 5. isto tit.º et lib. docet Card. q.e pen. in d. c. nō ē. vobis quem b. reqtr Alex de Nevo d. n.º 23 Ioan de Tignia in tabula remissoria sup. tit.lo de ecclesiastico interdicto § 9. vs. 13. et ita debet intelligi Nicolaus Ploti de ecclesiastico interdicto n.º 13. et in casibz in qq nō pot administrari hoc sacramentum temp. interdicti etz si. erunt forma huius tx in § adijcim. nō pmittitr eius administratio qz pmissio illius §. solum ptinet ad divina officia nō tz ad ecclesiastica sacramenta neq. ex necessitate ordinandi prsbiteros licebit epo temp. interdicti ordines celebrare ut cum Silvestro resoluit Cob. ubi s.a quis 5. dicat Panormitanus et Alex de Nevo n.º fin in d. c. nō ē. vobis et Villadiego de irregularitate c. 9. n.º 3. temp. autz cessationis a divinis si simul nō sit positum interdictum poterit epus ordines celebrare qz ut s. pbatum ē. ex vi cessationis nō prohibentur sacramenta sed officia divina Neq. obstat qd in collatione ordinum saltem sacerdotis missa debet celebrari glsa fin in c. de referente

de

+ sc.º

+ te

de celebratione missar. Siluester verbo ordo §. 2.º q.º 11. quia ipso
missar. in collatione ordinum nõ requiri de substantia ipsius
sacramenti vt docet glosa verbo diuidatur in c. qd sicut 28. §. sup.
eo de elect.e glosa verbo tertia. in c. 1. 75. d. glosa. 1. in c. oes basilice
de consecratione d. 1. sequntur Abb. n.º 12. in d. §. sup. eo et Card.
in clem.a generalem n.º 13. de etate et quali. et qd voluerit glosa
in d. c. de referente et Siluester vbi s.ª et qui missa non
debeat ommitti in celebratione ordinum etiam temp.e cessatio-
nis tamen premisso hoc sacram.to censet permissa missae celebratio
dummodo fiat secreta et solum adsint ministri epi et or-
dinandi sicut fit qdo celebratur ad renouandum sanctissi-
mum eucharistiae sacramentum vt j.ª dicem. ad 2. arg.m
2. Vlterius nõ obstat qd in ecclesia specialiter interdicta nõ
possunt ordines celebrari vt late resoluit Caldera de
ecclesiastico interdicto vlt.ª p.e n.º 11. D. Antonin. eod. titu
c. 4. n.º 21. et 22. quia resp.e quo ad administrationem sacra-
mentor. nõ equiparari interdictum speciale et cessatiões
a diuinis sed solum quo ad modum cessandi et celebrandi
diuina officia quia temp.e interdicti etiam specialis prohibentur
sacramenta administrari nõ v. temp.e cessationis —
Nonobstat 1.m arg.m pro cuius resolutione premittendum e
interdictum ecclesiasticum ee. triplex nam aut e. locale
veluti qdo terra vl. locus interdicitur vt in nõo tex. et in c.
si ciuitas s.ª isto tit.º et lib. aut e. personale veluti qdo aliquae
personae singulares aut populus vl. clerus interdicuntur
vt in iuribus citatis in arg. aut e. mixtum veluti qdo interdi-
citur locus et populus vl. locus et aliqua persona et sic e. lo-
cale et personale simul, quale e interdictum ambulatorium
quo interdicitur aliqua persona et etiam locus vbi e. vl fuerit arg.
tx in c. nõ e vobis de sponsalib. de quo quatenus e locale

iudicandum est ut de locali et quatenus est personale ut de persona-
li tantum arg. tx in l. quum de tota ff. de reivind. docent Soto
in 4.° d. 22. q.e 3. art.° 1. Nauar. in M. c. 27. n.° 166. et unum
quod hoc interdictorum diuidit in generale et speciale de lo-
cali s. dictum est in rae decidendi, Personale autem dicitr cum
uniuersitas hominum alicuius Regni vl opidi interdicitr ut
in d. c. si senta et in d. c. 1. de iniurijs hoc lib. 6. speciale per-
nale est quando singulares persona interdicuntr ut in c. si cui s.
hoc tt.° et lib. c. cum et plantare §. 1. de priuilegijs ——
Ex quo infertr interpretatio ad c.m si senta s.a hoc tt.° et lib. nam
interdicto populo no censetr interdictus clerus nec e contra
ut sit rao quia appellatione populi no uenit clerus nec e.a ex
proprietate vocabuli saltem quando materia est penalis et odio
sa ut notant Abb. et Decius n.° 1. et cois in c. 1. pt tx b. de pre-
bendis Dominicus et Francus in d. c. si senta Felinus et
Decius in c. ecta sanctae Mariae de cstitutionib, maxime quia
cum interdictum sit grauissima pena debet potius restringi
quam ampliari arg. tx in l. interpretatione ff. de penis et
in c. pena de penit.a d. 1. rursus quia senta est stricti iuris
ut in l. 1. C. si plures una senta et ideo senta lata in populum
no comprehendit clerum nec e contra ——————
2.° infero intellectum ad eundem tx in d. c. si senta in 2.°
§.° dum probat quod interdicta ciuitate no intelligitr interdic-
tus populus et ideo ciues qui no fuerint culpabiles poterut
diuina audire extra ipsam ciuitatem si tn no transferant
domicilium suum sed interdicto populo vl uniuersitate
no poterunt ciues et singulares persone extra illum lo-
cum diuina audire cuius rei rao colligitr ex d. diffe-
rentia localis et personalis interdicti ut docet Card. in
c. tanta col. 3. de excessibus prelatorum Ancar. in c. quia

rasp

rese n.º 1. de electione hoc lib. 6. id si cives populi interdicti transfe-
rant domicilium suum ad alium locum poterunt divina audire in loco il-
lo ubi de novo acquirunt domicilium quia per mutationem domicilii desi-
nunt esse interdicti cum iam nõ sint de populo ex tx ubi notavit Abb.
in c. fin. de parochijs docet Ancar. n.º 3. vers. tertio quaero in d. c. si sentia
et Franc. ib. in § cum v.º n.º fin. Calderin. de ecclesiastico interdicto 1.
p.º n.º 32 Angelus in sua summa verbo interdictum § 1. quae sentia e. ve-
ra dummodo cives nõ sint culpabiles in d. interdicto et dummo.
nõ sint interdicti specialiter et nominatim quia his duob. casib. si
mutent domicilium remanent interdicti ut docent DD ubi s. e contra-
rium interdicto populo oes qui de novo venerint ad habitandum
cum suo domicilio in populo illo consebuntur interdicti et etiam oes qui
nascuntur ex ipsis interdictis quia populus semper e. idem quis mutetur
persone arg.º tx in l. proponebatur ff. de iudicijs gla. verbo nõ spectatur in
d. c. si sentia et e. de mente doctorum ubi s. sequitur Paludan. in 4.º d. 18.
q.e 8. art.º 2. col. 4. ——— ~ ———

3.º infero intellectum ad eundem tx in d. c. si sentia 2. p.º ut sicut inter-
dicta civitate nõ censetur interdictus populus sic similiter interdic-
to populo vel universitate nõ censetur interdicta terra seu civitas aut
locus ut colligitur ex tx in c. 1. de verbis hoc lib. 6. ante finem et in c. per
exemptionem de privilegijs eod. lib. docent Federicus de Senis in cons.
121. Calderinus et alij quos refert Sot. h. 2. p.e § 1. n.º 7. Navar. in
M. c. 27. n.º 167. qui idem Sot. d. loco defendat contrariam opinionem cuius
fundamentum nõ obstat de tx in c. quod nonnullis extra de privilegijs
ubi interdicta civitate alicui terrae censetur terra ipsa interdicta et
sic in ea nõ poterant divina celebrari quia resp. tx illum procedere in
interdicto generali locali et nõ in personali ut b. intellexit gla. s. per
tx in c. cum in partib. de verbor. sig.e ——— ~ ———

4.º infero nõ posse defendi interpretationem ad tx in dem.a 1. de sepul-
turis, quam tradunt Innocent. in c. in lateranensi n.º 1. de praebendis Card.

in c. tanta. col. 3. de excessib. prela. dum docent nominatim interdictos ad effectum illius tex. ec. nō solum q interdicuntur expressis nominib. sed qui sunt de populo aut de coītate interdicta qr contraria senta e verior nempe illos dici nominatim interdictos q expressis nominib. vel aliquo indubitabili signo specialiter interdicuntur ut docent Abb. in c. in lateranensi de praebendis n.° 1. et Siluester in summa verbo nominatim arg.° tex in l. 1. et 2. ff. de liber. et posth. ——— ———

Non obstat 2.m arg.m qr verius e. illud antiquo temp.e interdicti nō fuisse licitum celebrare divina officia ut in c. dilectis de app. c. ex rescripto. de iu. iu. c. nō est vobis de sponsalib. et c. cum et plantare §. qd si templarij c. qd nonullis de privilegijs c. qd in te de poeni. et remis. et probatur in nro tex et in §. adijcimus. sequ. Nec obstat tex in d. c. permittimus de senta exc. qr tunc iure coī permittebatur missae celebratio semel in ebdomada pro renouanda sacro sancta eucharistia et e rao qr eo temp.e interdicti posset administrari sacramentum eucharistiae infirmis ut in c. qd in te de poeni. et remis. et dicimus sic ad 4.m arg.m necessario debuit permitti eius renouatio et per consequens celebratio missae sine qua licite renouari nō pot qr permissa d. administratio eucharistiae in frequentiam debebat permitti illud qd erat necessarium ad renouandum arg.° tex in l. ad res mobiles et in l. ad legatum ff. de procuratorib. c. qm sup.° isto tt.° et lib. et qr in sacrario numquam debet deficere eucharistia pro infirmos ut in c. officium de off. ardiac. presbiteri facit tex in c. 1. et 2. de custodia eucharistiae nec propterea dicebatur presbiter nō cessare a diuinis maxime cum hoc fieret priuatim et nō publice nec solemniter et ex iusta ca. imo ob hanc cam instante necesitate poterat sacerdos frequentius celebrare pro infirmos ut docet Hostiensis in d. c. permittimus et permittebatur d. celebratio missae cum ministro qui eidem presbitero administraret qr sine ministro nō pot presbiter celebrare ut in c. proposuit ad fines de filijs presbiterorum et in c. 3. de vita et hones. cler. qr concessa aliqua re ea oia recta videntur sine quibus illa fieri

fieri nõ pot ut in. l. 2. ff. de iurisd. õium iud. et inc. praeterea de off. deleg. et adiuuatr hec senia qr temp. interdicti familiares cleicor. suscipi a clericis ante positum interdictum poterant et parent diuinis interesse ministrando eisdem presbiteris. c. licet §. cum reditur de priuilegijs in lib. 6. Cob. li. 2. p. § 4. n.º 5. f. 1. 11. Nauar in M. c. 27. n.º 131. et temp. cessationis a diuinis similiter pmittitr d. celebratio missae semel in ebdomada vl plures si necesse fuerit vt diximus, de interdicto gñali cõi quo atento celebatr õino a diuinis p interdictum pmitteretr. d. celebratio missae censetr etiam pmissa temp. cessationis et qr in ecclã etiam specialiter interdicta pot missa celebrari ob eamdem cam ut testatr Saldeinus de ecclesiastico interdicto membro. 2. n.º 19. Angel. in suma pbo interdictum 6. § 32. Siluester eod pbo interdictum 5. q. 9. supposito qd interdictum speciale et cessatio a diuinis quo ad modum cessandi equiparantr ut saepe dictum e in rãe decidendi vt resoluit Saldeinus vbi s. 1. p. n.º 18. id temp. cessationis cum vnico tantum ministro celebrabitr d. missa sicut fiebat iure cõi antiquo nec obstabit tx in d. c. licet §. cum reditr qr stinet ius nouum et loqtr in interdicto —

Non obstat 3. arg. qr resp. qd pmissio huiustx solum pcedit quo ad eos qd quo ad infirmos pmissum erat de iure cõi ex c. qdinte de peni. et remi. et in c. nõ e. vobis de sponsalib. et ita resoluit cõis temp. autem cessationis a diuinis pot administrari sacramentum penitentie tam sanis quam infirmis qr ut declarauimus in rãe decidendi ex vi cessationis nõ phibentr administrari sacram.ta etiam id si esset simul positum interdictum etiam administraretr sanis ——— ~ ———

Non obstat vlt.m arg.m qr ex quo iure cõi erat pmissum administrari hoc sacramentum infirmis temp. interdicti censebatr etiam pmissa eucharistie administratio respectu infirmor. vt pbatr in d. c. qdinte hodie etiam ex dispositione huius tx q pmittit sacramentum pnitentie administrari sanis nõ censetr pmissa administratio eucharistie eisdem sanis qr in hoc sacram.to nõ militat eadem rão necessitatis quam

in penitentia ut docet glo. nostra verbo admittatur quam sequuntur Ioan. Andr. et coll. hic et Dd. in dic. quoniam Corb. lib. 2. p. 5. 3. nº 1. adeo ut si laici sint privilegiati ad audienda divina officia adhuc eisdem sanis non est administrandum hoc sacramentum ut fuit de mente Ancarani hic nº 3. docet Angel. in summa verbo interdictum 6. §. 13. nam auditio divinorum et perceptio sacramentorum sunt diversa ut in c. si sententia de hostil. et lib. 3 in c. eorum de privilegijs hoc lib. 6. et ideo non licet de uno ad aliud arguere arg. l. Papinianus exul. ff. de minoribus et l. sed et si aliter. §. nihil eorum et l. tamen ff. de acq. poss. imo etiam clerici et religiosi non possunt percipere hoc sacramentum eucharistie extra casum infirmitatis aut celebrationis misse nisi ad id habeant speciale privilegium ut docet Calderin. de ecclesiastico interdicto membro 6. post viso Ancar. hic nº 7. Corb. d. §. 3. nº 1. Navar. in M. c. 27. nº 178. quam sententiam est vera quamvis contrariam defendant Dominicus hic in §. in festivitatibus in fine Angelus verbo interdictum 6. §. 22. Silvester eodem verbo interdictum. 5. q. 7. nº 4 ———

Tempore autem cessationis poterit eucharistia administrari infirmis et de rigore iuris etiam sanis cum eo tempore non prohibeantur sacramenta etiam si dum simul sit positum interdictum administrabitur religiosis ut ex his quam supra dicta sunt et dictis temporibus interdicti et cessationis potest dari hoc sacramentum damnatis ad mortem ex mente Ioannis Andree hic sequuntur Calderinus de ecclesiastico interdicto fol. 4. col. 4. Silvester verbo interdictum. 5. q. 7. quod prava consuetudine hispanie non observari testatur Corb. lib. 2. variarum c. 1. nº 11. Ant. Gom. 3. tomo. c. 14 nº 6. Iulius Clarus lib. 5. sententiarum §. fin. q. 99. post quem Soto in 4. d. 12. q. 1. art. 11. col. 7. Gama de sacramentis prestandis ultimo supplicio damnatis q. 1. quamvis Navar. in M. c. 25. nº 23. defendat d. consuetudinem id hodie ex l. 9. tit. 1. lib. 1. recopil. statutum est administrandum esse damnatis ad mortem nate item est addendum hoc sacramentum tempore interdicti et cessationis posse ferri ad infirmos cum solito aparatu et pompa luminum, pulsationis campanarum

omnibus

UVA.BHSC

comitatu populi et ut in conspectu fidelium infirmo administretur et absque adoretur et ut sacerdos cum fuerit reversus ab infirmo possit populo ostendere sanctissimum corpus Dni ut adoretur quia illa solemnitas decet tantum sacramentum ut docet Franeus ti. nº. 9. Silvester verbo interdictum 5º. qº. 9. Navarr in M. c. 27 nº. 173. Ioan Calderin, de ecclesiastico interdicto. 2. pª. nº. 3. Nicolaus Plobius eod. titulo nº. 24. versu 4º et poterit sacerdos qui defert eucharistiam ad infirmos tempore interdicti et cessationis adivinis dicere psalmos et orationes dummodo eas nõ recitet in forma orarum quia appellatione divinorum officiorum nõ continentur psalmi vel orationes nisi recitentur ordine ab ecclesia in missali vel breviario praescripto ut docet Silvester verbo si. aª. qª. 3.

Ad tx. in. §. illis etiam.

Pro declaratione huius tx videnda sunt quae diximus in. c. venerabilibus §. revocavit el. 2. 1º. isto tt.º et lib. —————— ~ ——————

Ad tx. in. §. adijcimus.

Conclusio.

Tempore interdicti possunt divina celebrari ianuis clausis, excomunicatis et interdictis exclusis et absque pulsatione campanarum ——————

Ratio dubitandi: 1. sit argumentum nec tx inquit celebranda esse divina officia tempore interdicti sicut prius, id est quia ante decisionem huius tx divina officia omnino cessabant tempore interdicti ut in. c. ex rescripto in fine de ver. sig. et in. c. dilectis filijs de appellat. cum alijs citatis in. 1. pe. huius tx ad 2m. argm. quod ante decisionem huius tx nõ celebrabantur divina officia tempore interdicti —————— ~ ——————

2º. sit ante decisionem huius tx tempore interdicti poterat conficiolen. et chrisma in 5ª. feria ebdomade sanctae probatur in. c. qm. §. hostien. et Bald. de conffectio chrismatis est officium divinum et quia resolutionem decidendi primae partis huius tx in declaratione sacramenti extremae unctionis quod non est nova permissio huius tx —————— ~ ——————

3º. sit ante decisionem huius tx erat permissa celebratio divinorum officiorum sub forma

ma ti pos: culpa pbatr in c. qd nonullis de privilegiis facit tx in c. fin eodem tit. hoc lib. 6. q. no fuit noua lege forma ——— ~ ———
4. sic ora canonica sunt officium diuinum vt pbaui in loco p. citato in Larg. id temp. interdicti poterant ecclesiastici officium diuinum recitare ex tx in c. qd inte de peni. et remis. q. no e noua lege pmissio—
5. sic temp. interdicti poterant clerici sepelliri et cemeterio pbatr in de c. qd inte §. licet de peni. et remis. id ad sepulturam ecclesiasticam debent mortui feni cum off. diuino vt in c. qd diua. 13 q. 2. q. ante decisionem huius tx temp. interdicti poterant celebrari diuina officia—
qq no obst. vera e decisio huius tx cuius rao decidendi e. ideo temp. interdicti pmitti celebrationem diuinorum sub forma ti pos: cui pbatr. cetys. sine ipsorum culpa no sunt subtrahenda debita obsequia pbatr tx ner. 1. p. fi. quia vero ——— ~ ———
Ex qq infertr ad questionem an decisio huius tx habeat locum temp. cessationis et no pcedere eo temp. pbat Cob. ti. 2. p. §. 4. n. 7. fi. 5. q. diu vsu practico receptam esse istam sententiam ——— ~ ———
Pro qua 1. facit diffinitio cesationis relata ab Inocentio Hb. et aliis in c. dilectis filiis de app. Cob. ti. 2. p. §. 2. n. 1. Nauar. in M. c. 27. n. 188. ex qua patet temp. cesationis omno ee suspededa diuina officia ———
2. facit q ante dispositionem huius tx nulla officia diuina celebrabatr temp. cesationis vt in c. ime fa gabili §. ceterum de off. ordinarii neu temp. interdicti vt pbaui p. n. 1. arg. quo temp. interdictum et cesatio interdum cfundebantr nomine et fere nihil vnum ab alio differebat docet Soto in 4. d. 22. q. 3. art. 1. col. 7. id ius illud no e correctum ex tx nro quo ad cesationem qe solum loqtr in interdicto generali q. quo ad cesationem standum e. dispositioni iuris coi arg. l. precipimus C. de app.
~ 3. facit tx in c. si canonici et in c. quis de off. ord. hoc lib. 6. qq pbatr qd temp. cesationis subtrahuntr diuina officia maxime ponderado tx in d. c. si canonici dum iubet restitui distributiones quotidianas ipsis canonicis ab eo cuius ca fuit posita cesatio et sic presupponit omno cesandum

esse nos

erenas alias nō debe[n]t stipendia et distributiones ipsi clericis ex terino
et iura illa que sunt huius voluminis nō consentit correcta ptx. nunc ———
4º facit qd cessatio a diuinis ē qd facti notat Abb. nº 18. in c. dilecti filii de
app. formas in pragmatica sanctione gallicana tit. de pignorantibus aliu
nis diuineis ribo cessatr. 2. tomo fol. 148. Dominicus Soto in 4º dº 22. q. 3.
artº 2. col. 1. interdictum autē ē qd iuris vt docent d. dd. cui dispositio loqu
ens de interdicto nō debet extendi ad cessationem ——— ~ ———
5º facit nam cessatio et interdictum tanquam diuersa ... diuersis
nominibus qd nō contingeret si idem essent arg. tx in l. si idem C. de codicilis et
consequens nō debet fieri extensio de vno ad aliud maxime in dispositiº corre
ctoria qualis ē hec nā gla in auth. quas actiones C. de sacros. eccl. vbi Iason
21. dicit comm. et Imola in c. 1. nº 9. de locato ——— ~ ———
Ex quibus resultat veram esse sententiam Abb. vbi s. dum docet teneri nō predica
re cessatione a diuinis qui starias nempe post decisionem huius tx posse tempe
cessationis diuina celebrari seruata forma ja scripta defendent dd. in d. c.
si canonici et com. quam resoluit Abb. vbi s. sand. in clem. 1. §. in cessationibus de
sententia exc. Ioan. in summa confess. 3. pte tit. 33. q. 22. D. Antoninus 3. p. tit.
26. Paludanus in 4. dº 18. q. 2. Nauar. in M. c. 27. nº 189. Quam sententiam c.3.
fuerunt sequuti dd. Salmanticensi anno 1523. vt refert Margal. in t.
de celebratione missarum fol. 17. Quorum fundamenta nō obstant et 1º nō obstat
qd ratio qua fundatur Roman. Pontifex de qua in 1. pte huius tx scilicet qz vº mi
litant tempe cessationis qz resp. qd quo tx ē correctoria et exorbitans
a regulis iuris com. nō extenditur ex identitate rationis ex his que
resolui in 5. fundamento contraria partis. 2º nō obstat qd interdictum
et cessatio equiparantur quo ad obseruantiam vt in clem. 1. de sententia ex
cō. resp. equiparari quo ad penas impositas a. nō obseruantes interdi
ctum aut cessationem nō tamen inde sequitur equiparari quo ad alia qz vt fuit re
solutum ē in multis differunt cessatio et interdictum. 3º nō obstat ma
ius vinculum interdicti quam cessationis qz habet 1. qz interdictum ē cen
sura ecclesiastica .1. qu. generi de sententiis sig. cessatio autem minime qd di-
cant

cant Silvester & Tabiensi in suis summis probo irregularitas Soto in 4.° d. 22. q. 3. art.° 1. col. 3. — Rursus & 2.° probatur quod licet violans cessationem celebrando graviter peccet non tamen incurrit irregularitatem si simul non sit positive interdictus docet glossa probo cessare in c. si canonici de off. ord. hoc lib. 6. sequuntur Antonius, Abbas & alij in c. dilectis filijs de app. Sob. dicens eodem ti. 2. p.e § 2. n.° 3. Soto in 4.° d.° 22. q. 3. art.° 2. col. 3. & 4. Navar. in M. c. 27. n.° 183. ex reg. textus in c. 11. q. 1. isto tit.° & lib. quis 2.m defendant Ioan. And. Ancar. & cetteri in d. c. si canonici Antoninus de ecclesiastico interdicto c. 3. n.° 9. quod huic 3.° difficultati resp.° quod licet sit maius vinculum interdicti quam cessationis quo ad poenas & effectum litigandi non tamen quo ad modum cessandi ——

2.° infero permissionem huius textus solum procedere tempore generalis interdicti non v. in ecclesijs specialiter interdictis in quibus omnino debent quiescere divina officia nec licebit celebrare cum moderamine huius textus ut colligitur ex glossa in probo in ecclesijs quam sequuntur Anton. Dominicus & cetteri ti. felin. in c. apostolicae n.° 3. de except. dicens eodem Sob. ti. 2. p.e § 4. n.° 1. Navar. in M. c. 27. n.° 174 Didacus Perez in additionibus ad Villadiegum de irregularitate c. 5. n.° 9. quia sententia ponderatur textus ner in . 1. p.e b. in terris sive locis, ex quibus videtur loqui in generali interdicto & per consequens omnino cessandum ac .adiuivi in ecclesijs specialiter interdictis sicut cessabatur illo eo ut resolvimus in argumento prioris partis huius textus & 1.° in l. arg. quod quo ad interdictum speciale, ius commune remanet inconcussum arg. l. praecipimus C. de app. & l. sin.° § de vino ff. soluto matrim.° & ideo dixit Calderinus de ecclesiastico interdicto 1.a p.e n.° 18. interdictum speciale & cessationem comparari quo ad modum cessandi. 2.° probatur quod mei argumento fundatur textus ner in ps. si v.° cessent in ecclesia specialiter interdicta quod si aliqua ecclesia specialiter interdicatur in alijs poterunt clerici celebrare divina officia & si omnes fuerint interdictae poterunt extra ecclesias in oratorijs & locis decentibus celebrare & inde nullo modo licebit intra ecclesias specialiter interdictas ut per Calderinum notant Villadiego de irregularitate c. 5. n.° 19. —— ~ ——

3.° infero decisionem nostri textus procedere etiam in monasterijs monialium quae

potuerunt

UVA.BHSC

poterunt celebrari diuina officia temp.e interdicti seruata forma huius tx et ipsi moniales poterunt diuina audire docet Siluester §bo interdictum q. q.a 1. sob. h. 2. p.e §. 4. n.o 2. vi.s. qd extendit ad hospitalia fundata authoritate epi et etiam in aliis locis extra eclas vel monasteria licebit celebrare seruata forma huius tx vt colligi videtr ex Nauar. in M. c. 27. n.o 175. qr principale intentum huius tx fuit ne diuina audirentur ab interdictis vt ex tx colligitr et ex c. q. inte de poeni. et remiss. quis d.o dicat francus notabili. 5. h. et sob. d. §. 4. n.o 1. quorum fundamentum nõ obstat de tx nõb. in cetis vel monasteriis qr tx fecit mentionem ectorum et monasteriorum qr frequentius diuina celebrantr in d. locis quam aliis et iura adaptantr ad ea quae frequentius accidunt vt in l. nam ad ea ff de legib. ~ 4.o infero declarationem ad tx vinum b excõicatis et interdictis exclusis, nempe qd etiam qui laici g sunt de loco interdicto excludi debent etiam si nõ sint specialiter interdicti vt docet gla in uerbo interdictis Dominicus et eius teste sob. h. 2. p.e §. 4. n.o 4. facit tx cum sua gla in c. licet de priuilegiis i. hoc lib. et celebrans coram ipsis interdicti vel eorum excõicatis si nõ sit irregularis et p ximum irregularitatis 3

ei interdicitr ingressus eclae et ideo si postea celebrat efficitr irregularis gla in c. is q frondatis i. hoc t. et lib. gla sola ingressum in c. episc. de priuilegiis eod. lib. Diuus Antoninus in 3. p.e tit. 15. c. 1. facit tx in d. c. episc. Sed strata senia e. verior qr ingressus eclae soluum interdicitr exemptis q admittunt ad diuina interdictos et alios phibitos vt colligitr ex d. c. episc. q tx cum loquatr in exemptis nõ debet extendi ad nõ exemptos cum sit penalis vt late resoluit Ioann. And. in d. c. episc. dicunt cum Nauar in M. c. 25. n.o 94. et 27. n.o 147. sob. d. §. 4. n.o 4. et in 1. p.e huius tx §. 6. n.o 9. et sic soluum illi priuilegiati celebrantes coram excõicatis vel interdictis sunt p ximi d.ae irregularitati qr ita celebrando incurrit interdictum ingressus eclae —

Quinto infertr laicos violantes interdictum ecclesiasticum peccare mortaliter et ex. puniendos poena aliqua extraordinaria p

ecclesiasticum iudicem docet Siluester verbo interdictum 6º § 7. quae senia preditur & e. verum quando laicus esset specialiter interdictus vel quando interdiceretur populus sed si locus esset interdictus non peccaret mortaliter laicus in loco illo audiret diuina officia nisi quando noluisset obtemperare clericis eum ab eitu expellentibus docet Soto in 4º d. 22. q. 3. art. 1. col. 10. vel quando assereret se esse clericum vel habere priuilegium audiendi diuina cum non haberet quia his casibus peccaret mortaliter & esset puniendus teste Nauar. in M. c. 27. nº 187. domini autem & magnates qui tempore interdicti faciunt diuina celebrari & dictae celebrationi intersunt & alios vocant ad audienda diuina incurrunt excõicationem ex tx in clem. grauis isto tº quam post dd. b. & Siluestrum declarant Dominicus Soto vbi supra ———

Sexto infertur priuilegiatos aiunt vel a Romano Pontifice posse diuina audire tempore interdicti vt in c. licet de priuilegijs in 6º vbi notant dd. & Nauar. in M. d. c. 27. nº 180. sed habentes tale priuilegium tenentur missam audire diebus festiuis sub poena peccati mortalis Nauar. in c. 21. nº 4. Dominicus Soto in 4º d. 13. q. 2. art. 1. col. pen. & fine d. 22. q. 3. art. 1. col. 8. quia praeceptum de audiendo missam obligat omnes qui possunt eam audire vt in c. missas totas de consecratione d. 1. nec obstat hoc priuilegium esse concessum in fauorem priuilegiati vt in c. priuilegio. 3. d. & per consequens non esse retorquendum in ipsius odium vt in l. quod fauore C. de legibus & in reg. quod ob gratiam de reg. iuris hoc lib. 6 quia respondetur quod non retorquetur in ipsius odium quia priuilegium tollit priuilegiato impedimentum quo mediante non poterat audire diuina & sublato impedimento tenetur ea audire ——— a. ———

7º infertur omnes clericos etiam 1ª tonsura initiatos posse audire diuina officia tempore interdicti vt docent supra referendi ceterum clerici coniugati etiam cum vnis & virginibus non gaudent hoc priuilegio quia solum retinent duo priuilegia nempe canonis & fori ex tx in c. vnico de clericis coniugatis s. hoc lib. 6. & in tridentº ss. 23. c. 6. de reformatione Cob. tº. 2. pe. § 4. nº 5. Nauar. in M. c. 27. nº 173. Soto in 4º d. 22. q. 3. art. 1. col. 8.

Decimo

Octavo infertur infantes et amentes qui non habent usum rationis non esse repellendos ab auditione diuinorum officiorum tempore interdicti ut docet Margarit. de celebratione missarum fol. 24. col. ubi 1. versi. 12. quamquis contradicat Nauar. ubi 1. n.° 167. ——— ~ ———

Non obstat 1. argum.m primo quia verba illa textus sicut prius non debent referri ad tempus antiquum ante decisionem huius textus sed ad tempus in quo non erat positum ecclesiasticum interdictum ut verba illa, sicut prius, interpretentur id est. sicut antequam esset positum interdictum et sic servata forma huius textus possunt missae et alia diuina celebrari sicut antequam esset positum interdictum ——— ~ ———

Ex quo infertur quod tempore interdicti non solum possunt celebrari missae proprie illius diei sed etiam votiuae et peculiares ut docet glossa nostra 660 sicut prius Joan. And. Dominicus et alii teste col. h. 2. p. § 4. n.° 3. Nauarr. in M. c. 27. n.° 185. quamquis contradicat Joan. Monachum n.° 7. h. 2.° infero ex eodem versi. sicut prius et ex dicto intellectu quod non solum clerici ipsius ecclesiae sed etiam alii quicumque clerici extranei poterunt celebrari seruata forma huius textus ut defendit Joan. And. et Ancar. q. 3. Calderin. de ecclesiastico interdicto 1. p. membro 6. n.° 65. dicit coeteros col. d. 2. p. § 4. n.° 5. Nauar d. c. 27. n.° 174 ——

Pro qua sententia ponderantur dicta verba sicut prius, huius textus id quando non est positum ecclesiasticum interdictum admittuntur clerici extranei in ecclesia ad celebrandum ut habetur in 72. et 73. d. et haec sententia est vera quamquis contrarium nempe solos clericos eiusdem ecclesiae posse celebrare tempore interdicti senserit Archidiaconus n.° 2. cuius fundamentum non obstant et non 1. nempe mens textus loqui de distributionibus percipiendis et quod distributiones non percipiuntur a clericis extraneis et sic de illis non debet intelligi nostra decisio arg. tx in .l. 4. §. toties de damno infecto, nam responso non ob id censeri restrictam istam decisionem ad solos clericos eiusdem ecclesiae nam alias diceremus textus non habere locum in ecclesiis in quibus non percipiuntur quotidianae distributiones quod est contra textus mentem et coeteros quam resoluit Calderinus ubi 1. n.° 63. 2.° non obstat textus

in c. licet de privilegijs s. hoc lib. 6. dum probat qd privilegiati ad celebranda divina temp. interdicti servata forma huius tx nó possunt recipere extraneos aliunde venientes qz resp. tx illud loqui in privilegijs personalibus, secus ex rescripto Romani Ponti. fcis ante decisionem huius tx quia nó extenduntur ultra personas contentas in eisdem privilegijs.

3. nó obstat tx in c. fin. de privilegijs hoc lib. 6. ubi epi habent privilegium celebrandi divina etiam extra proprias eclas temp. interdicti servata forma huius tx q. sicut epus secluso privilegio nó posset celebrare extra proprias eclas ita etiam nó poterunt clerici ex dispositione tx extra proprias eclas celebrare qz resp. privilegium ibi fuisse concessum epis ad celebrandum extra eclas proprias & alienas cum altari portatili seu viatico ut docet Calderinus ubi s.

Non obstat 2. argum. adductum s. tx meus de tx in c. qm s. hostt. & ultimo qz resp. ideo permitti confectionem olei & chrismatis temp. interdicti quia sunt necessaria ad administrationem sacramenti baptismi & confirmationis ut in c. responso extra eod. titt. & diximus late in 1. p. huius tx in rone decidendi & qz usus chrismatis ē prohibitus transacto anno quam rones asignaverunt gl.a & DD. in d. c. qm Nicolaus de Plobe de ecclesiastico interdicto n. 8. Calderinus eod. titt. ult. p. n. 1. id hodie hec consecratio olei & chrismatis debet fieri temp. interdicti servata forma huius tx docent Ioan. Andr. Archidiaconus Dominicus & oes in d. c. qm dicit coem sob. h. 2 p. §. 3. n. 1. & eisdem rationibus fieri pot temp. cessationis a divinis & temp. debet fieri quinta feria ebdomadis sacre ex d. c. qm & ex c. te referente de celebratione missarum gl.a sobre sacramentis in 1. p. huius tx DD. ubi s. & ita debet intelligi Ioan. de Lignano in tabula remissoria titt. de ecclesiastico interdicto. §. 9. pi. 19. dum dicit consecrationem chrismatis fieri nó posse in quatuor festivitatibus de qqu. in §. fin. huius tx ut intelligatur nisi fiat in die cene dni & ita sunt intelligendi Ioan. Andr. & Archidiaconus in §. addites huius tx ——— ~ ———

Non

Non obstat 3. argum. q. in illis casibus ex privilegio poterant epi cele-
brare temp. interdicti alii autem clerici no poterant qa omnino cessabatur
a divinis temp. interdicti vt declaravi s. in rõe decidendi vnde
infert Ioan. And. col. 1. in c. dilectis filiis de appellat. quem sequitur sub. tit. 2.
p. §. 4. n. 7. et sicut epi erant privilegiati temp. cessatio-
nis ad eadem divina celebranda quorum sententia probabilis e. q. quod per-
mittebatur iure coi temp. interdicti censetur permissum temp. cessa-
tionis vt s. saepe resolutum e. Nec obstat permissionem huius textus no ha-
bere locum temp. cessationis vt s. in rõe decidendi resolui, qa illud
procedit ne extinguatur omnino effectus cessationis et ex aliis rationibus
adductis quae cessant in privilegiatis specialiter quales sunt epi q. per
privilegia specialia no cessant omnino effectus cessationis ———
Non obstat 4m. de tex. in c. quoniam de poeni. et remis. qa respon. privilegium
illud fuisse verum conventualibus, et sic vt religiosi possint bini vel si-
mul tres oras canonicas dicere dummodo no audiantur a secularibus
vt Hostiensis in d. c. quoniam et Nicolaus de Plove de ecclesiastico inter-
dicto reg. 31. Silvester verbo interdictum 5. q. 5. Calderinus relatus supra sub. tit.
2. p. §. 2. ad finem ubi id et olim Navar. in M. c. 27. n. 175. et hodie post
decisionem huius tex. intra ecclesiam servata eius forma poterunt clerici re-
citare oras canonicas et etiam extra ecclesiam dummodo no audiantur a secula-
ribus vt resolvunt DD. ubi s. temp. autem cessationis a divinis bini et bini
recitare oras quilibet de per se vt tenentur DD. sapientissimi anno 1596.
qa temp. cessationis magis principaliter prohibentur divina officia vt re-
solutum e. in 1. p. huius tex. et qa temp. interdicti specialis in loco specialiter
interdicto no poterunt clerici bini et bini oras recitare vt docet Navar.
ubi s. arg. eorum quae tradit glo. nostra verbo etsi communiter recepta vt testatur sub
tit. p. §. 4. n. 1. et sic idem est observandum in cessatione cum de speciali interdicto
ad cessationem valeat argum. quo ad modum cessandi vt resolui in 1. p. huius tex. temp.
enim cessationis no excusantur clerici a recitatione orarum nam hoc vinculum

nō tolitr id subtrahuntr officio illa publica & coicatio diuinorū officio
ꝗ sicut nō excusant clerici a recitatione orarū quī sint excoicati, suspē
si aut degradati gla. fin. in c. ꝓposuisti eum 23 ꝗ. gla. 2. in c. 2. de cleric.
excoicato gla. ꝓ60 officia in c. illud eod. tit. Aluert. in repetitione c. 1.
de hereticis i. a hoc lib. q. 17. Gigans de pensione q. 64. n. 7. Nauar. in c. qd
de consecratione d. 1. notabili 7. corolario 11. et 12. Sot. h. 1. 6. §. 3. n. 8.
et ꝓpdicti clerici excoicati, suspensi, et degradati tenentr soli absq̄
socijs oras canonicas recitare et ommittere periculum illud dominus
vobiscum. Ceterum temp. interdicti priuilegiati a Romano Pontifice
poterunt simul cum alijs oras canonicas dicere in ecclijs specialiter
interdictis et audire diuina si id exprimatr in priuilegio, nā ex pri-
uilegio ꝯcesso ad audienda diuina temp. interdicti nō poterit pri
uilegiatus ea audire temp. cessationis a diuinis arg. c. priuilegia 3. d.
et c. porro et c. sane de priuilegijs Sot. h. 2. p. §. 4. n. 7. pr̄ netz Nauar
in M. c. 27. n. 229. quo fit vt virtute bullæ cruciatæ qua dati fuerunt
rai incipientib. eamdem bullam audiendi diuina officia temp.
interdicti nō poterunt ea audire temp. cessationis ——
Nō obstat. §. arg. m de tx in c. qd inter §. licet de peni. et remis. qr
resp. rem fuisse clericis ex speciali priuilegio qd temp. interdicti
possint sepelliri in cemeterio seruata forma illius tx nempe et absq̄
pulsatione campanarum et cum silentio officij funeralis defunct. trade-
retr sepulturam quis Beatus Antoninus in tit. de interdicto ecclesias
tico c. 4. n. 29. existimet ꝓbum illud cum silentio de quo in d. §. h
nō ee. referendum ad silentium officij funeralis cuius fundamentum
nō obstat nempe qd ꝓ ꝓmittitr celebratio diuinorum sub certa forma
temp. interdicti et sic concedi videbatr funerale officium qr resp. illud
nō ꝓmitti oīb. clericis id solum conuentualib. nam sola sepultura con-
cedebatr alijs clericis dita. d. m nempe clericos ee tradendos sepulturam
sine officio funerali atento illo tx sensit Panormitan. & et alij scribentes
vt resoluit Sot. h. 2. p. §. 2. n. 7. pr̄ clericis hodie v. temp. interdicti

generali

UVA.BHSC

generali potuerunt clerici sepelliri cum celebratione missæ et offitij fu
neralis seruata forma huius tx Siluester verbo interdictum §. in §. 3. Soto
in 4.° d. 22. q. 3. art. 1. col. 7. et quot gaudeant clerici d. priuilegio §. licet
temp.e cesationis tenuerunt DD. salmantini d. anno 1556. arg. tx ni
d. et quæ notant DD. h. et Valdeum de ecclesiastico interdicto 2. p. n.° 24
Sed contrariam sententiam existimo veriorem esse nempe temp.e cesationis nó posse
clericos sepelliri in cemeterio quia iure communi antiquo ante decisionem tx in
d. §. licet nó erat hoc permissum temp.e interdicti quia nec hodie temp.e cesa-
tionis cum cesatio tendat ad prohibitionem diuinorum et iure illo antiquis-
simo erat paremtr cesatio et interdictum quo admodum cesandi in
supra dictum e. in. 1. p.e huius tx maxime quia sepultura ecclesiastica ma
gis accedit celebrationi diuinorum quam administrationi sacramentorum
Valdeus de ecclesiastico interdicto. 2. p. n. 15. et 16. Ioan de Ligneo in ta
bula remissoria sup. tit.° de ecclesiastico interdicto fol. 18. quia cum off.°
diuino debet funus deferri ad ecclesiam vt in c. 9 diuina 13. q. 2. Antonius de
ecclesiastico interdicto c. 4. n.° 14. Siluester verbo interdictum §. q.° 2 ad finem
et pro hac sententia facit nam dispositio d. §. licet continet priuilegium vt collig.
tur ex verbis eiusdem tx id priuilegium est stricte interpretandum vt colligitur
ex traditis in fine præcedentis arg. facit tx in l. si quis C. de inofficioso testam. 10
com. in l. beneficium ff. de constitutionibus principum vt per Decium b. n.° 15. et
sic illud priuilegium scilicet clericis temp.e interdicti nó debet extendi
ad temp. cesationis. Verum etiam quia in ecclesia specialiter interdicta nó pote-
runt clerici sepelliri vt docet Inocentius in c. fin. de excessib. prælatorum
receptus a Cardinali in d. c. quod in te. 2. oppositione et Ancor. b. n.° 3. quia in
ecclesia specialiter interdicta regulariter est prohibita sepultura vt in
c. si ciuitas §. nam v. hoc et et lib. 6. quia Abb. n.° 10. in d. c. quod in te distin
guat inter clericos ecclesiæ specialiter interdictæ et clericos extraneos
vt primi possint sepelliri in tali ecclesia secundi autem minime vt per
Siluester verbo interdictum §. q.° 3. col. vbi d. quorum fundamentum
nó obstat de tx in c. priuilegia de priuilegijs quia ibi priuilegium re-
Abatr

debatur in specie et ita tenendum est secundum Paludanum in 4. d. 18. q. 3. art. 6. Quinto addendum est quod si sepeliatur tempore interdicti aut cessationis qui non debebat sepelliri non exhumandus erit ex regula l. ad apostolicam de regularibus Siluester verbo interdictum 5. q. 3. Summa Armilia verbo interdictum n. 47. Diuus Antoninus 3. p. tit. 24 c. 33. col. 2. ad finem. Sed dubitatur ab aliquibus an privilegium praedictum in d. §. licet intelligatur solum respectu clericis in maioribus vel aliquibus ad primam tonsura initiatis qua in re doctores nostrae vniuersitatis d. anno 1556 responderunt priuilegium illud fuisse concessum clericis in sacris tantum. Sed contraria sententia est verior nempe quod etiam clerici in minoribus et primam tonsura initiati gaudent priuilegio illo, tum primo ex ipsa generalitate. 2o. quia appellatione clericorum veniunt etiam prima tonsura initiati vt in c. clericos. 21. d. et in c. pen. de clericis coniugatis cum in c. vnico eod. tit. s. hoc lib. 6. Aluerus Pocens de verbo ipsorum clerico. c. 1. 3o. quia textus ner qui permittit clericis quod intersint celebrationi diuinorum tempore interdicti procedit etiam in clericis 1. tonsura initiatis non coniugatis vt resolui in medeciendi in 7. illatio et sic etiam 1. tonsura initiati gaudent priuilegio d. §. licet si coniugati non sunt. 2o. dubitatur quare illa concessio sit restricta ad coemiterium et non permittatur clericis sepultura intra ecclesiam cuius rei ratio est quia iure communi nullus poterat sepelliri intra ecclesiam vt in c. precipiendum 13. q. 2. exceptis episcopis et aliis de quibus in c. nullus ead. ca. et q. docet Aluericus in summo c. de sacro. s. ecclesiis Joan. Lup. Segouiensis de libertate ecclesiastica. 2. p. q. 9. n. 2. licet hoc hodie non seruetur vt testatur Siluester verbo immunitas. 1. q. 2. vers. 3. et in ecclesia matrici coemiterium habet quadraginta passus in aliis autem triginta vt in c. sicut antiquitus et in c. quisquis 17. q. 4. et tamen necesse quod a principio quod ecclesia consecratur vel benedicitur, locus ille assignetur per episcopum vt in c. nemo ecclesiam de consecratione d. 1. hodie vero tantum extenditur coemiterium quantum per episcopum assignatum est docet Hostiensis

in summa

in summa tit.º de sepulturis n.º 2. qd verum intelligo dummo
do asignatio epi nõ excedat asignationem iuris ut probavi
detr in l. 4. tit.º 13. p.º 1. Greg. in l. 3. eod. tit.º et p.ª gla. 1. et quali
ter pacis isti 9putentur ultra d. l. 4. explicant Durandus
in rationale divinorum. lib. 1. c. 1. Bechous in stabemgico l.
fin. de rebus reg. Ant.º Augustinus lib. 2. emendationum
c. 11. Cob. lib. 2. variarum c. 20. n.º 9. Bracius in l. 1. n.º 1. et 2. ffsi
qs cautionib, ——————— ~ ———————

~ Ad. §. fin. huius c. Alma mater ~

Collige in quatuor festivitatib, hr numeratis posse celebra
ri solemniter quis sit positum interdictum et idem dicendum
e. in festo corporis Christi cum sua octava ex privilegio Ur-
bani. 4. Martini. 5. et Eugenij. 4. ut refert Margalyn
collectorio de oris canonicis fol. 3. Villadiego de irregulari
tate. c. 5. n.º 17. ubi eius additio Cob. h. 2. p.º §. 5. n.º 1. Gutierrez
in quaestionib, canonicis. c. 10. n.º 10. cum seqq. et q. multi
existiment in his festivitatib, relaxari interdictum ab
ipso iure. verius e. interdictum manere positum et permitti
celebrationem divinorum adhibita oi solemnitate qua so-
let adhiberi temp.e quo positum nõ e. et hac e ratio pp quam
in d. festivitatib, nõ possunt administrari fidelib, sa-
cramenta quae sunt prohibita administrari temp.e inter
dicti adnotata per D. h. Calderinum in tit.º de interdictis
2. p.º n.º 13. et 12. Nicolaus de Plobe eod. tit.º reg. 3. Ioannes
de Ligniano in tabulis remissorijs de ecclesiastico inter
dicto. q.º 9. Villadiego ubi s.ª Cob. ubi s.ª ns fin. et ita debet
limitari tx in c. oii utriusque sexus de paeni. et remis
ut nõ procedat qdo fuerit positum ecclesiasticum interdictum
quod qd dubitet Paludanus in 4. d. 13. q. 3. conclus.e 7. quo etiam
fit ut clericis qq e permissum celebrare temp.e interdicti nõ
permit

pmittatr extra actum celebrationis temp.e interdicti eucharistiam sumere in d. festiuitatib, si sani sint docet salde[illegible]nus vbi s.a membro. 6. Auar. tr. n.o 7. Cob. 2. p.e huius tr. §. 3. n.o 1. Nauar in M. c. 27. n.o 173. et temp.e cesationis nõ licebit diuina celebrare solemniter in d. festiuitatib, ex rationib, decidendi quas adduxi in 1.a illatio.e rationis decidendi §. precedentis quis defendat D.m Gutierez vbi supra n.o 12.

In. gla xbo asumptionib, et. opletorium autem

Verius e post vesperas posse dici opletorium solemne in d. festiuitatib, vt citatis multis authoritatibus defendit Cob. tr. 2. p.e §. 5. n.o 5. et Nauar. in Manuali. c. 27. n.o 184. et absoluitur tx iste et titulus ad laudem et gloriam Dei optimi Maximi Anno Dni 1599. 3.o idus Iunij a D.e Gallego s.

Dotor. Fiechi lla

252

Sequit. explicand.
tt. de prebendis
et dignitati-
bus hoc a-
nno 15
94

Ad Rubricam.

Materia huius tt. utilis, quotidiana et
fertilis est teste Ioanne de Selua de bene-
ficio in pri. ad cuius cognitionem obseruandum est
1º unde dicatur prebenda 2º quotuplex sit 3º
qualiter difiniatur 4º et ult.º quid sit digni
tas ——— ~ ———
Ad 1.m prebenda dicitur a pretio ex Hostien.
in suma huius tt. in pri.º Guillermo et Hand.
in cle.ª fi. hoc tt.º Nicolaus miles in repto
rio. verbo prebenda Abbas in Ru.ª hoc tt. lib.
6. Quod refellitur quoniam prebenda scri
bitur diphtongo pretium autem minime

imo prior eius sola ba breuis est. vnde alij
relati a Rbo. s.º existimant dici a præbē
do exemplo qr. præbendati vite sue optī
mum tenent. tradere exemplum sed non sa
tisfacit mihi qr etiam conuenit ijs qd. tradit
Monacus in theorica hoc tit. lib. 6. sed præ
uendam dici a præueo ita vt significet
pro alijs habere reijcit. mihi qr. secundum illud
præueo eam significationē non patit.
gre. verius est. dicit a præuendo qr. huius mi
nistri benefficia vel eorum temporalitates præuē
tur præuendarijs ita Archi. in c. alie
nationes. 12. q. 2. Bonifacius in d. clemē
vl. fortasis dicit. a præuenda præuendarum
cum significat portionem soli tempus
tari militibus secularibus et ducibus desti
natis in prelio. ex hisque tradit
Aulus Gelius lib 19. noctium atticarum
c. 4. et Alciatus. lib. 2.º parergo. c. 43. Gu
deus in. l. inuiti. 19. ff. de testibus pro textu
Duarenus lib. 2.º de sacris eccl. ministerijs. c. 8.
vbi carpiunt nostros abutentes. sm. eos præ
uenda in singulari. sm. prius in neutro genere

UVA.BHSC

accipi debet qd decipiunt. qr passim Pontifices
linguae latinae peritissimi praebenda pro insignu
vsari vtunt. vt cstat ex c. quesitum. c. Siquidato
c. si qi epus. 1. q. 3.ª

Sed 2.ᵐ praebenda duplex e, alia temporalis
quae pot. laico cferri, alia spiritualis quae e.
annexa canonicatui ita gl. pbo recepta in
c. cum. M. de cstitutionibus. vb. abb. n.º 22. feling
13. Decig. 31. Mantua. 26. et comm. ex Nipa. 6. n.º
172. sm. quos temporalis praebendae capax e. laicus
quomuis Veroig in Rub.ᵃ n.º 13. et in. c. ad aures
n.º 3. de rebg ecclae ctendat nullam praebendam
cz. si laico cferat. temporalem ee. sd spiritu
alem, vtpote cstantem ex rebg ecclesiasticis.
quae sui natura ordinant. ad spiritualia, ac p
inde. sm. ipsum laico non posse cferri sine dispe
satione papae sd falsum e. nec ipsius ratio cludit
sequeretur. n. non posse laico dari bona ecclae in
emphiteusim vel feudum absq speciali papae
dispensatione c.ᵃ d.ᵐ c. ad aures l. c. 2.ᵐ de feudis.
item neq stipendia cstitui laicis de rebg ecclae
c.ᵃ m c. i. et c.ᵐ pen. de magistris

Praebenda autem temporalis diffiniri pot
pecuniam quae ex bonis ecclae dat. alicui

pro offitio aliquo ad eclesiam pertinenti
vt pro offº sacristie et campanas et organa pul
sandi aduocati procuratoris et docentis linguã
latinam vt in d. c. 1º et in d. oper. et in tit. dent.º
SS. 9. c. 2º. per pecuniam autem inteligimus omnem
rem pretiosam estimabilem arg.º legis pecunie. 188.
ff. de verbor. sig. ——————
spiritualis vº dupliciter sumitur in specie et
in genere de priori loquitur tx. in c. dillecto. 25.
s. eod. que diffinitur ab Hostiense in summa huius
tit. in prº. vt sit ius percipiendi reditus eclesiasticos
competens percipienti tanquam vni de colegio
qd. in efectu probauit Rebufus in praxi be
neficiali. tit.º seculare benefitium n.º 13. mouetur
tamen ex eo qd. includit dumtaxat prebendam
canonicatui anexam non autem illas que
dantur portionarijs vl. semiportionarijs qui
a non sunt de colegio quia canonici tantum fa
ciunt capitulum et colegium ex Inocencio
in c. 2. de institutionibus. et ex Feline
in c. cum olim n.º 4. de re iudicata quia potius
sic diffiniri pot. qd. sit benefitium simplex aliud
a canonicatu ad decantanda diuina offitia
institutum que diffinitio comprehendit prebendas
tam canonicatibus anexas quam
eas quas optinent portionarij. aut semi

UVA.BHSC

portionarijs. vnde sit pensiones et prestimonia
etiam data intitulum benefficij nomine prebendas spiri
tuales in specie sumptas, si ad aliam institu
antur quam ad decantanda diuina officia in eccle
sijs, vt communes sit necesse est capelanias collatiu
vas institutas ad misandum ex Rebuffo 3.a n.º 10.
Cosmas in pragmatica sanctionum fol. 176. n.º 3.º

Spiritualis vero prebenda in genere
idem est quod beneficium ecclesiasticum ... optime
in c. ex multis ... q.e 3. et de hac agit
in nostro titulo ... quam ad questionem ...
... aliquorum aduersus hanc Rubricam
que sit ... nomine hic prebenda ...
fuerit dignitatibus cum ... prepon
da sint minor dignitas. l. ... et aliis scribendo
docet ... medionalensis in c. benigui
dem. 61. ... optime ... et Decius in c. Auaritie
... et dignitates posterius nominentur pres
tent prebendis c. de multa ... c. statutu
in ... de rescriptis lib. 6. ... cum
prebenda sit genus premisso generali ... expri
mit dignitas ... loco tanquam species aliqua
nota insignis vt in Rubrica C. de ser ...

tibus et aqua et mari vlt. dicitur discipulis et Petro. ——— ~ ——— ~ ———

Sequenda autem spiritualis in genere sumpta diffinita pot. quemammodum. et beneficium eclesiasticum est spiritualibus anexum consequenter percipiendi reditus eclesiasticos ex canonica institutione competentium in se factum quoad acipientem ita colligitur ex mente Ancarrani in reg. 1. lib. 6. Nauarro in Apologia monito 24. n. 8. loco generis ponitur ius nam omne beneficium est ius non tamen omnia iura sunt benefficia adiicit spiritualibus loco differentie vt ab aliis iuribus profanis seruitutum et similium differat dixi anexum ad excludenda spiritualia per esenciam qualia sunt gratia gratum faciens virtutes et dona Spiritus sancti et ad excludenda spiritualia instrumentaliter qualia sunt sacramenta noue legis beneficia m. eclesiastica non sunt spiritualia sed tantum spiritualibus anexa c. quesitum de rerum permutatione nam quamuis aliquando dicant ea spiritualia non dicuntur quia re vera sint per naturam et conditionem spiritualium recipium propter anexionem quem m. religiosis adherent religiosa censentur l. qui religiosis ff. de religiosis. et sump. et de conexis idem est iudicium c. translato de constitutionibus.

UVA.BHSC

fiege inter pator Re. in. c. 2. de renuntiatio. et in.
c. dilecto. 25. §. eod. dum beneff.a iu spiritualia
appellant. dixi. consequenter qr de natura bene
ficij. e. vt sit vnitum spiritualibus dependenter
ex D. thoma. 2.2. q. 100. art. 4. nam propterea off.m
spirituale dat. beneff.m idest ius illud recipiendi
reditus. c. fi. de rescriptis. lib. 6. iuncto c. scdm fm.
§. eod. natura sicut diuino iure ministranti spiri
tualia sunt debita temporalia vt constat ex D. Pau
lo 1.a ad Corinthios. c. 9. et ea ra. ipsum ius capien
di decimas qd in effectu e. ipsum beneff. vocat.
ius spirituale vt aduertit D. thomas s. et Caietanus.
q. 1. de simonia in opusculis ead. ra. prebenda quatenus
e. beneff.m anexum canonicatui dicitur ius spiritua
le ex. de dilecto singularis fm. Panormitanum
to. n.o 5. et felinum in. c. cum accessissent n.o 13.
de constitutionibus. ex qs probit [spiritualibus] siuncta
particula ex canonica institutione virtualiter
includitur qd ad essenciam beneficij requiratur qd sit
ratione ecclesiastici tantum et personis ecclesiasticis.
siquidem laici nec dare nec accipere possunt spiri
tualia quorum sunt incapaces. d.r. masana cum s. cita

tis.

addit, et per ipsum, quia beneficiari, non dicitur si ad tempus remoueri possit. c. sancto 4. 10. d. c. pre cepta. 88. d.

Ad vltimum Dignitas in genere et sumpta signi ficat quendam honoris gradum, et accipi debet l. x. 1. §. pen. ff. de ventre inspiciendo in parte publica interest. et glosa in. c. denique 4. d. et in. c. sedes de rescriptis. in specie vero diffinit. vt sit beneficium ecclesiasticum cui iurisdictio inest eclesiastica, et tercio saltem spiritualis vel habet. et dignitate legitimis modis ex mente Inocentij. et Panormi tani. n. 22. in. c. de multa sed eod. Seluas. 1 parte q. 3. n. 71. Sebastianus de medicis de diffinitionibus. c. 41. Rebuffus d. tit. o secularium beneficiorum n. 7. ad huiusmodi quod dignitatem referunt decani. Archidiaconi et aliquae dignitates etc. et ad agendum etc. in d. c. de multa et cum ijs absoluit. Rubrica

Sequitur tx. in. c. 1. de preuendis et dignitatibus

Dotor hoc anno Fuchilla

1594

UVA.BHSC

Dotor De pruendis et dignitatib9. Frechilla

Summa

In bonis etiã non succedit iure consanguinita

tis ——— ~ ———

Sed fa ra.e dubitandi i.o sic arg.ri ius patronat9

e. de bonis etiã cum spiritualib9 sit anexum. c.

quanto de iudicijs. c. de iure patronat9. at in eo ab

heredib9 iure sanguinis succedit. c. i.o c. quoniam de

iure patronat9. c. pigmentis. c. filijs vl. nepotib9

~~iure sanguinis succedit~~ 16 q. 7. clementina 2.a de

iure patronat9 ergo in bonis etiã iure sanguinis succe

ditur ——— ~ ———

2.o sic bona clericor. censentur ecclesiastica. c. restat de

locato et. l. 1 tit. hereditario sanguinis possunt ad

quiri. c. l. c. q. i. nos. c. relatum. 2.o de testamentis. c. i. de

successionib9 ab intestato ergo. 7. &c ———

3.o sic iure singulari sit prohibitum filijs clericor. succe

dere in beneficijs paternis. ad cavendam parentu

incontinentiam. c. i.o c. ex transmissa. c. ad extirpanda. i. c. ad

abolendam et p totum de filijs presbiteror. ergo extra

illum casum regulariter successionẽ prohibitam

1 4.º sic valida est beneficij renunciatio a patruo in favorem nepotis facta c. ex parte 12. de off. delegati quinimo etiam in episcopatu datur successio. c. petisti. 7. q. 1. et charitatis officio consanguineis potius quam extraneis subvenire tenemur. c. non satis. c. est ordinanda 86. d. et quoniam in bonis ecclesiae idem est observandum.

5.º et ult. sit beneficium ecclesiasticum sine canonica institutione obtineri non potest c. frequentis de institutionibus reg. 1.ª lib. 6. at populus beneficij incapax est c. cum terra. 14. c. sacrosancta 51. c. massana 56. de electione quoniam frustra in hoc ex populi fit mentio —

in 1.º vero his non obstantibus est nostri textus decissio desumpta ex concilio Pictaviensi quod licet non reperiatur inter concilia teste Ant.º Augustino in collectione decretalium tit. c. 1.º huius tit. cui tamen est fides adhiberi debet cum a Gregorio 9. fuerit approbatus de interpretatione. licet nostri textus continentur interpretes dubitantes de quibus bonis intelligatur. etiam intelligi de bonis quoad proprietatem de quibus in tit. de rebus ecclesiae etiam c. ad quaestiones de rerum permutatione. affirmat hostiensis. hic sed reijcitur quia non convenit huic tit.º 1.º regulam

legis Imperatores. ff. de in diem adiectione et in Authentico clementinarum Ro. h. iuxta q. bonorum appellatione non solum corporalia videlicet mobilia et immobilia et usufructus verum etiam incorporalia et iura administran quae illa comprehendentur l. i. ff. de rerum divisione l. prin cipi. 21. l. bonorum 49. ff. de verborum sig. l. uxori 37. ff. de usufructu legato § i. institutiones de rebus cor poralibus tradit Pinelus in rubrica C. de bonis pater. n. 2. vn vt veniat ille sub quo iacet pro bona etiam beneficia in fructus intelligi. Ioannes Andreas et cum eo caeteri ex Card. Ancarano Imola Abbas et Panor. n. 5. et inde bulgo dicitur ad sustinendam fructus fiones. in beneficiis vt constat ex Rebuffo in praxi tit de dispensatione sup. defectum natalium n. 20. Dome cus de in firmis resignantibus. l. p. q. a. Duarenus lib. 1. de sacris ministeriis c. 7. Placet et melius in c. apo st. et 2. in c. pleraque c. mulier et c. apostolica ... quod dicunt melius videtur hoc c. adm ... de omnibus bonis ecclesiasticis quae sunt triplicia c. quaedam bonorum mobilium vel immobilium quae sunt utensilia etiam ... fructuum sive proventuum quique runt.

ex illis bonis immobilibus vel aliis iuribus eorumdem
beneficiorum ecclesiasticorum, iacobi ex mente glossa
... et satis ... ut hic ... tex. ... sit quod ueniat ...
ea ... qua agit de beneficijs ecclesiasticis quae adde
quod quamuis ratio generalis decisionis huius tex. sit quod bo
na illa sunt Christi ex c. cum ex eo de electione lib.
6. et ita aliena quae ratione non possunt relinqui ... ratio
ne iure consanguinitatis ... alia peculiari et imme
diata ratione ... cogit hoc in singulis bonorum gene
ribus de quibus supra prioris ... generis bona neque sunt neque
unquam fuerunt beneficiarij quae ad dominium vel
possessionem et ideo filius nunquam agit vel defendit
ecclesiam nomine proprio sed eorum nisi forte agat de uti
litate sui beneficii ex Panormitano recepto in c. 2
de illationibus et in c. sup. de causa possessionis 2 ge
neris bona hoc est fructus bonorum eorum vel alia quae
sita in ... ipsis sunt quidem in dominio bene
ficiarij sed non pleno et ideo non potest de illis dis
ponere ... in ... arbitrio sed ... disposi
tionem 3. ... generis bona id est beneficiorum non ideo
vetantur ... iure successionis quod non sint in domi
nio beneficiarij habent ... ille proprietatem et possessionem.

inipsis ex s. dicendis pexco qd non sint in ple
no dominio ipsorum non m. pot beneficiarius trans
ferre tt.m benefficii sui in alium sine canonica ins
titutio. reg. i. lib. 6. vt etiam non pot. illud tt.m habe
re p de alieto sine superioris auctoritate d. c. i. ad
mouet. c. qd in dubiis de renuntiatio. Nec obstat
qd beneficiarius solus dicitur habere proprietatem
et poss.m sui beneff. i. c. si tibi absenti de prebendis
lib. 6. & vt hum dici valeat. c. i. de rer. permuta
tio. eod. lib. & sua beneff.a et vtrobique ddet
p totum de ca possessionis et de restitutio. spo.
quo fit vt p beneficio vl. iuribus ipsius positagere be
neficiarius nomine proprio et non ecte nisi de magis
de beneficio tangerentur etiam iura ecte ex tradi iti
p Abatem in d. c. 3. et in d. c. cum sup nam ex s.
dictis patet responsio fatendo quidem beneff.a ee. be
neficiarii quo ad dominium et veram possessionem
s non quo ad plenum dominium et ideo in ea ecte et ecce
seu prefer tim cum ab ecta ipse beneficiarius reci
piat tt.m restrictum sm iuris dispositionem et illum
habeat et possideat tanquam beneficiarius vl. prelatus

eidem ecclesiae unita sit ut ecclesia adhuc retineat aliquam
potestatem in beneficia ut in sua bona ex supra dictis
Et sic constitutis non obstant in contrarium adducta pro dubitandi ratione
non primum qui Abb. hic refert dicens ideo ius patronatus transire ad
heredes quia partim est temporale quod non satisfacit quia beneficia
partim sunt temporalia et rursus alia bona ecclesiae plus
habent temporalitatis quam ius patronatus et tamen non
transeunt ad heredes ex nostro textu unde idem Abb. post
Card. hic intelligit ideo transire quia ius patronatus non est
mere spirituale. ut est beneficium ecclesiasticum sed spiritu
alibus est anexum c. quanto de iudiciis sed refellitur quia
etiam beneficia per anexionem et non per esentiam sunt
spiritualia ex D. thoma 2.2. q. 100. art. 4. Joan.
Andreas et omnes in c. consulere de simonia quae praeces
sores nostri olim existimabant ea ratione ius patronatus
ad heredes transire quia est anexum spiritualibus quandam
cedentem siquidem patroni praesentatio antecedit
institutionem c. 3. c. quod autem de iure patronatus et
ideo ex praesentatione non adquirit ius in beneficio
neque ad beneficium sed solum ius petendi institutio
nem si dignus reperiatur. ac proinde ut ad fundan
das et dotandas ecclesias invitentur fuit eis ex gratia
ius praesentandi comunicatum ex d. c. 3. quia nihil.

UVA.BHSC

spiritualitati datr et ob id praemissa fuit transmissio
in eviti sanguinis d. c. 1. cum alijs et beneff.orum ius spi
ritualiministerio anexum consequenter administran
di sacramenta et divina off.a propterque ius recipien
di decimas datr qd e. ipsum beneff.um et sicuti laici iure
divino incapaces sunt ministerij spiritualis c. in novo
21. d. sic et beneff.a ecclesiastici qd spiritualitatem praesu
ponit ac proinde non potuit in alios laicos iure sanguinis trans
mitti quod defendi non pot qr. concludere videtur spiritualia
antecedenter qualiacumque sint transire ad haeredes qd tamen
falsum e. nam calices et vasa consecrata et bona sacra spi
ritualib9 sunt anexa antecedenter ex Durando et Pa
ludano in 4.o d. 25. q. 4 Navarro in Manuali c. 23. n. 99.
et tamen non possunt transire ad haeredes ex D. thoma recepto
in d. art. 4. item qr ea interpretatio solum concludit non
ee. beneff.a iure sanguinis in laicos transmittenda et ex ea
colligitur posse transferri in clericos et ecclesiasticos cum
hi sint capaces beneficiorum qd tamen admitendum non e.
cum indubitatum sit etiam in clericos non posse bona eccl.
iure sanguinis transferri ut s. resolutum fuit tandem
ea interpretatio non comprehendit alia bona eccle
siastica quorum capaces sunt laici et eorum haeredes. c.

c. ad aures de reb. eccl. que. pro solutione distingue inter ius patronatus competens eccle. vel beneficiario dum talis e. et inter ius patronatus laicorum ut illud non posse acquiri iure consanguinitatis quia in bonis eccl. esse censetur sic obtinet noster tx. hoc vo. sc. laicorum transmissibile sit ad heredes quia non e. de bonis eccl. sed laicorum arg. l. cum dilectus de iure patronatus. sic procedit tx. in d. c. l. cum citatis in marg. Nec obstat quod ius presentandi clericos ad beneff. semper sit spiritualibus anexum ex d. c. quanto cuius anexionis ratione nec vendi nec permutari per se pot. cum re spirituali nisi id fiat cum universitate bonorum ex c. cum seculum e. ex literis de iure patronatus ex quo videtur semper censendum esse inter bona eccl. ut nonulli existimarunt nam facile resp. quod licet que sunt anexa spiritualibus consequenter bona sint eclesiastica qualia sunt beneff. ut supra dixi non tamen omnia que sunt spiritualibus anexa antecedenter quale e. ius patronatus saltim ratione illius anexionis si alia ratione non fiant eclesiastica bona nam et spiritualia quedam ut e. caracter baptismalis et alie gratie sive virtutes que infunduntur in baptismo de quibus in cle. 1a § fin. de summa trinitate. spiritualia sunt per esenciam non tamen censentur bona eclesiastica sed propria uniuscuiusque illa habentis ut patet quo fit ut illa illatio

aliquorum et etiam Panormitani hic ut est spiritualis vel spiritualibus anexa quod censetur in bonis ecclesiasticis inutilis et falsa sit quia hoc bene sequatur est anexum spiritualibus ergo ad iudicium ecclesiasticum pertinet. ex d. c. quanto non tamen inter bona ecclesiastica enumeratur. Unde infertur ogo quod bona quae sunt partim ecclesiastica partim laicorum et ita ius patronatus mixtum ecclesiasticorum et laicorum quae sunt bona sunt ecclesiastica non transire ad heredes qua autem sunt laicorum sunt recte transire. infertur. 2. capellanias quae non sunt collativae et bona relicta a defunctis pro eis administrandis transire ad heredes posse si hoc habeat defuncti institutio quia tam ipse, quam illorum bona censentur secularia non ecclesiastica quia si ipsa bona conferantur alicui ecclesiae ita ut illorum administratio sit penes episcopum vel ecclesiae rectorem et capellaniae ipsae per institutionem episcopi, proprie et evidenter sunt censenda bona ecclesiastica et capellaniae ipsae beneficia ecclesiastica ita ota. 1. in cle. 2. de decimis recepta eodem teste Abendaño de exequendis. 2. p. c. 14. n. 32. et in dictionario pro beneficiis

Guido Papa q. 137. quod verum est etiam si institutio habeatur quod episcopus in ea capella instituat clericos ex stirpe vel sanguine fundatoris idoneos argumento eorum quae tradunt Dominicus et Perusinus in c. cum in ecclesia de praebendis lib. 6. ca. m. institutio iusta censeri potest ea ratione qua episcopus potest consanguineis beneficia conferre ex traditis a D. Thoma 2. 2ae q. 63. art. 2. et cum iis solvitur 1. argumentum ——

Neque obstat 2um quia maior verissima est minor vero eget distinctione nam aut loquimur de bonis intuitu personae patrimonio vel hereditate a clerico adquisitis et in iis vera est minor ut in eis detur successio iure sanguinis secundum dispositionem in clericorum quia non censentur bona ecclesiastica sic obtinent iura in argumento citata et in hoc omnes conveniunt teste Iulio Claro lib. 5. receptarum § testamentum q. 27. versic. porro quod aut vero loquimur de adquisitis intuitu ecclesiae in quo magna est inter interpretes controversia primi namque in iis bonis prohibitam esse successionem iure sanguinis nec de illis iure directo posse testari beneficiarium resolvit Barb. in c. inquirendum n. 7. de peculio clericorum. Abb. in c. cum esses de testamentis in relectione n. 23. contra teste Sob. in d. c. cum in officiis n. 5. et ex multis probat Navarrus de reditibus.

UVA.BHSC

q. 3. monito ii. et de ipsis loquitur noster tx sm. qtam frat.m et alios hic pro qua sent.a facit 1.o qd. dominium rerum ecclesiasticarum penes Christum residet c. cum ex eo de electio. lib. 6. c. cum sm. j. eod. in clericis autem sola administratio vel dispensatio consistit c. 2. de donatiob. c. epi de reb. eccl. 2.o facit nam bona clericorum pauperum sunt c. qm. quicqd. 16. q. 1.a qui praeter necessaria ad eorum usum reliqua ad pauperes pertinent. 3.o qr. bona eccl. reputantur aliena c. statutum § assessorem de rescriptis. lib. 6. et de suo pro suo ut Archidiacon. col. pen. afirmat hereticum ee. asserere ii. s.m et inde beneficiarios usuarios tantum ee. qui ad usum quotidianum tantum uti licet x.o §.m i. insti. de usu et habitatio. docet glo. pbo obitus in c. fin. de peculio clericorum ut plures similes refer Barb. subdens huiusmodi quaestionem ee. immensum pelagus et indigere mera Papae decis. inde etiam expendentem in malos et prophanos usus id qd deducta congrua sustentatio. eidem superest ex fructib. sui benef. mortaliter peccare et ad restitutionem teneri ex multis refert Cob. d. c. cum in offic. n. 3. Nouarr. in manuali c. 17. n.o 94. 4.o pro ead. sent.a facit nam si clerici domini essent redituum ecclesiasticorum

sequeretur de illis testari posse argumento legis primae C. de sacrosanctis ecclesiis quod tamen falsissimum est et Pontificio iure prohibitum ut constat ex c. 1º c. quia nos c. cum in officiis c. relatum 2º de testamentis c. 1º c. quia. Joan. c. fixum 12 q. 4. authentica licentiam C. de episcopis et clericis. contrariam tamen sententiam imo esse fructuum dominos et usufructuarios probat glossa pro proprietatem in c. duo sunt 12 q. 1. glossa 1. in c. 3. de probationibus eodem teste Soto lib. 10 de iustitia q. 4 art. 3. Martin. de Ledesma in 2am 4ti q. 13. art. 5. col. fin. defendit Franciscus Sarmiento de redditibus 1. parte c. 2º et 4. parte c. 1. et 2. latissime columna eod. lib. 3. parte c. 23. pro qua sententia est text. in c. de fidei iussoribus dum probat clericos qui alieno aere pressos satisfacere debere creditoribus suis ex fructibus beneficiorum. quod equidem fieri non posset si eorum fructuum domini non essent neque satisfacit qui dixerit cum Archidiacono s. id fieri in eo text. ex speciali Pontificis indulgentia tum quia Pontifex semper de iure respondere censetur. tum quia glossam receptam in c. consultationi de temporibus ordinationum tamen quia si vere fructus illi clericorum non essent pauperum iniquum fuisset defraudari pauperibus quorum causa potior et antiquior est. et quorum obligatio apertissime imposita.

cum re ipsa aliis creditoribus satisfacere arg. legis in liberto. 77. ff. de solutionibus. ut optime ad probant sarmiento d.c.i. n.1. et col. 5. c.24. n.9. rursus et 2.

quia ad sent. e. tx. in c. statuimus 12. q. 5 ut permissum est eccl. eccl. legare si tantundem ex suo patrimonio eccl. relinquat qd quidem sine dominio fieri non posset quis cum domi nio ipse permitatur etz iure restitutioni subjectta ut in l. unum ex familia. 69. §. si fundum de legatis. 2.

l. non amplius. 26. §. cum bonorum de legatis. 1. 3. pro ead sent. e. tx. fortissimus in c. unico de clericis non residen tib. lib. 6. cuius verba transcripsit Tridentinum s. 22. c. 3. vo. 3. clericos non residentes contra statuta ut dominium distributionum non adquirant sed ad earum re stitutionem teneantur. 4. pro arg. a contrario qd. initio validum e. l. 1. §. huius rei ff. de off. eius cui mandata est iurisd. residentes domini efficiuntur harum distributionum unde fit verius est. qd. hi peccant male expendendo huius modi fructus non hi teneantur ad restitutionem et ita

s. Nauarrum et alios probant Cob. d.c. cum in officiis. n. 3. columnas. c. 28. et 29. Cordoba in quaestionario lib. 1. q. 18. et relati a Ioan. Gutierrez lib. 2. practicarum c. 114. n. 7 et ita tenendo non obstant prioris sententiae fun damenta nam qd. dicitur dominium rerum ecclesiae

et in patrimonio Christi ex d. c. cum ex eo intelligen
dum de dominio universali non vero de dominio
particulari ut in simili videmus in Imperatore qui
totius mundi dominus dicitur universaliter l. deprecatio ff. ad l. rhodiam
de iactu. l. bene a Zenone. C. de quadrienni praescriptione.
et tamen dominium illud universale non impedit domi
nium particulare singulorum tex. in §. singulorum insti. de
rerum divisione. tradit Bart. in prohemio ff. veteris
eleganter Iacobus Portius lib. 5. conclusionum reg. 14. et
probatur aperte ex eo nam decimae in signum universalis
dominii a Christo sibi reservatae sunt c. tuam nobis. 26.
de decimis. et tamen in singulis praediis et possessionibus ma
gis ecclesia dominium habet arg. c. primi de in integrum
restitutione l. fi. C. de sacrosanctis ecclesiis neque
obstat 2m ex d. c. quoniam quod loquitur in de tempore pri
mitivae ecclesiae quo fideles bona propria ecclesiae offerebant
et in communi cum clericis vivebant et omnia in communi posside
bantur ad fidelium sustentationem. c. dilectissimis.
12. q. 1. quo tempore clerici dumtaxat erant rerum et
bonorum ecclesiae dispensatores. c. episcopus l. praecipimus. 12. q. 2a.
caeterum postea crescente fidelium multitudine

UVA.BHSC

videntes sumi sacerdotes vitam i llam cōēm sustineri
non posse. bona. ectæ in quatuor partes diuiserunt.
quorum unam epo. alteram Veneficiario, alteram fabri
cæ. alteram pauperibq. aplicarunt. vt cstat ex c. videntes
12. q. 1. c. vobis. c. de redditibq. cum duobq. segq. 12. q. 2. vnde
quemadmodum in d. diuisionis. adquisitum fuit dominium
sue partis fabricæ. ita et clericis et epis. nam diuisio
nis tu. dominium transfert. et emptioni. et pmuta
tioni similis. e. l. f. C. cōia vtriusq. iudicij. l. cum pa
ter. 79. §. hereditatem de legatis. 2°. l. vete dicimq
29. §. quintq Muciq. ff. de pbor. sig. late formis
mto. l. a 3. p. e. c. 3. an. 2. et 4p. e. c. 1. n. 4. Columna. l. c.
31. n. 21. et dixi late in anno preterito in. c. nulli
de rebq ectæ alienandis. v. non.

Non obstat. f. ex d. t. accessorem negamq in illis
pbis de suo pprio et cetera pbari reditq ecclesiasticos
alienos ee. et non pprios beneficiarij vt existi
mabat t. Archidiaconq. qr. sicum in dicio ad pbas
pba illa ad ppiam clerici portionem referri debet

vt constat ex pr. cum autem eid. tx. vo. appropriumappellat illud quod partium litigantium non est. neque obstat si dixeris secundum hunc sensum tx. illum non servire de dubio in capitulum si Papa de privilegiis. lib. 6. nam respondeo probabile illa posita fuisse ad differentiam illius portionis quae fabricae et pauperibus fuit aplicata et inde recte probabat tx. ille salarium soluendum esse accessorie propria portione sibi obvenienti ita adstruit Coluna: i. c. 23. an. 12. Neque tandem obstat 4m. qr. usque non recte deduci consequentiam qs est dominus ergo pot. testari et e contra non pot qs testari neque alienare ergo non est dominus nam saepissime in iure nostro datur dominium absque testandi vel alienandi facultate vt patet in specie c. primi de testamentis et similium habentium facultatem testandi prohibitus ecclesiasticus et in marito qui quis constante matrimonio rerum dotalium sit dominus ex iuris dispositione non tamen alienare eid. permissum est et c. s. quis alienare non possit non ob id desinit habere dominium ut l. sin 12. ann. iam .C. de rei vendicatione tx in pr. instit. quibus alienare liceat item in haerede gravato restituere

hereditatem

hereditatem qui quis res hereditarias alienare non
2º possit vel restitutioni subiectas ex auth. res que. C.
com. de legatis. tum quia is nonidem minus dominium habe
re desinit durante vita vel. conditione fidei comissi l. de
ducta. 98. §. fin. ff. ad Trebellianum. l. nonidem mi
nus. 66. ff. de rei vendicatione. et ex in pate quis quis
in vita dominus sit non tamen pot. testari in preiudi
cium legitimus filiorum l. quoniam in prioribus. C. de ino
ficioso. constat hoc etiam ex aliis eleganter in proposito
aductis. per Ioanem Garciam in tt. de expensis et
meliorationibus. c. 13. n. 10. et Velasquez Avenda
no. in l. 14 tauri. glosa. 1. n. 7. C ita quia dominium
in ecclesiam translatum sit ex tt. divisionis ab ecclesia fac
tus voluit. tamen certis iustis rationibus mota dominium
absolutum ei cedere ut de suis fructibus possent testari
quod ita facere potuit cum regulariter in traditione
rei sue quilibet pro arbitrio possit honera et conditiones
aponere. l. verum de conditionibus appositis. + ra aux. mar. gl. 5ª
que dominium eius limitatum fuit cum pro hiis
conditione testandi ea de qua agimus cum ipsi arctiori vinculo
teneantur a elargiendas elemosinas ut ait glosa

pbeadipsum. ioc. di. c. ducerent in demeritu testari
phiberentur. consuetudine vero hodie huius regni recepta
e. ut ex testamento et abintestato in bonis cle
ricorum etiam in tuitu ecclesiae adquisitis succedatur. ut late
dicit. inc. 2a. nulla § eod. et an idem sit in bonis
de quibus dubium e. an sint adquisita in tuitu patri
monii industriae vel ecclesiae optime distinguit Meno
chius videndus de arbitrariis. lib. 2. casu 194. et
idem de presumptionibus. lib. 3. presumptione 93.
et quae minor nostri arg. obtinet hodie etiam in bo
nis adquisitis intuitu ecclesiae et inde in eis datur
successio iure sanguinis et cessat consequentia et sol
uitur 2m arg.m

Nec obstat 3m. ad cuius explicationem sciendum e.
filios spurios clerici a quacumque successione excludi
aut.ca ex complexu C. de incestis nuptiis aut. § .c.
de naturalibus liberis. ideo ut quia alii spurii ipso
sint succedere matri ex testamento vel abintes
tato ex. l. 1m. § si spurius. l. hac. § 1a. ff. un. cognati.
et nouissime inst. ad orficianum. l. 9. tauri
in pr. ceterum filii spurii clericorum matribus
hodie succedere possunt ex. d. l. 9. in fin. quam acce
tior sent. iai inter preptatores testes quamplures. n. 4.
palacio Rubios. 37. Antonio Gomez. 11. Tello. 34.

265

Belazquez eadem glo. 10. nº. 1. Cob. in qq. 2. p. c. 8. § 9. nº. 17. Pelaez de maioratibus. 2. p. q. 2. nº 16. Roxas de successionibus ab intestato. c. 27. nº. 1. qui alimenta ex equitate canonica eisd. sicuti alijs spurijs prestentur ex c. cum haberet de eo qui duxit in matrimonium quam. hodie adquin tam bonorum portem. lex regia que duxit quam in vita et in morte clericus filio spurio donare pot. l. 9. et 10 Tauri hodie. l. 7. et 8. tt. 3. lib. 4. recopilationis nove. inde fit nec posse clericum uxorem filij sui spurij heredem instituere. quasi talis institutio. facta videatur in fraudem legis. utique quod. per se capere non poterat. per aliam sequatur. c. nam. legis quis d. 38. ff. de bonis libertorum neque repugnat tex. difficilis in c. 1º. de testamentis. nam respondeo. ideo. ibi. valuisse institutionem ab ep[iscop]o. in nurum suam factam. quia tempore testamenti filius spurius. erat iam mortuus. quo casu cessabat fraus tacita fideicommissi ita hostiensis. Ioan. Andr. Ancard. et alij quod divinat quia in eo tex. de morte filij nulla fuit mentio et in dictum

mors

sit qd. facti non praesumitur nisi probet. l. fin. C. de
sacro sanctis eccl. qr. ipsi existimant idemmet
tx. valuisse institutionem qr. filius epi non spurius
sed legitimus ante sacerdotium genitus. sed peiore
priori tum qr. divinat. tum etiam qr. si legitimus
fuisset. verosimile foret patrem potius eum insti
tuisse quidem quam nurum suam nec videret
alienam sobolem propriae anteponere. l. cum
acutissimi C. de fidei commissis l. cum avus ff. de
conditionibus et demonstrationibus. cum sic nam si filius
legitimus esset testamentum. illud epi nullum
esset ex defectu institutionis vel exheredationis
tionis filii. l. inter caetera ff. de liberis et post.
in pr. inst. de exheredatione liberorum. qd.
est falsum d. cum tx. ille. praesupponat testa
mentum valuisse. Ex quo probabilius mihi videtur po
sse institui nurum a socero clerico vel epo dum
vivente marito illegitimo instituentis filio
cum hoc nullo iure reperiatur prohibitum imo per
missum ex d. c. i. neque ex hoc inducitur praes
sumptio taciti fidei commissi arg. l. fin. ff. de his
quae ut indignis. l. uxori. 18 ff. ad l. Corneliam

de falsis

Dotor. De presumendis et dignitatibus. Frechilla

Hodie vero motu proprio Pij Quinti incipienti quum or- 266
dini ecclesiastico fol. mihi. 170. prohibetur illegitimorum
q° conjugibus et eorum filijs et quaesitis in testamentis
aliquid accipere cuius decreti non meminit Ioan. Par
ladorij. c. 16. rerum quotidianarum et inde quis ante
illius constitutionem esset haec optima cautela, ut cle-
ricus posset relinquere bona proprijs filijs quorum ho . nota .
die securior videtur in utroque foro ut spurius
instituatur haeres a patre sub conditione si legiti
metur quia tunc obtenta legitimatione heredita
tem consequetur. ita Angelus et Imola in l. in
tempus ff. de heredibus instituendis per text. Cepo
la. cautela 38. in fine magis ... et Ant.° Go
mez l. dl. 9. n.° 18. cum enim presbiterorum filij a
successione bonorum temporalium sint exclusi de
bent a fortiori a successione bonorum ecclesiae excludi
et inde contra eos interdictum proditum est. pro tum
de filijs presbiterorum s. Conc. Trident. refor
matum. ss. 29. c. 19. de reformatione. quod aiunt di
uino fortum habuit ut constat ex deuteronomij

.23.

UVA.BHSC

refertur in c. nisi cum pridem pro professione et renunciatione cui interdicti plures rationes congestas in c. 2° prope 60 de festo de filiis presbiterorum lib. 6. late Borgasius de irregularitate q. p. 11° de filiis presbiterorum Simon Maiolus cod. ttt. c. 11° inter quas illa est praecipua quod indecorum videatur admittere ad ordinis dignitatem illum qui ignominiam quandam vel dedecus ex nativitate traxit et quia paterna incontinentia in filio timetur quia iuxta illud saepe solet filius similis esse patri. l. quisquis. C. ad l. iuliam maiestatis. c. si gens 56. d. caeterum cum interdictum absolute non procedat pro eius dilucidatione libet sequentes proponere conclusiones ad quas universa haec materia reducatur

Prior. est presbiterorum filii nati ex fornicatione ipso iure inhabiles sunt ad ordines et beneficia sunt enim irregulares c. 1. et 2. extra. c. dilectus c. fin. de filiis presbiterorum c. 1. et 2. illo tit. lib. 6. cum per venerabilem verum in ... qui filii sint legitimi cum in ante dictis c. de electio. c. si gens. quod procedit etiam in filio nato ex adulterio in figura etiam matrimonii et in exteriori foro legitimo reputato ut in terminis c. officii de penitentiis et remi. docet Ant. ind. c. 1. col. 6. in c. le. unica. de omicidio. 2. p. 8. 3a n. 2. et de hac inhabilitate et irregularitate intelligi debet Trident. sessione 22 c. 3°

de reformatione

t. naturalib. et ss. 24. c. 3. eod. sbo d. n. 7. t. ordinando et genus vt sunt pbailla referantur ad illegitimos. qui illegitimi vel serui pmoueri non possunt vt sbo tum et seruimun ordinandi. cum huiusmodi vo. adulterino nato in figura matrimonij ad sacros ordines et beneff.a epus dispensare. pot. qu. irregularitas. e. occulta ex trident. ss. 24. c. 6. de reformatione. cum alijs vo. presbitero filijs ad minores ordines et minora beneff.a epus. etiam dispensare pot. ad maiores etiam et maiora beneff. sumus Pontifex dumtaxat. c. veniens. c. ex posuit de filijs presbiterorum. c. 1. et 2. in 6.

2o. exclusio presbiterorum filij. ad beneff. et ordines dispensatione admittantur ad beneff.m in ecca in qua pater. c. 3. c. consequente. c. cum decorem de filijs presbiterorum. quod verum etiam in natis ex matrimonio ante sacerdotium immediate. m. hi non succedunt in parentum beneficijs. c. ex transmissa. c. ad striPandas. c. michael. c. ad abolendam. c. dilectus de filijs presbiterorum ne in eis detur hereditaria successio in nostro impstant vt sup. dixi ceterum si media persona intercedat vel te succedunt etiam nati ex fornicatione sic m. purgatur, ne successionis vitium ex. d. ierulij de ex. c. dilectus

et filiis presbiterorum. hodie vero hoc iuriamdeci sic quae fraudibus obnoxia erat corrigit ac lemma tex. 7º. in extrauaganti ad canonum Bulam a Nauarro. in c. si quando. excep. 14. de rescriptis. quae in viridi obseruantia est teste Mandosio de signatura gratiae. tit. dispensatio ad beneficium in ecclesia in qua pater fol. mihi. 84. ubi statutum est nullo unquam tempore succedere posse in paternis beneficiis adeo ut dispensatione iuvari non possit nisi in ea illius extrauagantis fiat mentio et derogatio quod summe notandum dixit Rebuffus in praxi. tit. de dispensatione ex defectu natalium. n. 24. Rursus interdictum extenditur ad beneficium paternum in unione habitum et quod magis est ad obtentum a patre in commendam. vel administrationem temporalem quo recta dicit tex. in c. constitutus de filiis presbiterorum verum est probatur Trid. in d. c. 15. et quoquo modo ministrare intelligi debentur solum quando iure proprio ut rector seu perpetuus Vicarius administrat verum etiam quando in commendam et ad tempus deinde a Tridentino in d. c. 15. interdictum ampliatur ad quodcumque beneficium simile aliud dissimile in ecclesia in qua pater et ad pensionem super paterno beneficio

263

in posterum obtinendam nam habitam ante
concilium ab eod. exigi et retineri posse cardinalium
congregatio declarauit et tandem reciprocas resignatio
nes in fauorem filiorum a parentibus factas improbat
concilium in d. c. 19. quae olim veluti suspectae de si
monia ab illis doctis fuerunt reprobatae. et docet
Rebuffus in concordatis R.ca de collatio nibus. & volumus.
fol. pro mutationes Nauarrus in M. c. 29. n.o 117. in de
fit nec pro pestimonium habere posse. in eccl.a in
qua pater qui benef.s reputentur. 1. fin. de successione pro
vendis in 6. vb. dominicus Tudent. n.o 13. c. 18. et
ita in Hispania semper in ttm. Consuevit dantrum
onere subsidij et excusati. vt adferunt Soto de iust.
lib. 10. q. 1. art. 1. Mandosius in reg. cancelariae de
annali. q. 12. n.o 3. et in tota eccl.a ita receptum.
ex motu proprio Pij Quinti Relato a Nauarro c. 29.
n.o 122. vnde cessat opinio illorum qui afirmant pres
timonia non esse benef.a quam refert Menochius
de arbitrarijs casu 201. n.o 96. Vnde magis stetorum
sum de an asensio excludanti in alio benef.o
distincto eiusd. eccl. in qua pater et non excludi
defendit Gomecius in d. reg. de annali. q. 21. d.m. i mo

excludi

Digani. & pensionibus q. 16. tunc recordia dii qd aut pensio datur pro stipendio temporali aut intuitu beneffi priori casu necesaria non est dispensatio ad hoc ut optinere posit posteriori vero sine ea obtinere non pot quia reputatur beneff. c. ad audientiam 2. & rescri pto c. nisi essent fi. eod. ——————— ~

3. relusio in filijs legitimus ante sacerdotium ha bitis interdictum cesat et inde ad oes ordines et quecumque beneffa admitti etiam in ecta in qua pater prbatr in c. ad hec c. ad auolendam & filijs pres biterorum. imo et ad paterna beneff. mediate non tamen immediate ne videatur succedi iure hereditario dicto c. et transmisa d. c. ad stirpandas d. c. dilectus generalle mente. 7. et a Trident.o quo ad eos nihil fuit in nouatum solum m. & rogarunt iuri antiquo quo ad filios ex fornicatio. natos ut adfirmit Naua d. n.o 117. optinet etiam hec relusio in filijs natis ex ma timonio putatiuo legitimo in terminis. c. ex te nore qui filij sint legitimi iuncta doctrina glo. in c. cum inhibitio § 1. verbo si ambo & clan destina desponsatione et coi quam resoluit Cob. in 4. 2. p.e c. 8. § 1. et Costa in c. si pater 2.a

parte

gta extrxorem. n. 19. ——— ———

A rebusfi in interdictum ad presbiterorum nepotes non extenditur et inde nepos recte potuit obtinere ness.^m ingeniu proxime fratris ministrauit qr nulla l. antigua vel nova id prohibuetur. vnde cum interdictum penale sit proprium casum excedere non debet neq ad alium atq similem in ra. porrigi debet. c. statu tam. de electione. lib. 6. l. qd vero. 13. ff. de legibus ita gta. in c. apostolica 24. l. Ioan. Andreas Cardinalis Ancarrang. d. c. ad stirpandas Vitam tenendum est quis ... imo ad nepotes interdictum extendi velit gta ... in d. c. ad stirpandas et ... ex Ant. de Vimula n. 7. Abb. ... eidem quorum arg. non obstat nempe qd filiorum appellatione nepotes comprehenduntur l. liberorum. 220. ff. de verborum sig. et ... sui inst. de hered. qua... dum qualitate. nam ea reg. non habet locum in ma teria hodiosa qualis est hec. nostra ex l. qd. si nepo tes. 6. ff. de testamentaria tutela et fin. inst. qui testa mento tutores dare possunt. docet Bart. in d. l. liberorum n. 9. Burgos de Paz in questionibus ci uilibus. q. 2. n. 94. et 99. Palaz. de maioratibus. 1. p. q. 15. n. 3. Pinelus in l. 1a. C. de bonis paternis 1. p. n. 69. ———

De praebendis et dignitatibus.

Ut dictum interdictum non obstinet in patre usque ad ascendente quia in eis nulla Reperitur prohibitio ita glo. in d. c. apostolica Joan. And. et com. in d. c. ex transmissa quod intentavit Gigans. 1. q. 86. in fine ad arg. quod in forma usque negando id singulari excludi presbiterorum filios a paternis beneficijs quis fateor aliqua singularia in eis iure nostro statuta esse, quod per professionem religionis irregularitas eius tollatur non potuit esse presbyter ex c. 1. de filijs presbiterorum item quod possessor beneficij ipso iure privatus non possit removeri absque eo quod citetur et audiatur c. 1. de praebendis. lib. 6. si manifestum sit presbiteri filium obtinere etiam paternas sine testium receptione et iudicij allegatione removetur c. qm. de filijs presbiterorum qui cessant omnia et solvitur 3m arg.m

Neque obstat 4.m quod res includit difficultatem prior est ex d. c. ex tenore 12. respondetur quod renuntiationem archidiaconatus de qua erat pure et simpliciter factam fuisse in manibus ordinarij ut ex pro hac dimittere notat ibi gloss. et com. et inde non probatur illum nepotem iure sanguinis succedisse

Fuchilla.

UVA.BHSC

\+ in archidiaconatu. Quod dumtaxat avunculo resigna-
te nepotem succederi in archidiaconatu nisi alter
utriusque habuisset literas apostolicas inde disputat
etc. post glossam an resignatio conditionalis in favo-
rem consanguinei vel amici valeat in quo verius est
coram Pontifice valere coram episcopo vero minime
ut late Reduanus de simonia mentali prima
parte c. 29. an. 2. ut late dicas in c. inter cetera
ra eod. ——— ~ ———
2° est ex d. c. fecisti resp. tamen tibi ex specialibus
pontificis privilegio licuisse archiepiscopo nomina-
re successorem et inde ibidem dicitur confirmationem
postea a Pontifice etc. postulandam quod de iure fieri
non poterat ita interpretanti illum textum Re-
duanus s. 2a p. c. 13. n. 26. Sacat lib. 2. maiorum
institutionum tit. 6. n. 409. ad cuius explicationem
meminisse oportebit duplicem esse ~~beneficiorum~~
coadiutoriam alteram videlicet temporalis est de qua
in c. grandi. de suplenda negligentia praelatorum
in 6. alteram vero est spiritualis et haec posterior
duplex est scilicet simplex iure Pontificio approbata
et utilis est quae pro tempore infirmitatis vel iusti
impedimenti datur de qua in c. de rectoribus et

in c.

in c. ex parte et in c. fin. de clerico aegrotant. c. unico
illo tit. in 6. et finito temp. vel impedimen
to cessat ex dictis iuribus. altera est perpetua ad
futuram successionem et hec iure nostro est improbata per
totum de clerico aegrotante et a Triden. sess.
25. c. 7. quia hereditariae successionis imaginem in bo
nis ecclesiae prae se fert et quia votum captandae morti
inducit sec. c. 2. de concess. praebendae in 6. et ita olim
cedi non solebat teste Cassiadoro decis. 2. n. 2. de consti
tutione spo. hodie vero ex magna causa a Pontifice ceditur
et in ea dispensatur. sic optime Host. in d. c. petisti et
gla. verbo praesentibus c. non autem c. qualiter eod. tit.
et qui qui autem coadiutor detur et reliqua de materia pete
a Selua de benef. 2. p. q. 4. n. 10. Sebastianus Medices
de casibus fortuitis q. 6. n. 13. Paulus Emilius decis. Ro
tae 127. cum 4. or sequentibus 1. p. Iacobus Puteus decis. Rotae
226. n. 13. lib. 1. Redoanus de 2. p. c. 18. n. 25. et
28. Thomas Campesius in tractatu de coadiutoribus
Episcoporum per totum ——————

3. d. ex d. non satis cum similibus resp. est optime
in elemosina elargienda quo casu proximioribus inci
pere charitatis ordo postulat c. caeterum. 86. d. dout
gla. fin. in d. c. 1. de cohabitatione clericorum in benefi
ciorum est collatione contra ipsum d. pr. namque gla.
in c. unico ut ecclesiastica benef. sine diminutione et
gla. in c. nemo de simonia sine diminutione existimant

simoniam esse. beneff.^m consanguineo conferre propter consanguinitatis. verius tamen est beneff.^a consanguineis dignis conferre licitum esse. indignis illicitum nedum ex eo tamen casu simoniam committit. quis mortaliter peccat. conferendo indignis et ratio est. quia in hoc casu non datur temporale pro spirituali ita D. tho. 2.2. q. 100. art.^o 9. Victoria de simonia an.^o 26. Soto et alij relati a Nauarro in M. c. 23. n.º 107. Pedrarius in 2. p.^e c. 13. n.º 14. et 3. p.^e c. 10. Cob. lib. 1. varia. c. 9. n.º 4. ut satisfacit arg.^o contrarijs ex d. c. vnico. et ex d. c. nemo et ex hoc intelligi debet tex. in c. eam te. de etate et qualitate. c. grauenimis sup. eod. et sic soluitur 4.^m

Neque obstat. ult.^m nam licet maior et minor verissime sint negamus tamen. ex eis concludi frustra in hoc tex. populi mentionem fieri siquidem temp.^e illius et multo post. laici ecclesias et beneff.^a occupabant propria auctoritate ut constat ex c. ad hec c. prohibemus. de decimis. c. consuluit de iure patronatus et inde oportuit populi mentionem fieri et cessat consequentia inde tamen. ex nostro tex. deducit eos hic. populi appellatione clerum contineri ita Abb. in nu. 1a et Anania hic felinus in c. ecclesia sancte Marie n. 69. de constitutionibus. secundum quos id verum est.

in materia fauorabili sicut in odiosa arg.º tx in c. si sent.ª de sent.ª exc. lib. 6. Respondetur cum Decio hic notabili. 1.º in quacumque dispositione quantumuis odiosa proportionabiliter vtrisque laicis scilicet et clericis denique proprie includi ex. §. pleuisitum inst.ª de iure nati neque obstat tx. in d. c. si sent.ª nam responsio Papam in eo tx. 2.ª probat proprietatem voluisse. vt interdicto populo clerus non comprehenderetur et ita fuisset efectum intentionis. non vero significationis ea quidem ratione ne clerici impediantur et equi diuina in quo publica vtilitas versatur. ex l. 1. §. huius studij ff. de iust. et iur. c. ius publicum 1. d.ª et sic soluitur arg.m et tx. ——

Sequitur tx in c. 2.º sub

Dotor. istorum titulo de praeuendis et dignitatibus. Fuchillay

Summa

Episcopus ordinans nihil habentem tenetur ei necessaria subministrare quod confirmatur ex c. epus. 4.º c. cum secundum apostolum. 16. c. tuis 1. 23. sub eod. c. si epus. 37. hoc titulo lib. 6. ——

Sed dubitandi rae. sic argo. ordinatus sine tto. vel absq. benis suspensus remanet ipso iure c. neminem c. sancto 4. 70. d. at hic ea pena non imponitr. go. d. tx.

In d. mo. vo. e. nostri tx. responsio desumpta ex corpore canonum hoc e. ex C. sic dicto. vt constat ex ipsis iur. scrip. erat. m. corpus canonum volumen quoddam antiquum vt erant conscripti canones. hoc modo non extet. vt patet ex summa e ex c. i. 19. d. verig hoc e. desumptum fuisse ex nouella 3. Iustiniani teste Cuiacio ibidem. e Anto. Augustino e Roncio in scholis ad hunc tx. in. i. collectione dubi dendi ratio e. hoc ita statutum fuisse ne clerici cogantr. mendicare in opprobium totius ordinis clericalis. c. diaconi § nunc autem. ps. mendicat 93. d.

Neq. obstat dubitandi ratio qr. iura illa obtinent qdo. ordinatus fuit in culpa noster vo. tx. qdo ordinator ita Antu. no. i. Imola 4. hoc resolutr. qr. etiam vt ordinator fuit in culpa obtinent illa iura vt constat ex d. c. neminem ps. in opprobium qre. verius dic iura illa correcta ee. hodie quo ad hanc penam ex d. c. cum sm. § hoc autem. vt latere materia nostri tx agendum. e. s. ta gla. fin. hic. Abb. Imola. Decius e alii e sic absolutr argm. d. tx.

Sequitur. explicandus tri
in. c. ratio nulla. 3o.
j. isto tto. de preque
dis e dignita
tibus.

Summa

Etsi bona quae communia sunt non potest quis tanquam propria vendicare. Et haec dubitandi ratio 1. sic arguitur bona intuitu ecclesiae adquisita ad ecclesiam pertinent et inde communia reputantur c. 1. 1. q. 1. vos c. cum in officiis de testamentis. Et de bonis mobilibus sic adquisitis ad pias causas ex vi consuetudinis pot. clericus testari c. relatum 2. prim. hic autem de testamentis ergo communia bona aliqua ratione privatis usibus aplicari possunt ——

2º sic etsi pauper tanquam proprios beneficiarius quibuslibet opressus suis creditoribus aplicat. tx difficilis in c. 2. de solutionibus in sexto. ergo dicendum nostrum tx ——— ~ ———

3º et ultimo sic quod communiter est meum c. l. servi electione § quia laico ff. de leg. 1º l. inter communis ff de servitutibus urbanorum. Et in re mea possum pro arbitrio disponere. l. in re mandata c. mandati c. audiendum de sepulturis. ergo et bona ecclesiae quae communia sunt propriis usibus aplicari recte poterunt. ——— ~ ———

In contrarium vero huius non obstantibus est nostri tx responsio cui varius casus fingitur primo quod hic quaesitum fuit an praedia ecclesiae prouendis unita possint privatis usibus aplicari et in haeredes transmitti et non posse tx respondet quia ratio nulla est. ita glossa fin. card. Imola et cum ex Decio hic n. 12. sin quo probatum usibus nostri tx. sumitur pro dominio et proprietate ut in l. donationes 32. § fin. praecipitur ff. de donat.

UVA.BHSC

p̄ diuinat nec literam sequit. qr. ex ipsius originali sūpse
undo. cstat. accipi p̄ simplici usu, ut in pu. inst. de usu
et habitatio. l. p̄ nemq. ff. illo tt.o item qr. indubitabilis
ē. cum hoc idem virtualiter decisum sit in. c. 1. ∫. eadem
qua rōe. est et alia interpretatio. sz. uerum tx. leg.
de rebus. eccl. non alienandis in quo sensu sumitur. in.
c. rōe nulla. 17. q. 4. vnde alij existimant hic dubita
tum fuisse an bona in titu eccl. adquisita que qui=
dem ultra necessaria ad clericorum sustentationem redundant
perum sunt. ex. c. fin. 16. q. 1. c. videntes. 12. q. 1. possint
clericorum usibus aplicari et non posse. tx. noster statuit qr.
ratio nulla. ett. ita Abb. hic n. 1. Naua. in Apologia
q. 1. cum duabus. segg. et ita noster. tx. conuenit tt. de re=
prendis sub quo iacet p̄ qr. diuinat. ita defendi potest si ad
sitas. tx. hunc fuisse desumptum ex registro Diui Gre=
gorij. lib. 11. epistola. 31. ex qua cstat Gregorium re=
prehendare quemd. Campaniz Epos. ob malam admi
nistrationem. et inter eos quemd. qui pecuniz quan=
titatem ad castri cstructionem relictam in publi
cam vtilitatem surripuit et p̄ prijs usibus applicauit
quo nomine reprehenditur qr. rōe nulla. ett. nec repu
nat qd. tx. a hanc facti speciem noster. tx. posit ma
nit tt. de reg. iuris. quam de reprendis. nam resp.

fatendo. nrũ tx. rationem generalem. ẽẽ. vere q̃
potuisse a Gregorio. 9. horum decretalium compilatore
ad nrum ttm. aplicari. qd. non percepit Ant.us Augustin.
in. 1.a collectio.e sup hoc tx. unde ipsemet Abb. et
cois. hic colligunt ex hoc. tx. licitum ẽẽ. in decisio
nibus causarum arguere per raem naturalem qd. idem probat
tx. in. c. 2.o requiris. 41. de appo. in fine. c. tuam nos. 11. v. b. Abb.
et felino. de. iu. iu. l. sive oportet. 15. §. sufficit ff. de excusa
tionibus tutorum et ad. hanc facti speciem duplex. ẽ. decidendi
rao prior destinata in unum usum non posse in alium
converti c.a disponentis voluntatem. l. legatum ff. de usufructu
legato. et lta. q.r. stringit de religiosis domibus. cum adductis a Dida
co Perez. tomo. 2. ordinam.ti col. 71. altera. ẽ. qd utilitas publi
ca praefertur privatae. c. q. de regularibus. c. bonum. ẽ. de postulat.
praelatorum. cum adductis ab Ipolito in praxi §. aggredior. n.
80. q.a merito omissa publica utilitate quae in bonis eccl.e et
beneficiis consistit. ex. l. prima §. huius studii ff. de iust. et iur.
non poterit quis ea bona propriis usibus aplicare qr. nulla
rao id permittit de. nrum tx. ———— ~

Neque obstat. 1.m ex. d. c. relatum. 2.o. ... hautz. ad cuius
explicationem. sciendum ẽ. contraversum esse. an clerici
possint libere testari de bonis in intuitu ecclesiae adqui
sitis stante consuetudine generali id sinendi
et posse probatur ex sequentibus. primo quia prohibi

tio.

UVA.BHSC

-tio testandi de huiusmodi bonis non iuris divini et humani esse videtur. dicto capite relatum. 2. in presenti statuimus dicto capite cum in officiis. ibi antiquis canonibus probum enim statuimus. e iuris novi inductivum 2. ptam in c. ut litigantes de off. ordinarii in 6. que consuetudine ex pluribus tolli potest et contra eamdem induci arg. c. fin. de consuetudine. 2. probatur ex extravaganti suscepti regiminis. de cum inquit de electione Ioannis. 22. ubi probatur consuetudo reservans fructus defuncto et idem fere in simili refert in c. presenti de preb. de off. ordinarii in 6. 8. ead. consuetudo iure Regio approbatur in l. 13. tit. 8. lib. 9. recop. et in utroque foro validam ee. docet Host. in c. fin. de peculio clericorum. et alii teste Iulio Claro lib. 3. sententiarum de testamento q. 21. in fine. Sarmiento de reditibus 2. p. c. 6. et 4. p. c. 1. n. 8. Rojas de successionibus ab intestato c. 34 n. 40. Simon. de pretii de inductis ultimarum volun-tatum lib. 1. solut. 4. n. 45. refert plures Columna de reditibus c. 36. et ex multis defendit Ioan. Gutierrez lib. 2. practicarum q. 114. et in optima q. Lasarte de gabelis c. 19. a n. 28. et ita verius et receptius e. quis viri plures doctissimi eam consuetudinem illicitam reputent et idem in foro conscientiae non ee. tutam ctendam inter quos fuit Host. in d. c. cum in off. 06. idem dicit Reb. n. 9. Nava in M. c. 25. n. 128. et idem de reditibus q. 3. n. ... de ll.

lusitana 313. n. 1. Salaçar de usu et consuetudine c. 3. n. 12. quorum praecipuum fundamentum est, quod consuetudo contraria iuri divino et naturali non valet. c. fin. de consuetudine at consuetudo lege videtur esse contraria iuri divino et naturali ut ostendit Nava. d. tract. q. 11. cum seqq. propterea quod lex naturalis et divina prohibet quem res alienas invito domino. Exodi c. 20. et habetur in 7. et 10. praecepto decalogi redditus autem beneficiorum qui supersunt non sunt proprij clericorum sed pauperum. c. fin. 16. q. 1. ergo de eis testari est disponere de rebus alienis et per consequens contra ius divinum. Nam ex supra dictis patet responsio negando imprimis prohibitionem hanc testandi esse iuris divini nam positivi iuris est verius est, ut supra dixi quia nullus est textus canonicus qui insinuet id esse iure divino prohibitum quinimo solum probant hoc esse sacris canonibus interdictum negamus item id quod Nava in suo argumento ostendit clericos non habere dominium horum bonorum autem verum sit eos dominium habere grestrictum quae restrictio ab ecclesia facta contraria consuetudine sublata est ut late resolutum fuit in c. 1. supra eod. ad 2m. argm. neque obstat textus in d. possunt autem ut approbatur consuetudo testandi de mobilibus in intuitu ecclesiae quaesitis dumtaxat ad piam causam ergo contrarium improbatur illa quae habet testari posse de

mobilibus in usus non pius nam tex ille approbat consuetudi
nem eo tempore vigentem non tamen damnat generalem
de qua agimus. ut recte adscribit Cob. d. n. 9 nec ipsi in hoc
aliquid inouatum est atividentur nam qd. in n.º 29. c. 1.
de reformat. decretum est. nec a clericis ex reditibus ecclesiae
consanguineos vel familiares augere studeant. non. l.
iustitiae. p charitatis respicit et eos ad monet ad id.
qd. ex debito charitatis et pietatis tenetur. ut constat
ex eod. decreto in. pri.º admonet ut interpretatur
Sarmiento. d. c. 6. n.º 15. sequutus a tom. Gutierez L. 1.
n.º 16. quo ad epos vero. ca. consuetudo non obtinet sed in eis
seruatur hodie ius directum de quo in d. c. cum in offi. et in
d. c. relatum. 2. cum aliis et inde testari non possunt de
adquisitis in tuitu ecclesiae ob sed Pape licentia extracta
dita ab Oldrado. c.º 294. quam refert dict.º lusita
na. c. 1. n.º 10. et eo iure utimur quae quidem licencia
sed arbitrio reditur ut d. plures. cam. regentes ad ipsis
sessionem eius docet quam resoluit Mendosius de sign
natura gratiae. §. licencia testandi neque expirat.
licet si Pontifex decedat re integra antequam tes
tamentum condat. quia gratia est. quae sedentis morte
non finitur. c. si super gratia. 9. de offi.º delegati in 6.

c. si cui nulla 36. de proquendis eod. lib. lx. 43. tauri et ita verig. e. teste sarmiento. d. c. 4. nº. 3. Antº. Gabriel. tomo. 3. eum tt.º de proquendis. relud. 1. Gutierrez. 1. lib. 2. q. 79. tandem non spirat ex licentia edito 1. testamento p. proquendis. et ultimum teste sarmiento. d. c. 4. nº. 3. Tello in l. 4. tauri nº. 3. Naua. d. tt.ª q. 3. monitio 9. simon de Praetis. 1. lib. 2. solutione. 4. nº. 4. quia licentia xª. iuris regul. e. regulanda sm. quas voluntas ult.ª deambulatoria. eº mutabilis usq. ad mortem. ... 3. ff. de adimendis legatis. l. siqs in pro testamenti. 22. et leg. 3. Neq. obstat. reg.ª legis vum q. hoc sermone ff. de proba. sig.e et. c. non pot. 21. pro. illud. de proquendis. lib. 6. qa non obtinet nisi in casu quo primq. actus validus. e. et aliquo. produxit efectum teste Nauarro. d. monitio. 9. nº. 3. et inde cum testamentum morte confirmetur ex. c. cum marte de celebratio. missar. relinquitur licentiam testandi de testam. valido ad. ar ci piendam et ita verius. e. quis contradicant Dueg. Tha que lus et Alij relati a Mendoslio. s. et sic soluitr primum arg.m ——— ~ ———

Neq. obstat. 2m. ex. d. c. 2. qd difficile. e. et inde veria inteligitr.

inteligitur. tota 3. difficultas cesat si solum reditibus
illius rex referas id quantus proprios patrimonij eiusdem
clerici non vero ad reditus sui beneff. ita Ant. n.º 13. Abb.
12. idem. sed defendi non pot. quia rationes sensum. et ille
non fervizet de dubio sed vulgatam .l. quum tabeoff. de
carboniano edicto. unde idem Abb. sic existimat ex-
equtionem in eo rex factam fuisse in reditibus bene-
ficiorum. ex speciali Pontificis indulgentia qua
rat. in exemplum trahi non debet x. l. quum ius sin-
gulare. ff. de legibus. Quicit quia pontifex simpliciter
ei respondere censetur x.ª glam receptam in c. consulta-
tioni. de temporibus ordinationum. quae omissis varijs
interpretationibus relatis a Columna sic c. 24. n. 9.
quo constituit beneficiarium facere fructus beneff. suos
ut refo la tum. e. in c. 1. sic ad 2.m et inde sumptibus
de licito sequestrari possunt. c. 2. de sequestratione poss.
t. clim. 29. de rescriptis ita quod possessus debitor pot.
in illis fieri executio et creditoribus possunt applicari
ut docent Abb. n.º 12. et ceti. in eod. c. 2. post glam
t. sbo creditibus quod verum est dum modo prius
fiat excussio in alijs bonis quae deficientibus fieri pot
in beneficiorum redit. ut ex speculatore tradit Iass.
in l. a modis ff. de re iudicata. n.º 2. et ita praxis obs-
servat quis tradi cant Card. Alex.m et Imola. d. c. 2

vn^e. beneficiarij. hodie que alieno obprasso reditus benefi. subtrahuntur. et creditoribus adiudicantur ad. debiti quantitatem, sin. eorum anterioritatem diminuta... [illegible] congrua portione vn^e. sibi et familie consulat. vn non debet excuiari neque in carcerem detrudi vt late tradit Cob. lib. 2. variar. c. 1. n°. 9. Perez. tomo. 1°. ordinamenti. col. 107. Ioan. Gutierrez de iuram^to. confirmatorio. 1. p^e. c. 17. n°. 17. et ita cautum. est in Salmanticensi ex constitutione. q. sinodali sub. tit^o. de iudicijs. et sic soluitur. 2^m. arg^m.

Neque obstat. vlt^m. quia pro solutione distingue aut res est. com. pluribus. vt vniuersitati. aut vt singulis. primo casu non pot. dici meum proprie quod communiter alijs est. l. in tantum § vniuersitatis. ff. de rerum diuisione. § vniuersitatis instit. illo tit^o. et sic hoc § quia communiter ff. de iure vocando tradit Cob. c. 18. practicar. n. 4. 2°. casu aut agitur de dispositione et alienatione totius aut partis aliquis. 1. casu quod com. est. non pot. dici proprie meum ex Bart. recepto in d. § labeo nisi sit Princeps. qui rem suam sibi cum alijs pot alienare. l. 2. C. de com. rerum alienat^e. 2°. casu recte dici pot. mea res que est. mihi cum alijs com. non quidem simpliciter sed respectu mee partis. l. falso. C. de com. rerum alienat^e. et in hoc casu est. vera maior nri arg. in alijs v. dispositionibus citra alienationem quilibet pot vti re com. ad vsus

destinatum ex Baldo in l. sancimus § ult. ff. com. dividundo Ant.º Gomez t.º 1. c. 3. n.º 14. quoad usum v.º non destinatum potior est conditio possidentis ex d. reg.ª in re com. cum similibus. ita Bart. in d. l. labeo. Jason in l. 1. n.º 15. C. qui testamentum facere possunt. Abb. n.º 2. Ancaranus Imola Anania et Decius ut n.º 4. et ita cessat minor cum consequentia solutusque arg.m et tx.

Ad tx. in c. epus. 4.º

Summa

Ordinans aliquem sine beneficij vel patrimonij titulo tenetur ei providere donec titulum consequatur decidendi rao et arg.ª contra hunc tx. petenda sunt ex his quae dicas in c. cum sec. Apostolum. sub eod.

Ad tx. in c. 92. in tantum. 9.

Summa.

Non debent epi promittere plura litteratum beneficiorum decidendi rao et arg.ª repetenda sunt ex his quae dicas in c. de multa. sub eod.

Sequitur tx in c. cum te neamur. 6. in ordine sub isto tit.º de praebendis

etc.ª

Summa

Ad mandatum Papę non tenetur quis prouidere illi qui benefficium in literis tacuit. vel cui sine scandalo prouide ri non potest. ——— ~ ———

Pro dubitandi ratione 1.° sic argumentatur. l. diuina & naturalis supe rioribus obtemperare necesse est. ita ex Beati Petri & Pauli authoritate refertur in c. magnum. 11. q. 1. quia superioribus obtemperare est ipsi Deo obtemperare c. qui uult. 8. d. inde a superiorum preceptis maxime Pontificis recedere impium est & non decet. c. preceptis 11. d. c. si dominus. c. Iulianus. ci qui resistit. 11. q. 3. et si dura et aspera sint. c. in memoriam. 19. d. quinimo et si in iusta sint. c. pastoralis. 28. § quia vero de officio delegati adeo vt etiam in casu quo sumus in dubio an manda tum sit iustum vel iniustum est obtemperandum c. quod culpatur. 23. q. 1. alias non obtemperans punitur vt ex diuina authoritate refertur in c. 2. de maiorit. & obedientia & rursus propter inobedientiam redarguitur vt in c. prudentiam. 21. § adijcimus de officio delegati. at in hoc textu de Pontificis mandato constat quod sine vlla exqusitione exequendum erat ——— ~ ———

2.° sic. Papę mandatis non obtemperare graue pecca tum est c. sciendum. 8. q. 1. d. c. si dominus. cum citatis ad 1.m

UVA.BHSC

d. ob vitandum scandalum peccatum omitti non debet. q. 2. et novi operis c. qui scandalizaverit § et reg. iuris. c. qui inquisitioni. 44. de sent. exc. ergo mandati apostolici executio propter scandalum imminens differenda non est.

in primo v. his non obstantibus est [illegible] Alexandri 3. decis. ad aliam decidendi rationem est sciendum quod illam divina et naturali lex superiorum praeceptis esse obtemperandum limitari eo casu quo mandatum insolitam continet causam et ex eo iudicis animum turbat nam tunc impune licet non obtemperare et superiorum consulere ex tex. celebri in c. si quando 5. et rescriptis quod ob mandatum insolitum falsum praesumitur. et de rescriptis c. quam gravi et crimine falsi. cuius tex generaliter decisio ad duas species reducitur. et correspondentis species et scandala. inde cum duas habeat partes duplici indiget decidendi ratione. prioris est ratio. nam in rescriptorum tractatu illud certissimum est. rescriptum contra ius ... gratiosum ad beneficium ipso iure nullum esse, in quo iura et interpretes conveniunt ad literam quod iustitiae dicitur mero iure valere ... ex cap. et q. seniam [illegible] sit interpretes ... in c. si aut. 9. et in c. plerumque 23. et rescriptis ut docet

gta. in. c. ad audientiam pro initium de rescrip
tis. cuius ex felino. d. nº. 22. Joann. allegatione
12. et 28. Graciano. reg. 229. n. 1. et reg. 409. n. 9.
Jacobo de Puteo decis. 379. lib. 2. et 3º plures
defendit Menochio de arbitrarijs. casu. 201. n. 3.
surreptitium vero dicitur illud quoties in impetratione
qui tacuit benefficium vel dignitatem vel illud quod si
expressum fuisset rescriptum denegaretur vel Pon
tifex difficilior redderetur ad concedendum ex. tex.
capitali in. c. super literis. 20. de rescriptis cum
quis impetrans tacuit benefficium quod obtinebat tacuerit
et ita surreptionem miserit licet rescripto gra
tioso et ex ea rescriptum ipso iure nullum sit
merito impune licuit eidem non aliud tempo
rari ~ Alterius partis decidendi ratio co
ligitur ex vulgari regula quae habet ob vitandum
scandalum plurissime iuris rigorem temperari et ab
ipsius regula recedi ut videmus in te multitudine de
linquentium in. c. ut constitueretur 90. d. c. latores
de clerico excomunicato et in specie c. nihil de praes
criptionibus. ubi ob scandalum differtur repetitio
bonorum eius. ad tempus item et praedicatio Evan
gelij in. c. Deus qui de vita et honestate clericorum
item in specie c. 2. ubi sup eo de novi operis nun
ciatione c. nisi cum pridem de renunciatione c. 3. de
iure patronatus. et in. 33. casibus congestis a felino.

UVA.BHSC

in. d. e nihil. n.º 2. Cob. in reg. peccatum inspi. n.º 4. Menochius de recuperanda remedio. 1. an. 290. unde si scandalum imminens vitare unicuique ex charitate oportet a fortiori iudicibus et praelatis qui ex officio Reip. tranquilitati consulere pertinet. l. congruissimum. 17. ff. de usufructu eumadeunt. ut in eius proposito a Menochio. d. tit.º in praelu dijs n.º 24. et a Delaek. de maiora tibus 3. p. c. 96. n.º 8. a Serafino privilegio iuramenti. 132. n.º 47. qua ratione merito tamen statuitur. et possit iudicem mandato Apostolico non obtemperare ut in ipsius executione scandalum vel simile imminere appareret et ad hoc numerum cum glossa pen. celebrem dicunt Panormitanus Imola et Decius hic Palacios Rubios de beneficijs vacantibus in curia § 1. col. 4. Menochius de arbitrarijs casu 361. et idem d. remedio. 1. n.º 299 et lib. 2. de praesumptionibus praesumpt.ª 9. et Covarrubias Decianus n.º 14 et 72. volumine 3. et huic rationi decidendi fortiter repugnat ob vitandum scandalum mortale non est omitendum ad non obtemperando Pontifici mittit ut ad 2.m probatur cui argumento in ipsius resolutione satis facies.

Hijs sic constitutis non obstant in .d.m aducta pro dubitandi ratione. non 1.º quod difficile est praesumpti

resp. litt.ª distingue aut. m. his qui huiusmodi mandata seu rescripta diriguntur. nullam habet rationem seu causam iuridicam non implendi et tunc sine dubio adimplere tenetur sic obtinet arg.m et idem erit ubi clare constat de Principis seu superioris voluntate nam tunc similiter obtemperandum. et ut si l. facie mandatum durum seu asperum ee. videatur. arg.o l. si prosexit. 12. p.o Durum de ff. qui et a qq. sic procedit tx. in d. c. in memoriam c. si quando de rescriptis in i. p.e ut gta fin. et Imola n.o 2. si aut. his qui huiusmodi mandatum dirigitur iustam habet rationem vel causam. non adimplendi quam in sua responsione exprimit secure pot. secundam spectare iussionem et hoc voluit nos tx. b. aequanimiter sustinemus et d. c. si quando in fine. b. patienter sustinebimus conducit. tx. in c. fin. de clericis non residentibus. ita gta hic et gta pro bo rationabilem et pro bo patienter et gta fin. in d. c. si quando et gta in aut.o de mandatis Principum. §. deinde pro bo nuncias collat.e 3. qui hic et Decius. d. c. si quando n.o 2. et b. Pisa. n.o w. sob. d. reg.a peccatum i. p. in pr. n.o 4. col. 3. quo fit ut si Papa iubeat provideri de benef.o ecclesiastico alias habenti sufficiens beneff.m nulla in literis de eo facta mentione secure poterit executor supersedere et 2. expectare

iussionem, quae ex iusta causa iura Pontificio ussta
ta hoc facit ex c. ad aures 8. c. cum adeo 17.
c. ad audientiam 31. de rescriptis ubi d. impetran
tem huiusmodi benef.m virtute alicuius mandati obs
tat exceptio quod habebat impetrans benef.m iam
primam et eodem hic adeo quod etsi 1.m benef.m
esset simplex et modicum et insufficiens ad congruam
sustentationem adhuc illius fieri debet mentionem
impetratione ex c. si motu proprio 23. de praebendis
lib. 6. ita glossa hic. et Rebuffus 2. volum. ex Abb.e n.o 3.
Immo a Decio hic nec repugnat ner. tex. primo
de sustentari ut loqui videtur in casu dumtaxat
quo quis habebat benef.m sufficiens ad alimonia
nam ubi quod de iure antiquo decretalium non erat
necessario facienda mentio prioris benef.i in impe
trat.e 2.i quando 1.m sufficiens non erat ad congruam susti
tationem ut deprehenditur ex nostro tex. et clarius ex
eius integra relata ab Ant. Augustino 1. collectione
decretalium c. 8. huius tit. in quam rem facit quod
unum non sufficit non est peccatum aliud retinere
ex Abb.e recepto in c. cum iam dudum n.o 9.
et eod. Soto de iust.a lib. 3. q. 6. art. 3. col. 6. nec
repugnat tex. in c. si proponente 42. de rescriptis nam
ibi impetratio censetur nulla non quia impetrans

tacuit .i.m beneff.m quia fraudulenter falsum ex
pressit nempe se nullum habere beneff.m unde suc
cedit reg.a lx. ind. c. sup. literis. 20. quod ut emendax
precatori cavere debet impetrati neque etiam obstat
text. in. d. c. si motu proprio nam iure novo id fuit sic
statutum ut patet ex verbo volumus. quod iuris novi
e inductiuum text. glossam fin. in. c. cum. i. de rescript.
mutat.e idque merito sic statutum fuit ut vitarentur
lites quae sup. eo art.o antiquitus erant cum ... an
l.m beneff.m tacitum in impetratione. 2.e esset insuffi
cient nec ne et inde an impetratio 2.a surrepti
tia esset et nulla. inde etiam fit quod si Pontifex
iubeat providere de beneff.o ecclesiastico alicui indig
no cui sine scandalo obediri non pot. spectanda est
conclusio ex ca. ... iure nro fundata ut dixi ad
rationem decidendi quae omnia obtinent eo casu quo sumus
in dubio quia non constat de Pontificis voluntate
quod autem si nobis de ea constet quia in rescripto dicit
non obstante quocumque scandalo in quo distin
gue. nam si factum sit tale quod fieri possit sine pecca
to tunc etsi durum sit obtemperandum est sic procedit text.
in. d. c. in memoriam quod si sine peccato adimpleri non
possit etsi constet de voluntate superioris non est ob
temperandum ut post Innocencium tradit Abbas n. 2

De præuendis et dignitatibus

Fuchilla.

Imola et Dnus. hic ras est qr. potius Deo quam homini
bus. obedire tenemur. d.c. si dni. cum similibus. et qr. Papa
non est tributa potestas peccandi, sed ligandi et iuste solvendi. c.
1. 45. di. et si dominum fuerit erraret. c. sunt quidam. 25. q. 1. tradit D.
thomas. 2a. 2æ. q. 104. art. 9. Palacios Rubios sed 4. 4. unde si iubeat
provideri de beneficio alicui notorio indigno ita qd. salua scientia
illud non pot. obtinere eidem non est obtemperandum ita Ioan.
Andreas. in. d. c. cum adeo ut Abb. n. 4. idem Abb. hic n. 2.
coll. ex Felino in. c. fin. n. 30. de præsumptionibus. in qua
specie statutum est remedium rescribendi et supplicandi Pon
tifici ex. d. c. si qdo. Azor. sm. Cardi. 5. q. 1. ad pretextum in praxi
qd. ut scribit Papæ ad ipsum instruendum non incurrit
censuras præscriptas in literis Apostolicis si non obtempe
rantes eum rescriptio et supplicatio legis autoritate fiat
ex d.c. si qdo. ut not. Abb. n. 2. et Ripa. 17. Dante
ex. d. c. si qdo. ut not. Abb. n. 2. et Palacios Rubios sed 4. 4. quem.
cos Ancarang. cons. 240. n. 9. Palacio Rubios sed 4. 4. quem m.
defendi pot. praxis Hispaniæ in supremo consilio senatus soli
tu retinendi literas Apostolicas teste Cob. c. 39. practicarum unde
fit iudicem interim celebrantem non esse irregularem
nam. lz. dubius de excommunicato celebrans irregularis sit. c. illud
de clerico excommunicato in hoc. tz. casu non dubius sed exemplo habenti
eo. consilii credulus autoritate d. c. si qdo. celebrat sicut
ait. tx. in. c. inquisitioni 44. de sententia ex. qd. verum
etsi Pontifex postea iubeat ut non obstante ea eadem
placeat de. qtam pen. in. c. 2. de sententia excommunicationis lib. 6.

cõis ex Navarro in c. cum contingat de rescriptis remedio 3. n. 7. ceterum si Pontifex declaret eam fuisse temerariam penas incurrentes ex d. c. si quo. 6. Rationabilem eam pretendas

———

Nec etiam obstat tex in argum. adductus in d. 4. q. 5. nam respondeo ideo teneri ordinarium exequi sententiam de qua postquam scit esse iniustam quia sententia illa aparenter iusta erat et iuris presumptionem pro se habebat cum transierit in rem iudicatam et ita vitium iniustitiae remissum erat ex tacito consensu condemnati qui ab eo non appelauit per tempus a lege statutum argum. legis fin. C. ut lite pendente. l. ab eo. C. quemodo et quando iudex. ita praesensit glossa magna in d. 4. q. 5. Innocentius. ubi n. 2. Imola 28. Dr. baltius 9. felinus 17. eodem. Deffendi non potest primo quia tex ille non fundatur in eo quod sententia lata fuerit per iur litigatorem neque in eo quod transierit in rem iudicatam sed in ratione eodem expressa quia scientia non cognitio. ett. 2o. quia ita demum ordinarius exequi tenetur si apud eum eficere non possit ut illum ab eo onere absoluat sed si sententia transacta erat in rem iudicatam ut cõis ait. iustum erat eam executioni mandare et inde instare non debebat ut ab illo onere eum absolueret quae ad illius tex interpretationem sciendum est regulam esse non debere quem se intromittere circa rem de qua non cognouit. l. de quare. 74. in princ. ff. de iudiciis. l. 2. C. de seruis ex breui loco recitandis simpliciter autem stat aliquem cognoscere scientia ut Doctor circa ea quae in confessione sacramentali detecta fuer

vt iudex circa ea quæ cognouit. sm. allegata est. fa
ta vt priuatus circa ea quæ cognouit per aliquem sensum
corporeum extraiudicialiter et nõ in ssessione sacra
mentali ita Ioan. Andreas ad speculum tt.º de dispu
tat.º et allegat.º §. satisdare. n.º 13. idem Ioan. Andreas
Baldus. n.º 3. Abb. 4. in c. si sacerdos de off.º ordinarij
per tex. t. Abb. n.º 8. Imola 31. in d. §. qr. v.º ex quo infert
te fit vt vnusquisque sequi teneatur scientiam conscien
dentem off.º quod exercet hoc sit præmisso fuit lis. e
illius §. sensus nam quando ordinarius scit sententiam dele
gati ee. iniustam aut scit vt persona publica aut vt
priuata nõ vt publica qr. sibi nõ cognitio fuit
demandata vt eidem cum probatur q.º vt priuata quod hanc
nõ tenetur sequi executor agat personam publicam contra
ur sententiam hæc vt priuatus sciat ee. iniustam et
hoc ē. quod voluit Innocentius 3. in eo §. vnde in praxi
deducer iudicem iudicare debere sm allegata et probata
etsi vt priuatus sciat d.m eius quod probatum ē. negata
probo tenetur in d. §. qr. v.º per tex. t. gla. i. in l. illicita
tas. §. veritas per tex. t. ff. de off.º præsidis cois teste
Cob. lib. 1. variar. cap. 1. n.º 6. Pinelo in l. 2. C
de rescindenda 3. p.e c. 3. n.º 33. Ioan. Gracianus reg.
294. Soto lib. 5. de iust.ª q.e 4. art.º 2. col. 8. Mascardus
de probat. tomo. 2. conclus.e 990. vt varia remedia
tradunt

qq consuli possit iudici in hac specie et sic solutis 1.m arg.m ~. Neque obstat 2m. qd difficile e. ad cuius explicationem constitutio minorum arg. verissimam. ee. scandali occasione no ee. mortaliter peccandum eo ut habere interpretationem ut citra peccatum pro vitando scandalo a iuris cois regulis recedi possit ut probat. tx. in. c. inter fra. 11. q. 3. c. 2. de novi operis d. c. nisi cum pridem post. nisi q grave et e. ex pla citum teste Lob. d. reg.a peccatum in pr.o n.o 9. Ma nochio d. remedio. 1. n.o 290. et xa. hec intelliges que tradit gta. in d. reg.a qui scandalicauerit ut. sq. veritas bone vite omitti no possit pp. scandalum debet. n. referri ad ea que sunt necessaria ad salutem eternam et ita vera e. ex. D. thoma. 2. 2e. q. 43. art.o 7. Durandus. in 4.o d. 38. q. 4. nam si omitteretur pp scandalum mortale esset sic. et. veritas iustitie et doctrine qd illa gta dixerit nunquam e. postermitenda ob scandalum qr. nec iustitiam no fa cere neque falsum docere licet d. D. tho. s.a ad. 2.m quis ex ea excessu mortali aliquo iuris rigore dimittatur. ut in exemplis dd. qq ad ratem decidendi et in magnatib. dignis morte si scandalum immi neat ex Paludano. d. d. 38. q. 6. art.o 3. facit lex si quis filio. C. 9. hi autem. post. nisi forte ff. de iniusto rupto. lex si vindicari. C. de penis. c. cum apud 11. q. 3. at nunquam licebit innocentem damnare

pro vitando tumultu ex Bart. in l. qui eadem ff. de
sicariis receptio ab Ypolito b. n. 2. vnde interpretor
tex. in d. c. 2. de praescriptionibus vt quis praelatus
tentatur bona ecclesiae repetere et si immineat scandalum
c. in canonibus 16 q. 1 recte ibi. pot differre ad tempus
bonorum repetitionem propter scandalum pusillorum orttum
non ex malitia sed ex ignorantia vt in d. c. 2. vbi
abb. n. 4. sicque procedit tex. in d. c. Deus qui quod non
recepit Caietanus d. q. 43. art. 1. dum afirmat pe
ccatum mortale omitti in specie d. c. 2. qr. bonum
iustitiae omititur sed cum cum mortale sit bona
ecclesiae amittere nam si cum iudicio adeptas in eo
tex non probatur amitti posse propter scandalum cum id
mortale sit sed tantum probat tex. ille differri re
petitionem propter scandalum in quo nullum adest
peccatum cum scandali ocasione. excusetur praelatus
quarum commisum e. ti. ob arcendum scandalum
differre apostolici mandati executionem et iuste quidem
nam sicuti ex stemptu non obtemperare impium e
sic ex iusta ca. differre permissum sicque distinguenda e maior
ior nostrae argumentationis et inde cessat consequentia et ab
soluitur argumentum et tex. —— ~

Sequitur tex in c. referente. 7.

~ Summa ~

Habens duas eccl(esi)as alteram eligere alteram dimittere p(ote)st lit. decidendi ra(ti)o et arg(ument)o petenda sunt ex hijs quae dicu(n)tur in c. de multa § sed. ——— ~ ———

Ceterum s(ecundu)m literam tx. sequ(untu)r medij in lingua et 1.o exco(mmunicatio) quod ius instituendi et destituendi in beneficio ad episcopum dioecesanum p(er)tinet no(n) aut(em) ad archidiaconum c. nullus 16. q. 7. c. cum satis de off. archidiaconi iubat tx. in c. commu(ni)cari lis 16. q. 7. c. 1. nouerint. 10. q. 1. c. cum ex iniuncto in fine de haereticis c. 3. de institutionibus. ad archidiacono(m) spectare huiusmodi ius ex tx litera constat quod no(n) recte ———

2.o sic archidiaconus excomicare no(n) p(ote)st. tx. in c. archidiacono. 9. de off. archidiaconi at h(ic) excomunicationis sententiam p(ro)tulit quod male. ——— ~ ———

3.o sic omisso medio appellatio interponi no(n) p(ote)st quo appellatur ad inferiorem a Principe c. dilecti 66. de app. c. ad Romanam. 1. et 2. 2. q. 6. iubat. reg.a legis imperatorem ff. de app. at in hoc tx id p(er)mittitur quia appellatum fuit ab Archidiacono ad Archiep(iscop)um omisso ep(iscop)o ut ex tx. constat quod minus bene ———

4.o et ult.o sic spoliato a iudice no(n) competit restitutio c. in literis c. qm. de filijs presbiterorum c. si sisterit. 12. in. 1. p.e de accusationibus. at h(ic) archidiaconus

tanquam iudex spoliauit vt ex litera patet quod non po
tuit fieri restitutio ab archiepo.

In 2m. vero hijs non obstantibus c. Alexandri 3. dest.
ti. nec obstant in 2m. aducta nam 1m. quod vssp. veri
ssimum ee. archidiaconum iure com. sup duobus dum
taxat fundare intentionem suam nempe super ex
amine ordinandorum et institutione corporali benefi
ciorum. sui archidiaconatus ex c. ad hec. vbi Ioan. Andreas
et Ant. de off. archidiaconi Abb. n. 21. vol. 1. Decij. in c.
super eo col. fin. de off. delegati et inde beneficiorum collatio.
epo et non archidiaconi pertinere probatur in d. c. 1. et in d. c. no
uerint ceterum de iure speciali, et ex priuilegio vel consue
tudine prescripta huiusmodi ius archidiaconis competere
potest sic procedit nec text. sm. gtam Abb. et Imolam
hic gta fin. et com. in c. accedentibus. de excessibus prae
latorum com. ex felino in c. auditis n. 18. de prescript.
pro tex. et Baldus 1. p. quinta principali q. 11. Sarri.
lib. 3. selectarum c. 3. quae resolutio hodie non procedit in
causis matrimonialibus et criminalibus in quibus inferior
praelatus vendicare non potest iurisdictionem contra ipsum
etiam stante consuetudine ex Tridentinum. ses. 24. c. 20.
et ses. 24. c. 14. quod verum est in consuetudine ordinaria
non autem in immemoriali quia hec etiam sublata consue
tudine ex clausula generali exclusam non censetur

sine exprimatur ut docet celebris glossa in auth. ut de
ceteris commutationes sibi praescript. aeoi recepta
teste Padilla in l. 2. C. de servitutibus n. 29. Meno
chio. n. 43. n. 7. vol. 1. et inde quoties Tridentinum
vult excludere immemorialem nominatim id ex
primit ut constat s. 7. c. 8. et s. 21. c. 3. 8. et 9. et s. 23.
c. 19. et ita Romae declaratum fuit a Cardinalium congre
gatione in favorem Archidiaconi Ovetensis contra episcopum
et sic solutur 1m ~

Nec obstat 2m in quo longa est altercatio an archidia
conus excommunicare possit ut constat ex glossa quae ad partes disputat
in c. cum in cunctis §. inferiora de elect. ubi communis doctorum
omissis textus dicit archidiaconum de iure communi excommunicare non
posse. quia ut proxime dixi in duobus dumtaxat fundat
suam intentionem sic procedit textus in d. c. archidia
conus ceterum de consuetudine excommunicare recte potest sic
obtinet. nec textus et caput 1m de eo qui furtive ordi
nes suscepit ubi Abb. ita resolvit qua interpretatione
retenta gravis insurgit difficultas quo iure valuit excommuni
catio ibi lata ab Archidiacono post appellationem
ab eo interpositam ad archiepiscopum contra reg. textus in c.
cum contingat 36. de off. delegati c. per nos. 40. de sent.
exc. c. pastoralis 53. §. verum de app. c. solet de

senia. exc. lib. 6. ress.º 3. cum gla. 2. hic erat valui
sse. qr. temp.e quo fuit lata iam erat finita appellatio
restitutionem Ioannis factam P. defendino pot.
qr ex originali huius tx. relato 3. tomo conciliorum post
concilium lateranense. ingestis Alexandri 3.i constat.
excomicationem in hoc. tx. latam fuisse ab archiepo.
iudice ex instantia. ad ipsius Ioannem et non ab Archi
diacono et qd. eo temp.e pendebat appellatio interposita
Bendisalvo ~~et quae cavetur~~ ad Papam super art.º resti
tutionis poss.ii et ita adhuc viget difficultas secundo
literam concilii lateranensis et nõ bulgarem huius tx.
quomodo potuit valere sentia exc. lata ab archiepo.
pendente appellatione ad Papam quae difficultas ex
eo augetur nam senia restitutionis prolata ab archie-
piscopo fuit quasi diffinitiva et inde appellatio
ab interposita tanquam a diffinitiva habuita
pi. utrumque efectum devolutivum scilicet et suspen
sivum ex gla. 1. in fine in. c. 1. de ca. poss. aoi re
cepta ex sob. c. 23. practicarum n. 2. qu. iudicio
valuisse excomicationem in hoc. tx latam pendente apelat.e
qr. lata fuit super art.º distincto appellationis scilicet super propria
tate et super art.º pendente in favorem appellationis in
quo art.º et sic distincto nõ mansit suspensa iurisdictio

vt in c. ad hæc. 6. c. cum teneamur 17. c. Ipso fuit 24. de app. et sic soluitur 2. argum.

Nec obstat 3.m cui satisfacit glossa 2. hic dicens rationem consuetudinis valuisse talem appellationem omisso medio prout dicunt fere omnes Abbatem hic fere quem dispensatione valuit nempe quia non fuit opposita exceptio quod ante eum docuit glossa in d. c. dilecti. coll. ex Lob. c. 4. praticarum n.o 9. sed defendi non potest quia verius est appellationem in hac specie interpositam omisso medio esse nullam ipso iure etiam Bart in l. 1. d. si quis n.o 2. ff. de app. Decius d. c. dilecti n.o 3. et idem hic in fine post ea in c. 1. de foro competenti lib. 6. ubi expartium consensu fieri non potest vt his qui iudex est non cognoscat neque obstat si dixeris talem illum loqui in causa principali quia illius ratione militat etiam in causa appellationis in qua etiam de causa principali cognoscitur c. vt debitus de appellationibus et sicuti in principali non possunt partes detrahere iurisdictionem habenti ita neque in causa appellationis vnde non tamen magis conuenit glossa interpretatio nempe consuetudine præscripta illius metropolitis Remensis ita receptum esse. nec diuinare videtur glossa quia ita fere in eo Archiepiscopi seu patet testis. Hostiensis hic et

constat ex d. c. 7. fi.

 Frechillas:

286

constat ex d. c. 2. §. 1. de præbendis lib. 6. vnde cum
verba d. cod. archiepiscopatu loquatur ecclesiasti-
neri pot. et sic soluitur 3m ~
Resp. obstat 4m quia eius resolutione distinguendum
aut iudex spoliat cum causæ cognitione aut iuris
ordine seruato aut vero extraiudicialiter et de
facto. 1o. casu spoliatus non restituitur statim ut
docet glo. fin. in c. præsentium. 7. q. 1. Decius
n.o 2. late Menochius de recuperanda remedio
2. et n.o 13. et remedio fin. n.o 38. ratio est nam
pro iudice præsumitur quod iuris ordine serua-
to procedit l. 2. C. de off.o ciuilium iudicum
c. bonæ §. porro c. in præsentia de renunciatione
atque ita qui in hac specie contendit se a iudice
spoliatum et agit interdicto vnde vi c. pos-
sessorio recuperandæ non restituitur ante omnia cum
ei obstet iuris præsumptio c. capitulum de
decimas de restitutione spo. lib. 6 et debet im-
primis probare se iniuste fuisse spoliatum vt
docet Decius n.o 449. præsumptio enim iuris pro iudice
transfert onus probandi in aduersarium teste Cobb.
lib. 2o. variorum c. 6. sic obtinet argumentum l. Poste-
riori vero casu spoliatus ante omnia restituitur quia

hinc. nõ ut iudex p ut privatus spoliarẽ
fẽr & inde spẽo nõ ẽ. presumptio. l. memi
nerint. C. unde vi. c. sequente de restitut.
spo. d. c. si contiterit in. 2. pe. tradit Panor
mi tang. in. c. cum cã notabili 4º. de off.º de
legati Borgogning. d. c. sequente nº. 4. ac p
consequens impune eidem hoc casu restitui pot
l. humanum. C. de iur. fisci lib. 10 sic obtinet
ner tx. in. 9. specie. in duobꝫ peccavit Archi
diaconꝰ de quo hic teste Inocencio & Imola
nº. 2. 1º. in eo qd nõ dedit electionem ipsi Iz
ami. 2º. in eo qd de facto ipsum spoliavit
sine iuris ordine & inde merito fuit restitutꝰ
qd. idem erit ubi iudex iudici pcedit de facto
tꝫ. sine citatione & iurisdictione spoliat nãꝫ
tunc spoliatus restitui debet ex. d. c. si contiterit
in. 2. pe. c. tꝫ. spus 28. de preuendis in. 6. circa
rum sensum illiꝰ tx a me explicandum in
c. de multa a. eod. & cum hijs absoluitur argm
& tx.

Sequitr. tx. in. c. maioru
j. isto titº. de preuendis
& dignitatibus
Anno. Dni
1595.

Summa

Prebendę et dignitates, nec diuidi nec permutari possunt —

Pro dubitandi rat. 1°. sic vacante una prebenda duo eligi possunt. c. vacante. 26. § eod. Et ex una ecclesia possunt diuidi fructus ipsius quoties altera constituitur § limites. c. ad audientiam. 1. de eccl. ędificandis. tandem valor prebende vacantis noui oneris impositione a prelato minui pot. c. significatum. 12. § eod. Ergo prebenda diuiditur —

2°. sic ad unam prebendam duo eligi possunt c. cum in m. et constitutionibus. quinimo si inter eos contentio sit prebendę fructus qui vice possunt. c. nisi esset. § eod. ergo prebendarum diuisio permissa est —

3° et ult°. sic prebendę dignitates et beneff. permutari possunt. c. quęsitum. c. ad quęstiones. c. cum uniuersorum de rer. permutat. c. unico eod. in 6. quia non recte transmutatio prebendarum per hinc transmutatio. hijs non obstantibus c. Alexandri 3. decretum tit. duas continens partes et inde duplicem dicit decidendi rat. prior pars est prebendas vel dignitates

nō ee. diuidendas cuius multiplex ē. rāo. prior deducitr ex nr̄o tx. nempe qd sicut in maioribus beneff.ijs nō possunt duo fitui c. qm. de off.o ordinarij. ita et in minoribus. nam vniqueq3 vnus debet ee. rector. c. cum nō ignores s.a eod. maiora dicuntr epatus. minora v.o prebende et alia beneff.a ex Hostiense Ioan. Andrea. Abbate et Imola hic vndequa i.o Imola et Decius hic colliguntr ex hoc tx. de minimis ee. curandum de cuius art. veritate vltra eos vide Tiraquellum in lt.a de iudicio in rebus exiguis habendo. ē. et altera q. sicut vnius vxoris vnus debet ee. vir ex Tridentino. s. 2.a 24. in pr.o ita et vnius beneff. vnus beneficiarius deducto arg.o a matrimonio carnali ad spirituale. c. inter corporalia. de translatione epi. quæ rāo desumitr ex. c. sicut in vna. 21. q. 2. ē. et 3.o quum prebenda et qdcumque beneff.m sit quoddam spirituale vnicum et indiuiduum nequit inter duos diuidi vt dixi s.a in R.a et Abbat in. c. dilecto. pr.o proterea s.a eod. sicut nec ius incorporale diuidi pot. l. viæ ff. de seruitutibus rusticis. l. 1. §. si vsus fructus ff. ad l. falcidiam. vlt.o rāo. deducitr ex iuris cæsarei principijs nā diuisio alienationis ē. species. l. 1. C. si aduersus

288

transactionem. quinimo emptioni et venditio
ni similis est. arg. legis cum pater. §. 4. here
ditatem. 2. de legatis. 2. quarto. rescriptum est qd
sicuti minorum bona immobilia alienari absque
decreto nequeunt xa. l. primam. et per totum ff.
de rebus eorum. l. lege. tutores. C. de administrat.
tutorum. l. 60. tit. 10. p. 3. late Antonius Gomez tomo
2. c. 14. n. 13. sic neque diuidi absque decreto ubi communia
sunt cum altero vel fratre vel socio. l. 1. §. si com
te si pupillorum ff. de rebus eorum ita post plures resol
uit Menochius de arbitrarijs. casu 171. an. 34. simo
celus in tit. de decretis minorum. lib. 2. tit. 4. qd si
ad diuisionem fuerit a minore quoadum absque decreto
uit, quatenus restituetur ex Fornerio 1o. 108. vol. 3. sal
das in l. si curatorem habens pro sua facilitate
n. 31. at bona ecclesiae alienari nequeunt. c. sine except.
12. q. 2. c. nulli de rebus eccl. ergo merito preuendarum
et dignitatum diuisio in hoc prohibetur ———
Altera, pars est preuendas et dignitates non esse permu
tandas ratio est nam permutatio species est aliena
tionis et venditioni equiparatur. l. fin. C. de rebus
alienis. l. 2. C. de rerum permutat. dic. nulli at rerum
ecclesiae alienatio prohibita est ut prime dixi et inde me
rito preuendarum et dignitatum prohibetur permu
tatio.

His sic constitutis nō obstant in c[ontra]rium adducta p[ro] dubitandi ra[ti]one. non 1.m p[ro] cuius resolutione distingue
nam aut divisio fit sine ca[usa] et solemnitate iure
nō requisita aut cum ea p[ri]ori casu fieri nō
pot. sic obtinet ner tx. et ca. p[er]ind[e] tur. 20. c. dile[ctus]
ro. 24. c. cum cam 36. q. eod. q[uia] p[er]quendae et
beneff[ici]a sine diminut[ion]e sunt conferenda c. si q[ui]s p[er]q[u]irendas. 1. q. 3. unde p[ro]dita e[st] R[egul]a ut ecclesiastica
beneff[ici]a ett[c]. et tx. ibidem. in p[ri]mo dib[us] 2° casu cum
ca[usa] et solemnitate divisio recte fieri pot ita q[uod]
facta divisione nō remaneant duo beneff[ici]a di
mi diata sed integra sic obtinet tx. in d. c. vaca[n]
te cum citatis in arg[umen]to d. c. nisi essent nec hoc
p[ro]hibet ner tx. ita q[uod] ta[le] ... coll. ex Abbate n° 3.
Imola. 4. Decio. 9. ... Rebuffo in cor dato ...
de collationi[bu]s. ... q[uod] p[ro]bo omni. Pisan n° 66.
Mantua 49. in d. c. cum. m. Bursatus v[ol]. 189.
in fine vol. 1. ... iusta aut[em] ca[usa] reputatur sacri ministerii
defectus et divini cultus aumentum et q[uo]d fructus suffi
ciant ad satisfaciendum divisioni. d. c. vacante in fine
melior. tx. in d. c. cum M. tradit q[uod] ta[le] p[ro]bo aumentare
in d. c. dilecto Abb. d. c. tur. n° 3. Decius. ... n° 9. et ultra
huiusmodi ca[usa] requiritur q[uo]d Ep[iscop]us dividens divisionem
p[er]quendae seu beneficii intendat facere in due titulos

289

beneficiario de altero ex d. c. vacante. b. constituens d. c.
dilecto. §. praeterea in fine nam divisio ex intentione fa-
cientis regulatur ex Bart. in l. quae §. illud n.º 4. ff. de fi-
deicommissis. Paulus Emilius dec.º Rotae 539. n.º 2. i. p.º Rursus
cum pro huiusmodi divisionem alterum statum etiam requiri
tur etiam consensus. cle.º 2. de rebus eccl. doct. Abb. in c. nouit
n.º 6. de his quae fiunt a praelato quod si benef.m fuerit iuris
patronatus patroni consensus necessarius erit. ex Lancelo-
tino lib. 2. i. p.º art. 17. in 1. q.e principali ad finem in
quam rem facit tex. in d. c. ad audientiam. b. cum
canonico fundatoris assensu concurrentibus igitur his qua-
tuor requisitis congestis ab Abate d. c. vacante. n.º 2.
legitima efficitur divisio a Turonensi concilio tamen non prohi-
bita nec repugnat tex. in c. cum olim §. cernantur de consti-
tutionibus. nam licet regulariter frequentius debeant esse
aequales hoc tamen facit ubi ex iusta causa inaequales fiunt
puta ex legitima divisione ita Abb. d. n.º 2.
Unde interpraetatur tex. in d. c. ad audientiam i.º ut ideo
b. valuit parrochiae divisio ab episcopo facta ita scilicet ut ex
una duae constituantur quia aderat iusta causa ad dividendum
eodem expressa et hodie a Tridentino reformata ss. 21. n.º 2.
c. 4. tradit eleganter Menochius cons. 677. vol. 7. quod etiam
multis rectoribus fieri posse eo casu intendit Abb. b. n.º
16. et glossa in c. 1. §. ob divisionem. w. d.º ut domini

et proposita 3. Lancellotus 1. p. q. 3. art. 19. Rochus
post honorificum q. 3. n. 10. in fine. facit tx. in d. c.
vacante. ecclesia autem noviter constructa debenti ipso solo
decima Parrochiæ eidem assignatæ non autem matrici.
cui subiacet ex Abbate d. c. ad audientiam n. 16.
optime Rebuffus de decimis q. 6. a n. 21. et Gabbatrius
ad Apostolicæ 20. c. cum contingat 29. cum glossa 2. et deci-
mis. Hoc utiliter in praxi adde quod ubi redditus ecclesiæ

not. matricis solum sufficiunt ad alendum rectorem, dicta ecclesia non
est alia ecclesia ædificanda. ex glossa 2. in d. c. ad audien-
tiam. quod tamen falsum est ubi imminet necessitas et peri-
culum animarum nam tunc parochiani in subsidium
cogendi sunt ad alendum capellanum institutum in
capella noviter erecta edita in specie glossa Tridenti
num. d. n. 21. c. 4. et 7. si vero ex inopia hoc facere nequi-
ant Episcopus ex redditibus suæ mensæ providere tenetur quod si
ipsius rector matricis et populus paupertate excusetur prius
iter in nova ecclesia institutus propriis manibus victum
quærere debet ex c. cum clericus 1. et 2. 91. d. ita Hostien-
sis Enriquez et Card. q. 2. Ancarranus n. 4. Antonius 4. Panor-
mitanus 7. in d. c. ad audientiam Navarrus in M. c. 25. n.
92. præsentatio tamen capellani pertinet ad Rectorem matri-
cis qui contulit ecclesiæ decimas prædiales ecclesiæ noviter erec-
tæ unde ex illa dote quæsitum fuit sibi et successoribus
in beneficio ius patronatus. ex Abbate in c. cum vos
n. 4. de officio ordinarij Gob. c. 36. practicarum n. 2.
alioquin si nihil contulit de suo sed parrochiani

UVA.BHSC

construxere capellam et eam ex proprio patrimonio
dotarunt tunc praesentatio illius minime spectabit rec=
tori matricis quia ex nulla via quaesitum fuit sibi
ius patronatus pro ipsis parrochianis spectare certum
est argumento eorum quae tradit glossa in c. pia mentis. 16. q. 7.
et ita intendit Abb. in d. c. ad audientiam n.º 10.
Feling in c. cum venerabilis. n.º 27. de exceptio
n. 69 et 70 Parisius n.º 80. Lambertinus lib. 1. p.ª 1.
q. 8. principali n.º 2. quod idem recipiendum est in quo=
vis alio tertio aedificante vel dotante capellam
ex consensu tamen episcopi ubi rector matricis noluerit contribue
re ex Rebuffo in praxi tit.º de elect. incurratam n.º
6. et 9. Mandosio de signatura gratiae fol. 38. et 84
adde 2.º ad huiusmodi divisionem citandum esse Rectorem
et vacante ecclesia defensorum ad id constituendum ex
c. 1. de rebus eccles. in 6. et ita meminisse iuvabit quod
adhuc cui interpretationi obstat quod praebenda est ius
quoddam spirituale unicum et individuum d. c. dilec=
tus 8. praeterea cum gratia supra dividi et indecte ex iusta
ca. dividi aut concari intendunt non potest. Resp.º tamen
ex illum intelligendum esse de iure canonico spiritu
ali et indivisibili num. v.º tx. de praebenda sed ut
concernit temporalitatem seu fructus ipsius canonicae

ita Abb.

in d. c. dilecto notabili q. et sic solvitur 1.m argumentum

Nec obstat 2m. ex d. c. cum M. quod difficile est adeo ut Ant.us hic ingenue fateatur se nunquam bene intellexisse hanc difficultatem et inde tres solutiones ad eam refert gl.a ibidem verbo ad eam quas improbant Imola n.o 17. Ripa post Mantua 44 ibidem alias referentes, omnibus omissis tertiam solutionem distingue nam aut duo eliguntur uno iure canonici vacante aut una praebenda vacante ad illam primo casu ex ipsa electione multiplicatur ius canonici itaque novum ius creatur de novo et censentur duo canonici electi habentes distinctum ius canonici ex Innocentio Ant.o Imola n.o 4. Decio q. hic quod verum est quando simpliciter duo eliguntur in canonicos secus vero si duo eliguntur ad unum ius canonici vacans nam tunc non videntur habere animum creandi ius de novo sed coicandi antiquum ius praebendae inter duos quod fieri non potest ex d. c. dilecto q. postea et inde talis electio non valet ex Abb. hic n.o 14. eodem d. c. cum M. n.o 13. et coi ex Ripa hic n.o 64. quamquam Decius hic n.o 11. velit etiam hoc casu electionem valere unde fit quod canonici sic eligentes videntur recedere ab antiquo n.o et aumentatus dicitur canonicus supernumerarius ex d. c. cum M. q. verum. et q. mandamus ex c. dilectus 1. quod in qua specie ille habebit praebendam qui 1.o fuit electus alter vero solum ius canonici de novo creatum ex quo succedit sub spectatione praebendae ex c. relatum. c. dilectus 2. quod docet gl.a in c. si illorum verbo ad canonicatum hoc tit. Innocencius et coiter hic quod si simul fuerunt electi tunc locus erit gratificationi ex c. duobus de rescriptis lib. 6. et

UVA.BHSC

in hoc. 1. casu obtinet tx. in d. c. cum. M. ex Abb. n.o 19
Ripa. 66. tidem idem Abb. d. c. dilecto n.o 19. Posteriori
casu quando duo eligunt vna prebenda vacante ad illam
electio non valet qr. cum prebenda consistat etiam in tem-
poralitate et sic in facto nisi actualiter diuidatur ex
iusta ca. vt dixi ad. 1.m ex sola elect.e non censetur facta
diuisio sicut dicimus in fundo vl. domo arg.o legis si qui
duas §. si quis partem ff. com. prediorum l. quidam §. si
post testamentum iuncta glo. fundo et domus de leg.
1.o ita Inocencius Ant.ius Abb. et imola n.o 9. Fidem
Abb. in d. c. cum. M. n.o 13. pro.o 4. solutio et Ripari
64. quod adiciat Decius hic n.o 9. necesse est igitur vt prius
fiat diuisio et postea valeat electio exemplo tx. in inter-
prebendo neque repugnat tx in d. c. his et in d. c. dilecto
§. quuratur vbi indistincte non valet electio duorum ad
vnam prebendam nam est speciale quod vbi precedente diui
sione ex iusta ca. duo eligunt ad prebendam cuius
fructus sufficiunt ad congruam vtriusque sustentationem
id iure fieri potest ex d. c. vacante contrarium sine pre
cedente diuisione facta ex iusta ca. duo ad vnam
prebendam eligantur ita quod vnus habeat medietatem
illius et alter aliam medietatem hoc fieri non potest

qr. p hicuitum de arctio turonensi de quo ti dicta
procedit. tx. in d. c. tuz. et in d. c. dilecto. ex glossa
in vbo diuisione Abb. in d. c. cum. M. nº. 13. et t. Ripa
nº. 66. Neque etiam obstat tx. in argº. a contrario in
d. c. nisi essent nam ideo tx. valuit diuisio fructu
um prioratus facta inter duos in solidum conten
dentes super eo sub ea forma vt alteri prioratus
alteri vº. certa pars fructuum eiusdem prioratus
nomine pensio 40 librarum adiudicatur. qr. ex ratio-
nabili causa. nempe pro bono pacis auctoritate superioris
celebrata fuit neque eo casu vlla suspitio simoniae
adest cum pensio illa non ex partium pactione sed ex
iudicum iussione Pontificis auctoritate fuit constituta
vt ex tx. litera constat et cum tdem et soluitur 2m.
Nec obstat vltm pro cuius resolutione distingue aut mº permu
tatio fit cum co. et superioris auctoritate aut sine ea
priori casu recte fieri potest sic abtinet argm. posteriori
vº. tanquam simoniaca inualida est et permutantes
fuit beneficijs priuantur ex d. c. quaesitum. in 1. pº. c. cum
olim de rerum permutatione. sic procedit nec tx. ex glossa sin
hic et communis. teste Abb. in d. c. quaesitum. nº. 4. Praesertim
qr. in hoc tx. indistincte prohibetur permutatio qr. nisi
veris videtur beneficiorum permutationes repugnare iuris
Pontificij regulis de qq. in d. c. quaesitum. in 1. pº. c. quam

Pio. 1. 7. d.

UVA.BHSC

c. ma. 7. de simonia. c. postea. c. sup eo de transactio-
nibus. c. fin. de pactis. tx. hic ceterum ex iuris dis-
pensatione cessam ea. epis. potestatem eas admitte-
di ut constat ex. d. c. quaesitum in fine quae ratio hodie li-
cite sunt ita colectarius. in d. c. quaesitum tradit Soto lib.
9. de iust. qa. 7. art. 2. Ioan. Nicolai in inquiridio
beneficior. tt. 9. c. 2. Mandosius de signatura gratiae tt. per-
mutationes et haec post Tridentinum a Pio 5. sui motu
proprio incipienti off.m fol. mihi. 68. sint epis interdic-
tae et sumo Pontifici dum taxat reseruatae postea
in certis casibus fuere eisdem permissae ab eod. Pio 5.
in alio motu proprio incipienti quanta fol. mihi. 79.
et cum hiis absoluitur arg.m et tx.

Ad. c.m relatum. 9. in
ordine.

Summa.

Receptus in canonicum debet habere praeuendam etiam
si facultas sit abstulerit

P. pro dubitandi rae. 1. sic arg.or lateranensi cilio prohi-
bitum. d. beneficia eclesiastica nondum uacantia qua-
lia cumque sint conferri aut permitti aliqui. c. 2. c. relatum
c. ex tenore de cessione praeuendae. c. accepimus de pactis.
etiam in genere. c. ne captandae de cessione praeuendae. in. b. ne

sed. dictor

votum castandi mortis. d. c. 2. at in hoc. tx praebendarum dum vacans promissa fuit Jacobo Magistro ut ex litera constat b. in promissi. et t. promissionem tuam quae promissio invalida fuit ——— ~ ———

2º. si futuram spectare praebendam repugnat lateranensi concilio qua rat. praebendae nondum vacantis promissio a legato Apostolico facta irritatur. c. dilectus. 19. s. eod. quo recepto in canonicam futuram non pot. spectare praebendam. ——— ~ ———

3º. si duae ad unam praebendam electio invalida. e. c. tuae. 20. c. de electo. 29. pr. si vº. duobus. s. eod. ex rae praescripta in d. c. tuae. qu. si duo praebendam obtinerent repugnat turonense concilium praebendarum sectionem prohibens si s. unus vacantem obtineret alter vacaturam speraret vº. lateranense concilium quo recepto in canonicum praebenda non debetur. ——— ~ ———

4º. et ult. vº. tx. qua p. probat praelatum benefficium conferentem liberalitatem exercere illud obstat argum. quod ubi ex necessitate quis actum facere tenetur non dicitur uti liberalitate. l. unum ex familia. 67. §. si. de falcidia et legatis. 2. et hoc a. quod bulgo dici solet in necessitatibus neminem liberalem existere. l. rem legatam 18. ff. de adimendis legatis l. si quis uxori. 20. ff. de donat.

inter

q praelatus necessario conferre tenetur benefficia in sua dioecesi vacantia c. ut singula de off. archipresbiteri quinimo sine diminutione conferre tenetur ut in rubro et in nigro. ut ecclesiastica beneff.a c. g. x. ——

Tn. 3.m v. hijs non obstantibus est uti tx. dest. ad cuius expliciationem. Sm. est 1.o canonicatum. sm. aliquos a canone dici qui canon sumitur pro pensione. l. placet. C. de sacro sanctis ecclis. et in Rca C. de canone frumentario lib. 10. et in Rca c. de canone largitionalium titulorum eod. lib. et inde qui ex fructibus ecclesiae pensio solvitur canonicis a canone dicitur canonicus teste Duareno lib. 2. de sacris eccliae ministerijs. c. 8. s. summa de reditibus c. 14. n. 12. q magis placet a conedici idest regula qui canon pro priorique significat. c. 1. 3.a d. inde qui canonici eiusdem regulae observatores sunt ita appellantur. c. salvator. 1. q. 3. ——

2o. Sm. est canoniam dupliciter posse considerari. 1. prout est simul coniuncta cum praebenda. 2o. prout per se existit sine praebenda ita Rebuffus in concordatis Rca de collationibus. sibe canonicatum 1.o modo benefficium est cuius sit ius spirituale. d. c. dilecto. 25. et praeterea 2.o modo canonicatus non est beneffm. q dum taxat receptio in fratrem. tx. et exemplum hic. d. c. dilecto. 19. 1. cuius sup

de consuetud. prebendae c. cum cui. c. si clericus. c. hij qui de
prebendis. in 6. probatur ex eo qd. canonicus sine pre-
benda non habet ius percipiendi reditus ecclesiasticos
ac proinde beneficiarius non est. quis exequatur ministerium
spirituale et habeat stallum in choro et locum in capitu-
lo et potiatur distributionibus quotidianis. c. pillo.
22. c. dilectus. 19. de eod. adiuncto c. fin. de rescisione pre-
bendae in 6. nam eiusmodi distributiones non includuntur. not.
tr sub nomine fructuum et c. licet. 32. de eod. resolvit
Selva de benef. p. 3. q. 12. n. 8. Paulus emilius de
Rote. 29. p. 2. n. 3. et hi canonia simul si concurrant
prebenda adhuc differunt origine et effectu. origine
provisione + quidem quia canonia nascitur ex canonica electione +
prebenda vero ex ipsa canonia tanquam filia ex ma-
tre ut in simili de obligat. et act. dicimus qd. actio
ex obligat. nascitur sicut filia ex matre l. 3. § ea
obligatio ff. de procuratoribus effectu differunt quia per ca-
noniam consequitur canonicus ea quae diximus per pre-
bendam vero proventus in ecclesia Dei lucratur ita Ripa
in c. cum M. de constitutionibus n. 26. et in hac de-
specie canonia sic diffinitur. ut sit ius producendum exu-
ceptio in fratrum in ecclesia collegiata cui competit stal-
lus in choro et locus in capitulo ita Hostiensis
in summa de prebendis n. 1. com. ex Ripa. d. n.

.170. Hijs

His sic premissis ner tx statuit receptu in canonicum prebendam debere decidendi rao in fine assignata qr no e. equum vt receptu in canonicum prebenda careat que rao ita e. explicanda canonicus sine rebus temporalibus in nihilo proficit sicut neque anima sine corpore corporaliter viuit c. siquis obiecerit. 1. q. 3. et inde cum certa deseruiat in choro et capitulo et alijs quorum visus cois e. vt ner tx ait et explicat Rebuffus vbi proxime ex prebende reditibus sustentari rao ipsa postulat c. cum. sm. 16. § eod. c. fin. de rescriptis lib. 6. alias canonicus in hereis discipesset vt inquit Rotanna 26. de prebendis que rao recte concludit receptu in canonicum prebendam deberi non tm. comprehendit promissionem de qua hic que. qta. 1. et Decius hic notabili 2. existimant eam ec. rrem scz. qr. promissa seruari oportet nam graue e. fidem fallere. l. 1. ff. de constituta pecunia l. 1. ff. de pactis c. 1. et 3. de pactis qd. verum e. non solum in priuato verum etiam in Principe qui ex contractu obligatur c. 1. de probationibus tradit Guarzatte gat. 9. no solum naliter verum etiam ciuiliter vt

resoluit Menchaca libro primo controuersiarum illus-
trium capite 3. numero tertio sed non satis facit.
quia huic promissioni iura resistunt in d. c. 2. cum alijs et
inde promissio nulla et arg. l. non dubium. C. de legibus.
nec ex ea natis obligatio oriri potuit arg. legis cum
lex 41. et ibi Bart. ff. de fideiussoribus. que vera ratio pen-
det ex hijs que dixi ad 1.m

Non igitur obstat 1.m in quo interpretatione variant
glosa et interpretes, primo namque promissionem preuende
quia hic nullam fuisse et a lateranensi concilio improbatam
affirmat glosa in c. 2. probo indirecte de concessione preuende
in 6. vbi dominicus n.o 11. et Peusing. 4.o et volii ex Abb.
hic n.o 6. Ripa in d. c. cum M. n.o 109. et ibi mantua
n.o 12. neque repugnat uer. tx. dum ex promissione preuen-
dam deberi insinuat quia in promissi. et ibi sm. promissionem
tuam etiam ressp. promissioni r mentionem hic factam
fuisse non ad inducendam obligationem, sed ad maiorem
reprehensionem Archiepiscopi promittentis et non ad im-
plentis et inde licet precise conferre teneatur tenetur inquam
ex vi receptionis qua recepto preuenda iure debetur ut
s. dixi non autem tenetur ex vi promissionis que nulla
fuit. neque receptio valida vitiari debet per promissionem
in ualidam ex reg. vtile. lib. 6. de iam licet. seniam imo

promissionem hic validam fuisse obseruat glossa hic. Imo-
la et Anania vterque nº 4. hic. Ana. nº 4. Imola. 10. in
d. c. dilectus. 19. et d. cum. nervose defendit Decius hic
nº 10. et idem in d. c. cum. M. nº 37. moti ex eo quod in hoc tx. pro-
missum fuit id quod tacite inhærat et per consequens nullum
erat vitium in promissione arg. legis. 3ª. de legatis. 1º.
l. conditiones. 98. ff. de conditionibus et demonstrationibus. c.
significasti 4º. cum glossa. 2. de elect. sed neutra opinio
satisfacit nam si promissio hic non valuit non erat
cur ex ea obligaretur Archiepus. nec difficultatem tol-
lit dicere quod ex recepte. obligatur quia repugnat tx. in d.
c. dilectus. 19. ubi sic recepto aufertur præbenda a pon-
tifice neque item fuit expressa promissio eo modo quo
inerat ut Decius opinatur iure communi inest ut canonico
sic recepto de iure præbenda cum facultas se obtule-
rit. d. c. cum. M. fuit autem tt expressum ut conferretur
cum vacaret et inde expressio eius quod de iure inest.
non recte facta effectum mutat. l. si ita. 63. § si valet de leg. 1º.
l. si in diem. 46. § simili ff. de conditionibus et demonstra-
tionibus sicut quia de iure actionem exprimere necesse
non sit quia in facto inest. c. dilecti de iudicijs si tamen impar-
te exprimatur viciat cum. c. examinata. de iudicijs

que Inocencius et Ioan. Andreas hic inteligunt num ex de gracia procedere. Et de exspectanti. que cum respondeat consultationi de iure et non de gracia respondere censetur gratia recepta in c. consultationi de temporibus ordinationum que ut dicta iura scilicet quinque tempora sunt consideranda primum tempus fuit Alexandri 3.i in concilio lateranensi relato in d. c. 2. de concessione prebendae in quo prohibuit conferri vel promitti beneficium certi hominis viventis tantum ut patet ex verbis d. c. 2. 6. in cuius locum et ita non autem prohibuit promissionem beneficii in genere hominis incerti ut constat ex c. relatum ibi etiam ut etiam a praejudicare consultationi tantum prohibebatur pactum succedendi in hereditate certi hominis viventis non autem in genere incerti hominis l. fin. C. de pactis. l. ex eo C. de inutilibus neque huic obstat quod in c. 1. de concessione prebendae multo ante lateranense legibus a Gelasio id prohibitum fuisse loquitur enim diversa in specie nempe in intruso et insipienter ocupante beneficium viventis qui in eo ex deponitur ex Cardinali Anchorano et Ananiae. Duarelo p. lib. 6. c. 1. in fine 2.m tempus fuit Inocencii 3.i qui lateranense ampliavit improbando promissiones beneficiorum in certas et in genere factas statuitque promitti posse sub hiis terminis cum vobis? ... faculta-

tes

UVA.BHSC

postulerit de quo tempore agit Tx. in c. ex tenore c. eo[dem]
sup. c. accedens de resione prebendarum. 3m tempus
fuit Bonifacii 8i in c. detestanda de resione pre-
bendarum in 6. qui sciens ~~[illegible]~~ clericorum avaritiam ni-
mium crescere prohibitionem lateranensis extendit
prohibuit quod promitti beneff.a [illegible] sub illa forma cum
potuero et cum facultas postulerit quod ab eod. in c.
ne captandum eod. tit. in 6. extensum fuit ut neque a sede
apostolica indultum valeat ad 1m beneff.m quod gratia accep-
taverit si utique certum acceptaverit gr. lateranensi de-
trahit. 4m tempus fuit eiusdem Bonifacii 8. in c. de liber-
ratione q. prohibemus de off.o legati in 6. qui eandem
prohibitionem dilatavit ad beneff.a vacatura
per renunciationem sancivit quod ut si aliquis impe-
tret a legato Apostolico de latere facultatem resignan-
di beneff.a in suis manibus non poterit beneff.m resignan-
tum recedere ex ratione [illegible] ne inde operiatur via
d.a lateranense neque obstat si dixeris eam resionem
lateranensi non repugnare qui ratione illud prohibuit
ne beneff.a promittantur ante quam per mortem vacet.
quod in ca resignat. non stringit quo arg. [illegible] com-
pilatorem. libri 6. in ea ratione operam affirmat

Rota

antiquior. §. de rasione pre[ben]dy. et Stafileus de litteris gratiæ. tt.° de varijs modis vacationis. n.° 20. mamq[ue] ip[s]o lateranense ab Inocencio et bonifacio fuisse dilatatum ad beneff.[m] quocumq[ue] modo vacaturum sive p mortem sive p renunciationem et inde merito in illo §. p[ro]hiuetur legato idem vendere q[uo]d p[ro]babiliter pr[a]esumpsit. Bonifacius b. eos inter se venisse prius, atq[ue] non soleant beneff.[a] gratis renunciari. c. susp[ectum] hoc de renunciatione. q[uo]d m tempus fuit quo lateranense porrigitur ad eum q[uo]d dum Pontifice viventis beneff.[m] impetrat referens illius ultimum posessorum mortuum e[ss]e. et si temp[or]e cessionis bere mortuus sit ut constat ex reg.[a] 21. Cancelariæ.

Tissi sic pr[a]emissis facilis e[st] n[ost]ri tx. sensus nempe ideo h[anc] p[ro]missionem valuisse. q[ui]a n[ost]r tx. e[st]. Alexandri. 3.' et temp[or]e illius p[ro]missæ erant p[ro]missiones beneficiorum, atq[ue] vacaverint in genere solumq[ue] p[ro]hiuitæ erant p[ro]missiones in specie beneficij certi hominis viuentis. quæ interpretatio verissima e[st]. quo ad hunc tx. nō tamen comprehendit alia iura s[upr]a, q[uae] modo et noua et vera sit interpretatio p[ro]hicitionum lateranensis de qua in d. c. 2. ee. inteligendam de p[ro]missione facta ab homine ~~......~~ nō v[er]o de p[ro]missione

facta a l. pbe multis de cau. pleumq. m. cum le-
ctat utilitati consulere intendat de impbe voto
non curat. ad eumdem modum patet. hereditar
ti filior consulturus alteri alterum substituit
non habita rae improbandi voti. l. ex fideicomiss.
C. de transactionib. in pr. inst. de pupillari qd si
ingeniose dijiceres. ratem ob quam prouetis sicu pmis-
sionum ab homine vigere qdo a l. fit iustit de cau.
datr m. ad eumdem modum capitandae mortis ocasio
usq. ad prauissima pa ee. recurrendum. i. pm. l. m
vl. dispositionem dantez prabilez. ocasionez delinquendi
nullaq. ee. ut in. c. ex pe de consuetudine c. ad nram 12. de
prat. optime tx. in. c. quemadmodum 29. q. illud de iurtu.
l. conuenire ff. de pactis dotalib. ~ 2m pm. dispositio
ex qua prabilis ocasio delinquendi non datr, hominum
malitia ex ea accipitr. ita sz. ut longe. pritiosius sit ma-
lus ocasionis quaz bonum ee qd. ex ea l. pretenditr. in-
iusta sit. et reuocanda ut in. c. clericos de cohabitat. clericor
accedit quo loco statuitr non ee. ab epo deferendum iuram. tuz
clerico, quem peioraturum suspicamur qr. nulla iusta
ca postulat illud deferre ut inde clericus delinquendi
ocasionum arriperet quomodo intelligi debet tx. in c. fin
de prescrip.

ubi olim praescriptio cum mala fide revocatur quia expertum fuit
sequi maiora mala ex ea praescriptione quam bonum esse
quod ex ipsis legibus eam inducentibus praetendebatur —
Summi Pontificis vel dispositionem ob aliquam iustam causam factam
etsi ex ea nonnulli delinquendi occasionem sua malitia
extorserint iustissimam esse. qualis est lex quae immu-
nitatem ecclesiis indulsit c. inter alia de immunit. ecclesiarum
et quae intra dimidiam iusti pretii deceptos silere cogit
l. 2. C. de rescindenda venditione probata in c. cum dilecti de empt.
et vend. et qualis est illa quae impunitatem meretricibus conce-
dit accipiunt enim ex huiusmodi legibus impii homines
delinquendi occasionem sed de ea non curandum, nec repu-
tatur legi quae bono publico consulere intendit cum igitur
iustae legis autoritate beneficium vacans spectatur si spectans
inde occasionem optandi mortis nanscitur sibi imputet
nam lex non est in causa sed malitia propria, hominis vero
generaliter prohibita est non vacantis promissio quia commu-
nia causa subest ad huiusmodi promissiones regulariter facien-
des merito vitiantur ne sine causa aliqua occasio dari vi-
deatur et inde spectantes votum alienae mortis accipiant
lex autem nunquam sine causa tacitam spectationem
vacaturi alicui reddit atque ideo acceptatam fortasse
occasionem

298

ocasionem negligit si etiam cum lex intendat auge-
augere etiam ministros aliquem in canonicum
recipiendo. sub spectatione praebendae improbum
desiderium non considerat ——— ~ ———
Ex quo principio colligitur. 1º quod cum. lex collegio vel
dignitati pauperi viventis benefficium anectit ldi
anexionis nondum vacans spectari iubet. c. cum
venissent & ubi titulus de spo. c. consultationibus & donat.
cle. 2. & ubique etiam cum aetas bono iure consultorum inte-
dat. improbi voti ocasionem non curat. ———
Inde etiam colligeretam cur lex quae praelato egrotanti
coadiutorem et successorem assignat & improbo voto
captandae mortis non curat ut per totum & clerico
egrotante ~. Inde etiam aptissimum euadit ex
ceptionem in canonicum sub spectatione non prohi-
ueri per iura noua libri. 6º quae in eis ut dixi solum
prohibetur promissio facta ab homine non vero a l.
unde cum huic receptae lex. praebendam policetur con-
sequitur non esse abrogatam ———
Inde etiam fit spectatiuam ad beneficium viventis in
genere vel in specie posse a Summo Pontifice dum
taxat hodie concedi ex iusta causa. nempe si etiam

vtilitas psonę excelentia et pspecta virtus id postulat vt in. c. ex pª. l. de offº deleg. nec repugnat id a Lateranense cc.º phicutum qz Pontifex ex sua. pot. vº illud dispensare. c. proposuit de cesione pziuendę ita Bursatg vº. 126. nº. 99. vol. 2º. increpans et merito Duarenum. l. qui imprudenter Pontifices succenset eo qd. spectativas vadant quo fit non leviter peccare Pontificem sine iusta cã eas cedentem cum delinquendi materiaz subministret. c. de cętero de omicidio. ———

Inde vltº. inteligas. deceptos fuisse existimantes pmisionem beneficij nondum vacantis impbatam cc. ea ratiõe ne sz. detr causa captandi mortem alienam vt ex d. c. nulla. 2º. deducunt Ioan. Nicolai dº tº. 4. c. i. in pº. molineus in regª cancelarię de infirmis resignantib9. nº. 109. Mandosius in reg. 21. cancelarię. qª. 1. nº. 6. decipiuntr. n. qz aliud ẽ. cã. aliud ocasio. c. solite in pº. de maio. et obuedientia. c. vnico. § porro. vt eclesiastica beneffº. vbi Card. et Abb notant et Rebufus in. l. rei apellatª. 23. ff. de pbo7 sig. cã. n. ẽ. qua posita sequitr efectus. et qua cesante efectus cesat. vt vidimus morti, crudeitas mortis, ignis ardoris, vt docet Titelmanus. lib. 2. de cãi cap. 7. in pº. et Tiraquelg de cesante. cã. in pº. ocasio autz. ẽ. dispositio quędam qua mediante

ca. produxit effectum ut in d. c. ne captandae s. generaliter. 4. quod inde patet planae ff. de fidei commissariis libertatibus. item quia promissio beneficii viventis non est de his quae suapte natura sunt mala et nulla circumstantia possunt reddi bona sed de his quae citer prohibentur propter mala quae inde sequi possunt ex c. cum Xpi [illegible] quedam. de iu. iu. non. m. sequitur promittere alicui benefficium viventis quia mortem illius desiderat vel quod datur ca. captandae mortis illius quia liberum est ideo desiderare. recte itaque sequitur quod pot eius mori desiderari unde germana ratio est id prohiberi uti periculosum et indecens ut in dam corruptis moribus non solum cam [illegible] sionem arcere voluerunt Pontifices et ea ratione in lateranensi prohibita fuit promissio beneficii nondum viventis et sic solvitur 1m —

Ad 2m obsta. 2m ex d. c. dilectus 19. prius responsio [illegible] distinguere aut in promissio praebendae vacaturae stante quam is receptus sit in canonicum, aut post. 1o casu cum non [illegible] cum dispositione iuris censetur facta r. lateranense et ideo non valet si obtinet rx illa posteriori vero casu valet ex [illegible] tx. ita interpretando textum glam quae id prosensit in verbo praebendas in d. c. dilectus gla. d. verbo indirecte in d. c. 2. cui ex textu

et Imola utrumque n.º 6. in d. c. dilectus pro defendi non potest tum quia derivat tum etiam quia si promissio b. collata fuit in tempus habile scilicet postquam fuisset receptus per consequens sustinari non potuit L. 10g. ss. in tempus ff. de heredibus instituendis quia tradit tx. illum editum fuisse ab Inocencio 3. auctore L. temporis s. relati ad 1.m qui prohibuit promissiones beneficiorum in genere cum vacaverint non vero sub ea forma nempe cum facultas sese obtulerit et sic solvitur 2.m arg.m —

Neque obstat 3.m ex d. c. tuo quod difficile est adeo ut nemo ex scribentibus eidem satisfaciat ita ut Decius hic n.º 4. difficultatem hanc insolutam reliquit. qui hic nove dictus illum est inteligendum L. temporis distinctionem 1.º ad 1.m relatam ut scilicet ideo duos in canonicos receptos et ad unam prebendam electos simul non posse elligi quia si uni detur prebenda alius remanet sub spectatione vacaturae quod re pugnat lateranensi concilio rationem inquam est quia in ea specie spectat ille certam illam prebendam ad quam fuit electus quod directe lateranensi concilio in d. c. 2.º ad prebendatum ut dixi supra ad 1.m in 1.º temp.º quemadmodum acipi debet tx. in d. c. di lecto 24. pro fideicommissis et sic solvitur 3.m arg.m —

Non obstat 4m argum namque resp. fatendo Archiepum
hic non fuisse liberalem in conferendo prebendam quia
ad id tenebatur ex d. c. ut singula ibi in verb. conferendo ita
dicta firm. hic. et omnis ex Padilla in d. § si de falsidia insti-
nempe non satisfacit quia Archiepiscopus hic ex mera iustitia ratione
receptionis conferre tenebatur prebendam Jacobo Requohio
et inde non fuit liberalis in conferendo eidem quam dif-
ficultatem preesensit ead. glossa v. ubi hic necesse erat
cum eam non solvit unde difficile est dignoscere in
quo consistat liberalitas haec quam nec ex prefatis for-
ma videtur et auget difficultatem quod licet extra casum
huius tex. semper videtur nullam esse liberalitatem in
conferendo nisi quando est locus gratificationi digniori
est necessario beneficium conferendum ex iustitia quae virtus
maxime differt a liberalitate ex hijs quae tradit Aris-
toteles 4o et 5o ethicorum D. tho. 2. 2e q. 28. et q. 117. nec
priori difficultati satisfacit Decius hic dum exponit ver-
bum liberaliter huius capituli idest sine resistentia et
quia ea expositio convenit potius verbo libere quam verbo libe-
raliter quare tu dic in casu huius c. liberalitatem conside-
rari posse hoc solo respectu quod licet prebenda deberetur ma-
gistro Jacobo quando vacaret collatio tamen illius alteri facta
valuisset ex card. Zerola hic quia receptio in cano-
nicum facta fuit tantum autoritate ordinaria et so-
la

receptio facta autoritate apostolica praebendam afficit. c. si postquam. 13. eod. tit. lib. 6. et inde cum Archiepus hic poterat alteri quam Iacobo praebendam conferre x°. c. m dilectus. 27. s. eod. correspective conferendo Iacobo liberalitatem exercere planevidetur. nec repugnat dignioribus esse benef. conferenda arg.° c. h. 8q. 1. c. constitutus 46. de app. quia adhuc liberalis est. Praelatus conferendo digniori correspective quod si conferat digno alias non inhabili licet graviter peccet collatio valet nec ad restitutionem eo casu tenetur ut post. D. thomam aseralatum resolvit Soto lib. 3. de iust. q. 6. art.° 2. et lib. 3. et lib. 4. q. art.° 6. Didacus Perez lib. 1 ordinamenti col. 292. et cum hisi absolvitur arg.m et tx. ——— ———

Sequitur tx. in c. avaritiae.

Summa

Religiosi sine consensu Praelati minuere non possunt portiones rectorum ecclarum suarum vel eas dividere de cuius materia disputatum fuit s.a in c. maioribus. et liquidius in c. de monachis s. eod. quae hic sunt repetenda

Sequitur tx. in c. signi ficatum. 11.

Summa

Prebendarius tenetur ad onera honesta prebendae vacanti ab episcopo et capitulo imposita

Pro dubitandi ratione sic arguitur. omnis pactio vel conventio maxime precedens in spiritualibus ut simoniaca illicita reputatur. c. quam pio. 1. q. 2. c. fin. de pactis. c. suam. 29. c. tua. 34. de simonia. c. ex parte. 1. iuncta glossa de offic. delegati at in hoc tex. duplex conventio intervenit altera de missa quotidiana Beatae Mariae. altera de non dimittendo etiam sine praepositi et c. consensu eam. ut ex literis constat ergo illicita est et non obligat ——— ~ ———

2º. sic arguitur. utraque conventio de qua hic fuit natura vitium continet prior de missa quotidiana quia missa publica pretermitti non debet per peculiarem. c. 2. de celebratione missarum et quia durum videtur obligari quemque ad celebrandum quotidie c. quotidie de consecratione d. 2 altera de non dimittendo etiam absque praepositi et capituli consensu nam si dimitteret id significat renunciare obstat sufficere ad hoc prelati consensum c. admonet. c. quod in dubijs. de renunciatione si vero dimitteret sumitur. ut significet se absentare, tunc obstat caput relatum et caput fraternitati de clericis non residentibus. ubi requiritur ad hoc diocesani licentia. obstat item quod conventio de non recedendo habeta

quæ non scripta quasi libertatem auferat l. Titio centum. §. 2. ff. de conditionibus et demonstrationibus l. 2. ff. de libero homine exhibendo ergo neutra conditio de qua hic obligat ———

3°. sic argumentatur præbendæ et alia beneficia sine diminutione aliqua conferri debent ut in rubro et in nigro ut ecclesiastica beneficia et inde non possunt dividi c. maioribus. c. avaritiæ eod. sed ex onere valor præbendæ minuitur. arg. l. quoniam. in prioribus. C. de inofficioso. l. quoties ff. de ædilitio edicto. c. ex devoto ergo præbendarius onera eidem imposita. tenetur adimplere non tenetur ——— ~

4°. et ult. sic actus legitimi non recipiunt diem neque conditionem. l. actus. 77. ff. de reg. iuris reg. actus 90. lib. 6. sed electio actus legitimus est c. solet in fine de sententia exc. lib. 6. et institutio c. ex frequentibus de institutionibus et inde sub condit. non celebrantur ut in d. nigro ut ecclesiastica beneficia c. 2. c. ut qui duas 29. de elect. in 6. ergo præbendæ electio et institutio sub oneris condit. fieri tenetur non potuit ———

In contrarium v. hijs non obstantibus est nostri textus decisio decidendi ratio ea est. nam beneficium datur propter officium c. fin. de rescriptis in 6. c. cum sint. 16. q. eod. at officium illud dicitur quod ab ecclesiæ prælato cui administratio pertinet

praebendae assignatur c. cum o[ccasione]. c. cum accessissent de
constitutionibus. unde cum onus missae quotidianae et obli-
gationis non dimittendi praebendam fuerit praeben-
dario a capitulo impositum merito ad illud adimplen-
dum n[oste]r tex[tus] statuit ——— ~ ———

Nec obstant in contrarium adducta num. 91. glossa 1. hic
dupliciter resp[ondetur]. 1º in hoc tex[tu] nec conditionem nec pactum
cum aliqua persona intervenisse sed per viam statuti praeben-
dae vacanti onus illud celebrandi quotidie et non dimi-
ttendi etiam iniunctum fuisse et ita rei et non personae fuisse
impositum et inde valet et in quemcumque successorem tran-
sit c. ex literis de pignoribus. nam si personae impositum
fuisset invalidum esset et simoniacum ex iuribus arg[umentis] se-
quuntur Hostiensis Ioan. Andreas. Ant[oniu]s Abb. nº 1. et ibi
ex Imola nº 9. Decio. w. hic et ita intelexit D. Thom.
in 4º d. 29. q. 3. art. 2. ad 9m Silvester verbo simonia q. 9. §
7. et relatia Gutierrez in quaestionibus canonicis c. 29. nº
26. quod diminat quod ex n[ost]ri tex[tus] literis stat 6. quidam scandati
onus illud impositum fuisse personae et non praebendae vacan-
ti cęterum in se vera d. ex qua desumitur cautela instit-
uendi anniversaria absque simonia nempe ut praedia re- *not[a]*
linquantur ecclesiae cum onere imposito diiendi tot anni-
versaria

nam ubi clerici acceptauerint huiusmodi relictum astricti manent ad onus ut intendunt Ioan. Andreas et Abb. hic n.º 1. Ripa in l. nemo. pot. de leg. 1. n.º 129. et ita institutio huiusmodi sine pacto pia est et honesta ut docet Maior in 4. d. 25. q.º 6. col. 4. et Gabriel in canone missae lect. 28. col. 1. Siluester et Imola hic n.º 12. post Inocencium in c. 3. ne prelati vices suas afirmet non vitari simoniam cum sub ea forma dentur spiritualia pro temporalibus quod est illicitum est in c. cum in ecclesia de simonia. sed quas secura est institutio ut relinquantur libere bona et rogentur clerici ut dicant anniversaria quia via consulenda esset altera etiam superius relata secura est et in praxi iam recepta nam etiam ubi interuenit pactio vel fit prius exactio temporalium simoniaca sit spiritualium ministratio ex dic. cum in ecclesia adiuncto c. ad Apostolicam de simonia caeterum clerici in hac specie non paciscuntur sed tantum acceptant temporalia ad honestam alimoniam et quis ex acceptatione maneant obligati ita quod onere non impleto possent ab eis reuocari bona collata vel quia testator hoc disposuit x.º c.m verum de conditionibus apositis vel quia sic modus

respicit salutem animæ et ita inducit eam finalem qua non impleta fit revocatio ex traditis per Socinum in l. ḡaa diebus §. fin. in fine ff. de conditionibus et de-monstra. tz. huiusmodi obligatio non insurgit ex conven-tione sed ex natura rei cum naliter teneantur benefac-toribus rependere vicem c. cum in officijs de testamen-tis ac proinde tanquam ab ingrato fit huiusmodi revo-catio. arg.° l. fin. de donat. at institutio anniversari sub ea forma nempe. ut fiat mentio cum clari-ci pro certis redditibus ut moris est non caret simo-niaca labe. et passim a nro est impbata et a D. tho. s.ª et specialiter. 2.2æ. q. 100. art.° 3. ad 2.m Navarrus in M. c. 23. n.° 108. Silvester s.ª quis Maior s. q.ª 6. col. 2.ª Haitanus sup. d. art.° 3. et soto lib. 9. de iustitia. q.ª 6. art.° 1. col. 3. afirment huiusmodi ins-titutionem sustineri posse. moti ex eo quod sustenta-tatio aliqui debitam ministris iure nati prime ad cori nthios. 9. iuncto. d. c. cum. fin. 16. non fit turpis si deducatur in pactum cum aliquem ead. materia sustentationis sine pact.° data

fit

ac. p[er] consequens non desinit esse licita ex pacto adjecto nam. ea ratio refelitur plane ex c. tuanos. de simonia. ubi oblatio bonorum libera utex illis fiat. prezunda licita e[st]. at cum pacto e[st] simoniaca ac p[ro]inde locum e[st] regulae expressa nocent. l. expressa ff. de reg[ulis]. iuris. sine pacto m. temporalia acceptantur in sustentationem. at ex pacto videtur fieri commutatio spiritualium p[ro]hibita in d. c. cum in eccl[esi]a. et habet speciem mali a qua abstinendum. d. c. cum ab omni de vita et honestate clericorum nec p[er] etiam obstat q[uo]d cum honesta sustentatio insit ciuitatem possit licite in conventionem deduci absque simonia. X. glam 2am receptam in c. ad audientiam. 2. de rescriptis. nam respondeo q[uo]d eo casu fit expressio alio modo quam insit unde mutatur natura rei ex l. si ita legatum. § illi si volet. de legatis 1. nam ex simplici acceptat[ion]e cum onere obligantur naturaliter. at si accesserit conventio et naturaliter et civiliter. c. 1. c. qualiter. de pactis. item sine pact[io]ne potuissent clerici repudiare reditus acceptos cum illo onere et vbi conventio fuit inita possunt cogi ad implendum onus et post moram tenentur ad interesse. l. stipulationes no[n] dividuntur. X[ri]sto cel[sus] de verbor[um] obligationibus qu[a]e si ius Pontificium intendisset honestam alimoniam potuisse

in pactum deduci expressisset arg.º l. item apud Labeonem. §. ait Praetor ff. de iniurijs c. ad audientiam de decimis. Quinimo a Trident.º s. 22. c. 1. in fine plane improbantur huiusmodi exactiones et pactiones pro anniversarijs seu annuis missis proinde in hac specie ambum est. ubi redditus tenues offeruntur pro anniversarijs clericis non possessis iusta quantitate pro spiritualia offerre ubi constituta fuerit honesta sustentatio. ut in simili inquit gl.a 1. in c. non satis de simonia vel. remittere ad episcopum qui poterit affirmative taxare honestam portionem qua praestita debeant clerici spiritualia eisdem conficere nam ex hac non adimitur libertas gratis vel pro minori reditu celebrandi at negativa taxatio in ipsis anniversarijs ut non dicantur nisi dantibus tantam elemosinam seu portionem simoniaca est. ut pulchre docuit. D. tho. d. art.º 2.º Antoninus. 2. p.º t.º 1. c. 9. § 22. Soto d.º col. 11. ——

2.ª interpretatio glossae recepta est. in primo quidam etiam dicunt prohibuisse hic conferri praebendam seu clericum eligi ad ipsam. cum. condit.º celebrandi sequuntur Gofredus Ant.us n.º 9. et Decius hic quae interpretatio secundum eumdem. Decium litterae germana est. pro qua illud urget quod spiritualia pro spiritualibus dari ac permutari possunt absque ulla simonia

c. ad q. de rer. permutat. idque satis etiam constat ex diffinit. simoniae tradita a gta recepta in suma. 1. q. 1. ad displicet Cardinali. Imolae & Abbati hic qr. collatio benefi. pure & non sub condit. fieri debet ut docet gta recepta in c. 2. de elect. lib. 6. nostra pro qua interpretat. urget fundamentum illud scilicet quod spiritualia pro spiritualibus dari possunt absque simoniae labe. ex d. c. ad q. nam ea

not

doctrina falsa est accedente pacto vel convent. aliqua quae semper prohibita sunt in tradit. spiritualium etiam si nihil temporale pro spirituali detur sed tantum spiritualia pro spiritualibus. excepto uno casu speciali permutationis beneficiorum cum aliis beneficiis sm. Ricardum in 4. d. 25. q. 1. art. 3. adeo quidem ut etiam beneficium non possit permutari cum alia re spirituali vel spiritualibus anexa diversi generis ut puta cum iure patronatus vel iur. eligendi quinimo excepta permutat. non pot. super beneficiis ipsis fieri contractus aliquis ut si renunciet suo benefficio in favorem alterius cum pacto ut ille suo beneff. renunciet in favorem 3. item si beneffm. conferatur alicui ea l. ut ille cui confertur conferat aliud cuius collationem habet ipsi collatori priori vel alteri ut tradit Nava. in c. si qdo. de rescripti except. 4. n. 102. Idem M. c. 23. n. 100. & idem est in aliis spiritualibus ut si unus dicat missam pro alio cum pacto ut

illequorum dicat misam pro ipso dicente ex Angelo verbo simonia 2. §. 32. Redoano in tract. de simonia mentali 1. p. c. 28. n. 17. exceptus autem videtur hic casus permutationis beneficiorum tam propter eorum utilitatem quam propter necessitatem vel commoditatem personarum permutantium quo fit ut simonia illa quae committitur in pacto dandi spiritualia pro spiritualibus tantum sit simonia quia prohibita iure positivo quam receptam verbo omnino dimittere in d. c. ex parte 1. ——— ~ ———

Quare prior glossa neque interpretatio verior videtur et sustinenda cui non obstat quod Decius hic obiicit quod divinare videtur et literae textus repugnare quia non constat onera haec imposita fuisse tempore vacationis praecundem potius tempore tantum collationis quia resp. ex verbo institutionem recte deduci ante collationem fuisse huiusmodi onera imposita verbum namque illud praesupponit institutionem fuisse factam super huiusmodi oneribus quia tempore collationis fieri non potuit et ante si namque collationis tempore fuisset facta institutio obligando praesum potius fuisset pactum vel conventio facta cum eo quam institutio neque a Papa confirmaretur in forma communi ex certa scientia, quia stilus curiae Romanae non habet

ut collatio sive provisio simoniaca confirmetur postantum ut nova provisio seu dispensatio recedatur ut testatur flaminius de resignat. beneficiorum lib. 7. q. 2. n. 15. nec etiam obstat. 2º si aliquis objiciat institutionem de qua hic nullam fuisse et idei postea expressam temporis collationis praebendae induxisse simoniam et censeri nove inductam quoniam non poterat tacite inesse aiure neque ut tale exprimi quod nullum erat nam respondeo quod licet in mutatione status beneficij de qua hic agebatur requiratur consensus episcopi et aliter facta mutatio nulla sit iuxta glossam receptam in. c. 2. de rebus statutum de rebus sig. in. 6. tamen in hoc. c. intelligendum de consensum episcopi intervenisse et caetera necessaria. nec refert quod illorum nulla sit facta mentio. cum hic solum dubitaretur de intelectu praedictae institutionis et non de illius validitate et indenihilominus si de consensu episcopi nulla sit facta mentio unde colligitur praedictam institutionem non fuisse nullam sed validam et ideo tempore collationis praebendae tacite inherat

et ut talis

et vt talis poterat exprimi eo modo quo inficerat
ita vitium simoniae arg. d. c. significasti 4. cum
glo. 6. quo fit vt confirmatio Romani Pontificis
de qua hic non fuit petita ad confirmandum actum
nullum sed solum ad declarandam praedictam ins-
titutionem rigurose obligantem ad celebrandum
quotidie et non recedendum et ita pro illa nihil
fuit novi concessum sed solum declaratum vt admis-
sam teneretur sacerdos ubi commode posset et vt nõ
recederet voluntarie de exca. vt ex tenore litterarum constat
neque etiam obstat si obijcias in hoc tex. non fuisse voca-
tum defensorem illius praebendae vacantis et ideo vi-
deri hanc institutionem fuisse nullam per quam
status praebendae mutabatur arg. c. primi de rebus
eccle. in 6. nam ex supra dictis patet responsio quia
defensorem vocatum fuisse et ideo non fuisse factam
illius mentionem quia vt dixi supra hoc non erat contro-
versia neque tandem obstat si dixeris simoniam
committi a praebendario hic dum pecuniam recipit pro
divinorum et missae celebratione arg. c. suam de simonia
nam glo. eodem et hic et utrique textus respondet

negando simoniam hoc casu omitti quia aiunt licere clerico pauperi et non habenti benef.m locare operam et laborem suscipiendum in missæ celebrat.e et spiritualium administrat.e Sed defendi non pot. quia paupertas vel divitiæ non faciunt ut datum vel receptum pro opera divina sit datum vel receptum pro re spirituali vel temporali et ideo non potuit inducere ut sit simonia vel non. item quia labor ille non distinguitur ab ipsa missa. quinimo inseparabiliter unitus e. spiritualibus. ut docet Durandus in 4. d. 25. q. 1 et inde non e. pecunia æstimabilis et pro eo labore si aliquid sumatur simonia omittitur ex. d.c. cum in ecclesiæ d. c. suam sive sacerdos sit beneficiarius sive simplex dives v. pauper ita Hostiensis Sard. q. 9. Imola col. 4. hic Vaca in M. c. 23. n.o 102. pt. 10. nec placet aliorum opinio quod possit locari opera. quæ antecedit laborem spiritualem celebrandi [illegible] vel administrandi reliqua spiritualia ut si quis obliget se existere certo loco et temp.a ad explendum spirituale ministerium non cum ex eo tollat sibi libertatem et restituat in se obligationem et hæc veluti temporalia sint pretio æstimabilia

l. qui operas. ff. locati. licita videtur locatio pretio mi-
tis, ut docet Caietanus 2. 2æ. q. 100. art. 3. Soto. lib. 9
de iust. q. 6. art. 1. col. 6. Nava. d. §. 10. Gutierrez
in quæstionibus canonicis c. 24. n. 14. frater Manuel
Rodriguez in suma 2. p. c. 58. n. 4. Se mihi huius vi-
detur cum Victoria de simonia 2. p. in fine intelligen-
in specie nostri tx. dari prebendam et pecuniam pro ce-
lebratione missæ dari solitam in stipendium sustentatio-
nis. et in elemosinam iuxta doctrinam D. Pauli relatam
in d. c. cum sm. Apostolum. facit tx. in c. clerici 1.
q. 2. suspecta mihi videtur solutio illa pro obligatione sistendi
di in aliquo loco nec Dtho unquam probavit tem-
poralia dari posse pro spiritualium administratione ni-
si ratione sustentationis ut late probat Turrecremata in
c. ordinationes 1. q. 1. et cum his solvitur 1m.
Nec obstat 2m. quod tres includit difficultates prior
an valeat onus celebrandi missam peculiarem o-
missa publica. 2a. an valeat onus celebrandi quotidie
3a. an valeat onus non dimitendi etiam invito capi-
tulo. Ad 1m. huiusmodi onus non valere probatur
t. ex. d. c. 2. ubi quod missa publica ommitti non potest
pro peculiari missa. quæ commemoratio quæ fit pro defunctis

in missa publica taciti nominibus d.a c.m pen. d. fin. de
consecrat.e d. 1. ita prodest illi testatori ac si pro eo missa
integra defunctorum diceretur quo arg.o id probat Romanus
n.o 339. et ante eum Hostiensis Ioan. And. Ancar. Imo.
Abb. n.o 3. et vide ex Decio hic. n.o 9. secundum tamen imo
valere huiusmodi onus probatur 1.o ex c. et hoc attenden-
dendum de consecrat.e d. 1. 2.o quia voluntati testatoris
ex integro satisfaciendum e. c. ult.a voluntas 13. q. 2.
3.o quia generalis ecclesiae usus ita observat cui standum
d. c. ecclesiasticarum 11. d. et ita consuluit Abb. n.o 99. n.o
4. et hoc ipsum intendit Gabriel. in canone missae lect.e
28. col. 3. et ita secure tenendum e. nec obstat. tx
in. d. c. 2. ubi reprehenduntur qui missas proprias pp.
peculiarem omittunt loquitur. m. de conveniantia nó
v.o de necessitate quia in. c. missas de consecrat.e d. 1. so-
lum praecipitur missam audire non facta. d. sint cui
vel peculiares ita florentinus 2. p.e tt.o 9. c. 10. §. 1. Sil
vester verbo missa. 2.o q.e 4. secundum quem praecepto de audien
da missa satisfacit qui audiendo privatam vel voti-
vam, quae interpretatio in se vera e. non tamen convenit
illi tx. qui d. prohibitive loquitur ut constat §. hoc nó
fiat quae melius dic in eo tx. non prohiberi audire
missas peculiares imo ex decent.e conveniantia id

permittit quod sicut 3. ne ex superstitione missa publica missa privata audiatur ita Hosti. Ioan. Andreas et Abb. ib. neque hoc textum probat nam institutio missae peculiaris non infirmatur ib. quinimo si recte expendas approbatur nam ibi sensus incertaverit celebret. canonicus missas solemnia debet referri ad interrogationem incertam de missa publica et extra illam explicare. l. si defensor. §. qui interrogatus ff. de interrogatoriis actionibus paragrapho praeterea instituta de inutilibus in fine igitur videtur approbata huiusmodi institutio nam si Papa speciatim intendisset illam infirmare id expressisset arg. d. c. ad audientiam neque tandem obstat ratio Romani s.a 92. falsa est. cum valor satisfactorius missae finitus sit et limitatus atque inde quando inter plures est divisus eo minor est singulis et ita ex una missa non satisfit duobus nisi expresse vel tacite consentientibus pro quo dicitur ut post Scotum quotlibeto. 20. col. 3. tradit Navarrus c. 25. n.o 92. idem l.o 7. de celebratione missae Marcus Antonius Sucus lib. 5. maiorum institutionum t.o 6. a n.o 11. quinimo sic satisfaciens plura recipiendo stipendia ultra peccatum mortale ad restitutionem stipendii tenetur. secundum communem teste Cordova in quaestionario lib. 1. q. 3. Manuel Rodriguez. 1.a tomo. 1. c. 23. neque paupertate in hoc excusabitur

vt d. Dominicum loco a se relatum optime probat Navarrus d. nº. 92. —— ~ ——

In 2ª difficultate resolue onus celebradi quotidie assertum & Beaum. cc. indeq. non obligare in sciencia & in foro exteriori ad celebrandum quotidie, sed inteligi quanto frequentius q. possit salua honestate sua & debita reuerentia ex Suc. tx. memorabili ad hoc. sm. Abatem in c. consuluisti lib. 1. de celebrat. missas & notabili ex Imola hic nº. 5. Navarrus d. c. 25. nº. 129. idem d. c. 25. nº. 3. hoc ita edita satisfit intentioni fundatoris quæ redigenda ad ius ex traditis p. Rochum pro honorificum q. 13. vnde si processit nocturna polutio absq. vlla culpa propria clericus honeste de rº. poterit se abstinere a celebrat. ex Abbate d. nº. 4. caeterum si excogitat. turpi mortali fluxit tunc abstinere debet sub reatu mortali vt intendit D. Greg. in c. testamentum. 6. d. qd ab veteribus receptum fuit post D. thomam. teste Gabriele 5. sect. w. & Abulensi sup. Matheum. c. 25. q. 247. col. 7. per qu. polutio in somnis ex quanis cc. prouenerit ex se mortali non e. cum deficiat tunc iudicium rationis ex D. thoma. 2. 2æ. q. 154. art. 5. vbi Caietanus

UVA.BHSC

fob. in. cle. unica de homicidio. 3. p. in. pi. nº. 1. et
sentit glã in. d. c. testamentum ideo quantumvis
ex mortali culpa in vigilia successerit non impeditur
celebratio nisi de honestate confessione premissa ex
florentino. 3. p. tº. 13. c. 6. §. 10. Silvester verbo eucha-
ristia. 3. q. 10. in fine Navarrus. c. 21. nº. 91. Soto in. 4º. d. 12.
q. 1. art. 7. dita sen. illos hoc est suspectum quod videtur
recipiendum vitante somnium cogitatio illa seu cul-
pa mortalis deleta fuisset per contritionem aliquin
si continuata fuit in somno standum videtur Gregorio
sup. imponenti necessitatem abstinendi ex verbo opor-
tet. x. glam captam. in. l. 1. verbo privat. ff. de iust. et
iu. abstinendum est. 24. ori. docet D. tho. in. 4. d. 9.
1. art. 4. q. 1. si nullo iure prohibetur. rae. 3. fundatur ut supra
tempore et ordinata natura reordinetur ex Silvestro supra
magis abstinendum est a celebratione et comunione ubi nox
praecessit copula fornicaria nam propter immunditiam esset
magna irreverentia in sacramentum ex D. tho. supra quis solo
sup. col. 9. et Navarrus. d. nº. 91. dixerint non omittendum
de premissa confessione quod rigidum est.

In 3. difficultate resolve omnis non dimittendi celas
uni. est conforme nam si ad residendum refecabrucate
accedit pro de benefficium quantumvis tenue ad residentiam

obligat c. quuzenta de clericis non residentibus et illud

Alexandro 3° hic reformatur ut sine causa iusta non pos-

sit se absentare etiam interveniente licentia positamq;

qd verum e. etsi residere iuraverit c. ex parte de cle-

ricis no resi. iustas autem ausentie cas cumulat Nava.

d. c. 29. n. 121. si vero referatur ad renunciationem ma-

gis urget argum ex d. c. admonet resp. tz iure coi ex illo.

c. sufficere epi consensum ideo autem hic necessarius e. propo

sitio d. c. quia abs illo non fuit pactum prout ibi ibi tradita

Ant.ius Car. Inno. et coiter hic et inde ex his oneribus

libertas no aufertur, quod uti honesta prosequende vali-

ti imposita ut dixi ad 1m observari iubentur h. et

sic solvitur 2m arg.m ——— ~ ———

Neque obstat 3m maior verissima e. negamus tz mi-

norem quia onus de quo hic spirituale e. et necessarium

et inde adimplendum quia ex eo valor prosequende non

minuitur qd. secus e. in legitima filio debita cuius

a patre imponi no pot. quia est privare filium legi-

tima ex d. l. qm. in prioribus et sic solvitur 3m ———

Neque obstat ult.m qd difficile e. et adeo ut card. et Abb.

hic difficultate proposita n° 7. irresolutum eam delin-

quant ad cuius explicationem sdm. e. Pomponium

in d. l. actus. n. pugnare cum Bonifacio 8. in d. reg.
actus. 40. coll. 3. solutio est quod ea lex restringi debet ad
illos quinque casus ibi expressos ita gla. v. tamquam gla. et
Dd. in. §. cir inst. de oblig. obligationibus Nava. ca. in
pr. de penitentia. d. 6. nº. 64. coll. ex sol. in 4. 2. p. c.
3. in pr. Menchaca de successionum creatione. §. 3. nº. 47.
quod defendi non pot. quia ex hunc sensum d. lex. actus non conti-
net reg. sed potius exceptionem circa illos quinque casus
arg. ... primus cum §. notatis ff. de reg. iuris item quia ex reg.
d. l. actus deducta fuit a Bonifacio 8. reg. actus et posi-
ta in volumine 6. at non est verisimile Papam id
fecisse ob illos quinque casus tantum quorum cognitio
alias parum aut nihil confert ad scientiam iuris cano-
nici neque de illis adsunt tituli in iure can. ut patet maxi-
me quod tutoris datio est unus de illis casibus et tamen ali-
quam recipit conditionem nempe si satisdederit. l. muto
§. 1. ff. de tutelis. que omissa alia interpretatione Alciat.
lib. 3. parergon. c. 4. et Requis. d. reg. actus. et Bar-
tholomei philippi de fictionibus. lib. 1. fol. 4. qui lite-
ris illius legis repugnat hic dic in ea. l. non debere aliquid
non sit actus legitimi qui non recipiunt diem
neque conditionem neque huic questioni responsum est

fuisse a Iurecon(su)lto (quod) solum regulam constitui nempe
o(mn)es actus legitimos non recipientes diem neq(ue)
conditionem si sub die vel condit(ion)e celebrentur non
valere et ita consonat cum d(icta) reg(ul)a actus li(bro) 6. (quo)
fit ut actus legitimi qui diem et conditionem ad-
mittunt si nominatim sub die vel condit(ion)e fiant va-
lent ut patet in sen(ten)tia c. viduum 2. q(uaestio)e 6. c. praeze-
rea. 40. de app. et in empt(ion)e locat(ion)e vel societate ut
in §. emptio inst(itutionum) de empt(ion)e et ven. et in institut(ion)e
procuratoris. l. 3. ff. de procuratoribus et inde magis
urget arg(umentu)m quo iu(re) collatio praesentandi cum sit actus
legitimus valeat h(oc) sub condit(ion)e et omissa interposita
Decius hic quam merito improbat sequitur 1(mo) tu dic
collationem hic pure factam fuisse et non sub
condit(ion)e q(uia) onera de quibus hic imposita fuere praesentan-
dis vacanti ut dixi ad 1(m) et ita cessat difficultas
ex d(icta) l. actus legitimi et absoluto arg(umen)to et tex

Sequitur tex in c. de mo

nachis. 12. huius

tituli

Summa

Ad praesentationem religiosorum in ecclesiis Vicarij tem(poral)e

p ordinarium instituendus nisi prius congrua sibi portio
assignet ——————— ~ ———————
Pro dubitandi rat. 1.° sic arg.° Patroni nec possunt nec
debent reseruare sibi aliquid de fructibus beneff. quod praes-
tant quod integre sunt beneff.a conferenda vt in Rubro et
in nigro vt ecclesiastica beneff.a c. praeterea. 2. in fine
de iur. patro. et si interueniat pactum partium. cum
clerici id de pactis et ibi iuramentum c. tua nos de sim.
at h. monachi patroni oes fructus recipiunt excepta
congrua port.e vt ex litera constat ergo no recte ———
2.° sic arg.° ius patronatus ecclesiasticum adquiri no pot.
nisi ex dotat.e fundat.e vel construct.e eccl. c. 1. 2. et 3. c.
nobis de iur. patro. c. decernimus c. filijs vel ne postilus
c. pigmentis. 16. q. 7. Trident.ni ss.a 14. de reformat.e c.
12. et ss. 25. de reformat.e c. 9. at h. sine horum altero
ius patronatus religiosis competit in ecclesijs unitis eorum
monasterijs vt ex litera constat ergo 3.a tx ———
In co.a v. hijs non obstantibus c. Alexandri 3.i deci-
sio. h. continens materiam canonicam et valde indi-
catam ex Ant.o et Imola h. et difficilem ex Abb. hic
in pi.o quas confirmatur ex constituendis et qui v.o c. in
laterane[n]si. ja eod. c. 1. de praebendis. in 6. vbi exten-
ditur tam ad monasteria exempta quam ad non
exempta cle. 1. de iur. patro. sed cuius explicatio est. sim. c.

etiam multis modis subijci posse monasterijs. x.ᵃ
gtam hic pbo & redditibus. gla in suma 16. q. 2. di-
gdo. pleno iure. quo ad spiritualia & temporalia. c. vi-
sis. 16. q. 2. c. sigdo. quo ad temporalia tantum ut c-
tingit qdo. monasterio pauperi aplicatur a Sumo Pon
tifice vel ordinario ecclia ita ut fructus beneficij in
monasterij utilitatem & pprios usus vertantur
in qua specie eccla manere debet in suo pristino
statu. c. pastoralis de donat. c. pastoralis de privile-
gijs et hoc casu loquitur ner tx. & c. auaritie 1.ᵃ
eod. ex ... & coi DD ... & inde statuit ner
tx. non ee. hoc casu ab ordinario Vicarium institu-
endum nisi asignata cid. congrua portione prius deciden
dis rao asignatur in d. c. 1. in ... quam congrua autem
portio qdo dicat Decius h. n. 2. dicitur illa ex qua
Rector pot. iura epalia psoluere ... in c. conquerente
de off.ᵒ ordinarij et ex qua absque penuria viuere po-
sit. c. 1. §. sane de statu regularium lib. 6. et ibi gla
late Rebuffus in tit.ᵘ de congrua port.ᵉ & ex qua posit
hospitalitatem seruare ex nro tx hodie v.ᵒ a Tri-
dent.ᵒ ss.ᵉ 7. de reformat.ᵉ c. 7. statuitur ut 3.ᵃ pars fructuum
maior aut minor arbitrio epi asignetur qd a Pio 5.ᵒ
suo motu pprio fol. mihi 74. concessum fuit. &
ab.

et ab eo statutum ut non maior centum nec mi-
nor quinquaginta scutorum summa assignetur computati
omnibus emolumentis certis et incertis et tamen quia inde
ectas et eorum ministros grauari relatum fuit Gregorio.
13. sua constitut.e relata a Naua. in M. latino fol. fin.
Tridentini decretum d. c. 7. seruari precepit et eo iud. ver-
mur. Istis adde quod h. iud. coi. his vicarijs debent ee. perpe-
tui ut in d. §. qui v.o c. 1. de capelis monacorum lib. 6 cum alijs
et tamen hodie temporalis constitui pot. ab epo. si eid. visum
fuerit ita expedire ex tijs ex trident.o d. c. 7.

Nec obstat 1.m quia h. maior verissima sit fallit h. ubi ista
fundationis cum consensu diocesani aliquid a patronis reser-
uatur nam tunc illud recte ab eis percipi pot. ex gl.a 1. in
d. c. praeterea gl.a 1. post tx. t. in c. cleuterij 18. q.e 2 trident.m
ss.e 24. de reformat.e c. 3. in fine et ss. 25. de reformat.e
c. 9. in pr.o Rochus pro de curtile q. 2. n.o 6. Didacus Perez
tomo. 1. ordinamenti col. 247. quod verum est dummodo
ex pensione reservata congrua portio non minuatur sic
obtinet ner tx. cum similibus x.a gl.am in c. 1. de cen-
sibus ubi Abb. n.o 1. post tx. t. in quam rem facit nam patet
in bonis ultra legitimam pot. apponere grauamen
filio ex l. scimus §. cum aut. C. de inofficioso t. s. fin. §.
fideicomissum filiis de leg. 2.o mirabilis sm. Rodricum
Suarez. in. l. qm. in prioribus ampliat.e 6. n.o 1. et 2.

plurimq; t.m

Nec obstat 2º quod difficile est adeo ut Lambertinus lib. 1. p. 1. q. 10. principali nº 3. secure affirmet nullum ius patronatus a principio adquiri posse nisi concurrat vnum ex illis tribus et quae in iuribus arg. quis ex post facto postquam fuerit adquisitum vno ex illis modis posit procedere et continuari in successores vniversales vel particulares legitimis modis vt in c. 1. c. ex literis c. illud c. quod autem et iur. patro. c. 1. hoc tit. in 6. nec obstare nunc tex. in quo secundum Lambertinum ius patronatus competit ex dotatione scilicet ex assignatione congruae portionis facte a monasterio ex propria sustantia beneficij eorum ecclesiae anexi quia defendi non pot. quia huiusmodi congrua portio non debet dos reputari cum non sit ex liberalitate constituta sed ex necessitate ex d. c. extirpandae in fine et inde liberalitate non videntur tex. reg. in l. vnum ex familia §. si de falcidia de leg. 2. cum ius ex dote liberali resumsit ex gratia ius patronatus contra gtam pen. in fine in c. cum dilectus de iur. patro. quia verius est ius presentandi ibi adquisitum fuisse religiosis sola autoritate et decreto ead. m. tex. quae fundantibus dotantibus vel construentibus ius patronatus resit potuit equidem religiosis tribuere ex Abbate hic notabili 2. Rocho probo competens q. 28. ibi inter huiusmodi

UVA.BHSC

patronatus ius et illud qd. competit ex fundat.e et si=
milibus aliquae sint differentiae quarum unam colli=
ges ex gta recepta in. cla. per literas xbo apostoli
ci et preuendis. late Cob. c. 36. practicarum n.o 2 et
aliam colliges ex gta xbo collatio in. c. 2. hoc tt.o
lib. 6. et ex Gomecio in reg.a cancelariae de annali per se
bre q.e 27. et cum hijs absoluitr arg.m et tx ———
Ad. 1.m ad hec. 2.m preterea. 3.m cum no ignores sed ead. vide
que dicet in. c. et multu s. hoc tt.o ———

Sequitr explicandus tx di
ficilis in. c. cum sm. Apos
tolum 16. iuncto. c.
2. c. epus 4. c. huius
23. hoc tt.o
Anno
Dni
· 1. 9. · 9. 9.

Summa

Ordinato per epum ad sacros sine tt.o nemine presentan=
te ordinator vl. eius succesor compelitr in necesarijs proui
dere donec sufficiens illi conferatr benef.m ———
Pro dubitandi rae. 1.o si arg.or posita delicta mutuar
pensat.a tolluntr. c. pen. et fin. de adulterijs. c. cum ale=

siasticis & except. l. viro atque uxore 40. ff. soluto matri-
monio. l. si ambo ff. & dispensationibus at hic tenetur. si ex or-
dinator et ordinatus fuit inculpa ut patet quod utrique
culpam dispensando nec ordinator nec ipsius succesor
prouidere tenetur. ——— v ———

2º. sic episcopus. fecit ordinatos sine titulo nec prouidere nec
beneficium conferre tenetur ut in regulari constat ex c. ne-
minem 70. d. et in non regulari si ex hereditate
vel patrimonio possit habeat d. c. neminem c. episcopus
4. c. tuis. 23. hoc titulo vel si non habeat arte et industria
sibi necessaria quaerat c. clericus 1. et 2. 91. d. quod nullo
casu episcopus nec succesor ad prouidendum tenetur ———
3º. sic atque antedictis Ino. 3. hic ordinatio sine titulo facta
irrita non erat per ordinarios ad prouidendum compelle-
bantur et ita ab Innocentii praedecessoribus nempe ab Ale-
xandro 3º. ita statutum erat in d. c. episcopus 4. et post
Ino. 3m irrita et hodie talis ordinatio est tract. 37. c.
si quis. 49. & simonia d. tit. utroque casu docet Ino. 3us
hic quod non recte ——— v ———
4º. sic ordinare aliquem sine titulo ordinantis & lic-
itum et c. neminem. c. sanctorum 70. d. d. c. episcopus 4º.
cum tridentinum ss. 21. & reformat. c. 2. per crimi-
na

na. regulariter morte extinguuntur. c. quorundam 23. de l. 2. C. si reus vel accusatus mortuus fuerit item ex delicto predecessoris successor obligari no debet ut in rubro et in nigro. C. ne ex delictis defunctorum et maxime quod delicta suos debent habere autores. c. quesiuit de his que fiunt a maiori parte c. 2. de postulationibus. l. sancimus. C. de penis. quo successor ordinantis ad prouidendum ordinato in necessarijs titulo compelli non debeat ——— ~ ———

Quid si admisso ad sacros ordines sine titulo vel patrimonio examinator vel his qui testimonium prebuit no autem episcopus ordinans ad prouidendum compellitur. c. si ferunt. i. 54. d. quod iniuste. et ad prouidendum compellitur episcopus vel ipsius successor ——— ~ ———

Quid si ad suscipiendos sacros ordines idem deo no habeat titulum vel habeat inualidum tunc hic et inde. c. neminem quod valet ordinatio illius qui titulum inualidum habuit neque episcopus huic ordinato ad prouidendum compellitur tunc. difficile in c. postulasti. 30. de iure patronatus quod absque titulo valida est ordinatio sine episcopi obligatione

Quid si semel approbatus no debet iterum examinari ne fassis decrementum facto quod ratio arg. l. 3. de fin. ff. nauta caupones. Ergo examinatio per

p[er] predecessorem facta transit in rem iudicatam. arg. c. dilectus 32. in fine de elect. et q[ui]a semel approbatus ad ecclesiasticos ordines et ad beneficia recipienda pro-
babatur censetur. c. accepimus de ætate et qualitate at subdiaconus de quo hic semel approbatus et exa-
minatus fuit ut ex litera constat ergo non debuit
iterum a successore examinari
Quod. et ulterius sic. Apostolorum traditiones a Romanis pontifice mutari non possunt. c. sunt quidam 25. q. 1. sed dis-
positio circa ordinatos absque titulo sæpe mutata fuit ut
patet ex. d. c. neminem d. c. sanctorum c. episcopus 4. c. tuis
23. hoc titulo c. si episcopus 37. hoc titulo lib. 6. ergo non fuit tra-
ditio Apostolorum
In contrarium vero si non obstantibus est Inno. 3. decisio cuius rationes
sunt tradiciones ex nostra litera colliguntur. Prior di-
vina tradit. fundatur scilicet q[ui]a qui altario servit de
altario vivere debet ex D. Paulo. prima ad Corin-
thios. c. 9. et dignus est mercenarius mercede sua Luce
11. et habetur in c. 1. ubi dd. 13. q. 1. hijs accedit quod clericatus est quid super naturale ex D. Tho. 2. 2æ. q. 100.
art. 3. et quod hic ille insignitur addicitur divino cul-
tui et etiam in divinis ex. c. duo sunt genera. 12. q. 1

UVA.BHSC

Unde eid. iuri nati sponsum ē. ut de bonis ectis deo dicatis halatr ex hoc tx. et ex. d. c. i. itemqz etiaz ante. l.^m primogeniti qui erant quasi servi et sacerdotes illius temporis ut sentit. D. tho. 1.ª art.º 4. porno certo debebatr. e. quam periculosum. 7. q. 1. iuncta gta tum etz. qr. Caietanus in q.ª 7. de simonia tomo. 3. col. 3. dixit adeo ius stipendij clericatus ēē anexum ipsi clericatui ut nō minus iuris divini sit quam clericatus ipse. 2.ª rao ē. nam qui id onus eligitr a mercede repelli. c. ecclesiastici. 12. q.ª 2. et inde e converso nō ēē renendus his qui lucrum amplectitr onus autz subire recusat. l. unico. §. fi.º C. de caducis tollendis gta 2. hic. 3.ª rao ē. qr. clericus obsequie Iesu Christi deputatr et inde de ipsius patrimonio vivere ipsa nouis clericis rao postulat ut nec t. probat. quem ad hoc not. Abb. n.º 4. Anania. 8. hic inde educentes licitum ēē arguere ab etimologia vocabuli idem probat l. c. 2. ff. appellata vb. Iason et cois. ff. si certum petatr. c. forme de probor. sig.ª late lucrandj. l. co. 6. Gracianus reg.ª 26. sm. quos id procedit negative nō autz afirmative. ut exemplificat Abb. d. n.º 4

4ª rao ē. qr. spiritualia sine temporalibus eē non possunt. c. si qs obiecerit. 1. q. 3. ita Card. et Anania in. c. 2. d. eod. q. ª. Ult.ª rao ē ne clerici mendicare cogantr in opprobium totius militiæ clericalis et eleganr in. c. Diaconi pbr. mendicat infelix. 93. d. quæ rao placuit Trident.º d. c. 2. et ante Tridentinum placuit Cuiacio ad nouellam 3.ª c. 2. et idem lib. 1. tt.º 1. comentario. 1. de feudis ex qq rationibus ob inicio nascentis ecclæ a sanctis patribus prohibitum fuit quem sacris ordinari absque certo tt.º vt constat ex. d. c. neminem. d. c. sanctorum cum 1. citatis et ampliius ex Trident.º 1. ª et inde merito tt. de iniuriis ciuilibus statutum ē. vt epus aliquem sine tt.º ordinās vl. ipsius successor necessaria teneatr sic ordinato subministrare ——— ~ ———

Vn.º 1. deducitr epum ordinantem clericos nihil habentes peccare vt sentit glo. 1. in. d. c. epus 4.º facit. m. d. l. sm pręceptiuam in re graui quo casu transgressor mortaliter peccat vt in similidocet Naua in. M. c. 23. an.º 40. facit tx. in. c. ppter tuo. d. diuinam visitationem de elect.º lib. 6. etiā ipsi ordinati peccant hoc procurando. sm. glam

rat.

unito tx. in d. c. neminem, quidem moralr
iter ex Calderino. d. n.º 1. & vita et honest. clericor.
Decis. K. n.º 7. Ht.ar v.º in hac specie duplex e. teste Nar
varro. d. n.º 14. & temporibus ordinationum in pr.º n.º
4. et coi. in praxi recepta ex flaminio & resignat.e
beneficior. lib. 2. q.e 6. n.º 6. Sz. vl. beneficij ut in d. c.
neminem. d. c. sanctor. d. c. cum 4. Trident. d. c. 2. vl.
patrimonij. d. c. tui vbi glo. et Abb. n.º 3. Trident. d. c.
2. ubi pensio adijcitur ampl.a i.º idem ee. Ht.r donar
tionis si epus ita iudicauerit, et utilitateaut necessitate
etiam dum modo donatio illa vera et Realis no
autem ficta sit et ita a sacra Cardinalium congre
gat.e declaratum fuisse testatur flaminius s. n.º 9.
subdens ex ead. congregationis sententia bona illa do
nata alienari no posse donec ille benef.m adepr
tus fuerit vl aliunde habeat vn. viuere posit. Nar
uarrus d. n.º 14. n.º 2. cois ex flaminio 5. n.º 10. et
n.º 11. refert quod alias censuit sacra congregatio et
concesit ut ob penuriam sacerdotum posit quis or
dinari sine benef.º vl. patrimonio dummodo quis
spondeat necessaria ministrare. Amplia 2.º posr
se etiam quem ordinari ad titulum seminarij.
ca. inseruiendi benef.º unito seminario ut

censuit sacra congregatio concilii teste flaminio
s. n.º 32. quo fit ut similiter possit quis ordinari
ad titulum servitii in aliqua ecclesia cui adscribitur cui
deservire tenetur in ordine suscepto ex formam concilii tri-
dentini s. 23. de reformat. c. 16. ita simon maioli
de irregularitate lib. 4. c. 13. n.º 2. et gaudetius de
privilegio fori ex trident. s. 23. c. 6. de reformat.
et iste adscriptus ecclesiae ab ullo episcopo recipiendus
d. ut censuit sacra congregatio ex flaminio s. n.º
34. Amplia 3.º commendatarios perpetuos posse or-
dinari ad suae commendae titulum ut tradit Gomecius in reg. de
triennali q. 9. pag. parva. 699. quod etiam secus est in commen-
datario temporali quia ... titulum habeat quo ad ali-
quos effectus considerabilem ex iis quae habentur in c. ne-
mo deinceps de elect. lib. 6. et ex iis quae tradit Navarrus
de orat. c. 20. n.º 16. et idem consil. 4. de filiis presbiterorum
... non habent titulum considerabilem ad effectum recipi-
endi ordines cum temporalis sit quarta etiam economus
vel capellanus nisi forte esset confirmatus perpetuo pro illis
id facere potest non possunt ordinari ad huius modi titulum.
... his qui capellaniam habent collativam
possit cum illa sit benefficium. Ut tradit Navarrus.
d. c. 20. n.º 17. et idem tradit in capellaniis perpetuis

UVA.BHSC

ad vitam recipientium quæ sunt mere tempora-
les quas laici in suis testamentis constituunt cum
iura perpetua sint licet non sint benefficia ut dixi s. in R.a
Inde etiam fit gradum vacalaureatus in sacra theologia
vel in iure Pontificio vel alium etiam superiorem non
esse sufficientem titulum ut aliquis ordinetur quamvis non dicatur
graduatus haberi pot. in intuitu sui gradus deinde ordina-
rio requirit titulum certum d.c. cum sec. v. sine certo titulo d.c.
huius qui fundetur in aliquo beneficio bonis vel iuribus
perpetuis radicatis in persona ordinandi ex Tridentino
d.c. 2. et inde non sufficit spes quod obtinebit beneficium
in concursu ut voluit Enriquez in suma theologiæ 2.
p. lib. 14 de irregularitate c. 9. nº 3. et frater Ma-
nuel Rodriguez in suma tomo 2. c. 15. nº 19. quare
nec tamen sufficiens erit quod quis sit collega alicuius
colegij insignis quidquid contra velit Cordoba in suma
q. 36. sequutus ab eod. Enriquez d. 2. p. lib. 10. de
sacramento ordinis c. 17. in fine et a Manuel. in
Amplia 4. coadiutoriam cum futura sucesione
sufficientem esse titulum ad ordines suscipiendos ex Na-
uarro d.c. 20. nº 18. frater Manuel vero proxime nu
repugnat quod futura succesio est ius ad rem quod non sufficit

ex. d. c. epus d. c. tuis nam cum finita coadiutoria statim beneficiarius ingrediatur benefm censetur ius certum et sufficiens ad ordinationem quis hodie aliter a dess. tridentini d. c. 2. no sit titulus sufficiens cum no sit benefm ex quo eius tradit Navarr. quemadmodum etiam nec pensionem hodie esse sufficientem titulum ad ordinationem faciendam quando principalis nihil prestaret coadiutori et eius consensu et postea confirmatione ex quo plane sequitur coadiutoriam sine futura successione cum sit ius temporale et ita incertum no sufficere ad ordinationem

2o. deducitur interpretatio ex predictis ad num. et eius similibus nempe quod titulus ad quem quis ordinari debet etsi sit benefm vel patrimonium vel pensio seu quodlibet aliud ius debet esse sufficiens ad alendum ordinandum ex d. c. epus t. (necessariavite) d. c. tuis d. c. si epus tridentinum d. c. 2. sufficientem autem titulum intelligere debemus qui sufficeret ad victum ad victum et vestitum et habitatione. et quam pro victum in c. epus 10. q. 2. necessaria teste Burgos de Paz. q. 9. n. 24. Lara in c. si quis aliter ris. §. no tantum an. 19. ff. de liberis agnoscendis facit tex. in l. legatis 19. ff. de alimentis et cibariis l. pro victus 43. ff. de verb. sig. l. 2. tit. 16. p. 4. atque etiam ad medicinas eiusdem sm. Imolam et Alexandrum in l. si cum dotem §. sin autem ff. soluto matrimonio tunca.

monio Anca. et Imo. n.º 7. in d. c. epus pro tx. b.
et in. c. 2. 1.º eod. t vnde viuere posit Zaraq. n.º 28.
et huiusmodi victus vestitus et habitatio in hac
specie considerari debent secundum qualitatem personarum ita
gta. 2. in d. c. epus vbi Ioan. Andreas et alij ex Sancto
t. Cob. in 4.º 2. p.e c. 3. §. 1. n.º 7. ego vero existimo in
hoc casu non esse habendam rationem qualitatis personae
quo ad genus et alia sed tantum clericatus secundum impos...
quo ad ... habenda sit ratio. quan
tandis alimentis regulariter habenda sit rao. quan
litatis personarum qui praestanda sunt ... tam. 2.º
et alegatam ... eam. ... aliud est dicendum si mate
ria subiecta aliud postulat vt videre est in alimentis quae
praestanda sunt existenti in extrema necessitate vt in spe
cie c. pasce. 86. d. et in hoc casu in quo tantum constitui
iubetur titulus ne clericus cogatur mendicare vt dixi s. non in
cogitur mendicare qui habet vnde ali posit sufficienter
vt clericus licet non habeat tantum quantum forte exi
gunt qualitates suae personae quae senia. et alterum non ha
beat consuetudine quae optima est legum interpres. consi
bata est.
Ijs sic constitutis non obstant in d. adducta pro decisione
di rae. non est in quo gta in c. dilecti de except. bura
inuoluit et in efectu resoluit eiusdem crimini replicatio.

admitti qu. si nõ admitteretur excipiens lucrum sequere-
tur. sic procedunt d. lex viro et d. lex cum mulier. de
pen. et fin. quorum specie d. soluto matrimonio uxor
dotem petebat. Vir excepit de adulterio Vxor repli-
cat de simili adulterio admittitur. quia per replicationem
vir excipiens remaneat cum lucro dotis. sic procedunt
d. iura atq. replicatio ligat. criminis nõ admittitur qu.
ea admissa replicans lucrum sequeretur ex l. apud
Celsum. §. Marcellus ff. de dol. except. et c. dilecti in
cuius specie electus petijt confirmationem canonici exc-
cipiunt de excomunic. electus replicat de eadem excomunic.
rejicitur vtique replicatio quoniam si admitteretur electus lucrum
sequeretur scilicet quod actor excomunicatus admitteretur in iudicio
d. reg. iuris Pontificij cap. 12 prohibitum et ex c.
inter de except. c. intelleximus de iudiciis sequuntur Ant.
Imo. et Abb. n. 6. felinus 9. Deci. 6. Dei. Jo. 11. in d. c.
dilecti Bart. et in d. l. viro n. 2. et 9. et in d. l. cum
mulier aliter resoluit scilicet replicatione similis delic-
ti admitti debere vbi agitur de damno vitando vbi
iuri... nõ debere admitti vbi agitur de lu-
cro captando vt in d. §. Marcellus et in d. c. dilecti ex
ff. ... arg. sufficiat nõ tamen deducitur vera huius art.
resolutio ~ sed tu dic quod aut loquimur in cau-
sis ciuilibus aut in criminalibus Primo casu obstat
argumentum quod paria delicta ... sic procedit tex. in d. c. pan

§ fin. ubi tz. ageretur de adulterio agebatur tz ciui-
liter ad Thori separationem et ita recte potuit
opponi de adulterio per virum comisso sicut debet
accipi tx in c. significasti de diuortijs vt adul-
terium viugum compensetur quo ad penam scz ciuilem
dotis v. separationis thori et amissionis bonorum naz
quo ad penam criminalem cz. maritus fuerit for-
nicator adulterij accusatio nõ tollitur replicatõe adul-
terij a marito comissi et est expressum in l. 1. C. de adult.
l. 2. §. publico ff. de adult. hodie l. 3. tit. 20. lib. 8. recop.
concta l. 6. tit. 3. p. 4. cum disponente posteriori ca-
su paria delicta mutua compensatione non tolluntur siccz
cedit l. his qui reus ff. de publicis iudicijs qd verum
e. nõ solum ubi corporis pena esset imponenda
verum etz si pecuniaria fisco tz. applicanda ita scribz
reg. 36. q2. talis ca. criminalis dicitur et qtam in l. 3.
ff. de sepulchro violato recptam ex iulio claro lib.
9. sentiarum §. fin. q. 1. vtrisqz membri rao e. qz in ca
ciuili agitur principaliter de priuata partium vtili-
tate et ideo nihil impedit admittere compensatio
delictorum et sic quasi penam ad inuicem soluissent
l. si debitor ff. qui potiores nullus habet ius exigen-
di adversus alium gtaz in d. l. viro atteum inaz
cusatõe criminali agitur principaliter de vtilitate
publica. l. ita vulneratus q2. ff. ad l. aquilam

in praeiudicium igitur iuris publici compensatio delictorum non est admittenda l. iuris gentium § si paciscar ff. de pactis tradit Petrus Barbosa in d. l. viro n.º 4 et seq. ex quo magis urget argumentum quare non admittatur compensatio in paribus delictis cum sit civiliter agendum secundo contra episcopum respondeo quod in singulari id non admitti ex ratione de qua supra ne scilicet clericus cogatur mendicare et eum ipsi solvitur primum

Nec obstat 2.º ad cuius explicationem pro memoria est licet olim iure antiquo cum ipso interdicto non ordinandi sine titulo patrimonium admissum fuisse in titulum certum ex d. c. neminem et post. quae verba ad patrimonium refert glossa et doctores communiter et postea expressum fuit in d. c. episcopus et in d. c. tuis et intuitu d. c. 2. cui omnino adde habentes bona non posse ordinari ab episcopo nisi expresse vel saltem tacite titulum constituat in illis vel parte ipsorum sufficienti quod scilicet nemo adstat significare videtur tex in d. c. episcopus et sine certo titulo quo fit ut falsa videatur sententia Innocentii et Hostiensis et existimantium habentem bona si simpliciter ordinetur censeri ordinatum ad titulum illorum et ita docuit recte Ioan Andreas in d. c. si episcopus et Decius n.º 13 in c. ecclesia Sanctae Mariae de constitutionibus verum illorum opinio forte defendi posset quod episcopus facto inventario bonorum, vel cum informatione sumaria ordinaret clericum tunc enim videtur ordinare illum tacite

cite

ad tt.m qd videtr sensisse trident.m d. c. 2. t. eoquoque
pñs perspecto patrimonium illud vl. pensionem veu
ab eis obtineri taliaq. ee. que eis ad vitam sustentã-
dam satis sint. que resolutio verad. ultra tx. in d. c.
epus. pbatr. l. qz si tx ille in illis pbis sine certo tt.o
tantum pbaret huiusmodi epum nõ debere ordinare ni-
hil habentem sub pena dequa ibi. inepta esset exceptio
de qua in fo. fin. que. ne illa inepta videatr aptiq.a
intelligere tx. illum de ostitut.e tt. qd. sz. epus ne
ordinet aliquem sine tt. ostitut.e ita gla pbo tt.m
in d. c. si epus coit t. Panor mitanq. et Imo. in d. c.
tuis. 2.o qr intitulatio bonor. que fit ab epo ordinate
de nihilo seruiret cum ea rõe facta videatr vt bona
illa loco beneficij censeantr vt inquit gla singular.
iis in d. c. neminem et sensit trident.m in d. c. 2. dum
eor. alienationem phibet ————————
Adde 2.o patrimonij quantitatem nõ ee. iur.e taxa-
tam et inde arbitrio epi. ee. faciendam arg.o l. si uinus
ff. de iur.e deliberandi. l. 1. §. expilatores ff. de effrac-
torib⁹. c. de cois. §. 1. de off.o delegati et ita cardi-
nalium ogregat.e declaratum fuisse testatr flamir
nius l.a a n.o 13. 2.o sum. a qd. h. olim iur.e antiquo
huiusmodi patrimonium libere alienari et remitti

poterat iuxta glossam fin. in d. c. tuis a communi receptam
teste Tello in l. 17. tauri n.o 81. cum relatis a
Gutierrez lib. 2. quaestionum civilium c. 69. n.o 10
hodie vero id prohibitum est donec ordinatus beneficium eccle-
siasticum sit adeptus vel aliunde habeat unde vivere
possit ex Tridentino d. c. 2. —— ~ ——
Unde infertur 1.o etiam hodie attento Tridentino posse
alienari bona ordinandi ad sacros in quibus non est consti-
tutus titulus quando in patrimonio ipsorum fuit constitutus suffi-
cienter iuxta praedicta. Infertur 2.o omnia bona aliquid.
posse alienari etiam hodie quando fuit ordinatus quis ad sa-
cros sine ullo tituli constitutione tacita vel expressa et ita
in his duobus casibus non habet locum Tridentinum. ~
Infertur 3.o huiusmodi bona in quibus titulus est constitutus
hodie alienari aut remitti non posse absque episcopi licen-
tia ut dictum est etiam ab habente beneficium vel aliam
sustentationem quia an sufficiens sit prius constare de-
bet ut adstruit Imola d. c. tuis n.o 11. quod si aliter fiat
alienatio vel remissio nulla erit peccatque alienans
vel remittens quia legem superioris in re gravi trans-
greditur. quo fit ut cum episcopi licentia alienatio vel re-
missio recte fieri possit etiam ab eo qui non habet beneficium
vel sustentationem quia episcopus tunc obligatus manebit et
hoc casu licentia voluntaria erit in praecedentibus
necessaria quod si ab episcopo fuerit denegata appellatio

ab eo

interponi poterit et a superiori recedendum ita praxi servatur ——— ~ ———

4º. ex q. pendet resolutio quaestionis controversae an bona patrimonialia clericorum gaudeant privilegio bonorum eccl. in qua com. resolutio est regulariter nō gaudere nisi in casibus aiu. expressis teste Cob. lib. 1. variar. c. 4. nº. 8. refert plures Didac. Perez l. 1. ti. ordinamenti col. 13. Naua. cons. 12. nº. 1. et generat. eccl. Perus Surdus cons. 2. Unde clericus maior in bonis suis patrimonialibus laesus nō competit in integrum restitutio sicut eccl. contra recepta et hoc ecta in cle. 1. de in integrum restitut. neque etiam huiusmodi bona praescribuntur tanto temp. quanto eccl. bona ut contra receptam in c. possessiones. 16. q. 4. solet tamen ea reclusio limitari in bonis patrimonialibus ad quorum titulum quis sacror. ordines suscepit gaudent m. privilegia bonorum eccl. etiam in casibus nō expressis in iur. ut contra sen. in d. c. epus. quam t. sequitur Decius nº. 11. et Naua. ubi proxime pro ea sententia admittenda nō est quia huiusmodi patrimonium ex illa assignat. nō efficitur ecclesiasticum ut recte docuit gla. fin. in d. c. tuis et Cumeaste. nº. 8. et Imo t. et Aulati a 56. s. ubi subdit gla. in d. c. epus nō dicere id quod ei imponit Decius neque pro illius sententia urget tridentin. d. c. 2. dum prohibet illius patrimonii alienationem nam sicuti iudicio

editas si ob id patrimonium illud fieret ecclesias-
ticum sequeretur necessariam esse. cum et solem-
nitatem ad alienationem faciendam huius patri-
monij d. formam c. sine except. 12. q. 2. quod tamen
recisso in d. c. 2. non requiritur quod non aduertit Vaca
supra ——————— ~ ———————
Igitur ex praedictis deducitur patrimonium datum a pa-
tre filio ad suscipiendos sacros ordines non esse in
legitimam imputandum neque a filio conferendum
vt docet Ioan. faber in §. fin. inst. de inofficioso
et cons. cum eo teste Tello in l. 29. tauri n. 16. et d.
Gomezius n. 21. Matienço in l. 3. tit. 8. lib. 5. compila-
tionis glo. 2. n. 14. magis cons. ex Graciano reg.
199. n. 6. Roxas de successionibus ab intestato c. 1. n. 45. —
Pro qua sententia facit 1.º quia talis donatio est simplex at que
libet donatio simplex non confertur vt in l. 26. tauri igi-
tur. 2.º quia ea quae dantur a patre praetextu militiae terrestris
non imputantur in legitimam l. 1. §. nec castrense ff. de col-
latione bonorum vbi Bart in l. 3. tit. 4. p. 5. g. idem ergo
dicendum in donatis praetextu militiae caelestis sumpto
arg. de vno ad aliud d. glo. et cons. in l. miles ff. de re
iud. cum adductis ab Eberardo loco 59. et ita verum vi-
detur quis summo huiusmodi patrimonium conferendum et
in legitimam imputandum velit Cob. in c. Raynaldus
§. 2. n. 1. Auendaño responso 17. n. 3. Siora de parti-
tionibus 2. p. e. q. 15. n. 23. Angulo de meliorationibus in
l. 9. glo. 4. a n. 5. Gutierrez lib. 2. quaestionum

civilium

ciuilium q. 65. quod precipuum arg.m nõ obstat qd licet hec donatio nõ sit simplex id ob causam matrimonij spiritualis facta et inde sicuti donatio facta filio familias ob causam matrimonij carnalis imputatur ex cõi doctorum sententia in auth.ca ex testamento C. de collationib. et in l. 29. tauri sic et hec imputari debet sumpto arg.o de uno ad alterum nam respondeo negando huiusmodi donationem ee. ob causam siquidem donatio ob causam e. illa ad quam qui iudicis off.o compelli pot. teste Tello Gutierrez et alijs s. at in nostra causa nõ e. patrem posse compelli ad patrimonij constitutionem in hac specie vt affirmat Simon Caualca. dl. 136. q. nõ pot. dici donatio ob causam et inde nõ debet imputari nec conferri deinde qe negamus matrimonium spirituale contrahi vbi quis ad sacros ordines promouetur qe dum taxat contrahitur vbi quis ecclesiam parrochialem vel episcopatum adipiscitur. c. 2. de translatione epi. prosequit Nauarrus de spolijs clericorum § 3. n.o 5. His adde de his bonis ad cuius titulum quis ordinatur decimas soluendas ee. vt ex alijs bonis prophanis x.a glosam in de. nuis et coem ex Cob. lib. 1. variarum c. 4. n.o 3. quippe cum de bonis etiam patrimonialib. clericus etiam curatus decimas soluere teneatur ex glosa in. c. 2. de decimis ac cõi recepta ex Cob. d. lib. 1. c. 17. n.o 3. quam oia intellige nisi consuetudo legitime prescripta sit in contrarium nam tunc ea seruari debent x.a glosam 1.am in. c. cum contingat de decimis receptam ex Nauarro. dl.o 2. n.o 1. de decimis. Adde vlt.o qd minor qe aetatis fragilitate deceptus oia bona pro patrimonio ordinum assignauit et ita amplissimum patrimonium restitui debet, qe minor lesus etiam in spiritualib. restituitur x.a glosam in. l. unica C. si de momentanea pos.e receptam ex Imola in. c. ex parte de resti. spol. Mauricio de in integrum restitu. c. 98. Costa in. l. Gallus §. et qd si tantum 2. p.e n.o 65. Cob. d. lib. 1. c. 5. n.o 3. in eo autem casu considerari pot. in nostra specie qd asignando oia bona ad patrimonium ordinum se priuat facultate disponendi de bonis suis ad libitum x.a Tridentinum in d. c. 2. vnde adinstar minoris

noris feminae se immoderatae donationis restituendum esse l. sex cum 10. §. in dotis ff. de minoribus, l. 1. C. si aduersus dotem tradit Meno. de arbitrarijs lib. 2. casu. 171. n.º 46. sed an huiusmodi donatio facta a patre filio ad titulum patrimonij ordinum reuocari possit antiqui non explicant, ceterum reuocari non posse ex nouioribus affirmat Joan. Igneus in l. 3. §. subuenitur n.º 170. ff. ad Sillanianum, Auendano in fine respuentes in l. 17. tauri n.º 1. ubi eleganter Tello an. 81. huius rei rationem tradit quia scilicet talis donatio dicitur facta ex causa onerosa cum tertio, nempe episcopo ordinatore qui alias sine titulo ordines non concedet, ne ad prouidendum teneatur de necessarijs eidem proximus ... et inde reuocari non potest secundum decisionem d. legis 17. ——
6.º et Ultimo ex praedictis deducitur interpretatio ad Tridentinum d. c. 2. ut scilicet eius decisio non comprehendat monachos professos, cum solum de clericis secularibus agat, praecipue quia monachi non possunt habere beneficium seculare sine dispensatione nec etiam cum illa patrimonium proprium, constat autem monachos posse ordinari ad sacros ut quotidie fit et probat text. in c. 1. 70. d. etiam si sint monachi illorum ordinum qui nihil habent, etiam tamen casu quis dici possit monachum suppetenti esse non ordinari sine titulo ex quo uiuere possit nam quia pauper sit et ordo non habeat bona in casu monasterium tenetur alere monachos etiam ex acquisitis per elemosinam ex iure mendicandi quod competit monasterio quod iure mendicandi sufficientes dotes esse ad erigendum monasterium tenuit Antonius 3. p. tit. 12. c. 6. §. 3. sine qua dote regulariter ecclesia erigi non potest. ex c. nemo de consecratione d. 1. quinimmo ceteri monachi professi ordines aliquos ex approbatis et si nihil habeant tamen casu dicuntur habere beneficium ut docet Hostiensis et Panormitanus in c. cum sup. in ordinaria col. 3. ... eodem Selua de beneficio 1. p. q. 2. n.º 40. Nauarr. in c. non dicatis 12. q. 1. col. fin. quare in Trident.º d. c. 2. dumtaxat fit mentio de clericis secularibus non uero de regularibus qui regulares semper dicuntur habere beneficium ——— ∾ ———

Aliis sic

Hic sic astitutis ad argum. in forma resp. negando antecedens qr habe-
res patrimonium et regulares proferit ttm legitimum habent nec obs-
tat tx in d.c. clericus 1. et 2. qr resp. temp. illorum iurium interdictum
de no ordinandis absque tto proditum no erat vt ex originali illoquu
rium et d.c. neminem vno ortum habuit interdictum illud statita
cerat sequentia et soluitr. 2m

Nec obstat. 3. ad cuius explicationem sdm. e. Pontificio iure varias
fuisse statutas pœnas pro ordinatos absque tto pro. nasque antiquius
Canonicus ordinatus absque tto. ipso iure suspensus erat ex d.c. neminem
d.c. sanctorum deinde nouiori iure quentio facta ab ordinando de
no petendo beneficium vl de restituendo patrimonium post ordina-
tionem simoniace erat et ordinatus suspensus erat ex c. per tuas 37.
c. 11 q. 45. de simonia postea vo. ab Inocen. 3o. h. sublata fuit sus-
pensionis pœna et in eius locum ordinariis impellitur allere ordi-
natum integratis manente pœna simoniace quentionis de qua
in d.c. per tuas et in d.c. sigt. Sed adhuc difficilis e. nertx in pl. licet
duplici parte probat iura antiqua noue fuisse emendata ab. Inocen.
3o. h. qua p. reuocat suspensionem inductam ab antiquis canoni-
bus et loco illius subrogat pœnam de qua h. dusptz hoc idem decimus
sit contra nunc tx. hb Alex. 3. in d.c. epus. 4. eidem fere pbis, cui
difficultati vltra cei resp. qd Alex. 3us. in. d.c. epus nodum reuo-
cauerat suspensionem antiquorum canonum sed tantum declara-
uerat huic ordinato absque tto. h suspenso de prouidendum vt b
dicitr. [ne cogatr mendicari in opprobrium cleri] vt in d.c. diaconi
et illi prouidendum ab epo ordinatore donec ei prouideretr de aliquo
stipendio militia clericalis victus de patrimonio vl pensione
cuius erat capax quis suspensus de iure antiquo cei no autem poterat
prouideri de beneficio ecclesiastico cuius e. incapax suspensus vt
in. c. cum bone de etate et quali. c. postulastis de clerico excōcato
hodie v. per nuum tx noue fuit sublata suspensio et repetita pœna

d. c. epus cui nova declaratione q. illi praestent alimenta donec eidem sibi provenient assignet beneficium qd pot. eidem conferri sublata iam suspensione ex motu tx qua resolutio ante tridentinum verissima erat caeterum post tridentinum d. c. 2. defendi no pot. quia ille cum b. Lantiquos canones et ipsorum poenas innouat. et inde no levis insurgit difficultas de qq canonibus intelligatur an scilicet de poena praedictorum canonum. neminem, et sanctorum an vero de poena nri tx. vel an de vtraque et difficultatem facit qd oes illi canones antiquiores sunt Tridentino vnde Simon Maioli de inegularitate lib. 4 c. 19. existimat verba illa Tridentini referenda esse ad poenam suspensionis d. c. neminem et c. sanctorum ita vt hodie ad sacros ordines promotus sine certo titulo ipso iure sit suspensus neque possit ordines sic susceptos exercere, quos si exercuerit inegularis maneat et ita in puncto iuris verius ee fatetur Flaminius d. lib. 2. q. 6. n. 18. id defendi no pot. quia sm hanc interpretationem nr tx correctus maneret quae ego in ea semper fui sententia vt existimem concilium b. voluisse innouare vtrasque poenas canonum antiquorum scilicet d. c. neminem et c. sanctorum et nri tx referendo singula singulis nempe poenam d. c. neminem et c. sanctorum qdo solum ordinandus fuit in culpa quia decepit ordinatorem asserendo se habere titulum beneficij vel patrimonij qd sufficiens erat ad sui sustentationem poena vero nri tx qdo solus ordinans fuit in culpa quia ordinauit illum quem sciebat nullum habere titulum. et ordinatus ignorans titulum necessario requiri bona fide ordines suscepit vtrasque vero poenas qdo vterque tam ordinans quam ordinatus sunt in culpa ita qd in 1° casu solus ordinandus maneat suspensus ordinans vero impunitus remaneat. in 2° casu solus ipse ordinans teneatur victum praebere ordinato q. absque vlla suspensione ordine sic accepto vtatur. in 3° v. casu vterque puniatur ita vt ordinatus maneat suspensus ordinans autem teneatur eidem necessaria praestare 2a. neque obstat 2a. quam resolutio

solutiones peccata suos habent auctores et iurius correctio vitatr ita Nauar. c. 14. n.o 3. et c. 46. de temporib. ordinationum. His adde. 1.o suspensionis pœnam de qua in Trid.o d. c. 2. posse hanc nota specie referri ad species d. c. ptuas et d. c. sigi nempe ubi inter ordinandum ex una parte et inter epum vel præsentantem ex altera intervenit pactum de nõ petendo alimenta ab epo vel a præsentante qua etiam ratione illorum iurium suspensio locum habebit in eo ordinato ut titulo patrimonij promisso vel donato ab aliquo inito tamen pacto clam cum eo ante ordinationem de nõ petendo patrimonium illud post ordines susceptos ut docet Navarrus in M. c. 27. n.o 152. subdens etc. casum valde quotidianum quo fit ut si post ordinationem remittat quis vel retro donet patrimonium illud sibi donatum sine pacto ante ordinationem facto non erit suspensus ex Nauar. 1.o Adde. 2.o pœnam suspensionis de qua in Trident.o d. c. 2. extensam fuisse a Pio 5. suo motu proprio incipiente Romanus Pontifex fol. mihi 178. at clericos regulares in claustris degentes et in perpetuum professionem nõ emittentes vel per certum tempus sine titulo ordinentur a qua constitutione Greg. 13. exemit Patres de Jesu ut refert Flaminius 1.o n.o 19. Adde ult.o quod ubi quis fuerit ordinatus sine titulo epo ignorante et occulte potest epus super huiusmodi suspensione occulta dispensare in foro conscientiæ et etiam super irregularitate si suspensus celebravit arg.o Tridentini de reformatione c. 6. s. 24. et sic solvitur 3. argum.

Neque obstat 4.m quia omnium hicque post glossam tenere præbo successores involvunt Hostiensis Ioan. And. Imola n.o 8. Abb. 10. tenere tu dic ideo tenere teneri successorem ex facto prædecessoris quia prædecessor ordinando videtur quasi contrahere cum clerico pro ecclesia et utilitate et sicut hæres adeundo hæreditatem ex quodam quasi contractu obligatus remanet ut in §. hæres quoque inst.a de oblig. quæ ex quasi contractu sic et successor ut tenere. Neque obstat quod successor nõ tenetur solvere debita prædecessoris nisi fuerint contracta pro necessitate vel utilitate eccle.

ex glo. et coi in c. dilecti de foro compet. et in c. 1. post tx. b. de solutionib. nos utile e. ectijs clericos et Dei ministros idoneos multiplicari ex Innoc. in c. 2. de eodem. Neque etiam obstat qd ex delicto predecessoris successor nõ tenetur x. a glam et dd. in d. c. 1. qa epus ordinando dignum sine titulo nõ relinquit si modo ille possidet alimenta cum hoi sibi aliunde redatur ex d. c. 2. et sic soluitur 4m. ―――――――――――――――――――――― ~ ――――――――――――

Neque obstat 5m ex d. c. si servus 1. obtinet enim qdo proprius epus examinat et presentat clericum alteri epo ordines celebranti ut frequentissimum e. nam tunc presentans nõ autem ordinans provi dere tenetur nec vo. tx loquitur eo casu quo ipse qui ordinauit examinauit ut constat ex tx. b. nullo presentante et inde merito ipse tenetur ita glo. ib. ubi successorem. Ant. nu. 16. et cois et soluitur 5m.

~ Neque obstat 6m qd difficile e. ex d. c. postulasti ad cuius explicationem aduerte duplicem in eo tx. propositam fuisse qones. Prior an rector parochialis possit aliquem ordinandum presentare ad titulum sue ectie. 2a an vacante ecta sic intitulatus sit preferendus aliquem patronus presentauerit et pontifex huic ultime resp. nõ preferri et sub ea responsione priorem qonem comprehendit sm. glam 1am. Ant. nu. 6. Card. Imar. Abb. n. 5. et coe. post. Hoc premisso constituo presentatum a beneficiario ad titulum sui beneficij posse promoveri ad sacros ordines cum habeat et sequatur congruam sustentationem ab eodem beneficiario ut probat tx ille iuncta gla 1. et l. 14. 4o. 15. ff. 1. et nec tx in pri. inde e. et ita hoc intitulatio e. virtualiter quedam pensio super beneficio et ecta que si fuerit patronata et patronus nõ consenserit censetur constituta ad vitam beneficiarij ut docet Felinus in c. per tuas. 3. n. 4. de simonia si vo patronus consenserit perpetua censetur et transit in successores presentantis ut colligitur ex d. c. postulasti x. intelligentiam Francisci b n. 4. explicat copiose Tomasertinus lib. 3. 1. p. q. 9. art. 6. nec poterit patronus ad ectiam vacantem sine onere illius pensionis presentare

tare quis intitulatus vel promotus ad titulum beneficij presentare non te-
neatur secundum communem teste Vgolino supra competenti q. 26. ubi autem ecclesia non fue-
rit patronata si episcopus consenserit pensioni perpetua est ut sentit Pa-
normitanus in c. postulasti n. 7. episcopus enim potest reservare pensionem
ex causa super beneficio nempe si beneficiarius resignans sit senex
ut docet Felinus in c. ad audientiam 2. n. 2. de rescript. Decis. 21. 436.
n. 12 Gigas de pensionib. q. 6. n. 3 et proinde poterit ad honestam
alimoniam promovendi ex consensu beneficiarij retinere pen-
sionem perpetuam de qua pensione intelligi debet Tridentinum
d. c. 2. Ad argumentum quod in forma respondeo fatendo maiorem negando
minorem ex ratione dicta et inde cessat consequentia et solvitur 6.

Nec obstat 7. quia respondeo regulam illam limitari quando vertitur pu-
blica utilitas arg. legis ut gradatim § rei publicae ff. de muner. et ho-
nor. id in sacris et sacerdotibus consistit ius publicum l. 1. § huius stu-
dij ff. de iust. et iur. et inde subdiaconus de quo ibi semel exami-
natus vel approbatus potuit iterum examinari ita sentit glossa ibi quod ve-
rum est dummodo occurrat iusta causa de novo alias enim iniuria
afficeretur is qui semel fuit examinatus arg. c. Insinuante de off. deleg.
ita Imola ibi n. 10. ibi autem nova causa intervenit siquidem agebatur contra
episcopi successorem in dignitate et res inter alios acta etiam l. 1. et 2.
C. quibus res iudicata non noceat et per totum t. res inter alios acta
c. pen. de re iud. cum adductis a Sob. c. 13. practicarum n. 8. et inde
potuit iterum examinari et solvitur 7. argumentum.

Nec obstat ultimum. Aposto... traditiones a Romano Pontifice mutari
posse nam illud verum est in his quae sunt de iure naturae et quae perti-
nent ad articulos fidei in alijs autem recte fieri potest mutatio a
Pontifice et quas receptas in d. c. sunt quidam quia sunt in c. post
translationem de renunciatione docet Soto lib. 5. de iust. q. 1.
art. 4. verum dispositio circa ordinatos absque titulo non pertineat
ad ius naturae neque ad articulos fidei sed leges dumtaxat posi-
tivas

viuas obtineat recte potuit a Papa mutari nec repugnat si dixe-
rit Apostoli dictum et quod fundari rate diuina et nati et inde
preferri debere Pontificum decisioni 2.º c.m de libelis. 20. d. v. bi-
gla et cois nam resp.º Apostolum non statuisse neminem sine tit.º
ee. ordinandum sed aliud agens docuit altari seruientem de al-
tari viuere et bere et eo arg.º et aliis reludit Pontifex h. or-
dinatum absque tit.º posse ab epo ordinatore et ab ipsius successore
beneficium vel alimenta postulare vnde viuere possit et absol-
uitur arg.m et hec litera

Ad tex. singularem in c. de multa. 28.
iuncto. c. qr. in tantum. 5. c. re-
ferente. 9. c. ad hec. 13. c. pre-
terea. 14. c. cum non igno
Anno Dni. res. 15. c. cupiandu. 1.5.9.5.
dum 18. s. hoc tit.º

Summa

Si habens curatum aut prouaturum secundum acquirit, 1.m ip-
so iure vacat quod si retinere contenderit vtroque spoliatur nisi pre
ti generis vel scientia eminentiam Pontifex dispensauerit
epus autem in executione negligens dupliciter punitur in hoc tex.
Sed pro dubitandi rate 1. sic arg.º epatus beneficium est cu-
ram habens animarum c. significauit de off. ord. c. nullus de
parochiis c. parrochianum de renia exc. sed si epus propria au-
thoritate acceptat. 2.m epatum non vacat ipso iure primum
epatum sed 1. priuandum, c. pro sentia c. 9 frater de ambitionis
7. q.e 1. c. quanto in fine de translatione epi. c. 1. de cler. non
resid. item post acceptationem epatus non vacant priora
beneficia ipso iure nisi post electionem et confirmationem et decur-
sum tempus de consecrandis epis c. cum in cuncti. 7. de eum vi.
de elect. q. pro adeptionem 1/2 incompatibilis 1.m non vacat ipso iure 2.a
num tex

2.º sic multis.

De Prebendis et Dignitatibus

2.º sic multis in casibus Pontificio iure potest quis plura beneficia seu plures ecclesias obtinere nam si tenues sunt ita ut duobus non sufficiant unus potest illas habere c. unio 10. q. 3. c. ex parte de aetate et qualitate c. cum venisset 9. de rescript. spol. c. stipendia 30. de quo in Clement. plures pot habere c. 1. ad finem ibi cuiuscumque 21. q. 1. item et 3.º ubi quis habet ecclesiam in titulum pot enim aliam habere in commendam c. quod plures 21. q. 1. c. nemo de elect. 15. de elect. lib. 6. Item 4.º et duo compatibiles ab uno retineri possunt c. relatio c. illud 21. q. 1. q. per acceptationem 2.ª ecclesia non vacat primus

j. eod. item et 2.º ubi non recipiuntur clerici idonei unus plures.

3.º sic obtinenti duo incompatibilia ostio datur conferente c. praeterea 1. eod. d. c. ex parte et post illud generale de quo h. c. gratia quam de rescrip. in 6. q. et h. dari debuit non autem privari ipso iure priori

4.º sic duo retinens incompatibilia neutro privatur et post multas ex ostitutiones ex difficilis in c. si tibi decreto 26. de praebendis in 6. q. 3. ex

5.º si obtinens 2.um incompatibile privatur 1.º pot illud suo iure repetere ex elegans in c. si opus 28. de praebendis in 6. q. 1.m non pot libere ab ipso conferri ut nec ex prohibet

6.º generali consilio de quo h. non debuit plura curata simul obtinere ius promotus cum cura et praebendam cui annexa est parochialis ecclesia ut probat ex in c. sup. eo 6. hoc titulo lib. 6. q. non recte h. prohibetur

7. si vera esset nostra decisio 1.m ipso iure consequentes inde acceptatum 2.m renunciare est sine sui superioris licentia at hoc est falsum per ex in c. admonet et in c. quod in dubiis de renunciatione q. et illud ex quo sequitur

8.º sic pluralitatis interdictum fundatur residendi obligatione et impossibilitate c. quia nonnulli de cleri non resid. d. c. unio id residendi obligatio obtinet etiam in simplicibus consequente de cler. non resid. q. etiam ad simplicia extendi debuit interdicti poena de qua h.

9. sic in conferendis ecclesiasticis beneficiis generis nobilitas attendi non debet c. ven. q. nos igitur j. eod. c. cum deputati 16. de iudiciis c. ad decorem de institutionibus c. ex parte 7. de rescrip. q. nec h. in plures circa sublimes ecclesiae dignitates di debuit.

10.

10. sic pluralitatis interdictum l. divina et nat(ura)li fundatur Matthaei c. 6. v. nemo pot(est) duobus d(omi)nis servire, refertur in c. 1. 21. q. 1. id(e)o l. divinam vel naturalem Sum(mus) Pontifex dispensare no(n) pot(est) c. sunt quidam 25. q. 1. q(uod) circa sublimes et literatos no(n) poterit sedes Apostolica dispensare

11. sic si in beneficiorum pluralitate dispensare pot(est) no(n) solum Sum(mus) Pontifex ut ner tex(tus) ait id et(iam) ep(iscop)us in ea dispensare pot(est) c. sanctorum pr(imo) § 10. d. q. 2. tex ——— ~ ———

12.o et ult(im)o sic si vera esset nostra resolutio de qua in pri(ncipio) fin(alis) § ex privilegio Pontificis circa pluralitatis interdictum dispensationem admitti q(uoad) sublimes et literatos sequeretur inde consuetudine et(iam) hoc fieri posse nam quod quod e(st) quaesibile privilegio e(st) quaesibile consuetudine c. cum contingat. § in fine de foro comp(etenti) id hoc e(st) falsum cum in n(ost)ra specie q(uod) in pluralitatis interdicto consuetudo inutilis e(st). ut nominatim probat tex in c. literas de concessione praebendae et(iam) si immemorialis sit tex diffi- cilis in c. 1. de consuetudine in 6. q(uod) d(icit) illud ex quo sequitur ———

In 2.m v(er)o hic no(n) obst(at) e(st). Innocen. 3. decisio in concilio generali de quo ti famosa et utilis valde in sui materia et quae quotidie practicatur et in qua sunt multa bona dicta et canonica s(ecundu)m Ant.m et Abb(ate)m in p(rinci)pio de cuius materia ultra ordinarios tractant Ioan. Nicolai in ingridio beneficiorum 1. p(ar)te c. ult.o de pluralitate late ampliat et limitat Gonzal. de incompatibilitate beneficiorum 1. p(ar)te c. 13. an(not)ati(on)e 13. Navarr. 21.o 29. et 31. de praebendis quae confirmatur ex eo quod explorati iuris e(st) neminem posse duo beneficia curata obtinere c. quia in tantum c. ad haec 1o. eod. d. c. quia nonnulli d. c. sanctorum c. 1. 89. d. c. 1. 21. q. 1. c. cum singula de praebendis lib. 6. ex quibus de qua s(upra) dices adeo ut absque mortali peccato no(n) possit quis duo incompatibilia obtinere quo quidem eum p(er) se sufficit ita q(uod) ta in c. duduum 2.o p(ro) b(ono) retinere de electione re- cepta ex Navarr. in M. c. 25. n.o 134. et inde D. Bernardus in epistola 27. ad Teobaldum comitem inquit q(uod) qui e(st) multiplex in beneficiis multiplex erit in suppliciis confirmatur et(iam) n(ost)ra resolutio ex alio

sicut

UVA.BHSC

vulg. tex. quo docemur qd per acceptationem unius iuris incompatibilis censetur quis tacite renunciasse priori iuri incompatibili. Et elegans in l. si parens. §. fin. l. fin. ff. de inofficioso vbi filius qui egit querela inofficiosi si postea legatum petat repellitur a querela quia ius petendi legatum ex testamento est incompatibile cum querela idem probatur in l. filius 31. ff. de minoribus c. cum venissent 35. de testibus c. sollicitudinem 54. de appellationibus ——— ~ ———

Sed ut decidendi rationem ab origine repetamus, et ad totius materiae cognitionem ingrediamur est 1.º qd sit beneficium curatum, dignitas, et personatus in quo locum habet nostra ex parte. 2.º quo iure sit interdicta pluralitas. 3.º qua rat. 4.º et ult.º quas etates aut personas comprehendat ——— ~ ———

Ad 1.m idem est qd beneficia non simplicia sunt in duplici differentia quaedam enim sunt habentia curam animarum alia vero sunt personatus dignitates. Rursus habentia curam animarum quaedam habent illam pro foro conscientiae x.º c.m omnis utriusque sexus de poenit. et remiss. Alia in foro contentioso nempe potestatem excommunicandi seu suspendendi ut in d. c. dudum 2. in fine et in c. cum ab ecclesiarum praelatis de off. ord. utrumque autem habet curam animarum ex Hostiensi Joan. And. Fel. n.º 24. Imola 34 et Rebuffo in concordat. t.º de forma mandati apostolici §. cum cura pag.ª 599. Praeterea huiusmodi beneficium curatum quoddam est respectu ecclesiae collegiatae seu conventualis aliud vero respectu ecclesiae parochialis et ita qd habere curam animarum respectu eorum qui sunt de collegio dicatur curatum patet ex eo nam facta mentio de ecclesia collegiata censetur facta de cura animarum ex Domin. in c. cum illis § fin. n.º 3. de praebendis in 6. Perusino d. c. cum illis in pro[...] ex salicedoro dec.ª 12. n.º 3. de praebendis Rebuffo d.º et inde elegans quaestio an nostra tex. decisio locum habeat in huiusmodi beneficiis collegialibus et non habere probatur 1.º quia cum poenalis sit extendi non debet ad beneficia de quibus h. mentio non fit arg.º reg.ª odia lib. 6. l. interpretatio

precarione ff. de poenis. Comprobatur ex c. si canon. de elect. in 6°. cuius poena statuta in curato non extenditur ad curatum collegiale ut in c. statutum de elect. in 6°. tradit glo. in d. c. si canon. verbo parrochialis et ibi comm. nos tamen id. verum arbitramur, nisi tex decisio intelligenda etiam fore in his curatis collegialibus, quae cum in hoc tex fiat mentio de genere censetur etiam facta de qualibet specie sub illo contenta l. si duo ad finem ff. de adminis. tutorum et quia genus (…) speciebus inest l. si quid earum §. interemptum de leg. 3°. Bart. et ceteri in d. l. 1 §. conventionis ff. de pactis at vero beneficium curatum genus est ad curatum collegiale et parochiale. fin. coeli 1. q. de utraque specie intelligi debet nec tex neque in hoc casu fit extensio legis poenalis sed comprehensio tamen dicitur aliquem casum comprehendere non solum quod sub ratione vel sub verbis illum continet sed etiam quod sub mente legis quae est ipsa lex quomodo intelligas l. 1. §. incidit ff. ad Turpilianum l. si quis id quod ff. de iurisd. om. iud. c. muliere §. illi vero de sententia exc. et cum tex nec etiam obstat tex in d. c. si canon quae loquitur in diversa specie.

Alia autem est cura animarum respectu cuius beneficium curatum esse dicitur, quae habet parochiam distinctam et territorium limitatum de quo loquitur tex in c. regenda et in c. de his w. §. 1. c. cum sit de aetate et quali. d. c. si canon d. c. statutum d. c. cum in illis in fine: bene (…) quod parochia est nomen graecum et latine idem est quod partitio earum quae rector ecclesiae curam habet animarum parochiae vel regere populum dicitur in c. 1. de capellis monachorum et parochia est (…) locus in quo degit populus alicui ecclesiae deputatus, et sic illa ecclesia parochialis dicitur quae habet parochiam ad eius curam deputatam ita Ioan. Gutierrez allegatione 3. n. 6. Dionisius vero primus parochias divisit singulas ecclesias et singula cimiteria singulis presbiteris assignando ut in c. 1. 13. q. 1. ita glo. in d. c. si canon verbo in parochialibus, ubi Archidiacon. Dominicus

nius et glossa Abb. in repetitione c. extirpandæ §. qui vero n. 10. [illegible] eod. Rebuffo in concordata V. de collationib. §. statuimus in 2. gloss. parochialis eccl. pag. mihi 431. Covarr. de sacerdotio 4. p. c. 4. n. 21. Navarr. in c. placuit de pœnit. d. 6. in pro. e. 3. verum quamvis multis placuit ut potius diceretur parecia arg. tx. et quæ tradit Alciat. in l. pupillus §. incola ff. de verbor. sig. melius Budeus in annotationib. ad pandectas in l. fin. ff. de mune. et hono. et Rebuffus in lexicon iuris civilis verbo parochus, ex quo apud bonos et graves authores usurpatur nomen hoc parochia ut recte advertit Covarr. sup. in his autem beneficiis locum habere non tx. decisionem indubitati iuris est. sin. coll. ex rat. sup. dicenda ——

Beneficia autem non simplicia quæ proprie dignitates sunt recipiuntur in duplici differentia quædam enim sunt quæ dicuntur maiores seu principaliores aliæ autem dicuntur inferiores. Maiores sunt a summo Pontificatu usque ad episcopatum inclusive scilicet Pontificatus, Cardinalat., Patriarchat., Archiepiscopat., episcopatus, inferiores vero sunt sub episcopatu scilicet Decanat., Archidiaconat., Archipresbiteratus et his similes, pro quorum intellectu ultra dicta sup. in v. idem est quod dignitas est prerogativa quædam in ecclesia Dei cum iurisdictione et administratione ex Hostiensi Abb. et Imola an. 21. in Archidiacon. Dominicus et Prusin. in c. 1. de consuetudine in 6. Covarr. d. 4. p. c. 3. an. 2. late Selua de beneficio 1. p. q. 2. n. 36. et quia hi omnes torquentur in asignandis regulis ad cognoscendas dignitates nos quibusdam signis id efici posse arbitramur. Principio quidem ubi beneficium habet iurisdictionem et administrationem quo casu dignitatem esse statim iudicabimus ut in dignitatibus superiorib. est tx. in c. ipsius gubernationem 22. d. et in c. volumus. 89. d. ubi glossa et comm. in inferioribus et exemplificat in Archidiaconatu et Archipresbiteratu solum de iure comm. [illegible] in nomen dignitatis ex Aretino n. 23. et Felino in V. de maioritate

UVA.BHSC

ritate et obedientia. 2.m requirit ubi beneficium de iure com. erat dignitas nam tunc esto qd hodie no habeat iurisdictionem, seu administrationem iudicatur dignitas sola nomine dummodo praerogativam habeat in sedendo et choro et in capitulo, cuius rei exemplum sit in Archidiaconatu quippe cum de iure com. iurisdictionem et administrationem habeat c. u. c. ad haec de off.o Archidiaconi idem in Archipresbiteratu ex c. 1. et plenius de off.o archidiaconi esto qd hodie no habeant ex traditis p Ioan. And. Domini cum et alios in c. 1. de consuetudine in 6. et p Cardinalem ibi. 3.m requirit si saltim ex iure vel consuetudine est aliqua dignitas in eccla vt qui habet iurisdictionem vel administrationem cum praerogativa sedendi arg.o c. consuetudo 12. d. c. cum olim de consuetudine sm relatos. Ex quibus fit qd dignitas sit beneficium ecclesiasticum habens praerogativam in eccla ratione iurisdictionis vel administrationis vel soli nomini ex iure vel consuetudine ita p. relati et optime Barbosa diss.e 26. n.o 2. Mastar de probat. tomo 1. conclus.e 514. Illud tamen notabis qd haec tria, dignitas, Personatus, et officium videntur idem significare ex c. cum accessissent de constitutionib. c. ad aures de rescript. traditque glo. pbo dignitates in d. c. qd nonnulli Abb. et Dec. n.o 1. in d. c. cum accessissent Columna de reditib. ecclesiasticis c. 3. in pro. 50. d.m tamen veri videtur ex nostro textu plures dignitates aut personatus, ubi tanquam diversa ponuntur dignitas et personatus et qd haec ab off.o differant probat tx ubi com. in c. 1. de consuetudine in 6. tradit Imola ibi n.o 9. Vedoans de simonia metal. l. 5.o c. 13. n.o 5. Ojeda de incompatibilitate beneficiorum 1. p.e c. 7. n.o 1. dicendo no obstantibus ~~inquam~~ iura in 2.m adducta procedunt lato sumpto vocabulo et sm subiectam materiam tunc enim pro eodem sumuntur, autem proprie et stricte sm Abbatem ibi n.o 21. eumdem et Decium n.o 1. in d. c. cum accessissent differunt tamen in hoc qd dignitas praerogativam quamdam importat in eccla ratione administrationis vel iurisdictionis vt est Decanatus, Archidiaconatus et similes, personatus vero praerogativam quamdam includit sine iurisdictione et administratione cum onere tamen sed

qi habet

et habet stallum honorificum in choro vel quid simile ut est prioratus in ecclesia Salmantina officium vero solum denotat quandam administrationem eccl[esi]e sine iurisdictione ut est thesaurarius vel sacrista, perpetuum ita frequentia communis et colligitur in c. 1. de consuetudine in 6. Abb. ibi nº 21. Covarruvias l. 4. p. c. 3. nº 7. Sebastianus de Medicis de definitionibus 2. p. c. 41. a nº 7. Vedoanus d. nº 6. colligitur ex Ugeda d. 1. p. c. 9. nº 2. et an in his omnibus locum habeat nostri ex parte dices infra ad 4. q. est ——— ~ ———

Dubium 2m idem est. An vero ius sit quo iure pluralitas sit prohibita pro ut naturali divina, nat[urali], et humana. Prohibitam esse affirmant Innocentius, Ancar. Imola et Abb. in c. ad hec de eod. Rebuffus in praxi tit. de dispensatione ad plura beneficia nº 4. idem videtur indicare textus in d. c. ad hec ibi illud est omni ratione ponderando probus illud, omni repugnat naturali divina textus dum prohibet neque habeat duas uxores Matthei c. 19. ibi adhaerebit uxori suae, refertur in c. gaudemus de divortiis sic eodem iure nec duo beneficia praesertim curata obtinere quis poterit cum validum sit argumentum de matrimonio carnali ad spirituale c. inter corporalia de translatione episcopi qua similitudine in materia specie utitur textus in c. cum non ignores de eod. adiuncto c. sicut in una 21. q. 2. probatur etiam apertius in illo loco Matthei c. 6. dum statuit neminem posse duobus dominis inservire quia neque duabus ecclesiis sic argumentatur septima Synodus in c. 1. 21. q. 1. rursus naturali iuri contrahit pluralitas sic probatur. quia beneficium datur propter officium c. fin. de rescriptis in 6. at ecclesiae officium sui natura assiduitatem et residentiam postulat. d. c. conquerente. d. c. ad hec. d. c. quia nonnulli sed iure naturae impossibile est unum in duabus, pluribus ve ecclesiis uno et eod. tempore residere c. singula 89. d. d. c. quia in tantum igitur patet etiam ex eod. naturali l. cauendum est ne proximus iniuria afficiatur. l. 1. ff. de iust. et iure. id ex pluralitate ecclesia et proximus graviter laeduntur ecclesia in quantum debito fraudatur servitio c. unio 10. q. 3. in fine d. c. quia in tantum proximus vero quia posset unum ex illis beneficiis sibi vendicare ut resideat

tx in d. c. qa nonulli d. c. singula. d. c. ad hæc igitr positiuæ et legi repugnat pluralitas qa rao ciuilis et Pontificia pluralitati resistit; phiuet enim ne qs duo officia obtineat. l. nemo. 2. et Ogsta C. de assessorib. l. hac. pr. C. de primis sacror. scriniorum lib. 11. l. si plures. 10. ff. de pactis et neqs habeat duas militias. l. eisdem C. q militare possunt vel no lib. 12. et neqs sit de duob. collegijs l. 1. ff. de collegijs illicitis et neqs duos honores habeat l. libertus § præscripto ff. ad municipalem vbiquin spiritualib. res magis singulare versetr vt oes fatentr pluriuz beneficiorum retentionem. l. Pontificia damnari ipsa rao magis exposuit vt pbatr in d. c. singula et in d. c. qa nonulli et in extrauagati execrabili de præbendis Ioannis. 22. Trident. ss. 24. c. 17. tadem p eadem senia facit nam recepta traditio e residentiam in oib. beneficijs etiam modici valoris necessariam ee ex d. c. exigente et in habentibus curam l. diuina præscriptam ee. Ioan. vlt. b. pasce oues meas. c. cupientes. 7. de elect. d. c. h canon. 14. Trident. ss. 6. c. 1. et melius ss. 23. c. 1. et ita oium prim aduertit Caietan. 2. 2æ q. 185. art. 5. Alfonsus a Castro de iusta hæreticorum punitione lib. 9. c. 4. Soto lib. 10. de iust. et iur. q. 3. art. 1. et hoc ipsum intendit Cob. lib. 3. resolutionum c. 13. n. 9. Ogeda s. 1. p. c. 1. n. 4. Thomas Campegius de residentia eporum tomo 15. nouorum tractatuum p. 2. 1d in duab. vl plurib. ecclijs eod. temp. residere natura impossibile e. vt s. pbaui: Ceterum ego talia semp cetam matris senia tn ea semp fui opinione vt ex retinerem beneficiorum pluralitatem iur. tatum positiuo diuinis et natibus rationib. fundato phiuitam ee ad vitandam auaritiam et ambitionem et vt melius ecclesiastico ministerio succurratr p qua senia illud vrget arg. qd pluralitas hæc no ee expresse iur. diuino phiuita cum in sacra scriptura de ea mentio no fiat sm D. Thomam quotlibeto. 9. art. 15. nec obstant authoritates contrariæ no s. ex illo loco Mathæi. c. 19. b. adhærebit vxori suæ, procedit em p similitudinem item ex eo arg. sequeretr in dispensabilem ee retentionem

duarum

duarum ecclesiarum sicut et retentio duarum uxorum, ut in d. c. gaudemus, post nullus sequens igitur est falsum quod in beneficiis dispensatio recipitur ex nostro tex. in fine igitur. Non 2.º ex authoritate illa Matthæi c. 6. v. nemo potest duobus dominis servire, neque ex D. Pauli testimonio. 1.ª ad Timotheum c. 3. v. oportet episcopum esse unius uxoris virum, quia per verba illa Christi et authoritas D. Pauli relata in d. c. 1. reg. in sensu literali aliud significant, bene in sensu morali ad hoc applicentur ficto, et facilis est ad responsio, sive de respondendum ex sententia scriptura ex solo sensu literali deducitur argumentum necessarium probans aliquid esse legis divinæ, ex sensu autem morali solum colligitur argumentum morale et probabile ut docet D. Thomas et Caietanus 1. p. q. 1 art. 10. Alfonsus a Castro lib. 1. adversus hæreses c. 3. Soto lib. 2. de iust. q. 5. art. 2. Melchior Cano de locis theologicis in præ et lib. 1. c. 7. et ita non probat esse de l. divina quod prohibuerit esse de iure morale deductum ex l. divina ut probant multi ex relatis authoribus, quo fit ut quamvis imperfectibilia habuerit non faciat de l. divina id d. arg. morale neque in hoc casu duorum dominis id uni tantum nempe Deo Optimo Maximo in diversis officiis inservit quod licet firmiter ex nostro tex. et aliis videas ad 2.ᵐ arg. Non 3.ᵐ ex pluralitate ecclesiarum et proximum legi divinæ naturali repugnantia quia ex pluribus eminentia ecclesiarum melius consulitur ut patet ex hoc tex. in fine proximi autem damnum, ut accidentali respectu utilitatis ecclesiarum quæ in hac specie vernatur non consideratur. Non 4.ᵐ quia vero residentiam in beneficiis l. divina aperte non esse expressum id positiva l. inducitur fuisse ad quod moveor, ex eodem retentione duorum curatorum dispensari potest cum id ratio postulaverit ex nostro tex. et ex d. extravaganti execrabilis cum in altero impediatur residentia igitur efficax argumentum est iuris divini non esse super quo dispensatio non fit. c. sunt quidam 25. q. 1. His accedit quod positiva lex obstruit cum a residentia excusat. c. de cetero. c. cum dilectus c. ad audientiam de cler. non resid. et residere iurantes. c. ex parte 2. de cler. non resid. igitur non est iuris divini ex rat. proxime dicta edita nemore. Defendit Ambrosius Catarinus in

libelo de residentia pro toto neque obstant. contraria opinio nisarg. no ti ex illo loco Ioannis ult.o pasce oves meas quae ad Pontificem Maximum cum quolo.gr referri debet nam sicut ei dictum fuit tibi dabo claves etc. Mathei 16. c. quaestio 24 q. 1. eidem dicitur, pasce oves meas, Non. 2.m ex illo loco Ioan. 10. b. ego sum Pastor bonus etc. quae ex illis probatur de prebendis residentiam ex praeceptum divinum resultare ac subinde eidem describitur officium optimi pastoris ad quod exequendum incitantur rectores animarum. Non. 3.m ex d. c. cum incunctis 7 de elect.e et ex d. c. de canon. 14 de elect.e in 6. quae probent residentiam necessariam esse in curatis non quod probant esse de iure divino. Non tandem obstat Trident.m d. n. 23. c. 1. b. cum praecepto divino, nam sicum iudicio adversus Trident.m b. non diffinit residendi formam necessariam esse de iure divino ut opinatur Ogeda d. c. n.o 4. idtantum probat praeceptum residendi fundari in rationibus iuris divini. ―――― ~ ――――

Ad 3.m huius interdicti sex rationes constituit Alex. 3. in d. c. quae in tantum de prebendis quarum una generalis est. scilicet quae pluralitas huius modi est sacris canonibus inimica reliqua vero speciales sunt scilicet ut ambitionis crimen vitetur et quod impossibile est. modo in pluribus ecclesiis insevire et ob vitandam dissolutionem in clericis quae ex pluralitate insurgit et ut vitetur vagationis materia et quae pluralitas certum continet periculum animarum, Alia et septima colligitur ex Trident.o d. 24. c. 17. quae clericalis ordo confunditur ubi unus plurium occupat officia acsi inde singula singulis conferri ratio ipsa postulat, alias rationes usque ad decem cumulat Rebuffus in praxi tit.o de dispensatione ad plura beneficia n.o 10. Ioan. Nicolai d. tit.o de pluralitate beneficiorum Duaren, de sacris ecclesiae ministeriis lib. 8. c. 4. Gratius d. 1. p.te c. 10. et duodecim congerit Ogeda p.te 2. p.te c. 1. n. 6.o ―――― ~ ――――

Contrarium quae ner tx in ult.m p.te statuit quod sublimes et literatos dispensari posse a Papa cum incompatibilium pluralitate operae pretium erit unicuique membro decidendi rationem asignare pro nam quod nobilitas ge

neris

neris in conferendis beneficiis et in aliis attendendam esse ex multis docet glossa in d. extravaganti execrabilis verbo generis et late prosequitur Tiraquellus de nobilitate c. 20. n.º 14. rursus quod attinet ad literatos earum præcedit quia ecclesia Dei talibus indiget illisque in omnibus favere meminit cum speculo ubi verbo notabili 1.º de magistris c. cum ex eo de elect. in 6.º late Ipolitus in praxi § aggredior n.º 63. vebasus privilegio 39. scholarium Mandosius de signatura gratiæ § dispensatio ad plura beneficia et quia viris literatis præmia et honores debentur ut constat ex c. 7. sapientiæ. venerunt mihi omnia bona pariter cum illa et lt. libro c. ult.º l. magnifice sunt exaltati qui legitime docti sunt, et Aristoteles 8.º Ethicorum l. honor est præmium virtutis, et Cicero in tusculanis ait quod honor alit artes.

Ad 4. q.es quas personas comprehendat interdictum sum est Summum Pontificem interdicto comprehendi ut ad partem disputans concludit Ogeda d. 1. p.º c. 1. per totum qua ratione facit nam Summus Pontificatus est eiusdem ecclesiasticum et beneficium. adde quod comprehenditur sub regula in 6. itaque sine canonica institutione et legitima electione ad duas partes Cardinalium facta a Lancelotto Conrado in templo iudicum lib. 2. § 1. in princ. et q.º 1. cum quatuor sequentes obtinere non potest sicut qui dubitet fuerit intrusus in Papatum per concilium generale expellendus ut in c. si duo. c. si quis pecunia. 79. d. rursus facit quod si evangelica animarum cura et gregis catholici eidem commissa fuit ut constat Joannis ult.º l. pasce. et inde ad residentiam obligat et per consequens merito incompatibilis est cum alio cum statu et ita per promotionem ad Summum Pontificatum episcopatus, et alia beneficia, officia, et pensiones vacant teste Ogeda d. n.º 11. reliqua de ipsius officio et munere late explicat Marcus Ant. Cucus lib. 2. maiorum institutionum tit.º 2. latius Vedanus in tract.u de simonia mentali 1. p.º c. 14. Nunc videndum est de Cardinalibus qui constituti sunt in maxima dignitate rati-

officij et administrationis, qui sunt consiliarij Papae, nō autem ratione ordinis, quia
Cardinalatus nō ē maior Episcopatu, quinimo ipse Papa appellat se Episcopum
in proemio Decretalium et lib. et in 6.° et Clementinis et passim in bullis
ab eodem receptis teste Barbatia de praestantia Cardinalium 1. p.° princi-
pali q. 1. quod autem ratione officij Cardinalis post Summum Pontificem sunt in
maiori dignitate tradunt Hostiensis, et Ioan. And. in c. dilectus, 1.
et eodem forma in pragmatica sanctione tt.° de n.° et qualitate Cardi-
nalium Rebuffus in concordata §. si qui per Cardinalatum in istis q. indubita-
tum ē neminem posse habere duos Cardinalatus neque ab uno obtineri
virum ē, praesertim cum sint officia uniformia arg.° c. de electione
lib. 6. clem.ª secundum de praebendis, uniformia autem dicuntur quae
ad unum et idem effectum sunt instituta ex Nauarr. cō. 39. n.° 2. de prae-
bendis, sed an episcopatus incompatibilis sit cum Cardinalatu ad partes
disputat Ogeda 1.ª 1. p.° c. 2. conclusum quod ad ipse dicat verius ē nō esse in-
compatibilis, quia id nō ē prohibitum teste Barbatia 1. q.ª 1. n.° 2. et scio
utrumque opportet tamen quod si extra Romanam curiam episcopatum quis accipiat
ut in illo resideat Trident.ⁿ ss.° 6. c. 1. et ss.ª 23. reliqua de officio ex-
cellentia, et potentia eorum ultra peculiarem tractatum Barbatiae et
Card. Duarenus 9.° lib. 1. c. 13. Pedoano 1.ª 1. p.° c. 5. ——— ~ ———
De Patriarchis vero quatuor sunt de quibus in c. antiqua de privilegijs
et in magna dignitate sunt positi idem dicendum ē quod ad residentiam
tenentur ex Trident.° 1.ª Duareno d. lib. 1. c. 9. Ogeda 1.ª 1. p.° c. 3. n.° 8.
Cuc. lib. 2. tt.° 17. et eorum dignitatem prosequitur Lancelotus 1.ª lib. 2. c. 9.
latius Pedoanus 1.ª c. 16. eadem plane ratione idem observandum ē in Archiepiscopis
ex Trident.° 1.ª quorum dignitatem late explicat Pedoan. 1.ª c. 17. sic et
a fortiori idem iuris ē in episcopis siquidem Apostolis directe successerunt
et iure divino ad residentiam obligantur ex Trident.° 1.ª inde merito
sub pluralitatis interdicto comprehenduntur c. cum in cunctis 7. §.
cum vero de elect.° cuius rei quinque rationes congessit Ogeda d. 1. p.° c. 3. eorum
dignitatem explicat Pedoanus 1.ª 1. p.° c. 18. et 2. p.° c. 21. Verum in dig-
nitatibus

UVA.BHSC

nitatibus inferiorib. nempe Archidiaconatu Diaconatu et si
milib. et in personatib. et officijs locum habebit pluralitatis inter
dictum ex hoc tx in pri. hoc idem clarius ex d. extrauaganti ex
ecrabilis § q vi. Abb. nº 3. Imola n. fi. Ogeda d. 1. p. c. 7. nº 7. Flamini
de resignatione beneficiorum lib. 5. q. 1. nº 104. cum fi. sm quos id verum
e. siue huiusmodi dignitates habeant curam animarum siue nõ
et siue in diuersis eccl. siue in ead. sint ex d. c. ad hec quae singula
residentiam exigunt ex Trident. s. neque obstat nec tx ibi in eadem
ecta qr sba illa addita fuerunt ad maiorem exagerationem sm eadem
s. nm. fit qd simpliciter dispensatus vt possit habere plures digni
tates intelligitur vt habeat in diuersis eccl. non tm in eadem ita Tam
And. Abb. nº 4. Imola ead. fi. Flaminio d. q. 1. nº 125. Ogeda. 1. p. c. 20. nº
13. qr in ead. habere duas graue, e preterea pluralitatis interdi
tum obtinet in duob. canonicatib. cum prebendis qa ad residen
tiam in ecta obligant itaroit ex Duenas reg. 71. Ogeda. 1. p. c. 12
nº 9. Flaminij d. q. 1. nº 107. qd verum e nõ solum si in diuersis eccl.
verum etiam si in vna et ead. ecta obtineant qr sunt vniformia sub
eodem tecto et inde incompatibilia. c. literas de rescione prebendis
d. Clem. fin. cui neque tradit Ogeda d. c. 20. quo fit vt difformia be
neficia sc. dignitas et canonicatus recte possint in ead. ecta sine
vlla dispensatione Papae vel epi ex vi ante dictis ab vno obti
neri teste Nauar. nº 29. cum 7. de prebendis Ogeda d. 1. p. c. 11. nº 7. ———

Rursus pluralitatis interdictum ead. rõe obtinet in duob. curatis ex
nº tx et ex c. ordinarij de off. ord. in 6. clem. gratiae de rescrip. d. ex
trauaganti execrabilis cum similibus Trident. s. 24. c. 17. s.
tº 16. c. 1. vbi Greg. Abb. et alij, optime Ferretus nº 32. p. tolung ad hunc
mm e. nõ solum in beneficijs secularib. sed etiam in regularib. ex d. c.
cum singula clem. vnica de supplen. negl. prelat. late Ogeda d. 1. p.
c. 13. a nº 12. Flaminius d. q. 1. nº 109. qua rõe idem obseruandum
in vicarijs ppetuis ex clem. 1. de off. Vicarij Ogeda d. 1. p. c. 15. a nº

12. q. dum Vicariae et patae incompatibiles sunt c. 2. de off. vicarij vbi gta
pbo plures Navar. 21. q. n.° 3. de prebendis et dis ex flaminio d. q. 1.
n.° 116. et an in beneficijs simplicibus interdictus obtineat dicas ad 2. arg.m
~ His ita restitutis non obstant in 2.m adducta pro dubitandi ratione
1.m praeius resolutionem distingue nam aut qs acceptat 2.m epatum summi
Pontificis authoritate aut propria, priori casu ipso iure vacat primus
epatus c. si qs translatis 21. q. 2. d. c. cum in cunctis §. cum vero sic obti-
net ne ... quod verum est dummodo de facto obtineat administrationes
bonorum 2.i epatus qui alias non vacat. 1.m vt clare probatur hoc in specie
docet gta pbo administratione in d. §. cum vero vbi Ioan. And. Panormi.
et Dec. n.° 9. sufficit autem quod habeat possessionem maioris epatus vt notat
gta pbo annus in c. commissa de elect. in 6.° recepta ex Ogeda 1. p. c. 3. n.°
12. posteriori vero casu non vacat primus epatus ipso iure sed privandus est per
sententiam sic obtinent iura in arg. citata ex Abb. in c.   in 6.° de cler.
non resid. et ratio est quia epus sine expressa licentia Papae non potest epatum
dimittere ex d. c. quanto vbi Ioan. And. et Abb. n.° 13. et alij idem Abb.
in c. cum nostri n.° 4. de cessione prebendae id adhuc vrget arg.m nam
cum epatus beneficium sit curam habens animarum vt dictum est et verum
dignitas sit immo dignitatum culmen ex gta recepta in c. 2. pbo dig-
nitatum de prebendis lib. 6. necessario debuit comprehendi sub genere de
quo h. t. beneficium curam habens etc.a et sub ad dignitatem etc.a resp.
quod ad institutionem odiosa ex iuris interpretatione non comprehenditur
epatus nisi de illo fuerit facta expressa mentio ex c. quam periculosum
de simonia neque appellatione dignitatis ex gta d. pbo dignitatum
et inde cum nostra institutio odiosa sit quia poenalis minime sic epatus
non comprehendatur cum de illo non sit facta mentio ita Abb. d. c. cum nostri n.°
4. et praesertim gta h. pbo post receptionem cum qua transeunt DD. coiter h.
~ Circa beneficia vero obtenta ab epo de nouo promoto resolue per assecutiones
epatus vacare quodcumque ecclesiasticum beneficium ab eo antea obtentum
ex d. c. cum in cunctis §. cum vero vbi gta pbo adque etiam dis ex Alfonso Ogeda
1. p. c. 4

UVA.BHSC

1. §. c. 4. in pro quo vacatio fit ipso iure ex Ubaldo n.º 14. Gigant de pensionib. q.e 56. n.º 4. sed teneri tria quatuor scilicet provisio, confirmatio, obseratio et adeptio possessionis ut in d. §. cum vero. nō Amania Card. Abb. Dec. et alii de stilo Curie statim vacant post Pape confirmationem et ab eo conferri nō expectata consecratione et Abb. et Decio. in d. §. cum vero. Gigant. 1.ª n.º 3. optime Ogeda d. c. 4. n.º 14. Nauar. cons. 21. n.º 1. de prebendis relati a Flaminio d. q.e 47. et nō solum vacant beneficia promoti in episcopatu verum etiam pensio si nō reedatur eidem retentio a Pontifice teste Gigante 1.ª Flaminio 1. n.º 18. et inde sit quod promotus nō poterit renunciare beneficium ab eodem obtentum ante promotionem in favorem alicuius coram Papa ex Ogeda d. c. 4. n.º 11. Flaminio 1.ª n.º 79. inde etiam fit huiusmodi beneficia promoti in episcopum conferri posse nulla expectata sententia declaratoria nec minus citato possessore ut ex Baldo et aliis docet Mandosius ad fatam allegatione 16. et ideo tenetur episcopus in conscientia dimittere beneficia antea obtenta quia si de facto retinet ad fructuum restitutionem in conscientie foro tenetur secundum communem ex Tiraquello in l. si unquam Cod. de revocat. n.º 241. sicuti tenetur in aliis privante ipso iure secundum relata a Flaminio d. q. 1. n.º 82. nam ad poenam in qua quis fuit condemnatus tenetur in foro conscientie ex D. Thoma 2.ª 2.e q.e 62. art.º 3. Castro de l. penali lib. 1. c. 8. q.e 10. et 11. inde etiam fit quod per promotionem huiusmodi amittitur et possessio civilis ac naturalis beneficiorum obtentorum et inde nō potest agere de spolio et ita in rota fuisse pronunciatum protestatur Flaminius 1.ª n.º 82. et cum his solvitur 1.m argumentum ——— ~ ———

Nec obstat 2.m ad cuius explicationem sciendum est quod licet habere plura beneficia illicitum sit adhuc tamen talis potest concurrere circunstantia quod reddatur licitum quia actionum seu operationum triplex de sotori declarari ordo. primo earum que inseparabiliter habent deformitatem ut mentiri seu deierare. 2.º earum que sunt indifferentes ut deambulare. 3.º earum que si absolute viderentur illicita sunt ex circunstantia tamen redduntur licite ut interficere hominem quod licet iudici et parti

ad

ad suas defensiones l. vt vim ff. de iust. et iure tradit Nauar. in M.
c. 23. n. 1. vnde habere plura beneficia nō ē. per se malum ex suo genere. d. 3.
nam pluralitas beneficiorum nō ē. sicut diuina prohibita vt dixi neque de se
intrinsece ē mala ita vt nulla circumstantia possit reddi bona sicut
adulterium furtum et alia ex genere suo vitia Sanc. tx optimus in c. de
clericis quasdam de iu. iu. cum adductis in diuersis partibus allegatis
in relectione de matrimonio pag. 479. neque adeo ē indifferens vt
sine aliqua circumstantia iustificante liceat vt habere duo predia
vel domos et similia sed prohibetur tanquam periculosa propter mala quae
inde sequi possunt relata in d. c. de multa et in d. extrauaganti
execrabilis vnde talis potest occurrere circumstantia quod sit licitum
habere plura beneficia ex D. Thoma quotlibeto 9. art. 15. Soto
lib. 3. de iust. q. 6. art. 3. Nauar. in M. c. 25. n. 128. Ojeda 1. p. c.
11. n. 7. recensens eas circumstantias ex quibus redditur licitum habe-
re plura beneficia cumulate quae in summa reducuntur quas propter Inno-
centium ii. an. 17. Duenas reg. 71. Ojeda 2. p. c. 3. 4. 5. 9. et 12. adde gl.
q. in forma responsi faciendorum tx reg. veras esse limitationes in cano-
num marginibus pluralitas ex iusta causa de qua tx substinetur in pre-
dictis inter quas vna ē. illa de qua in d. c. relatio et in d. c. illud
vbi ex Gregorii dispensatione potuit episcopus de quo tx vno et eodem tempore
duos obtinere episcopatus quod fieri potuit habendo vnum pectus in titulum
et alterum in commendam vt existimat Gracian. in §. procedenti et alle-
gatam relatio ad diuinationem quae verius ē. quod hoc contingit quod episcopatus
sunt adeo tenues quod alter nō sufficit ad congruam sustentationem episcopi
pro sua dignitate et sunt ita vicini vt ab eodem persona guber-
nari possunt ex traditis per Sotum d. art. 3. hoc enim iusta reputatur
causa ad dispensandum quod si causa deficiat nec Papa nec retinens se-
curus erit Sanc. quam in c. nō ē. de voto recepta ex fol. in 4. 2. p. c. 6.
§. 9. n. 3. et in pluralitatis dispensatione cum regi verius ē. ex Ne-
buso in praxi c. de dispensatione ad plura beneficia Mandosi de sig-
natura

UVA.BHSC

natura gratiae §. dispensatio ad plura in beo et statex vuitex xvii
b[e]n[e]f[ici]o rao postulauerit vtetz tradit b. Joan. Quintan, in repetitio[n]e
huiz tx rip hoc p[ro]b[atu]r vol. 4 repetitionu[m] canonicar[um]. Nec dicimus
fuit interpretatio ad illa tura sigdez Gregorij temp[or]e. visitatiuimus
erat ab vno duces eparcs obtineri vno et eod. temp[or]e. vt statex
originali illorz textus relato lib. 2. epistolar[um] Gregorij epistola. 13.
25. et 52. et soluitr. 2. arg[umentu]m

Nec obstat. 3[u]m. ad cuius explicationem id m. e. pluralitatis p[er]nas ie[ce]
rito varias fuisse vnde p[ro] totius materiae cognitione quinq[ue] temp[or]a
sunt p[ro]ponenda quae memitit Card. in fine Imola n[o]. 6. in d. c.
referente Panormi. in d. c. qe nonulli n[o]. 4. Azonia h. n[o]. 1. Duenas
reg[ul]a. 71. Primu[m] tempus fuit quo habenti duas curatas op-
tio dabatr de qua agitr tx in d. c. referente in d. c. praeterea d. c. eas
te et agunt iteradecretisd qe crescente auaritia opportuit poenas
augeri successit. 2[u]m tempus concilij lateranensis sub Alex. 3. in d. c.
qe nonulli, inquo 2[u]m. curatus amittebatr p[er] seniar. Veugge h[oc] p[oe]na
appellationis rem[edi]o fraudabatr successit. 3[u]m tempus concilij genera
lis sub Innocentio 3. de quo in hoc tx vbi ip[s]o iure p[ro]scripta e. pri
uatio anterioris curati qd si vtrum[que] retinere otendat vtroq[ue] p[ri]
uatr et hoc ad dignitates et p[er]sonatus extenditr h. et ad curata re-
gularia a Bonifacio 8. in d. c. cu[m] singula et ad triorat, regulares
nó curatos a Clemente. 5[o] in clem[entin]a. 1. in fine et supplem. reg. p[ro]sa.
et ad vicarias p[er]petuas ab eod. in clem[entin]a. 1. de off. vicarij verum qr hec p[oe]na
similiter fraudabatr successit 4[u]m. tempus d[e] extrauagantis execrabilis
§. qui, quo vtroq[ue] priuatr. p[ro] ut ib. nisi intra mense cora[m] ordinario renuncia
uerit. 1. et in basilii p[er] sita ad ordines et alia beneficia accipienda qu[od] p[er]ma
inregularitatis adeo fit rigurosa vt de ei[us] obseruantia no oitat. vn[de] suc-
cessit. 5[u]m tempus tridentini ss. 7. c. 2. vbi interdictu[m] extenditr ad quas-
cu[m]q[ue] p[er]sonas in dignitate ostitutas et in c. 4 ad obtinentes plura
curata quor[um] q[ue] tit[ul]o. siue p[er] viam vnionis siue omenda p[er]petuae in spe-
cie

cie confirmatr nisi ex forma d. c. 3. reformatr constitutio d. r. ordinarij de offic. ord. lib. 6. ad tollendas mistas dispensationes et n.° 24. c. 33. interdicitur. q. ponitr simpliciter quoad obtinentes plura tam secularia quam regularia etiam emendata quamque commenda et taliter dispensatio et iam post nouam istius promulgationem nisi ex forma in praxi obseruatr vt supplurali in ius vocatus et de pluralitate interrogatus premissa fiat summaria cognitione priuari ipso iure priuatr et appellatione remota ab epo conferatr et si vtrumque de facto retinere contendat vtroque per sententiam priuatr vt significat nostra litera et ita a superioribus iudicibus si pars ab ea sententia appellet obseruatr ——— ~ ———

Vnde 1.° interpretor text. in d. c. referente vt supra eius decisio non sit correcta hodie ex d. c. q. nonnulli et ex nostro nec ex d. extrauaganti §. quia vero q. si cum iudicio aduertas ima illa loquuntr tantum in beneficijs curatis et in dignitatibus, at tx. in d. c. referente generaliter et indistincte loqtr et ita hodie locum habet in beneficijs simplicibus requirentibus residentiam personalem vel in vno curatu et altero simplici tali puta si canonicatus vel beneficium simplex residentiam requirens conferatr habenti beneficium curatum nam in ea specie non vacat primum curatum id locum opinioni de qua in illo c. ita prosensit glossa per tx. Abb. n.° 3. Imola n.° 6. 5. idem Card. Abb. n.° 6. et Imola in c. fin. de cler. non resid. idem Card. in clem. 1. oppositio° 1. de off. vicarij. ———

2.° inde infero decep̃to fuisse glossam. 2. in d. c. postea et eam ex Imola 6. et in d. c. fin. n.° 13. dum existimat correctam ee. hodie tx. illum quod si cum iudicio aduertas non tx. quatenus corrigit Lateranense loqtr de clericis et dignitatibus secularibus, at tx. ille de canonicis et dignitatibus regularibus, que sic paritas ratio debet in vtraque extensum nisi tx. constitutio correctoria et pœnalis non debet extendi ad regulares arg.° c. non solum iuncto c. constitutionem de regularibus lib. 6. resoluit Dominicus in c. 1. n.° 9. de temporibus ordinationum lib. 6. que ratio est. tx. illum corrigi ex d. c. cum singula tex. Imola in d. c. postea circa fine Belamera

in d. c.

UVA.BHSC

in d. c. relatio. n.º 9. potest adhuc optio dequatis et in d. c. referente retineri in dignitatib. et patrianchalib. ectiis quatenus prima fuerit collata absenti et ignoranti ut in specie d. c. gratia vbi ita docet Perusinus n.º 4. Imola in d. c. præterea in fine potest retineri vtraque simul et eod. temp. vni conferuntur ex Imola in d. c. præterea ———

3.º inde interpretor tx in d. c. gratia quatenus ut sic in illa specie pluralitas nõ permittatur imo expresse prohibita sit contra ius propter istam ignorantiam tamen non nocet ei surreptio neque mitior poena locum habet sed conceditur illi ut possit eligere ex illis duob. beneficiis quod maluerit in d. c. gratia et ceteri Antonius n.º 11. Meno. de arbitrariis casu 201. n.º 52. Gonzalez de 1. gl. c. 13. n.º 37. —— ~ ——

4.º inde ad huius tx interpretationem vtiliter inuestigare oportet quod dicatur quis contendere vtrumque habere et pro videtur quod si post acceptam possessionem 2.i beneficii durat in defensione prioris beneficii in iudicio vsque ad litis contestationem arg. tx. cum ibi notatis in l. amplius non petentis ff. rem ratam haberi. l. quis ff. de iniurius vocando in ius et ita gl. h. pro contendere cuius opinionem approbat d. tx. 3. tt.º 16. ibi 1. sed hæc opinio ut antiqua decretalium procedere posset hodie tamen ad vitandam huiusmodi poenam statim sine moræ dispendio debet renunciare priori in præiudicio ordinario non expectata sententia nec litis contestatione ex d. §. qui. vbi gl. ibi absque moræ dispendio gl. fin. in clem. si plures de præbendis clarius Ioan. And. et Abb. n.º 10. Imola 13. et ceteri postquam igitur quis fuerit constitutus in mora et contenderit vtrumque beneficium habere vtroque est priuatus ipso iure qua in re maxima est differentia an priuetur quis quoniam ipso iure ut resoluit Socin. in c. iudicii ff. de iudiciis felin. in c. toduspluribus de rescript. late Tiraquell. d. pro sorte cæteri art. 10. et in nostra specie est differentia quod priuatus suo beneficio per sententiam non potest illo priuari nec ab ordinario collatione conferri nisi prius ille sit citatus et auditus et lata sententia contra eum arg. c. volumus 16. q. 4. et d. c. præsul. 23. quo fit ut in eo casu si quis ratione delicti vel alterius causæ priuatus sit suo beneficio

poterit illi cedere etiam accusatione pendente ex gl. in c. 2. de praeb. finita
vt lite pendente lib. 6. receptam l. teste sob. in clem. vnica de homicidio
2 p. §. 3. n. 7. Flaminius d. lib. 3. q. 16. n. 2. tam si qs sit priuatus ipso bene-
ficio ipso iure bene poterit ordinarius collator illo nó citato alteri co-
ferre ex hoc tx in. §. si quos tamen libere oferat hoc enim importat dictio
libere ex gl. tam in clem. dudum de praeb. libere de sepulturis et in clem. 2.
de praeb. libere de iure potio. tx de eis fin. Abb. et alios tamen in c. ven. de praeb. et
remis. et in terminis e. tx in d. c. si epus vbi qd ad priuandum pur
beneficij requir. citatio non secus erit ad oferendum tt. et ita notant
dei ex Abb. h. n. 3. ~ Vn interpretor. l. nunq tx ibi qd ordi
narius pot oferre beneficium vacans ipso iure etiam p. nó citato quo ad tm
ebus prietatem secus autem quo ad poss. qa priuari nó debet sine citatione
ex d. c. si epus et ratio e. qa pot sibi spetere ius retinendi eius ppter ex
gla de praeb retinendi et com in d. c. si epus quam resolutio obtinet nó tantum
quo ad collationem in qua specie loqr tex sed etiam quo ad praesentatione
si beneficium forte erat de iure patronatus qa cum xcedatr idque plus
sit collatio xceditr idque minus sit praesentatio ita Rota. 9. de praeb.
dir in antiquis Rochus de praeb honorificum q. 53. et 54. de iure patronat.
Vnde ex superioribus deducitur interpretatio ad nunq tx vt ibi illius
pena locum habeat vbi quis accepit poss. 2. beneficij pacificam ex d.
c. si epus d. extrauagantis §. qui vero vbi gla de praeb poss. secus vero erit qd non
e. pacifica ex aliquo impedimento vt in simili probat tx in c.
minus §. annus de elect. in 6. quam autem dicatur pacifica possessio contro-
uersum e pro nam ppter gla in d. §. annus de pacificam et Delamera
dess. 493. et com. ex Siraqello d. de praeb suscepisset libereos n. 136. existi
mat pacificam illam dicendo pot adeptam poss. nó turbatam qa in
tinenti de facto vel de iure mediante lite q̃ in ea, alij vero qa iure
id specialiter nó e. expressum iudicis arbitrio hoc relinquunt qui
x subiectam materiam iudicauit ex Parisio 2. 245. n. 24. vol. 4. Meno
de arbitrarijs casu. 11. flaminio d. q. 1. an. 130. mihi vero magis placet

vbi p.

ubi per duos menses quis sine lite possedit in pacifica possessione restituendus et si postea litis superveniat et inde mihi ex restitutio litigatur ex Staphileo in literis gratiae tit. de qualitate et statu beneficiorum n. 43. tomo 15. novorum tractatuum 1. p. et ita servatur de stilo curiae et ex hoc interpretari debet textum in d. § quod ut si non sit locus penis de possessione triennali sufficit lapsus duorum mensium quietae et pacificae reputatur possessor et nobis solvitur 3.m

Neque obstat 4.m ex d. c. si tibi concesso quia respondeo ideo b. non vacare 1. quia plene non videtur concessum 2.m quando fructus eius alteri sunt reservati arg. s. si ita stipulatus in prin. ff. de usu l. 2. § 1. stomo dati nec vero textus obtinet quando plane concessum fuit concessum, ita glossa fin. in illo c. ubi Monacus et Rochus Cipeda d. c. pr. c. 13. n. 48. id defendit non potest quin obtinendi beneficii non consideratur emolumentum ad quos ex fructibus percipere potest id titulum canonicum et possessionem ipsius beneficii ut in reg. c. lib. 6. qui concurrentibus integrum et plenum ius in beneficio acquisitum censetur c. quod autem §. in prin. de iure patronatus. Quare solida interpretatio sit supperto tanti rigore nisi textus poenam obtinere contrarium ex aequitate temperari in specie d. c. concessit ut constat ex fine textus. quippe extremae nec clericus prima privatus fructibus qui d. non gaudens mendicare cogatur in cleri opprobrium d. c. diaconi 39. d. et ita persensit glossa fin. in fine Ioan. And. Dominicus et Perusinus n. 2. b. quam aequitatem saepissime considerant Iureconsulti et Pontifices ut constat ex l. ita vulneratus 52. ff. ad l. Aquil. l. Pomponius 85. ff. de acquirenda hereditate l. in ambiguis si certum petatur c. cum universorum de rerum permutatione dixi late in repetitione c. admodum de renunciatione et sic ptis solvitur 4.m argumentum ——— ~ ———

Neque obstat 5.m ex d. c. hoc ipso quia textus ille non est in casu quando in comitiis praxis restituitur quia in prin. probat ipsum posse 1.m beneficium liberum sine quo ad tit.m et proprietatem etiam per non citata et in hoc textus, contrarium statuit non posse in possessionem mittere beneficiario non citato quemquam posit habere ius retinendi ex eo quod acceptavit 2.m vel ex dispensatione

vel qui fuerunt vel sunt ~~[illegible]~~ reservati vel ex aliis casis ex quibus pluralitas permittitur et ad 2.m arg.m notoria est iudicis declaratio ad hoc ut a sua poss.e deiici possit quia declaratio est in penis ipso iure illata notoria est . l. fin. eius dilationes 29. ff. et in fini e aug. fm leges et h^re ticis in. 6.o qd si pluralis ante declarationem a poss.e prioris deiiciatur est ante omnia restituendus ex vulgaribus qd spoliatus est . c. 1. c. in literis de resti. spol. et ita verisimile est gta in dic. heptus pbo vocato p tr. 6. ex Dominico n.o 9. Peru sino n.o 1. Ubaldo n.o 229. in pro coi r ex Bolognetto in l. na turaliter. §. nihil. coe ff. de acq. poss.e n.o 71. Meno de recupera da rem.o 1. n.o 302. et ita in Rota fuit pronunciatum ex Rerodesse qq. Emilio decis.e 325. 1. p.e et ita verisimile est quis d.m imo non e resti tuendum voluerit abb. n.o 9. Veronus n.o 62. in c. item qi de resti. spol. quorum argumentis satis faciunt predicti et inde iniit pro pravi est ut pluralis in ius vocetur et de pluralitate interrogatus iu dex declaret summarie pluralem ee. et tunc recte poterit a poss.e deiici non obstante appellatione et hoc casu non debet sibi re di restitutio alias semper erit restituendus ut diximus s.a ad 3. arg.m N ——————— ~ ———————

Neque obstat 6. arg.m ex d. c. sup. de præbendis in 6. qq. n. iterumque fallit in specie illius tx ut sibi liceat ex consuetudine habere p sonatum seu dignitatem insimul et præbendam in eadem colle giata ut tx. in c. 1. de consuetudine lib. 6. ii certa gta fin in d. c. super eo qd verum est qd præbenda sit unita parrochialis qe in effectu non retinentur duo curata, parrochialis enim unita præbende qe accedit illi et si dignior sit assumit naturam illius ac proinde reputatur beneficium simplex arg.o tx in l. et si non sunt §. pueniamus ff. de auro et argento legato §. si alienam inst.a de rerum divisione ita Alex cons. 140. n.o 3. vol. 5. et 6 Molineus in additione ad Decium

cons. 174

sub. 174. n.º 3. ac proinde ubi subsisteret collata prebenda simpliciter porrigeret et parrochialis ei unita collata censetur 2.º gloss. pbo. illius inde gratia quas t. cois. regtr. neg. in impetratione prebende nec soria e. mentio de parochiali ei unita ut resolvit Felinus in c. in nra. de rescrip. et in c. postulasti col. 2. eod. tt.º intellige q. decisiones tx. in d. c. sup. eo qdo parochialis unita prebende ita esset extra ipsas eccles. cathedrales alias enim si esset eccl. cathedrali esset unita prebende no liceret aq. retinere cum p. sonatu vel dignitate q. teneret in effectu retinere duo beneficia uniformia in ead. ecca. d. tx. in. c. 1. de consuetudine lib. 6. iuncta clem. fin. de prebendis idq. in similli tenuit Gomez in tt.º de expectativis n.º 45 et solvitur textus arg.m ——— ~ ———

Neq. obstat. 7.º nam resp.º p. positione illam beneficium no posse renunciari sine prelati authoritate debere in voluntaria renunciatione no v.º in ea q. fit legis authoritate qualis est ea qu. inducitur ipso iure p. adeptionem 2.º incompatibilis in qua superioris licentia no e. necessaria ita Antonius h. n.º 12. q. dd. aliter intelligant Ioan. And. n.º 19. et Imola n.º 13. h. fin. quam resp. facit qd clericus no pot. progare iurisdictionem alterius iudicis et clerici sine p. prii iudicis esensu. c. 1. c. significasti de foro cpe. cetero delinquendo contrahendo et in ca. reconventionis progare pot. sine p. prii consensu. c. cum dingat. c. postulasti de foro cpe. c. 1. et 2. de munis poti. honto. c. dispendia. §. reus quoq. de rescrip. lib. 6. q. haec progatio legis authoritate fit ex sentia Bart. coiter recepta in auth.ª et consequenter. C. de iudiciis et interlo. indeq. e. interpretanda reg.ª c.ª gratie de rescrip. 6. renunciare videri sic.ª mentem Navarri in c. accepta appositione 3. n.º 7. de restit. spol. et sic solvitur. 7. argumentum ———

Neq. obstat. 8.º cuius explicatio postulat resolutionem illius difficilis et celebris questionis et inter scribentes controversie vtum

liceat plura beneficia simplicia habere et licere probatur ex eo qd.
nã tx restrictio pœnalis e et in dõ cum loquatr in curatis prona
tibus, et dignitatib. ad simplicia extendi nõ debet et ita per ples
res defendit Ogeda 2. p. c. 1. per totum. Dm primo nõ licere obseruat Io
annes de Tignainttt. de pluralitate beneficiorum q. 1. Abb. in d. c.
extirpandæ § qui vo nº 30. et relatr ab Ogeda vbi s. mouentr ex eo
qd beneficia simplicia de iure coi requirunt residentiam d. c. cõ
quærente Trident. ss. 24. c. 17. docet Nauar. cons. 19. nº 3. tit. de præ
bendis et in duob. plurib. ue residere eodem temp. impossibile e
vt dictum e. s. q. Quæ pro resolutione distinguendum nam aut talia sunt
beneficia quæ residentiam iure, consuetudine, vl statuto req
runt. pro qq sit 1a conclusio nõ posse plura huiusmodi beneficia
obtineri propter difficultatem residendi c. pen. et fin. de cler. nõ
resid. c. sanctorum 70. d. c. literas de concessione præbendæ. Ita Ino
centius et Abb. nº 9. in c. cum iam dudum de præbendis Corrasius de
sacerdotio 1. p. c. 5. nº 2. Soto de iust. et iur. lib. 3. q. 6. art. 3
flaminio d. lib. 3. q. 1. nº 132. omnino videndus. 2º casu quotiens be-
neficia nõ requirunt residentiam qd fieri posse docet glo. fin. in
c. cum des de restitutio recepta a Doctissimo Sob. lib. 3. variar.
c. 13. nº 4. Nauar. in d. cons. 24. nº 4. flaminius vbi s. lib. 1. q. 10
nº 3. et 4. et tunc rursus sub distinguendum e nam aut talia be-
neficia sunt vt alterum illorum sufficiat ad congruam sustenta
tionem sacerdotis sm suam dignitatem et tunc sit 2a conclusio
licite obtineri posse plura beneficia nõ sufficientia ad sustẽ
tationem absque dispensatione qr cessat rão quæ pluralitas pro
hibeatr et sic obtinet tx in d. c. cum te de ætate et quali. iuncta
glo. in pr. 60 de iure in d. c. gratia et in d. clem. gratiæ cois sẽt
sm Zenetum cons. 22. Nauar. in M. c. 25. nº 125. late Ogeda
d. 2. p. c. 1. nº 1. et 15. et 36. flaminius d. q. 1. nº 141. et ita hac
specie ob consuetudinem dispensandi securi sunt in conscientia
plures

UVA.BHSC

plures ex Dueñas reg. 71. ampliatione 6. Soto ubi sup. et Mã
dosius de signatura gratiæ §. dispensationes ad plura si unũ
alterum sufficiat ad congruam sustentationem. sit 3.ª conclusio
nõ licere plura hujusmodi beneficia habere imo mortale pec
catum cõmitti in illorum retentione propter vitium ambitionis et
avaritiæ et qui occupat aliorum pauperum stipendia text. glam
ssõ retinere in c. dudum 2. de elect. Navarr. in Apologia de
redditib. q. 1. monito 76. n.º 12. Greg. Lopez in l. 3. tit. 16. p. 1. et
cum his solvitur 3. argm. ——— ~ ———
Nec obstat. 9.m qui obtinet quoties in ecclesia iniuriam fit pro
norum accessio secutus quod in ecclesia utilitatem quam nobiles ra
re defendere possunt ita solvit Silva de Beneficijs 3. p. q.
7. n.º 2. Soto d. lib. 3. q. 6. art. 3. defendi nõ pot qui tx. nec
h. c. nõ tam se fundat in auxilio ecclesiæ quam in honore pres
tando nobilitati, quem Navarr. in M. c. 25. n.º 123. intelligit
in pluralitatis dispensatione nobilitatem cõsiderari qui no-
biles et literati maiore indigent alimentorum quantitate sm
qualitatem personarum text. glam in l. nepos proculo. ff. de verbor.
sig. recepta ex Doctissimo Cob. in 4.º 2. p. c. 8. §. 6. n.º 7. Moli
na lib. 2. c. 15. n.º 99. Meno. de arbitrarijs lib. 2. casu. 199. n.º 5
late Lara in l. si quis a liberis §. si filius n.º 43. et 44. tx optim.
in d. l. si quis §. sufficienter ff. de usufructu et eo ad rãe corruit
et hæc interpretatio qui ex h. nõ tam cõsiderat nobilium in
digentiam quam illorum honorem quæ solida sit interpretationum
tñ procedere prout iacet sic quod nobilitas et scientia sit sufficiens
causa ad dispensandum in pluralitate beneficiorum text. glam ex
ceptam in c. statuimus §. 1. in potentia de maio. et obedientia
ex Tiraqlo de nobilitate c. 20. n.º 10. nec repugnat æqua-
litatem ee servandam inter oes ex c. 1. 16. q. 7. nam respõ qd
servare æqualitatem inter æquales inæqualitas ẽ. ideo

no

nobiles et literati maioribus sunt beneficijs honorandi ut concludit Abb. n.º 9. Decius n.º 10. in c. cum olim de institutionibus, et con-
tra et soluitur .1.m argumentum ——————— ———

Neque obstat 10.m quia resp. negando pluralitatem. l. diuina
vel nati prohibitam esse quia præter summum Pontificatum et
episcopatum cætera beneficia iure positiuo instituta sunt ut dixi
s. in rat. decidendi et resoluit Ugeda s. in præfatione n.º
9. qua rat. a Pontifice in ea dispensatur dummodo interue
niat iusta causa iusta autem reputatur hoc casu generis nobi
litas literarum eminentia, vita sanctimonia ex eod. Ugeda
2. p.te c. 12. neque utramque simul debere occurrere ut Hostiensis contra
defendit Abb. et Quintanus p.º sublimes tamen. Neque obstat dic
tio hæc, et quia debet intelligi secundum subiectam materiam dis-
iunctiue pro textu in l. sæpe ff. de verborum sig.e neque intelligendum
est nam dispositionem correctam esse per decretum concilij Trident.i
ss.e 24. c. 17. ubi prohibentur dispensationes in pluralitate be-
neficiorum nam debet accipi de iniustis et illegitimis dis-
pensationibus alias non permissis quod probatur nam decretum illud
non derogat expresse iuri textui item quia in ss.e 7. c. 2. prohibetur eadem
pluralitas et tamen admittitur ex aliquibus causis item etiam quia ex eadem ss.
c. 4. prohibentur illicitæ dispensationes et textus in d. c. ordinarij
relatum a concilio quod licitæ admittuntur et ita fuit declaratum
Romæ in supremo concilio et obseruandum est soluitur 10.m —

Neque obstat 11.m arg.m ex d. c. sanctorum quia pro solutione distin
guendum est nam aut loquimur in beneficijs habentibus cu-
ram animarum, dignitatibus, seu personatibus, aut in simplicibus
1.º casu iterum distinguendum est quia si sunt duæ præbendæ
ecclesiasticæ episcopus dispensare non potest et igitur fin. in eadem
fin. isto tit.º tradit Abb. in d. c. cum iam dudum n.º 9. et in d. c.
literas n.º 2. Dueñas reg. 71. fallentia 5. Vebusius in praxi
c. de

de dispensatione ad plura n.º 29. Ogeda 2. p.e c. 12. a n.º 13.
poterit tz legatus in duab. capellanijs, etz vniformib. sub
eodez tecto dispensare teste Mandosio de signatura gratie
§. dispensationes sub eodez tecto et autz loquamur in alijs
beneficijs simplicib. dispensare poterit epus diecesanus
ut accipies tx in d. c. sanctoz §. 1. qem ita gta fin. et Abb.
h. n.º 19. Rebuffus vbi s. n.º 29. debet tz interuenire iusta ca.
alias no erit recta dispensatio sm doctissimuz Sob. in q.
2. p.e c. 6. §. 9. n.º 11. et doctissimuz Nauar. in c. si quo de rescrip.
exceptione. 9. et solutr. 11. argm. ——— ~ ———
Nez obstat. 12m et vltm. qd difficile e id illi satis facere po
ssumus ex doctrina Ioan. And. in c. 2. de prebendis in 6.º qd
osuetudo immemorialis habet vim priuilegij data capaci
tate psone no alias nezz em osuetudo immemorialis efice
re pot. capacez euz q incapax sit vt in casu c.i sacrosac
te c. matana de elect.e et que notat gta in c. qd sicut eodez
tt.º et in c. nobis fbo de iure patro. et in casu c.
tam que de prescriptionib. vbi Felinus n.º 2. idez in c.
accedentes eod. tt.º Balbus de prescriptionib. 1. p.e §.
partis principalis q. 7. n.º 16. Sob. lib. 1. variaz. c. 17. n.º 10
q autz retinet. 1m beneficiuz incapax e ad retinenduz
2m. inspatibile siue in ead. ecta siue in diuersa vt in
specie tx in c. 1. de osuetudine in 6.º et ta. h. igitr osue
tudo immemorialis no poterit illuz efficere capacez
que resolutio tz inseuerasit no tz videtr adaptari no
tri qm incapacitas hec no e ppter psonaz clerici p se consi
deratam id ppter beneficiuz 1m inspatibile cuz 2.º nisi ex Pa
pe dispensatione que ommino intellectu Curcij in tt.u de
feudis. 2. p.e §. 3. n.º 7. et eiusdez vo. 152. n.º 19. et Armonis
de antiquitate. 4. p.e §. materia ista. n.º 77. verissima reso
lutio

lutio sit diuersitatem maximam esse inter Papa dispensatio-
nem et consuetudinem immemorialem nam dispensatio permissa
est circa personas qualificatas non quidem simpliciter sed cum ratio
postulauerit ut hic per circa sublimes notat Abb. in c. quo in
tantum. c. ad haec de praebend. haec autem ratio et iusta causa dispensandi
talis esse debet quae cedat in comm. utilitatem ecclesiae ut pulchre
explicat Maior in 4. d. 24. q. 12. col. 1. et 2. hoc autem in con-
suetudine cessat nam cum semper ratio iusta et utilitas ecclesiae
adesse debeat iniquum esset si virtute consuetudinis quilibet
esset iudex in propria causa. ad arbitrandam causam dispensatio-
nis arg. tex. in l. pen. ff. de arbitris aduertit Gabriel in
canone missae l. 27. col. 9. ubi terna causa et quoniam haec grauis
est ideo Papa facultatem arbitrandi, et dispensandi sibi
reseruauit ut in d. c. dudum el. 2. de elect. ubi notat Abb. n. 9.
tex. hic in fine et Abb. et omnes et probatur in d. c. 1. de consuetu-
dine lib. 6. ibi absque dispensatione sedis Apos-
tolicae neque credendum est Papam in hac specie
dispensasse arg. legis filius. 9 ff. de conditioni-
bus institutionum ac proinde dispensatio
vel priuilegium virtute immemo-
rialis non praesumitur ex Viui no
c. 194 n. 11. vol. 4. et cum
his absolui arg. m etc.
Anno Domini
1595.

340

UVA.BHSC

1341

UVA.BHSC

Sequitr. celeberrimus Titulus De Vsuris a Sapientissimo Dotore fiechilla ex- plicandus hoc Anno. Dni. 1594.

Ad Rubricam

De usuris, et ad totius materie cognitionem de usuris disputandum e. 1º. unde dicatr usura 2º. qd sit. tertio quotuplex. quarto, et ultimo, qua lege sit prohibi- ta

Ad. 1m. sdm. e. usuram iure nro equiuocum nomé esse videmus. enim illam quandoq capi improprie et latissime, pro quocumq. successiuo incremento, que ex usu cuiuslibet rei tanquam eius fructus accessit, quo in. l.3. §. ultº. ff. de annuis legatis et apud Ciceronem in lib. de senectute dum ait. terra nunquam sine usura redit qd accepit, quo in loco capitur usura pro fructu seminis, et idem tusculana. 1ª. natura dedit usuram vite. sicut pecunia nulla prestituta die quoq vero usura capitr. late pro oi aumento, qd ultra precium restituitur ab emptore, ut in lege lecta quadragegessima ff. si certum petatr et in. lege sitibi decem

De Usuris. in R.ca

decem. 12. in pro ff. de pactis et in lege curauit C. de actionibus empti proprie autem, et stricte sumitur usura pro illa aduenta tatione usus pecuniæ debitoris et pro lucro ipsius creditoris, ut in. l. cum quidam. § si pupilo in fine ff. de usuris apud latinos. v.º usura proprie sumpta dicitur ab usu sicuti, et a cultu, cultura sic Cicero prima actione in Verrem. ait cur Piratis lucis usuram tam diuturnaz dedisti. lucis ergo usura idem est. quod lucis usus idest vita, apud Græcos vero fenus quasi fætus vel partus, eo quod in usura numus pariat numum et ea ratione appellatur fructus in lege usuriam 34. ff. de usuris, et in. d. l. 3. §. ultimo improprie tamen quia usure fructus non ex re ipsa sed ex alia causa producunt. lege apud Julianum. 40. §. fructus de legatis. 1.º lege usura pecuniæ. 12. ff. de verborum significatione. hebraice a morsu usura appellatur quia proximum mordet et lædit c. cum tu. 5. C. Michael septimo. c. quanto. 18. eodem. c. 1. in pro. de usuris lib. sexto et ideo fructum dicit in capite si quis usuram. decima quarta questione tertia, et inde ad signandum mutui precium

UVA.BHSC

precium illicite exactum usure nomine vult. unde creditores eo nomine crimi nis nefas reprehenderetur p antilexim dicitur usura mutui merces et quamuis Ochomanus in disputatio. de usuris differre affirmat usura et fenus tanquam genus et speciem ita ut no men usura latius pateat significetque quamuis augmentum licitum et illicitum ut l. Ochu ff. de usuris fenus vero dumtaxat usuram illi citam proprie sumptam de qua in hoc tt. et in c. 1. et 2. 14. q. 3. ceterum verius est nomina ista confundi et si nomina esse ut constat ex tt. ff. et C. si nautico fenore et ex l. improbum 20 C. ex quibus causis infamia irrogatur ut fenus etiam ad licitum referatur et inde usure et fe noris idem est promiscue usus Pontificiorum et Cesareorum et apud theologos sicque inter se(?) tt.m de usuris in decretalibus. sexto et clementi nis et ff. et C. et inde decreto ex 14. q. 3. et ho die iure regio tt. 6. lib. 5. compilationis colligantur hec ex Aulio Gelio noctium atticarum lib. 1. c. 12. Menochio de arbitrariis lib. 2. casu 384. Ocho mano 5. c. 1. in p. 14. q. 3. Aluernoz. de

arte stractum lib. 2.º tt.º 6. § usura et Lupus
in ttt. de usuris § 2 tomo 7. novior. tractatuum

Ad 2.m usura diffinit. sm. Panormitanum in 1.ª
de usuris in. dalio agatensi relato in. c. usura. 14 q. 3.
ut sit quod sorti accedit et non e perfecta difinitio
sm. eumdem. quoniam id quod sorti accedit gratis non e usura
quod abbas dicat tr. illa non loquitur de eo quod
gratis accedit sorti cum agat de illo lucro quod
ultra sortem exigitur, que exactio non fit sine
pacto vel intentione recipiendi illud lucrum
ultra sortem et ita videtur gratuitum recessisse ex
cludit neque etiam tr. ille voluit usuram diffini
re sed tantum inferre ex precedentibus exem-
plis usuram comitti quoties ultra sortem
aliquid exigitur. x.º exempla prius relata quod verissi
mum est neque etiam ipsa videtur. alia diffinitio
recepta a Panormitano s.ª et a frequentiori
DD. circulo teste Ioanne Baptista Lupo
de usuris commentario 1.º § 1.º n.º 2. dum diffinit
usuram esse quod sorti accedit ex pacto vel inten
tione precedente nam hi loquuntur de eo quod ac
cedit sorti in mutuo sine quo tacito vel ex
presso non comittitur usura c. 1.º cum seqq. hac.
causa 14 q. 3.ª c. consuluit de usuris tr. illa diffi
nitio vel potius descriptio non convertitur cum
suo descripto. s.ª ea que docet Aristoteles.

UVA.BHSC

b. Topicos et in l. 1a. ff de dolo nam i(m)pri
mis illa descriptio spectat amicitiae vel gratiae
quam apud homines qui intendit lucrari pacto
vel intendit ex mutuo et virtutis vel gratiae
gratum faciendi quam qui intendis lucrari ex
mutuo quod tamen lucra maxima sint et maiora
quam pecuniaria et non sunt usurae ut si
dices, oportet tamen lucrum quod percipitur ex
mutuo esse stimabile pecunia sua natura qua
le non est lucrum amicitiae et gratiae apud
homines neque etiam lucrum virtutis vel gratiae
gratum facientis. 2m. quia non quod sorti accre
dit in mutuo etiam si sit lucrum pecunia estima
bile sua natura est usura quoniam si non accipiat princi
paliter ratione mutui sed tantum secundario vel
per viam debiti naturalis vel gratae spirationis
non est usura ut docet Navarrus in d. c. 1o. nota
bili. 10. quibus fundamentis poteris instedissuadere
ab alia diffinitione Inocentij in d. tertia quam ma
gis videtur probare panormitanus et Ioan.
Andreas, Abb, Anania et magis vocat ex Veruis
b. n. 33. Sebastianus de Medicis de diffinitio
nibus 2a. p. c. 99. Ioan. Baptista d. Armentario i.

q. 1.ª Petri Surdi d.º 26. n.º 6. dum diffiniunt usuram esse lucrum mutui ex pacto debitum vel exactum, quae etiam diffinitio aliis laborat morbis dum non aspicit lucro sua natura pecunia aestimabili quod principaliter recipiatur ratione mutui concessi vel palliati nullo interveniente pacto expresso vel tacito sed sola spe vel intentione recipiendi illud lucrum principaliter ratione mutui quod quidem lucrum vera usura est non solam inducens peccatum mortale sed etiam restitutioni subiecta expresse contra ius divino tam naturali quam positivo ex textu in c. consuluit de usuris praeterea non etiam videtur completa alia diffinitio Dominici de Soto l. 5 q. 1.ª art. 1.º dum ait usuram esse pretium usus rei mutuatae qui non ultra id quod brevis ad modum et obscura est sustineri non potest aliis argumentis quae tam damnat Navarrus d. c. 1.º notabili E. quare dicendum videtur Germanis et verius diffiniri posse usuram esse lucrum aestimabile pecunia sua natura quod principaliter recipitur ratione mutui clari vel palliati ita Navarrus d. notabili 5.º et in manuali c. 17. n.º 207. et ultra ibidem dicta recte ex sequentibus declarari potest, sequentes

UVA.BHSC

varia et illa quidem difficilia intelligere quae in hac materia ut sunt scitu dignissima ita pau cissimis sunt nota dicit. quod usura est lucrum ra tione generis quia omnis usura est lucrum non autem omne lucrum est usura. dicit deinde (pecunia stima bile) quia ut lucrum sit usura oportet quod sit lu crum pecunia stimabile virtus quia meritum et gratia sive meritum apud Deum quae ex mutuo debi to modo facto quaerunt mutuanti lucra sunt dium maxima iuxta illud psalmi .111. (Beatus vir qui miseretur et commodat) et haec non sunt usurae ra tione quia non sunt lucra pecunia stimabilia argumento quae in c. 1 coram. Ex de eo absque de off. de legatis et quandoque metaforice usurae dicantur iuxta illud lucae. c. 19. et sentit. D. thom. 2a 2ae. q. 78. arti. 1. ad 1m dicit praeterea indiffinitione (sua natura) id est propter lucra quae licet sint pecunia sti mabilia non tamen sunt sua natura neque esse possunt usurae ut est gratia et amicitia quam

apud homines præsertim magnates quæ consequitur ex mutuo quasi remuneratio ... licet lucra pecunia æstimabilia cum multi eas compararent pecunia si possent non tamen sunt talia sua natura ut patet. 2°. propter multa lucra percepta ex mutuo quæ tamen non sunt æstimabilia pecunia sunt tamen ea æstimabilia sua natura et ideo usuræ esse possunt quæ principaliter ratione mutui percipiuntur ut est beneficium ecclesiasticum et vasa sacra constat enim beneficia ecclesiastica et vasa sacra dum sacra sunt non esse in hominum commercio et ideo non esse pecunia æstimabilia arg. glossa in d. c. coram Deo et quæ habentur in c. si quis obiecerit 1 q. 3. et in § sacræ insti. de rerum divisione quæ tamen sua natura sunt pecunia æstimabilia propter aurum vel argentum et ius percipiendi redditus pecuniarios et ideo usuræ esse possunt teste Navarro d. c. notabili 9. n°. 67. quo fit ut qui beneficium ecclesiasticum vel vasa sacra recipientur principaliter ratione mutui duo peccata committant alterum simoniæ alterum usuræ vel alterum tantum cum circumstantia tamen necessario confitenda

Dicit. usurarius in definitione (quod principaliter)

qr. lucrum etz. pecunia estimabile sua natura qd accipit se
cundario ex mutuo et non principaliter ea. mutui nõ
e. usura ut dta. sotum probat Nauarr. D. c. 1. notabili. 10.
quod. m. ille dicat non e usura recipere lucrum ex mutuo
dummodo principaliter illud ex mutuo recipias pro ueram gra
titudinis vel remunerationis illius cui factum fuit
mutuum tanquam debitum quoddam naturale
quod aptissime voluit Caietanus quem ille sequitur in sibi
etz. in summis opusculis tomo 3o. q. 7. de usuris dum ait ocu
lum sinistrum mutuantis posse aspicere ad diuinam uel signum
remunerationem inferre. i. etz. si mutuans ea mente
esset ut si non speraret eam gratificationem non mu
tuaret nam adhuc lucrum qd ita recipit potest
finis secundarius et minus principalis recipiendi
lucrum ex mutuo. qm. ut aliquis sit finis principa
lis non sufficit qd sit talis si neque opus non fie
ret sed qd sit in tanta ut maiori estimatione quam
sit alius finis qui ad illud opus mouat ut ele
ganter tradit Nauarr. in c. quando de psecra
tio. d. 1. notabili 6. n. 13. et ante ipsum Docti
ssimus Adrianus quodlibeto. 9. art. 2o.
ex quo infertur 1o. dantem mutuum qui daret ut speraret si
ciret nihil utile sibi excedendum ex gratificatio
nis. non esse usurarium etsi aliquid recipiat sibi obla
tum via gratificationis 2o. infertur eundem etz. nõ
esse usurarium etsi ea mente fuisset ut non de

dedisset mutuo pecuniam. nisi speraret aliquid spirituale
esse. via gratificationis modo non principaliter recipe
ret ratione mutui 2.o intelige non recipi principaliter
ratione mutui lucrum pecunia æstimabile quod prin
cipaliter mutuasset propter alicuius amicitiam ex
qua etiam principaliter sperauit recipere lucrum illud
nam hunc quod prouenit principaliter ex amicitia non
recipitur principaliter ratione mutui cum in consequentiam
amicitiæ proueniat ex Caietano 2.a 2æ q. 78. art. 1.o
ad 4.m Soto lib. 6 de iustitia q. 1.a art. 2. Nauarro de
i notabili 11. ——

Dixi deinde (recipit) 1.o quia licet mutuans a principio cum inten
tione sit ut consequatur lucrum pecunia æstimabile sua
natura principaliter ratione mutui. licet si postea mu
tet voluntatem et non recipiat principaliter
ratione mutui ~~[illegible]~~ sed secundario propter
gratificationem non committit usuram neque ad resti
tutionem tenetur quamuis a principio peccauerit peccato
usuræ dum habuit voluntatem tantum eam commi
ttendi ex Angelo verbo usura 1. q. 1.a Nauarro de no
tabili 11. unde fit quod ut sit usura non sufficit lu
crum esse uolitum sed oportet quod actu recipiatur. 2.o quia
usura est in recipiente lucrum illud non indá
te quo fit ut etsi dans lucrum illud det animo
soluendi usuras si tamen recipiens illud non reci

UVA.BHSC

fiat ratione mutui dominus principaliter existimans
illud sibi esse datum tanquam debitum naturale
per viam remunerationis nulla usuraria [illegible] malitia.
quamvis si ipse recipiens post receptum lucrum
intelligeret vel presumeret vel intelligere vel pre
sumere deberet sibi offerri illud principaliter
ratione mutui ex eo tempore esset usurarius si lucrum
illud non restitueret colliguntur hec ex lau
rentio de Rodulfis in c. salubriter de usu
ris Antonius 2a p. tit. 1 c. 7 § 6 Navarrus d. nota
bili 11 presumptio autem posset probari ex qualita
te sui vel ex paupertate vel avaritia dantis ex
hiis vel ratione illius qui possidet ex mutuo
et ex eo quod imperat virtus gratitudinis ratione
ex [illegible] presumitur vel minus. ex hisque habentur
in c. et si questiones de simonia per text. 6. c. 2 de
renuntiatione lib. 6. l. dolum C. de dolo tradit Me
nochius de presumptionibus lib. 6 presumptione 34 —
dicit de [illegible] ratione mutui [illegible] de cais. l. quesita
cum illud recipias non ratione mutui sed debiti quod for
te tibi debebat aperiente [illegible] quem nequeas agere vel
debitum illud consequi in iudicio vel ob aliquod non
posses consequi ex defectu probationis non censebitur

usurarijs neque etiam male faciet modo reddat debitorem vel eius heredem securos ne postea illud debitum iterum soluerent. ita Ioan. Maiorin q. d. 25 q. 29 in fine quod verum intelligeram in foro interiori nam in exteriori cum sufficiat illud lucrum recipi ratione mutui qui id faceret iudicaretur usurarius et idem et in utroque foro videtur si recipiat lucrum non ratione mutui sed ratione numerationis magnae quantitatis pecuniae mutuatae vel ratione expensarum si pecuniam mutuatam ad absentem mittat his expensis. vel ratione interesse lucri cessantis vel damni emergentis vel aliarum quarumcumque expensarum quas fecit necessario in rebus pignori datis propter pecunia mutuata nam in istis casibus non committitur usura colliguntur haec ex glossa recepta in c. conquestus de usuris. et ex traditis a Navarro d. c. 1. notabili 5. et 11. Dicitur 2o. ratione mutui ubi non solum intelligas lucrum illud pecunia aestimabile quod principaliter recipitur ex mutuo adiecto pacto expresso vel tacito consueratur. Petz. illo non adiecto satis ... ut sit usura vera quod lucrum pecunia aestimabile recipiatur principaliter ratione mutui etiam pacto non adiecto

UVA.BHSC

ut fecit Panormitanus in d. R.ª in 1.ª diffinitione usurę quam improbat q in 2.ª aliud intelligere videatur quod idem docet comis post glossam § V. 6. in c. consuluit de usuris ubi dr. ita expresse declarat illud Lucę 6. mutuum dantes (nihil inde sperantes) ut scilicet propter illa posteriora nihil inde sperantes inducant cum in 2.ª diffinitionem et ita praecepta plurimum stringant circa illam usuram quę consistit in sola spe recipiendi lucrum ex mutuo 2.ª mentionem etsi nullum pactum adijciatur. quem locum ita declaravit leo Papa, ut refert Ioan. a Medina in. C. de restitutione fol. 153. Navarrus d. c. 1.º notabili. 6. ex quibus constat non solum usuram realem quę committitur cum lucrum pecunia estimabile recipitur. pacto adjecto tacite vel expresse ex mutuo principaliter esse veram usuram sed et usuram mentalem, quę committitur per receptionem huiusmodi lucri nullo pacto adjecto sed sola spe recipiendi illud lucrum principaliter ex mutuo et ideo utramque usuram hic diffiniri quia illa usura mentalis quę solo animo volitae

[margin: usura e. qd q^d sorti accedit.]

sine exceptio^e. mutui non comprehendatr in hac di
finitio^e. nec sit vera usura sed tantum peccatum
usure vt eleganter resoluit Nauarr. d. c. 1º. nota
bili. 8. n°. 12. et 13. et in manuali. c. 17. n°. 207. ———
Dicitr. 3°. (ra^e. mutui) qr. sine mutuo non pot. consistere
usura quo fit vt usura presumpta, ficta, vl palia
ta nusquam reperi queat nisi quoque presumatr
mutuum. vl. fingatr, vl. palietr, colliguntr hec ex
vibq. definitionibq. usure tam veteris quam noui
testamenti. tam legum ciuilium quam ecclesias
ticarum. de qq in. c. qr in oibq. c. super eo. c. consuluit
et per totum tt. de usuris tradit Nauarr d. c. 17.
n°. 106. et in. d. c. 1. notabili. 4. et idem n°. 6 n^o
1. de usuris D. tho. 2. 2e. q. 78. art^o. 1. Decius post alios
in. l. 2. in pri^o. ff. si certum petatr vn^e. infertr.
qd. sicuti mutuum non pot. consistere sine rebq
que constant n^o. pondere, vl. mensura et qre usure si
muntr. l. 2. §. appellata ff. si certum petatur.
ita usura non committitr nisi in tractatio^e
illarum rerum qre: autem usura solum reperia
tr. in mutuo non autem in alijs contractibq in
qq illud non e^t inclusum vl. palliatum etiam
si sint contractq per quos dominium transfertr
vt in mutuo laborant nostri varias alij

nantes rationes ad cuiq rei cognitionem obser
uanda ē. sequens contractum sūma. quidam. in.
non transferunt dominium veluti depositum.
comodatum, locatio, conductio, pignoris datio
quidam .vo. transferunt vz. emptio, venditio, permu
tatio, et mutuum deinde sciendum ē. res quas
dominium non transfert subiici periculo do
mini deponentis, comodantis, locantis, condu
centis. vl. pignus dantis nisi in 4or casibus nempe
quando dolus. culpa, mora, vl pactum interue
nit et rerum rei quae dominium transfert sub
ijciuntur periculo recipientis. l. iª. §. mutui
datio ff. de actiob. et oblig. l. 2. l. rogasti. l.
qd. te mihi ff. si certum petatr. l. argentum
ff. comodati. c. significante de pignoribus.
un. tangit l. iª. t. li. et 2. tt. i. p. 5. tradit Veraij in
sua de vsuris nº. 37. Antus Gomez tomo. 2. c. 6 Aluarus
Balasq de iure emphiteutico qe. 19. 20. et 32. inde di
cimus lucrum ex pacto mutui vsura rium ee nam si
pro deposito aliqd recipiatr erit laboris et custodiae
precium pro comodato locationi accedit et idem in lo
catione

seductio(n)e observandum est si etiam in venditio(n)e vel permutatio(n)e erit respectus maioris vel minoris pretij non tamen usura que in solo mutuo consistit ——

ijs sic premissis solida ra(tio) e(st) nam attenta mutui natura plus recipere contra ipsius substantiam e(st) et contra naturam. Ratio substantia in eo consistit ne plus recipiat mutuans quam dedit et quod solutio fiat sub eodem genere et in eadem quantitate quod verificari impossibile e(st) nisi in rebus ex quibus mutuum constat ad aliquam summam quatuor convenire necesse e(st) ut constat ex l. 2. §. 4. 6. et. 11. ff. si certum petatur et est idem primum quod fiat recipientis. 2m quod detur gratis. 3um quod sit tempus considerabile inter receptionem et solutionem ut extimatur dominium penes recipientem. 4m quod reddatur eadem summa sub eodem genere in quo differt mutuum ab alijs contractibus nam licet comparetur emptioni vel permutationi in dominij translatio(n)e differt tamen in gratuito et in solutio(n)e eiusdem generis qua ra(tio)e distinguitur a commodato. deposito. locato. vel pignore in quibus redditur eadem species in mutuo tamen idem genus. in rebus itaque quibus conveniunt usuram non committi necesse e(st) nam in alijs naturae legibus repugnat contra naturam e(st) res naturaliter steriles fieri fecundas et fructuosas

UVA.BHSC

ac proinde pecunia non potest naturaliter pecu
niam parere nec vinum, verum quae omnia quae reci
piuntur ultra summam mutuatam ex lucro usuram
constituunt hoc probat tx. in c. 1.º 14. q. 3. §. plusquam de
disti (?) (percitur) et inde merito ex his consequitur usuram so
lum consistere in mutui contractu ut constat Luc. c. 6.
§. date mutuum) refertur in c. consuluit de usuris. l. 1.
et 2. C. de pignoratitia actione in quo conveniunt theo
logi et iurisperiti ex Abbate n.º 2. Decio 37. in rubrica
de usuris Laurentius de Rodulfis de usuris principio
bro n.º 10. et idem 3.ª parte principali n.º 9. Covarrubias lib. 3.º
variarum c. 1. n.º 2. Navarrus d. c. a notabili 4. Sebas
tianus de Medices de diffinitionibus diffinitione 99. n.º
2.º col. 4. Conanus lib. 7. commentariorum c. 1.º Victor Romanus
in disputatione de usuris. lib. 1. c. 2. Soto lib. 6 de
iustitia et iure q. 1. art.º 1. col. 3. repugnat. et in aliis
usuram committi ut constat ex l. tertia §. usuras de
legatis. 2. l. 1.º C. de usuris legatorum c. plerique cum contra
gentia pro bonis contractibus. c. in civitate consuluit

2 c. navigantis de usuris. c. ad nostram de emptio. et venditio. c. illos vos de pignoribus quae propter [illegible] tio. constitui mutuum esse. duplex alterum expressum sive formale. alterum paliatum, seu interpretativum formale dicitur ubi res actualiter a mutuante in mutuatarium transfertur. in quo optinent illa iura. et [illegible] comis resolutio de gratia. paliatum vero seu interpretativum contingit quando. fictis nominibus celebratur et iuris interpretatione ad mutuum reducitur. cuius rei exemplum sit in emptione et venditione quando scilicet obid quod pecunia statim non solvitur plus iusto pretio petitur. vel si eo quod statim tradis pecuniam nondatis mercibus emere vis minoris, ut optime explicat Navarrus in M. c. 17. n. 206. videmin d. c. 1. notabili. 4. Ioan. a Medina s. c. de rebus per usuram adquisitis. resolutio lucrum propter mutuum, et in hoc optinet. tx. in d. c. illos vos. et in d. c. ad nostram. et in d. c. in civitate. et in d. c. navigantis. cum aliis praeter. tx. in d. l. Titia propter usuras et

UVA.BHSC

C. de usuris legatorum in quibus propter moram usurae potius quam interesse debentur. quo fit. ut hominis usura in solo contractu mutui posse ... quia contractus mutui est duplex. verus et paliatus ut proxime dixi ita duplex est usura. vera scilicet. quae in vero mutuo consistit et vela ta. seu paliata quae in mutuo paliato perpetratur. et ut utramque comprehenderet nostra diffinitio abjecta fuere in ea. probabilia. clari vel paliati. ut explicat Nauarrus d. c. 17. nº. 206. et in d. notabili. 4. ———

Est 3ª usura duplex est realis. scilicet et mentalis. realis tunc committitur quando. adest pactum tacitum vel expressum et ex eo ultra sortem recipitur mentalis quando mentem sequitur lucri receptio pecunia estimabilis. sua natura scilicet nec pactum tacitum vel expressum illam committeret. consulit. de usuris. quo fit ut mentalis pacta quam non sequitur lucri receptio non sit vera usura sed peccatum usurae. hoc est. de liberata voluntas. committendi illam et ideo non est locus restitutioni. ut supra dixi et docet Nauarrus de primo notabili 7. Medina s. 4º. de usura restituenda secundum quos dividitur etiam usura in clarām et paliatam et ad hanc reducitur. aliam divisionem. Baldi et Saliceti in. l. usuras

c. de usuris. quam refert Ioan. Baptista lupus in commentario. 1. § 2. n. 5. ——— ~ ———
Ad ult. quoniam sunt complicitus usurarum. dic ei iam. ut latius dicam in repetitio. c. usura 14 q. 3. ad rationem decidendi et cum his absolvitur. Rubrica ——— ~ ———

Ad de in c. 1. de usuris
14 q. 3. repetitio Fuchilla
Summa
~

Usura committitur ex quacunque re ultra ipsam sortem numeratam recepta ——— ~ ———
Pro dubitandi ratione 1. sic arguitur generaliter non teneri in sortem principalem computare fructus perceptos ex possessionibus. quod docet solutio pignorati tex. difficilis in c. salubriter de usuris desumptio ex l. pater 17. ff. de doli exceptione l. creditor. 60. § si inter maritum ff. mandati l. 21. tit. 11. p. 4. pro usura est non computare fructus pignoris cum sorte principali textus pignoris notitiam. c. 1. de usuris. 1. p. c. 1. et 2. c. de pignoratitia actione l. 1. C. de distractione pignoris. l. si dominium. 9. C. de pignoribus l. si ea. l. 17. C. de usuris quia usura est quaelibet sortis accessio ut constat ex nostro tex. et ex. c. 1. cum seqq. huius causae et quaestionis quod usura non committitur ut aliquid ultra sortem recipitur. ———

UVA.BHSC

2º sic si aliqua ratione usura esset aliqd ultra sortem mutu
atam recipere ea maxime qr. usurę utriusqz testamenti
pagina sint damnatę. at hoc est falsum ergo et illud
ex quo sequitr. probatr minor ex multis. primo qr. veteris
legis testimonio usura non solum permisa est. ut constet
ex Deuteronomij 23. ib. non fenerabéris fratri tuo
sed alieno. unde proditum est a Divo Ambrosio tx. in
c. ab illo. 14. q. 4. sed etiam pro premio constituitr ut patet
deuteronomij 37. ib. fenerabéris gentibus multis.
et a nemine. fenus accipies) Rursus novę legis tes
timonio. probatr. luc. c. 19. ib. qre pecuniam meam.
non dedisti ad mensam ut ego veniens cum
usuris exegissem eam. nec difficultatem tolit
qui dixerit iam antea ab eod. xpo Dno. luc. c.
6. prohibitam esse usuram in illis verbis date mu=
tuum nihil inde sperantes non facile respondebis.
dicimus nonnulli procul abesse continuit ut plane sig
nificant. verba illa sequentia ib. et erit merces
vestra multa etc. tandem nova l. usurę non dam=
nantr. qd. naturali ratione probatr. qr. in veteri l.
continetr ius naturale. ut patet ex c. 1. 2º. et 3º.

Geneseos de ex. c. ii. de 2º. Exodi p. l. veteri usura prohi
bita erat ut proxime dixi quod ex iure naturali prohi
bita censetur. probatur etiam ex eo quia naturali iure unus
quisque suae indemnitati et securitati consulere debet
l. ut vim. ff. de iustitia et iure. l. 4. ff. ad l. Aqui
liam. cle. pastoralis de re iud. igitur mutuans ut suae
indemnitati consulat poterit ex mutuo aliquid ratione natu
rali exigere eo maxime quod qui beneficium in aliquem
confert naturali vinculo recipientem ad gratifi
cationem obligat quam nostri vocant antidora
ex Aristotele lib. 9. ethicorum. l. 1. § i lege. 25. § consulit
ff de petitione hereditatis. c. cum in officiis. 7. de testam.
ex illa itaque obligatione poterit aliquid exigere ut in
simili in patrono et liberto. probat. l. fin. ff. de libe
rali causa. l. ut iurisiurandi. ff. de operis libertorum et
inde naturali iure usurae permissae censentur. tandem
ultimo iure Caesareo usuras permissas esse constat. ex l.
1. cum seqq. ff. de usuris. l. 3. ff. de eo quod certo loco
l. 3. in fine ff. de annuis legatis. § lecta. q. ff. si certum
petatur. l. 1. cum seqq. C. de usuris. l. eos C. illo tit. ubi
Iustinianus eandem sanctam immunitatem quae exigi solebat
recta procedit consequentia

3º. sit

3.º sic si ultra sortem non posset aliquid recipi sequeretur qd dominus feudi nō posset percipere fructus ex feudo sibi in pignus a vasallo dato pp pecuniam mutuatam, sed qd teneretur eos intra sortem computare consequens ē falsum ergo & tx. in. c. 1. de feudis. c. conquestus de usuris. ergo sic tx

— 4.º sic pignoris fructus ad vitandam usuram in sortem reputari necesse ē. l. 1.ª & 2.ª C. de pig.ª actione c. 1. de usuris in pro. cum citatis s.ª ad 1.m sed ad redimendum etiam beneficium de manu laici pmittitur retentio fructuum ex eo benef.º pignorato pceptorum ultra principalem sortem tx. difficilis in. d. c. 1. de usuris in fine ergo ultra sortem recipere nō ē usura

5.º sic. 1. etiam Pontificia licet creditori fructus ex pignore ultra sortem principalem recipere, & retinere quandiu sors ipsa non solvitur quinimo ad integram sortis principalis solutionem ultra fructus pignoris virtute iuramenti debitor compelli potest textus difficilis in capite ad nostram primo de iureiurando ergo iniuste a concilio Lugatensi in presenti usuram esse ultra sortem principalem recipere statuitur.

Sexto sic argumentor licita est fructuum receptio ultra sortem principalem

lem textus difficillimus in c. ad nostram de reb. ecclesiæ ergo non recte uti usura a concilio Tarragatensi h. damnatur. ——— ∾ ———

Septimo. emptor, cui res e. tradita si non solverit precium tenetur restituere venditori usuras precii nō soluti l. iulianus. 13. §. ex vendito ff. de actionibus empti textus optimus in l. curauit C. illo tit.o l. 2. C. de usuris bonus textus in l. fin. ff. de periculo et commodo rei venditæ, ḡ in hac specie ultra sortem recipere manifestum e. q.o nō e. usura ultra sortem precium recipere ———

Octavo. sic ubi venditur res cum pacto de retrovendendo fructus nō computantur cum precio. l. 2. C. de pactis inter emptorem et venditorem, at fructus nō computare in sortem usura e. ut s. probavi etiam in vendit.e sub eo pacto celebrata ex c. ad nram de emptione et vend. c. illo vos de pignoribus ḡ. absque usuræ labe licet ultra sortem fructus recipere ——— ∾ ———

Nono sic pp solutionis dilationem precium in rei vendicatione augeri idem est, quod iustum precium recipiens, illud mutuo dare tanquam sortem, et tempore plus recipere tanquam usuram argumento capituli primi cum

segq.

segg. hac. cā. et q. d. c. ad nostram. d. c. illo vos. et precij. incertitudo scusat cuiq vendentem. qr. solutionem differt a peccato. c. in civitate. c. consuluit de usuris et ab usura. c. naviganti. ff. illeque quoque illo tt.° q.° et h. ultra sortem recipiens ab usura excusari debuit. ——— ~ ———

10. sic licet emere Pontificio iure annuos redit. Bul qo. census alquitur. et interim qd. differtr. pecuniae principalis solutio vel redemptio exire ditus annuos percipere ut probat extravagans iet 2. de empt. et vend. inter com. et in huiusmodi empt.e non solum ultra sortem percipitr quinimo frequentius. sors superatr ut patet. q.° ultra sortem percipere usura non. e. ——— ~ ———

11. sic. si ex quacumque re extra sortem mutuatam recepta usura mitteretr sequeretr ex pecunia dotali apud mercatorum deposita non posse casi honesti lucri partem. qr. huiusmodi depositum mutuum. e. ex. l. si in huiusmodi ff. depositi at hoc. e. falsum. et. 3.° et quinto e. alibi iure. Pontificio sm. Abatem. et in. c. per vestras de donat. inter. q.° d.° nostrum ——— ~ ———

12. sic obligatus ad certam quantitatem certa die sub

pœna soluendam si intra terminum non soluerit ad integram pœnam tenetur. c. constitutus. 7. de pœnis. c. dilecti. 4. in fine de arbitris. c. in antiquis. 7. c. cum devotissimas 8. c. in legibus. 10. 12. q. 2. sed in hac specie ultra sortem pœna recipitur. ergo iniuste receptio ultra sortem non damnatur ——— ~ ———

13. sic fideiussor repetere pot. a debitore usuras et accessiones quas occasione debiti habuit necesse soluere creditori. c. peruenit. c. constitutus. de fideiussoribus. sed in hoc casu ultra sortem recipi manifestum est. ergo ultra sortem recipere usura non est ——— ~ ———

14. sic qui iuramento usuras soluere promittit efficaciter obligatur. c. 1. c. debitores. c. ad nostram. 2. de iureiurando. c. tuas. 13. de usuris at iusiurandum iniquitatis aut peccati vinculum esse non debet. c. quanto. c. quemadmodum. §. illud. in pr. c. intellecto. de iureiurando ergo ultra sortem mutuatam accipere impune absque usura licet ———

Ultimo sic qui legis auctoritate aliquid facit impune facit l. gracchus. C. ad l. Iuliam de adulteriis. l. 1. C. de his qui veniam ætatis impetrauerunt. c. qui peccat 23. q. 4. sed legis auctoritate cæsarea et Pontificia contrahentibus ad inuicem se decipere. l. in cau. 17. § idem Pomponius. ff. de minoribus. l. item si pretio 22. §. fin. ff. locati. l. 2. C. de rescindenda venditione c. cum dilecti. c. cum. ca. de empt. et venditione

UVA.BHSC

maxime qr. precia rex venalium procedunt ex
contrahentium conventione et inde vulgo dicitur tantum
valet res quantum vendi pot. l. precia rex. 63. l.
quzubatr. 82. ff. ad l. falcidiam. l. 1. § si heres ff.
ad trebellianum et partium conventio legis habet
autoritatem. l. contractus. 23. ff. de reg. iuris. l. 1. co.
C. de pactis. l. 1. § si convenerit ff. depositi et inter
reip. pacta servari. l. 1. ff. de pactis et ff. de constitu-
ta pecunia. l. 3. de pactis. ergo absque peccato legis
autoritate licebit ex pactium conventione debitorum
decipere et ultra sortem mutuatam ab eodem
recipere ——————— ~ ——————— ~ ———————
In dicto vero hijs non obstantibus. ex Agatensis concilij
desisio hi. imo ex quacumque re ultra sortem mu-
tuatam receptam usuram committit quaz confirmatur
ex c. c. et 2. c. plerique. et per totum hac. ca. et q.
c. in pr. de usuris decidendi ratio tota pendet ex
detestatione criminis usurarij. ideo observandum
est usuras omni iure et ratione dampnatas et detesta-
tas esse primo iure divino. tam veteris quam novi
testamenti ut constat ex c. qr. in omnibus c. super de
usuris et utriusque testamenti pagina qd verum
est non solum de generali prohibitione quaz sit septi-
mum preceptum decalogi qd non solum furtem

sed etiam iniusta usurpatio alieni prohibetur saltim impli
cite per de alia speciali et expressa prohibitione usure
ita Navarrus d. c. 1. notabili 5. quod fuit necessarium
ad iustificandas penas contra usurarios statutas et
quod in d. c. quia in quibus quasi notior redatur usure
vitium ex prohibitione illius expressa quam ex
prohibitione generali illius precepti de non fu
rando ex quo non ita clare et aperte prohibitio usure
colligitur. locus autem veteris testamenti ex quo usure
prohibitio deducitur est imprimis ezequielis c. 18. ubi
Dominus contra feneratorem sic ait quod talis non vivet sed
morietur item psalmo 14. et exodi c. 22. et levitici
c. 25. novo autem testamento prohibetur usura luce
c. 6. ibi mutuum date nihil inde sperantes ut fac
te colligitur ex declaratione Urbani in c. consuluit
de usuris et ex D. thoma 2.a 2.e q. 78. art. 1. ad
4.m Medina in c. de restitutione fol. 125. col. 2.a
et fol. 193. Navarrus d. notabili 5. ubi testantur
hoc etiam fuisse declaratum in concilio lateranensi
sub leone 10. quod Alciatus lib. 6. parergon c. 20.
et Soto l. 6. de iust. q. 1. art. 1. col. 7. attendat
nullibi in novo testamento prohibitam esse
in specie usuram quia in d. c. 6. luce secundum eorum
continetur preceptum ut absque usura mutuetur

UVA.BHSC

psilium dumtaxat verum hęc sent.ª asta
ad psatr dassi Pontificis in d. c. osuluit et pi
liorz traditionibg. Dcgg. s.ª et ita non ee tutūz
carāe. ab ea discedare novus affirmat Domi
nicus Bañez de iust.ª et iure q. 78. art. 1. de
usura fol. 582. col. 2. quinimo ɔtrarium ptinacissi
me asserere esset omnino hęresis teste Alfonso de Castro
de hęresibg. c. ult.º Nava. s.ª ludobicus lopez in instru
torio ɔscientię. 1. p.ª c. 204. fol. 493. et relati a Jn.ª Bap
tista. de usuris comentario. 1. q. 3. n.º 14. iure naturę ɔhiui
tam. et usuram tibg rationibg. ostendit Bañez. s.ª tu
tradit fol. 580. decem et novem cumulat Covarrub
ec nonncitatus in c. 1. de usuris. n.º 30. mihi vero
ea magis placet. qd. nat.ª iure non licet cum alterig
iactura locupletari l. nam hoc natura ff. de di
tione indebiti neq.ª locupletari lib. 6. eo maxime.
qd. s.ª naturam ē. ut res sui natura sterilis uti
numus numum pariat ut ɔsiderat tx. in c. sicut
47. d. ubi Pontificio ɔstituta. ē. d.ª 47. et ptotaz
hanc cām et questionem et in decretalibg. 6. cle
mentinis et extravagantibg. in Regio ex. l.
1. cum. segg. tit.º 6. lib. 8 novę recop. iure v. Cęsareo
magna. ē. ɔtro. ɔsia an ɔhibita sit pi.ª namq
in ɔsultorz responsis pmissa fuisse ɔstat ex l. 1.ª

cum segg. ff. de usuris. d. lex. lecta. l. 3. ff. de eo
qd certo loco. l. 2. in fine ff. de annuis legatis
et legibg Imperatorg. in. l. 1. cum segg. C. de
usuris. Quinimo et a Iustiniano in. l. 26. C.
de usuris. ut affirmat Bart. in. l. 1. col. 3. et
cois. ex Iasone ibidem n.° 8. C. de suma trinitate.
d.° 3. imo a iureconsultis usuras damnatas. el. probat
lex quis sine usuris. ff. de negotijs gestis. lex pecuniae
l. cum qdam. l. usuras l. placuit ff. de usuris l. tu
tor. §. idem solent. l. non existimo. ff. de adminis
tratione tutorg et a Iustiniano cum. l. fin. C. de usu
ris. et in. l. improbum fenus. C. ex qq. cais infamia
irrogetur. et ita ab eod. in novellis constitutionibus
usuras prohibitas fuisse observat gla. in. l. 1. C. de su
ma trinitate. et in aut.° ad hoc. C. de usuris et
in. d. c. gr. in oibg. et in. c. qd dicam 14. q. 4. et
huig sententiae fuisse ois legum glosatores affirmat
Imola in. cle. 1. n.° 8. de usuris. Abb. in. c. cum sit
generale. n.° 13. de foro compe. Cob. lib. 3. variar. c.
1. n.° 6. Iulius Clarus. lib. 5. sententiar. §. usura
decis.° pedemontana. 137. n.° 9. movent rex eo qd
ipse Iustiniang in aut.° de eclesiasticis tit. in prin.°
collatione 9. iubet observari quatuor concilia sicut leges.
quor unum erat nicenum in quo canonum usuras prohi
bens. alij vero in ea sunt sententia ut affirmant.

UVA.BHSC

a Iustiniano fuisse. permissas usuras propter bonum
publicum ob maius malum vitandum sicuti
lupanaria ea ratione in Rep. permittuntur ita tenet Alpen.
in l. 1. cod. & D. Tho. 2.2. q. 78. art. 1. ad 3m Soto
d. lib. 6. q. 1. art. 1. et plures alij relati a Ioanne
Baptista d. q. 3o n. 17. Qui cum sic comprehendo
legitimas usuras iurisconsultos permisisse. illegitimas
improbasse. Iustinianumque eos sequutum fuisse in d.
l. eos sicque reconciliabis civilia iura de quibus in quo.
errasse. Iurisconsultos et Iustinianum cum eisque in
principijs. legis naturae cum iudicio ad probat fortu
nius Garsia & ult. fine illat. 4a sicuti in concubina
tu et in alijs similibus. ut in l. 1. ff. de concubinis legi
tima autem usura iuris civilis traditionum cen
tesima erat ut constat ex toto tit. ff. et C. de usuris
sic appellata quia in uno anno sortem principa
lem aequabat ita tenet 2. in l. 1. inter dilectos &
excessibus perlatorum. et in l. 1. C. de his quae ut indig-
nis. teste ex Castellano Cota. memoriali incipienti. tale
ru usurae. pro verius. C. centesimam pro prius illam
dici quae in singulis mensibus ex pecunia mu
tua exigebatur habita ratione. verius pro centum

sim. plures quos refert. Cob. d. lib. 3. c. 9. nº. 6. &
vltra eum Ioan. Baptista. d. §. 3. nº. 13. Ioan.
Garsia Gallego. de expensis & meliorationib.
c. 19. nº. 19. [illegible] [probat] autem centessima quam Roma
ni quamcumque sortem ad numerum centenari-
um reducebant. ea facilioris & commodioris. n.
imitantes graecorum morem qui eamd. dispensa-
tiorum obseruabant vt refert. Ioan. Baptis-
ta vbi. proxime post alios a se relatos. vnde quod
apud ipsos Romanos moris vsuram futuras
huiusmodi centessimas. Kalendis cuiuslibet mensis
solitas peruenire vidibus v. exigi inde dictae quae
sunt illae vsurae menstruae quae singulis mensibus
praestari solebant vt probat lex Publia. §.
lucius ff. depositi. l. cum stipulati sumus ff.
de verborum oblig. l. vxori meae ff. de vsufructu
legato. d. lex. lecta tradit Iason. in l. diuor-
tio §. si vir nº. 6. ff. soluto matrimonio Tiraque.
de retractu. tit. 1. §. 1. glossa 6. nº. 18. vnde interpre-
tor. lex. in l. eius qui in prouintia 41. ff. si certum
petatur. §. calendarium vt. scilicet probam illud

significet. librum in quo usurarum rão habebatur
ibi nomina debitorum continebantur. deducitur ex l.
qui filium. l. nomen. §. 1. ff. de leg. 3.° l. nepotiss.
ff. de fundo instructo. tradit Alciatus. lib. 2. parergō
c. 23. sic etiam quia apud anti. iurisconsultos mouis erat nomi
nare assem de integrum quod per partes erat diuidendum
et inde hereditas per assem diuidebatur. ut in l. si seruum
§. ult.° ff. de heredibus instituendis §. hereditas instit. illo
titulo facit lex. sciendum. ff. qui satisdare cogantur. sic illarum sorum
quarum summa erat assis dicebatur respectu unius anni. ita
ut sicuti libra apud anti. consultos. duodecim uncijs
consistebat. eod. modo. ad similitudinem anni conti
sum. singulis mensibus. singulas uncias pro usuris
constituebantur. habita rãe unius pro centum et inde
unius anni spacio. usuras duodecim uncijs assem constitue
bam et ea centessima erat et legitima appellabatur
ut. s.ª dixi de hacque intelligidebat antiqua illa duo
decim tabularum. lex. qua cautum erat ne s.ª un
ciarum fenus usura exerceatur quam ex bonis auto
ribus noue refert Antonius tesaurus deci.ª pede
montana 97. n.° 2. fol. 56. col. 2. nec repugnat. d.
lex. lta. 40. dum in pri.° 6. in dies. 24.ª denarios sin
gulos.

maior centessima permitti videtur qd. facile ex eo tex.
deducit si adsptus centessimam ad mensem soluit.
eam v. de qua in ea. l. ad 29. dies recipi, q. illius
legis litera ex. pandectarum lectionum emendari
debet ita vt legendum sit in dies. 30. denariis singu=
lis. vn. legitima usura efficit x. superius dictum est
cum iudicio animaduertit Aliatus lib. 2. emenda
tionum. c. 10. ——— ~ ———
2. obseruandum. e. usuram. ee. lucrum vltra
sortem proueniens. vt. s. in. 1. fuit resolutum et
quis. plures existiment in pecunia dum taxat posse
committi veriq. e. no solum in pecunia sed in quacunque
merce. vl. re. pecuni aestimabili. lucrum ex mutuo
usuram. ee. vt ex hoc. tx. ex. c. 2. et 3. s. eod. docet
D. thom. 2. 2. q. 78. art. 1. et 2. Abb. in tx. et
usuris. numero. q. vb. Socin. et verbo n. 98. So
to. d. lib. 6. q. 1. art. 1. et 2. Naua. d. c. 17. n.
220. Cob. d. lib. 3. c. 1. Ioan. Bap. d. q. 3. et q. Pala.
in praxi theologica. lib. 4. c. 1. adeo qd. no solum
vb. aliqd datur pecunia aestimabili vltra sor
tem usuram inducit verum etiam vb. factum pri
tium pecunia aestimabile. ex. c. plerique. s. hoc
ca. 6. sibi procuret ad alium vt poma sibi ador
net cois. simulatos. inde adeducentes doctorem

pecuniam mutuantem scolari ut ipsum audiat
usuram omittere quis. gla in. l. 1. ff. de off. pre
fecti urbis. pbo tutela simoniam ee. afirmet
~ Hijs sic constitutis facilis. e. decidendi. raona
cum usura consistere non posit absqz mutuo et
absqz lucro qd. consistit in exigendo plusquam recep
tum. e. et cursus cum de natura mutui sit ut
ex meo fiat tuum et inde eadem natura gratui
tum ee. postulet ut dixi. s. in. 2. R. consequitur inde
qd. si amplius recipiatr sive in pecunia sive
in re pecuniae estimabili usura indicetur quoz
oi. iure damnata. e. et ea rae. merito in concilio
agatensi de quo. fit. statuitr usurarium ee. re
cipientem aliqd ultra sortem mutuatam.—
Ex qua decidendi rae deducitr. 1. qd. cum oi. iure usura
sit prohibita a quocumqz iudice posse usurarium pu
niri in quo varie sunt inter pragmaticum sententie. pri.
namqz. huius criminis cognitionem ad iudicem
eclesiasticum dumtaxat pertinere et inter laicos
plures afirmat. et inter eos Aluarius. in Rca c.
de usuris n.º 3. et coir. teste Mandosio in ttº de in
hibitionibus. q. 72. n.º 2. moti ex eo qd usurarum ca.

quasi spirituali, et ecclesiastica est. ut inquit glosa in c. ex literis, verbo vacillata de iur. iur. et in clem. 2.a verbo usuris de iudicijs. at de spirituali causa puta de heresi matrimonio benefficio et similibus secularis cognoscere nequit. c. 2. de iudicijs. c. tuam de ordine cognitionum. c. lator qui filij sint legitimi. c. si iudex laicus de sent. exc. lib. 6. c. ut inquisitionis. §. prohibemus. de hereticis lib. 6. ergo nec de usurarum labe. Altera est crimen istud usurarum ee. mixti fori et inde secularem iudicem posse de eo inter laicos iudicare ecclesiasticum vero inter clericos. et inde locum esse preventioni ita glosa verbo malefactores in c. cum sit generale de foro compe. Salicetus in l. eos. §. ult. n.º 3. C. de usuris. sob. lib. 3. variarum c. 3. n.º 1. decis. pedemontana. 137. n.º 10. et ee. verissimam et praxi receptam testatur Ioan. Bap. s. commentario ad §. 4. n.º 8. pro qua sent.a est tx. in c. post miserabilem de usuris ubi seculares singularis ad hoc. secundum Abbatem. n.º 7. Anania §. eodem. extolit Romanus in l. filia. n.º 1. ff. soluto matrimonio. 3.a opinio est de iure. an contractus sit usurarius vel non ecclesiasticum cognoscere de facto pena et executione

et secularem iudicem cognitionem habere ita Bart.
in d. l. Titia. n.º 7. ois ex Cob. in. 4.º 2. p.e c. 8. § 12.
n.º 4. Aviles. c. 90. prætor. Febo usuras Avendaño
lib. 2. de exequendis. c. 28. n.º 1. Iulius Clarus lib. 5.º
sententiar. §. usura. n.º 8. et idem in praxi §. fin. q. 37.
n.º 2. Ioan. Gutierrez de iuram.to confirmatorio 1.a
p.e c. 2. n.º 39. nec obstat qd ex facto iniuditr. l. si
ex plagiis §. ult.º ff. ad l.m Aquiliam at factum
in hac specie inseparabile e. ab ipso iure teste
fulgosio. cs.º 134. Decius d. c. 2. n.º 24. et per conse-
quens per mixturam quam habet debet sequi
naturam ipsius iuris uti dignioris et inde ea ques-
tio facti ab eclesiastico erit tractanda arg. c. qua-
to de iudiciis ubi e succedit. 4.a opinio qd ubi agitur
de usurarum restitut.e ad eclesiasticum pertineat cog-
nitio ubi v.º de crimine quo ad penam et eius ex
equtionem ad secularem pertineat ita Iulius Clarus
s. pd. cuiusdam ex d. c. post miserabilem et ex c.
ad nram. 20. de iu. iul. ubi probatur coram secula-
ri agi posse super usurarum repetitione si ius iura-
dum non impediret. qe. in hac difficultate semper
docui usurarum crimen non esse mere eclesiasticum

& inde ipsius cognitionem inter laicos ad iudicem laicum posse pertinere siue agatur de quaestione iuris siue facti eumdemque iudicem recte posse. Cuius modi causa pronunciare & ita fuit communem cum iudicio adprobat Cob. de c. 3. aqueo mutuatus. & Ioan. Bapt. vbi proxime & ita in hijs Regnis utroque quaestio iuris pertinet spectent ad secularis non solum cumulatiue sed etiam priuatiue inter laicos vt probat l. ex i. tit. 21. lib. 4. recopill. & apud dominos meos lusitanos hoc quidem seruatur ex ordinatione lib. 4. tit. 14. et quod vsurae crimen non sit mere ecclesiasticum ex eo probatur quod vsura peccatum est contra naturam ex Ant. recepta in R. de vsuris ac per consequens non potest esse mere ecclesiasticum iuxta definitionem traditam a Nauarro in c. nouit de iudicijs notabili 6. n. 42. et Regia potestas ad omnia naturalia se extendit ex eodem Nauarro vbi proxime notabili 3. corrolario 17. cum seqq. & ita hodie videtur crimen mixtum vt asserit. Et opinio & ita verius est & in praxi seruatur. Vnde in praxi inter praxtores in d. l. 1. recopil. quod si coram seculari petatur executio virtute instrumenti guarentigij & a reo opponatur exceptio vsurae. & ecclesiasticus inhibeat

secularem. qd. secularis respondere tenetr coram
eclesiastico inhibitioni declinando et asserendo
cognitionem illius exceptionis ad eum pertinere
ut. 1.º probatum. e. qd. si ab eclesiastico excoi
cetr. donec pareat inhibitioni debet ab eo
appellare et auxilium Regale implorare pp
vim et ca. deducitr ad suprema tribunalia
et pmisso Regalis datr. qua iubetr eclesiastico ut
excoicatos absoluat et cam remitat ad secula
rem et ita praxi seruari video de quo vide
Gutierrez. 1.º an.º 28. et Parladorum lib. 2.º
rerum quotidianarum c. fin. 9.ª [illegible] n.º 23.
His sic cstitutis nonobstant in .5.m adducta pro dubi
tandi rae. non. 1.m qd difficile e. an d. c. salubriter
inde varie intelligitr pr. namque Bernardus et pa
lio in sortem putat speciale e. in dote ut in ea
fructus percepti in sortem principalem nõ cputentr
idem tradit gla in d. c. cquestus et hostiensis in su
ma tt.º de usuris. n.º 1. vs. 1.º 8. quero Verdis in c. 1.
de usuris n.º 29. pp ruinitr qe specialitatem trahi
nõ redunt vr.º 2.º Ioan. Andreas in eod. c. sa
lubriter existimat speciale e. in dote ita ut ex
tra illum casum extendi nõ debet illius tx. dispo
sitio ut sit sensus qd in solo dotis casu deque t.

usura prohibitur sequitur Bal[dus] novell[us] de dote 7. p[ar]te privilegio 3. n[umer]o 1. Sed prior e priori cum sacris canonibus peccatum sustineri probet quod absurdum. Ergo receptior interpretatio est fructus pignoris ideo cum sorte non computari quia maritus onera matrimonij supportabat dos autem ad eorum sustentationem prestatur l. pro oneribus C. de iure dotium l. si cum dotem per[.] sin autem ff. soluto matrimonio c. per vestras de donat. inter virum quae ratio colligi videtur ex litera d. c. salubriter teste Ioan. Andrea Hostiense Ant[oni]o n[umer]o 4. Abbate i. eodem. Veroio et prime Novello d. privilegio 3. n[umer]o 1. et ibi ex Cob. d. lib. 3. c. 1. n[umer]o 3. Sed defendi non potest quia sequeretur inde maritum eos dumtaxat fructus suos facere qui ad matrimonij onera desiderantur ceterorum autem fructuum illicitam ee. accessionem ex n[ost]ro tx. cum alijs huius rat. et questionis generaliter v[er]o omnium fructuum retentio et adquisitio permittitur in d. c. salubriter que 4[o]. loco alij existimant ideo generum potuisse fructus ex pignore percipere neque in sortem computare quia maritus ex fructibus dotis poterat sibi consulere et expensas facere et huius lucri cessantis ratione ob non solutionem dotis. et damni emergentis ex eo quod cogitur de suo patrimonio alere uxorem receptum est interesse.

peti posse ut satis significat lex. 1. et C. de sententiis
quae pro eo quod interest lex. 3. §. fin. ff. de eo quod certo
loco. c. conuenit cum seqq. de fidei iussoribus. c. dilecti
de foro competenti docet glossa 2. recepta in c. cum contingat
de usuris quam interpretationem ad illum textum tra
dunt Hostiensis Ioan. Andr. Anton. et Abb. in cod.
c. salubriter. Bart. in l. insulam. §. usuras. ff. so
luto matrimonio Conradus de contractibus q. 39.
col. 7. coll. ex Nauarro. in c. 1. 14. q. 3. hac eadem q. n.
71. Soto lib. 6. de iust. q. 1. art. 2. col. 12. Cob. d. c.
1. n. 3. Id conuincitur quia Pontifex in d. c. salubriter
dispensationem fundat nempe in oneribus matrimo
nii sustinendis, qua attenta ex fructus licite acquiruntur
et si excedant valorem lucri cessantis et damni
emergentis ut ex cod. textu constat, tum quia in interes
se damni eiusque restitutione rigurosa iustitia commu
tatiue aequalitas est obseruanda. ut superius dicebat
Innocentius 3. in d. c. in vniuersum restitutio mariti
fructus suos facere siue interesse excedat siue minus
sit quarae ab ea interpretatione coll. discedunt. So
to. lib. 6. de iust. q. 1. art. 2. col. 7. Nauarrus d. c. 1.
n. 64. Ioan. Bapt. Commentario. 1. §. 4. n. 14.
et quod ipsam defendere velit in structoriam consciential

1. p.e. c. 210. Vnde q.º loco Naua. d. c. 1. nº. 66. nouè ar
bitratr generum tn. fructus lucrari ex tacita par
tium ment.e videlz. dotantis et mariti qui in
dotem dat filiæ aut cuicumque mulieri intendit
vt maritus dotem nõ dissipet aut consumat sed
vt ex fructibus eiusd. dotis uxorem allet atque ita
videtr nõ solum dotem promittere sed etz fructus
qui ex pignoribus percipi posunt quandiu dos
non soluitr quæ interpretatio diuinatoria est
et confunditr ex eo qd si inter partes ita conuentioz
fuisset tunc illa dubio careret potuit. n. socer dare
in dotem etz fructus possesionum et donare
eid. liberaliter verum de ment.e in eo tx
nõ constat solum. n. certa dos tn fuit promissa
et loco pignoris poss.u datæ de fructibus autz
capientis nihil e. actum. ut patet ex eod.
tx. qu. 6. loco Joan. a Medina in C. Restitut.e
c. de rebus pro vsuram adquisitis q. inuipientia de.m sa
lubriter fol. 127. videtr plane difficultati sucumbere
et insimulat Pontificem ignorantiæ qui impti
nentem raem aduxit in eo c. tandem asserit noue
inteligi posse. ideo tn. fructus nõ computari a genero
qr. socer visus eos tacite donare donationis autz

UVA.BHSC

rgeituram colligit ipse ex eo qd. tx dicit dotis fru
ctu ut plurimum non sufficere ad onera matri
monij et inde equissimum .ee. socerum ultado
rem liberaliter donare fructus pignoris et gravi
ssimam reprehensionem meretr dum doctissimum
Pontificem impudentie accusat nec atemeritate
excusari pot. ut in simili ait Inocentius in c. h
de foro cpe. qd v. de donat. suspicatr iuris prin
cipijs adversatr donatio .m. in dubio nunquam
presumitr. l. cum de indebito. ff. de probat. c. suf
hoc de renunciat. nectr ille agit de donat. pro de
certa dote simpliciter promisa ut manifestum
e. qu. aliam interpretationem tradit Fortunius
Garsia. et eo no citado Menchacus de arbitrarijs.
casu 194. nº. 46. quam optime refert et impbat
Nauarrus. d. c. 1. nº. 64. ut. reprobat aliam novam
Domini de Soto. s.a qu hijs omnibus omissis ego non
existimo inspectis iuris ciuilis traditionibus. ctrac
tum illum quo socer aliqd annuum promitit genero
quousque dos soluatr iustissimum ee. et vitij suspite
alienum et immunem cuiq. ei fortissimum arg.m
hoc .e. nam ut no e. sors. t. no e. usura ut nec
tx probat. et pro tota hanc questionem potest in
quo des teologi et Pontificij conveniunt cum nihil

aliud sit usura quam illud qd praeter sortem accipitur ut dixi in R.ea at v.o in d. c. salubriter nulla fuit commisa usura qr. nulla fuit sors. ipsius mari ti. neqz te in c.m moueat qd marit9 constante ma trimonio dicitr dns. dotis. l. doc ancilam. C. de rei vendicat.e in pr.o inst.o qq alienare licet quo arg.o dum p ti fuere vel nri maiores qm. maritus quad. iuris sub tilitate dicitr impprie. dns. uxor v.o atenta ipsa veri tate et natura rei. vere et pprie dna. e. l. in reb9. C. de iure dotium. l. 1. §. si vir ff. ad silanianum et dicitr dos pprium patrimonium filie. l. 3. §. p vltum ff. de minorib9. et nisi dotis fructus sunt pprij ipsius ma riti p oneribus matrimonij dl. p oneribus. et patet ex eod. c. salubriter cum igitr in pposita specie atenta rei veritate que coram Deo magis atendenda. e. quam ipsa iuris subtilitas sors principaliter pmisa nempe dos no ad maritum sed ad uxorem ptineat utpote p prium ipsius patrimonium relinquitr inde nihil aliud in specie illi9 tx. pmisum fuisse marito ate ta rei veritate quam illud qd certum quolibet anno et inde tota difficultas cessare videtr praeterea ut hec nra noua interpretatio planissima sit et arg.o locus nullus ee. posit sic meam pbo intentioem.

UVA.BHSC

nam maritus qui dotem in pecunia numeratam ac
cepit ~~[illegible]~~ similis e. ei qui mutuam pecuniam
accepit pro ut e. tx expressus vt glo. et doctores notant
in. l. res in dotem datas. ff. de iure dotium at usura
in mutuo tunc committitur qdo. ille qui pecuniam
mutuo dat aliquid accipit ab eo cui mutuum dedit
vt e. vulgare placitum caeterum si ille qui mutuam
pecuniam dat aliquid ultra sortem vult dare nu
llum vitium aut usuram committit imo dicitur laxe be
ne ff. largire videtur cuius rei exemplum sit sin
ge. m. amicum divitem amico pauperi promisisse
decem milia pro toto tempore vitae suae. daturum ei mu
tuo et interim qdo. pecuniam ad manus no habet.
quo libet anno dabit centum, nemo profecto dicet hunc
contractum no ee. iustissimum et sana pietate et christia
na liberalitate laudabilem cui similis e. contractus nos-
ter quo verissimo intellectu infertur plane no recte sensisse
eos qui dicunt d. l. salubriter in ipsa uxore vidua antequam
dos sibi restituatur intelexerunt qm. in hoc casu cum
ipsa dos sit precipuum patrimonium ipsius uxoris et
esset rao superius a nobis tradita talis contractus usurarius
erit et ita verius e. cum Bart. in. d. l. insulam. ff. de usu
ris.

a. cui accepto teste Cob. d. lib. 3. c. 1. Mathæus de afflictis dcis. 284. Aluarus Balsecus consultat. 8. nº. 4. inde etiam fit neque uxorem soluto matrimonio usuras dotis nõ solutæ petere posse. teste Castillo in l. 29. tauri nº. 39. quod contradicat Nauarr. in d. c. 1. nº. 39. inde etiam plura utilia in praxi ad interpretationem d. l. salubriter deduces a Didaco Perez in l. Reca. tit. 2. lib. 8. ordinamenti a col. 20. cum segq. ad dcis. pedemõtana. 132. a lusitana. 272. franciscus Bursatus. cl. 303. vol. 3. Rolando a Valle nº. 14. et 94. vol. 2. Palacios in praxi teologica lib. 4. c. 4. Sarmiento. lib. 3. selectarum c. 10. Gaspar Baeça in tractatu de nõ meliorandis filiabus ratione dotis. c. 24. nº. 3. et sic soluitur primum argumentum ~

Neque obstat. 2m. nam Respondeo maiorem verissimam esse negamus tamen minorem cum consequentia quia chatolica et vera est propositio veteris et noui testamenti lege usuras improbat et illicitas iudicari ut 1º adducendi ratione resolutum fuit neque obstant auctoritates in argumento adductæ. nõ 1º deducta ex. c. 23. deuteronomij: 8. (non feneraberis fratri tuo, sed alieno) quia omissis varijs interpretationibus congestis a Cob. d. lib. 3. c. 1. nº. 7. Tesauro desis. pedemontana 97. Ioanne Baptista. d. comentario. 1. q. 4. an. 4. et nouiter Doctissimus Doctor felicianus de Solis

UVA.BHSC

in tractatu de censibus lib. 1. c. 9. nº. 17. reaptiortz e. Divi Thomae 2. 2ae. qª. 78. art. 1. scz. verba illa spa- tii tuo exponi debere idest populo Hebreo ita ut sit sensus hebreis nõ ee. fenerandum exteris vº. et Alienigenis nempe Hebreorum inimicis. Idem permitti quia eagens avaritia ardebat et aliena sumopere apetebat et inde ad evitan- dum maius malum scz. ne Dei populum usu raes exactione spoliarent, hebreos fenerare posse eisdem permissum fuit in ea autoritate quam in ter pretationem. D. thomae sequitur Soto lib. 6. de iust. q. 1. art. 1. Palacios in praxi theologica lib. 4. c. 11. Cob. d. c. 1. nº. 7. Alfonsus Guerrero in thesauro chris tiane religionis. c. 97. nº. 4. Felicianus d. nº. 17. Quia multi ab ea discedant ex eo quod usura nati. s. imphaba e. ut s. dixi iudeis autz nihil l. 2. l. naturalis licita retinenda. D. et huic objectioni respondetur. sed Cananeos et Amalecitas iniuste retinere illius terrae possessiones et inde potuisse hebreos pecuniam ita exigere ab eis vel potius vendicare et quem sensum interpretari de bet ex difficilis in argumento aductus in d. c. ab illo scz. D. Ambrosii t. probari deuteronomii interpretationum a D. thoma et alijs s. recepta nempe populo he breo.

pmissum fuisse ab alienigenis usuras exigere ne patres hoc e. hebreos spoliarent ut dictum. e. alienigene v.o erant Cananei et Amalecite qui quidem iniuste detinebant terram Populo hebreo pmissam et inde merito ab eis uti ab iniustis possessoribus poterat hebrei pecuniam exigere ex. D. thoma. Soto Pala. et feliciano. s.a Mascardo in. ttt.u de iudeis 1. p.e c. 11. n.o 4. qua in specie intelligi debet. D. Ambro. in. d. c. ab. illo deuteronomij autoritatem explicans qd qd ad illum. tx. varias interpretationes referat 1.a relati vn.e sit in specie illius tx no sufficere bellum iustum ee. ad hoc ut ab hostibus usura exigi possit ex. rae. c. inocens 22. q.e 4. c. noli 23. q.e 1. qr. usura iure diuino et nati improbata et de pse mala bello iusto pcurino pot. q oportet rem nram ab inimicis et hostibus iniuste detineri nec aliter possea nobis recuperari ut adpetunt Cob. Palacios et alij ubi pxime. ———— ~ ————

Nec etiam obstat alia autoritas Deuteronomij c. 37. tx. (feneraueris gentibus multis et a nemine fenus accipies) qr. sdm e. pbum illud fenerari dupliciter posse inteligi. 1.o in malam partem ita ut significet exercere usuras improbas sic sumitur in. l. improbum fenus. C. ex qq cau. infamia irrogatur. et in. c. 1. et 2.o

tx (feneratore)

b. fenerator e. & in hoc improbandus nō laudandus hac ca. & q.d 2°. sumitr in eum sensuz vt significet mutuum dare, & ita in bonaz partem, vt cstat ex. c. 29. ecclesiastici ibi fenerari fratri tuo tempore necessitatis illius & ibi multi non nequitiæ causa nō sunt fenerati; & in hoc sensu accipi debet authoritas illa, qđ ea ratione pbatr, nam cum iudei legem Dei obseruarent in præmium obseruātiæ pmissæ fuere a Deo optimo Maximo eidez diuitiæ multæ & ea ratione ibidem dicitr feneraueris gentibus multis, quasi dixerit ita diuitijs abundabis, vt multis gentibus posis mutuum dare, & a nemine mutuuz accipere opporteat ita interpretatr Diuus Thomas 1a. 2a. sequutus a Soto Palacius & Mascardus. 2a.

Neque etiam obstat noui testamenti authoritas deducta ex dicto. capite. 19. Lucæ b. quare pecuniam meam etc. nam respondeo authoritatem illaz duplicez habere interpretationem alteram spiritualem ita, vt metaphorice ibi accipiatr usura p excellentia bonorum spiritualium, docente. Dnō. spiritualia bona dono spiritus sancti accepta

cum aumento bonorum operum Dño ex toto corde esse redendam alteram literalem, ita vt vsura ibi accipiatur pro temporali pecunia ad mensam danda scilicet ex negociatione licita puta ex societate vel ex altero contractu a iure permisso ita interpretatur. Soto supra et post eum Palacius dicto libro 4. c. 12 ——— ~ ———

Neque etiam obstat authoritas illa D. Luc. c. 6. b. mutuum date nihil inde sperantes, quae secundum aliquos consilij et non praecepti est, quae vt supra ad rationem decidendi fuit resolutum verissima, et tenenda est interpretatio illa, quae habet mutuum dare consilium esse, caeterum ex illo mutuo nihil sperare vel accipere praeceptum esse veteris testamenti et euangelij lege observandum et in hunc sensum a Summis Pontificibus et concilijs accipitur authoritas illa, et inde temerarium esse contrarium defendere ———

Non etiam obstat aliud argumentum, quo contendebam vsuram permissam esse naturali lege quod erat huiusmodi benefacientibus benefacere naturalis ratio, et ad antidora obligatio postulat nam licet ea oppositio verissima sit negamus tamen ex ea concludi mutuantem posse ex pacto aliquid lucrari atque ad ciuilem obligationem illud reducere quinimo huiusmodi contractum vsurarium etc.

Constanter assi.

UVA.BHSC

constanter affirmo dictam constare ex quibus in dicto § usuris docetur contra probo species inveni hac ca. etiam et probo sperantes in d. c. consuluit et doctrina D. thomae 2. 2ae q. 78. art. 1. ac communis recepta ex Abbate nº 3. Anania 2. in d. consuluit Soto d. lib. 6. q. 1. art. 1. Ambrosius § Vignat § usuris nº 93. cuius rei ea est solida ratio nam mutuum sui natura ex caritatis. liberalitatis. vel amicitiae virtute et officio procedit at huiusmodi virtutem propter pro ad lucrum reducere avaritia quidem detestabilis et ipsius virtutis naturae contraria reputabitur quae quidem virtus inaestimabilis est. ad argumentum igitur in forma responso neganda legitimum esse discursum considerando quod naturaliter obligatum non potest ad effectivam obligationem reduci quod etiam iuris vulgaris traditiones ex separatis non fit. illa dicta l. discenda ff. § except. c. 2. illustre —— ~ ——

Tandem non obstat altera pars argumenti quatenus debam usuras iure Caesareo permissas fuisse quod etsi verius esse probavi sed ad rationem decidendi et cum huius casus consequentia et solvitur 2.m argumentum —— ~ ——

Neque obstat 3.m et 4.m argumentum nam contra in d. c. 1. § feudis et in d. c. 1. § usuris et in d. c. quaestio in intelligitur specialiter in feudo ecclesiae pignori dato siquidem obtinere iura illa fructus in d. c. 1. § feudis et in d. c. quaestione defendi non potest quod ecclesia magis abstinere debet

ab huiusmodi illicitis lucris quam laici c. suam de
panis et non ecclesiae. nõ exigere lucrum nisi vbi
licite pot. c. fraternitas 12. q. 2. praeterea si recipere
vltra sortem vsura e. vt ibi tx probat nec fauore
ecclesiae permitti nec ab ecclesia in eo dispensari pot. c. super
eo de vsuris. qre. omissis varijs interpretationibus
congestis a Sot. d. lib. 3. c. 1. recte dic duplicem ee. casum in
quo tractat e. fructuum ex pignore retentio absque
restitut. et vsurarum periculo prior cum feudum
pignori datr vero Dño. nam cum eo casu dominium
directum remaneat penes Dnum. directam sivti
le respectr ad eam ex voluntate Vasalli pigno
rantis consolidatr ipsum dominium vtile conditi
recto et efficitr res propria quo ad proprietatem et
possessionem irreuocabiliter interim qd. fructus feudi
suos facit et versu feudatarij interim detinentr
ad seruitia praestanda qr. fructuum rãe praestantr
ac proinde consequens nõ videtr Dñs. in ea specie fructus
ex re aliena percipere sed ex propria cum vtrumque
dominium habeat ita interpretatr Hostien
sis in. d. c. 1. de vsuris et coll. ex Abb. c. n. 9. Soto
d. lib. 6. q. 1. art. 2 Naua. in M. c. 17. n. 214. neque
obstat si fortiter replices qd in re propria pignus
non consistit. l. nec pignus de regulis iuris. l. si rem
alienam. ff. de pignoratitia actione. q. sicut non

ecta feudum tanquam rem propriam non est pig-
nus sed tanquam alienam debet fructus computa-
re. l. 1. C. de pignoraticia act. quod licet iura illa
negant respondetur hoc argumentum contra nobis facere fate-
mur. nam in re propria non est pignus et quia eo
tempore quo basallus dat feudum in pignus propter
dominii consolidationem efficitur res propria non
pignus qua rae. merito. Dominus licite fructus per-
cipit. uti ex re propria. Unde cavebis ab impio et docto
Molineo. qui imprudenter affirmat in consuetudinibus
parisiensibus tit. 1. § 1. glo. 9 no. 24. non posse Ponti-
ficem ad usuraria pravitate in illis aurisque defe-
dere. Alter casus est cum res bona ecclesiastico benef.
destinata a laico iniuste detinente et vel ipsi ecclesie vel eius
prelato pignori dantur tunc enim ad redimendum de ma-
nu laici ecclesie benefficium iniuste detentum licita erit fruc-
tum ex pignore retentio sic bene inter pretor. d. c.
im. de usuris in. 4. arg. adventum cum gl. fin. et sequun-
tur ab Abbate et Anania. no. 6. Decio. 109. Idem in quan-
tum facit nam ubique non potest recuperari rem suam ab alio
iniuste detentam mediante iudice licitum est eis salva not.
conscientia rem equivalentem furto clam subtrahe-
re. ex Innocentio in c. olim. 1. de restit. spol. recep-
to ex pluribus relatis a Covarruvias in summa q. 111. quod
verum est interuenientibus requisitis Idem ex spe-
catis

adeo q̄d etiā q̄d q̄ dicta monitoria excõicationis
sup illo furto nõ tenet̃ cõparere teste Soto lib.
4. de iust.ª q.ª 2 art.º 3. col. 7. q̄d ē notabile ad
limitationem. tx. in c. a nobis. 1. de sententia exc.
et c. 2. de cõstitutionibus. lib. 6. et non huius solui
tr. 3. et 4.m argm

Neqz obstat. 5m ex d. c. ad nram. 1. q̄d difficile
ē. et varie intelligitr q̄ta et inter profess. b.
ut cõstat ex Sob. in c. quis pactum. 1. p.te 9. 4. n.º 9.
oīs qz disputatio in eo cõsistit an iuramentum fru-
ctuum cõpensationem impediat et p.º iurantem
absoluere non posse cõpensare probatr ex eo q̄d cõpen-
satio non ē. vera solutio at iuramentum impleri
ri debet in specifica forma. c. debitores de iur. iur.
ita q̄ta pro pecunia. d. c. ad nram. 1. et ita resol
bunt Tiraquellus de retractu lib. 1. § 7. q̄ta 3. n.º
6: dec.º pedemontana. 92. et Perusina. 15. n.º 8. Ant.us
Gabriel. lib. 2. cõium tt.º de iur. iur. cõclus. 1. 2.º qz iura
tum solutam cõpensare posse fructus pignoris cõstat
nam iuramentum sequitr naturam actus cui ad-
hæret. l. fin. C. de non numerata pecunia. c. quem
nadmodum de iur. iur. p cõpensatio solutio ē. l. 4
ff. qui potiores. l. ait prætor §. cõdemnatum. l. inter
dic. ff. de re iudicata et inde ex natura pignoris ve-
nit. g.º et ita hanc partem defendunt Abb. et
Sob. in d. c. ad nram. 1. cæterum prior opinio
verior et receptior. ē. siquidem iuramentum

UVA.BHSC

impleri pot in casu ficto iuri consentaneu. c. ex
p. 2. de clericis nõ resi dentibg et ideo quis redi
tio debeat vere et specifica impleri ex. l. qui
heredi. l. medium. ff. de aditionibg et demonstra
compensando impleri solutioni aditio ex. l.
si peculium. §. 1. p. 1. qd si heredi ff. de statu libe
ris. l. permutauit ia nota glã ff. de liberali. ca.
vnde ex hijs magis urget argum quo iure in specie d. c. ad
nram. iurari soluere certum non posse compensatio
eiusd. quantitati oponere cum vtra sortem recipe
re vsura sit ex nñb tx. item et fructu percepti ex pigno
ribg. in sortem principalem nõ computare similiter
vsura sit. c. 1. c. consuluit de vsuris que glã in eod. c. ad
nram intelligit ideo tñ non admitti compensationem.
qr. debitor iurauerat nullum grauamen vel molestiam
inferre creditori super fructibg pignorum quare
a totam pecunie solutione tandem obligatur quis inter
pretatio lz. a Panormitano tradatur displicet
tñ Cob. 1º et Viuio in c. 1. de vsuris nº. 63. namque
iurat molestiam non inferre intelligitur de facto
nõ vº. de iure nã glam receptam in c. sillorum pro
cuditores et prynandis maxime qd non dicitur molestiam
inferre qui vtitur iure suo. l. Aureliy. §. Coiy.
ff. de liberatione legata que eadem glã. 2º loco in
telligit tx. dum dicit persoluatur. lz. p compensatione
rum

pacoi damnatr. pt. varior videtr interpretatio Ioannis Andreæ in eod. tx. qd debitor. t. iuravit numerare pecuniam et ob id non pot. ex fructibus satisfacere, et pecuniam numerare, quia interpretatione educit tx. in l. solutam 49. ff. de solutionibus. dum probat obligationem soluendi pecuniam non posse verificari nisi numerando pecuniam cum igitr Alexander 3us. t. sopra petens pro sumo solutionis eidem pecunia adijciat, ne ita prima debitore pecuniam numerandam ei statuit neque huic interpretationi obstat tx. solutionis 34. ff. de solutionibus. loquitr. m. in soluendi obligatione quæ compensando adimpletr. nos v° loquimur in obligatne. soluendi pecuniam quæ non adimpletr nisi pecuniæ numeratione ex. d. l. solutam et ex. d. c. ad nram ut docet Bart in. d. l. solutionis Paulus in. d. l. solutam Ripa in l. si servo obtulit § condemnatum fuit° soluisse n.° 2. ff. de re iudicata Alciatus in. l. liberationis. n.° 2. ff. de proborum sig. neque tandem obstat si subtiliter replices usuram adhuc committi non compensando statim fructus in eo tx ita ut sortem principalem extenuet nam resp.° qd creditor. t. ut sibi cederetr possessionum retentio protestatus fuit se fore contentum pecunia quam mutuauerat et ita constat ex illis tx. integra relata

ab Antº. Agustino in. iª colectione Vnde co-
pensare non tenebatr. hijs accedit qd. usura nõ
in fructuum percept. sd in illorz adquisit. vl. lucro
consistit. Vnde cum in contr. nõ auferatr fructuum
computatio et solutio. sd solummodo differatr vt pij
ueii iurandi vinculo et religioni satisfaciat ce-
sat ibi usurz periculum vt considerat Alexander. 3.
h. et sic solvitr 5. argm. ——— ~ ———
Neqz obstat. 6. ex. c. ad nam. de vbq. cetz. cui no-
uum intelectum asignat Costa. in. l. Gallus. 4. et
qd. si tantum. 2. pª. nº. 79. sequitz to a Sarmiento nº.
66. et alterum Pinelus in. l. 2. C. de rescindenda
2. pª. c. 4. nº. 12. et plures sob. lib. 1. variar. c. 3. nº.
3. quos ecs impugnasti anno preterito in eodez. arge
verior videtr sensus gts. fin. to. nempe feudatarij in
eo tx. fructus lucrari pr labore impenso in fructu-
um colectne. et villz administratne. vt to latius fuit
resolutum solvitr qz. 6m. argm. ———
Neqz obstat. 7m. nam respº. argm. verissimum ee. cz-
terum rãe interesse iure pontificio permisum et cesa-
reo probatum licere eo casu aliqd vltra sortem reci-
pere sic obtinent iura argi. vtr. interpretatu gta

in. d. l. iurauit et in. l. 1. C. de suma trinitate et in. d. c. questus et aliis teste Cob. lib. 3. variar. c. 4. Ioan. Bap. in comentario. 1. §. 6. et 7. Antonius Gabriel. lib. 3. comm. titulo de empt. et vend. conclus. 4. vers. pedemontana. 143. in fine Gutierez de iuramento confirmatorio c. 2. nº. 3. Felicianus de cens. lib. 1. c. 3. nº. 13. et lib. 2. c. 1. nº. 30. ubi huius rei rationem tradit huiusmodi autem interesse duplex est damni emergentis et lucri cesantis. Xª. (?) quam recep- tam probo damno. in. l. unica. C. de sentent. quae pro eo quod. damnum emergens est quod aliquis propter dillatam debiti solutionem passus est. lucrum vero cesans est par- ticularis lucri amissio. a creditore facta propter pecu- niam tempore designato non solutam secundum communem sententiam referendam interesse damni emergentis et iure et ratione debetur in obligationem partium. (?) deduci potest l. si comissa. ff. rem ratam haberi. l. Paulus 26. ff. de damno infecto l. si pro inde. 22. ff. ad. l. Aquiliam. c. dilecti de foro compe. c. pervenit. c. constitutus de fide iussoribus. rationem naturali consistit ut damnum quod mea culpa pasus est quis secundum iustitiae rationem. eidem a me satisfiat ex. d. l. si comissa et c. fin. de iniuriis et ne liberalitas tua mihi utilissima tibi vero

noxia et iniuria sit ex elegans in l. si servus. 66.
§. qd. vº. ff. de furtis et ita hodie passim in stip. obliga
tionib9. exprimitr. ex l. 3. tt.º 3. p.ª 5. et hoc casu
recte pcedit doctrina qua. pbo videatr in d. c. conquestus
et pbo indemnem. in d. c. peruenit et coīs testeso.
d. c. 4. Antº. Gabriel. d. zclusse. 4. et idem tt.º de so
lutionib9. zclusse. 10. Ioan. Bap. de pedemōtana de=
sisio 5ª. Perusina 43. Gregorij d. l. 3. Naua. in c. 1. hac
ca. et q. nº 44. et in M. c. 17. a nº 211. D. tho. 2. 2e.
qe. 64. artº. 1. et q. 78. artº. 2. soto. d. lib. 6. q. 1. art. 3.
Palacios in d. praxi. lib. 4. c. 1. Cordoua in sumag.
34. in structorium zscientie. 2. pe. c. 71. in interesse
vº lucri cesantis spetti posit magna ē inter. DD. zte=
rio tu distingue nam aut qi ē solitus negotiari
aut nō. priori casu sub distingue aut m interee.
peditr ante moram aut post moram. ante moram
nō pot. peti aliqd interee. lucri cesantis vt bene
Docig. nº 111. post moram. vº a solito negotiari peti pot.
ex l. 3. § fin. ff. de eo qd certo loco ubi optime Paulus.
hoc declarat Afflictis decis. Neapolitana. 20. latius
Rolandus nº 35. nº 5. lib. 1. coīs teste Ioan. Bapt. d. 4. 6.
Naua. d. c. 17. nº 211. Menochius de arbitrarijs casu 119.

371

Mascardo. de probat. tomo. 2. conclus. 934. Decianus cons. 39. vol. 2. franciscus Bursatus cons. 320. vol. 3. Burgos de Paz cons. 47. a n. 7. concludentes teneri mercatorem articulare et probare damnum illatum et alia aberis relata ut huiusmodi interesse peti possit solui n. 7.m

Nec obstat. 8. nam regulari tx. limitatur euasa quo res venditur eo casu de retro vendendo nam tunc ultra sortem recipere quis aliquid et fructus cum pretio non computare sic obtinet. d. l. 2. C. de pactis inter emptorem. ubi approbatur huiusmodi contractus ab Imperatore conformat. lex. 42. tt. 5. partida 5. quod et in foro canonico procedit teste Abb. in c. ad nram. de empt. et vendit. late Tiraquellus de retractu tt. 2. in principio fact. Vasq. d. c. 17. n. 248. Cob. d. lib. 3. c. 7. Ioan. Bapt. in commentario. 2. in principio facit et in. 4. 1. felicianus. lib. 1. de censibus c. 6. quod ita limitatur quando cum pacto de retro vendendo concurrit modicitas pretii et persona solita foenerari nam tunc praesumitur contractus pignoraticius vel antichresis conditionis et inde tunc non est licitum huiusmodi pactum de retro. ex Abb. et aliis post glossam in d. c. ad nram. et in d. c. illo vos. citat ex Abb. cons. 76. lib. 1. Bertrandus cons. 170. lib. 3. late Rosarium Bassi

1.ª sermone. 27. col. 4. Eidem etz. e. qdo simul cum pacto de retro vendendo recurrit modicitas pretij hz persona nō sit suspecta nam per hoc persumitur contractus feneratitius ex tex.ᵗᵘ in l. ad nostram cd. fin. Paulus in l. 1. C. de pignoratitia act.ᵉ solvitur 8.ᵐ arg.ᵐ

Neqz obstat. 9.ᵐ cuius resolutio pendet ex illa q.ᵉ an licitum sit vendere carius spectata pecunia quam numerata. de qua vltra DD. in d. c. in ciuitate & in d. c. nauiganti vide Medinaz de restitut.ᵉ q. 38. Naua. d. c. 17. n.º 241. obtime Vañez de iust.ᵃ q.ᵉ 77. art.º 3.º & sic soluitur. 9.ᵐ

Neqz obstat. 10.ᵐ qui obtinet in contractu censuali iuxta Pontificio permisso in d. extrauaganti. 1. & 2. & a Pio. 5.º in proprio motu suo forma creandi censusqz conditionibus de qq. 6. quas prosequitur Ioan. Bap. in comentario. 2. q. 2. late Naua. d. c. 1. n.º 69. cum segg. felicianus. lib. 1. c. 8. & 9. Vañez d. q. 78. art.º 4. & inde in ea specie hz absqz vsura recipere vltra sortem reditus annuos & soluitur. 10.ᵐ

Neqz obstat. 11.ᵐ ex d. c. per vestras loquitur in pecunia dotali in societatem apud mercatorem deposita teste Ioan. Andrea. 6. qui contractus licitus. e in

ter cenientibus his de qq. per Nauarrum. d. c. 17. n.º 180.

Cob. lib. 3. variar. c. 2. Parladorus lib. 2. rer. quotidianar. c. 2. Vañez. d. q. 78. art. 4. et sic solvitur 11.^m^ ——— ~ ———

Neque obstat 12.^m^ obtinet n.^m^ quando aliquid apponitur nomine pene illud namque exigere licet ex glosa in dic. conquestus quod verum est quando pena apponitur facto nempe si non dederit pignora vel fideiussores vel si non comparuerit coram iudice vel quid simile fecerit. l. si et si quis § fin. ff. si quis cautionibus nadit Bart. in l. cum servus ff. de editionibus et demonstrationibus, quod quidem comdicat Anania in c. fin. de iudiciis n.º 99. secus vero erit si pena apposita sit dationi et cantitatis nam tunc presumitur apposita in fraudem usurarum et inde illicita est ex glossam in l. cum allegas. c. de usuris et eodem ex Rebuffo in l. unica. c. de sententiis quae pro eo quod interest. glosa 1. n.º 97. et sic solvitur 12.^m^ ———

Neque obstat 13. quia nam haec regula fallit eo casu ex Hostiense in suma. tit. de usuris. § an aliquo casu Anania in c. 1. de usuris n.º 4. et sic solvitur 13. ——

Neque obstat 14. quia maior est distinguenda aut enim loquimur in persona promitente cum iuramento usuras, aut vero in persona eas recipiente priori casu promissio illa iura

ra

licita. e. et efficax. et inde ad vitandum periuriu̅ e. observanda sic obtinet. d. c. debitores. posteriori v. casu. inefficax. e. et inde cessat minor cum consequentia qr. iuram^tum^ eo casu no̅ e. vinculum iniquitatis. qr. soluere id q. se obligaverat no̅ e. iniquum. et inde iniquitas in accipiendo considerari debet et ipsius malitie e. imputandum. et solutio. n. 14. —— ~ ——

Neque obstat. ult.^m^ ex. d. §. idem Pomponius cui varias interpretationes refert Navarr. in. c. qualitas. de penitentia. d. 4. n.º 48. Pinellus in l. 2. C. de rescindenda. 1. p.^e^ c. 11. n.º 32. ubi Padilla a n.º 10. Dueñas Reg.^a^ 148. Didacus Perez in. l. 2. tit. 7. lib. 5. ordinamenti eis. his omissis mihi magis placet qd. h. fateamur oem deceptionem in precio iniquam ee. et in iure reprobantem et inde ad restitutionem obligare. x.^a^ veriorem decceptionem seniam. caeterum Pomponii propositio in. d. §. licere [struck] contrahentibus naturaliter se decipere intelligendam. e. ut adproprium naturaliter accipiatur. vi ex natura contractus ita esset sensus deceptionem inter contrahentes in foro exteriori permissam esse qr. nati ingenio sui ad decipiendum in precio

adducimur et inde adveni tandem maius malum permittit ne per quaecunque decept. tractus resideantur et homines a comercijs arceantur et invention[es] cessent et tandem res politica civilis et societas dissolvatur et respublica litibus [per]turbetur et ita meminisse iuvabit et cum hijs absolvitur arg.m et nra electio de usuris ad laudem et gloriam omnipotentis Dei nec non intemeratae

Virginis Mariae.

Anno Dni

1777.

Finis huius electionis.

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

395

UVA.BHSC

UVA.BHSC

376

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

Sequitr celeberrimus ttl.us de
restitutione. in. rres ali-
ena. 14?6. a Sapientissi-
mo Doctore Fe-
Doctor. chilla expli Fechillaz.
candus
Anno
Dni

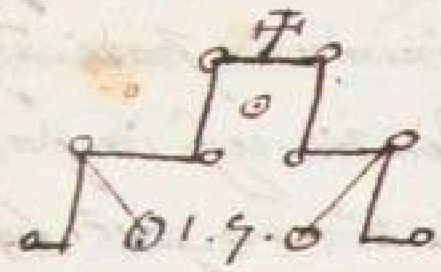

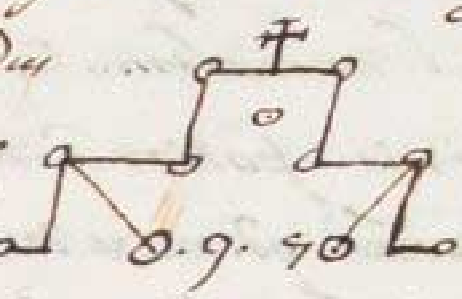

Summa

Res aliena si restitui pot. restituenda. ē. alias nec peccatum dimititr nec. penitentia agitr

Pro p dubitandi rãe. 1. sic argor p la penitentia sufficit absq restitute. go sine restitute. peccatum dimititr et penitentia veraciter agitr pbatr antecedens ex tx. difficili in. c. officij de penitentijs et remisionibus ubi mulier adultera que ex adulterio filium peperit non tenetr hereditatem quam ademit legitimis heredibus restituere p sufficit penitentiam agere patet consequentia

2o. sic. magna ē. Dei pietas ad solam. m. [?] remisionum peccata dimitit. ō magna. de penitentia D. 1. go restitutio non ē necessaria

3o. sic qui pp necessitatem famis aut nuditatis furatus ē. sola penitentia absq restitute. liberatr tx difficili in. c. si qs pp necessitatem de furtis go. peccatum absq restitutione dimititr

4o. sic. peccatum ē. committere, recipere, vl. retinere ob turpem cam. l. iuris gentium. § si ut malefitium. et

.4.

§. si pacisicar sti. et generaliter ff. de pactis. l. veluti. l. si pla=
gij ff. de verbor. oblig. et per totum ff. de condit. ob turpem caus.
§. qd. turpi inst. de inutilib. c. fin. de pactis. at pretereo
turpem cam licitum e. adeo ut sic receptum non tene=
atur. qr. restituere. l. si ob turpem. ff. de conditione ob turpem
cam. l. 2. l. mercalem. C. illo tt. quinimo in pari ca
turpitudinis potior e. conditio possidentis reg. in paribus.
lib. 6. b. quarae qd. meretricidatr repeti non pot. l. 4. §.
sd et qd. meretrici ff. de condit. ob turpem cam ergo rei alien.
restitutio non e necessaria ——— ~ ———

5o. sic simonia grauissimum e peccatum. c. fin. 1. quest.
et simoniacus mentalis spiritualia aut temporalia simo=
niace adquisita restituere non tenetr sed sufficit penitentiam
agere. tx. difficilis in c. fin. de simonia quod in usurario men=
tali dicendum probat tx. in c. consuluit de usuris ergo peccatum absque
restitut. dimitti pot. ——— ~ ———

6o. sic prescriptio in rebus tantundem alienis cadit non aut
in proprijs l. 1. ff. de usucapionibus at rem alienam temp. adqui=
rere e absque restitutionis obligatione retinere iure permissum
e. tx. difficilis in c. 1. et per totum de prescriptionibus ergo rei
alien. restitutio necessaria non e. ———

7o. sic inueniens rem alienam ad ipsius restitutionem
non adstringitr. l. qd. m. 5. ff. de adquirendo rer. dominio
l. 1. et per totum ff. de relicto. §. fere. §. hoc amplius
inst. de rer. diuisione sic et tesaurus in solo alieno
inuentus non e integre restituendus. l. si his qui 63. ff.
de adquirendo rer. dominio. l. diuortio 8. §. si fundum
in fine. ff. soluto matrimonio. l. unica. C. de tesauris
lib. 10.

UVA.BHSC

lib. 10. §. tesaurus ff. at si qs. inst. de rer. divisione
sibi accedit qd inicum e. recipere. cu. rei aliene indicare
de. c. si qd. c. multi 14. q. 5. tx optimus in. l. falsus.
44. §. qui alienum ff. de furtis at indicandi ca. recep-
tum non tenetr qs restituere l. 4. §. si tibi ff. de dit.
ob turpem cam. g. rei aliene restitutio no e. necessaria.
~ 8. sic arg. natura dictante ꝗ. contrahentibus ad invicem
se in precio decipere l. in. cas. 17. §. idem Pomponius ff.
de minoribus. item si precio. 24. §. fin. ff. locati modo
non excedat dimidiam iusti pretij. c. cum dilecti. c. cum
causa de empt. et ven. l. 2. C. de rescindenda vend. ꝗ
in hac specie alienum retinetr vt patet g. naturali
iure excusatr qs a rei aliena restitutione. ———
9. sic arg. imprimum e. rei pignoratae fructus in sor-
tem non computare vl. restituere de. pignoris naturae
l. 1. et. 2. C. de pignoraticia act. quinimo no computan-
do. usura committitr. c. 1. in pr. c. qm. de usuris. c. fin. 14
q. 3. ꝗ fructus non e. restituendos neqz in sortem prin-
cipalem computandos patet in specie tx. in. c. salubiter
et in. c. 1. in fine et in. c. conquestus de usuris et in. c. 1. de
feudis et in specie. l. ad nram. 1. de iu. iu. item in specie
c. ad nram. de rebus ectae g. restitutio rei aliene necessa-
ria non est. ——— ~ ———
10. sic arg. cadit restituendi obligatio que incumbit defuncto
cad. ad heredem transit c. fin. de sepulturis. c. in literis de
raptoribus. c. tuanos de usuris. qr. heres una et ead. psona
cum defuncto reputatur aut. de iu. iu. a moriente psti-
tito. §. 1. colat. 9. non. in. ex psona heredis defuncti

obligatio immutatur. l. 2. §. ex his ff. de obligat. et oblig. et hæres pro delicto defuncti non tenetur ad restitutionis satisfactionem l. unica C. ne ex delictis defunctorum. l. iniuriarum ff. de iniuriis §. fin. inst. de oblig. quæ ex delicto ergo rei alienæ restitutio non est necessaria

11. sic qui beneficium digno prætermisso digniori confert contra distributivam iustitiam agit et mortaliter peccat. arg. c. 3. de Moise. 8. q. 1. c. fin. de iure patronatus Tridentinum ss. 24. de reformatione c. 18. at huiusmodi provisio valet nec collator nec ille cui confert restituere cogitur c. constitutis 23. de app. c. cum nobis 19. de elect. c. monasterium 16. q. 1. ergo alienæ rei restitutio non est necessaria

12. sic bona clericorum pauperum sunt c. fin. quod 16. q. 7. c. 1. 14. q. 1. c. aurum c. gloria epi 12. q. 2. at clerici de huiusmodi bonis pro arbitrio absque ulla restitutionis obligatione disponere pot. c. 92. nos c. relatum 2. de testamentis c. 1. de successionibus ab intestato ergo rei alienæ restitutio non est necessaria

13. sic qui non est solvendo bonorum cessione liberatur. l. 1. cum seqq. ff. et C. de cessione bonorum et qui bonis cedere possunt sic et qui non habet in bonis nunquam restituere cogitur sed sufficit si in corpore luat l. 1. §. generaliter ff. de pœnis. l. si cui 7. ff. de iurisdictione omnium iud. l. fin. ff. de in ius vocando c. finem litibus de dolo et cont. c. statuimus de maleficiis sed utroque casu alienum retinetur ut patet ergo rei alienæ restitutio non est necessaria

14. sic qui virginem corrupit non tenetur immo nec compelli pot. ad virginitatis restitutionem l. unica C. de rap. tu virginum

te virginum. c. si Paulus. 32. q. 5. c. 1. de adulterijs. g.o restitutio rei alienæ non e. necessaria. ——————

15. et ult.o sic. depositarius qui sine dolo et lata culpa facultatem restituendi depositum caret ad ipsius restitutionem condemnari non pot. l. si sine dolo. 20. ff. depositi. sed in hac specie alienum recipitr. vt patet g.o qui alienum accipit non semp teneatr illud restituere ——— ~ ———

16. et ult.o sic. hic qui p sententiam in rem iudicatam transactam rem alienam obtinet obligari non pot ad ipsius restitutionem etz si postea apareat de bono iure succumbentis c. inter monasterium. c. suborta de re iudicata at in hac specie alienum detinetr vt patet g.o alienum obtinens non semp ad illius restitutionem tenetr ——————

In 2.m v.o his non obstantibus e. D. Agustini responsio si. desumpta ex ipsius epistola 54. ad macedonium cuius pba habentr in c. cum tu de vsuris et in reg.a peccatum lib. 6. ad cuius explicationem et totius materiæ restitutionis ante decidendi ratiom inquirendum e. 1.o qd sit restitutio. 2.o qs ad eam teneatr. 3.o qd sit restituendum et quantum. 4.o cui. 5.o qdo debet fieri. 6.o et ult.o quo ordine ad quas questiones simul cum argumentorum resolut.e vniuersus hic restitutionis tractatus reduce[tr] reducetr ——— ~ ———

ad 1.m materia hæc ampla e. et spesa teste Siluestro pbo restitutio 1. et theologo valde necessaria teste doctissimo Dominico Bañes de iust.a et iure q. 12. art.o 1. et oibus vtilissima vt refert Ioan. a Medina in c. de restitutione restitutio g.o in hac materia nomi

pitr stricte sumpt significat repositionem in pristinu statu 2.a
l. qd si minor 24. §. restitutio ff. de minoribus l. restituere
l. restituere 35. l. ult.a in fine ff. de verbor. sig.e c. si quem pe-
nituerit in fine 2. q. 3. l. 1. C. de sentiam passis resolvit ex abs-
lob. in d. reg.e peccatum 2. p. in pr.o et lib. 1. variar. c. 3. in
pr. sed magis accipitr restitutio lato modo pro satisfact.e vera
vel virtuali cuiq umq damni ut probat tx. in c. ult.o de
iniurijs 6. satisffacere c. praeterea ubi Abb. n. 3. de usuris
l. ult.o de sepulturis d. c. in literis in fine intendit gla.
et oct. in d. reg.e peccatum Ledesma in 2.a 4.a q.e 18 art.o 1. in
pr.o et ita comprehendit. dit modus per quem vere et plena-
rie satisffit parti l. si rem §. voti ff. de pignoratitia act.e
l. ffqui satisdare cogantr. dixi vel virtuali ut ita compre-
hendatr satisffactio quae est impropria ut contingit in damno
tm. circa bona animae sive divina ut sunt gratiae et
virtutes sive naturalia ut scientia, intelectus, et hijs
similia quam etiam circa bona exteriora quae estimatio.es
et ita veram satisffactionem non admitunt huiusmodi est
vita vel mutilatio hominis liberi l. ex hac ff. si qua-
drupes pauperiem fecisse dicatr. docet D. Thom. 2. 2. q.e
62 art.o 1. ad. 1.m In qq oibq et simi libq virtualis satisffac-
tio accipitr ut sic damnum illatum per compensationem
ad equalitatem iustitiae reducatr arbitrio boni viri ut
s. dicus x.o quae inteliges inter satisfactionem et resti-
tutionem in hac materia no est differentiam ex Scoto
in 4. d. 15. q. 1. art.o 1. Nava. in M. c. 3. et satis Le-
desma s. et probat tx. in c. cum tu de usuris iuncto d.
c. praeterea qd qd aliud contendat Ioan. de Lignano in

ff.u

UVA.BHSC

Hi.us de amicitia c. de subventione paterna n.o 3. et 9. tomo 12. novorum tractatuum quod restitutio in pluribus differat a satisfactione stricte sumpta prout est pars sacramenti penitentie c. satisfactio de penitentia d. 3. Tridentinum 11.e 14. c. 8. de sacramento penitentie quam differentiam ex multis ostendit Soto libro quarto de iustitia questione sexta articulo primo Ledesmia 1.a folio 232. Dominicus Bañez dicto art. 1.o qui in hoc sensu sunt accipienda difinitur autem restitutio hoc modo suscepta a Divo thoma ubi proxime ut restituere sit iterato aliquem statuere in dominium vel poss.e rei sue sequitur sob. d. 2. p.e in p.o Pones s.a instructorium conscientie 1.a p. c. 96. quod multo magis aperit hanc materiam diffinitio tradita a Navarro in M. c. 17. n.o 6. nempe quod restitutio sit actus iustitie specialis commutative, quo redditur alteri quod suum est vel quod ei debetur s. vere iustitie formaliter vel virtualiter de bonis anime corporis honoris vel pecunie quam sigillatim ipse explicat vide Caveli ab instructoria s.e qui sine ulla incuria ab ea discedit ——— ~ ———

Ad 2.m resp. sit quod his qui abstulit vel retinet aliquid ex facultate aliena s.m iustitiam ad restitut.em ablationem tenetur ut ita tollatur nocumentum proximi quod ex detrimento facultatum provenit ac ex detrimento vite infertur x.o illud Catonis quod fenerare nihil aliud est quam hominem occidere ut refert Divus Ambrosius in lib. de tobia c. 14. intendit glossa in l. advocati C. de advocatis de diversorum iudiciorum sequuta a Iasone in l. ut vim n.o 23. ff. de iust.a et iure subdens quod res seu pecunie sunt 2.us sanguis hominis late Tiraquellus de nobilitate c.

n.º 364. Intelige sive debitum s.ᵉ iustitiam ex delicto sive ex
contractu sive ex l. iusta vl. superioris precepto conscientiam obli-
gante. sive ex quocumque alio fonte proveniat tum circa rem
quam qualitatem, pretium, pondus, numerum, vl. mensuram
illius. ex ead. rãe ut ē. receptum in hac materia ut ipse sequitur
Nava. d. c. 17. an.º 12. et passim. DD.

Unde l. infertur eum qui defraudat iusta vectigalia. pedagia vl.
quaecumque alia tributa ultra peccatum teneri ad restitutionem
qr. aufert et retinet alienum s.ᵉ iustitiam sic. debitum Prin-
cipi seu reductori tributorum seu ex populorum consensu in comicijs
vl. ex. legis vl. Principis iusto precepto et ita ex iustitia ad onera
Reip. subeunda vel ad gerenda dignitatem regiam conservan-
dam et mercedem laboris exsolvendam ut deducitur Ma-
thei c. 22. ṽ. reddite quae sunt Cæsaris Cæsari iunctis praece-
dentibus. et ex. D. Paulo ad Romanos. 13. ṽ. cui tributum
etc. et ex eo qd refertur Mathei c. 17. c. si tributum. c. magnum
11. q. 1. probant in specie Abb. et coĩ in. c. inouamus de cen-
sibus. testatur coem Sob. d. reg. peccatum. 2. p. e. q. 9. n.º 9. Caie-
tanus in suma verbo vectigal. Nava. d. c. 17. n.º 200. Le-
desmius. in. 2.ᵃᵐ 4. q.ᵉ 18. art.º 3. Menochius de arbitrarijs
lib. 2. casu 398. a n.º 4. Pardadorius c. 3. rerum quotidianarum
n.º 13. Lasarte de Molina de decima vendicionis. c.
18. n.º 39. s.ᵉ alios quorum fundamentis satisfacit Sob.
s.ᵉ post Alfonsum de Castro quem s.ᵉ intelige dum
modo tributa iusta sint ~~intelige~~ imprimis ex potestate im-
ponentis. c. super quodam de censibus l. 1. 2. et 3. C. vectigalia no-
va. l. vectigalia in pr.º ubi Bart. ff. de publicanis et vectiga-
libus. d. c. inouamus. rursus qd propter necessitatem Reip. ex. cā respi

cienti

sufficienti publicum modum vluti pp bellum imponatr
imo nec sat ē. cam legitimam a pr.e interuenisse p oportet
tet illam durare. vt resoluit Caietanq. d. vbo vectigal. Ant
dano & exequendis lib. 2. c. 4. n.o 2. & idem in dictiona-
rio. vbo. Alcauala. & tandem requiritr qd. modus & pportio
seruetr in impositi.e ne sit vltra modum nimis grauosa vt
adstruunt Castro lib. 1. & l. pgnali. c. 11. Caietanq vbi s. qui
& alia requisita refert aliter m. cesantibq predictis vec-
tigalia sunt illicita & pptera regulariter resituantur
c. quamquam in. pr.o de censibq. lib. 6. & ita qui absque aur-
toritate Pontificia aut ex Regia aliqd tributum sub-
ditis imponunt & peccatum mortale incurrunt & ad
restitutionem tenentr vt docet c Naua. d. c. 17. n.o 201. prout
in pen. l. vectigalia noua. d. c. innouamus. vbi Abb. in pr
imo sm. Naua. d. n.o 201. & Siluestrum vbo gauela 3.o n.o 1.
incurritr excoicatio stata in bulla cenę Dni. s. imponen-
tes noua vectigalia vl. exigentes pphibita

Aduerte tn. csuetudinem circa exactionem & solutionem vec-
tigalium ee. atendendam. l. vlt.a C. vectigalia noua
& l. reg.az capituli cum dilectus & csuetudine unde si csue-
tudine receptum sit neqe vectigal soluat nisi requisitus
a conductore vl. ministro excusabitr quidem a peccato &
restitut.e qui semota fraude publica deferens ea quę tribu-
tis sunt obnoxia maluerit periculum pęnę subire quam
ante exactionem soluere. ex Tedesch a vbi s. Armilla
no d. vbo Alcauala. imo pbabile. d. p csuetudinem
etiam clam & fraudulenter deferendo interpretari leges
illas qq tributa solui iubentr dum & illarum tenore iusta

non constat esse mere pœnalem legem quasi solum contineant quod qui non solverit quietam incurrat pœnam solvendi duplum vel amittat rem quo casu peccatum non incurrit quia non fit contra legem secundum eandem ex Lob. d. q. 5. n.o 4. Naua. in M. c. 23. n. 57. unde nec iustitiæ debitum violatur et liberum est subditis insppectare, exponere se periculo pœnæ si reperiantur idque in specie intendit Naua. licet ad consuetudinem non attendat. d. n.o 200.

not. fundando ubi proxime, qualiter autem violantes legem iustam qua pretia rerum præscribuntur contra legem primam quæ circa carnis ff. offo præsidis c. 1. de empt.e et ven. et peccent et ad restitututionem teneantur vide per Alfonsum de Castro d. lib. 1. c. 12. ante finem Medina de restitut.e q.e 36. Naua. d. c. 23. a n.o 83. Soto lib. 6. de iust. q.e 2. art.o 3. Mercado in libello de tratos y contratos lib. 1. c. 6. et qualiter clerici compensantes subtrahentibus vectigalia Regia ad restitutionem teneantur late explica Ludovicus Mexia super pragmatica frumentaria conclus.e 9. n.o 42. et an clerici compelli possint ad solutionem tributi, vulgo sisa, impositi super pane, vino, carnibus et aliis id genus ad victum spectantibus et quod ad huiusmodi contributionem teneantur et quomodo petere a toto Gutierrez lib. 1. practicarum q.e 4. Alfonso de Acevedo in tractatu 3. lib. 1. novæ recopil. a n.o 6. et Naua. d. c. 17. n.o 202. ∾ 2.o deducitur interpretatio ad nunc tr. ubi se problatum in hac materia intelligi damnum quod eum. ex. c. ult. de iniuriis, pro quo etsi ledens nihil adquirat vere licet vel virtualiter aliquid contra iustitiam aufert ab alio utrumque mi. violat æqualitatem iustitiæ in quo hæc restitutionis materia fundatur ut intendit Caietanus 2. 2æ q.e 62. art.o 6. et in suma verbo

UVA.BHSC

restitutio c. 1. sob. d. reg. peccatum z. ijs. in pi. et d. de mente
bitum vere autem ledere dicitur qui quoties furtum Rapinam. omi
cidium et similia comitit virtualiter v. ex casu quo quia aspl. iuste
te alienum accipit ceterum iniuste saltim in valore illud retin
net. c. cum pe. de restitut. spo. c. si quid 14. q. 5. vl. ubi quia debitum
quocumque piorum et simplex retinet x. modo de qq. p Nauarrus
in. d. c. 17. n. 12. qq casibus qui non restituit virtualiter aufert
pp nocumentum retentionis x. tx. in. d. c. si quid et ita tanquam
alienum reddi iubetur a Diuo Paulo ad Romanos 13. (Reddite
omnibus debita) sic sane ablatum dicitur secum probabiliter sporar
1 tum quod virtualiter et in efectu aufertur vt si seges adhuc in
herens comburatur. x. capitulum ultimum de sepulcuris. c. in literis
de raptoribus sicut etiam in spiritualibus bonis gratie et virtutum
ablatum nuncupatur damnum illud quod virtualiter infertur
per eum qui fraudulenter consulendo, cogendo, et comminando nolen
tem ad peccatum induxit vl. volentem a bono retardauit licet
vere nihil auferat pp naturam illorum bonorum que non facto
extrinseco sed intrinseca voluntate auferuntur. c. non. d. 14.
q. 1. resoluit. D. tho. 2a 2e q. 73. art. 3. in corpore soto ubi supra art.
3. Mercado s. lib. rt. c. 2. fit tandem constat in hac materia
damnum non accipi proprie pro diminut. patrimonij x. l. 2a m
et. 3. ff. de damno infecto quia sibi damnis in. c. si cano
nicis de off. ordinarij. in 6. sed magis lato modo et ita siue vere
siue virtualiter vt constabit ex. s. dicendis. quo fit vt a
blatum indistincte restitui debeat quamuis illud sit x. proxime
dicta vnde intelliges comprehendi ablatum circa bona inte
riora. diuina vt sunt gratia et virtutes qui his qui ad pe
ccatum alterum initauit vl. persuasit vl. a bono reuocar
uit

ad restitutionem tenetur quatenus fieri pot. et ita non solus consilijs, exemplis, orationibus et sacrificijs curare debet ad unitatem reducere quos non vere, sed occasionem, tantum damnum spirituale intulit sm. Scotum. in 4°. d. 14. q. 3. art°. et Ricardus art°. 4°. q°. 21. Adrianus de restitut°. q. 31. Mercado d. lib. ult°. c. 2. quae tamen sententia temperanda est et efficaciter ostendit Soto lib. 4°. de iust°. q. 6. art°. 3. ad 1m. Naua. in M. c. 14. n. 32. Ledesma in 2°. 4°. q°. 18. fol. 240. col. 3a. Banes de iust°. q. 62. art°. 2°. sit similiter sm. Scotum et sequaces d°. his qui volentem ab ingressu religionis reuocauit tenetur vel eumd. vel alium aeque idoneum vel tandem se ipsum si utilis sit et non impeditus religioni restituere sed verius videtur oppositum quia ante professionem nec religioni monachus nec monacho religio aufertur. c. ad Apostolicam. c. statuimus de regularibus et ita cessat nisi ex reg°. ut bene ad probat et nunc se probat Soto d. art°. 3. ad 2m. Siluester verbo restitutio 3. § 1. Ledesma s°. fol. 239. Nauarrus in M. c. 12. n°. 44. attendens id esse de mente Diui Thomae his adde Tridentinum ss°. 25. in decreto de regularibus. c. 18. ubi pena anathematis imponitur cogenti virginem vel viduam, aut aliam mulierem ad suscipiendum habitum vel profitendum in religione et impedienti ingredi religionem vel votum emittere. at vero his qui in bonis interioribus humanis quomodocumque damnum intulit veluti si percussit, leuauit aut aliter ad amentiam redegit vel memoriam seu alium sensum amittere fecit tenetur non solum sanitatem omnibus modis procurare sed arbitrio boni viri restituere damnum et interesse inspectis circunstantijs illius quod omnium quae lesus amisit et sanus adquirere potuisset ex operis ac quorum quandiu fuerit [illegible]

lauis. sed

quenti et probat Soto ubi supra prope ad 1.um Ledesma 1.a fol. 241. col. 1.a Mercado omnino videndus 5.o c. 3. ad quod damnum in rebus in foro exteriori agi pot. per utilem actionem l. Aquiliæ l.m liber homo. 13. in pr. ff. ad l.m Aquiliam cum his quæ tradit Ant.us Gomez. tomo 3. c. 6. n.o 10 prope item ii addego ultra penas criminis quæ cum certa ratione non reperiatur et titulo ipsius criminis incertus sit ex tit.o de crimine stelionatus arbitrio iudicis infligenda de 2.a l. 3.m ff. illo tit.o l. 1. ff. de iur. de liberandi. c. de caus. 4. illis et de off.o delegati cunctis quæ in proposito tradit Ant.us Gomez 3. c. 1. et Menochius de arbitrariis lib. 2. casu 381. —

3.o deducitur quod cum inter bona exteriora quæ auferri possunt potissimum sit vita et corpus, sm. fama et honor ac tandem ultimo loco divitiæ ut est receptum ex D. Thoma 2. 2æ q. 129 art.o 1. et probat c. ex merito. 13. c. deteriores. 14. 6. q. 1.a merito 2.a nu. ex regulam qui bonum vitæ vel membrorum abstulerit occidendo mutilando seu aliter lædendo corpus cum ex natura rei non possit vere restituere in utroque foro in pecunia satisfacere tenetur non tantum expensas et et. de interesse quod occisus, vel debilis ad se vel suam familiam conservandam ex suis operis vel artificio, cessante læsione potuisset adquirere ut ita quatenus fieri possit damnum ad æqualitatem iustitiæ restituatur ut significat l. ex ult.a ff. de his qui deiecerunt, vel effuderunt. l. ex hac ff. si quadrupes. 4. 1. inst.o de oblig. quæ ex quasi delicto. c. 1. de iniuriis. docet D. Thomas 2. 2æ q. 62 art.o 2. ad 1.m et relati per Cob. lib. 2. variar. c. 10. n.o 4. coit teste Ledesma in 2.a 3.æ 4. q.a 18. art.o 2. fol. 241. cum seqq. Vañez d. art. 2. fol. 182. et alii stat. citandi intellige i. etiam si occisor vel vulnerans pro crimine supplicio et capitali sit affectus ad restitutionem

preditorum compellendus est. sicut etiam fur vel quicumque alius crimi-
nosus quamvis pena illa imposita ad publicam utilitatem
et satisfactionem Reip. que per delictum leditur ac perturbatur
arg. l. ut fame 34. de pena ex l. sequit. ff. de off. presidis
non vero ad restitutionem partis cui per publicum supplicium
non satisfit de damno illato et ita in specie ad probat Hip-
polytus singulari 474. fol. ubi firmiter prob. 4. Mercado 2.a
lib. ult. c. 6. intendit Bart. in l. qui furem. §. interdum.
n.o 9. ff. furtis que sententia probatur in d. §. 1. et in l. medici
ff. de variis et extraordinariis cognitionibus et in l. pen.
ff. de calumniatoribus in quibus criminoso ultra penam
criminis ad restitutionem ablati compellitur. nec contrarium
voluit glossa 1. in d. reg. peccatum loquitur enim in diverso
casu ut dices ad contrarium argumentum hijs consequens est quod nisi criminosi
etiam ultimo supplicio affecti persolvant estimationem modo predicto
tenebuntur illorum heredes ad quos bona devenerunt arg. l. fi.
C. ex delictis defunctorum vel etiam fiscus ex l. non possunt. ff.
de iure fisci ita Soto d. art.o 3. prob. 2. Ledesma 2. fol. 242. col.
3. Intelige 2. huiusmodi computationem non esse fa-
ciendam per futuro temporis secundum computationem etatum. de qua
in l. hereditatum 68. ad l.m falcidiam ut existimat
glossa in d. l. ex hac Angelus in d. §. 1. Sob. in d. prob. 4. Ant.ius
Gomez 1. c. 3. n.o 38. quia lex illa tantum habet locum in ca-
su in quo loquitur scilicet ad effectum deducendi falcidiam ut
probant Imo. et Alex. et Iason. in l. cuique §. qui ita
n.o 11. de verborum oblig. Africtis decis. 24. et dicit. secundum fol. lib.
3. variarum c. 9. n.o 8. quem post Baldum et alios predicat
Gomecius 1. quorum opinio sustineri potest in quolibet usu-
fructu ad quam speciem illius l. desitionem ex iden-
titate

rationis extendi debere Affirmat Gomez. d. n.º 240 n.º 4. vol. 3. et Cob. lib. 2 variar. c. 2. in fine Sallicanus de usufructu mulieri relicto n.º 228. et Gratis test. de cet. Perusina 21. a n.º 60. cum segg. 2.º q. in d. l. hereditatem agit de alimentis pp[etu]is quæ ad totam vitam asignantur et debentur eg decrepitis et huiusmodi idqd. secus E. in nris terminis agimus m. de estimatione operarum facienda non ad totam vitam p. tantum ad tempus illud intra qd. læsus potuisset laborare et ex artificio adquirere vnde rejecta sentia Nauarri in M. c. 17 n.º 22. quam recte impugnat instructorium conscientiæ 1. p.e c. 167. et rejecta alia opinione Flouani quam approbat Gomez. d. n.º 38. mihi illud verum videtur ut totum hoc relinquendum sit arbitrio prudentis arg.º tx. in d. §. de illis qui examinatis circumstantijs utriusque personæ et ætate ipsius læsi qualitate operarum vel artificij et impedimentorum quæ possent superuenire eius valenti estimauit singulis annis præstandam eam quantitatem quæ iustavidebitur p totum illud tempus quo occisus vel debilis si sanus esset posset artem vel operas exercere ut intendit D. Tho. d. art.º 2. ad 1.m Caietanus porro restitutio c. 3. Soto de iustitia et Mercado 1.º c. 3. et 6. et alij quos sequitur Meno. de arbitrarijs casu 122. pater Manuel Rodriguez in suma c. 36. n.º 2 non tamen debet vir prudens arbitrari solutionem annorum futurorum faciendam esse præsenti pecunia p annuatim distribuendam sicut et læsus singulis annis adquirere debuit ut post Aconem intendit Ant.us Gomez. d. c. 6 n.º 11. et d. n.º 38. in fine Placa de delictis c. 6. n.º 21. — Intelige 3.º ultra estimationem interesse et expensarum

habendam ee. in hac specie ratem iniurie quam l[a]esus patitr dum contra iustitiam occiditr vel percutitr considerata ipsius percucientis persona et patientis necessarijs circunstantijs sicut in verbali iniuria receptum e. vtique resolues et ita dum aliter non pot saltim per pecuniam compensetr iniuria vt post D. thomam et alios resoluit sob. d. n.o 7. pro tenetr Soto vbi proxime Ledesma s.a fol. 242. col. 4. quis aliud intendat Naua. post alios d. c. 15. n.o 20. & tx. in d. l. ex hac et in d. l. vlt.a cum similibus. dum prohiuent in homine libero fieri estimationem cicatricis, vel deformitatis manentis vt not. gla. in d. c. i. de iniurijs et ib. coir. Gomecius d. c. 6. n.o 12. pro iura illa non obstat siquidem aliud e. estimari iniuriam idest actum illum percusionis, l[a]esionis, ac valoris quo homo liber afficitr aliud estimare deformitatem vel cicatricem manentem que non estimatr nisi per estimationem eius quod minus valet corpus illud deformatum id quod in homine libero no pot. admitti sic sane fit estimatio cicatricis vel deformitatis respectu damni ex ea proueniente vt contingit in femina percusa ante matrimonium que rae deformitatis indiget maiori dote. ex Sllurico in d. l. ex hac sob. d. pro 4. Plaza i n.o 32. i.o Pinelum in l. i. C. de bonis maternis i.a p.e n.o 4. cuius fundamentum ex d. l. ex hac cum similibus non reludunt procedunt m. vbi deformitas estimatr per se non v.o vbi estimatr sub rae damni ex ea prouenientis. ~ Vlt.o intelige predicta procedere vbi occisio vel percusio fit contra iustitiam secus si aliter vt si fiat ad iustam defensionem x. l. i. vt vim ff. de iust.a et iu.e cum similibus

not.

vt intendit Ant.us in d. c. i. Naua in d. c. 15. n. 23. cum sequenti Soto ledesmius et Mercado s.a sm. quos no sufficit

qd. occisio

UVA.BHSC

qd occisio sit illicita qr. contra charitatem, vt in eo qui ad suam defen-
sionem vel aliter in casu licito et malo animo interfecit qm. vio-
latio charitatis restituendi obligationem non inducit vtj. di-
ci. ~ 4º. Deducitur ex mi tx regu. solutio circa famæ re-
stitutionem vt sg. his qui bonum famæ vl. honoris alterius
quocumque modo contra iustitiam abstulerit teneatur illud et dam-
num inde sequtum arbitrio boni viri restituere idq pbat. tx
in. c. quidam maligni. 5. q. 1. c. inter solicitudines de purgat.
canonica et patet qr. fama et honor sunt bona excelen-
tiora divitijs x. ecclesiastici 20. melius est bonum nomen etc.
vnde qui illud detrahunt artius quam fures. c. ex merito. 6.
q. 1. et tanquam homicidæ. c. suma iniquitas ead. ca. et q.
et peccant et ad restitutionem tenentur x. num tx. vt docet
Divus thomas. 2. 2æ. q. 62. art. 2. ad 2m. cois testa sob. lib. 6.
variar. c. 11. nº. 4 soto lib. 4. de iust. q. 6. art. 3. pri. sequitur
Ledesmius. d. q. 18. art. 2. fol. 243. pt. 2. Mercado d. lib. vlt.
c. 8. cum segg Naua. in M. c. 18. nº. 42. Instructorium co-
scientiæ. 1. p. c. 272. cum duobus segg. Vanek. d. q. 62. art.
2. dubitat. 3. cum tribus segg. frater Manuel Rodri-
guez. 1a. tomo. 1. c. 233. sm. quas tria requirunt ad nece-
ssitatem famæ restituendæ quæ in prædicta resol. mani-
feste continetr ex qua inferas non minus teneri ad resti-
tutionem eum qui mentiendo p falsum crimen quam
qui p verum de quo non erat infamia damnum intulit
sicut nec refert p. ipsa rem vl. p libellum famosum in-
iniuria inogetr l. 2. in pr. ff. de iniurijs §. 1. instit. eod.
l. vnica. C. de famosis libellis l. 3. tt. 9. p. 7. Ordina
tio Lusitanorum lib. 5. tt. 66. in Rubro et in pr. sicut etiam
non e. differentia quo ad hoc inter contumeliam, iniuriæ

UVA.BHSC

detractionem, & alios modos. & qq. illorum differentijs.
vide per D. tho. 2. 2ae. q. 72. & 73. cum segq. Soto lib. 4.
de iustitia q. 9. art. 1. Naua. vbi s. a n. 13. ——
2o. inferas qd. vbi restitutio famę vl. honoris fieri nó
pot. ex causa legitima facienda ē. nihilominus compen-
satio in pecunia arbitrio boni viri sm. D. tho. in d.
art. 2. ad secundum & sm. predictos probat Nauarr.
vbi supra numero. 43. & Silvestrum v. detractio n. 9.

Vlt. inferas in restitutione famę contineri
etiam damnum omne proveniens ex lęsione ipsius per
culpam infamantis iuxta regulam capituli vltimi de
iniurijs vt probat Caietanus d. q. 73. art. 2. Nauarr.
d. numero 43. & 21 Soto & Ledesmius supra quali-
ter autem in foro exteriori ad famam per iniuriam
ablatam vel honorem agendum sit criminaliter vl.
ciuiliter vel etiam ad ęstimationem damni illati
per iniuriam vide ex paragrafo in suma cum prę-
centi institutu de iniurijs. capite olim eodem titulo
gla verbo damnis in capite si canonici de officio or-
dinarij libro sexto Gomez tomo tertio capite sexto
a numero septimo Cobarrubias libro segundo vari-
arum capite decimo numero septimo Menochi-
us de arbitrarijs libro segundo casu ducientos y
sesenta y tres lege vigessima prima titulo nono
Partita septima Ordinatio Lusitana d. tt.o
+ Ordinatio Lusitanorum d. tt.o 66. & lib. 4. tt.o 49. a § 40. ——
Vlt.o infertur interpretatio ad num. 10. §. 3. vt non solum
teneatur ad restitutionem auferens vl. retinens aliqd
ex facultatibus alienis. c. iustitiam vt dictum ē. verum

etiam

-hit qui concurrit ut causa in damno inferendo, h.e. alius sit au-
ctor principalis ut probat tex. celebris in c. ult. de iniurijs et
damnum dedisse videtur id quod contingere pot. multis modis et
que per glossam 2.am in c. 1. de off. delegati clarius per D. Tho.
2.a 2ae q. 62. art. 7. Naua. in Man. c. 17. n. 14. et c. 17. n. 17. idem
c. 15. n. 3. de simonia instructorium conscientiae 1. p. c. 93. et pas-
sim DD. quos oes modos sequentibus versibus relatis a D. thoma et
Nauarro ubi proxime facile comprehendes. ——————

~ Iussio, consilium, consensus, palpo, recursus. ~

~ Participans, mutus non obuians, non manifestans. ~

Pro quorum resolut. constituo sequentes conclusiones ——————
Prima conclusio quicumque causam praestitit proximam et effi-
cacem damnum contra iustitiam sequutum tenetur in solidum
ad illius restitutionem perinde ac si principalis auctor h.e. a-
lias damnum absque illa causa sequeretur quae conclusio dedu-
citur ex reg. d. c. ultimi cum similibus citatis et agla et
ex l. nihil interest ff. de sicarijs. siquidem restitutio fundatur
solum in eo quod contra iustitiam aufertur ab aliquo nec attenditur an
per alium etiam potuisset auferri reg. peccatum lib. 6. et ita sen-
sit aliquem esse affirmatiue causam damni ut probat D. tho.
d. art. 7. ubi efficaciter conuincit Caietanus Soto lib. 4. de iust.
q. 7. art. 3. cois teste Sob. d. reg. peccatum. 2. p. § 12. n. 1. Plaça
l. c. 17. n. 18. Mercado d. lib. ult. c. 8. a pr. quis Paludanus
et alij relati a Soto l. c. existiment non aliter teneri quem
in hac specie quam si praestitit causam sine qua damnum non
sequeretur quorum fundamentis respondent praedicti et Aedesmius
in 2.a 4. q. 18. art. 7. intellige praedicta cadere etiam ad eum
qui causam damni praestitit modo ... nihil poenitet ex
eod. damno nam sat est. a liquid esse. ablatum ut restitui debeat
ab

d. reg. peccatum id quod intendit tx in d.c. ult.o et tx in hoc
10. ff. de seruo corrupto D. tho. ubi s.a ubi ut per silvestrum
ubi restitutio 3. n.o 6. Naua d. n.o 17. et constat ex eo quia
obligatio restitutionis in hoc casu non prouenit ex re accep-
ta sed potius ex iniusta accept.e et ita ex illat. damni per eam
illi proprie positam unde licet nihil sit acceptum totum ablatum
restitui debet ex D. tho. d. q. 62. art.o 6. et s. Caietanus
sub d. 2. q. in pr.

2.a conclusio

Hinc fit ut iubens et tacite aliquem interfici vel damnum
inferri in solidum teneatur ad restitutionem homicidii vel
damni sequuti et alii vel mandatarii alias idem esset fructu-
rus d. m. ipso ca. proxima et efficiens cui damnum tribui-
tur l. his damnum 130 ff. de reg. iuris iuncta reg.a qui
facit 72 lib. 6. et ita probat D. tho. cum s. citatis sicut si-
militer in foro exteriori mandans pari poena plectitur
cum ipso principali agente l. non solum 11. §. si man-
dato ff. de iniuriis... si quis id quod ff. de iurisd. omnium iudicum
c. felicis in pr. de poenis lib. 6. Resolvit late Gomezius
tomo 3.o c. 3. a n.o 29. Plaza sub c. 14. Meno. de arbitrariis libr.
casu 290 cum sequentibus quod procedit etiam si mandatarius esset alias
facturus ex Bart. d. §. si mandato n.o 19. com. ut per sob. in d. c.
unico § 2. n. 1. vers. item. Meno s. n.o 13. ubi ad tx. in l. 1. §.
inicidit ubi instigat ff. ad Turpilianum quod etiam verificatur in man-
dante ubi alias de se idem esset commitendum dixi (etiam tacite) quia
mandatum tacitum vel virtuale sufficit arg.o l. illum quid.
ff. si certum petatur docet Bart. in l. si quis mihi bona §. d.
quod si mandavit ff. de adquirenda hereditate recepta ut per
Gomezium s. a n.o 49.

Tertia conclusio

Consentiens tanquam causa a cuius consensu res pendet in damno inferendo in solidum tenetur etiamsi eo non consentiente damnum sequeretur patet quia est causa affirmatiua damni et per se sufficiens ad illud ut probant D. Tho. et Doctores citati in prosa Caietanus probo restitutione primo ubi nota et sequentes Mercado d. c. 18. prima en el segundo iuvat illud Divi Pauli agentes et consentientes etc. c. 1. de off. delegati et reg. iuris tx. unde qui in capitulo, congregatione universitate vel collegio vel etiam consiliarii Principum a quo pendet id de quo quaeritur consentiunt in actu continente damnum aliorum veluti bello, vel tributo iniusto ad restitutionem obligantur etiamsi sine illorum consensu aliorum qui adsunt damnum idem sequeretur Caietanus ubi supra prima consensus Mercado d. loco, et d. Clemente diumque ut tasti supra in 1. cluss. dixi tanquam causa ad excludendum illos qui absunt vel consentiunt simpliciter in iis quae ab illorum consensu non pendent ut sunt singuli de populo respectu eorum quae a Rege vel illius consiliarii geruntur hi etiam qui ultimo loco in actu colegii vel comunitatis votum praestant ubi per maiorem partem cui standum d. c. 1. de his quae fiunt a maiori parte l. quod maior ff. ad municipalem damnum illatum est etiamsi consentiant in actu damnum inferente peccant quidem ex Dno. in d. c. 1. n. 4. citerneupto ex se lono in c. cum oes n. 11. de constitutionibus tamen ad restitutionem non tenentur quia non sunt causa alicuius damni quippe quod per consensum maioris partis praecedentis iam erat illatum ex Caietano d. prima consensus Navarra d. c. 17. n. 21. d. Joannem a Medina de restitutione q. 7. prima ad 5. cuius sententia procedit quando ex electione probabiliter appareret quod ultimo loco vocem praestantes possent priores et ita maiorem partem revocata iniqua sententia

ad iustam redimere hijs adde nusquam peccare illos qui cum suam sententiam iuste et sm. Deum ex pressserint coacti subscribunt sentiae maioris partis et proprium sigilum ut e in usu absque periculo subscribentium ex fagnolo in. l. aliud et refertur ff. de reg. iuris qd. e notabile ad. d. c.m 1. et d. l.m qd maior—

~ 4. conclusio ~

Receptatores et occultatores furis vel alterius damnu dantis. perinde ac superiores obligantur ad restitutionem qr. a coiter accidentibus sunt ca. furti vel damni ex. D. thoma et s.e citatis et pp parem culpam quam cum autore principali ofiunt pari pena cum eod. puniuntur. l. eos. C. de furtis. l. si qs servum. 12. C. ad. l.m flauiam. c. felicis de penis lib. 6. tradit Ant.u Gomez tomo. 3. c. 9. n.o ult.o late Meno. de arbitrarijs. lib. 2. casu 348. Don ludouicus Pegeira decisionum criminalium. c. 29. cum qq. intellige sclius? precedere vel ubi precessit expressa vel virtualis suentio inter damnum dantem et receptatorem qd. illius post admissum delictum receptaret ex Doctrina Bartoli in. l. furti §. ope n.o 6. ff. de furtis recepta ex Gomecio tomo. 3. c. 3. n.o 90. limitat.e 1. vel ubi fur insimul cum re ablata receptatur siquidem per hoc impeditur restitutio et inducitur participatio in furto qd. durat durante adhuc rei contrectat.e ex Bart. in. l. furti ff. de furtis recepto ex Gomecio. d. c. 9. ante finum intendit lx. 18. tt.o 14. p. 7. et ordinatio Lusitanorum lib. 9. tt.o 77. sic intelligendus vel tandem ubi receptatio fit ante delictum omissum ut sic audatius et liberius omitti posset sm. predictos iis. m. casibus veniit receptator vel occultator ut causa propinqua at s. extra illos ex simplici receptat.e post delictum omissum no inducitur obligatio restituendi

UVA.BHSC

cum nō dētr ca. iniustę acceptioni vl. damno iam illato et ppterea nō imponitr tunc ead. pęnaque principali infligitr ꝓ arbitraria. l. 1. iuncta gla. et coii. ff. de recepta teuibꝫ. Bart. in. d. §. ope. nº. 4. coll. ex Antº Gomez. d. nº. 90.

5ª cōclusio

Participantes in delicto vl. damno inferendo huiꝰmodi sunt socij opem ferentes et similes in solidum tenentr ad restitutionem qn. cōcurrunt cum principali autore tanquam ca. ppinqua vt pbat tx. in. d. vltº. de iniurijs. ꝟ. opem tulisti. Thomas et sª. citati in. pº. iubat tx. in. l. item mela ꝟ. in fine principij. ff. ad l. Aquiliam. l. vnica pº. §. C. de raptu virginum. c. sicut. §. 1. de homicidio cum alijs in qq. huiꝰmodi participantes in crimine pari suplicio afficiuntr. cum ipso principali autore. vt late tradit Antº Gomez. d. c. 3. nº. 48. Sob. in d. cla. vnica. 2. pº. §. 2. nº. 2. in d. regª peccatum. 2. pº. §. 12. nº. 1. Participans autꝫ nō in delicto ꝓ in preda quę post illud cōmissum diuiditr. nō in solidum ꝓ quatenus accipitr vt dicit Saicedus, ꝓ bo restitutio c. 1. ꝟ. participans Mercado. d. c. 18. ꝟ. 1º. de Spuen. Sob. d. regª. peccatum 3. pº. in pº. nº. 2. instructorium cōcientię 1. pº. c. 98. et c. de mente ouium ex eo quia hic participans nō incurrit vt ca. in damno inferendo nec tenetr rae iniustę acceptionis ꝓ solum rae rei acceptę et cōsequenter pro ea pte quam accepit vnº. nihil refert quo ad hoc. an bona fide vl. mala fide participet in re furtiua ꝟ. aliud intendat Soto lib. 4. de iustª et iure. q. 7. art. 3. ꝟ. quo ad alia longa sit differentia vt p. Sob. d. nº. 2. cum seqq. Nauarrus d. c. 17. a nº. 20. quę nota ad c.m quicum fiere de furtis

Sexta conclusio

Ubi plures communicato consilio conspirantes damnum inferunt, quilibet in solidum obligatur etiam si nihil acceperit et alii sine eo damnum intulissent sufficit enim quod ex vi praecedentis conventionis causam dedit efficacem id quod intendit tx. in l. si plures in principio ff. arborum furtim caesarum d. l. item mela §. si plures l. 1. §. 1. caeterum in 1. ff. si familia furtum fecisse dicatur l. 19. titulo 15. partida 7. l. 20. titulo 14. partida 7. Greg. probat Hostiensis d. c. sicut dignum Ioan. a Medina de restitut. q. 8. Soto Ledesma et confessionarium ubi proxime sob. d. §. 12. n.º 3. Gomecius d. c. 3. n.º 36. eleganter Vazquius a nemine citatus dist. 210. subdens utiliter in praxi quod si plures rei commiserunt aliquod delictum pro quo sunt condemnati in aliqua pecuniaria poena quod duo vel plures eorum possunt compelli ad solvendum pro aliis non habentibus, ita cum Hostiensi d. tenendum quidquid contradicat Inn. in d. c. sicut dignum. a quo recessit ex Navarra d. c. 17. n.º 20. et n.º 120. cuius sententia procedit ubi plures casu concurrunt in damno et ita nullus est causa damni quod alterum infert secundum Navarra s.ᵃ immo in ea specie ubi quilibet ex his qui casu concurrunt est causa efficax totius iniustae acceptionis in solidum tenerentur ut quando propter pondus vel magnitudinem rei furatae non possent singuli damnum inferre et omnium concursus esset necessarius sic procedit tx in l. ita vulneratus 92. in fine ff. ad l. Aquiliam et lex vulgaris in fine ff. de furtis. ut bene intelexit Medina d. q. 8. Adrianus de restitut. § 1.º 2. dubitatur quamvis aliter intelligat Soto d. fol. circa

Septima conclusio

Quicumque ex officio tenentur obviare delictis aut damnis cuiusmodi sunt reipublicae magistratus si cum possint commode id ommittunt compelendi sunt ad restitutionem damni sequuti

illor. culpa ex d. c. ult.o de iniurijs in pr.o ut docet D. Tho. 2a. 2ae. q. 62. art.o 7. Siluester verbo restitutio q. 6. Cob. d. reg. peccatum 2. p.e § 3. n.o 4. Soto d. art.o 3. Mercado d. c. 18. Vers. item los cumsequenti iubat tx in aut.o ut nulli iudicum. §. qm. v.o pr. sim. calat. 9. sic sane Reges et alij superiores qui tributa soluunt pro defensione Regni vel territorij c. tributum vbi gla verbo defensare 23. q. 8. sicut et alij qui lider offi.o incum- bit tenentr ad oia damna que terra mariq. a piratis hosti- bus vel latronibus inferuntr si cum possent maritima loca Regni vel territoria confinia et districtum commode custodire delinquentes inquirendo et puniendo neglexerint tz. ut sump- tibus vel laboribus parcant id qd. non tantum in foro interiori locum obtinet sm. thomam et predictos et Ri- cardum relatum et sequutum a Nauarro in M. c. 29. n.o 8. Sed etz in foro exteriori sm. Archidiaconum in c. si qui Romi- petas n.o 1. 24. q. 3. Bart. pro tx. d. in l. neque col. 1. et 2. ff. de incendio ruina Palacios Rubios in repetit.e c. nota- bili. 6. § 9. a n.o 8. Ripa de peste 3. p.e principali n.o 49. iubat tx. in c. administratores et in c. Regum 23. q. 9. idque etz recipiendum e. in custode ciuitatis aut agri si cum possint damno notabili qd fieri videbant saltim clamã- do non obuiant ad restitutionem m.i illi insolidum tenentr ex ✠ Nauarro d. c. 17. n.o 136. et n.o 122. vbi agit de alijs custodibus vinear. montium siluar. et simi- lium ——— 2. conclusio ———

Hi qui vel laude aut etz taciturnitate et patientia vel ex off.o non tenentr adiuuant damnum inferentes nequa- quam tenentr ad restitutionem nisi per aliqd ex predictis cam prestiterint propinquam et efficacem damno illato

h. m. illum aliquo modo moueant vt facilius damnum
ferat, et moraliter nõ prestam pro se cam propinquam
vl. eficacem vnd. consulentes. laudantes tacentes. vl. nõ impedien-
tes solum tenebuntur qdo. ex circunstantijs ita eficaciter mo-
uerint vt propter illos autor principalis damnum intulerit.
ita D. tho. d. art.º 7. Soto et Ledesmius s.ª Caietanus. d. c. Na-
uarrus d. c. 17. n.º 132. cum sequenti Neque obstat tx in d. c. vlto
de iniurijs. & ocasionem qd. respicit cam resoluti. m. vt dicas
s.ª in q. resolut. sic sane consulentes solum tenentur vbi principa-
les vbi hi sine illis vl. nullum vl. minus damnum infe-
runt seu v. si eque intulissent obstat ad. c. felicis de pe-
nis lib. 6. in pr.º iuncto. §. illud. l. nõ solum. 11. §. si man-
dato pr.º Aniciunus ff. de iniurijs. l. 1. §. persuadere ff. de ser-
uo corrupto. l. prope. 53. in fine ff. de verborum signif. d. c. sicut
dignum §. qui v.º resoluit gla in. l. 1. §. furtum ff. de seruo
corrupto late Cob. in. d. c. d. §. 2. n.º 1. Placa de delictis
c. 17. a pr. Duenas reg.ª 149. Iulius Clarus lib. 5. receptarum
sententiarum q. 88. & in specie circa restitutionem probat
D. tho. d. art.º 7. & alij relati a Cob. in. d. reg. peccatum
§. 12. n.º 7. Placa s.ª a n.º 18. declarando cum Soto. d. art.º 3. col. 4
Ledesmius in. 2.ª 4. q.º 18. art.º 7. pr.º 3. relictis post Caietanum d.
art.º 7. ante in dubio presumendum est. dum aliud nõ constat ex
coniecturis qd. principalis ad. § d. nõ negat allat damnum illa-
turus ne presumamus eundem antea peccatum animo cepisse
d.º reg.ªam l. merito ff. pro socio cum Vulgaribus vt resoluit Cob.
d. c. d. §. 2. n.º 1. col. 4. Placa s.ª n.º 14.

~ Nona et vltima conclusio ~

Consulentes, mandantes, et quicumque alij cam eficacem
prestantes tenentur quidem de priori damno illato propter eorum

consilium mandatum vel consensum non tamen de hijs que ex post-
facto ex praua consuetudine per ocasionem ex d.o vel man-
dato acceptam inferuntur quia non sequuntur ex d. ca. l. Ne-
ratius. 11. §. pri.o ff. si ff. de seruo corrupto vbi Bart. resoluit
Iason et Alij quos sequitur Placa d. c. 17. in fine et patet
conclusio ex eo quia respectu illorum damnorum que 2.o loco in-
feruntur mandantes et consulentes in pri.o vel nullam prestant
tant causam vel saltim remotam que simpliciter non obli-
gat arg.o c. exhiuita de homicidio resoluit glosa in c. de
cetero illo tit.o coiter recepta vt per Tiraquelum de causa
te limitat.e 20. n.o 7. fol. d. cl.a 2. p.e 4. 4. n.o 8. col. 4. coll.
ex Nauarro in c. ita quorundam de iudeis notabili 9. n.o 3.
quis aliud intendat fol. decius sequutus a Tiraquelo s. n.o
12. neque obstat tex in d. c. vlt.o de iniurijs et similis in l.
qui occidit. 30. ff. ad l. aquiliam dum probat teneri quem
si prestet damni ocasionem et tamen ocasio non adproximam vel
propinquam sed ad remotam causam refertur c. solite de maiori-
tate et obedientia docet coll. vt per Tiraquelum d. limitat.e
14 n.o 8. respondetur in. quod verbum ocasio in hac specie intel-
ligitur de ocasione proxima et ita de causa vt patet ex pri. d. c.
vlt. probat glosa in d. c. de cetero et in iuribus ab ea citatis vel
etiam quod intelligitur de ocasione non pro vt comprehendit solum
causam remotam sed pro vt significat causam in malum et ita
accipitur in malam partem ex Decio per te. t. in c. vlt.o
de confirmat.e vtili vel inutili probat te. in c. i. §. pri.o quod vero
de iud. in. lib. 6. cum alijs per Tiraquelum d. limitat.e 14. n.o 3. vbi
tamen deficiens l. damnum ipse vel virtualiter comprehende-
ret etiam sequentia damna etiam ad ea tenerentur hi qui causam
illam prestiterunt vt contingit in illis qui scienter pre-

fecerunt indignos beneficijs, offitijs vel magistratibus tenentur

in. de damnis quamque datis durante off.o quo ipsi illi sunt

à est eax et virtualis x.a tit.m ff. de magistratibus conveniendis qd. probat Scotus in. 4.o d.e 15. q.e 2. art.o 4. et plures relati a Cob. d. reg.a peccatum 2. p.e §. 7. n.o 1. Navar. in c. si

qdr. de rescriptis except.e 16. n.o 3. et 4. idem in M. c. 29. n.

3. qd. notat ad intellectum tx. in. l. si servus 27. §. si fornax

§. ... Proculus cum ... ff. ad l. Aquiliam

Utrum autem et quo pacto si unus ex pluribus ad restitutionem obligatis solidum solvat ceteri liberentur et solventi restituere teneantur in foro interiori vide p. D. thom. et ... Caietanum. col. 5. in 2.a 2.e q.e 62. art.o 6. Silvester verbo restitutio 3. §. 6. ... Cob. d. reg.a peccatum §. 12. n.o 4. et in foro exteriori vide p. tx. in. l. 1. §. si plures vel ... glo. et Bart. ff. de eo per quem factum erit. l. si quis id qd. in fine iuncta l. sequenti ff. de iurisd. ... iud. l. 3. et 4. ff. de his qui deiecerunt. glo. ... agendum in. l. ex maleficijs ff. de act. et oblig. late ... 310. ... in. l. eamdem in pr.o n.o 314. ff. de duobus reis.

Ad 3.m qd. sit restituendum et quantum duplex reg.a constituitur. Prior regulariter restituendum est. id ipsum qd acceptum est vel debetur si fieri pot. nisi creditor sit alia re contentus. l. manifesti. l. cum a quo. c. de solutionibus. si autem no pot. eius estimatio aut.a hoc nisi l. de solutionibus si re estimabile. qualia no sunt vita, salus, libertas, honor et fama et ideo pro eis restituendum est qd. vir bonus arbitratus sit arg.o l. ... ff. de ... de lucrandi l. 1. §. expilatores ff. de effactoribus c. de cau. §. 1. de off.o de legati ... sequere cum Navarro d. c. 17. a n.o 24. et ... quae dixi supra ad 2.m in pr.o et ...

2.a

UVA.BHSC

2.3.a et 4. Posterior reg.a d. tantum e. restituendum quan-
tum sufficiat ad equalitatem debiti aut damni illati
ita vt si quantitas debiti aut damni e. certa tantundez
restituatr si vo. incerta sit cuiusmodi e. damni honoris famę
vulnerę fructuum speratorę seminum interesse amissi dam-
ni emergentis aut lucri cesantis et similium restituendu est
quantum bonus vir consideratis oibq circumstantijs rei. tempo-
ris. loci et psonę arbitrabitr l. vnica. C. de senten. que pro
eo qd interest Virautę boni tantum arbitrari debet quan-
tum ad equalitatem requiritr si poterit sin minus qd pro-
piq ad eam accedat arg.o l. fidei comissa. §. quamquam
de leg. 3o. c. veniens 16. de iud. iu. habita rae bonę vel
malę fidei ita vt si bona fide accepit bonaqz fide duran-
te consumpsit nō tenetr nisi in aliquo factus sit locuple-
tior. xa. tradita p Naua. d. c. 17. no. 7. et vide eumdem
latiq. d. no. 27. instructoriuę scientię. 1. p. c. 102. ——
Ad 4m. cui e. facienda restitutio. reg. sit restitutionem fa-
ciendam ee. eid. a quo ablatum e. vel. habenti causam ab eo
reę m. equalitas iustitię seruatr p restitutionem alteri
factam eo inuito. c. ea qte. 22. de iud. iu. in po. l. inuito
12. C. de solutionibq gla et cois in. d. reg. peccatum gla
in c. Cum sit de iudeis D. tho. receptę 2. 2e. q. 62. art. 5.
necsat d. restitutionem fieri pauperibq. d. c. sicut dignum
§. cos de homicidio. c. nemo in fine et c. nolite cum alijs
14. q. 5. intelige ubi Dnus vel his cui debetr certus e. et citra
scandalum vel periculum pot. eidem restitui alias -m. si sit in-
cognitq post adhibitam diligentiam vel si scandalum immi-
neat pot fieri restitutio pauperibq qr sic in effectu restituitr
dno. cui prodest quo ad animę salutem et satisfit sibi ti

probat. casus. cum tu. de usuris in fine d. §. eos aut.e eis. C. eod. de successionib. resoluit glo. ubi s. D. tho. q.a art.o 3. Cob. d. reg. peccatum. 2. p. in pr. n.o 6. Soto. lib. 4. de iust.a q.a 7. art.o 1. instructorium scientiæ. 1. p.e c. 104. et passim dd. in hac materia fatentr. Neq. obstant leges Regiæ sc. l. 2. tt.o 13. lib. 4. fori et ordinatio lusitanorum lib. 3. tt.o 76. ubi bona incerti Dni quæ apud nos appellantr de monstrencos et apud lusitanos do vento. seruantr solemnitatib. de qq. f. et adiudicantr Regi vl. aductori nō v.o pauperib. de quar. legum validitate et iustitia dubitat salanus in d. et sequtr. Cob. d. reg. peccatum. 3. p. §. 2. n.o ult.o Verius e. l.lllas nō agere de bonis incerti dominij sed de his quæ vacant et saltim præsumbtiue dominium non habent ut qz. sunt habita pro derelicto ab eo qui cum amiserit et facili negotio potuerit recuperare ex tot. denunciationib. et præconijs diu et eod. loco amissionis habitis videtr sm. l.ll dicturam pro derelicto habuisse. x.a l.m 1. et fin. ff. pro derelicto §. pen. inst.a de rer. diuisione iuncta doctrina federici de senis n.o 17. quam probant dd. in d. §. pen. et insignis Naua. in M. c. 17. n.o 170. vn.e nil mirum si bona illa q. olim dominum habuerit q. de præsenti tanquam vacantia et in nullius dominio existentia sint Regis et ad fiscum vl. aductorem illius nomine pertineant. x.a tt.m C. de bonis vacantib. lib. 10. c. 1. quæ sint regalia in usib. feudorum. quæ nota ad l.m 7. et 8. tt.o 13. lib. 6. recopil. quæ idem disponit explicant eleganter Soto s.a Tedesmig. in 2.am 2.ae q. 18. fol. 265. ad finem et satis Conanus lib. 3. comentariorum c. ... in fine x.a quæ explodenda videtr senia Seuendani in dictionario .. Mostrencos et Mercadi d. lib. ult.o c. 15. ... de los, existimantium adhuc elapso temp.e et obseruatis solem-

nibetribq. d. l. 7a. et ordinationis i.a restitutionem inss- cientia be. faciendam dolo aparenti h. illa in iuditio no audiatr. repugnat. m. Orão. i.a aducta et d. lex Regia 7.a iij adde qd. ubi qs virtute bullæ vel breuis Apostolici apo- sitionem facit sup. ijsque pauperibus sunt restituenda sor lula quantitate exigua a residui restitut.e eximitr x.a extrauagantem 4. et penitentijs inter coes t. sup. ma- le ablatis ett.a et quo vide omnino Medinam de restitu q. 3. ca. 11 Cob. d. reg.a peccatum 3 p.e § 1. n.o 3. Soto d. art.o 1. p.e percontarit Ledesmius d. fol. 265. ———

4l. q.m qdo debet fieri restitutio reg.e. statim be. fa- ciendam neq. m. h. ab sq. peccato differri restitutionẽ que statim fieri pot. pp. nocumentum retentionis x.a c.m sup. de restitut.e spol. in sp.o eo qd. no multum interest ett.a et pbatr ex illo Leuitici c. 19. no morabitr mer- ces usque mane et qr. preceptum de restituendo h. forma- liter sit afirmatiuum implicat h. negationem idest no detinebis alienum ac proinde sicut reliqua negatiua precepta semp. et ad semp. obligant quis afirmatiua no nisi ad certum tempus ut pbat D. tho. 2. 2e. q. 62. art.o vlt.o coes ut p Cob. in d. reg.a peccatum 2 p.e in pr.o Soto lib. 4.o de iust.a q. 7. art. vlt.o Naua. d. c. 17. n.o 54. Ledesmius in 2.a 4.i q.e 18. art.o 8. idem tho- ma 2. 2e. q.e 33. art.o 1. idem Naua. in c. nouit de iu- dicijs. notabili 6. n.o 99. sm. quos statim intelligitur fieri quo ad actum interdum voluntatis quam pri- mum qs aduertit se alienum retinere ex tunc in- tenetr pponere se restituturum quo ad actum v.o exo- teriorem statim intelligitr moraliter idest cum pri-

mum

commode potuerit aliter peccatum durat x.º rerum. tx cum similibus et aliquando nouum incurrit ut per predictos optime fait tang. d. q.º 66. art.º 3. instructorium d. 1. p.º q.º 113. ubi quinque casus utiles in praxi cumulat. —————— ~ ——————

Unde infertur dillatio.e quam aut.e reddit condemnatus l. 2. cum sequenti C. de usuris rei iudicatae c. quarentid offi.º delegati l. 33. tt.º 4. p.º 3. ordinatio lusitanorum lib. 3 tt.º 71. § 30 obtinere tantum in foro exteriori ne per executionem fiat exactio id est. tam miserationis gratia quam ob presumptam impotentiam a l. reddit. sed in foro interiori non obtinet tunc statim facienda est restitutio data commoditate ——————

2.º inferas dubitandum est maxime de illorum salute qui cum possunt in vita non restituunt sed heredibus testamento restitutionem iniungunt quia cum interim differant peccatum non dimittitur x.º rerum tx idque probat tx. in c. nemo. 14. q. 5. quem sic est intelligendum fatentur Palacios Rubios in repetit.º rubricae § 69. n.º 40. Soto et Ledesma ubi s.º Naua. d. c. 17. n.º 68. sed quos intellige nisi ex circumstantiis restitutio per heredes commodius facienda sit vel nisi creditores probabiliter existiment consentire in dillatione —————— ~ ——————

3.º infertur in plerisque casibus absque peccato differri restitutionem propter incommoditatem de qua per insignem Nauarrum. d. c. 17. n.º 79. infra Ledesmum s.º d. art.º 8. instructorium supra c. 114. ——————

4.º infertur restitutionem esse faciendam per heredes ut defunctus valeat a peccato liberari ut probare videtur tx in c. in literis

inc. in literis de raptoribus in fine qd ~~ubi quis in pecca~~-
to decedit nulla restitutio. heredis a pena eterna liberari pot
c. nec quaz. 24. q. 2. c. pro obeuntibus. 13. q. 2. vnde tx ille dupliciter
intelligitur. 1º. vt obtineat in decedente in gratia obligato-
rum ad penam temporalem in purgatorio et ita verbum a pecca-
to accipi debet in ea pena peccati teste Abbate antiquo. te-
dem gta. in c. sup eo verbo pdesse de raptoribus in qua rem
facit nam suffragia restitutiones et similia psunt defunc-
to decedenti in gratia ad remissionem purgatorij vt in
c. anime defunctorum 13. q. 2. et probant theologi in 4. d.
45. maxime Ricardus q. 4. art.º 5. quo fit vt anima de-
functi obligati no liberetur a purgatorio donec fiat res-
titutio vel satisfactio pro heredes ita secure affirmat Ange
verbo executor. § 23. Abb. et Arania in d. c. in literis sm
quos verbum illud eiusdem tx v. a peccato liberari debet
intelligi sm defunctus. pro contraria sententia veriore imo
defunctum debere disiudicari quoad penas purgatorij
sm. mortis articulum et inde sustineri debet. 2. interpre-
tatio vt sm verba illius tx debeant legi in plurali nempe
valeant liberari et ita vt referantur ad heredes sunt qui
in mortali peccato rae morum vt docet D. Thomas quot-
libeto 6. art.º 13. et 14. Palacios Rub. in repetitione Rub.
§ 65. nº 18. florentinus 3. p. tº … § 12. Nauar. d. 17. nº 63
Benedictus Guilliermus in c. Raynucius verbo et uxorem nomi-
ne ad ectam. c. 2. in materia legatorum nº 208. pro qua inter-
pretatione considero verba illa a peccato quum si cum iudicio ad-
uertas no possunt ad defunctum referri siquidem no po-
tuit ab omni pena liberari ex c. mensuram iuncta gta de
penit. d. 1. vnde vtiliter deducas qd si defunctus insolut-

UVA.BHSC

quis alieni fecit in vita qd. debuit et qz. restituere neqᵉ uit testam.to id fieri ab hæredibus iussit quos credebat bona fide facturos si en ii defunctus nihil aliud purgá- dūz habebat et si debita nunquaz soluantr in cælū euo- labit illico qr hæreduz culpa nullatenus defuncto nocere pot. q alitr in vita satisfacere no potuit alioquim si exitu a purgatorio a libera voluntate illoz penderet qq. id resti- tuere incumbit sequeretr qd si nunquaz anima illius defūc- ti a purgatorij pænis liberaretr qd e. absurduz qd qd vulgo ita arbitretr vt resoluit Soto in 4o. d. 45. q.e 2. art.o 3. vre restitutio illa in hac specie poste facta paruz iuuaret animaz defuncti ex mente. D. Thomæ in. 4o. d. 15. q.e 2. art.o 5. nisi p accidens inquantuz ij. qq. fit restitutio gau- debant et rogabant p eo. ——— ~ ———

Ult.o inde disputatr vbi debeat fieri restitutio et cuius expensis et quo vide oino. Nauar. c. 17. n. 42. et 43. instructoriuz. d. 1. p.e c. 108. Manuel in summa tomo. 2. c. 43.

~ Ad sextuz et ult.m quo ordine sit restituendum vide de hoc oino Nauar. c. 17. n.o 47. cuz seq. instructoriuz 1.a c. 109. cuz duobus seqq. Manuel 1.a c. 46 ———

His sic præmissis noua decidendi rão ad n.uz tx cum similibus et seqq. colligitr pro. ex eo qd opera iustitiæ maxime quæ in decalogo ctinentr sunt de necessitate salutis x.a illud psalmi 14. q ingreditr sine macula et operatr iustitiaz et illud Matthæi. 19. si vis ad vitaz in- gredi serua mandata. cstat autz restitutionez ablati esse opus iustitiæ quæ suuz vnicuiqz tribuit et nihil alienuz retinere patitr l. iustitia ff. de iust.a et iu.e in pro inst. illo tt.o et insup esse præceptuz decalogi septimuz de no furá

do.

do sub quo implicite et reductive ctinetur aliud preceptum q. formaliter sit distinctum de restituendo ea que c.a iusticiam auferuntur vl. retinentur x.a c.m sepe de rest.e spol. c. si qd 14. q.e 9. intendit. D. thomas. 2.a 2.de q. 66. art.o 3. Soto. lib. 4. de iust.a q.e 6. art.o 2. ante finem Tedesmis d. q.e 18. art.o 2. post principium Mercado. d. lib. vlt.o c. 2. igitr ita pbat Augustinus h. et in d. reg.a peccatum significans vsq3 adeo restitutio es ablati esse primo faciendam de necessitate salutis vt absq3 illa nulla penitentia vera sit neque vllo modo peccatum a Deo dimitatr qui pecum sit summa iust.a ita illam erga nos diligit vt neminem quantumcumque alias penitentem velit sibi reciliare nisi prius erga proximum restitutionem et ita iusticiam exerceat oia iniuste ablata restituendo, vt habetr leuitici c. 6. quo in loco restitutio ablati prius iniungitr vt deinde sacrificium pro peccatis licite Deo offeratr iuuat illud Mathei 5. vade prius reciliari fratri tuo et satis intendit Pontifex q in tt.u regula 4 lib. 6. premissit regulam peccatum circa necessitatem restitutionis et statim in reg.a sequenti subdit quo pacto peccatum correctio.e et penit.a dimitti debeat idem pbat caput. 2.m de raptorib. c. nemo 14 q.e 9. et ita in effectu recipiunt dd. in 4.o d.e 15. vt pr Mercado. 5.o c. 1. Tedesmis 5.o adijciens cclusi.e hanc esse de fide. idem fatetr Soto d. q.e 6. art.o 1. Alfonsus a Castro aduersus hereses pbo restitutio. ~ Vnd.e interpretor nunc tx. aut similib. scilicet qd restituto ablato statim peccatum nn dimittitr qr adhuc requiritr penitentia vt in reg.a peccati venia lib. 6. ita d.a Dinus in d. reg.a peccatum resoluunt et Perusinus in pro. et Pequin n. 4. Padilla in l. actione n.o 10. C. de trasactio-

ni 69

qr. dicto (nisi). et precedente negat.e vt tr. nō resoluitr. necessario in affirmatiuaz actu sd tantuz potentia idest qd. restituto ablato ē. qt in potentia vt peccatuz eidez dimitti posit quaz nō habet duz nō restituit arg.o tx Titia. 99. §. vlt.o ff de manumissis testam.to late Padilla s.a an.o 8 Cob. in. 4.o 2. p.e c. 4. §. 1. n.o 6. ——— ~ ———

Hijs sic ɔstitutis nō obstant in ɔ.m adducta p dubitandi rae nō. 1.m qd difficile ē. ex d. c. off.i cui nō satis facit gta 3. b. et gta in. d. reg.a peccati venia duz existimant tx illuz agere de pænit.a nō sacramentali x.a 1.m qd. qdaz de pænit.ii et remiss. qr. falsuz ē. vt patet ex ɔbli tx. ex qq ɔstat tx illuz agere de pænit.a sacramentali quz pænit.a absolutio ē. a peccatis et ita aduertunt Cob. in. d. reg.a peccatuz. 1. p.e n.o 3. et 6. ṽs. quartuz Ledesmius in 2.a 4. q.e 18. art.o 2. fol. 249. et inde adhuc vrget difficultas qre absqz restit.e dimitti posit peccatuz b. 3.o nuz tx precipue qd mulier illa poterat restituere si fraudez detegeret. tuqz resolut.e ɔsidera. 1.o restitutionez nō aliter esse necessariaz ad salutez quaz si seruari posit equalitas intr debituz et id qd. restituitr restitutio enī ē. actus iusticie ɔmutatiue que sm. equalitatez fit ex D. thoma 2.a 2.e q.e 62. art.o 2. ad. 2.m resoluit Soto lib. 4 de iust.a q.e 6. art.o 1. ~ ɔsidera. 2.o bona temporalia in triplici gradu esse ad. 1.m spectant vita et libertas. ad 2.m fama et bona. ad 3.m et infimuz bona mobilia et immobilia. 2.a 2.e q.e 62. art.o 6. ad. 2.m et in opusculo 17. responsoz resposo. 14. ~ ɔsidera. 3.o equalitatez iusticie ɔmutatiue dictare qd restitutio nō fiat cuz iactura bonoz superioris ordinis nulla enī ē. pportio bonoz vnius ordinis cuz bonis alterius ex traditis a Nauar. in sm. c. 17. n.o 89. ~ ɔsidera 4.o qd etz cesante iactura bonoz superioris ordinis dictat ipsa equalitas qd restitutio differatr p aliqd

tempꝰ

tempus ubi ea nō posit statim fieri sine notabili et maiori detrimento debitoris quaz creditoris modo probabili adsit spes ad illud detrimentum modico temp.e cessauit ex Scoto in 4. d. 15. et Caietano. d. q.e 62. art.o 8. Soto ubi s. q.e 7. art.o 4. cum considera. 5.o detentio alieni inuito creditore licitam esse ubi restitutio nō pot fieri ad aequalitatem iust.e commutatiuae quo casu detentio ipsa dici licita nō posse nisi per accidens ut in simili probat. c. neque 22. q.e 2. ex qq consequitr debitorem pecuniae a restituendo excusari ubi absque vitae et famae periculo restituere nequit ex Caietano et Nauar. s.a extende et si debitum pecuniae esset grande fama autem eet alicuius personae vilis. nulla enim adesset proportio inter pecunias et famam iuxta illud prouerbiorum. 22. melius nomen bonum ett.a et eclesiastici. 41. curam habe de bono nomine hoc enim magis permanet tibi quam mille thesauri preciosi et ex Aristotile. 4.to ethicorum dicens honorem esse maximum bonorum inferiorum. et Nauar. 1.o quod Soto. d. lib. 4. q.e 6. art.o 3. et Tedesmi. 1.a p.te 3. e considerandum contradixerint sic procedit tx in. d. c. officii. fin. coem. ex traditis a Cob. d. reg.a peccatum. 1. p.e n.o 6. A. gomez in. l. 80. tauri in fine Meno. c. 48. controuersiarum n.o 27. Nauar. in M. c. 16. n.o 42. instructorium conscientiae. 1. p.e c. 116. quod Hostiensis in summa de penit.e §. qq n.o 61. et Soto. d. lib. 4. q.e 7. art.o 2. col. penult.a hunc tx de solo periculo vitae intellexerint

consequitr. 2.o excusari pari modo debitorem pecuniae qui absque honoris iactura restituere nequit qualis e. debitor nobilis qui nihil aliud posidet posterquam id. quod ad supportanda onera sui status sibi e. necessarium in quo sensu accipiendae sunt leges quae militi concedunt ut nō teneatr ultra quam facere posit deducto ne egeat l. miles. 6. ff. de re iudicata l. in condemnatione 134. ff. de reg.lis iuris et sic procedunt illa iura. et in foro conscientiae

tiæ ex Soto d. q.e 7. art.o 4. et Tedesmio d. q.e 18. art.o 5. fol. 268. quidquid Adrianus in 4.o de restitut.e c. agredior fol. 6. dubitatur et Joan. a Medina de restit.e q. 5. eas leges infero conscientiæ nō procedere arbitrentur. Unde merito leges illas ad clericum atque ad aduocatum et alias personas similes extenduntur ut per glossam et DD. in d. l. miles et in c. Odoardus de solutionibus glossa in c. sudeat 90. d.e Cov. lib. 2. variarum c. 1. n.o 9. Perez tomo 1. ordinamenti columna 107 ——— ~ ———

induci — Consequitur 3.o nō posse iudici l. humana ut priuilegium militi concessum extendatur ad omnes debitores huiusmodi enim lex quo ad illos qui absque honoris iactura mendicare seu manibus victum quærere possent nutritiua esset peccati et vitalis nulla esset ut in simili de lege admittente præscriptionem cum mala fide habetur in reg.a possessor lib. 6. neque obstat lex qui bonis ff. de cessione bonorum ubi nullus debitor post factam cessionem tenetur ultra quam facere pot. respondetur enim beneficium illud debitoribus nō simpliciter concedi sed in eum euentum scilicet ex creditorum consensu omnibus suis bonis cesserint et tunc iuncta Baldi doctrina est n.o 3. in l. ult.a C. qui bonis cedere possunt et sic beneficium illud ex tacita voluntate creditoris propter infamiam quam ipsi debitores patiuntur recte sustinetur in quo sensu accipiendus est tex in §. ult.o instituta de actionibus l. 3. tit.o 15. p. 5. quo fit ut d. lex qui bonis in foro conscientiæ obtineat ex Cov. ubi s.a n.o 2. in d. reg.a peccatum et lib. 2. variarum c. 1. n.o 6. quidquid Abb. et alii in c. cum tu de usuris per glossam ibi contradicat. fit etiam ut extra casum cessionis in d. l. qui bonis nō procedat quidquid Casaneus in consuetudinibus Burgundiæ R.a 1. §. 5. glossa pen. n.o 20. et Nauar. d. c. 17. n.o 86. contradixerint.

~ Consequitur ult.o quod ubi debitor pecuniæ nō posset restituere sine notabili iactura bonorum eiusdem ordinis tenetur nihilominus

UVA.BHSC

lominus restituere cum inter ea bona semper adsit pportio. Et quod aliquo tempore ob ipsam iacturam restitutio differri posit sm. coem ex sol. d. nº 2. qd verum ē. nisi creditor in eadem sit necessitate sm. oes. qq autem remedijs psuli posit mulieri in specie d. c. offitij ut restituat pete ab Scoto in. 4º. d. 15. q. 2. Et a Ioan. Maiore ibidem q. 17. Antº. 2. p. tº. 2. c. 7. §. 4. Siluestro verbo adulterium q. 1. Castro de lege penali lib. 2. c. 11. Ioan. a Medina de rest. q. 3. causa. 4. Nauar. in M. c. 16. nº. 43. Soto. d. lib. 4 q. 7. artº 2. sob. d. reg. peccatum. 1. p. nº. 3. A. Gomez d. l. 80. nº. 75. la= teGutierrez in quaestionibus canonicis. c. 38. Et cum his absoluitr. 1m. argm ——— ~ ———

Neque obstat. 2m. qr. respº. verissimum ē. ad solam promissionem Deum peccata dimittere dummodo talis promissio in se pppetuam. ptineat voluntatem restituendi rem alienam alioquin enim nihil vl. parum pdesset qr. nihil interest intr rei alienae receptionem vl ipsius iniustam retentionem ex c. si pe de rest. spol. ita Poguius in d. regula peccatum nº. 7. Et sic soluitr 2m ———

Non obstat. 3m. ex d. c. si qs ppter necessitatem qd difficile ē. ad cuius explicationem sciendum ē. illius tx difficultatem in eo psistere nam aut fur de quo tx. accipit in extrema necessitate Et tunc nulla penitentia iniungenda ē. cum no peccauerit c. discipulos de pseerat. d. 5. resoluit D. tho. 2. 2ae q. 66. artº. 7. colli ex sob. in d. reg. peccatum. 2. p. §. 1º. nº. 3. Et lib. 3. variarum. c. 14. nº. 9. Soto lib. 4. de iust. Et iur. q. 7. artº. 1. Et pbat tx optime in c. exit vsi. pfecto de verbor. sig. lib. 6. ———

Aut fur sus accepit no indigens extreme. Et ita peccauit accipiendo inuito dno. Et tunc penitentia Et restitutio necessaria ē. ad dimissionem peccati ex nro tx. nec sufficit alterum ex ijsdem ut significat tx in d. c. si qs conantr difficultatem resoluere interpretes ut pstat ex sob. 1. nº. 4. 9 varias qui refert quorum no satisfaciunt

ciunt quod sicut iudicio aduertas tex ille agit de penit.a pro peccato accep-
tionis imponenda non vero pro peccato retentionis ut patet ex verbis
illis tex b. (furatus fuerit peniteat.) et insuper quia agitur b. de penit.a fo-
ri interioris quae non imponitur nisi ubi necessaria est propter peccatum
vere commissum quare verius videtur tex illum agere de furante extra ne-
cessitatem extremam cui ob peccatum penit.a iniungitur ut bene ad-
uertunt gla et com.r b. D. tho. d. art.o 7. ad 1.m Soto ubi s.a nec obs-
tat quod tex ille habet quod si accipiens restituerit non cogatur ieiuna-
re siquidem non negat iniungendam esse penit.am sed tamen probat quod non cogitur
penitere per illas tres hebdomadas de quibus in prin.o ut interdum Card.
in fine et Anania n.o 46. vel aliter et noue quod non cogitur subire
penit.am ieiunij peculiarem cum peccatum accipiendi data necessitate
et in non extrema non fuerit graue nimis, nec per dillationem restitu-
tionis aliquid grauitatis accesserit et sic soluitur 3.m arg.m
Nec obstat 4.m quod postulat disputationem illius questionis an acceptum vel
datum ob turpem cam. sit restituendum cuius resolutio adeo est difficilis
ut Insignis Nauar. d.c. 17. n.o 28. ingenue fateatur nullum unquam eidem
satisfecisse et in structorium conscientiae 1. p.e c. 109. ait quod malet mea te
discipulum quandocere quia quot sunt capita tot sunt sententiae. quare ut
huius art.i resolutionem facile percipias et varias doctorum sententias inter se
pugnantes seilices. tres turpitudinis casus obseruabis. Prior cum
turpitudo versatur ex parte utriusque dantis scilicet et accipientis ut cum quis
promittat iudici centum si iniustam tulerit sententiam, vel alicui si
homicidium, stuprum, siue sacrilegium commisserit. quia contractus ipso
iure non valet neque ullam producit obligationem ex d.l. veluti cum similio
lib. citatis in marg.o et tandem Nauar. d. c. 17. n.o 30. putat restitutionem
hoc casu magis esse consilij quam perceptio et Ioan. And. in c. quia ple-
rique n.o 14. de immunitate eccl. et Perusinus in d. reg. pec-
catum col. 2. existimant accipientem hoc casu non teneri res-

titiere

stituere et decisionem d. reg. in pari lib. 6. no tantum in foro exterio-
ri sed etiam in interiori scientiae obtinere, ceterum gta. 2. in d. reg.a pec-
catum in fine et iuxta Paludanus in 4.o d. 15. q. 3. art. 3. et ***** d.
reg.o peccatum 2 p. § 2. n.o 7. resoluit restitutionem faciendam esse in hac
specie vl. pauperibus ex c. no sane in fine 14. q. 5. vl. ecctiae ex c. de hoc
11. de simonia Adrianus v.o in 4.o titulo de restitut.e c. resaeque re ad finem
arbitrabatur accipientis arbitrio, aut danti, aut pauperibus esse restitu-
endum sed Ioannes a Medina de rest.e q. 2. distinxit remisso delicto res-
tituendum pauperibus nondum remisso danti. Caietanus v.o in suma
verbo simonia exterior ante iudicis condemnationem danti esse res-
tituendum affirmat Henriquez lib. 6. dn.o 7. distinguit ut si mate-
ria no e vendibilis ut in simonia vl. in iniustitia accipiens res-
tituere teneatur. si tamen materia vendibilis sit qr. usus corporis, vl. la-
bor humanus conducitur ad delictum tantum posse retinere in animo
iudicio in compensationem laboris impensi et industriae praestitae ad ma-
leficium quantum vir bonus arbitratus fuerit. Sed his omnibus opinionibus
reiectis ego in ea sum sententia ut existimem verius esse teneri in consci-
entia in hac specie accipientem restituere danti ob turpem causam. et huius
nostrae sententiae auctores sunt Soto lib. 4. de iust.a q.e 7. art.o 1. ad 2.m in fine
versi. at vero. et Vidal lib. 9. q.e 8. art.o 1. versi. de simonia v.o Martinus Ledes-
mius in 2.a 4.i q.e 18. fol. 164. col. 2. Emanuel. Bart. Medina in ins-
truct.e confessor. fol. 169. et plures ab instructorio relati s. c. 106. pro
qua sententia facit nam restitutio no debet fieri pauperibus quoties certa
e persona cui debetur c. sicut dignum § eos de homicidio. 2.o urget qr.
in iur.e nro. nunquam nuda traditio facta absque iusta causa dominium
transfert. l. nunquam nuda. ff. de acquirendo rerum dominio ut in hoc
casu cessat iusta causa ut constat generaliter. l. si plagiis ff. de *** ergo
danti fieri debet restitutio. et ita tenendo no obstant arg.a contraria
no 1.m ex d. c. no sane versi. isti no enim obligat ad restitutionem sed pro-
bat

bat consultius esse pauperibus restituere et ita consilij magis quam necessitatis ratio est quam sit pauperibus arg. c. cum in missos 16. de sponsalib.
Non. 2m. ex d. c. de hoc de simonia quia in simonia speciale est restitutionem esse fieri item quia lex canonica in ea specie inhabiles reddit contrahentes ad restituendum temporale datum pro spirituali, at quoties lex canonica vel civilis contrahentes ob turpem causam inhabiles reddit ad restitutionem obligat in conscientia ex d. c. de hoc
Non. 3m. ex l. Lucius ff. de iur. fisci. l. si in fragredem 5. ff. de calumniatoribus ordinatio lusitanorum lib. 2. tt. 15. §. 18. vbi quod huiusmodi turpia lucra ad fiscum pertinent siquidem poena non debet in conscientia ante iudicis condemnationem ex glossa recepta in c. fraternitatis. 12. q. 2. ideo ante condemnationem restitutio rei ob turpem causam acceptam debet fieri danti ~ Denique non obstat vltimum ex d. reg. in pari et ex l. si ob turpem d. ff. de condict. ob turpem causam et similibus quia retentio accepti ob turpem causam sed accipienti in foro exteriori in odium dantis atque in fauorem fisci vt danti denegetur contra accipientem actio soluti repetendi ——— ~ ———
2us casus turpitudinis est quando turpitudo versatur ex parte accipientis tantum non vero ex parte dantis vt si alicui detur ne sacrilegium neve furtum faciat vel vt commodatum aut depositum restituat vel iudici vt recte iudicet vel testi vt vera dicat quia ocius dominium non acquirit atque in vtroque foro restituere tenetur imo nec promissio valet sic interpretor. l. 1a. in fine. l. 2. l. 4. §. si tibi. l. 9. ff. de condict. ob turpem causam l. 3. 4. 6. et 7. illo titulo d. l. iuris gentium §. si ob maleficium ita glossa 2. in d. reg. peccatum vbi communis. ~ 3us casus est quando turpitudo versatur ex parte dantis non vero ex parte accipientis nam tunc accipiens acquirit dominium et inde retinere potest sine peccato et repetitio cessat in vtroque foro ex d. c. non sane et ita in meretrice corpore suo quaestum faciente probatur in d. l. 4. §. sed quod meretrici Nauarr. d. c. 17. n. 39. sub d. reg. peccatum 2. p. §. 2. n. 1. et cum his soluitur 4m. Arg. ——— ~ ———

Non obs.

Non obstat 5.m qd difficile e. adeo vt Angelus v.bo simonia et Panor. in d.c. fin. affirment no posse dari veraz differentiaz raez. qua vsurarius mentalis teneatr ad restitutionez, simoniacus v.o mentalis minime. varias raes colliges ex Ant.o Abb. et Socino in d.c. fin. Nauar. in M. c.13. n.o 103. Soto lib. 9. de iust.a q. 8. art.o 1. Cob. d. reg.a peccatuz in initio 2.e partis n.o 3. ptis oibz ommissis tu dic ideo vsurariuz mentalez teneri ad restitutionez qr. quz soluuntr in vsura no voluntarie dantr. quz v.o simoniace voluntarie et inde merito simoniacus ad restitutionez no tenetr, qd. discrimez inter voluntariuz et inuoluntariuz ex eo colligitr naz in vsura presumptio iuris, quz habet, quez no presumi iactare res pprias x.a legem cuz de indebito ff. de pbat. c. super hoc de renunciat.e durat atqz ideo vbi aliqd vltra sortez soluitr presumitr datuz ex causa no autz ex liberalitate. at v.o in simonia ita presumptio cessat et vincitr p alias presumptionez efficatiorez ne presumamus delictuz in dante qd in dubio no presumitr. arg.o lis meritorum ff. p socio et inde necessario compellimur credere illud datuz fuisse liberaliter. et dantez no cogitasse rez spiritualez velle pecunia comparare et ita ad liberanduz ipsuz a crimine simoniz in huiusmodi facto dubio in meliorez p.teꝫ fieri debet interpretatio arg.o reg. toto. de reg. iuris et ita melius e. qd presumamus quez velle iactare et largiri res pprias quaz qd. presumamus velle aliqd facere x.a Dei precepta, quz quidez presumptio in vsurario cessat qr. ex p.e soluentis peccatuz no e. x.a reg. glq in c. debitores de iur.e iur. et sic presumptio illa de no iactandis rebus ppriis durat. nec p alias vincitr et ita cessat antinomia inter tx. in d.c. fin. et c. consuluit soluitr q.5.m

Non obstat 6.m naz resp.o qd vbi qs. ti.o et bona fide et legitimo temp.e rem aliquaz prescripsit lis autoritate eaz retinet et inde

ad restitutionem nō tenetur ut late explicat instructorium scientiæ. 1. p. c. 136. cum tribus sequentibus et solutis. 6m.

Nam obstat. 7m. in cuius explicatione difficilis se offert articulus quod inventi restitutionem pertinet et pro aliena inventa statim esse restituenda alias furtum committi probat. d. c. si quis d. c. multi. d. lx. falsus 44. §. q alienum in pro. 2° si inventor inventionis premium petat impie petit d. §. q alienum pro. solent stratz iudicij causa nō turpiter peti et retineri posse probat l. x. 4. §. si tibi ff. de condictio. ob turp. cam. 3° quod per iudicio actio competit l. solent 16. ff. de praescrip. verb. Super resolutione distingue nam quædam res nullius sunt, ut feræ, volucres, quæ primi inventoris et aucupantis fiunt l. 1. pr. oia l. 3. ff. de acq rerum dominio §. feræ inst. de rerum divisione l. 17. et 19. tit. 18. p. 3. item gemmæ et cetera quæ in litore inveniuntur l. 3. ff. de rerum divisione §. item lapilli inst. eod. tit. l. 5. tit. 28. p. 3. quædam vero res alicuius fuere sed esse desierunt ut thesaurus q inventus in loco proprio pertinet ad dominum loci si autem in loco alieno inveniatur fortuito quidem et nō data ad hoc opera medietas illius pertinet ad inventorem et alia medietas ad dominum loci l. si is q. 63. ff. de acq rerum dominio. §. thesauros inst. de rerum divisione l. de thesauris. lib. 10. l. 45. tit. 28. p. 3. quædam vero adiudicesciuntur et inventor earum rerum dominium acquirit sed dominus ea mente dereliquit vel obiecerit ut in numero earum rerum esse nō liceat ut in §. hoc amplius inst. de rerum divisione l. 48. cum duobus seqq tit. 28. p. 3. quædam tamen domini casu perduntur et quas per debitam inquisitionem inventor reperierit dominum tenetur ei restituere alias furtum facit d. c. si quis d. c. multi d. §. q alienum in pro etiam sine mercede vel premio sed gratis quis sponte oblatum recipere potest d. §. q alienum pr. solent id ob indicium fugitivi servi vel furis ob indicij laborem premium exigi pot. d. l. 4. §. si tibi ob indicium quod si debita facta inquisitione dominus rei inventæ nō appareat pauperibus restituenda est nisi inventor

sit pauper

sit pauper nam tunc 2.o modum sue paupertatis retinere poterit
d. §. sicut dignum. §. eos de homicidio ubi glo. pbo nó tz. c. cum tu de
usuris colliguntr hec ex Nauaro. d. c. 17. n.o 170. Cob. d. reg.a peccatum
2. p.e §. 3. n.o 3. Montalue in. l. 2. tt.o 13. lib. 4. fori p. tx. b. in. l. 2. ff. de da-
no de exequendis. 1. p.e c. 40. n.o 33. Ant. Gom. in. l. 45. tauri n.o 51. Mo-
lina de i.o genij lib. 1. c. 23. Soto lib. 5. de iust.a q.e 3. art.o 3. Cordoua inquis-
tionario q.e 119. et 120. Cuiacio lib. 11. obseruationum c. 13. Medina in
institutione fol. 147. pl.o quinta reg.a instructorium 1.o c. 104. his adde
qd si thesaurus fuerit inuentus in domo vl. loco ad Regem ptinete
seruari debet distinctio d. l. 45. quem quidem conectarno e. p. l. 3. tt.o
13. lib. 6. recop. dum pbat. 3.as p.es thesauri inuenti dandam de manifes-
tanti alias v.o duas Regi qz sicum iudicio aduersus d. lx. 3. plane lo-
qtr de thesauris quem iure Regi ptinent quales sunt illi q partem
magicam repti fuerit ex d. l. 45. vl ea quem in minis reperiuntur
x.a l. 1.a 3 tt.o 13. lib. 6. recop. et ita sub dubio docet Greg. d. lx. 45. Go-
mezius d. n.o 51. et ita iure verius e. quis ccmendine ad Regem pti-
nere affirmet Cob. d. reg.a peccatum 3. p.e §. 2. n.o 4. solutur 7.m ——
Nec obstat 2.m ex d. §. idem Pomponi, cum similibus nam ommittis varijs
interpretationibus glo. b. et alijs a Pinelo ogestis in. l. 2. C. de rescinde-
da. 1. p.e c. 1. n.o 32. vb Padilla n.o 10. Nauar. in. c. qualitas n.o 42.
de penit.a d. 5. Soto lib. 6. de iust.a q.e 2. art.o 3. Meno. 21.o 109. n.o 30.
vol. 2. Decianus 21.o 44. n.o 2. vol. 1. et 21. 14. n.o 27. vol. 2. Tu noue
et ut puto vere dic solum, licet, de quo b. nó deberi referri ad
licitum in foro cscientie id ad id qd e. licitum fm qd e. quo ad to-
lerantias et impunitatem l. ciuilis nam 3.m pbat aduerbium natu-
raliter, b adiectum qz illud aduerbium nó e. referendum ad. l.
natem cum fm. eam p hicitus sit excessus in pretio sd potius re-
ferri debet ad naturam illius ctractus emptionis et venditionis
que natura fuit inducta ex frequenti ccmendine c.a henrium.

UVA.BHSC

dita sensu illorum pbo[?] hoc naturaliter contrahentibus se invicem decipere, sit
licere contrahentibus se decipere sine pena secundum consuetudinem illius tractus
iam in naturam fere redactam ex communi usu contrahentium unde utiliter de
duces in conscientia scienter decipere etiam citra dimidiam non licere quinimo
id quod excedit iustum pretium necessario esse restituendum ex D. Tho-
ma. 2.a 2.ae q. 77. art.o 1. et cum plures defendit Padilla 1. n.o 37. caeterum
si excessus esset parvus non tenetur restituere etiam scienter decipiens ut
sensit D. Thomas. 1.o et pulchre Antonin. 2. p.e art.o 2. c. 16. n.o 3. in fine
quinimo ex modo vendendi ob raritatem emptorum licet emere minoris quam
res valeat secundum aestimationem quae tunc illud est iustum pretium ex Caietano
in summa verbo, eme, vendere autem pluris vel emere minoris intra
dimidiam bona fide non est peccatum neque debet restitui necessario ex-
cessus cognita varietate pretij ut bene resoluit Ant.us 1. et solvitur 8.m ———
Non obstat. 9.m nam resp.o fatendo maiorem minor vero obtinet in illis
casibus in quibus iure singulari licet retinere fructus absque restitutionis
obligatione ut late dixi hoc anno in repetitione c. fin. 14. q. 3. ad
1.m 3. 4. 5. et 6. arg.m et inde cessat consequentia et solvitur 9.m ———
Non obstat. 10. pro cuius resolutione distinguenda nam aut agimus de actio.e
penali aut vero de actio.e rei persecutoria id est de satisfactio.e damni illati
priori casu heres ex defuncti delicto illa actione conveniri non pot. sic
obtinet d. l. ex unica et d. l. in iuriarum. Posteriori vero tenetur quatenus ex de-
functi hereditate ad ipsum pervenit sic interpretor tex. in d. c. fin. d. c. in
literis et tex. in d. §. fin. c. quamquam de usuris lib. 6. ita Cob. lib. 3. variarum
c. 3. n.o 7. quod verum quod. in exteriori et interiori foro tam iure civili quam cano
nico quod gla. in d. c. fin. et com. ex Iulio Claro. lib. 5. sententiarum §. fin. q. 51. versu
ulterius quaero et addiciones et sic solvitur 10. arg.m ——— ~ ———
Non obstat. 11. quia de antiquo iure sive minuendarum cum electio vel collatio
ecclesiastici beneficij facta digno praetermisso digniori neque appellatio.e
neque alio remedio rescindebatur ex d. c. constitutis. 23. hodie vero declarato

Trident.o

Trident. ss. 24. de reformatione c. 18. in ea specie appellari pot. a ma la electione ad Metropolitanum qd si ipse eligit Metropolitanus aut exemptus fuerit ad viciniorem ordinarium vti Papæ delegatus aut ad Papam appellet et ad nouum examen coram ipso procedat et si dignior apparuerit ei fiet collatio reuocata priori ab eodem iudice appellationis authoritate Papæ qdo collatio ad eum a quo appellatum fuit spectabat alias remittetur ad eum ad quem collatio ptinet interim tamen pendente appellatione electio prioris non suspenditur ex motu proprio Pij quinti fol. mihi 56. peccat quoque mortaliter eligens dignum prætermisso digniori ex D. Thoma 2a 2æ q. 63. art. 2. Soto lib. 3. de iust. q. 6. art. 2. conclusione 3. Molina de Primogenijs lib. 2. c. 5. n. 62. cois ex Cob. in d. reg. peccatum 2. p. § 7. n. 3. Peralta et Padilla n. 18. in l. cum quidam de leg. 2. ad restitutionem autem digniori no tenetur ex Soto lib. 4. q. 6. art. 3. in responsione ad 6. Cob. d. § 7. Nauarr. c. 17. n. 34. et c. 26. n. 39. et dixi in repetitione c. de renunciatione n. 31. soluitur 11.

Non obstat 12m ex d. c. qr nos obtinet em in bonis non intuitu ecclesiæ id prope acquisitis quis de illis et hodie ex generali Hispaniæ consuetudine testari possint clerici vt late dixi hoc anno in c. cum nulla de prebendis ad 1m et soluitur 12m. ——— ~ ———

Non obstat 13m cuius resolutio petenda ex resolutis 1a ad 1m ———

Nec obstat 14m qr resp. qd et si virginitas ipsa restitui no possit damnum tamen illatum ob virginitatem ablatam restituendum e. ita vt vel eam in vxorem ducat vl competenter dotet vt in c. 1. de adulterijs qd prosequere cum Nauarro in M. c. 16. a n. 16. Medina in institutio. fol. 139. col. 2. Gomez in l. 80. tauri n. 1. frater Emanuel Rodriguez tomo 1. c. 190. et soluitur 14m. ——— ~ ———

No obstat 15m nam resp. depositarium teneri restituere qdo præcessit lata culpa secus vo si leuis vl leuissima ita Medina in institutio. fol. 131. vbi rationem subdit cui optime satisfacit. P. Pegius d. reg. peccatum n. 1. ———

UVA.BHSC

Adde ult.º an columbaria licita sint et ad restitutionem teneatur

qui ea habet damni illati columbis in prædiis vicinis

quod prosequere cum Navarro. 2. c. 17. Soto lib. 4. de

iustitia q.º 6. art.º 4. instructorium 1.º c.

146. frater Emanuel Rodriguez

in summa tomo. 2. c. 19. Et cum

his expedita remanet hæc nostra

repetitio et universa materia

de restitutione ad gloriam

Dei et matris eius in

temeratæ Virginis

Mariæ Anno

Domini

1.599.

A. D.º Frechilla

Finis huius titulus

Sequitur nec non et lectissimus
titulus qui filii sint legitimi
explicandus a sapien
tissimo doctore Ga
llegos. hoc
Anno
Domini
1594

Doctor. Gallegos.

Ad Rubricam

Pro declaratione Rubricae praesuppono filios aut esse legitimos aut illegitimos. legitimi sunt in duplici differentia nam aut sunt naturales et legitimi simul quales sunt nati ex matrimonio vero vel putativo ut in l. filium eum ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris et in auth. quibus modis naturales efficiantur sui §. legitimi et in pr. inst. de nuptiis et in pr. de patria potestate et in c. 2. et in c. pervenit et in c. per venerabilem et in c. ex tenore qui filii sint legitimi et in c. cum inhibitio de clandestina desponsatione et in c. fi. 32. q. 4. et in l. 1. tit. 13. p. 4. et in l. 2. tit. 14. ead. p. et in suma tit. 7. p. 2. ~ aut sunt legitimi tantum et non naturales quales sunt filii adoptivi ut in l. si arrogatur et in toto tit. ff. de adoptionibus et in l. cum in adoptivis C. eod. tit. glossa in pr. inst. de adoptionibus. Dd. in c. 1. de cognatione legali Tiraquellus in l. si unquam C. de revocandis donationibus ... si unquam post susceperit liberos n. 2. C. de revocandis donationibus. Mainerius in l. quoties idem sermo n. 94. ff. de reg. iuris. Tellus in l. 6. tauri n. 1. et 2. novissime Cerbantes in l. 9. tauri n. 8. ~

illegitimi autem aut sunt naturales de quibus in tit. C. de naturalibus liberis et in l. in concubinatu ff. de concubinis. et in l. 1.a C. eod. tit.o et in d. c. fin. 32. q. 4. et in l. 11. tit.o 13. p. 4. et iure civili naturalis dicebatur ille qui erat susceptus ex concubina domi retenta. et tenebatur filius naturalis probare matrem acceptam fuisse in concubinam a patre suo et eam solam domi retinuisse. ut in l. cum quidam C. de adulterijs. et utrumque parentem solutum fuisse eo tempore vixisseque in forma quadam coniugii matrimonij ut probatur in l. 3. ff. de concubinis et in l. pen. et fin. eod. tit.o iuncta l. si quis off.m ff. de ritu nuptiarum et aut.o de triente et semisse §. considerandum alias incipit atque et in aut.o quibus modis naturales efficiantur sui §. si quis autem filios et in l. 1. tit. 14. p. 4. explicant doctores in l. tauri. glosa verbo mancebia in c. nisi cum pridem de renunciatione. glosa verbo naturalibus in c. per venerabilem. qui filij sint. H.o Paliot de notis et spurijs. c. 12. n.o 2. et 3. Matienzo in l. 9. tit.o 8 lib. 5. recop. glosa 2. n. 2. Ioan. Garcia in tract.u de expensis c. 3. n.o 21. Sarmiento lib. 1. selectarum c. 7. n.o 1. nam concubinatus parum iure civili distabat a matrimonio. l. item legato 49. §. pen. ubi refert. de leg. 3.o

Sed magis dubitabile est quis dicatur naturalis atento iure canonico nam eo iure concubinatus est prohibitus ut in c. nemo iuncta sua glosa 32. q. 4. et est magis detestabilis si concubina sit domi retenta quam si habeatur accessus ad meretricem et ideo ut naturalis dicatur atento iure canonico non requiruntur qualitates iuris civilis. ne sit melioris conditionis ille qui perseverat in peccato quam qui non habent continuam consuetudinem peccandi. cum. no. in c. fin. de consuetudine et consequenter illa qualitas necessaria non sit ad constituendum filium

naturalem

UVA.BHSC

de iure canonico. neque item videtur naturalis qui ex meretrice nascitur. quia aliqua l. non reperitur expressum qua de causa ex com. usu loquendi. de iure canonico naturales apelantur. qui ex soluto et soluta sunt geniti inter quos poterat matrimonium consistere ut docet Baldus. cons. 129. n.º 3. lib. 2. Cob. 2. p.te de sponsalibus c. 8. § 4. n.º 2. in fine. Sarmiento ubi s.a probat hanc sent. nam de iure canonico dantur filii naturales quorum mentionem facit tex. in c. per venerabilem qui filii sint legitimi non naturalibus. s. isto tit.º et sic necessario afirmandum est naturales eos dici qui ex soluto et soluta sunt geniti quis concubina domi non retineatur. ad excusandum gravius peccatum qd. committitur ex diuturna cohabitatione quam etiam sent. ad. sequuntur. Tellus ferdinandus in l. 11. tauri n.º 1. et Belasquez. 6. n.º 2. Matienzo in d. glosa 2. n.º 3. Ioan. Garsia de nobilitate glosa. 20. n.º 27. cum segg. qui citant alios plures adeo qd. conclusionem et inde editores legum tauri sequentes istam opinionem canonistarum appellavunt naturales genitos ex soluto et soluta. inter quos posset consistere matrimonium temp. conceptionis. vel. nativitatis. absque dispensatione ut habetur in l. 11. tauri quae hodie est l. 1. x. 9. tit.º 8. lib. 5. recop. docent scribentes ubi s.a quorum sent.a vera est. quis Lara in l. si quis a liberis in pr. n.º 82. defendat iure canonico non dici naturales qui nascuntur ex soluto et soluta inter quos poterat consistere matrimonium quem sequitur Cerbantus in l. 10. tauri n.º 128.

Ulterius addendum est istos naturales alio nomine bastardos appellari ut docet glosa in tit.º ff. de vacbinis ludobicus de Sardis tit.º de legitimatione 2.a p.te q. 1. relatis a Cob. in 2. p.te de sponsalibus c. 8. § 4. n.º 8. et Matienzo ub. s. n.º 6. neque.

Bastardi

sunt illegitimi cuiuscumque generis ut existimabat Roxas in tit. succesionum c. 1. n. 16. qui ad id falso citat Decium cons. 433. n. 14. et Paleotum de nothis et spurijs c. 17. n. 7. qui potius probant sent. gg. d. l. de concubinis quia expendo text. et iud. Regio in l. 9. tauri que est lex 7. tit. 8. lib. 5. recop. dum distinctive loquitur de bastardis et illegitimis. inuenis quod nomen illegitimos est generale comprehendens quoscumque illegitimos, nomen autem bastardos est specie illegitimorum ut docet Gob. ubi supra et de la quest. in d. l. 9. glo. 1. et Cerbantes n. 17. cum sequenti —

Alij sunt illegitimi qui spurij apellantur et dicuntur spurij qui nascuntur ex hijs parentibus qui matrimonium contrahere non possunt tempore conceptionis vel natiuitatis. ut in c. tanta iuncta glo. in isto tit. et in c. ad audiendam de filijs presb. alterorum Angelus Aretinus in § nouissime inst. ad orficianum et qui nascuntur ex matre publica et patre incerto dicuntur spurij quasi sparsim conceptus vel quasi sine patre ut in § si ad vij. inst. de nuptijs et spurius apud Romanos scribebatur duabus literis nempe s. et p. quasi sine patre ut firmant dd. relati a Gob. 2. p. de sponsalibus c. 3. § 9. n. 1. Matienzo in l. 6 tit. 8. lib. 5. recop. glo. 3. n. 1. Roxas in epitome succesionum c. 1. n. 11. Cerbantes in l. 9. tauri n. 19. cum seqq. et ita probatur in l. si spurius ff. vnde cognati et in l. vulgo concepti ff. de statu hominum. et in l. 1. tit. 15. p. 4. et in l. 11. tit. 13. p. 6. —

Bulgo quesiti dicuntur qui patrem demonstrare non possunt ut in d. l. bulgo concepti et in l. 2. et in l. Modestinus ff. vnde cognati. et in d. § nouissime inst. ad orficianum et in § fin. ad Tertulianum et in d. l. 11. partitarum et appellatur etiam spurius bulgo quesitus iuxta latam significationem spurij. ut

in l. spurii

in l. spurij & decurionib. Jason in l. 2. in pri n. 4. ff. & prob. oblig.

Alij sunt fili noti et quidam existimant notos spurios, id est, qui nati extra com. vulgi natos spurij Bart. in l. si quis rer. ff. de his qui ut indignis. glo. fin. in c. tanta qui filij sint legit. Tiraquel in l. si unquam. C. de revocan. donat. in pr. n. 84. & liberis agnoscendis. per verb. Et iure canonico et Regio notos natos est qui nascuntur ex cubina domi non retenta ut firmat Alciat. lib. 4. par ergon. c. 9. et probat in aut. qq. modis natos efficiuntur sui adiuncto graeco. tit. qui natos notos appellant et in alias sig. noti dicuntur adulterini ut in l. 1. in fine tit. 17. p. 4. quia dictio illa graeca notos interpretatur idest adulterinus ut ex Budeo et Quintiliano resoluit Cov. 2. p. de sponsalibus c. 8. § 4. n. 6. Rojas in epitome successionum c. 1. n. 18. Matienco in l. 9. tit. 8. lib. 5. recop. gl. 2. n. 7. et in hac ult. sig. accipitur filium noti in c. nisi cum pridem § propterea. ad finem de renunciatione

Alij sunt manceres et hi in lata sig. dicuntur nati ex scortis et meretricibus ut deducitur ex eodem c. 22. et ex l. 1. tit. 15. p. 4. proprie hi dicuntur qui nati sunt ex his qui inter Pontificio matrimonium contrahere prohibentur & qq. intelligitur tx. in d. c. nisi cum pridem. § 6 ibi et in c. per venerabilem in fine qui filij sint legit. Cov. in d. c. 8. § 2. n. 8. Matienco in l. 9. tit. 8. lib. 6. recop. gl. 2. n. fin. ex quo infero declarationem ad l. 11. tauri quae hodie est l. 9. dum probat natum filium dici natum ex parentibus habilibus qui absque dispensatione potuerant insimul contrahere matrimonium tempore conceptionis vel nativitatis nempe ut si aliquis ex parentibus vovisset continentiam

tiam vl. cum alia muliere traxisset sponsolia de futuro vl. in
eo daretr aliqd. canonicum impedimentum q. esset tale qd solu
impediret matrimonium trahendum cum matre ipsius filij nó
diceretr nats. cum eiq pater aut mater inquo occurrit. dm
impedimentum non posit iuste trahere matrimonium
sine dispensatioe. qd. e. notabile ad interpretationem
l. tanta §. isto. tto vt manceres non legitimentr. p subsequem
matrimonium. Ex qua declaratione 2. infero qd si temps
zeptionis subesset aliqd ex dictis impedimentis et postea
temps. nativitatis esset sublatum p dispensationem vl.
alias filiq nasceretr. natus et posset legitimari p subsequens
matrimonium vt post Paulum et cinum resolvit Velazquez
in l. 11. tauri gta. 2.

Alij sunt adulterini qui ex adulterio nascuntr. Legg. in. c.
p venerabilem §. qd autz §. isto tto. v in l. si adulterium
cum incestu. ff. de adulteriis et in l. 1. tto. 14. p. 4. et si filiq
sit adulterinq. ex pte matris dicitr natus ex damnato et
punibili cohitu q. vbicumq mater ex tali cohitu in
currit penam mortis natq dicitr damnatq et punibi
lis in l. 9. tauri que e. lx. 7. tto. 8. lib. 9. recop. cui, rei va
ria exempla adducunt dd. vtrobiq. quis de iure coi ille
appellaretr dampnatq cohitq ex quo veniebat mater
punienda in foro exteriori quis non imponeretr pena mor
tis. vt docet Bart. in l. fin. col. 2. ff. de hijs qq vt indig
nis Angelus Aretinus in q. novissime inst. de ad orfitianu
Palacios Rubeus n. 30. Antus Gomez et tellus fernan
dez ~~...~~ vtrq n. 13. in l. 9. tauri Cob. 2. p. de spon
salibq. c. 8. §. 9. n. 14. Gregorius lopez in l. 11. tto. 13. p.
6.

6. ptio natus ex damnato coitu. Ulanus in concordia iuris ptio coitu. Rojas in epitome successionum c. 19. n. fin. cuius nonulla exempla colligentes ex l. 11. partita 4 et facit tx in auth. qq modis natur. efficiantur sui § fin. ——

Alij sunt incestuosi qui nascuntur ex linea transversali in gradu prohibito consanguinitatis vel affinitatis ut in d. l. si adulterium cum incestu et in l. incestas ff. de ritu nuptiarum § inter eas et in § fratres vero inst. de nuptijs et in auth. de incestis nuptijs in pri. ut gla ptio sancimus et in c. tx illa § incestus 36. q. 1. gla in Rta C. de incestis nuptijs l. 9. tt. 13. p. 6. l. 1. tt. 18 p. 7. l. 2. tt. 12. p. 4. l. 6. tt. 18. ead. p. l. 7. tt. 20. lib. 8. nove recop. —— ~ ——

Alij sunt nefarij qui nascuntur ex patre et filia vel ex alijs ascendentibus et decendentibus et in l. qui nasci ant. ff. de ritu nuptiarum in § ergo non oes inst. de nuptijs gla in d. Rta C. de incestis nuptijs et in auth. de incestis et nefarijs nuptijs in pri. docet Antonius Gomez in l. 9. tauri no 13. et b alij DD. —— ~ ——

Sacrilegus autem filius dicitur qui nascitur ex aliqua moniali vel Religioso. tx in c. virginibus et in c. impudicas et in c. si qs sacro. 27. q. 1. qui etiam appellantur adulterini cum moniales sint sponsae Christi ut in c. quae Xpo. et in c. puenit. 27. q. 1. et inde dixit gla. in d. c. virginibus. violantem monialem comittere tria delicta. sacrilegium quia ledit rem sacram incestum. quia ledit consanguineam spiritualem et adulterium quia ledit Xpi sponsam quam sequitur. Abb. in c. monasteria in fine de vita et honestate clericorum. Paulus Grilandus de penis omnifariam coitus. q. 1. no 10. Palacios Rubios in l. 9. tauri

tauri nº 46. Montalbus in l. w. tt.º 9. lib. 3. fori. qta magna fa
cit. l. x. 6. tt.º 18. p.ª 4. l. x. 9. t.º 13. lib. 5. ordinamenti l. x. 7. tt.º 20.
lib. 8. noue recop. et an filii presumatr legitimus vl natur.
vl spurii. dicemg. in c. lator s.º et sic soluitr Rubrica

Sequitr celeberrimus tx in
capite primo s.º isto tt.º
qui filii sint legi
timi. qui 2.
capitulo
2questo

Dotor. Gallegos.

filii illegitimus legitimatr p subsequens matrimonium etiq quo
ad hereditatem ad idem 2. tx. in c. tanta s.º et in l. cum qs. C.
de natlibg liberis et in l. 1. tt.º 13. p.ª 4. et in l. w. tt.º 13. lib. 5.
recop.

P imprimis pro dubitandi fic arg.tt ad hoc ut filii legitimatr
p subsequens matrimonium oportet qd parentes temp.t cep
tionis aut natiuitatis possint matrimonium 2here vt pbatr
in c. tanta s. isto tt.º P in nostro tx. simpliciter requirit qd
parentes postea 2hant g.º procedere non pot.
2.º sic arg.º iudex eclesiasticus non pot. cognoscere de re tempora
li interlaicus in c. nouit de iudiciis et in c. 2. de suspectu et
in c. exteriore de foro opetenti P in nostro tx litigabatr
cu hereditati que temporalis e. et interlaicos g.º non po
tuit de ea cognoscere eclesiasticus.

3° sic arg. quia cu. prophana et temporalis occurrat accessorie ad cau. legitimitatis et ea non pot. cognoscere ecclesiastic. vt probatur in c. cau. que 2. § ipsorum. ergo etiam accessorie non potuit et causa hered. di[illegible] cognosceret ecclesiasticus &c. —— ~ ——

4° sic arg. quia Ugo iste debuit intentare remedium legis diffamari C. de ingenuis et manumissis. quia ipsum patruum vsserit, licet qui publicabat iactationem hereditatem ad se pertinere. hoc competebat remedium et illud non intentauit. ergo non potuit obtinere —— ~ —— ~ ——

5° sic arg. quia filius natus legitimatus non succedit in feudo vt in c. 1. § natus. si de feudo fuerit controuersia inter dominum et agnatum in vsibus feudorum. ergo neque debet succedere in hereditate. —— ~ —— ~ ——

Quibus non obstantibus est vera decisio huius &c. pro cuius declaratione et explicatione illorum verborum patruus mulieris ipsam exheredare conatur. praemitto verba illa esse interpretanda id est ipsam ab hereditate sui patris conatur excludere quia haec proprie non dicitur exheredatio sed improprie et in lata signif. facit tex. in l. quidam cum filium. 132. pr. et videamus ff. de verbor. obligationibus nam exheredare nihil aliud est quam alienum aliquem facere a sua hereditate vt in l. si quis filium C. de liberis praeteritis docent Inocentius et praepositus n° 1. Butrius n° 2. &c. —— ~ ——

Quibus ita constitutis ratio vera decidendi ad nostrum tex. est. ideo illegitimum legitimari per subsequens matrimonium quia matrimonium est res fauorabilis. vt in c. fin. de re iud. et inter alios fauores qui matrimonio tribuuntur reddit etiam quod filij qui antea erant illegitimi legitimentur per subsequens matrimonium

nium. et propter bonum ipsius matrimonij, fingantur ratio legitimi idem. quod voluit. tex. in. c. tanta qui filij sint legitimi vbi Abb. inuitabili. fol. 2. b. de sponsalib. c. 3. § 2. n. 1. ——— ~ ———

Ratio autem ad alteram partem tex. quia iudex ecclesiasticus cognoscebat de causa principali hereditatis. et. quia illa quaestio erat accessoria ad eam matrimonialem et legitimitatis de qua cognoscebat ecclesiasticus quia iste Ugo petebat uxorem suam declarari legitimam et matrimonium ab eius parentibus contractum fuisse validum ut docet Inocentius et Butrius n. 4. Abb. n. fin. proposito n. 3. et 4. ille qui est iudex competens in causa principali est competens in accessoria et dependenti ab illa ut probatur in. c. de prudentia de donat. inter virum et in. l. quoties. C. de iudicijs. et in. l. 1. C. de ordine iuditiorum l. ordinarij. C. de rei vindicatione. et in. l. distinguemus. §. de liberali de acceptis arbitris ea ratione ne causa continentia diuidatur. ut tex. in. l. nulli. C. de iudicis. l. incerti. C. de interdictis. et in. l. liberis. §. fin. de liberali. causa. l. si de vi ff. de iudicijs. l. his qui destinauit et in. l. qui petitorio ff. de rei vindicatione. l. exitus controuersiae. ff. de acqui renda poss. et in. c. 1. de causa possessionis. et in. c. 1. de sequestratione possessionis et ista accessoriae in consequentiam legitimitatis huius feminae pronuntiat ecclesiasticus molestandam non esse super hereditate. ——— ~ ——— ~ ———

Sed huic rationi decidendi obstare videtur tex. in. c. tuam de ord. cognitionum et in. c. latores. qui filij sint legitimi vbi iudex secularis. qui cognoscebat de causa hereditatis non potuit cognoscere de illegitimitate quae ei erat accessoria sed compellitur illam remittere ad ecclesiasticum iudicum cuius dissimulatio-

.ni.

et respectu in d. c. tuam vidi cum ecclesiasticum est incompeten
tem respectu causarum secularium et ideo efficitur competens ra
tione incidentia secularium vel est incapacem causarum spiritualium
ut in c. 2. de iudiciis et ideo ratione incidentiae non fieri capa
cem. quia incidentia non est modus tollendi incapacitatem
quam solutionem sequuntur Imola. col. 1. in c. de cetero
de iudic. Decius. in c. 2. de iudiciis n. 24. Iason in d. l. quoties
n. 6. fol. 2. p. de sponsalib. c. 8. § 3. n. 4.

Cui resolutioni necessario obstare videtur tx. in c. 1. § 1. de foro
compe. lib. 6. dum probat archiepiscopum incompetentem iudicem
respectu subditorum suorum suffraganeorum non posse compellere
subditos illos suffraganeorum acceptare delegationem vel exequi
sententiam seu mandata sua tametsi haec omnia occurrant acce
sorie ad causam principalem quia responso verum est incompeten
tem fieri competentem ratione incidentiae ad compellendos
existentes infra territorium aut diocesim suam non
autem quo ad eos qui nec litigant coram eo nec sunt
in sua diocesi ex reg. legis fin. ff. de iurisd. omnium iud.
et c. fin. de constitutionibus lib. 6. et ideo archiepiscopus
non potuit compellere subditos suorum suffraganeorum. in
d. § 1.

Non obstat 1. argumentum quia respondeo in nostro tx. constanti habendum est
istam filiam fuisse natam. cum tx. dicat fieri legitimam per
subsequens matrimonium. quia qui vult consequens videtur velle ante
cedens necessarium. ex tx. in l. illud dubitari ff. de acquirenda
hereditate et quia cum de aliqua re quaeritur aut aliquid disponitur
omnia praesupponuntur habilia ex tx. in l. qui testamento ... §.
si aliud ... nihil impediat. ff. de testamentis.

Non obstat

UVA.BHSC

Non obstat 2m arg.m cui multipliciter respondent gta. et dd. impprimis gta nostra. antestrum resp.t ratio.e peccati cognouisse iudicem ecclesiasticum. Et hac ca. pphana. Que solutio impbatr. a coi. tanquam diuinatoria. Et etz. impbatr. ult.o solutio gtz. nempe gd. in hac ca. Papa habeat. vtramque potestatem quasi dicat gd. laicisti erant de temporali iurisdict.e etz. qr. eodem morbo. diuinationis laborat qe. Hostiensis resp.t istam mulierem fuisse psonam miserabilem. Et quia ecclesiastici cognoscere potuerat. p tx. in. c. ex p.te B. de foro cpt. et etz reijcitr. tanquam diuinatoria maxime qr. hec mulier erat iugata ideo Innocentius. quem sequuntr Abb. n.o fin. et Card. 2.o oppositio.e inquit ecclesiasticum iudicem solum pnuntiasse sup legitimitate et vt postmodum non inquietaretr ista mulier sup hereditate paterna que etz solutio impbatr. qr. nihil aliud e. pnunciare gd. non inquietetr sup hereditate. quam declarare ad illam ptinere ideo e. verior. n. solutio gtz nostrez. nempe gd in nro tx. ca. pphana occurrebat accessorie ad cam matrimonialem et legitimitatis. vt resolui in ratione decidendi quam solutionem sequuntr hic Butrius n.o fin. et Puteus n. 5.—

Et adhuc p. dicta via imo iudicem ecclesiasticum posse etz principaliter cognoscere de ca. pphana fuit nam ca. dotis e. ca. pphana et tn iudex ecclesiasticus pot. de ea cognoscere principaliter ex tx. in. c. ex p.te de foro cpe. et in. c. nuper de donat. inter et in. c. peruenit de empt. et vend. et in. c. p vestras de donat. inter et in. c. ex litteris de pignoribz. et in. c. fin. iuncta sua gta rcbo dependentibz. de iudicijs lib. 6. reuersus fuit p hac sent.a qr. gdo alicui rei conceduntr aliqua priuilegia rone alicuis effectus. consumato dato gd ille effectus postea abest nihilominus priuilegia durant

rant. rat. illius prima. cap. arg. tx. in l. fin. ff. unde libari ubi
not. Bart. gl. verbo canonicus ad finem in c. statutum de res
criptis lib. 6. quia privilegia reduntur a iur. dotis pro matrimonium.
ut in l. 1. ff. soluto matrimonio. quia quis de jure considerat et agi
tetur. dig. ca. soluto matrimonio semper dicitur habere reliquias
illius spiritualitatis post quam habuit effectum item facit tx. in
l. si mulier §. si dos ff. de eo quod metus ca. dum probat promissionem
dotis metu factam esse nullius momenti quia est accessoria ad ma
trimonium ut b. gl. Alciati et fulgosius et ceteri docent
quia alii contractus metu gesti valeant mero iure gl. in ead. l.
si mulier §. pon. et probatur in l. 1. et per totum. ff. de eo quod metus
causa et sic quia dos considerat de jure absque matrimonio gaudet
privilegio cap. matrimonialis. nam sicut contractus matrimo
nialis per metum celebratus est nullus ipso iure ut probatur in
l. veniens. 1. et 2. et in c. cum locum de sponsalibus. et in
c. de illis. 2. de desponsatione impuberum ita etiam est nulla do
tis promissio facta per metum ——— ~ ———
Et hanc sententiam nempe causam matrimonialem posse tractari
coram ecclesiastico iudice etiamsi principaliter lingeter defendunt
Innocentius. Hostiensis. et Abb. n. 7. in d. c. de prudentia se
quuntur. Paulus et Imola n. 40. Ruinus n. 96. in l. 1. ff. so
luto matrimonio feling. in c. ex suprapto n. 2. de foro compe.
Baldus Novellus in tract. de dote 9. par. privilegio. 16. Baptista de
Sancto Blasio de privilegiis dotis privilegio. 61. Roxerius
de dote q. 51. et est verissima opinio teste Domecio n. 22.
in d. c. fin. de iudiciis lib. 6. ——— ~ ———
Sed huic difficultati respondent Anca. n. 2. et Domecius n. 21.
et 24. in d. c. fin. procedere dictam sententiam in dote adventi

tiay

tia facit gta in l. 2. §. 1. verbo profectitia ff. soluto matrimonio et late Alexander de profectitia debet litigari coram seculari iudice propter comunionem actionis quae est inter patrem et filiamque filiaeque vetat exercitium actionis et eam reddit patri de voluntate expressa vel tacita filiae ut probatur in l. 2. cum sui §. et legibus seqq. ff. soluto matrimonio et probatur quia ista comunio fuit inducta propter interesse patris in conservanda dote filiae ne postea cogatur eam dotare ut in aut. quod quis C. de rei uxoriae actione et ideo in iudicio non potest agere filia sine patre pro dote nisi in casibus notatis in aut. quod locum C. de collationibus caeterum haec solutio defendi non potest quia nulla assignatur ratio sufficiens quare dos adventitia litigetur coram eclesiastico iudice ideo propositum ut in fine inquit eclesiasticum cognoscere de causa dotis quia est maior coniunctio inter dotem et matrimonium quam inter legitimitatem et hereditatem. ad ista solutio nihil concludit ut eclesiasticus possit cognoscere principaliter de causa dotis ——— ~ ———

Sed verius dicendum est quod si dicta comunis esset tenenda non excusasset quod dos sit mere prophana. quia est mixti fori et ita in foro conscientiae videatur sustentabilis haec opinio ~. Et contraria practicatur nempe principaliter solum secularem posse cognoscere de causa dotis quam defendunt gta. verbo accessoria in c. de prudentia de donat. inter. Socing. et Ripa n. 4. de Paris. n. 90. in l. 1. ff. soluto matrimonio. Palacius Rubeus in repetitione c. per vestras in 2. notabili n. 15. et 24. relati a Gomecio in d. c. fin. n. 21. felinus in c. ceterum de constitutionibus n. 48. pro qua sententia facit tx. in d. c. de prudentia et in c. ex tenore de foro compe. et in l. fin. de transactionibus in fine C. de non numerata

pecuniae

pecunia et tenendo istam sent.am non obstant fundamenta 1.ae opinionis. Et 1.o non obstat tx. in d.c. ex p.te de foro competenti et in c. nuper de donat. inter. et in c. pervenit de emp. et venditione qr. resp.o qd. in casu illorum iurium litigabat vidua quae habebat privilegium ut eius ca. si fuisset opportuna cognosce ret eclesiasticus. ea rae. qr. vidua est miserabilis persona facit illud Exodi c. 22. viduae et pupilo non nocebitis. et Esaie c. 1. defendite viduam et pbatr. in d.c. ex p.te et in toto tt.o C. qdo. Imperator inter pupilum et viduam. felinus in c. significantibus de offic. delegati n.o 6. Perez in l. 1. tt.o 3. lib. 1.o ordinamenti pag. 461. col. 2. vers.o et miserabilibus cum seqq. Nec obstat tx. in d.c. p nostras qr. resp.o qd. ideo super ca. dotis principaliter intentata cognovit eclesiasticus qr. erat reus magister Rodricus clericus d. quem in tentavit maritus et p consequens debuit convenir coram eclesiastico ex regul. cum sit generali de foro compe. 3.o non obstat tx. in c. ex literis de pignoribus ubi mulier quae vidua non erat litigabat cum dotis coram eclesiastico qr. resp.o qd illa mulier habebat maritum inutilem et mulier quae habet maritum inutilem p inde est ac si esset vidua maxime si eius maritus sit captivus. gla. in l. fin. C. ad l. Flaviam de plagiariis. felinus ubi s. n.o 8. Tiraquelus in l. connubiali n.o 12. fuit. tx tunc. inter corporalia de transla. t.e epi. et mulier in casu illius. tx. fuit opportuna ut eius pr.o constat. 4.o non obstat tx. in c. fin. iuncta gla. pbo de pendentibus. de iudiciis lib. 6. qr. ibi solum pbatr minorem viginti quinque annis posse litigare p se vel p procuratorem suum. in cas. spirituales et dependentes ab illis non tamen concedit eidem minori litigare coram eclesiastico.

5.° non obstat qd. durant privilegia cessante effectu consumato quia ressp.°
dotis non est recessum ex privilegio qd. possit exigi coram ecclesiastico
iudice et sic non obstat illud fundamentum.

6. non obstat tex. in d. l. si mulier. ff. sol. ma. ff. qd. in eius ca. quia
ressp.° illud privilegium est recessum dotis pt matrimonium non tamen
de sequitur qd. debet gaudere ca. dotis privilegio fori cum illud
cedat in prejudicium iurisdictionis secularis et quia non debet
gaudere oibus privilegijs qq gaudet matrimonium

Ult.° non obstat qd. tex. in d. c. et prudentia quae ducitur in favo
rem iurisdictionis secularis, ut solum ecclesiasticus cognoscat
accessorie de ca. dotis probet contrarium cum tamen ca. dotis fuisset prin
cipaliter per secundam comissionem delegata iudicibus qui an
tea cognoverant de ca. divortij. et sic non possit dici ca. acces
soria ad matrimonium cum iam iudices essent functi officio
suo quo ad matrimonium ut tamen ad p. tit. gla. verbo accessorie
ad finem quia ressp.° ideo tamen potuisse pontificem comitere cam
dotis. quia mulier coram iisd. iudicibus pendente iudicio ma
trimoniali petijt accessoria dotem sibi restitui et iudices nolue
runt pronunciare sup ca. dotis a quo gravamine appellavit
mulier vel adivit pontificem per viam querelae ut in. c. [illegible]
off.° legati et sic ca. sup dote fuit devoluta ad Papam quae
rursus potuit eam comitere de novo iisdem iudicibus ut [illegible]
legitur ex notabili glo. tamen. et probatur ex verbo mandamus
qd. verbum est ordinario non cedat delegatam iurisdictio-
ut notarunt dd. per tex. tamen in c. 3. de off.° ordinarij. tamen qd diri-
gitur non ordinario importat delegationem ex. tex. in l. 1.
ff. de off.° eiq. notant. dd. in R.° illegit. in sup probatur quia post-
quam delegati pronunciarunt sup ca. divortij non potue-

runt

aliqd addere sententiæ suæ, neq; eam emendare maxime postquam fuit. ca. & lata ad superiorem ex reg. legis posteaquam ff. de re iudica. & legis qui arbiter ff. de receptis arbitris et gla in finalibus verbis & DD. notant gla verbo observari deci in. c. qualiter & qdo. 1°. de accusat. ——— ~ ———

Non obstat 3.m arg.m de. tx. in. c. cumque 2. S. si. scott. qr. in casu illius tx. ca. spiritual & temporalis non occurrebat acce ssorie ad cam legitimitatis. qr. si accessorie occurreret posset de ea cognoscere ecclesiasticus ex tx. nro & in. d. c. & prudentia docent Butrig. n.° 4. & 6. Prepositus n.° 3. & 9. K. idem Baldus in. c. 2. n.° 4. S. si scott. idem in. c. lator. n.° 12. & 6. Abb. n.° 5. ad finem. & n.° 75. idem Abb. n.° 4. in. d. c. cumque 2. & hoc presupposito tx. ille intelligitur multipliciter agla. Butrio card. & Prepositus n.° 5. 6. ego autem respo. difficultati illius tx. qd utraq; ca. natalium & spo lii erat principalis ut 6. adxhent Ioan. And. & Prepositus n.° 2. & qd. ca. spolii etiam principaliter committeretur probatur ex ver bis eiusd. tx. 6. ante principalis caz ingressum fieri restitui & ideo de ca. spolii qr. accessoria non erat ad cam natalium non potuit cognoscere ecclesiasticus ut docet gla nra recep ta. cuiter hic. & 6. quo intellectu fuit. privilegium spoliati p qd. debet ante oia restitui ex. c. in. de ordine cognitionum. & tradi tum sequ. 2. S. 2. & in. c. i. cum sequ. 3. q. i. & in. c. in literis. & ff. totum de restitutione spoliatorum ———

2.° fuit qr. ad concedendam vel negandam restitutionem nihil intererat an spoliatus esset ex legitimo vel illegitimo matri monio natus ——— ~ ———

3.° qr. nullum imminebat periculum ex eo qd. illa restitu tio prius & ante oia fieret siquidem poterat damnum ipsius.

ipsius impossibilitatis ca. resarciri ex l. 3 an eod. in §. fin. ff. de except. rei iudicatae, et in l. si de proprietate. C. si a non competen. iudice et ideo si iudex delegatus posset cognoscere de utraque ca. procul dubio prius cognosceret de ca. spolij quam de ca. natalium ex s. dictis, et postquam ca. restitutionis spoliati fuit delata ad Regem Anglorum non retardatur cognitio ca. illegitimitatis. propter cognitionem spoliationis, immo uno et eod. temp. ecclesiasticus cognoscit de ca. natalium et secularis de spoliat. ut constat ex eod. tex. in 2. p. nec s. dictae interpretationi obstat tex. ille b. ante principalis cause ingressum et b. de ca. principali quae verba significare videntur cam natalium principalem fuisse, qui respondetur appellari principalem non respectu cae spolij, sed qr. ab ea pendet ca. successionis et eius pronunciatio. ut in d. c. tuam docent Joannes Andreas et prepositus nu. 2. post. nota. 4. in d. c. cumque. —

2. non obstat Regem Anglie de ca. illa, ut pote spirituali, non potuisse cognoscere, qr. respondetur cam illam possessoriam temporalem ee. et ad hereditatem bonorum temporalium pertinere non ad matrimonium neque ad aliam cam spiritualem ut resolvit Rob. in practicis c. 39. n. 1. post nõ adoravit et menochio. de recuperanda poss. remedio. 19. n. 213. —

Non obstat 4.m arg.m qr. respondetur illum Ugonem potuisse intentare remedium legis diffamari. C. de ingenuis ut Rodericus de sete ut a molestatione desisteret aliud remedium quam per uxorem suam declarari legitimam, et demum eius patruum ut desisteret a molestat. et inquietat. quam faciebat, quia mulieri neque huic intellectui obstavit dicere diffamatus. sub stata non posse petere se legitimum pronunciari quia

fun dum

Qui filij sint legitimi.

tantum ut diffamans desistat a iactat.e et ei ppetuum silen-
tium imponatr. docet Trucancig. in c. cam. gue. 2.o n.o 6. s. ite
ff. vo. Anca. n.o 8. et ea. cum testatr. Menochius. n.o 366. n.o 11.
volumine. 4. qr. ress.o verig. est. non solum diffamatum posse
petere qd. adversarig. desistat a iactat.e sed etiã qd. ipse diffamatg.
pnuncietr. legitimus docent Abb. n.o 7. et prepositus n.o 13. in
d. c. cam gue. faciunt notata p Rodericum Suarez. allegat. de
f. n.o 6 cum duob. seqq. neq. obstat sent.a Trucancij. vbi s.
qr. pcedit qdo ille qui diffamatur no. e. neq. habet legi-
timum d.m dictorum petit se declarari legitimum quo casu
e. nulla sent.a secus si feratr pcedente diffamat.e animo
dicendi legitimo que oia vera sunt qdo litigatr sup iur. et
pñ. senti. pt in nro. casu ——— ~ ———
sed e. magis dubitabilis que stio qd. esset dicendum qdo li-
tigaretr sup iur. et futuro ppi. gratia veluti si hoc remedio
vti vellet diffamatus. in vita possessoris maioratus vt famans
desistat. ab infamat.e et ipse diffamatus declaretr successor
in maioratu et posse intentare. d.m remedium defendunt
Suarez. allegat. 4. Gutierrez. in l. 1. ff. 2. p. 3. Cob. lib. 1. va-
riar. c. 18. Simancas. lib. 1. de primogenijs. c. 28. Otalora de
nobilitate. 2. p.e tertij partis c. 9. n.o 6. Pelaez. de maioratu in
initio 2.e partis n.o 64. cum seqq. Velazquez. in l. qa. tauri
glo. 1. n.o 35 et 36. ~ Sed contra. sent.a e. verior nempe non
posse intentari d.m remedium in vita possessoris maioratus. de-
fendunt Gomez. in l. qa. tauri n.o 73. cum seqq. Menchaca
de successionum creatione §. 6. n.o 46. Pinelus in l. 1. c. de
bonis maternis. 3. p.e n.o 60. Menesius in l. 1. c. de si
dei commissis. n.o 30. plures quos refert Molina lib. 3. de primo
genijs.

c. fin. n.º 17. Gama decis.e Lusitana. 202. n.º 3. et qua sent.a fa
cit. nam remedium legis distinari non competit pro iure de
futuro DD. vt. l.º Molina. d. c. fin. n.º 23. et inde et 2.º probatur
qr. iudicium non fundatur super futuris vt in l. non quem
madmodum. ff. de iudicijs. 3.º qr. ante mortem posseso
ris nullus pot. dici proximior certus cum petens se pronun
ciari successorem possit decedere priusquam possessor maioratus
vt. in l. cum ita legatur. 33. §. in fideicommisso. et in l. pate
rni. §. frater ff. de leg. 2.º —— Rursus et 4.º
qr. ante diem et conditionem nemo venire pot. vt. in l.
sancimus. §. si in diem ff. [illegible] ex cau. in poss. eatur. l. item
qr. ff. de pactis et adducit alia fundamenta Molina d. lib.
3.º c. 14. n.º 10. cum segg. qui satisfacit fundamentis contrariae
opinionis. a n.º 13. [illegible] ——

Nonobstat vlt.m argum.m qr. vt [illegible] verum est legitima
tum non succedere in feudo [illegible] legitimatus per re
scriptum Principis Baldus in l. generaliter §. cum autem
n.º 2. C. de institutionibus et substitutionibus. idem in
l. eam quam. C. de fideicommissis refert multos DD.
Dueñas reg.a 340. sequitur Palacios Rubeus in l. 12. tauri
n.º 21. Cob. 2. p.e de sponsalibus c. 8. §. 2. n.º 21. Molina
lib. 3. de primogenijs c. 3. n.º fin. Matienco in l. 10. tit.
8. lib. 5. recop. glo. 3. n.º fin. Cervantes in l. 12. tauri.
n.º 63. rationem assignat Dueñas reg.a 350. limitat.e 2.
qa legitimatus per subsequens matrimonium in dubio
succedit in feudo. qr. a temp.e contracti matrimonij est vere
legitimus vt dicamus in [illegible] tanta [illegible] DD. [illegible] relati [illegible]
tati a Dueñas reg.a 345. ampliatio 6. solutus 3. argum.m et

ix. —

Ad. ix. int. tanta. n. 4.º

UVA.BHSC

Qui filij sint legitimi.

Delussio

Naturales legitimantr per subsequens matrimonium spurij autem minime concordat tx in c. 1. sa. isto tt.o et alij allegati in glo nra 1.a et concordat lx. 1. tt.o 13. p.a 4. et lx 10. tt.o 8. lib. 5. recopil. et circa materiam huius tx. videnda sunt que diximus in c. 1. s.a hoc tt.o ad 1.m et ad 5.m arg.m ——— ∽ ———

Sed imprimis pro rae dubitandi sic arg.o? qd ab initio no valuit tractu temporis no convalescit vt in. l. qd ab initio ff. de reg. iuris et in reg.a no firmatr lib. 6. et in. l. interstipulantem 83. §. sacram ff. de oblig. iuncto pro illius §. et iuncta. l. liber homo 103. ff. eodem tt.o facit tx in §. preterea qq no e pmis. facere testam. et in c. unico de desponsatione impuberum lib. 6. sed isti filij ab initio no fuerunt legitimi g.o no potuerunt ex post facto legitimari ——— ∽ ———

2.o sic si huius modi filij efficerentr legitimi per subsequens matrimonium possent promoveri ad sacros ordines et ad honores atcendere sed no possunt promoveri ad ordines sacros nisi illi qui sunt nati ex legitimo matrimonio vt probatr in c. cum in cunctis de elect.e et in c. 1. de filijs presbi. g.o no operatr hec legitimatio efectum suum. ∽ 3.o quatenus tx probat solum matrimonium efficere qd filij ante geniti legitimentr sic arg.m no sufficit solum matrimonium ad legitimationem istorum sed requiruntr instrumenta dotalia vt in auth.a qq modis nat. efi. sui §. si qs igitr dotalia et ins. fin. inst.a de nuptijs vbi glo. pro hoc instrumentis citat alia plura iura g.o sola virtus matrimonij no causat legitimationem. ∽ 4.o sic in legitimatione debet intervenire consensus eorum q legitimantr vt in auth.a qq mod. nat. efi. sui. in §. generaliter sed in nro tx no exigitr asensus filiorum q legitimantr g.o procedere nequit. ∽ 5.o sic filij spurij interveniente vtriusque vel alterius parentis ignorantia legitimantr per subsequens matrimonium

nium vt in c. 2. et in c. peruenit et in c. ex tenore [illegible] et in c. 1. de eo qui duxit in matrimonium quam polluit per adult. quoniam inueniens non est quod filius sit spurius ad consequendam legitimationem per subsequens matrimonium ——————— ~ ———

Et sic filius spurius si postea contrahatur matrimonium inter eius parentes peruenit ad statum à quo incipere poterat eius legitimatio sed quando res aliqua peruenit ad statum a quo incipere poterat valet licet antea nullius esset momenti ex tx in c. placet de conuersione coniugatorum quod spurij per subsequens matrimonium legitimatur.

~ Et non obst. vera est decissio huius tx cuius ratio decidendi est fauor ipsius matrimonij docent Abb. et Dd h. Sob. 2. p. de sponsalibus c. 3. § 2. n. 1. et hic fauor tribuitur matrimonio vt spe legitimandi soboles homines arceantur a peccatis et contrahant cum illis quas retinent in concubinas est enim matrimonium omni fauore et prerogatiua dignum vt in l. Caius Seius ff. so[luto] matrim. et in l. titia ff. de verborum oblig. et in c. fin. de re iud. et in c. videtur quod matrimonium accusare possunt late Felinus in t. a de sponsalibus n. x. cum segg. et posset hic fauor et legitimatio fundari in presumptione que resultat ex contractu matrimonij quia presumitur quod ille qui contraxit cum ea ex qua susceperat liberos habuit ab initio animum et affectum contrahendi in posterum matrimonium cum eadem vt probatur in l. cum quis [illegible] neque enim C. de natalibus liberis Octauian. decis. pedemontana. 174. n. 4. ——————— ~ ———

Ex quibus infertur cum efficientem huius legitimationis esse ius canonicum docet Butrius in c. per venerabilem n. 3. et 11. [illegible] Dd. post eum h. n. 5. quia hec legitimatio fit mediante matrimonio quod est res spiritualis vt in c. debitum de bigamis et in c. ad abolendam de hereticis cuius rei spirituali

potestas est

potestas e. in Papa et inde ex iusta causa posit idem ius canonicum revocare constitutiones huius tex et disponere qd filij nõ legitimarentur p subsequens matrimonium ut testatr Cob. in 2. p. de sponsalibus c. 3. §. 2. nº. 13. Mantica de coniecturis ultimarum voluntatum lib. 11. tit. 12. nº. 1. et dicetur pot causam efficientem eẽ ius civile ut notant Lochus et font. de Vorelis in tit. de legitimatione q. 1. Paritius cl. 13. nº. 33. et cl. 15. nº. 1. vol. 2. p qua sentia facit imprimis qr differentia naturalium et legitimorum pcessit a iure civili ut in auth. qq mod. natur. ef. leg. §. magg. — 2º facit tex in l. cum qi C. de natib. liber. dum pbat filios legitimari p subsequens matrimonium Nec obstabit dicere ius civile nõ posse aliqd disponere circa matrimonium qr resp. nihil disponere circa radices matrimonij inducendo legitimationem ex matrimonio sed solum tribuere effectum illum eidem matrimonio sicut alias lex civilis disponit p ingressum monasterij purgari vitium quo mediante poterat filius exheredari ut pbatr in l. fin. in §. si vero et §. huiq autem C. de epis et cleri. qr nihil disponit circa regionem sed solum circa actum exheredationis ——— ~ ———

2º infero huiusmodi legitimationem causatam ex subsequentia matrimonij operari effectum suum etiam quo ad successiones nõ solum in terris ecclesiae sed etiam in terris Imperij et ubique gentium ut docet Ant. de Butrio h. et in d. c. p venerabilem nº. 11. dicunt coem Iaso. cl. 168. nº. 8. vol. 4. Cob. 2. p. de sponsalibus c. 8. nº. 3. Hieronimus Gabriel cl. 21. nº. 14. Mantica vol. 1. nº. 8. p qua sentia facit qr cum haec legitimatio pcedat ab utroque iure canonico et civili debet ubique servari et hoc solum pcederet a iure canonico eẽt idem dicendum qr ius canonicum pot disponere de matrim. et de hiisque ex eo sequuntur ut tradit cois in c. 2. de sponsalib. et sic videmus Papam pmovendo aliquem in epum in sequentiam illum eximere a patria potestate quae e. rei temporalis ut in c. p venerabilem § ed

in auth.ª id epischopalis C. de epis. et cleri. l. 69. tt.º 5. p.ª 1. et hæc sent.ª e. vera quis Sūa defendant [?] in l. et si [?] de nuptijs Baldus in r.ª de restitutionibus n.º 34. et 35. et alij relati a Mantica ubi s.ª

Quod fundamentum nō obstat nempe qz qdo discordant ius canonicum et ciuile vtrumque e. seruandum in suo foro vt docet Ioan Andreæ in reg.ª possessor lib. 6. et com in c. 1. [?] tx 8. de noui ope. nun. Præpositus ib. n.º 20. id ius ciuile discordat a canonico qz de iure ciuili requir. dotale instrumentum in matrim.º ad legitimandam prolem antea susceptam vt probaui in 3. arg.º qd iure canonico nō requir. vt resoluemus in resolutione eiusdem arg. qz resp.º qd eum succedere sit sequentia legitimitatis et lex canonica potuerit facere filium legitimum per subsequens matrimonium in sequentiam potuit eum facere successorem legitimum qz ille e. competens ad disponendum de cā principali e. etiam competens ad cognoscendum de accessoria arg.º tx in c. 1. de prudentia de donat. inter. et resolui in c. 1. s. isto tt.º et sic cessat aliud fundamentum qd pro contraria opinione adduci solet nempe potestatem succedendi dependere a iure ciuili vt in l. obseruare ff. de proban. [?] et in l. 1. ff. de petit. hæreditatis qz illud e. verum qdo principaliter agit. de inducenda successione secus si in sequentiam alterius actus ——

3.º infero valere matrimonium contractum in mortis art.º et legitimare prolem antea susceptam vt post longam disputationem resoluit Ioan. Andreæ in reg.ª sine culpa n.º 1. in q.ª 1. de reg. iuris in 6. idem Ioan. Andr. Butrius et Præpositus n.º 1. tt. Cod. 2. q.ª de sponsalibus c. 8. §. 2. n.º 10. Molina lib. 2. de Hispan. [?] c. 9. n.º 23. et 26. Sarmiento lib. 1. selectarum c. 6. n.º 9. et in tt.º de redditibus 3. p.ª c. 3. n.º 6. Matienzo in l. 10. tt.º 8. lib. 5. recopil. glo. 3. n.º 4. Mantica de coniectur. vlti. volunt. lib. 11. tt.º 13. n.º 2. ——

Pro qua sent.ª l. facit. tx em q log. tr indistincte et nisi precedit cōsumma

tum.º

UVA.BHSC

1914

timi. ɔtracto in art.º mortis arg.º l. ii. de prectio de publiciana ——

2.º qr ad validitatem matrimonij sufficit solus ɔsensus vt in. c. tua c. cum locum c. cum apud de sponsalib. et in. l. nuptias ff. de reg. iuris et pbatr in ɔc.º Florentino sub tit.º de sacram.º matrimonij ubi causa eficiens huius matrimonij e mutuus ɔsensus, et in Trident.º ss.º 24. sub decreto de reformat.º matrimonij c. 1. vnde cum in art.º mortis interueniat hic mutuus ɔsensus valebit matrimonium ——

3.º facit nam edictum de matrim.º e phibitorium et ideo q nō phibentr ɔhere consentr admisi vt in. c. cum apud de sponsalibus et ɔstituti in art.º mortis nō inueniunt phibiti q potuerunt ɔhere ——

4.º facit qa q ɔhit matrimonium cum ea ex qua filios susceperit declarat antea habuisse affectionem ɔhendi cum eadem femina vt pbatr in. l. cum qs §. nos em C. de natalibus liberis id hęc declaratio pot fieri in art.º mortis vt in auth.º vt liceat matri et auię §. ad hoc q potuit ɔhi matrimonium in mortis art.º ——

5.º p eadem senta inducto tx in. c. sicut. 2. de regularibus vbi pbatr valuisse votum illius qui erat certus de morte sua qd votum emisit et facit etiā tx in. c. literarum de voto ——

6.º facit nam rao in qua fundatr ɔtraria opinio de qua s.º e qa in homine ɔstituto in art.º mortis cessat spes plurium piendo id hęc rao nō e sufficiens qa qui cessat d. spes in senib. et sterilibus valet eorum matrimonium vt pbatr in. l. sancimus. 2. C. de nuptijs et in. l. si maior C. de legitimis hęredibus et in. l. si qs posthumos ff. de liber. et posth. et facit bonus tx in. c. commissum de sponsalib. et hęc senta lz qua habet matrimonium ɔtractum in art.º mortis ee validum e vera qui ɔtria defendant nonulli scribentes notant fr. Lup. positus n.º 7. et Alex de Neuo n.º 24. et eam sequuntr Baldus in. l. cum pr C. de natalib. liberis et in. l. cum quam C. de fideicomissis. Quorum fundamenta nō obstant et 1.º nō obstat

tx

tx in. l. nuper C. de natalib. liberis vbi ita demum matrimonium legitimat filios antea susceptos si fuerit contractum spe prolis suscipiende qr resp.t Ioan. And. h. satis esse prout spes prolis in casu conualescentie. vel 2.o resp.o dici matrimonium contractum spe prolis respectu prolis quam legitimat et antea nata fuerat ex illicito cohitu vt ex Card. h. et Baldo respondent Cob. 2. p.e de sponsalib. c. 8. §. 2. n.o 10. 2.o nó obstat qd illegitime in art.o mortis nó pot actu ad habitu reducere adesse efectum matrimonij et pro consequens nó debet valere sicut dicimus de monacho q nó habet ius testandi qr habitu et potentia caret bonis vt in auth.a ingressi C. de sacro s. eclijs qr resp.t Ant. de Voselis in tit.o de legitimatione q.e 2. constitutum in mortis art.o habitualem potentiam habere reducendi adesse efectum matrimonij siquidem impedimentum illud nó e. perpetuum qr nihil e. incertius hora mortis vt in. l. 1. ff. de edit. et demon. 3.o nó obstat tx in. c. 2. de frigidis qr tx ille procedit vbi impedimentum coeundi actu et habitu e. perpetuum secus em e. qdo saltem habitu contrahens e. habilis ad copulam et exercitium copule sit suspensum senectute aut informitate vt docuit Perez pontius h. n.o 7. Cob. 2. p.e de sponsalib. c. 8. §. 2. n.o 2. qr hoc casu valet matrimonium saltem ad solatium humanitatis vt in. c. nuptiam 27. q.e 1. notant DD. pro hc. b. in. c. qd sedem de frigidis qr matrimonium nó vitiatur propter defectum prolis nisi deducatur in pactum temp.e contractus matrimonij. & tx in. c. fin. de conditionib. appositis. 4.o nó obstat qd causa contrahendi matrimonium e. procreatio prolis vt in. c. 1. de frigidis et qd hac causa cessat in eo qui e. constitutus in mortis art.o q.o debet cessare eius efectus qr respondetur posse per conualescentiam verificari dictam cam. et qd matrimonium istud valet in solatium humanitatis sicut alias dicimus valere in remedium concupiscentie contractum

UVA.BHSC

ab iis q non generant h p accidens nō sit in bonum plis vt docet
gla in d. c. 2. de frigidis Soto in 4.° d. 34. q.ª vnica art.° 2. col. 2. & pe-
tetr coēs Nauar. in M. c. 22. n.° 59. et dicit bonum plis h legi-
gitimatio qua fit p matrimonium contractum in art.° mortis
p pluta comoda quæ inde filii sequuntur vt p dd. h. et in c. in-
notuit de elect.° et in c. 1. § natus si de feudo fuerit controuersia
inter dnm et agnatum in vsibus feudorum Mantica de coniecturis vl-
tima. volun. lib. 11. tit.° 13. n.° 9. 4.° nō obstat qd in hoc matrim.°
contracto in mortis art.° nō pot. dos constitui quæ deseruiat matrim.°
vt in l. iulianus ff. de iure dotium qr resp.° qd quāuis nō patit dari
dos sine matrim.° pot dari matrimonium sine dote vt b. Bald.
et alii aduertunt. 6.° nō obstat qd matrimonium morte dissolui-
tr iux illud Pauli 1.ª ad Chorintios c. 7. qd refertr in c. pen. et fin. de
secundis nuptiis et sic nō pot incipere vbi finiri debet vt in l.
titio cum morietr ff. de vsufructu l. vsumfructum cum moriar ff. de
vsufructu legato qr huic difficultati resp.t Sarmiento lib. 1. se
lectarum c. 6. n.° 6. aliud ee fiere matrimonium in tempus mor-
tis qd fieri nō pot p iura supra citata aliud vero illud contrahere in tempore
mortis arg.° tx in l. libertas 1. et in l. fin. ff. de manumiss.
testam.to vbi pbatr nō posse dari seruo libertatem cum mo-
rietr et tm morienti seruo nō inutiliter dari libertas ex l.
vnica § sed scimus C. de latina libertate. tol. qd multis ornat
et extendit Sarmiento vbi s.ª

Ex qb infertr filium istum legitimatum p subsequens matri-
monium contractum in mortis art.° excludere substitutum si
pater sit institutus et grauatus restituere hæreditatem d.
substituto sub conditione si sine liberis legitimis decesserit
vt docent Alex n.° 4. in l. siqs posthumos ff. de liber. et posth. et
Iaso in l. cu d. quæsitum n.° 11. eod. tit.° et alii relati et sequuti a Sob.

2. p.e de sponsalib. c. 3. §. 2. n.o 10. Sarmiento lib. 1. selectar. c. 6. n.o 3. Molina lib. 2. de primogenijs. c. 9. n.o 26. Matienzo in. l. 10. tit.o 3. lib. 5. recopil. glo. 3. n.o 4. Mantica de coniectu. vltimar volun. lib. 11. tit.o 13. n.o 5. Menchaca lib. 3. controuersiar. vsu frequentium c. 41. n.o 5. Pro qua sententia. 1.o facit nam hoc matrimonium validum e. et consequens debet suos operari effectus quia attenditur illud quod principaliter agitur vt illa quae ex eo sequuntur valida esse debeant vt in. l. si quis ne eam ff. si cert. petatur et in. l. 1. ff. de authoritate tutor.

2.o facit nam vnicuique e. licitum vti et abuti re sua vt in. l. id et ilege. in §. consulit ff. de petitio. haered. et in. l. in re mandata C. mandati et sic constitutus in mortis art.o potuit vti iure legitimandi filium, etiam in praeiudicium substituti

3.o quia ille qui sic contrahit matrimonium nemini facit iniuriam vtendo iure suo vt in. c. cum pecta. vbi Abb. n.o 11. de elect.e et in. l. gaius §. 1. ff. si quid in fraudem patroni et in l. nullus ff. de reg. iuris

4.o quia illud quod fit lege permittente iniustum eé reputatur quis nec tam in necem alterius vt in. l. gracchus. C. ad l. iul. de adult. et haec sententia e. vera quia contraria nempe legitimatum in art.o mortis per subsequens matrimonium no excludere substitutum defendat Angelus in. l. id e quaesitum ff. de liber. et posth. et alij relati a Mantica vbi s. n.o 1. et 2. Quorum fundamenta no obstant

et 1.o no obstat quod matrimonium contractum in art.o mortis censeatur contractum in fraudem substituti quia res p.o in dubio fraudem no praesumi ex tx in. c. 2. de reg. iuris et in. c. fin. de renunciatione et in. l. merito ff. pro socio et in. l. quoties in §. 1. ff. de probat. et in. l. id si maritus. §. fin. ff. quae et a quo. maxime in art.o mortis vbi vertitur irreparabile salutis aeternae dispendium cuius no creditur ee. immemor institutus in illo

art.o

art.° vt in l. fin. C. ad l. iul. repetundarum. 2.° nõ obstat tx in l. filiæ meæ emancipatæ et aqua. 60. ff. soluto matrim.° vbi diuortium q̃d iure pmittente fieri poterat censetr factum in fraudem q̃do in casu mortis dos alteri restituenda erat et sic in nro casu censeatr matrimonium celebratum in mortis art.° in fraudem substituti qr resp.° l. illam pcedere q̃do actus q̃ geritr in mortis art.° nihil pdesset morienti et alteri noceret vt resp.t Vrsinus d.° 78. n.° 8. vol. 3. id in nro casu matrimonium pdest morienti q̃ 9hit et eorum filijs et sic cessat fraudis 9mentum ——

Et adeo ẽ. verum istum legitimatum p matrimonium 9tractum in art.° mortis excludere substitutum vt pcedat etiam si 9stet matrimonium illud 9tractum fuire in fraudem substituti ex 9fessione ipsius 9hentis vl. ex alijs 9iecturijs vt optime defendit Menchaca lib. 3. 9trouersiarum vsufrequentium c. 41. n.° 5. et Sarmiento lib. 1. selectarum c. 6. n.° 8. p qua sen.tia faciunt fundamenta s.a adducta p eâ opinione, quæ habet legitimatum istum excludere substitutum. Verum facit nam si grauatus restituere sub 9ditione si sine liberis 9traxisset matrimonium ptestando illud 9trahere ad suscipiendos liberos animo excludendi substitutum nemo negabit filios susceptos ex isto matrim.° substitutum excludere ergo idem dicendum ẽ. q̃do legitimatr p subsequens matrimonium ad eumdem efectum excludendi substitutum. Deinde facit nam si senex 9trahat matrimonium et legitimet filios animo expresso excludendi substitutus DD. nõ negant istos filios substitutum excludere quia solum illud 9tendunt pcedere q̃do 9trahit in art.° mortis id nõ inuenitr maior rão in vno casu quam in alio et sic nõ debet negari iste efectus excludendi substitutum filijs sic legitimatis.

3.° p hac sen.tia induco tx in l. filium §. idem ex hæredatio ff. &

bonor. possessionis, c. tabulas b, erit q. venale beneficium scripti
hæredis, dum probat qd si filius in potestate sit exhæredatus, et ema
cipatus, præteritus, et extraneus institutus nõ prodest exhæreda
tio nisi extraneus adeat hæreditatem et si eam adijt p. c. tabulas
emancipatus habebit integrum assem seu integram hæredita
tem et sic e venale beneficium scripti hæredis qui pot pecunia
accepta adire in favorem emancipati vl. nõ accepta omittere
vl. repudiare in favorem filij in potestate, q saltem habebit
dimidiam partem hæreditatis et sic poterit gravatus restitu
ere etiam ad effectum excludendi substitutum filium legitimare
hoc exemplo pro qua sententia adducit alia iura Sarmiento d. lib.
1. c. 6. n.º 8. et hanc credo veriorem sententiam esse in puncto iu
ris quis contrariam defendant Rainus n.º 78. n.º 8. vol. 3. et con
quam resoluit Molina lib. 2. de primogenijs. c. 5. n.º 27. et in anno
tationibus eiusdem tractatus n. 8. Matienzo in. l. 10. tt.º 8. lib.
5. recopil. glo. 3. n.º 4. Mantica de coniecturis vltimarum volun. lib. 11.
tt.º 13. n.º 5. q. oes resoluunt qd si qs contrahat in articulo mortis et
fuerit detecta fraus excludendi substitutum, legitimationem
nõ excludent vt docet Inocentius receptus in. c. in præsen
tia in fine de probat quorum fundamenta nõ obstant et primo nõ
obstat tx in d. l. filiæ meæ ff. solu. matrim. cui iam responsum
2.º nõ obstat tx in. c. 2. de renunciatione lib. 6. cui nõ satis
facit dicere actum renunciationis nocere spectanti et
non prodesse renuncianti et ideo nõ valere qdo fuit in frau
dem alterius qr reijcitur ex verbo finali eiusdem tx vbi declaratur
nulla hæc renunciatio si beneficium qd sperabatur vacare deberet
conferendum spectanti conferatur resignanti, qr verius respondetur ideo
b. renunciationem factam in fraudem spectantis esse nullam
quia conferatur beneficium qd sperabatur vacare eidem renuncianti

quia

quia pretendere beneficium est actus ambitiosus et illicitus ut docent Butrius et Dominicus n.º 3. Francus n.º 1. in quis. 1. de prebendis lib. 6. per tx. b. faciunt tradita per D. Thomam 2.ª 2.ª q. 131. art.º 1. et per Armillam verbo ambitio et beneficium est. de illis rebusque honeste danti et honeste nō petenti arg.º l. 2.ª §. primus Diuus Augustus de origine iuris et in. l. si quemquam eod. C. de epis. et cler. Ancar. in d. c. quis n.º 2. Abb. in. c. per venerabilem n.º 13. de elect.º et in. c. per inquisitiones eod. tit.º sed contractus matrimonij tam in art.º mortis quam in vita est actus oi iure licitus et inde quis ad fraudandum substitutum contrahere valet et fraus licita censetur ——— ~ ———

3.º nō obstat tx in c. constituit 20. q. 3. ubi si Abb. decipiat aliquem per dolum ad profitendum et ad finem requirendi eius hereditatem valet professio et hereditas nō defertur monasterio sed venientibus abintestato quia resp.º quod ibi punitur Abb. qui dolo ingredientem decepit sed in nr̃o casu nullus tertium dolum commisit et dolus proprius in hoc casu censetur licitus sicuti si institutus grauatus restituere hereditatem sub conditione si sine liberis propria sua voluntate ingrederetur religionem quae excluderet substitutum ex c. in presentia de probat. et in auth.ª de sanctissimis epis §. sed et hoc presenti et in auth.ª nisi rogati C. ad Trebellianum ——— ~ ———

4.º nō obstat quod actus qui alias posset iure fieri nō valet si fiat in fraudem alterius ex tx in. l. quod pignus §. 1. de manumissionib. et in. l. cum ratio §. ex bonis damnatorum quia resp.º quod illa iura procedunt in criminosis qui in fraudem legis aut sentia manumittunt seruos vel adoptant aliquos in filios ne sit in eorum potestate minuere penam legis et eam euitare facit tx in. l. si aliqui de donat. causa mortis

mortis et in. l. id si maritus in fine ff. q. et agg in l. quæsitum eod. tit. l. in fraudem in prio et in l. aufertur §. 1. ff. de iure fisci Bart. et cois in l. post contractum de donat. secus e. in nro casu ubi fraus nõ committitur in præjudicium sententiæ aut legis neque a criminoso id in casu licito aut pmisso ——— ~ ———
Ratio autem ad 2. fi. ubi tx qtr spurius nõ legitimetur p subsequens matrimonium e. multiplex nam Przpositus n.º 3. inquit idem nõ legitimari qr e. inhabilis tanquam natus ex damnato coitu ut in auth.º qq. mod. nat. efi. sui §. fin et diximus in r.ª 1.ª hoc tit.º et Alex. de Nevo n.º 7. h ex Hostiensi inquit ratio e. qr parentes peccaverunt in matrimonium et ideo nõ debet eis subveniri legitimando eorum plem arg. tx in c. fin. de immunitate ecclam et in c. qr furtum de usuris id verior ratio videtur quam asignatur a Butrio n.º 4. nempe qd ubi fictio habet sm p hiuitum nõ trahitur retro nem habilitat efectum in esse pductum sm tempus phiuitionis ex tx in l. paulus ff. de statu hominis qr ad fictionem translativam requir habilitas utriusque extremi nempe extremi a quo fingitur id e. temp.e contracti matrimonij ex quo fictio incoatur et extremi ad qd id e. temporis ceptionis vl nativitatis ad qd fictio extenditur sicut in fictione post liminij ut in l. si me tibi et in l. retro et in l. post liminium et quasi p totum ff. de capti. et post liminio et in §. si ab hostib. inst.º qq mod. ius patriæ potestati solvitur Bart in repetitione legis si is q p emptore de usucap. n.º 3. et 8. et 28. ubi Iaso n.º 105. et 128. Abb. h. n.º fin et in c. 1. n.º fin de uersione infidelium cois quam resoluit Cob. 2. p.e de spo salibus c. 8. §. 2. n.º 19. Matienzo in l. 1. tit.º 8. lib. 5. recopil. gla. 3. n.º 8. cum segg. P. Barbosa in l. divortium in prio n.º 12. soluto matrim.º quam sententia e. vera quis nullius extremi

habili

habilitatem requirendat Alciatus ind. l. si is q pemptore n.º 136. et lib. 3. paradoxorum c. 16. Canasius in lib. de iur.º ciuili methodum 3. p.te c. 4. unde cum parentes spurij no potuissent contrahere matrimonium temp.e conceptionis vl. natiuitatis ipsius spurij et sic inueniatur extremum illud ad qd inhabile no potuit habere locum fictio translatiua et p consequens nec legitimari spurius ———
Ex qq infero veram ee sentiam Vincentij et Innocen. ti. dum docet filium natum ex consanguineis vl affinibus in gradu phiuito no legitimari p subsequens matrimonium qd pbari videtur arg.º tx in l. eos qui de ritu nuptiarum et in l. Paulus de statu hominum et in §. nec non in Auth. de heredibus qui ab intestato sequuntur relati a Cob. 2. p.te de sponsalibus c. 8. §. 3. n.º 13. id ni in dispensatione apponatur illa clausula, prolem inde susceptam legitimam nunciando, c. de mente Ioan. Andreae ti. legitimari p eam filios dum dicit forma dispensationis attendenda ee. sequitur Butrius n.º 13. et Card. in fine et expressius Abb. n.º fin. Praepositus n.º 11. et Alex de Neuo. n.º 33. ti. p tx in c. qr. ecta de consanguinitate et affini. quae sentia procedit quo ad efectus iuris canonici nempe quo ad ordines et beneficia et alia similia non v.º quo ad succedendum sicedatur dispensatio extra dictionem ecta qr cum haec legitimatio sit ex rescripto no trahitur ad bona quae no sunt iuris Papae vt docet Ancar. in repetitio.e c. canonum statuta de constitutionibus n.º 203. sequitur Cob. 2. p.te de sponsalibus c. 8. §. 8. n.º 13. in fine Molina lib. 3. de primogenijs c. 2. n.º 10. cum seqq.
Nec obstat tx in c. qr ecta de consanguinitate qr ibi fuit ratificatum matrimonium antea contractum a Romano Pontifice quo casu filij suscepti ex tali matrim.º qd nullum erat postea ratificato a Romano Pontifice p inde ac si ab initio

legitimus fuisset iudicanti legitimi ut resoluit Ancar. d.° 407. et coir quas resoluunt Cob. et Molina ubi s.ª Rute lib. 2. dess.ª 483—

2.° infero qd cum furiosus nō possit ƺhere matrimonium et ab eo ƺtractum sit nullum ut in c. dilectu de sponsalib. et in l. 6. tto 2. p.ª 4. si furore durante suscipiat filios ex muliere soluta cum qua postea matrimonium ƺtraxit tales filij nō legitimabuntr p subsequens matrimonium qr cum temp.e ƺceptionis vl. natiuitatis filio nō posset inter parentes matrimonium ƺsistere et sic inueniatr inhabile extremum ad qd nō potuerunt legitimari d. filij p subsequens matrimonium quas sententias defendunt Dcs. positus n.° 6. et 15. et Alex. de Neuo n.° 32. h. quis ƺtradicat Calderinus cuius fundamentum nō obstat nēpe in nro tx solum phiueri legitimationem filij suscepti ex adulterio qr resp.° idem ee dicendum in alio quocumq spurio in quo militet rao inhabilitatis d. extremi ad qd. pr. dicta ——— ~ ———

Ratio autem decidendi extremi partis huius tx ē. qr qdo vterque adulter vl alter eorum machinatr in mortem ƺiugis matrimonium postea inter eos ƺtractum ē nullum vnd.e si filij spurij nō legitimantr p subsequens matrimonium validum multo minus debent legitimari qdo matrimonium ē nullum ex d. impedimento quas raes asignauit Pontifex h. vt colligitr ex integra huius tx relata ab Ant.° Augustino in 1.ª collectione decretalium lib. 4. tt.° 13. c. 6. vbi post vltima vba nri tx adduntr vba illa, qm matrimonium legitimum inter se ƺhare nō potuerunt, Neq obstabit dicere superfluam ee vltimam p.m huius tx nam cum casus magis dubitabilis decisus eet in 2. p.e de hoc minus dubitabili nō poterat ƺtrouersia oriri qr resp.° Romanum Pontificem fuisse interrogatum vtrum

legitima

legitimaretr filius natus ex adulterio p subsequutus matrimonius inter adulteros si alterutereo4 fuisset machinatus in mortes alterius 9iugis et occasione hui, dubitationis acomodauit responsa, vltª. pª. maxime pcedere 2ᵐ. responsus huius tx qdo alterutrer ex adulteris fuisset machinat, in mortes alteri, 9iugis.

Jis presuppositis p pfecta declaratione hui, vltᵉ. partis et d. impedimenti ē. aduertendus qd si vterqs adulter machinetr in mortes alterius 9iugis ad efectus matrimonij 9trahendi inter se quis adulterius no precesserit oritr ex illa machinatione impedimentus qd impedit matrimonius 9trahendus et dirimit postea 9tractus vt pbatr in c. 1. de 9uersione infidelius vbi Abb. nº. 3. ides in c. 1. de eo q duxit in matrimonius Greg. in l. 19. ttº. 2. pª. 4. gla pbo qualquier dellos Nauar in M. c. 22. nº. 46. Soto in 4º. dᵉ. 37. qᵉ. vnica artº. 4. col. 3. et 4. Caietanus in summa pbo matrimonius dirimentia impedimento. 5. id qdo precedit adulterius v. p missio de 9trahendo matrimonius machinatio vnius tantus 9iugis inducit hoc impedimentus vt in c. 1. et in c. sup hoc vbi gla coitr recepta de eo q duxit in matrimonius iuncto tx in d. c. 1. de 9uersione infidelius. 2. pᵉ. ets si sit vxor ques machinetr mortes viri vt aduertit Soto vbi sª. impbato Victoria in suma ttº. de matrimº. qᵉ. 292. 9ᵐ. auerente

Nes obstat huic sentia illud qd habetr. 2º. Regus. c. 11. ne pe David voluisse p adulterius Versaues et postea interfecisse Vrias eius 9iuges et post eius obitus 9traxisse matrimonius cus Versaue qr respº. seculo illo nodus fuisse institutus hoc impedimentus id postea fuisse inuentus ab ecta vt colligitr.

Vnde sine adulterio vnis tantus machinatio in mortes 9iugis no inducit hoc impedimentus

tuz ad dirimenduz ut docet Abb. in d. c. 1. de eo q duxit in matrimoniuz et coi teste Nauaro ubi s.a tametsi impediret coniuges machinantes ut pbatr in c. 1. de divortijs ubi glla. et coir. Cæteruz soluz adulteriuz no inducit dictuz impedimentum nisi interueniat machinatio ul pmissio de contrahendo ut hr in c. significasti de eo q duxit in matrimoniuz ul nisi de facto adulteri stante 1.o matrim.o contrahant ut in d. c. 1. et in c. cuz haberet de eo q duxit in matrimoniuz glla pbo fidez dederat in d. c. 1. quaz sequntr Abb. et coir D. Thomas in 4.o d.e 37. q.e 1. art.o 4. et 6. late Soto art.o et 4. et Nauar. ubi s.a Abulensis lib. 2. reguz c. 11. Nec obstat tx in c. nullus 31. q.e 1. ubi pbatr ex solo adulterio oriri dictuz impedimentuz qd dirimit matrimoniuz naz omnissa solutione glle 6. quaz seqtr Soto ubi s.a quæ impbatr ex d. c. 1. de eo q duxit in matrimoniuz ponderanduz pbuz, maxime, resp.o attento illo tx et canonibus antiquis ex solo adulterio oriri hoc impedimentuz qd hodie immutatuz e. ex d. iuribus nisi dicas 6. soluz impedire contrahenduz matrimonium ——— ~ ———

Non obstat 1.m arg.m qr resp.o reg.a illaz quæ habet tractu tẽporis no conualescere qd a pro no valuit pcedere fm veritatez secus e. fm fictionez fm quaz fingitr filiuz a temp.e conceptionis ul natiuitatis legitimuz fuisse ut docet Card. h. 1.a oppositione et qd ner tx pcedat attenta fictione pbatr in illis pbis, legitimi habeantr, quæ pba important fictionem in qua oes conueniunt. Nec obstabit dicere fictionez translatiuaz de quaz.e in 2.a rae decidendi no habere locuz in nro casu qr qui reperiatr habile extremuz a quo no reperitur habile extremuz ad qd cuz temp.e conceptionis ul natiuitatis nulluz inter parentes fuerit contractuz matrimoniuz

qr huic

UVA.BHSC

qr huic difficultati succurrit Bart. n.º 92. quem ceteri sequtr in l. si riq. p emptore de vsucap. dicens in fictione translatiua requiri qd extremum a quo sit habile actualiter et essentialiter et sufficere extremum ad qd ee habile potentialiter seu habitualiter hoc e. qd eo temp.e parentes potuisent contrahere matrimonium quo fit vt l. pari forma tx intelligatr in filijs natibus qui legitimantr p subsequens matrimonium qtia horum parentes erant inhabiles ad contrahendum matrimonium temp.e conceptionis vl natiuitatis filij vt declaraui in r.a huius tt.i circa quam reuolutionem occurrit questio difficilis vtrum in hac fictione translatiua p quam filij natis legitimantr subsequto matrim.o requiratr habilitas extremi ad qd temp.e natiuitatis an temp.e conceptionis in qua q.e Salicetus in l. filium C. de suis et legitimis heredibus et defendit necessariam ee habilitatem in parentibus ad contrahendum matrimonium temp.e conceptionis et non sufficere ee habiles temp.e natiuitatis. quam sententiam fuerunt sequti Paulus et Cinus in l. ex libera C. de suis et legitimis heredibus et Sarmiento lib. 1. selectarum c. 5. n.º 10. Matienzo in l. 10. tt.º 8. lib. 5. recop. gta 3. n.º 2. et relati a Gob. 2. p.e de sponsalibus c. 3 § 2. n.º 2. per fundamenta infra referenda

sufficere

Sed nihilominus contraria opinio verior e. et com. nempe sufficere qd altero ex d. temporibus conceptionis vl natiuitatis parentes fuerint habiles ad contrahendum matrimonium vt filij postea nati legitimentr p subsequens matrimonium vt defendunt Hostiensis Ioan. And. et Card. n.º 7. Butrio n.º 17. Prepositus n.º 10. h. et Salicetus sibi contrarius in l. nemo C. de natibus liberis Covarruvias in c. ex tenore § hoc tt.º et com.

ut testatr Antonius Gabriel. lib. 6. com̃. opinionum tt.º de legitimatione conclussione. 2. nº. 10. et conclusº. 4. nº. 11. et istam sentiam fuit secutus h dubitando sob. ind. nº. 2. Dueñas reg.ª 250. ampliatione 19. Mantica de coniecturis ultima volunt. lib. 11. ttº. 12. nº. 5. et alij relati a Velazquez de Avendaño in. l. 11. tauri glosa. 1. nº. 4. Barbosa in r.ª ff. solut. matri. 2. pª. numero. 110. ——— ~ ———

Proqua sentia facit 1º. nam quo ad libertatem filiorum attenditr status matris tam tempe natiuitatis quam conceptionis ut in l. et seruor. §. sufficit et in. §. fin. de statu hominum et in. §. sufficit instª. de ingenuis et sic ē idem dicendum quo ad legitimationem q.d attendatr alterum ex d. temporibus prout utilius fuerit eidem filio ——— ~ ———

2º. facit tx in. l. nup ad finem C. de natib. liberis ubi probatr fauore liberorum in q.e. an legitimus q.s sit necne inspiciendum ēē tempus partus. ad idem ē. tx in. §. fin. instª. de nuptijs et in auth.ª de incestis nuptijs §. dubitatum—

3º. facit nam h. probum, geniti; de quo in hoc tx possit referri ad conceptos h. probum, susceperit, refertr ad iam natos ut probatr in. c. cum haberet ante finem de eo q. duxit in matrimonium et sic sufficit tempe. natiuitatis habiles ēē parenter ut legitimentr filij per subsequens matrimonium q.d hodie iure Regio ē. sine controuersia ut habetr in. l. 11. tauri quæ ē. lex. 9. ttº. 8. lib. 5. recopilationis ———

Neq obstant fundamenta prioris opinionis et 1º. non obstat tx in. c. 2. 1º. istoti. b., et qui concepti fuerant, qr tx ille loqtr de filijs natis et conceptis ex matrimº putatiuo et nō probatr h. solum conceptos ex ille matrimº. legitimari id etiam natos imo concepti ex illo matrimº. proinde legitimantr ac

si iam fuinet

Qui filij sint legitimi

si iam fuirent nati ut docet glo. et Doct. arg. l. qui in utero ff. de statu hominum. 2º. non obstat tx in l. Paulus ff. de statu hominum qr omnino solutione dispositi h. nº. 10. ad finem quam habet Scaludi lib. d. 2. pº. de sponsalibus c. 3. § 2. nº. 2. resp. qd ideo b. filij conceptj ex iniusto matrimº. nō legitimant. sublato impedimento qr nō statim sublato dicto impedimento incipit matrimonium ee. iustum quam solutionem merito impugnavit Sarmiento lib. 1. selectarum c. 9. nº. 10. qr verius e. sublato d. impedimento statim matrimonium incipere ee. iustum sinō contradicant contrahentes cuius rei pfecta declaratione praesupono iure civili fuisse necessarium consensum patris in matrimº. contrahendo a filijs familias ut in l. 2. de ritu nuptiarum in l. sponsalibus 1 de sponsalib. et si contrahebatur sine patris consensu filij conceptj ex tali matrimº. nec iusti nec legitimi erant quis valeret matrimonium pp publicam utilitatem ut docet Iulius Paul. lib. 2. sententiarum tt. 19. de nuptijs § hor ubi Cuiacius idem Cuiacius lib. 3. observationum c. 9. inci fiebat enim illud matrimonium iustum ee. mortuo patre familias ut docet Conanus lib. 8. commentariorum c. 4. nº. 6. et 7. et ex illo tempore iusta reputabatur uxor quasi in manum viri venisset usu olim enim apud Romanos tribus modis matrimonium contrahi solebat usu nempe farre et coemptione ut testatur Boerius lib. 2. commentariorum in topica Ciceronis Conanus ubi sº. c. 3. nº. 2. cum duobus seqq. Rebardus lib. 4. variorum c. 16. Brisonius de ritu nuptiarum a pagina 7. Tiraquelus in l. 4. connubiali 4. pº. glo. 1ª. nº. 1. cum seqq. et illud matrimonium qd a pro iustum nō erat et ex post facto cesante aliquo impedimento fiebat iustum dicebatur usu iustum ee. veluti contractum a filio familias sine consensu patris qd morte ipsius patris iustum efficiebatur ut in casu d.

UVA.BHSC

Qui filii sint legitimi

[illegible] ... contrahi merito ... matrimonio ... [illegible]

... filii ... legitimantur per subsequens matrimonium ... [illegible]

... legitimationem, qui intelligitur ... [illegible]

... [illegible] matrimonium ... per subsequens matrimonium ... [illegible]

... legitimari per subsequens matrimonium ... [illegible]

... impedimento ... matrimonium ... dispensationem ... [illegible]

... legitimari per subsequens matrimonium ... [illegible]

... filius ... [illegible]

moniali intra annum pbationis vt docent Butrius Praepositus Alex. de Neuo et Cob. vbi s.a et si dicta sunt vera quia Bartol. in cubinatu n.o 9. de cubinis defendat filium natum ex clerico beneficiario in minoribus cstituto nō legitimari p subsequens matrimonium cuius opinionem fuerunt sequuti Abb. in c. p venerabilem j.o hoc tit.o n.o 33. Cob. et Roxas vbi s.a n.o 20. Cuius fundamentum nō obstat nempe iure nō canonico phibitum ee. cubinatum ipsis clericis vt in tit.o de cohabita. cler. qr respectu oem coitum ee phibitum a iure canonico vt in c. nemo 32. q. 4. et in clem.a ad nram de hereticis vbi gla et coir quam resoluit Cob. 1. p.e de sponsalib. c. 4. n.o 8. et nihilominus filij legitimantr p subsequens matrimonium si parentes cofuerunt habiles ad cōhendum temp. ceptionis vl natiuitatis. 2o. infero ad q.es difficilem nempe si qs suscepit filium ex cubina deinde ctraxit matrimonium cum alia et ea mortua ctrahat matrimonium cum cubina matre filij natis an p tale matrimonium legitimetr d. filius et nō legitimari pp matrimonium intermedium tenuit Lucas de Pena in l. 4. C. de his q sponte publica munera subeunt lib. 10. quem sequitr Ludouicus de Sardis in tit.o de legitimatione 1.o modo legitimādi q. 2. Sed ctraria senia e. verior et coir nempe filium natum legitimari p subsequens matrimonium nō obstante matrim.o inter medio quam seniam tenuit Ioan. And. in reg.a sine culpa de reg. iuris in 6.o quam sequuntr Card. n.o 9. Praepositus n.o 14 Abb. n.o 3. et Neuo. n.o 22. tt. et e. coir vt testantr plures authores relati et secuti p Cob. 2. p.e de sponsalibus. c. 8. §. 2. n.o 15. Ratio qua senia 1.a facit nam ad hoc vt fingi possit filium ita natum fuisse vero legitimum ex matrimonio requiruntr habilia qr parentes poterant cōhere matrimonium temp.e ceptionis vl natiuitatis

et modo inuenitur contractum q. non obstante matrimonio intermedio habebit locum fictio. 2º facit tx. ner in pro 6. vt q. antea sunt geniti post contractum matrimonium legitimi habeantur, q cum non distinguat an interuenerit vel non aliud matrimonium intermedium nec nos debemus distinguere arg. l. de pretio de publiciana et l. 1ª §. qd autem de alea lusu et aleatoribus. 3º facit tx. ner in. 2. p. dum probat qd filij suscepti ex concubina constante legitima vxore non legitimantur per subsequens matrimonium q. secus erit si tales filij essent nati ante matrimonium cum arg. a contrario sensu sit in iure validum vt in. l. 1. §. huius studij de iust.ª et iu.e 4º facit tx in auth.ª si q. C. de temporib. appellationum et in clem.ª quandiu de app. dum probat qd si s.ª annum appellationis prosequende fiat compromissio de certo compromisso iunguntur priora tempora posteriorib. nec impedimentum intermedium et sic no debet nocere matrimonium intermedium in nro casu. 5º probatur qr vbicumque dormit proscriptio veluti temp.e hostilitatis schismatis, vel vacationis ecclesie iunguntur similiter priora et posteriora tempora obiq. eo qd noceat tempus intermedium vt probatur in. c. 1. c. auditis et c. ex transmissa. c. cum nobis de prescrip. et c. dilecto. extra. de probat. q. similiter duo extrema erunt iungenda ad inducendam legitimationem no obstante matrim.º intermedio. 6º probatur ex tx in l. intercidit 98. de cdit et demons. dum probat qd si alicui relinquatur legatum sub conditione si consul factus fuerit et legatarius fuerit in insulam deportatus no extinguitur legatum qr pot restitui in ciuitatem quo casu impleta conditione consequitur legatum no obstante impedim.to intermedio q. idem erit dicendum in nro tx. 7º facit tx in. c. licet de procuratoribus lib. 6. vbi si procurator dicat se nolle acceptare

tate nō obstante intermedia voluntate. 8º facit tx in. l. potior. 2º. respons. ff. q. potiores. vbi ille q obligauit rez vni sub conditione et deinde alteri pure si postea adimpleatur conditio praefertur in pignore primus creditor nō obstante obligatione intermedia. 9º facit nã actio rez amotaz quae competit facto diuortio cessat redintegrato matrim.º et facto iterum diuortium competit illa quae antea competebat nō obstante intermedio matrim.º ex tx in. l. reintegrato 23. et in. l. fin. ff. rez amotaz. Vlt.º per eadez senia inducitur in. l. pen. §. vxor soluto matrim.º dum probat qd si mulier facto diuortio cum 1º. viro contrahat 2m. matrimonium et mortuo 2º. viro redintegretur 1m. matrimonium, dos quae data fuit 2º viro censetur repetita qdo cum eodez redintegratur matrimonium nō obstante matrim.º intermedio q. idez dicendum erit in nostro casu ——— Neque obstant fundamenta contrariae opinionis et 1º. nō obstat tx in. l. matrimonij causa. ff. qui et a qq. q. probat nō aliter consequi libertatez manumissaz matrimonij ca. quaz si contrahat matrimonium cum manumissore adeo vt si contrahat cum alio et postea facto repudio contrahat cum manumissore nō consequatur libertatez propter matrimonium intermedium qr resp.º mentez manumittentis fuisse intelligere de 1. matrim.º qdo eius ca. ancilaz manumisit qr nō tanti aestimandum e contrahere cum vidua aut reputanda quanti cum virgine et sic Senatus fuit sequutus mentez manumittentis vt docet Aluaricus in. l. q. p salutez in pro et probat me dium de iure iu.º et Tiraquellus in. l. boues §. hoc sermone limitatione 3. n.º 12. de verborum sig.ª ———

2º. nō obstat qd actus intermedius vitiat illud qd agitur vt probatur in. l. haeredes palaz §. fin. de testamentis et in. l. 1. §. 1. et in. l.

Qui filij sint legitimi

l. stinuus 137. ff. de verb. oblig., et in c. qui filij sint legitimi, iuncto tx in c. cum post 46. de elect. Ad quod resp. regulam illorum iurium procedere in actibus, qui fiunt uno contextu, sed nativitas filij nati et legitimatio per subsequens matrimonium non fiunt uno contextu et sic non vitiantur per matrimonium intermedium ———

3º. non obstat tx in l. servitutes 14 §. fin. ff. de servitutibus, et in l. quod sella §. fin. ff. de servitutibus rusticorum, dum probant locum publicum, sacrum, aut religiosum intermedium, aut quod non debet servitutem impedire constitutionem servitutis, ergo et matrimonium intermedium debet impedire legitimationem. Quod resp. quod illa servitus quae non obstante prædio intermedio constitui potest qualis est servitus actus non vitiatur per intermedium prædium, sed illa quae constitui non potest sine præjudicio prædij intermedij, quod vel servitutem non debet vel illud constitui non potest vitiatur per illud prædium intermedium sine quo non posset dominus prædij dominantis ea uti. Sed matrimonio intermedio non præjudicatur per legitimationem filiorum ——— ——

4º. non obstat interruptionem naturalem aut civilem intermediam præscriptioni vitiare actum præscriptionis, ut probatur in l. naturaliter et in l. si is qui pro emptore ff. de usucap. glossa probo interruptam in c. placuit. 2. §. hoc de præscrip. 16. q. 3. tx in l. 2. §. fin. ff. pro emptore et in l. cum notissimi in princ. et in §. 1. et in l. sicut in princ. C. de præscript. 30. vel 40. annorum cum alijs. Quod resp. illud procedere in præscriptione quae est actus successivus et conficitur ex continuata poss. sine interruptione, sed in nostro casu inter nativitatem filij et matrimonium non requiritur continuatio actuum, id est quod continuatis actibus 2us coniungatur. ———

5º. non obstat quod fictio non procedit super impossibili, quia fictio imitatur naturam nec plus debet operari quam veritas, ut in

l. adoptio

l. adoptio ff. de adoptionibus et in §. minorem natu inst. eodem docet gl.a
fin. ad finem in l. gallus §. si eius ff. de liber. et posth. gl.a 1. in l. 3. ff.
pro socio gl.a fin. in l. talis 30. ff. de leg. 1.o coir in l. si itaqui vt per Ia-
sonem b. n.o 209. et tamen impossibile est quod filius natus possit esse legiti
mus durante matrim.o intermedio stracto ab aliquo ex paren
tibus suis quia eo durante non poterat xistere matrimonium
inter eius parentes vt in toto tit.o ff. de sponsa duorum quia resp.o quod
hec fictio non recipiatur in his quae in se et in vniuersum sunt im
posibilia per s. dicta tamen recipitur in his quae in specie de qua agitur
vl. in indiuiduo fieri nequeunt si in vniuersum non sunt im-
posibilia quia sufficit quod posset stringere matrimonium non fuisse
stractum vt procedat fictio sicut videmus in fictione legis cor-
nelie et post liminij hoc non impossibile sit quod Titius captus et
mortuus in captiuitate post ambula hora captiuitatis decesse-
rit tamen quia a pro fuit posibile quod decederet ante captiuitatem
habet locum fictio legis cornelie et similiter hoc sit imposibile
quod captus reuersus ab hostibus semper fuerit in captiuitate
tamen quia a pro erat posibile et poterat illud euenire habet lo
cum fictio post liminij et adiuuatur hec solutio quia in n.ro ca
su non obstante matrim.o intermedio distracto tamen habita
6. non obstat coitum cucubinarium per stinuatam afectionem
debere transire in matrimonium vt filij legitimentur et tx
in l. cum qui in pro et in l. nup §. sufficiat C. de natur. liberis
et tamen quando datur matrimonium intermedium non dicitur stinuata
affectio ad cucubinam ergo non legitimantur filij quia resp.o quod ius
presumit contrahentes matrimonium cum cucubina habuisse
a pro animum accipiendi eam in vxorem et illud sufficit ad
legitimationem filiorum nec requiritur quod animus vl affectio cohe-
di habeat stinuationem a temp.e coitus vsque ad matrimonium

sine aliqua interruptione ex qq. ibus resultat filium natum legitimari p subsequens matrimonium nō obstāte matrim. intermedio. 3.º infero ad q.ª illam vtrum filius natus ex matrimonio intermedio praeferatur in successione maioratus filio maiore legitimato p subsequens matrimonium in qua q.e praeferendum eē legitimatum aetate maiorem suscepto ex legitimo matrim.º et minori aetate defendunt Cob. 2. p.e de sponsalibus c. 3. §. 2. n.º 28. et Menchaca lib. 1. de successionum progressu. §. 2. n.º 29. cum alijs a se citatis refert etiam auctores huius opinionis Traquellus de iur. primogenior. q.e 34. n.º 24. et Gabriel lib. 6. commun. opinionum tt.º de legitimatione relect.e 1. n.º 62 Matienzo et alij moderni j.a referendi ——— Sed nihilominus contraria senia ē verior nempe praeferendum eē natum ex legitimo matrim.º intermedio etiam aetate minorem legitimato p subsequens matrimonium qui isaetate maior sit quam seniam tenuit originaliter Tamized in q.e 9. sequitur Bartholomeus Bergiensis in q.e 55. Joan And. in. c. quis ad fines de rescriptis lib. 6. Abb. n.º 35. n.º 2. lib. 2. Card. n.º 5. Praepositus n.º 3. Alex de Nevo n.º 29. et Cifuentes in. l. 40. tauri in pro et Velazquez de Avendaño gl.a 11. n.º 42. Rubios in. l. n. tauri n.º 28. et Castillo lib. 6. quotid. re Ant. Gom. n.º 64. Covarrubias n. 10. Greg. lopez in. L. 2. tt.º 13. p.e 4. gl.a magna ꝟs.º notatum Molina lib. 3. de primogenijs. c. 1. n.º 9. Mieres de maioratibus 2. p.e in initio n.º 33. cum seqq. Roxas de successionibus ab intestato. c. 11. n.º 16. Matienzo in. l. 10. tt.º 8. lib. 5. recopil. gl.a 3. n.º 7. cum seqq. Gutierrez in repetitio. filius de haeredum qualitate n.º 193. Peralta de nominatio emphiteusis q.e 13. n.º 57. Prima senia l. facit natum legitimatum p subsequens matrimonium tempore contracti matrimonij

vere legitimum

vere legitimus sit ut docet Baldus in l. cum acutissimi col. 1. C. de fideicommissis et Vbaldis de successionibus ab intestato n.° 23. fortuni, Garcia in l. gallus §. et quid si tantum col. 127. de liber. et posth. plures quos referunt Cob. d. 2. p.° de sponsalibus c. 8. §. 2. n.° 25. et 26. et Matienzo ubi s.° n.° 6. Seruantes ubi s.° n.° 77. et 78. quod quod induci pot. l. x. 1. tt.° 1. p.° 4. dum probat hos filios secuto matrimonio ee legitimos, sicut proprio quod probus, esse, denotat veritatem et non fictionem ut in l. ona §. fin. de relig. et sumpt. funer. tamen a receptione vel natiuitate usque ad tractum matrimonij non est vere legitimus sed habetur pro legitimo per fictionem ut probatur tt. t. legitimi habeantur, ut aduertunt tt. Butrius n.° 3. Praepositus notabili 2. Card. n.° 2. Abb. et Alex. de Nevo utrumque n.° 4. DD. ubi s.° et Mantica de coniecturis ultim. volun. lib. 11. tt.° 12. n.° 19. et 20. et haec fictio non operatur in praeiudicium tertij ut in auth. quod mod. nat. eff. legi. §. liceat et in l. 2. et 4. ff. de natalibus restituendis ——

2.° pro eadem sententia facit nam fictio fundatur in equitate quae est fundamentum eius fictionum ut in l. postliminij 19. de captiuis docet coir in l. si ing emptione de usucap. quam resoluit Peralta in l. 1.ª de her. d. insti. n.° 36. et tamen equitas non habet locum ubi datur praeiudicium 3. ex tx in l. 2. §. item Varus ver.° quamquam de aqua pluuia arcen. et in l. nec utiles 20. cum l. praecedenti ff. ex quod maiores. qui in c. praedicta de priuilegijs et sic in nostro casu non procedit fictio illegitimitatis cum praeiudicio illius qui legitimus est —— ~ ——

3.° facit nam filio legitimo qui natus fuit stante matrim.° competit ius successionis in bonis parentum quod statim ipsi filio quaeritur ut in l. in suis de liber. et posth. l. scripto ff. und. liberi et in l. cum ratio de bonis damnatorum quod quidem ius auferri ab eo non potest me

eius facto ut in l. id quod nullius & reg. iuris cum semel fuerit radicatum in eius persona ——— ~ ———

4º pro ead. sententia induco tex. in l. potior § 1. incipit si colonus ff. qui potiores. dum probat quod si inueniat inter locatorem et colonum quod inducta et illata in fundum sint hypothecata pro pensione et postea antequam inducerentur obligarentur alteri ex tunc et postea inducerentur in fundum praefertur 2us creditor qui quo ad primum non fuit stra[illegible] hypotheca antequam res inducerentur in fundum quo arg. e idem dicendum in nostro casu quod legitimatus sit maior natu debeat praeferri illi qui prius fuit legitimus & sit aetate minor ———

5º facit quod quoties duo requirunt ad aliquid acquirendum, si aliquis prius sequatur unum ex requisitis et postea alius sequatur illa duo requisita antequam primus sequatur 2m iste 2us praefertur 1º quis primus postea sequutus fuerit 2m requisitum ex tex. in l. quoties § et rei vend. cum sit in nostro casu ad succedendum in maioratu requiratur quod filius sit 1º genitus et legitimus, qui legitimatus sit maior aetate praefertur illi qui prius legitimus fuit ———

6º pondero tex. in c. quis de rescrip. lib. 6. ubi probatur quod si quis habet gratiam spectatiuam a Romano Pontifice ad beneficium 1º vacaturum in aliqua eccl.a et deinde reuocentur gratiae spectatiuae et medio tempore durante reuocatione Papa concedat gratiam alteri ad beneficium quod 1º vacauerit in ead. eccl.a et postea primus impetrans restituatur ad gratiam censetur restitutus sine praeiudicio 2i impetrantis ergo similiter legitimatio filij natu censetur facta per subsequens matrimonium sine praeiudicio legitimi —

7º facit tex. in c. si pro te eod. tit. de rescrip. lib. 6. ubi probatur quod si Papa mandauit alicui executori quod conferret titulo canonicatum et praebendam certae eccl.ae si ad id accederet assensus episcopi et capituli et antequam dictus assensus accederet Papa primo ob-

teriga

teri gratias ccedat ad prebendas l. vacaturas in ead. ecta
h postea accedat assensus epi et capituli preferri 2.us impe-
trans q. eodem modo debet preferri vere legitimus ———
8.o facit nam h sponsalia de futuro si postea copulate quate-
nus transfundunt in matrimonium de presenti vt in c. is qui fidem
de sponsalib. sed si inter sponsalia et copulam aliqs ex sponsis
shat de presenti cum alia p hoc matrimonium impeditur. 1.m
h postea superueniat copula inter sponsos de futuro ex tx in
c. veniens de sponsalibus et c. si inter de eo q cognouit con
sanguineam et in c. 1. de sponsa duor. et in toto tt.o de matrim.
tracto i. interdicium ecte q. p filium legitimum natum vl. reputatum
inter natiuitatem natis et eius legitimationem debet
excludi idem natis a succesione maioratus ——— ~ ———
9.o facit nam lx facere no pot vt illud qd fuit factum no fuerit
factum neque e stra l. in libello §. facta de captiuis et in auth.
de qualitate dotium in prin. §. que igitr et p sequens efficere
no pot vt natis illegitime natus aut genitus et p sequens
q vere ante eius legitimatio. est fuit legitim. e. ei preferend. ———
Vlt.o facit nam qdo qualitas vl solemnitas substantialis requirit
certo aliquo temp.e si eo temp.e no interueniat etsi postea
sequatr nihil operabitr vt in l. obligari §. tutor de authori
tate tutor. s. qualitas legitimationis requirit temp.e natiui
tatis vt dicatr l. genitus q. quis postea superueniat no operabitr
suum efectum in preiudicium vere legitimi ———
Ex qq resultat filium natum ex matrim.o intermedio esse termino
res preferri maiori legitimato p subsequens matrimonium in
succesione maioratus. Nec obstant fundamenta rraria opinio
nis et d. no obstat qd lx vl canon inducens actum fictum lo
co alterius veri tribuit actui ficto eas qualitates et efectus qui

resultant ex actu vero vt in. l. lege Cornelia de testamentis et per
sequens sicut filius primogenitus si esset legitimus foret praeferen
dus 2° genito ita debet praeferri legitimatus cum per fictionem
vero tractiuam habeatur pro legitimo quia respectu illos efectus non tribui
a. l. vel canone actui ficto in tertij praejudicio ——— ~ ———
2°. non obstat ius. 3° ipse tantum acquisitum tolli posse pactum fictum
vt in. l. 2. et fin de natalibus restituendis iuncto principio et toto titulo
de successione liberorum et ff. de bonis libertorum et per sequentes tolli
debet per legitimationem filij ius illud quod 2° genito legitimo inspe
spetit quia respectu quod ius illud fuit acquisitum filio legitimo irrevoca
biliter. vel 2° respectu in illis iuribus fictionem tolere ius ipse paro
no quaesitum quia id operatur fauor ingenuitatis cum per restitutio est
libertinus ad ius natalem reuertatur hoc est ad ingenuitatem quae a
principio omnibus spetebat hominibus vt in d. l. 2. nam de facili res
reuertitur ad primeuam naturam suam vt in. c. ab exordio
35. d. et in. l. si vnus §. pactus ne peteret de pactis neque obs-
tabit dicere est matrimonium esse fauorabile quia respectu quod non
operatur eius fauor contra aliud matrimonium eque fauorabile
maxime cum filius legitimatus agat de lucro captando
et legitimus de damno vitando quo casu priuilegiatus
non vtitur priuilegio contra alium priuilegiatum ex tx in. c. de
quarta et toto titulo de praescriptionibus eodem modo in d. l. 2. fa-
uor ingenuitatis non operatur aduersus aliam ingenuitatem
id solum contra ius patronatus longe minus fauorabile ———
3°. non obstat filium legitimatum sequi ius succedendi sicut
si esset vere legitimus ex tx nostro et in auth. quibus modis natu-
rales efficiuntur sui §. reliqui et in auth. de incestis nuptijs §. dubitatum
et in auth. si quis C. de naturalibus liberis quia respectu illud procedere quo
ad successionem bonorum diuisibilium in quibus legitimatus per sub-
sequens

UVA.BHSC

sequens matrimonium contraxit cum legitimis non tamen quo ad successionem bonorum maioratus ——— ~ ———

4º. non obstat quod qualitas adiecta semper recipit interpretationem secundum tempus ubi ut in l. in delictis §. si extraneus ubi notat coll. de noxalibus actionibus, et in l. titius ubi notarunt Bart. et Bald. de militari testamento et sic cum aiunt ultimo tempore data successio primogenito debet intelligi de eo qui est primogenitus tempore successionis quia respectu iuris succedendi in maioratu radicari in primo legitimi statim quando nascitur, dicto qualitas attendit secundum illud tempus —

Ceterum quidquid sit praeferatur vere legitimus ex matrimonio intermedio legitimato maiori in successione maioratus hoc non procedit quando legitimatus contraxit cum femina legitima nata ex intermedio matrimonio quia huic erit praeferendus masculus legitimatus per subsequens matrimonium ut sensit Molina cum aliis a se citatis lib. 3. de hispanis c. 5. num.

Quod probatur primo quia ut masculus feminae praeferatur solum requiritur quod sit legitimus et eiusdem lineae licet aetate minor sit Baldus in l. in multis ff. de statu hominum Ant. Gom. in l. 40. taurin. num. 62. Cob. lib. 3. variarum c. 1. n. 5. id postquam est contractum matrimonium quod filius legitimatur vere legitimus est quia sicut quilibet legitimus debet excludere feminam. ——— ~ ———

2º. probatur per reg. quam habet quod si vinco vincentem te a fortiori vincam te ut probatur in c. authoritate Martini ad finem de concessione praebende lib. 6. cum aliis citatis a Iasone in l. si vero legatur §. hoc autem n. fin. de leg. 1. num. cum legitimus praeferatur primogenito legitimo nato ex eodem matrimonio ut late resolvit Molina d. lib. 3. c. 6. n. 6. et 7. et si filius legitime natus ex d. matrimonio praeferatur feminae primogenitae multo fortius debet eidem praeferri legitimatus —

3º. facit nam filio non acquiritur ius primogeniturae ineunea (?) si alter quamdiu filius masculus nasci potest nam existente masculo in

eodem gradu femina reducitur ad instar 2. gradus vt docet Paulus cons. 164. n. 13. lib. 2. quem et alios refert Molina d. lib. 3. c. 4. n. 12. vnde sicut existens in 2. gradu non admittitur quandiu aliquis ex 1. existere pot. vt in l. 1. §. siqis proximior ff. vnde cognati et in l. pen. in fine ff. vnde legitimi ita nec filia ius 1. genituræ acquirere pot. quandiu filius existere poterit ——— ~ ———

4. probatur quia legitimatus per 2m matrimonium ideo masculus anterioris matrimonij non præfertur quia legitimatio vt diximus non pot. trahi retro in præiudicium 3i. id quoties reurit cum femina prioris matrimonij non est locus retrotractioni ad hoc vt præferatur ei nasque non retro id ex tunc tantum legitimus vt femina excludi debet sicut a quocumque masculo eiusdem gradus postea nato nec tenent contrariam seniam dd relati a Tiraquelo in l. si vnquam pos. susceperit liberos n. 32. C. de reuocan. donat. et a Molina d. lib. 3. c. 2. n. 7. quia loquuntur in legitimatis per rescriptum Principis quæ feminam eiusdem lineæ et gradus non excludit vt aduertit Ceruantes in l. 12. tauri n. 133. neque obstat Martinus lib. 11. de victoris vlt. volun. tit. 12. n. 16. et 23. resoluimus ex mente aliorum filium legitimatum per subsequens matrimonium non excludere filiam+ legitimam quia loquitur quando est vocatus filius legitimus natus ex legitimo matrim. quod an verum sit constabit ex dicendis infra ad sequens argumentum ———

+ feminam

Non obstat arg. 2m quia resp. iura citata in arg. quæ dicunt non posse promoueri in clericum et episcopum nisi natum ex legitimo matrimonio ee. intelligenda in natis de legitimo matrim. secundum veritatem vel secundum fictionem et sic legitimatus per subsequens matrimonium poterit promoueri in episcopum absque aliqua dispensatione vt docet glosa nostra communiter recepta et glosa in c. innotuit pos. coniugata de elect. dicunt communiter Matienzo in l. 10. tit. 8. lib. 5. recop.

q. recept. qta. 3. nº. 3. Mantica de coniect. ulti. volun. lib. 11. tit.º 12. nº. 2. et 14. ——— ~ ———

Ex quo infero ad illam q.ºnem utrum legitimatus per subsequens matrimonium succedat in maioratu quo sunt vocati ad maioratum legitimi nati et procreati ex legitimo matrim.º in qua q.e Baldus in l. filium eum definimus 1.ª lectura nº. 1. ff. de his qui sunt sui vel alieni iuris existimat natum legitimatum nõ succedere quia ẽ vocatus natus et procreatus ex legitimo matrim.º quod etiam tenuit idem Baldus in locis citatis a Prepposito in c. lator 5. isto tit.º nº. 14. et hæc sententia ẽ receptissima ut constat ex auctoribus relatis a Mantica lib. 11. tit.º 12. nº. 20. qui sequitur istam sententiam et Roland. a Valle cons. fin. lib. 2. nº. 42. cum præcedentibus Scephalus cons. 364 Iberiq. Decianus cons. 33. nº. 12. vol. 2. ——— ~ ———

Sed nihilominus contraria opinio ẽ verior quam defendunt Ant.us et Imola in c. innotuit de elect. Paulus in l. fin. C. de his qui veniam ætatis Prepositus vbi s.ª et multi citati a Mantica d. nº. 16. et eam sequitur Greg. Lopez in l. 2. tit.º 15. p.a 2. glo. pº. y no el hijoornaio. col. 2. fol. 2. p.e de sponsalibus c. 8. §. 2. nº. 3. Mieres de maioratibus. 2. p.e q.e 1. nº. 1. Molina q plures refert lib. 3. de primogenijs c. 1. nº. 10. q refert fuisse istam sententiam plurics fuisse iudicatam in Hispania ———

Pro qua etiam facit tex. in c. cum inter canonicos de elect. iuncto c. innotuit cum sua glo. per hoc negata eod. tit.º nam in d. c. cum inter canonicos probatur nullum esse eligendum in episcopum nisi sit natus ex legitimo matrim.º et in d. c. innotuit iuncta sua glo. per hoc negata probatur legitimatum posse eligi in episcopum q.e etiam ubi in dispositione apponatur illa per hoc, succedat filius natus ex legitimo matrim.º, admittendus erit legitimat. ex subsequenti matrim.º ———

2.º facit nam legitimatus per subsequens matrimonium quo ad

Ita legitimus censetur et nõ differt a filijs natis post contractũ matrimoniũ ut probatur ex tx nõ et in auth. quomod. natur. effi. sui §. reliquis q°. legitimatus ex subsequenti matrim°. poterit succedere sicuti si vere natus fuisset post contractũ matrimoniũ —

3°. facit naz filius natus ex matrim°. illo per quod legitimatur natus sine dubio pot succedere in maioratu cũ sit natus ex legitimo matrim°. id iste filius succedit pp legitimatũ cuius causa per sumitur patrẽ contraxisse illud matrimoniũ ut probatur in. l. cũ qui C. de natur. liberis b., cum gratias agere fratribus suis posterius debeant ettª, q°. multo fortius poterit succedere legitimatus qui pp vnũ quodqz tale et illud magis ut probatur in auth. multo magis C. de sacro s. eccljs —

4°. facit naz testator videtur se conformare cũ dispositio°. iuris com. ut notant Bart. et dd. per tx. b. in. l. haeredes mei §. cũ ita ad Trebellianũ et ideo quando testator disponit quod in suo maioratu succedat filius legitimus natus et procreatus ex legitimo matrim°. videtur cogitare et intelligere de legitimato per subsequens matrimoniũ q. ex dispositione iuris habetur pro nato ex legitimo matrimonio —

Neqz obstant fundamenta 1. opinionis et imprimis non obstat quod qualitas adiuncta verbo debet intelligi d°. tempus ubi ut probatur in. l. in delictis §. si extraneus de noxalib. act. et in. l. tius de militari testam.to id filius legitimatus per subsequens matrimoniũ nõ e. natus ex legitimo matrim°. et per consequens verba illa nõ comprehendut legitimatũ per subsequens matrimoniũ qui respº. sufficere qualitatẽ illã adesse temp°. natiuitatis: sen dispositionẽ ut procedat reg. illa de qua in d. §. si extraneus —

2°. non obstat quod verba illa de legitimo vl. ex legitimo matrim°.

denotat

denotant cam immediatam et proximam qr dictio de significat cam proximam ut in. l. q. emancipatur de iniungendo cum emancipato notant DD. in l. si certis petatur et qr dictio ex denotat cam immediatam ut in. l. eo temp. in fine de peculio id legitimatus ex subsequenti matrim. no e legitimus cum matrim. eorum qr fuit voluntatem instituentis maioratum no poterit in eo succedere qr ius fuit illa, ex legitimo matrim. natus, cum sola apposita ad excludendos illegitimos et legitimatos per rescriptum Principis q. quodam modo videntur lesae dignitatem familiae arg. tx in. l. no tantum § si emancipatus filius de bonorum poss. contra tabulas et in. l. 1. § spem de ventre inspiciendo id hec rao cessat quo filius efficitur legitimus per subsequens matrimonium et ideo dictionem illam ex presumpta voluntate disponentis et qr presumitur q. idem disponeret in legitimato si de eo interrogaretur no significant in nro casu proximam et immediatam cam quo fit ut si expresse testator exclusit a successione maioratus legitimatos per subsequens matrimonium no poterunt in eo succedere ut late resolvit Molina de maioratibus. 2. p. q. 1. n. 3. cum seqq.

3° no obstat fictio testatoris eo intelligenda fuit veritate et no fuit fictionem ex tx in. l. si ita. qr. 53. § si cui de leg. 2. et in. l. fideicommissum 74. de adit. et demonst. et in. l. fi. C. de his qui veniam aetatis impetraverunt qr resp. q. ideo in d. § si cui et in d. l. fideicommissum de ba testatoris intelligunt de filijs naturalibus et legitimis et no de adoptivis qr loquuntur in conditione si sine liberis et cum sit species conditionis pendere ex incerto eventu repugnat menti testatoris q. adoptivi excludant substitutum qr tunc potius ex voluntate gravati quam ex incerto eventu penderet conditio ut docet colli quam

resoluit Pareh in l. ult. tit. lib. 5. ordinam. pag. 96. col. ubi remediis Abbreuiatam decis. Pedemont. 126. n. 16. Vosa in epitome successionum c. 17. n. fin. Nec obstat tx in d. l. fin. q. nō valuit ex voluntate id ex bbis: aetat pmissionem sentire de aetate 25. annorum et utrum ex illis bbis, legitimae aetatis, quae pba referuntur ciuiliter ad aetatem 25. annorum ex l. 1. §. 1. de minoribus et rursus ex illis bbis pfectae aetatis, quae pba naliter designant aetatem 25. annorum nec venia aetatis impetrata obstet hoc casu q. defectus integri intellectus et iudicij nō pot p eam suppleri id in nro casu expressum pba mente testatoris cōmittitur legitimatis, q. cessat rao in qua fundatur oīs dispositio ut resolui in praecedenti arg.º ——

Non obstat 3.m arg.m q. iura b. citata procedunt attento iure ciuili ex cuius dispositione req. ebantur dotalia instrumenta ad legitimationem filij id iure nro canonico solum requiritur qd parentes potuissent trahere matrimonium temp.e receptionis aut natiuitatis ut filij legitimentur p subsequens matrimonium extra nro gl. in c. tt. 3. q. 5. Abb. n.º 2. Praepositus n.º 17. et alij hi. Balbus in c. innotuit n.º 10. de elect. et b. Abb. n.º 11. cum quam resoluit bb. 2. p.e de sponsalibus c. 3. §. 2. n.º 3. Pelaeh de maioratibus 2. p.e q.e 1. n.º 6. Ceruantes in l. 12. tauri n.º 32. et 33. et Mantica de coniect. ult. volun. lib. 11. tit. 12. n.º 7. et quis nō fiant dotalia aut nuptialia instrumenta talis legitimatus poterit succedere etiam in terris Imperij ut docet Cumus in l. cum q.a C. de nuptijs Mantica ubi s.º n.º 3. et dixi 1.º in 2. illatione 1. rationis decidendi, et circa p. dicta occurit dubitatio an attento iu.e ciuili ad legitimandos filios essent necessaria dotalia instrum.ta vel sufficerent nuptialia et ee necessaria dotalia probari videtur ex eo qd absque nuptialibus instrumentis solo consensu hodie iu.e nouissimo pot trahi matrimonium si trahentes nō sint viri illustres et maxima dignitate praediti ut pbatur in auth. ut liceat

matri

matrib. autem § qr vo. et nihilominus quo ad legitimationem requiruntur instrumenta attenta iud. ciuili ut docet gla in d. § qr vo. coiter recepta et sufficiunt instrumenta nuptialia quae nulla dotis constituta gla et dd. in auth. id nouo iure et in auth. maxime C. de nuptijs et in d. l. cum qr C. de natlib. liberis et in d. § inst. de nup. ut dicit coem Gabriel d. 21 nº 3. Mantica vbi s. d. nº 1.

Non obstat 4. argum. qr eius authoritate gla in l. in adoptionibus de adoptionib. existimat necessarium esse consensum filiorum in legitimatione per subsequens matrimonium quam sequuntur multi scribentes quos refert et seqtr Costa in d. § et qd si tantum 2. pº nº 116. et itidem fuit secutus Duenas reg. 390. limitatio 9. et alij relati ab eodem et a Cob. in 4. de sponsalibus c. 8. § 2. nº 13. et a Sarmiento lib. 1. selectarum c. 8. nº 1.

Pro qua senia l. facit tx in d. § quemad. natur. esf. sui § generaliter vbi probatur necessarium esse consensum parentum et filiorum ad inducendam istam legitimationem. 2º facit tx in c. unico de filijs natis ex matrimº ad morganaticam contracto in usibus feudorum vbi filius legitimatus ex matrimº no censetur legitimus ad succedendum nisi ex voluntate patris g. similiter erit necessaria filij. auth.

Sed hic nō obstante contraria senia est verior nempe nō esse necessarium consensum filij in hac legitimatione per subsequens matrimonium id est eo reluctante et contradicente induci quam defendunt Angelus d. 17. col. 2 et Guillermus de Cuno in l. venignus de epis. Praepositus h. nº 2. col. 6. et Sarmiento vbi s. cum alijs a se citatis in l. 10. tit. 8. lib. 4. recop. gla 3 nº 6. Cervantes in l. 12. tauri nº 34. faciunt tradita per Mieres de maioratib. 2. p. q. 1. n. 4.

Pro qua senia l. facit nam legitimatio est effectus matrimonij ut s. in rac. decidendi resolutum est et posito h. id nemo pot impedire effectus matrimoniales et ideo siue filius dicat

sive nō legitimatr sicut vere legitimus natus ex legitimo matrimº qui quis dicat se nolle eē legitimum nihilominus legitimus erit. 2º facit nam q. hic matrimonium facit eum legitimum ut in c. si & elect. in 6. juncto c. & translatione epi ut electi id q facit actus legitimus nō pot. eficere quin legis efectus in eo habeat locum ut in l. nemo pot. & legi. 1. & sic sicut patres nō possent eficere qd filij nō legitimarentr sic nec filij poterunt impedire directam legitimationem—

Non obstant fundamta. contrarie opinionis et 1º nō obstat tx in d. §. generaliter qr licet aliqui existiment nō loqui in legitimatione p matrimonium dm. verius ē ut colligitr ex illis verbis sine instrumentorum celebratione, que verius ē decisionem illius tx pcedere attento iure civili sm qd requirebantr dotalia vl. nuptialia instrumta ad legitimationem filiorum ut resolui in precedenti argº et cum ad illa instrumenta eēt necessarius consensus patris ita similiter requirebatr consensus eiusdem filij qr nō pcedebat aut pendebat legitimatio a solo matrimº sicut hodie pendet attento iure canonico ut docet Sarmiento ubi sup. nº 2. 2º nō obstat tx in d. c. unico & filij nati ex matrimº ad morganaticam contracto in usibus feudorum qr respº tx illum fundari potius in consuetudine quam in iuris dispositione et loqui in pactis barbaris et irrationalibus que a iure impbantr ut pbatr in c. 1 de sponsalibus

Caeterum si legitimatio nō ex subsequenti matrimº sed ex rescripto Principis fiat necessarius erit legitimati consensus et quo ad istam legitimationem in qua nihil dispositum ē a iure canonico servabitr dispositio tx in d. auth. qq mod. natur. efi. sui. §. generaliter argº tx in c. 1 et 2. & novi ope. nunci. Ancar. cº 241. nº 4. Barbatia cº 24. nº 5. cum seqq.

1099. lib. 2. Tellus Ferdinandez in l. 12. tauri nº. 8. et 9. Cob. ubi sª. Matienzo in l. 10. tº. 8. lib. 5. recop. gla. 1. nº. 11. qr. beneficium nō confertr in inuitum ut in l. inuito de reg. iuris suffecit tz scientia et taciturnitas ipsius filij ut legitimatio operetr efectum suum ex senia gl. fin. in l. in adoptionib. de adoptionib. quam sequuntr relati a Cob. et Matienzo ubi sª. et Tello nº. 15. et 17. ubi sª. et relati a Costa in d. §. et qd si tantum 2. pº. nº 117. pro qua senia facit tx in l. si ut proponis 1. C. de nuptijs. Cognitis nuptijs ueritis nō cōdixit, facit tx in auth. hº. qq mod. nat. effi. leg. §. sit igitr licentia vers. ne fraudare quis dubitet. Propositus in c. per venerabilem §. qd autem nº. 17. sª. hoc tº. et requirat aliquem actum exteriorem Costa ubi sª. nº. 120.

Non obstat 9m. arg. qr resp. iura b. citata solum probare filios natos stante matrimº. stacto inter sanguineos ul affines interueniente bona fide utriusq. ul alterius ee vere legitimos resolui in c. 2 sª. isto tº. Unde infertr qd sicut illud matrimonium putatiuum operatr legitimationem filiorum q ex eodem matrimº. nascuntr sic etm operabitr legitimationem filiorum vere natium veluti si filij nati cantr nates et postea pater suscipiat sacros ordines et ignorante hoc impedimentum femina ex qua filios suscepit cōtrahat cum eo matrimonium qr hoc casu legitimabuntr filij et e stra si postea mater profiteatr religionem et pater q solutus e hoc ignorans strahat cum ea matrimonium qd fuit de mente Aluaroti in c. 1. in §. nates col. 9. si de feudo fuerit stouersia in usib. feudorum. sequuntr relati a Dueñas reg. 343. ampliatione 9. Molina lib. 3. de ijgenijs c. 1. nº. 11. Matienzo in l. 10. tº. 8. lib. 5. recop. gla. 4 nº. 3. cuius rei rao e. qr illud matrimonium putatiuum habet oes efectus ueri matrimonij ut probant iura citata in argº.

quę sententia vera est, quis contradicat Sarmiento lib. 1. selectarum c. 6. nº 2. cuius fundamentum non obstat ex textu in auth. tantae vis matrimonij, supposito quod verba debent intelligi simpliciter et non secundum quid ut in l. 1. §. 9. in perpetuum ff. si ager vectigalis quod respondeo quod verbum domini de quo in d. §. 9 in perpetuum secundum subiectam materiam intelligitur de veris dominis et sic simpliciter secus est in nostro casu quia a lege tribuuntur matrimonio putativo omnes efectus veri matrimonij. Tertium est dicendum si filius sit vere spurius et putative natus qualis ille qui nascitur ex coniugato et soluta quę existimabat patrem filij esse solutum esse quia talis filius non legittimabitur per putativum nec per verum matrimonium postea subsecutum ut docet Ioan. And. et Abb. nº 9. communiter quam resolvunt Cob. ubi supra nº 16. et 17. Molina ubi supra Sarmiento lib. 1. selectarum c. 6. nº 2. — Pro qua verissima sententia 1º facit quia parentes qui ex coitu fornicario suscipiunt filium dant operam rei illicitae ut in c. nemo 32. q. 4. et in clem. ad nostrum iuncta glossa et communiter de hęreticis late Cob. 1. p. de sponsalib. c. 4. nº 8. ideoque aliquid dant operam rei illicitae eorum opinio vel error nihil operatur, id inspicitur veritas et non opinio ut in l. aut qualiter §. si quis dum putat quod vi aut clam et in l. cum quis nolentem §. si iniuria ff. de iniurijs et sic filius qui vere spurius est quamvis parentes ignorent impedimentum non legitimatur per subsequens matrimonium. 2º facit textus in c. cum inhibitio §. si quis vero de clandestina desponsatione quatenus probat ignorantiam etiam utriusque parentis non prodesse ad legitimationem filiorum quando matrimonium contrahitur clandestine quia parentes sic contrahendo dederunt operam rei illicitę. 3º pro ead. sententia facit textus ne quatenus probat filios spurios non legitimari per subsequens

sequens matrimonium nulla facta distinctione scientie vel ignorantie parentum et hec sententia est vera quis aliam defendat gl. nostra 760 aliam et Butrius n.° 9. et alij relati per Cob. d. 2. p. de sponsalib. c. 8. §. 2. n.° 17. et Sarmient. lib. 1. selectar. c. 6. n.° 2. ——— ~ ———

Quorum fundamenta non obstant et primo non obstant iura in arg. citata qq. 1. responsum est in pro resolutionis huius arg. 2.° non obstat tx in c. qd nobis f. ista th.a quatenus probat filios natos ex matrim.° illicito idem clandestine contracto ante approbationem esse legitimos etiam si postea sequatur approbatio eiusdem eo quia ibi aliquod impedimentum verum non fuisset ut bene resoluit coll. qui resp.° qd h. matrimonium clandestinum habeat vitium in modo contrahendi tamen opus ipsum simpliciter est permissum et sublato illo vitio ab ecclesia approbatum ideo minus non est filij concepti aut nati ex tali matrim.° etiam nullo ab ecclesia approbato sint legitimi secus tamen est in nostro casu quia copula fornicaria de per se et simpliciter est illicita ut supra probatum est et ita respondet Cob. n.° 17. ad finem ——— ~ ———

Non obstat ult.m arg.m de reg.a tx in c. placet de conversione coniugator. quia omnissis intellectibus Butrij n.° 7. et alio intellectu Cardinalis ind. c. placet z. oppositio verius est ideo in d. c. placet valere actum quo res pervenit ad casum a quo incipere non potuit quia actus ille a principio fuit validus respectu mulieris que in suum preiudicium potuit obligari ex voto in nostro casu fuit nullus ad inducendam legitimitatem ut post Dinum in reg.a non firmatur lib. 6. resoluit idem Card. ubi s. et circa reg.a mariam nempe quod non valeat actus adveniente ad casum a quo non poterat sumere initium est videndus tx et bene Bart. et alij in l. pen. §. 1. de probat. Dinus et Dechius

in reg.ª factum legitime lib. 6. et ughic absolutum argu
mentum et tx in c. tanta. 6.

Ad tx in c. cum quod 1. et 2.º huius nominis

Circa materiam huius tx videnda sunt quae diximus in
c. 1. §. isto tt.º ad 3.m arg.m et in c. lator ad ult.m arg.m

Ad tx in c. platum. 8 §. hoc tt.º

Conclusio

Si mulier per iudicium eccl. separatur a 1.º viro et eo vivente
contraxit cum alio legitima erit proles quam ex eo susceperit

Sed imprimis pro ratione dubitandi sic arg.r pro solam absentiam
viri nõ pot divortium fieri quo ad vinculum matrimonij
ut in l. uxori ff. de divortijs et repudijs et in c. qm freque
ter §. si autem de carnali ut lite nõ contestata et in c. de illis
de sponsalibus 6. si nõ amplius in facto est processum, et in
c. in presentia eodem tt.º ergo mulier ista nõ potuit divor
tium petere per solam absentiam viri

2.º sic ad hoc ut in causa matrimoniali procedatur contra absen
tem ad sententiam diffinitivam debet ei procedere citatio pro
edictum ut in d. c. qm frequenter §. porro ut lite nõ contesta
ta id tn nõ processit d. citatio ergo nõ potuit procedi ad sententiam divortij

3.º sic iudex ecclesiasticus nõ pot cognoscere de re tempora
li inter laicos ut in c. novit de iudicijs c. ex tenore c. hec ex
suscepto de foro comp. id tn cognoscit de hereditate quae res tem
poralis est ut in c. tuam de ord. cog. et in c. lator §. 1.º isto tt.º
ergo procedere non potest tx noster

Quibus nõ obst. vera est decissio huius tx pro cuius perfecta decla
ratione presuppono sm Baldum in c. ex p.te de consuetudine
n.º 2. quem sequuntur Palacios Rubios in repetitione r. de donat.

inter v.

intes. §. 24. n.° 9. triplex est divortium nempe temerarium, causari um, et ignominiosum. Temerarium dicitur quando mulier temerarie discedit a domo viri ut in l. consensu C. de repudijs. Causarium quando propter furorem fit divortium arg. d. l. consensu §. quidem vel quae vitae cingulis insidiatorem vel nuptijs. quem resolvit Alex. in l. si cum dotem §. si maritus n.° fin. solu. matrim.° Cob. 2. p.° de spon salib. c. 7. §. 5 n.° 3. Navar. in M. c. 22. n.° 21. et ignominiosum dicitur illud quod fit propter adulterium ut in c. fin. de adult. c. uxor cum seq. 23. q. 1. Verum tamen est duplex est divortium unum quoad torum et mutuam cohabitationem ut in d. c. fin. de adult. et in d. c. uxor cum seq. et in c. 2. et in c. de illa de divortijs et in c. ex transmissa. c. literas ad finem de rest. spol. aliud vero est quoad ad vinculum de quo loquitur ner tx et totus titulus de sponsa duor. et tit.us de frigidis et malefi. et tit.° de consanguinei et ita docent Hostien. in summa tit.° de divortijs §. quot modis n.° 3. Abb. et alij in r.a illius tit.° sumitur pro divor tio Colectarius 2 p.° de sponsalib. c. 7. §. 4. in prio ——
Sed ita constitutis ratio decidendi ad causam tx quare filij nati ex hoc 2. matrim.° sint legitimi est quia mulier fuit soluta a 1.° matrim.° iudicio eccl. docet glossa fin. ib. ad finem Card. n.° 1. Pos positus n.° 2. et 3. Alex. de Neuo n.° 7. 10 raij. cit. hgc ratio quia mulier habuit malam fidem siquidem petebat divortium propter viri ausentiam quae causa sufficiens non erat et ignorantia iuris non excusabat feminam quae solum excusat in casib. a iure expressis ut probatur in l. fin. iuncta sua glossa C. de iuris et fac. igno. et tamen hic casus non est de expressis quare non debebat eam excusare d. ignorantia Nec resolvit difficultatem dicere quod error erat probabilis in hoc casu et ideo excusabat ex l. reg.a ff. de iuris et fac. igno. quia de hac probabilitate non erat

+ qualitercumque

et minus solutis difficultas dicens mulierem ita egisse de damno vitando quo casu excusat ignorantia arg. l. Clodius. 96. ff. de acq. her. ad. notant Dinus et DD. in reg. ignorantia lib. 6. quia potius agebat de lucro captando nempe de accipiendo alium virum, pro existimo veriorem rationem esse quam sensit Alex. de Nevo n.º 3. tr. nempe filios fuisse legitimos in hoc tx. ratione tam bonae fidei mulieris quae petebat divortium propter absentiam viri quam propter bonam fidem huius 2.i mariti causatam ex sententia divortij quam ex iusta et iuridica causa fuisse latam creditur existimasse ——

Non obstat 1.m arg.m quia Butrij n.º fin. Card. n.º 9. et Abb. n.º 2. respondent quod ista mulier allegabat nullitatem matrimonij propter consanguinitatem vel aliud impedimentum vel virum mortuum fuisse id hic intellectum reijcitur, 1.º quia querela mulieris concernebat absentiam viri ut colligitur ex illis verbis, adversus eum querelam deposuit, et si allegasset consanguinitatem vel affinitatem diceret tx. quod accusabat matrimonium et non virum ex tx. in c. laudabilem ut lite pendente et in c. pen. de desponsatione impuberum et in toto titulo qui matrimonium accusare possunt. 2.º reijcitur dictus intellectus ex illo tx. b. quod eum non posset diutius spectare, 3.º quia si propter aliquam ex dictis causis esset lata sententia sine dubio filij fuissent legitimi quare ego existimo sententiam divortij et iniustam et ideo fuisse ortam dubitationem circa legitimationem filiorum ut sensit glossa in rasu fin.

Nec obstat dicere potius fuisse iustam sententiam quia condemnatur prudentia episcopi Vincentini qui eam tulit, nam respondeo quod non condemnatur respectu sententiae sed respectu mandati et decreti quod pronuntiavit d. parentes Hugonis iuxta easdem pila nescio cerit ——

Non obstat 2.m arg.m quia conuenit solutionibus glossa tr. quae improbantur

bant a doctorib, coiter et potis debent comodari huic 2° arg.
quaz 1ª q̃ta fin. resp. standuz ee. txi in c. qm frequenter
in § porro vt lite nõ ctestata quasi dicat nuiqz tx corrigi
pr illuz cui, solutio improbatr ex proemio hui, libri et ex tx in
c. ut impediat de elect. lib. 6. que Innocen. in c. fin. de cog
mittitr inposs. inquit qd ad mariti absentatr a muliere pz
sumitr se absentare malitiose et fraudulenter si nõ ctat
de iusta ca et ideo cª euz tanquaz cª ctumacez pcedi pot
quez intellectuz sequntr Butri, faro. et coir texte Abb. n.
fin. et Alex de Neuo. n.º 12. et 21. ft. pquo intellectu facit
tx in c. uiª ftº 1. et pr idez operatr pzsumptio in casu pzsump
to qd veritas in casu vero. c. is q fidez de sponsalib, sed hic
intellectus rejicitr ex iurib, citatis in precedenti argº
Quare verius e. Hugonis parentes euz de mandato epi cer
tiorasse vt colligitr ex pr. cuqz elapso longi temporis
spacio et qr noluit venire et cparere pcessit iudex ad dif
finitiuam sententiam ———— ~ ————
Non obstat. 3m pcedus resolutione vide que habes in c.
1. 1ª ad. 2. et 3m solutiz arg.m et tx ————

~ Ad. tx in c. qd nobis. 9. ḡ. hoc ttº. ~

Pro declaratione huius tx vide que habes in c. tanta in 1ª illa
tio. 2ª rationis decidendi et ad 1. arg.m circa finez ————

~ Ad. tx. in c. referente. 10. ḡ. hoc ttº. ~

Conclusio

Filij nati ex matrimº ctracto cª impedimentuz publicz ho
nestatis sunt illegitimi et ab hereditª parentuz excludendi qz a
deoze. tx in c. ad audientiaz et in c. sponsaz de sponsalib, et

in c. tenebatur ad finem de desponsatio impuberum et in l. si qua § 1. ff. de ritu nuptiarum et in § si uxor in lib.ª de nuptijs et in l. 4. tit. 1. p.ª 4. et in l. 17. tit. 2. eadem p.ª ———

Sed imprimis pro rat. dubitandi sic arg.º ex sponsalibus oritur impedimentum publicae honestatis ut in c. tenebatur ad finem de desponsat.e impub. ideo sic est quod illegitimum fuit matrimonium cum Bertha aut sponsalia de futuro pot. contrahere matrimonium cum eius matre et illud matrimonium est validum ut probatur in c. literas et in c. accessit de desponsat.e impub. g.º matrimonium contractum cum impedimentum publicae honestatis est validum et filij ex eo suscepti sunt legitimi ——— ~ ———

2.º sic valet matrimonium contractum a fratre cum uxore fratris post mortui ut probatur in c. olim 3. q. 1. et in c. fin. de divortijs g.º impedimentum publicae honestatis non reddit matrimonium nullum.

3.º sic per dispensationem aut etiam permissionem non legitimantur filij nati ante dispensationem ut probatur in c. tanta 1.ª hoc tit. iuncta ea quam resolui ad 2.am rationem decidendi g.º permissio etiam non potuit operari legitimationem in nostra ———

4.º sic filius etiam spurius succedit matri ut probatur in l. hac §. et in l. si spurius ff. unde cognati et in l. si suspecta § fr. de inofficioso ff. de inoffic. testam.to g.º filius susceptus ex isto matrimonio nullo poterat matri succedere ——— ~ ———

Quibus non obst. vera est decisio huius tex. pro cuius perfecta declaratione est praemittendum hoc impedimentum publicae honestatis fuisse institutum ob vitanda scandala quae quotidie inter sanguineos oriebantur si unus contrahebat matrimonium cum sponsa alterius docent Joan. And. Abb. et coll. in c. iuvenis de sponsalib. et in l. fin. tit. 1. p. 4. et ib. Greg. Lopez et etiam propter honestatem etiam quae semper in matrimonijs considerada

sideranda e. vt in. l. semp in coniunctionib. ff. de ritu nup.
facit tx in. d. c. iuuenis, ppt honestatem actus desposit.
n. 3. in. c. accessit de desponsat. impub. p tx ib. ponderado
verbum illud, inhonestum, et hoc impedimentum differt ab
impedim.to affinitatis qr impedimentum publicae honesta
tis oritr ex sponsalib. vl. matrim. ante copulam vt docet
Abb. et coir in. c. sponsam de sponsalib. p iura citata in confir
mationem conclusionis huius tx affinitas vo no oritr ex sponsa
lib. aut matrim. nisi fuerit copula subsecuta vt in. c. dis
cretionem de eo q cogno. sangui. vxo. sue. gla in arbore affi
nitatis lib. 6. gla fin in. c. extraordinaria. 35. q. 3. Oliueri
in titu. de gradib. cognationum. tit. de affinitate n. 19. et 20. Itm
differunt qr affinitas contrahitr aliqdo sine sponsalib. et sine ma-
trim. p copulam fornicariam vt pbatr in. d. c. literas in
fine de desponsatio. impub. docet Oliuerius vbi s. id publica
honestas nunquam contrahitr absqz matrim. vl sponsalib. et
conueniunt hec duo impedimenta qr sicut affinitas
impedit matrimonium contrahendum et dirimit postea contrac-
tum vt in. c. 1. et in. c. no debet de sang. et affinit. sic etiam
impedimentum publicae honestatis vt in. c. unico de spon
salib. lib. 6. coir in. d. c. sponsam et pbatr in. l. 9. et fin
tit. 1. p. 4. et in. l. 17. tit. 2. p. 4. Item sicut affinitas durat
vsqz ad 4m gradum vt in. d. c. no debet sic etz publicae ho-
nestatis impedimentum vt in. c. continebatr ad finem de des
ponsat. impub. Abb. et coir. n. 4. et in. d. c. sponsam de spon
salib. idem in. c. ad audientiam n. 3. eod. tit. Cou. 2. p. de
sponsalib. c. 6. § 2. n. 1. Nauar. in. M. c. 22. n. 57. et
pbatr in d. l. fin tit. 1. p. 4. hodie vo ex Trident. ss. 24. c. 3
de reformatio. 1m gradum no excedit hoc impedimentum

publicę honestatis qđ oritr ex sponsalib; de futuro seu oriat
ex matrim.o de pñti volat usq; ad 4.m gradum qa decre
tum sacri Conc.ij solum pcedit in impedimento orto ex spō
salibus de futuro et sic quo ad impedimentum qđ oritr
ex matrim.o remanet in eo respectu ius coe ut declara
tum fuit in quadam Pij 5.i extravaganti edita circa decla
rationem d. decreti ex qq resultat vera ratio decidendi
ad nram tx. ee. qđ cum hoc impedimentum publicę hone
statis impediat et dirimat matrimonium et contrahentes nō
habuissent bonam fidem filij exinde suscepti sunt spurij
qa nec matrimonium fuit validum nec putativum ——
Non obstat 1.m argum.m qa resp.o qđ in iuribus ib. citatis sponsalia fuerunt
nulla ex defectu consensus et sic tam de iure nat.i quam de iure positivo pr
sponsalia quae contrahunt a nō habentib; aetatem et usum rationis
ad consentiendum vl. a furiosis nō pducunt impedimentum pu
blicę honestatis gla recepta in reg. nō firmatr lib. 6. colli in c.
ad audientiam de sponsalib; Navarr. in M.l c. 22. n.o 47. Cob. 2. p.e
de sponsalib; c. 6. §. 2. n.o 1. et 2. Speculum ... 1. p.e art.o 51.
Neq; obstat tx difficilis in c. iuvenis de sponsalib; ubi fuit
contractum matrimonium cum puela minore septennio quae nō
habebat aetatem nec usum rat.s ad consentiendum et tamen ex illo
matrim.o fuit ortum impedimentum publicę honestatis qa gla
c. 6. et gla in d. c. sponsam et gla in summa 30. q. 2. respondent
qđ puela in d. c. iuvenis erat doli capax et sicut in matri
monijs malitia supplet aetatem ut in c. illis 2. et in c. fin. de
desponsat.e impub. sic etiam in sponsalib; sed rejicitur qa ultra qđ tx
ille loqtr in matrim.o de pñti nō fundatur in hac malitia
sed in alijs rationib; ut ex eod. tx constat. Quare Butrig. Card. Abb.
et Rog. positus col. fin. in d. c. iuvenis contraxit matrimonium cum

puela

puella illa et eam traduxit ad domum suam et illa traductio fa
cit presumere tentatum ad copulam ex illo tentatu procedente
matrimonio, quod invalido oritur impedimentum publicae honesta
tis id rejicitur hic intellectus, quod ex solo nixu ad copulam non
oritur hoc impedimentum ex tx in c. fin. de sponsalibus, id solum
ex mutuo consensu de presenti aut de futuro ut in iuribus alla
tis in confirmationem nostrae relationis quod verior intellectus est
quod in d. c. iuvenis non dissolvitur matrimonium propter impedimen
tum publicae honestatis sed propter presumptam affinitatem quam
presumit tx intervenisse ex nixu ad copulam. Neque obs
tat adverbium, forsan, de quo in illo tx quod debet referri ad
propositum, adimplere, et non ad propositum, tentavit, ut docet Prepo
situs 6. col. fin. et quod erat rumor viciniae puellam esse siugem
illius iuvenis quod propositum suum intelligitur de cognita carnali
ter ut probatur in c. si quis et in c. si quis c. § ex his. 27. q. 2. et in
c. ex publico de conversione coniugatorum docet Abbas ad Mona
chum in c. unico n.º 9. de sponsalibus lib. 6. Decius n.º 540. n.º 3.
et istum intellectum sensit Hostien. in d. c. iuvenis quem sequitur
Prepositus 6. n.º 6. Neque obstat quod in eod. tx propter honestatem ecclesiae
fuit anullatum matrimonium et sic intelligitur tx ille de
impedimento publicae honestatis quod respondeo quod etiam impedimentum
affinitatis fuit inventum propter publicam honestatem ut in d.
c. discretionem de eo qui cognovit consang. et ita intelligendum
e. Soto in 4.º d. 41. q. unica art.º 2. ad finem. Neque obstat tx in
c. ad audientiam de sponsalibus, ubi ex sponsalibus nullum
oritur impedimentum publicae honestatis quod respondeo quod sponsalia
non fuerunt nulla ex defectu consensus sed ex impedimento con-
sanguinitatis et sic ex iure positivo adfuit consensus quod de iure
naturali sufficeret ad eorum validitatem quo casu producit impedimentum

publicę honestatis quia sponsalia sint nulla ipso iure ppr consanguinitatem ex clem. unica de consanguinitate et affini. facit tx ex pressus in c. unico de sponsalibus in 6. et D. Thomas in 4. d. 41. existimet ex matrim. vel sponsalib. nullum nō causari hoc impedimentum cuius sententia loquendo in terminis iuris naturalis vera ē. quia rao natur. dictat ut qd nullum ē. nihil efficiat Soto in 4. d. d. 41. q. unica art. 2. Speculum coniugor. 1. p. art. 82. hodie vero ex Trident. ss. 24. de reformatio. c. 3. ex sponsalib. nullis quacumque rae nulla sint nó oritur hoc impedimentum id. cum ille tx solum debeat intelligi in sponsalib. de futuro ex d. extrauaganti Pij 5 cuius mentionem fecimus in rae decidendi ii impedimentum oriatur ex matrim. de praesenti nullo si nó fuerit nullum ex defectu consensus quia nullum alia rae sit producit d. prohibitionem. Quibus addendum ē qd ex matrim. vel sponsalib. nullis quo ad Deum, validis quo ad ecclesiam ut in c. tua nos de sponsalibus oritur hoc impedimentum quia eccla nó iudicat de occultis Nauar. in M. c. 22. n. 58. Sanchez in 1. p. de sponsalib. c. 6. q. 2. n. 3. Speculum coniugor. d. art. 82. ad finem et si sponsalia dissoluantur aliquo ex modis congestis in l. 3. t. 10. p. 4. durabit perpetuo impedimentum ut probatur in d. c. accessit de desponsat. impuber. ———

Non obstat 2m arg. quia tx in d. c. olim. 3. q. 1. solum refert legem veteris testamenti de in deuteronomio c. 25. quia tota difficultas consistit in c. fin. de diuortijs cuius glsa 6. et DD. teste Sanch. 2. p. de sponsalib. c. 6. q. 10. n. 3. respondent ex Papę dispensatione fuisse contracta illa matrimonia in casu d. c. fin. id reijcitur hęc solutio quia et Pariuis cl. 68. n. 275. vol. 4. existimet matrimonia de qb. ē. fuisse contracta a iudęis postquam fuerunt conversi ad catholicam fidem verius ē contracta fuisse durante

rante infidelitate ut ex eod. tx colligit. et ex illius integra
relata ab Antonio Augustino in collectione 3. Decretalium lib.
4. tit. 14. c. 3. et sic no fuit necessaria dispensatio ut in c. gaudem.
de divortiis Neq. obstat ibi, concedimus, et quod qd videtur im-
portare dispensationem qr resp. qd epus Tiboriensis cui dirigitur
illa decretalis nolebat recipere ad fidem catholicam infideles
q cum uxoribus fratrum straxerant matrimonium ut stat
ex d. integra et sic ibi, concedimus, debet intelligi respectu prohi
bitionis epi et no qd importet dispensationem Vlt. vero intel
legunt illius tx. qd 6 no fuit ortum hoc impedimentum publ.
honestatis ex matrim. a fratribus infidelium stracto qr 1.m et
2.m matrimonium fuit stractum durante infidelitate vnde cum
illo temp. stent. no ligarentur legibus canonicis ut ex D.
Paulo pbat tx in d. c. gaudem, et in c. de infidelib. de consang. et
affini. et in c. fin. q. illo tit. et in l. fin. tit. 6. p. 4. non potuit
publica honestas afferre impedimentum illis matrimonij ——
Non obstat 3.m arg.m qr pretermissis duabus intellectib. atque
datis Innocen. et Butrij n.o 5. quos refert Alex. de Nevo n.o 6. cum
duobus sequ. verior solutio e. qd tx ille intelligatur de filiis na
tis stante matrim.o ut sit sensus qd filij no excusantur ab ille
gitimitate nisi attendendo dispensationem cuius authoritate
parentes straxerunt matrimonium vnde cum nulla fuisset ne-
cessaria dispensatio eidem stent, in hoc tx merito reddi
spurij isti filij ut sentit Abb. n. 3. et q. h. sdarg.m procedit qdo filij
fuerunt nati ante dispensatio. et antequam matrimonium strent. ——
Non obstat 4.m arg.m qr resp. filium etiam spurium posse succedere ma
tri pluribus citatis in arg.o et ita eos poterat succedere eidem matri
simul cum legitimis nisi mater esset illustris ex tx in l. si qua illus
tris C. ad Orfitianum et in l. pen. tit. 13. p. 6. quibus hodie stantib. legitimi

nõ succedat illegitimus matri ex. l. 9. tauri quæ hodie habetr in l.
7. tit.º 8. lib. 5. recopil. et notant DD. vtrobiq cæterum filij ex dam-
nato et punibili coitu nõ succedunt matri l.ª 9. dicante natis ex
punibili coitu resolutimus in r.ª huius tit. in declaratione filiorum
adulterinorum. Sd dubitabilior quæstio e. an hodie iure Regio filij
clerici constituti in sacris succedat matri in. qua q.ª Cifuentes in
l. 9. tauri n.º 9. defendit talem filium matri nõ succedere cuius sententiæ
fuerunt secuti Palacios Rubios n.º 37. Ant. Gom. n.º 15. infra sel.
Fernandez n.º 34. Velazquez gta. 10. n.º 1. Ceruantes n.º 34. ad-
ñes cum seq. in ead. l. 9. tauri Suarez in. l. 1. tit.º 16. lib. 3. fori sol.
2. p.ª de sponsalib. c. 8. §. 5. n.º 17. Avendaño de exequen. mand.
regum. 2. p.ª c. 26. n.º 13. Matienzo in d. l. 7. recop. gta fin. n.º 1.
Roxas de successionib. ab intestato. c. 27. n.º 1. cum segg. Mieres
de maioratib. 2. p.ª q.ª 2. n.º 16. Gutierez in quæstionib. ciuilib.
lib. 2. q.ª 102. pro qua sententia facit tx in. l. 9. tauri ad finem quate-
nus lx illa se refert ad leges Numantiæ editam a Rege Ioanne
1.º quæ e. lx. 6. tit.º 8. lib. 5. recopil. vbi pbatr filium clerici nõ
succedere matri ponderando pba illa, si sus hijos heredaré
sus bienes y de sus padres, et hæc sententia e. vera quis contrariam defe-
dat Montaluus in. l. 10. tit.º 5. lib. 3. fori gta pbo, en adulterio, vel
filius de clerici et Greg. in. l. 3. tit.º 21. p.ª 4. gta, los de la madre, quorum
fundamentis satisfacit Gutierez vbi s.ª neque obstat tx. nec non
solum pbat filios istos nõ succedere in bonis paternis solutisque.

Ad. tx. in. c. peruenit. 11. sub hoc. tit.º

Cuius materiam declaraui in. c. 2. sub isto tit.º

Ad. tx. in. c. per tuas. 12. sub hoc tit.º

Materiam huius tx declaraui in. c. transmissæ sub isto tit.º et declarabo
etiam in. c. per venerabilem sq. et declarat sol. 2. p.ª de sponsalib. c. 8. §. 1.

Ad. tx in. c. per Venerabilem. 13. sub hoc tit.º

Conclusio

Siemmq

UVA.BHSC

Qui filij sint legitimi

Summus Pontifex nõ legitimat in temporalibus eos q sunt alienæ iurisdictionis subiectos ——— ∽ ———

Sed imprimis quatenus tx ibi pbat et presupponit Papam posse dispensare etiam quo ad hereditatem cum Principib. nõ recognoscentib. superiorem sic arg.o legitimare quo ad hereditatem ē disponere de re temporali id cognitio et dispositio rei temporalis spectat ad Principes seculares et nõ ad eccl. ut in c. cumque d. 2. f. ibi tt.o et in c. nouit de iudicijs. g. Papa nõ poterit legitimare legitimo quo ad hereditatem ———

2.o sic patrimonium Beati Petri fuit eccl. donatum ab Imperatore Constantino ut pbat in c. fundamenta col. 2. de elect. lib. 6. et in clem.a unica de iur. iur. col. antepen. et in c. Constantinus. 2. 96. d. id Princeps q alteri donationem facit nõ videt a se abdicare ea quæ ad supremam potestatem spectant arg.o tx in l. sperit. 6. C. de prescript. 30. vel 40. et in c. cum nõ liceat cum c. precedenti de prescrip. g. p donationem illam nõ fuit visus transferre in Papam ius legitimandi quo ad temporalia qz legitimatio ē de his rebus quæ reseruant Principi et spectant ad eius supremam potestatem ut docet Innocen. in c. cum P. tabelio de fide instru. Baldus in 4.a 1.a de iudicijs n.o 14. Omnis in l. 2.a 1. ff. de off.o eius cui mand. ē iurisd.o ———

3.o sic filij nati ex matrim.o putatiuo sunt legitimi ut pbat in c. 2. et in c. pueruit et in c. ex tenore, ibi tt.o id hoc matrimonium 2.m qd ait Rex Franciæ fuit putatiuum pt sententiam diuortij latam ab archiepo Romensi inter eum et Reginam ut pbatur in c. p latum. 1.o isto tt.o g. erant legitimi dicti filij et pconsequens non indigebant legitimatione ——— ∽ ———

4.o sic Rex Franciæ necessario debet recognoscere Imperatorem aut Papam ut pbatr in c. in apibus. 7. q. 1. id nec tx pbat Regem

franciæ non recognoscere superiorem q. procedere nõ pot. ——
4º. sic Princeps nõ pot. proprium filium legitimare q. nemo pot.
authoritatem præstare in proprio facto arg. tx in c. p. literas
& ibi. patro. tx in. l. ille a quo 13. §. tempestiuum ff. ad trebel.
sed hic tx probat Reges franciæ potuisse legitimare proprios filios
ergo procedere non potest —— ~ ——
6. sic si dñs laicus manumittat seruum hæc manumissio
prodest quo ad temporalia et spiritualia ut probatr in c. si cum
quatuor seqq. 54. d. q. multo fortius legitimatio facta ab ecclesias-
tico Principe operabitr effectum suum etiam quo ad temporalia ——
7º. sic venientes ab intestato et qq. generabatr preiudicium
ex legitimatione filiorum Regis franciæ erant citandi ad accedẽ-
dam legitimationem arg. tx in. l. 2. et in. l. fin. ff. de natalib. resti.
sed in nro tx nõ fuerunt citati q. procedere nõ pot. —— ~ ——
Vltº. sic filijs spurijs debentr alimenta a parentib. ex tx
in c. cum habuerent de eo qui duxit in matrimonium sed nr tx
in fine denegat hæc alimenta spurijs q. procedere nõ pot. ——
Quibus non obst. vera e. decisio huius tx prout fuit facta declaratio
1. presuppono legitimationem esse quandam restitutionem
natalium quæ reddit extra eam ingenuitati natiuab.
origis ut ex alijs docet Cob. 2. p. de sponsalib. c. 8. § 7. in
pro. nam sicuti libertinus q. in eo statu natus fuit restitui-
tr a Principe natalib. illis in qq. initio oes ingenui nasce-
bantr ut in d. l. 2. de natalib. restituendis ita etiam illegiti-
me natus per legitimationem restituitr antiquæ naturæ sm
quam oes legitimi nascebantr ex tx in auth. h. qq. mod. nat.
effi. sui. in pro. et in §. illud tamen et tota legitimatio e. mul-
tiplex scilicet redintegratiua seu restitutiua qualis e. illa
quæ disponit in radice matrimonij de qua in c. tanta. 1ª

hostt.

UVA.BHSC

hoc tit. vbi diximus et ista appellatur ppria et plenissima alia est collatiua quae nō disponit de radice matrimonij sed
3 p eam Princeps restituit natalib. illegitimum perinde ac si fuis set natus ex legitimo matrim.o et ista appellatur minus
4 ppria et plenior et de hac loquitur nr tx. Alia est dispositi uo p quam Princeps aliquem legitimat quo ad certum actum vel cum aliquibus limitationibus et ista appellatur plena et impp pria et pprie loquendo nō est legitimatio sed dispensatio vt docet Burius h. n.o 16. Regpositus n.o 19. Alex. de Neuo n.o 20. et 21. et 26. et 31. h dicit cou. Cob. d. 2. p.e de sponsalibus c. 8. §. 3. n.o 1. et 4. Matienzo in l. 10. tit.o 3. lib. 5. recop. gl.a 1. n.o 1. cum seqq. Octauian. decis. Pedemont.a 119. n.o 21. differt dispensatio a legitimatione nam legitimatio extenditur tanquam fauorabilis vt in auth.a qq mod. natus leg. efficiatur §. sit igitur licentia et in nro tx coll. in l. Gallus §. et quid si tam tum de liber. et posth. vbi Fortuni. Garcia col. 130. Alciat. n.o 41. dicunt cou. Cob. §. 3. n.o 5. et 6. dispensatio vero est odiosa et nō extenditur etiam ex maioritate coll. ex tx in c. 1. et 2. de filijs presbit. lib. 6. Paul. cl. 30. lib. 1. n.o 3. Socin. in d. l. de liber. et posth. n.o 12. fol. 4. Paris. cl. 7. n.o 6. lib. 2.

5 Sed ista distinctiones esse veram et procedere quo legitiman tur filij nates nō quo legitimantur spurij defendit Paulus Castrensis cl. 30. coiter receptam cum pluribus citatis aucto ribus resoluit Cob. d. 2. p.e c. 8. §. 3. n.o 4. vers. 3. Tellus ferna dez in l. 12. tauri n.o 24. Octauian. d. decis. 119. n.o 6. cum seqq Matienzo d. gl.a 1. n.o 2. nam quo legitimantur spurij intel ligunt nō esse legitimationes sed dispensationes ex tenus quis d. senia recepta sit et magis coit contrariam veriorem esse exi timo nempe legitimationem concessam a Principe a filio spurio

veram legitimationem est et non dispensationem, nisi per spurii natalibus restituatur et universaliter legitimetur docet glossa in auth. hoc ex complexu C. de incest. nupt. Butrius n.o 10. in b.a columna illius numeri pro quo concludo Abusei cus in r. sup. de decret. abord. facien. n.o 20. et multi auctores, quos refert et sequi videtur Cob. vol. 1.o n.o 4. col. 4. illius numeri et eam sequuntur multi scribentes quos refert Covarruvias vbi s. n.o 1. — Pro qua opinione 1.o facit tx in l. quaeris ff. de natalib. restituendum probat restitutum a Principe natalibus gaudere omni ingenuitate 2.o probatur ex tx in l. q in prouincia. §. Diuus de ritu nupt. dum probat Principem posse legitimare spurium. 3.o facit nam differentia legitimitatis et spurietatis est de iure positiuo quia ex primaevo iure naturae omnes nascebantur legitimi ut probatur in auth.a quib. mod. nat. effi. leg. §. licent et in auth.a qq mod. nat. effi. sui §. nam et §. si quis filius, et tenendo istam sententiam non obstat fundamenta prioris opinionis. Et 1.o non obstat tx nempe non semel appellat dispensationem istam legitimationem spurii, quia respondeo quod propterea illud dispensatio est generale et comprehendit sub se legitimationem est enim genus et species sicut adoptio nam quatenus comprehendit legitimationem genus est quatenus a legitimatione differt species est ———
2.o non obstat quod alicui prohibetur legitimatio spuriorum ut probatur in l. legem 1. §. fin. et in auth. licet C. de natalib. liberis et in auth.a qq mod. nat. effi. sui. §. fin. quia illa prohibitio non excludit authoritatem et potentiam Principis sed magis fit ad denotandam difficultatem concedendi de legitimationem ut in praedict. tx in sess. Trident. n.o 24. de reformat. matrimonii c. 5. in fine
3.o non obstat Principem per dispensationem aut legitimationem nam non posse efficere iugales praedictas copulas quia respondeo non inde sequitur

non posse

nō pot natalibus restituere spurios et eos habilitare ad quorcumq. honores successiones et alia quæ illegitimis phibentr nam alias diceremus eadem rōe nō posse legitimare natos qd ē. 5.a ius expressum et receptissimam auctorum utriusq. opinionis sententiam ——————

Ad 4.m nō obstat qd iustinianus qdo loqtr de legitimatione, + in auth. qq mod. natos efi. sui. de illis loqtr quæ cedunt naturalibus, vl illis q sunt nati ex parentibus q temp.e conceptionis poterant matrimonium c.here qz resp.o qd alibi leges ciuiles loquuntr de legitimatione spuriorum vt in. l. q in prouincia §. diuus ff. de ritu nup. et ē. vera 1.a dicta sentia quis spurius sit natus ex coitu improbato lege nat.i, aut diuina qz legitimatio nō ceditr quo ad efectus iuris nat.is aut diuini sd quo ad efectus iuris positiui vt docet Bob. d. n.o 4 col. 3. illis, + nō quis c.dicat Octauianus d. deir. 119. n.o 3. cum seqq. ——

Ex qq infertr stocuersam q. vtrum sit dispensatio aut legitimatio illa quæ ceditr filio nat.i sine respectu successionis limitata sit veluti si habeat clausulam illam vt nō succedat c.a patris voluntatem in qua q.e hanc ēē veram legitimationem defendunt Ioan. And. in additionibus ad Speculatorem tt.o de successionibus ab intestato §. 1. vs.o ex facto quæritr et relatiā Bragolo in l. si vnquam C. de reuocan. donat. vs.o donatione largitus n.o 259. et Tellus Fernandez in. l. 12. tauri n.o 22. cum duobus seqq. Costa in. l. gallus §. et qd si tantum 2. p.e n.o 152. de liber. et posth. lib. 2. 6.o de sponsalibus c. 3. §. 3. n.o 1. vs.o dicebatur. Pro qua sentia 1.o facit tx in. l. cum in adoptiuis §. Ideo articulum C. de adoptionibus iuncta gla fi. vbo tantummodo dum eqparat legitimationem et adoptionem et tz si filius q ē. in potestate patris natis detr in adoptionem alicui extraneo filius legitimus ē. patris adoptiui quis careat qqdam efectibus filij legitimi qz nec transit in potestatem patris adoptiui vt in. §. sd hodie inst.a de adoptionibus

+ in auth.a qq mod. efician. leg. et

+ numeri

nibus nec succedit contra eius voluntatem ut in d. §. idne articulum ita similiter natis legitimatus dicetur legitimus quia limitetur legitimatio respectu succesionis et succedat nisi in certa parte vel ut non succedat contra voluntatem patris. Item per eadem senda pondero. l. 12. tauri quae hodie est lex. 10. titulo 8. lib. 4. recopil. ubi appellatur legitimatus filius quamquam non succedat cum legitimis fratribus ante vel post legitimationem habitis et haec senda est vera quia contrariam nempe legitimationem concessam filio nati quae habet aliquam limitationem dispensationem esse defendant Baldus consilio 93. n.º 16. et 17. lib. 2. et relati a Tello fernandez in d. l. 12. tauri n.º 21. et Matienzo in d. l. 10. glosa 1. n.º 4. quorum fundamentum non obstat nempe inhonestum esse aliquem pro parte esse legitimum et pro parte illegitimum ut docet glosa pos. 15 ambo in c. cum inhibitio §. si quis vero de clandestina desponsatione quia in actu legitimo qualis est legitimatio non datur divisio arg. tex in. l. si pariter in fine ff. de liberali causa facit tex ner in §. postea d. videretur si adem montauo supplicatio quia respectu succesionem non esse partem substantialem legitimationis quia sit efectus eiusdem legitimationis et quod separatum a legitimatione ipsa ut docent Bart. et DD. in l. si post. de acq. haereditate Paulus in. l. pactum C. de collationibus

2.º praemitto in interpretatione legitimationis exprimendam esse Principi qualitatem ipsius filij scilicet an natus vel spurius sit ut probatur in. l. adri hac in. §. patronum de in ius vocando ubi notavit Baldus et colligitur ex non tex et facit quia Principi omnia narranda sunt in impetrationibus quae vel eum moverat ad non concedendum tam de facili ex tex in c. postulasti de rescrip. et quia legitimatio pendet a Principis voluntate et sic necessarium est quod sciat cuius quem dispensat aut legitimat ne alias sit nulla legitimatio ex defectu voluntatis et tex in. c. 2. de filijs

presbite

UVA.BHSC

presbiterorum lib. 6. 6., cum nō sit verisimile etc., qq fundamētum
hanc sententiam sequuntur plures scribentes quos refert Cob. in 2.
p.e de sponsalibus c. 8. §. 9. n.o 1. et Ceruantes in l. 12. n.o 39. cum
segq. quo fit ut si filius sit natus ex monacho aut moniali aut
clerico in sacris constituto sit exprimenda illa qualitas in le-
gitimatione nec sufficit dicere filium spurium eē. imo si duplex
occurrit in eo defectus veluti si fuisset adulterinus ex utroque
parente vel natus adulterio cum incestu esset illa qualitas
exprimenda qz datur in coniunctione illa ex qua natus fuit
spurius duplex delictum ut in l. si adulterium cum incestu ff.
ad l. iul. de adult. et Princeps nō videtur velle promouere mul-
tiplicitet criminosos ut docet Baldus in l. Barbarius col. 7. ff.
de off. pretoris Cob. ubi s.a n.o 2. et 3. Sarmiento lib. 1. selectarum
c. 9 n.o 1. imo si qs sit natus ex matre, filia, sorore, aut nuru
patris sui, vel ex uxore fratris sui patris, tenetur illius qua-
litatis mentionem facere alias erit nulla legitimatio ut con-
derat Cob. ubi s.a n.o 4. et Roxas de successionib. ab intestato c.
23. n.o 16. cum segq. et n.o 21.

§. presuppono posse illegitimum legitimari multimodis
1.o qdo pater in ult.a voluntate instituit filium natum heredem
et eum filium appellat ut in auth.a itē si qs C. de natur. liberis
qd intelligunt procedere Baldus in c. innotuit de elect.e col.
3. et Angelus in auth.o qq mod. nati effi. sui. §. qm v.o qdo pater
nominat filium cum adiectione, suum, regitur Despositus h.
in. §. qd autem n.o 16. et opportet ut premissa legitimatio ha
beat locum qd pater careat filijs legitimis ut in auth.o qq
mod. nati effi. sui in. §. si vero nō habens qlo sibo filium in
c. per tuas §. isto tt.o cum qua transeunt DD. 6. vo. Despositus n.o 4 et
16. et 17. et Alex. de Neuo n.o 11. et 12. late agunt de hac legitimatiō

quę presumpta ē qr ex eo qd pater appellauit filiū suū natū & cū instituit pbatr legitimitas vt docent Bart. & dd. in l. 1. §. iulianus de liberis agnos. Nec obstat tx in c. ptuas d. isto ttº. vbi nō sufficit nominatio & institutio filij ad pbandā legitimationē qr ommissis solutionib. qts & doctorū b verior solutio ē. quā asignauunt Butrius & Alex. de Neuo nº. 12. b. nempe qd nō fuit de intentione patris legitimare filiū p nominationē & institutionē qr sępe antea dixerat ɔtraxisse matrimoniū cū matre eiusdē filij. 2º. modo legitimatr filius natr. qdo ille q habet ɔcubinā cū qua pōt matrimoniū ɔtrahere appellat legitimū filiū natū quē ex illa suscepit qr ita appellatione videtr velle ɔtrahere aut presumitr ɔtraxisse cū d. ɔcubina vt docent dd. in c. ptuas d. isto ttº. Meno. de presumptionib. lib. 6. presumptº. 54. nº. 33. & in his legitimationibus quę fiunt p nominationē opportet qd mater sit matrimº. digna vl fuerit aliquo tempº. post susceptū filiū —

Ex qo dubitari solet an hęc & precedens legitimatio habeat locū post mortē ɔcubinę in qua q. Ioan. And. in d. c. ptuas coiter receptus vt testatr Alex. de Neuo b. nº. 11. existimat qd si ɔcubina sit mortua nō habebit locū legitimatio qr hęc fictio qd pinde habeatr ac si pater cū ɔcubina ɔtraxisset matrimoniū nō habet locū mortua ipsa ɔcubina qr ~~filius~~ fictio nō pōt adaptari ad impossibile vt in l. adoptio ff. de adoptionib. & in. §. minorē natu inst. eod. ttº. et resolui late in c. tanta ad 1m. argm. in 2. qe. in solutione §. fundamenti partis negatiuę. Sed nihilominus ɔtraria sentia ē. verior quā defendit Butri. in d. c. ptuas & Per positus nº. 17. & in §. qd autē nº. et 17. ps. secundus modus et Alex de Neuo in d. c. ptuas nº. 11. qr ex d. nominatione arguitr ɔ-

tu fuisse legitimum filium et presumptum matrimonium. Neque obstat quod fictio non procedit super impossibili quia sufficit quod aliquo tempore potuisset contingere illud quod fingitur ut procedat fictio per ea quae dixi in d. c. tanta ubi s.a 3.o modo legitimatur filius quando pater eum offert curiae seu Imperatori ut fiat curialis ut in auth. quibus mod. nat. ef. sui §. si quis igitur et in §. fin. inst. de nuptijs. gl. et DD. in d. c. per tuas s.a isto tt.o et probatur in l. 3. tt.o 15. p.ta 4. et primus inventor huius legitimationis fuit Theodosius ut colligitur ex d. auth. quib. mod. nat. ef. sui §. primum et in l. si quis C. de natur. liberis et consequebatur legitimitatem per oblationem curiae vel civitatis suae originis vel alterius ut post Hostiensem docet Alex. de Nevo in d. c. per tuas n.o 13. quia si pater eum offerebat curiae Regis aut concilio civitatis ut eisdem serviret consequebatur legitimationem et talis filius poterat cum alijs legitimis aequaliter institui ut in d. auth. §. his quem. et hoc quando erat susceptus ex libera muliere quia si esset susceptus ex serua non poterat curiae offerri stantibus alijs legitimis ut in d. auth. §. si quis igitur fuerit et in §. iste modus. Sed hodie hic modus legitimandi non est in usu ut docent Angelus in d. §. si quis igitur Ant. de Vorelis in tt.lo de legitimatione c. fin. Greg. in d. l. 3. gl. per ho a la corte, et Cob. 2. de Sponsalibus. c. 8. §. 7. n.o fin. ubi in numeris precedentibus agit de legitimationibus s.a declaratis. 4.us modus legitimandi erat si pater collocabat matrim.o filiam suam naturalem officiali curiae civitatis ex qua erat oriundus vel civitatis Metropolitanae ut in l. 3. C. de natur. liberis. 5.o modo legitimabatur si idem filius natus patre defuncto se ipsum offerebat curiae et habebat locum haec legitimatio non stantibus legitimis fratribus non alias ut in §. si quis igitur fuerit ad fin. quia

auth. qq. mod. nat. eff. sui. glã in d. c. per tuas in isto textu 6. modo legitimatur filius si pater in publico instrum. vel alia scriptura cum subscriptione testium eum filium appellat et non ad filiat natum quo casu non solum ipse sed suscepti ex eadem matre efficiuntur legitimi vt in auth. vt liceat matri et auie §. ad haec praedict. si non sunt sint legitimi vt in eod auth. in §. si v. non habens docent scribentes in d. c. per tuas et hinc est quod si instrumento antiquo etiam inter alios confecto aliquis nominetur filius legitimus constituitur in quasi poss. filiationis et praesumitur legitimus vt docent Alex. in cons. 90. n. 1. lib. 6. et alij quos refert et sequitur Meno. de praesump. lib. 6. praesumpt. 54. n. 42. et sub isto. 6. modo comprehenditur. 7. modo nempe quod legitimantur alij filij suscepti ex eadem muliere quod pater in instrum. publico vnum ex filijs natibus appellauit legitimum 8. modo legitimantur nat. si pater dixit in testam. se velle eos sibi esse legitimos successores quia si non extant alij legitimi et post mortem patris Princeps approbat eius voluntatem sequitur legitimationem vt in auth. qq. mod. nat. eff. sui §. si v. quis et quae requisita debeant interuenire in hac legitimatione declarant Angelus cons. 20. Propositus h. n. 13. et DD. in c. per tuas. 9. 9. modo legitimatur filius per subsequens matrimonium vt in c. tanta in vbi late diximus. 10. modo legitimatur per rescriptum Principis vt in auth. qq. mod. nat. eff. sui. in §. illud sed si haec legitimatio concedatur filijs natibus non valebit si ipsi filij eo modo poterant a parentibus legitimari per subsequens matrimonium nisi Principi hoc fuerit expressum vt in auth. qq. mod. nat. eff. leg. §. sit igitur licentia b. permittimus iuncta glã et est com. quam resoluit Iaso in l. gallus §. et quid si tantum n. 17. de liber. et posth. et b. subtilis forta in 2. p. n. 96.

Greg.

UVA.BHSC

Greg. lopez in l. 4. tit. 15. p. 4. Tellus fernandez in l. 12. tauri nº. 17. Dueñas reg. 309. ampliatione 16. Cob. 2. p. de sponsalib. c. 8. §. 9. nº. 5. IIº. modo legitimantr p rescriptum Papae quo ad spiritualia et efectus iuris canonici at in mo tx ubi docuit gla nra pbo habeat potestatem nam sicut Imperator no pot pprium subditum legitimare quoad ecclesiastica et spiritualia ita possit quo ad temporalia gla recepta in c. lege 10. d. et in c. si officia 59. d. ita pº. Papa no pot legitimare quo ad temporalia sequuntr Ant. de Butrio nº. 11. et Abb. nº. 22. h. et multi relati et recepti p Cob. 2. p. de sponsalib. c. 8. §. 8. nº. 18. quam sentia pbatr in nro tx in §. insuper Nequam obstat 1ª. pars nri tx impbari videtr cessa dispensatione quo ad spiritualia censeri cessam quoad temporalia qr resp. illud verum ee qdo temporalia talia sunt quae oprehenduntr necessario sub dispositione spiritualium veluti in exemplo illius q pmovetr in epum nam eo ipso liberatr a patria potestate vt docent Hostien. et Praeposit. in §. quo autem huius tx nº. 5. ad finem ad resp. qd in 1. p. ponuntr fundamenta quae possent adduci ad pbandum Papam posse legitimare etiam quo ad temporalia et tamen hi no obstantibus determinat 2º. vt docent Abb. Siculus, et Alex. de neuo nº. 11. h. Quibus ita praesuppositis rao decidendi a d tx nrum et ideo Papam no posse legitimare subditos alterius Principis qr cum homo vivat corpore et spiritu regitr duabus potestatib. temporali et spirituali vt pbatr in c. qm. 10. d. et in c. duo sunt et in c. cum ad verum 96. d. c. nos inopetenter §. tecum David. 2. q. 7. et inde Papa dicere solet se no intendere pre iudicare iurisdictioni secularis Principis vt pbatr in c. novit de iudicijs et in c. causam quae 2. p. isto tit. e. em diversa

una iurisdictio ab alia ut colligitur ex defectu utriusque potesta tis nam omnium iurisdictionis definitionis Gersonis in lib. de potestate ecclesiastica consideratione 1. et 10. col. 2 iurisdictio ecclesiastica definitur ut sit potestas a Christo instituta immediate et supnaliter ad gubernandum fideles, secundum legem Euangelicam in supernatalibus et quatenus ad illa est opus etiam in naturalibus iurisdictio autem temporalis est potestas naliter a Deo immediate data mortalium coitati ad gubernandum in rebus natalibus ut bene vivat atque vivat secundum rationem natam ut colligitur ex D. Thoma in lib. 1. de regimine Principum c. 14. docent Antoninus Durandus Almain. Caietanus Turrecremata et Victoria in tractatibus de potestate eccl. in pro Nauar in c. nouit de iudicijs corolario 17. et 20. 3. notabili Albertus Pigius controuersia 16. Soto lib. 4. de iust. q. 4. art. 1. Sol. in reg. peccatum 2. p. § 9. n. 6. et 7. unde cum legitimare quo ad temporalia et hereditatis pertineat ad potestatem secularem minime non est. si Papa non potuerit se intromittere ad reddendam istam legitimationem neque obstat nec tx dum probat Papam legitimasse filios Regis franciae nam alij respondent inter principes non recognoscentes superiorem competentem iudicem Summum Pontificem et posse in suis causis iurisdictionem exercere ut in c. nouit de iudicijs et in c. 1. de probat. et Catholici DD. tx in clem. pastoralis de re iud. qui intellectum reijcitur quia filij Regis franciae recognoscebant patrem suum et erant eius vasalli quare alij dicunt quod cum legitimare sit actus iurisdictionis ut probat tx nec potuerunt filij Regis franciae prorogare iurisdictionem Papae quam sententiam tenuit Iacobus de Beluiso in auth. quibus mod. nat. effi. sui in pro quam sententiam fuerunt secuti Ioan. Card. in. et

Gaspar

Gaspar Calderinus eius filius ut refert Alex. de Neuo n.º 32
h. id reijcitur hic intellectus ex tex. nro in pl. insup. dum
Papa huic nobili viro Guillielmo q petebat legitimationē
filiorum ad similitudinem illius legitimationis quam Papa de-
derat filiis Regis franciæ resp. Regem franciæ nō recognos-
cere in temporalibus et ideo sine lesione alterius iuris potu-
isse se subijcere Papæ iurisdictioni quasi dicat quod alterius
secus quia alter erat iste nobilis nō poterat facere dictam p-
rogationem quam sentiam tenuit Iacobus Butricarius in l.
3. de off.º præsidis et eam sequi videtur Butrius n.º 10 Præpo-
situs n.º 71. Abb. n.º 13. Alex. de Neuo d. n.º 32. h. et pro ead.
sentia facit tex. in d. l. 3. de off.º præsidis dum probat iudicem quo
ad eos q sunt extra territorium suum priuatum ee et facit
quia cum legitimare sit meri imperij omnino requiritur p-
rogatur iurisdictionis de licentia illius Principis cui præ-
iudicatur ut inquit Butrius ubi s.ª p tex. in auth. quomod.
natur effi. sui § illud t. p rescriptum nrum. insup. facit quod
legitimare spectet ad voluntariam iurisdictionem quia
tenus requiritur consensus legitimati ut in d. auth. in § ge-
neraliter t. quatenus legitimatio præiudicat agnatis
qui alias erant successuri ab intestato e. omnino voluntaria
id contentiosæ iurisdictionis et ideo Princeps cui isti sub-
iecti nō sunt nō pot illis præiudicium irrogare ideo veri
e. Papam legitimasse dictos filios Regis qui idem Rex franciæ se
subiecit Papæ iurisdictioni &. 2.º dicta et quia utrum isti essent
legitimi vel illegitimi erat casus probabilis dubitationis
resultantis ex matrim.º et ideo Papa potuit eos legitima-
re ut ex tex. colligitur ———— ~ ————
Neque 3.º dictæ resolutioni obstat Papam habere utrumque gladium

et utramque potestatem spiritualem et temporalem ut habetur in extravaganti unam sanctam de maior. et obedien. et in c. 1. 22. d. et in c. tibi domino 63. d. et in c. ex parte mira et in c. licet de foro compe. et in c. duo sunt. 96. d. et in c. solite de maior. et obe. c. nos sanctorum. c. nos cunctos. c. alius. 15. q. 6. c. ad Apostolicam de re iud. lib. 6. c. presidentes de hereticis eod. lib. 6. c. grandi de suppl. neg. prela. eod. lib. facit illud Luce. c. 22. Ecce duo gladii sunt hic. quorum iurium arg. gla. 1. in c. nouit. de iudiciis et gla. fin. celestis in c. 1. 22. d. existimant Papam habere utrumque gladium nempe spiritualem in actu siue exercitio et temporalem in habitu tantum et posse illam secularem potestatem quam habet in habitu ad actum et exercitium reducere ex ca. ut in iurib. 1. citatis quam sententiam sequitur Hostien. Ioan. And. et Panormi. n. 11. Imola n. 3. Felino n. 3. Deci. 7. Alciatus n. 25. in d. c. nouit q. dicunt com. et b. Nauar. 3. notabili n. 19. Antoninus 3. p. in sum. t. 22. c. 4. §. 17. Turrecrem. lib. 2. de potestate ecl. c. 116. Palacius Rubios de iusta retentione Regni Nauarre 2 p. §. 6. Soto lib. 4. de iust. q. 4. art. 1. et lib. 10. q. 1. art. 3. Fel. in reg. peccatum 2. p. §. 9. n. 7. et dicit Bart. ee adeo veram hanc sententiam in l. 1. §. 1. ff. ne quid in loco publico et Velamera in d. c. nouit n. 12. qd si aliquis negaret temporalem ecl. iurisdictionem esset hereticus q. cum Papa habeat utramque potestatem potuit legitimare filios huius hominis Guilielmi Montis Pesulani qui respondet contrariam sententiam veriorem esse nempe Papam non habere iurisdictionem temporalem aliorum Principum etiam in habitu quam defendit gla. fin. decreuit in c. quoniam. 10. d. et Baldus in proemio digestorum

Aluericus

Albericus in l. cunctos populos C. de summa trini. et fide cath. n.o 19. et 20. et in l. bene a Zenone C. de quadrien. praescript. Card. in d. c. nouit Almain. de potestate ecclesiae Antoni, de Vercelli de potestate Imperatoris et Papae col. 19. Nauarr. in d. c. nouit notabili 3. n.o 39. cum seqq. Soto lib. 4. de iust. q. 4. art. 1. Cob. vbi s. Pro qua sententia 1. facit ecclesiasticos in tantum positiue esse exemptos a iurisdictione temporali vt cum eis resoluit Cob. in practicis c. 31. n.o 2. Meno lib. 1. de arbitrarijs q. 43. n.o 15. et casu 246. n. fin. Menchaca lib. 1. controuersiarum illustrium c. 20. n.o 2. Rursus facit tx in d. c. nouit et in d. c. cumque 2. 1.o isto 2.o et in c. si duobus §. fin. de app. c. cum ad rem 96. d. c. magnum 11. q. 1. c. omnis anima de censib. c. quo iure 8. d. c. quoniam 10. d. Nec obstat tx in d. extrauaganti vnam sanctam dum probat Papam habere vtrumque gladium quia illud procedit adeo fel. quod non possit vti temporali iurisdictione pro ecclesiastica idest pro conseruatione spirituali vt cum ratio id exegerit possit potestati seculari imperare opportuna, et cogere ad faciendum etiam per ecclesiasticam censuram et facit tx in extrauaganti meruit de priuilegijs inter co. et ideo fuit significare tx nec in §. rationibus igitur hinc dum pingit Papam cum aliter posse exercere temporalem iurisdictionem et docet glo. pen. in d. c. quoniam 10. d. D. Thomas lib. 3. de regimine Principum c. 12. et 19. Turrecremata lib. 2. de ecclesiastica c. 113. Cob. d. reg. peccatum 2. p. §. 9. n.o 7. Nauarr. d. 3.o notabili n.o 139. et ita procedunt iura citata pro 1. opinione et haec opinio in effectu idem videtur cum ratione. quod cum nec verum est quod opinantur Bart. et Volaterra vbi s. nempe istam sententiam hereticam esse vt docet Cob. vbi s.

~~...~~ fol. 4. notabili ubi l° n°. 40 ego tamen existimo Bart.m solum appellare hereticos eos qui negant subiectionem et dependentiam temporalis potestatis ab spirituali in quo sensu vera est eius sententia per d. resoluta lexque infertur ex causa ardua et que concernat catholicam fidem aut utilitatem christianorum religionis vel Reip. posse Papam legitimare subditum alterius Principis secularis etiam quoad temporalia ut ex tx. nro in d. §. rationibus igitur his deduxit Cob. 2. p. de sponsalib. c. 8. §. 8. n°. 16.

Neque obstat 1.m arg.m cui glo. ma. probo habeat potestatem assignat unum intellectum nempe Papam posse legitimare in oib. terris et Imperijs quo ad spiritualia et inconsequentiam quo ad temporalia id his intellectus improbatur a doctoribus ex rationibus et quia 1.a que. eadem glo. existimat legitimatum quo ad spiritualia censeri legitimatum quo ad actus inhaerentes psonae nempe ut talis legitimatus possit esse iudex et officium publicum exercere qd alias illegitimis esset prohibitum quem intellectum fuit sequutus Inocen. h. id etiam reijcitur quia ex defectu potestatis no pot. Papa legitimare quo ad honores temporales. Inde 3°. Hostiensis tenuit etiam directe et principaliter posse Papam ubique legitimare etiam quo ad temporalia id itidem intellectus improbatur ex duobus fundamentis. 1.m quia actus legitimandi est iurisdictionis ut probatur in nro tx in. §. rationibus igitur his id iurisdictionis pot exerceri in non subditos ut in. l. fin. ff. de iurisd. omnium iud. et in. c. 2. de constitutionibus in. 6°. quia Papa no legitimat no subditos ut in. c. novit de iudicijs c. cum quem 2. i. iste tt°. 2° quia actus legitimandi est de reservatis in privilegium Principis.

cipit et sic nō pot in alius Principes progari p eaqz dixi in rōe decidendi. 3º qz. Papa solus casualiter pot exercere iurisdictionem temporalem ide. ubi fuerit illud necessarium ad guuernationem spiritualium ut resolui in rōe decidendi q. extra illum casum nō poterit eam exercere 4º qz p legitimationem eficitr hæres ille q nō ē. et præiudicatr ei q alias erat successurus ut in auth. Ex incestis nuptijs §. dubitatum et in auth. Et sicuti et remitte §. hocidem id facere quem hæredem ē. magnæ potestatis et ideo nō poterat Prætor illud facere s.ᵐ ius ciuile in §. quos autem instᵗ. de bonorum possᵉ q. nō pot actus iste exerceri in nō subditum et proinde nec defendi. Sᵈ tres intellectus neqz obstant eorum fundamenta sz qd Papa legitimat quo ad spiritualia et sic quo ad maiora sub qq debent comprehendi minora seu temporalia qz respᵒ. qd ex defectu potestatis nō comprehendunt illa quæ sunt reseruata Principibus secularibus sub d. legitimatione. 2º nō obstat qd si Papa pmouat aliquem in epum eo ipso liberatr si pmotus ē. a patria potestate q ē. efectus iuris ciuilis qz respᵒ. qd ille efectus necessario comprehenditur sub dispositione spirituali qz nō posset commode epus exercere officium dignitatis suæ si eēt sub potestate alterius et Papa pot. uti temporali iurisdictione casualiter quatenus fuerit necessaria p guuernatione ecclæ et rerum spiritualium ut s. resolutum ē. in rōe decidendi. 3º non obstat qd si epus conferat alicui ordinem presbiteratus liberat eum a seruitute qz respᵒ. ut ad præcedens fundamentum. 4º nō obstat qd si Papa nō posset legitimare quo ad temporalia daremus qd aliqs esset p pᵉ. legitimus et p pᵉ. illegitimus qd ē monstrum qz respᵒ. hoc videtr monstrum tz nō ē et ideo tr

ner p bo videretur qd denotat improprietatem fieri em absq absurdo pot ut qs legitimetur quo ad actus spirituales qui quo ad temporales legitimus nō sit de stra. 5º nō obstat qd actus legitimandi ē voluntarie iurisdictionis ut in auth. qq mod. nates efi. sui §. generaliter. facit tx in. l. fin ff. de his q sunt sui vl. alie. iu. sd actus iurisdictionis voluntarie pot exerceri extra territorium ut in. c. nouit. de off. de leg. et in. l. emancipari ff. de adoptiob. qr resp. qd legitimatio Romani Pontificis respectu actuum spiritualium pot ab eodem exerceri vbiqz gentium sd respectu actuum temporalium nō pot ab eodem exerceri vbiqz gentium qr quo ad actus istos nō habet potestatem legitimandi. 6º nō obstat qd in aliqq casibus pater legitimat pprium filium ut resolui s. in. 2º p̄sudio rōis decidendi qr resp. patrem legitimare filium authoritate Principis secularis et legis ciuilis. 7º nō obstat qd sub iurisdictione Papæ ē radix et fundamentum a quo pcedit legitimatio et illegitimationis differentia nempe matrimonium cuius respectu etiam purus laicus ē de iurisdictione ecclesiæ ut in. c. tuam de ordine cog. et in. c. 1. et in. c. lator. q. fi. tto. tt. qº vbiqz poterit Papa legitimare etiam quo ad effectus ciuiles qr resp. hoc fundamentum solum concludere quo ad legitimationem quæ fit mediante matrimº. nō vº. quo ad illam quæ fit p principis rescriptum. 8º. nō obstat papā in consequentiam legitimitatis posse disponere de hereditate ut in. c. 1. et 2. et in. c. p latum cum duobus seqq. i. q. in consequentiam legitimitatis cam quo ad spiritualia poterit Papa, quo ad temporalia legitimare qr resp. qd causa successionis dependet p necessariam consequentiam a causa legitimitatis sd legitimatio quo ad temporalia nō pendet

a legiti

a legitimatione quo ad spiritualia ——————

Neq obstant fundam.ta 2i intellectus in cuius confirmationem adduci possunt 2m et 3m fundamentum primi intellectus qq. s. satisfactum e. Non obstant etiam fundam.ta 3i intellectus et imprimis no obstat qd ius legitimationis oritur ex radice matrimonij ut in l. filium eum ff. de his qui sunt sui vl. et q solus Papa pot disponere de matrim.o ut s. pbatum e. q. poterit principaliter legitimare quo ad temporalia q. resp. ut s. ad 7m fundamentum primi intellect. 2o no obstat leges canonicas etiam 3o dispositiones legis aliquos facere legitimos ut videmus in his q nascuntur ex matrim.o contracto inter tutorem et pupillam ut in l. tutor. ff. de ritu nup. et ex rectore provintiae et eius subdita durante officio ut in l. i. C. si rector provintiae q licet iure civili attento sint legitimi tamen iure canonico sunt vere legitimi q. valet matrimonium in d. casib. cum eius non no in materia trophyi ut in c. cum apud de sponsalib. q. poterit Papa principaliter legitimare quo ad temporalia nam resp. illud verum ee. qd legitimitas causatur ex matrim.o secus si ex rescripto. Quare magis recipitur alius qtus intellectus nempe qd nec principaliter nec in consequentiam possit Papa legitimare subditos alterius Principis qui intellectus comis e. ut multis citatis auctorib. resoluit Cob. 2. p. de sponsalib. c. 3. §. 3. n.o 3. Neq obstat arg.m q. tx. ner no pbat posse Papam legitimare Reges et Magnates nisi tales sint qui non recognoscat superiorem in temporalib. et se subijciant iurisdictioni Romani Pontificis ut s. resolutum est ——————

Non obstat. 2 arg.m cui imprimis respondetur distantionum

nullam fecisse donationem eccl(esi)ae ut testatur Æneas Sylvius in dialogo fol. 21. Hieronimus Balbus in tr(actat)u de corona tione pag(in)a 31. Felinus in c. solite de maio. et obe. col. fin. Joan. Igneus in l. donationes n. 22. C. de donat. inter et alij plerique relati p(er) Iacobatium in tr(actat)u de concilijs libro art. 3. col. 6. et 7. Gob. lib. 4. variar(um) c. 16. n. 3. vers(ic)o 2.

Pro qua sententia p(rim)o facit q(uod) idem Constantinus Magnus in testam(en)to et ult(im)a voluntate divisit Imperium suum inter tres filios et uni ex eis Italiam reliquit et ea o(mn)ia quae fertur donasse eccl(esi)ae ut ex Orosio et alijs historiographis colligitur et si ea donasset Silvestro Papae iam eccl(esi)ae non reliquisset filio suo

2º facit nam ut constat ex historijs relatis a Nicolao de Cusa de concordantia catholica c. 2. in historijs Divi Silvestri nihil legitur de dicta donatione

3º quia ex o(mn)ibus scriptoribus constat quadringentessimi annis post Silvestrum eccl(esi)am Romanam non fuisse usam d(ict)a donatione ut docet d(ictus) vers(ic)o

Sed his non obstantibus d(ict)o intellectui substinenti non potest quo verius est Constantinum Magnum donasse eccl(esi)ae Romanae atque Silvestro Papae et suis successoribus Romanam urbem atque Italiam et totius occidentis provintias glo(ssa) in l. 1. ff. de officio praef. urbis et ibi de off(icio) praefecti urbis sequuntur Bulgarus n. 10. Abb. n. 7. Alex. de Nevo n. 12. Pro positum in § qd autem huius tex n. 3. et idem Abb. n. 32. lib. 1. Card. in clem(entin)a unica § porro col. 3. de iur(e) iur(ando) n. 3. et 6. Bonifacius de Vitadinis n. 38. et 39. Benedictus Capra in repetitio(n)e eiusdem clem. n. 63. et 64. Augustinus Eugenij de donatio(n)e Constantini c(ontr)a Laurentium Vallam lib. 1. n. 15. usque seqq. et e(st) co(mmun)is teste Alciato lib. 7. parergon c. 19. et notatur in c. intellecto de iur(e) iur(ando) et huic sententiae accedunt multi scribentes quos referunt et sequuntur

Iacobati

Qui filij sint legitimi

Iacobatius et Cob. ubi s. et tenorem d. donationis refert
Isidorus lib. de sinodis in gestis reilij Niceni et aliam formam
eiusdem donationis ponit Alvericus de Rosati in. l. i. §.
initio ff. de off. praef. urbis. et s. dicti tenores et formae do
nationis concordant cum dispositione tx in. c. constantinus. 96.
d. et pro hac faciunt iura citata in marg. 2º. facit nam in vita
Silvestri Papae fit mentio d. donationis et tamen vita beati Silve
stri ponitur inter scripturas authenticas ut probatur in c. sancta
15. d. 3º. facit nam legitur in proemio digestorum, fore disputant
de validitate d. donationis et Felinus in. c. solitae in fine de maio
et obe. Baldus et Barbatia in eius additione in proemio codicis
quod non disputarent nisi fuisset facta donatio. 4º. facit quia Im
peratores in confirmatione et coronatione sua iurant non repe
tere ab ecclesia donationem factam a Constantino ut probatur in d.
clem. unica. ponto prorter iuramenta praedicta de iure iur. et
non praestarent dictum iuramentum si nulla fuisset facta
eclesiae donatio ab eodem Constantino. 5º. facit tx in. c. futuram
12. q. 1. ubi expresse probatur Constantinum fecisse d. donationem
ecclesiae. Nam obstat illud quod s. eumdem tx opponi solet nempe
tx illum esse Melchiadis Pontificis Summi ut constat ex eius s.a
scriptione et Melchiadem praefuisse ecclesiae ante Silvestrum
quem praecessit immediate et martirio fuit occisus a Maxi
miano Imperatore qui fuit immediatus antecessor Constan
tini. Unde cum omnes fateantur donationem illam fecisse Silve
stro factam ab eodem Constantino non potuit eius rei mentionem
facere Melchiades qui obiit post obitum ut docet Augusti
nus Eugubinus lib. 2. de donatione Constantini s. Laurentium
Valam pag.a 148. quia huic difficultati gla in s. scriptione illius
tx respondet. falso tx illum tribui Melchiadi et ideo aliqui existi
mant

mant fore tribuendus Iulio Papæ et alii Lucio Pontifici ut docet Iacobus Comus de vitis Pontificum ad Paulum 2.m in vita Silvestri id nō constat ex aliquo originali authentico, alij v.o censent tr illum fuisse desumptum ex Graciano lib. 10. historiæ ecclesiasticæ sed in illo lib. 10 nihil dicitur de donatione facta a Constantino et ideo nō pot sustineri hæc solutio quæ verius ē tr illum fuisse desumptum ex c. illud. qd. de primitiva ecclesia et magnificentia Constantini Magni habetur ante edictum Constantini et Neocæsariense ut illum in 1.o tomo conciliorum pag.a 318. ut late explicat fol. in practicis. c. 31. n. 2. 6.o probatur d. donatio ex relatione eiusdem quam fecit Leo Papa 9.us ut habetur in gestis eiusdem Pontificis. 3.o tomo concilio et epistola. 1. eiusdem Leonis. c. 13. et 14. pag.a 982. cum seqq.

Nec obstant fundam.ta prioris opinionis nō obstat 1.m quia Constantinus reliquit uni ex filijs suis Italiam qr esto qd esset verum nō seqtur inde antea nō fecisse d. donationem certis præsertim cum constet de eius tenore ex s.o dictis. Non obstat 2.m qr quis in historijs Silvestri nō fiat mentio d.æ donationis nō seqtur eam nō fecisse Constantinum et negativa illa ē. vaga et improbabilis propter naturam ut probatur in c. bonæ 1.o de elect.e et in c. qm. de probat. Nec obstat 3.m qd multis post Silvestri decursis annis cœpit ecclesia uti temporali iurisdictione in provintia Italiæ qr illud solum concludit ecclesiam propter oppressionem nō potuisse uti d. donatione propter tolerantiam ecclesiæ aliorum Principum gubernasse provintiam illam ut colligitur ex traditis a Remundo Rufo c.a Molineum pro Pontifice Maximo pag.a 620. cum seqq. Augustino Augubino lib. 1. de donatione Constantini c.a Vallam n. 34. qui aliter et 2.o ad d. arg.m respondent DD. nempe donationem

fuisse factam

fuisse factam a Constantino ipsi Deo et eius nomine ecclesiae in remunera
tionem beneficij accepti nam cum in fronte sui Imperij fuisset lepra
infectus eum restituit ad salutem Deus per sacramentum baptismi
sibi a Silvestro collatum ut constat ex c. Constantinus 96. D. et ex edicto
Magni Constantini in 1º tomo conciliorum cuius mentio supra facta fuit
et refertur a multis doctoribus citatis per Cob. lib. 4. variarum c. 16.
nº 3. et per supra primum quem intellectum assignarunt Bart. nº 13.
et alij in proemio digestorum in fronte Bonifaci. et Vitadinis in d.
clem.a unica et in d. in l. §. porro nº 39. Augustin. Eugubinus lib. 1.
de donatione Constantini nº 23. Iacobatius lib. 10. de concilijs art. 3.
col. 13. et inde cum esset Deo facta donatio non potuit impera
tor retinere ius supremae potestatis quod est penes Deum in toto
orbe iuxta illud psalmi 23. Domini est terra et plenitudo eius etc.a
et facit tx in c. salvator. 2. q. 3. sed hic intellectus rejicitur
quia constat ex supra adductis donationem factam fuisse Silvestro
et eius successoribus et sic Imperator potuit retinere ius su-
premae potestatis. Quare verior intellectus est quod si Princeps
non videatur donando a se abdicare ea quae spectant ad su
premam potestatem ut docet Lucas de Pena in l. quicumque 2.
C. de omni agro deserto lib. 11. et alij relati per Cob. in reg. possessor
2. p. §. 2. nº 8. et in practicis c. 4. nº 1. Perez in l. 6. tit. 13. lib. 3.
ordinamenti glosa pecho de los pechos y tributos. illud est verum
quando Princeps donat ius subdito aut vasallo quo casu procedit
d. lx. 6. ordinam.ti et lx. 1. et 2. tit. 13. lib. 4. recop. secus vero quando do
nat alij Principi non cognoscenti superiorem quo casu potest in
eum transire ius supremae potestatis ut colligitur ex traditis per
Cob. d. c. 4. nº 1. unde cum Constantinus fecisset d. donationem Silvestro
Pontifici qui neque in spiritualibus neque in temporalibus recognovit
superiorem in terris potuit in eum transferri ius supremae potes
tatis

tatis et sic legitimandi quo ad temporalia in terris sibi donatis
Nec obstabit dicere qd hec iura no possunt prescriptione acquiri vt in c.
cum no liceat de prescrip. cum alijs adductis in argum. et similiter ex
tt. vl. priuilegio Pontificis no poterunt transferri arg. tx in c.
duo de offic. ord. et in c. cum contingat de foro compe. qr resp. verum
ee. ius superioritatis potestati no posse prescribi extinctiue ta
liter qd subditus vnius Principis maneat omnino liber et ita pro
dit tx in d. c. cum no liceat, et translatiue ide. vt efficiatur subdi
tus alterius Principis iure optimo procedit prescriptio vt in c. venien.
et in c. cum ex officij de prescrip. c. cum sup de re iud. c. cum olim
2. §. qr vero de priuilegijs. c. cum persona §. si autem eod. tt. lib. 6. do
cet glo. fin. et com. in d. c. cum no liceat glo. et dd in d. §. qr vero
Butrius ti. n. 12. ad finem Vota decis. 1. de prescrip. in nouis Pa
risius cons. 99. n. 11. lib. 4. Auendaño de exequen. mand. c. 1. n.
29. Cob. in practicis c. 1. n. 2. et 9. Enricus Varius in tt. de si
nodo. 2. p. principali n. 41. ——— ~ ———
Non obstat 3m. argum. qr ommissis intellectibus Butrij n. 39. glanza
Jo. bo. comprobata resp. qd ideo filij Regis franciæ erant legitimi no
obstante sententia diuortij qr sententia illa fuit manifeste nulla et
hec sententia reijcitur qr bona fides alterius coniugis sufficeret ad
causandam legitimitatem filiorum vt in c. ex tenore §. Quare ve
rius resp. qd a d. sententia diuortij appellauit Regina et pendente
appellatione Rex contraxit matrimonium 2m. et ideo cessauit bo
na fides contrahentium propter litis pendentiam et pro consequens filij su
cepti ex illo matrim. de facto contracto pendente lite super 1o. fue
runt illegitimi vt docet Cob. in 2. p. de sponsalibus c. 8. §. 1. n. 8. et co.
Non obstat 4m. argum. qr glo. nra Jo. bo. minime recognoscat
resp. Regem franciæ de facto no recognoscere Imperatorem
quis de iure teneatur eum recognoscere et qd Rex franciæ Impe

ratorem

UVA.BHSC

ratorem nō recognoscat resoluit coīs tr. ꝑtr. viuz et passimos seruant DD. et similiter Reges Hispaniæ nō recognoscunt eundem Imperatorem vt docet gla in c. Hadrianus 63. d. gla in c. et ri necesse de donat. inter. cuius rei rōem multis citatis auctoribus asignat Nauar. in c. nouit de iudicijs 3. notabili n.° 31. et 116. et Abb. in rep.a possessor. 2. p.e §. 9. n. 9. quæ ꝑter missis solutionibus Butij n.° 42. resp.° sed scludere, Reges ipsos francie subiacere Romano Pontifici in spiritualibus, et originaliter erant subditi Imperatoris vt ꝓbatr in c. volumus 11. q. 1. et in l. in lusitaniam ff. de censibus et ita ꝓcedit tx in d. c. inapibus postea autem fuerunt liberati ab hac subiectione ex rationibus adductis ab scribentibus vbi s.a et sic nō de facto idem de iure sunt liberi ab Imperio d. glam nram —

Non obstat 2.m arg.m cui resp.t gla. nra ꝑbo tanquam Princeps qd licz Rex francie possit legitimare ꝓprios filios melius faceret se abstinendo a tali legitimatione id hæc solutio rejicitr qr nō tolit difficultatem quæ gla nra ꝑbo Regi gratiam ingt qd Rex pot legitimare filios vt succedant alijs nō v.° vt eidem succedant cuius intellectus similiter rejicitr qr nullo iure ꝓbatr et qr legitimatio ita facta esset nimis defectiosa vn.° ommissis alijs intellectibus Butij verius et receptius ē Principem nō recognoscentem superiorem posse ꝓprios filios legitimare vt sensit Butius vbi s.a Abb. n.° 13. Prepositus in §. qd autem huius tx n.° 132. Anania d. 29. Abb. 2. p.e de sponsalibus c. 3. §. 8. n.° 20. Nec obstabit Regem nō posse facere patris et iudicis officium qr respondent DD. cum tx nō tanquam parem sed tanquam Principem posse legitimare filios nō vt filios sed vt subditos. Nec iterum obstat neminem posse fungi vice duarum ꝑsonarum vt ꝓbatr in l. si plures vbi gla de pactis et in l. neme C. de off.o assesor. et in l. qi qs C. de postulando qi gla ꝓbo vices duas in c. ex literis de ꝓbat resp.t iura illa ꝓcedere

in iuris dictione ... secus v. e. in voluntaria cui, res
pectu pot. qs fungi vice plurium ... vt in hoc tx. quaq. solu
tionem sequuntur Abb. n.º 10. et 11. Felinus n.º 10. Decius n.º 14. Ve
roius n.º 52. b. q dicit ... et facit tx. in c. cum in ecclesia ... haben
dis et in c. cum olim de re iud. ... maxime procedit quando
officia aut ministeria ... vna persona sunt compatibilia ——

Non obstat 6. arg.m qz Innocentius ... resp.t servitutem ee impe
dimentum facti illegitimitatem v. ee impedimentum iuris et
ideo in eo casu no ee necessariam dispensationem et ... quan
manumissionem operari effectum suum etiam quo ad spiritualia
2.º casu no operari legitimationem facti suum effectum quo ad
temporalia qz illegitimitas e impedimentum iuris id hic in
tellectus ... a Card. n.º 11. qz no tollit difficultatem et
qz impedimentum servitutis e etiam iuris ... prohibetur ... pro
moueri ad ordines vt in toto tº de servis no ordinandis quare
idem Card. resp.t q ideo dns servi pot. eum manumittendo capa
cem facere suscipiendi ordines qz impedimentum illud totaliter
pendet a dno at vº impedimentum legitimitatis ex defectu
potestatis seu iurisdictionis secularis no pendet totaliter a Pon
tifice et ideo no pot legitimationem concedere quo ad temporalia ——

Non obstat 7. arg.m pro cuius declaratione sunt distinguendi
tres casus. Primus e qdo pater legitimare fecit filium illegiti
mum eodem filio consentiente. 2.us casus e qdo illegitimus im
petrat a Principe legitimationem post mortem patris vl.
illius de cuius successione agitur. 3.us casus qdo temp.º legiti
mationis istam erat hereditas adita ab agnatis v. heredibus
id no dum erat apprehensa possessio —— ~ ——

In. 1. casu Bart. in n.º 14. in l. gallus §. et qd si tantum
de liber. et posth. inquit no ee necessariam agnatorum citatio

tionem

tionem et praeiudicare legitimationem eis q. nõ ruenien
tibus quae sententia e. coit vt testatr Iaso. n.º 134 Crotus n.º 144
Galiaula. n.º 9. 6. Matienzo in. l. 10. tt.º 8. lib. 5. recop. gla 1. n.º 6.
facit tx in. l. cum adoptio de adoptionib. et e. rao qr sicut pater
poterat agnatis praeiudicare instituendo extraneum sic et le
gitimando filium hgi tz sententia vera e. et pcedit respectu bono
rum qd pater libere disponere pot secus si essent restitutioni
subiecta aut maioratui quorum respectu in praeiudicium substi
tutorum nõ pcederet legitimatio vt docent Alex n.º 17. Iaso. 92. et 134
in d. §. et qd si tantum Molina lib. 3. de hispanorum 1.º genijs. c. 3. n.º 5.
facit tx in. l. fin. §. sed qr C. coia de legatis. limitatr tz praedicta
sententia coit quam habet nõ ee necessariam citationem agnatorum
in d. legitimatione vt nõ pcedat si pater habeat filios le
gitimos et natos q ei sint successuri qr in eorum praeiudicium
nõ pot legitimari illegitimus nisi ei tentr et audiantr legi
timi vt in auth.º qq mod. nates efi. sui §. si qs g.º filios et in auth.ª
praeterea C. de natis lib. liberis et in. l. 12. tauri quae hodie e. 1. 10. tt.º
8. lib. 5. recop. et hoc duplici rae 1.ª qr praeiudicium legiti
morum quorum species succedendi minueretr ex legitimatione
arg. legis neque ei §. praeterea de adoptionib. 2.ª qr haec legi
timationis species inducta e. ad solatium eorum q carent pole
legitima vt aduertit Iaso n.º 303. in d. §. et qd si tantum
qd verum e. et pcedit nisi Principis de plenitudine potestatis
in praeiudicium legitimorum et eis nõ citatis legitimationem
concesserit viuo tz patre vt docet Alex in. l. ex facto n.º 24. de vul
gari costa in d. §. et qd si tantum. 2. p.º n.º 133. cum segq Molina
lib. 3. de 1. genijs. c. 2. n.º 4. Matienzo in d. l. 10. tt.º 8. lib. 5.
recop. gla. 1. n.º 15. et e. rao qr legitima filiorum e. de iu.º posi
tiuo quo ad quartam vt tradunt Bart in auth.º de haeredib.

et falcidia §. 1. Alex in l. qd et bonis §. 1. ad l. falci. Decius in l.
iura sanguinis de reg. iuris, nō tñ debet Princeps facile concedere
legitimationem in preiudicium legitimorum resoluit Costa
vbi s.a n.o 130. Vnde si in impetratione nō fiat mentio legiti
morum legitimatio vt surreptitia nō valebit, vt ex coi resoluit
Iaso in d. §. et qd itantum n.o 102. Costa vbi s.a n.o 132. Tiraquell.
in l. si vnquam cõ de reuocand. donatione largitus n.o 254. C. de reuocã
donat. Qd addendum ē. nō valere legitimationem in preiu-
dicium filiorum postea susceptorum nam licet sit dubia questio an
a natiuitate filiorum legitimorum reuocetur legitimatio antea
facta vt post Bart. n.o 3. disputant Ripa n.o 50. Alciato n.o
39. in d. l. ex facto. et vulgari Matienzo in d. l. 10. gla. 2.
n.o 3. hodie tñ ex ead. l. 10. approbatur opinio eorum qui tenent legiti
mationem in preiudicium postea susceptorum non valere

Q. casu quidam defendunt valere legitimationem etiam ag-
natis nō citatis et eis preiudicare cuius sententiae auctores sunt
Paulus in d. §. et qd si tantum in fine, Alex n.o 26. Socino 23.
et 9 mouentur duplici ratione: 1.a quia ante aditionem nō ē quesitum
ius heredi nec dicitur ee in bonis ius adeundi qd ei competit
in l. pretia rerum ad l. falci. et ideo Princeps potuit agnatis
et heredibus in iure quaerendo preiudicare ex tx in c. quia
per l. mitis hīr de rescriptis in 6. et in l. si ii q. §. quodam de pre
bendis lib. 6. 2.a ratio quia ius adeundi competit agnatis de iure
ciuili vt in l. obuenire de procuratoribus sig.e et Princeps potest au-
ferre ea que sunt de iure ciuili vt in c. proposuit de concessione
prebendae et in §. ide natura inst. de iur. nat. g. poterit con-
cedere legitimationem. Sed nihilominus contraria sententia
verior nempe Principem nō posse per legitimationem pre
iudicare agnatis in hereditate iam delata licet nondum adita

sit qd

sit qd post Ioan. And. resoluit Ant. de Ioselis in ttt.º de legitimatione tt.º de defectu legitimationis. n.º 20. Baldus cº. 103 nº. 59. lib. 2. Sarmiento lib. 1 selectarum c. 8. n.º 10 — Proqua senia 1º. facit nam ius adeundi hereditatem delatam e ius certum e considerabile adeo vt inbonis nris sit e ad nos ptinere recte dicatr qd pbatr 1.º nam si amittatr conceditr restitutio minori aduersus amissum ius adeundi vt in l. qdsi minor §. Scebola de minoribus. 2.º qr p prescriptionem amittitr vt in l. licet de iure deliberandi id no pot amitti nisi esset in bonis nris arg.º l. nulla C. de iure et legit. heredibus e in l. licet ff. de probat. oblig. 3.º pbatr qr hoc ius adeundi qdom transmittitr ad heredes vt in l. cum antiquioribus C. de iur. deliberandi e in l. vnica C. de his q ante apertas tabulas. 4º. qr e estimabile vt pbatr in l. in de Nezatius ff ad l. aquil. e in §. illud instº. eod. tt.º 5.º qr qdom e venale hoc ius adeundi vt pbatr in l. filiam quem in potestate §. id cum ex heredatio ff. de bonor. poss.º 2.ª tabulas que senia e vera e procedit preterquam si a patre fuisset filius institutus nec dictio.º si fuerit legitimatus a Principe que institutio valida e. arg. tx in l. in tempus ff. de hered. insti. quo casu etiam agnatis no citadis valebit legitimatio vt in auth.ª itam siue C. de natis liberis resoluit latissime Matienzo in d. l. 10 tt.º 8 lib. 5 glo. 1. n.º 19. Neque obstant fundamenta contrarie opinionis e 1.º no obstat tx in d. l. patria rem ad l. falci. qd no sp̄ tr ius adeundi no ee inbonis nris id qd no reddit nos locupletiores antequam adeamus qr cum oe vtilitas huius iuris e ex aditione resultet no possumus videri locupletiores ee antequam adeamus cum adhuc incertum sit an adituri simus siquidem possent multa accidere que im-

pedirent aditionem et qualis hereditas posset esse damnosa l. si heredi 32 ff. mandati vnde quia ius adeundi in bonis nihil sit tamen cum ante aditionem sit certum an ex ea vtilitas aliqua resultare debeat non reddit nos interim locupletiores. 2º non obstat tx in c. quia de rescrip. lib. 6 cum alijs supra adductis quia iura ibi loquuntur in reuocatione priui legij Principis facta re integra quia Princeps pot re integra illud reuocare vt in c. clericus in fine de immunitate ecclesiarum lib. 6. docet glosa in reg. docet lib. 6. quam sequuntur scribentes refert ab Ant.º Gabriele tit.º de iure quesito non tolendo relatis 7. fol. lib. 3 variarum c. 6. n.º 1. secus tamen in iure succedendi quod fit agnatis vel heredibus de iure comuni ex legis dispositione quia illud difficilius auferunt arg. tx in l. eiusdem militis § militia militum de militari testamento facit reg. tx in l. nihi tam naturale ff. de reg. iuris et ita respondetur ad l. lege obuenire iuncto § id est naturalia. 3º vero casu omnes resoluunt non posse praeiudicari agnatis per legitimationem vt docent Alex. n.º 25. Imerinus col. pen. et Socinus n.º 24. in d. § et quod si tantum et alij relati a Matienzo in l. 10. tit.º 8. lib. 5. recop. glosa 1. n.º 20. quia dominium rerum hereditariarum sola aditione acquiritur vt in l. cum heredes ff. de acq. poss. quod a Principe auferri non pot glosa fin. in l. fin. C. si 3.º iuri vel vtilit. publi. late Bernardus Diaz reg.ª 29. Ant. Gabriel l. vbi supra conclus.º 1. et haec sentia est vera quia contrariam defendat cum alijs ase citatis subtilis Castra in d. § et quod si tantum 2 p.º n.º 179. cum seqq. quorum arg.m non obstat neque quod dominium acquisitum sola aditione sit ciuile vt docet glosa per hoc ciuitas in l. 1. de acq. rerum dominio et per consequens a Principe toli possit vt in d. § id est naturalia inst. de iure nati quia respondeo quod hic modus acquirendi dominium per aditionem hereditatis sit

de iure

de iure ciuili tz dominium ipsum e. de iur. nati vt in l. ex hoc
iur. ff. de iust. et iur. vbi Bart. nº 5 et ideo Principes tolino
pot vt late expliat Pinelus in Vª C. de rescin. vend. 1. p. c.
2. p totum Sarmiento lib. 1. selectar. c. 8. quo fit vt q do plenis
sime e. acquitum ius venientib. ab intestato q nō solum
adierunt hereditatem id fuit eis apprehensa bonor. possessio
et rer. hereditariar. sine controuersia concludunt dd. nō posse
eisdem agnatis preiudicari p legitimationem Principis
vt resoluunt Alex. nº 24. Socinus nº 28. in d. §. et quia
tum et Ib. Couar. 2. p. nº 134. Quib. presuppositis nō obstant
iura adducta in arg. q respª. immo tx nō fuisse necessari
am citationem q legitimatio petebatr ab ipso Rege fran
cia patre illegitimor. quo casu nō e necessaria citatio
vt resolui s. in 2º membro distinctionis alias autem ne
cessario deberet interuenire vt in d. iuribus. Nec obstat
qd Princeps etiam consentiente eo cuius interest concedere so
let restitutionem natalium vt pbatr in ead. l. 2. et pen. ff.
de natalib. restituen. q vt ex eisdem iuribus constat illud
nō semp p mittitr id ex magna ca. quem concernat publi
cam vtilitatem vt exemplo l. 2. et 3. C. qq ex cau. serui
p premio libertatem meruerunt Pinelus in Vª C. de res
cindenda 1. p. c. 2. nº 8. et 11. q constitutissimum e. in iure
Principem ex iusta ca. posse auferre ius alteri quesitum
dato bono cambio vt resoluunt Ant. Gabriel vbi s. conclus.
2. Matienzo in l. 6. tt. 10. lib. 5. recop. gla. 1. nº 7. cum segq.
Non obstat. Vltm. argm. q imprimis respª. in d. c. cum haberet
de eo q duxit in matrimonium nō pbari spurios eē alendos
a parentibus suis siquidem illi filij nati post obitum l. oxo
ris et sic nō fuerunt spurij vt testatr Ioan. Igneus in

repetione legis necessarias §. nõ alias 2. p.ª n.º 147. ff. ad Sila nianum & Gabriel. Paleotus de notis & spurijs filijs c. 46. n.º 4. id hic intellectus rejicitr. 1.º qr ex tx in d. c. cum haberet nõ cstat quo temp.e filij fuissent nati an viua vl defuncta 1.ª vxore, qr viuente 1.ª vxore ccubinam habuit illamque postea vxorem duxit nec cstat an filius alijs fuerit natus ex copula habita viuente 1.ª vxore, qd si genitus fuerit ea viuente inter hunc & reliquos filios tx ille nullam cstituit differentiam vt bene aduertit Lara de Cordoua in l. si qua liberis § idem rescripsit n.º 13. de liberis agnoscen. 2.º improbatr qr coitus ille erat punibilis vt ex illo tx colligitr & ex c. si qs viuente 31. q. 1. Quare alij respondent tx. in d. c. cum haberet pcedere in spurijs simpliciter tx 2.º n.um in nefarijs & incestuosis vt docent Baldus in auth.ca ex cplexu C. de incestis nuptijs Palacios Rubios in l. 9. tauri n.º 80. id hic intellectus rejicitr qr verum nõ e tx. in d. c. cum haberet intelligi solum de spurijs simpliciter. de oib. speciebus spurior. vt optime aduertit Fortunius Garcia de vlt. fine illatione 7. & coit. f.r resoluenda. Ijs e alijs pretermissis e. verior resolutio, qd tx in d. c. cum haberet pcedit de iure canonico qd fundatr in natli eqtate ad cncedenda alimenta spurijs etm ex incestuoso vl nefario coitu natis ne tales filij fame pereant nam iure ciuili attho debet hominem pereuntum cseruari & ali ne pereat glã fin. in d. c. cum haberet & b. k. 56. n.º 5. & coit Ant. Gom. in l. 9. tauri n.º 37. Dueñas reg.ª 367. lib. 2. p.ª de sponsalib. c. 8. § 6. Roxas de successionib. ab intestato c. 11. Matienzo in l. 2. tit. 8. lib. 5. recop. gla 1. n.º 1. & 2. tx autem non pcedit attento iure ciuili qd negabat alimenta filijs spurijs

vt in auth.ca

vt in auth. qq mod. nati efi. sui §. pen. et in auth.ca ex complexu
C. de incestis nuptijs et in auth.ca licet ad finem C. de natulibus liberis
et in l. 5. tt.o 17. p.a 4. et in l. 10. tt.o 4. lib. 3. fori ——————
Sed imprimis 1.m intellectum istum obstare videtur tenor decretalis
que probat leges ciuiles prohibentes alimenta prestari filijs spurijs
id resp.o te nimis no approbare d. leges ciuiles, quo ad alimentorum
denegationem sed solum facit mentionem earundem legum
ad probandum quanto odio ius ciuile prosequeretur spurios ——————
2.o obstare videtur 2.m com intellectum qd filiorum educatio de
iure nati vt in. l. 1. §. ius nate. de iust.a et iur.e et §. ius nate inst.a
de iur.e nati et in c. ius nate. 1.a d. et in. l. 2. tt.o 1. p.a 1. et in. l. 2. tt.o
19. p.a 4. tt., mouimiento natural etc.a, sed leges ciuiles non
possunt derogare iuri nati vt probatur in §. sed et natia inst.a
de iur.e nati et in. l. iura sanguinis ff. de reg. iuris et in c. sut
quidam 25. q.e 1. g.o no potuerunt denegare alimenta spurijs
maxime cum natura sit com. legitimis et spurijs vt in. l. cos
accusare §. oibus de accusationibus et in. l. qrgs C. ad. iul. maies.
qe resp.o qd illud qd dicitur alimenta deberi de iur.e nati spurijs
no debet intelligi necessitate alendi sed de distinctu quodam
quo dei etiam bruti mouentur ad alendos filios vt colligitur ex
d. c. ius nate. tt., instinctu natura, et ex. l. siqs a liberis.
§. 1. tt., cum ex equitate hec res descendat charitateque
sanguinis, de liberis agnos. et in d. l. 2. tt.o 19. p.a 4. et in. l.
1. eod. tt.o et p.a ca. cm ius illud nate suasiuum seu negatiuum
qd pot. p ius positiuum mutari vt late resoluit Nauar,
in c. ita quorumdam de iudeis in declaratione glo. fin. tt.
in reg.a peccatum 2. p.e §. 11. n.o 3. postea vero ius ciuile re
duxit ad necessitatem hoc factum alendi filios vt in. l. si
qs a liberis et in. l. no quemadmodum de liberis agnoscendis.

et in. l. 1. et per totum C. de alendis liberis Decius. n.º 3. Cagnolus n.º 6. in d. l. iura sanguinis Ant. Gom. vbi s.º Tellus in. l. 10. tauri n.º 4. sed hæc necessitas nõ fuit a iure ciuili introducta respectu spuriorum vt constat ex d. auth.ª ex complexu cum alijs s.ª citatis Cæterum ex rationibus s.ª adductis ius munus canonicum ad necesitatem reduxit factum illum alendi filios spurios vt in. d. c. cum haberet cuius decissionẽ solum habet locum in terris ecclesiæ verumetiam in terris Imperij et in alijs Regnis quia sequitur naturalem æquitatem gla. fin. in d. c. cum haberet et ibi Card. et Butrius n.º 11. Abb. n.º 9. ibi. Molineus in additionib. ad Alex cons.º 74. vol. 3. litera. B. Palacios Rubios in. c. per vestras notabili. 3. §. 9. n.º 14. et infiniti relati et sequutur Matienzo in. l. 2. tit.º 2. lib. 5. gla. 1. n.º 3. et a Tara de Cordoua in d. l. si quis a liberis. §. idem scripsit n.º 27. quam sententiam esse veram quamquam contradicant Imola in. l. Lucius Titius §. in testamento in fine de leg. 1.º felinus in. c. ecclesia n.º 43. de constitutionibus et alij relati a Matienzo vbi s.ª n.º 4. et quantum sit asignandum filijs spurijs pro alimentis declarant DD. post Tx. ibi. in. l. 10. tauri quæ est lex 2. tit.º 2. lib. 5. recop. Cob. 2. p.º de sponsalibus. c. 2. §. 6. n.º 7. cum seqq. Palacios Rubios in repetitione c. per vestras. 3. notabili. §. 24. n.º 7. Rosas in epitome successionum. c. 21. n.º 17. Matienzo in d. l. 2. gla. 1. numero. 5. cum seqq. ——— ~ ———

~ Additio in rationem decidendi huius Tx ~

In declaratione legitimationis dispensatiuam ad probandam legitimationem concessam spurijs veram esse. adduximus inter alia fundamenta, quod differentia legitimitatis et illegitimitatis nõ est de iure naturali sed de iure positiuo tantum postea rectius consideranti mihi visum fuit contrariam sententiam

veriorem

veriorem ee', nempe etiam iud. nati ee' habilem dictam dif
ferentiam ut colligitr ex traditis p Cob. 2. p.e de sponsa
libus c. 8. § 8. n.o 4. col. 7. illius numeri in fine cum seq. &
colligitr ex Octauiano dec.e Pedemontana. 129. n.o 11.
cum seqq. Quam hic absoluitr arg.o dtx ——————

~ Ad. tx. in c. extenore. 14. ~

Materia huius tx declarauimus in c. 2. i.o isto titulo.

~ Ad. tx. in c. Gaudemus. fin. ~

Conclusio

Filij nati ex matrim.o contracto ab infidelibus in 2.o vl 3.o
gradu iudicantr legitimi quis conuertantr ad chatolicam
fidem ad idem facit tx in c. de infidelibus de consang. & affi.
& in c. gaudemus & in c. fin de diuortijs & in l. 2. tt.o 6. p.a 4.
Sed imprimis p rat. dubitandi sic arg.r filij isti de iure coi sunt le
gitimi vt pbatr in d. c. de infidelibus & in d. c. gaudemus sed
non tx prasupponit no ee legitimos nisi mediante dispensa
tione ponderando verbum, volumus, qd importat gratiam et iu
nouum vt docet glo in clem. 1. v.bo volumus de off.o vicarij q
non procedit tx iste —————— ~ ——————

2.o sic arg.o etiam filij nati ex matrim.o contracto ab infidelib. in 1.o
gradu iudicantr legitimi ex tx in c. fin de diuortijs ig no
solum nati ex matrim.o contracto in 2.o vl 3.o gradu erunt legi
timi sed nati ex contractu in 1.o gradu ———— ~ ————

Qa no obst. vera e' decisio huius tx cuius rno decidendi e'
pt ideo ee' legitimos istos filios qa parentes no ligabuntur
legibus canonicis x.o illud Pauli 1.o corinthios c. 5., qd e' mad
nos de hisque foris sunt iudicare, qd refertr in c. gaudem,
de diuortijs cui rat obstare videtr qd cum iudei viuant legi
bus veteris testamenti vbi e' phibitus 2.us gradus lingoin-

equalis ut probatur in Leuitico c. 18. b. turpitudinem sororis patris tui nodis cooperies etc.ª videbatur hoc matrimonium esse secundum legem esse nullum quare verior ratio decidendi videtur illa quam asignatur in nostro tex. nempe propter priuatam vtilitatem pro iudicari legitimos istos filios et substineri hec matrimonia ne infideles retrahantur a proposito suo tendi ad catholicam fidem propter periculum amittendi coniuges et illegitimitatis filiorum. Non obstat 1.m arg.m cuius occasione tex. noster habet duas lecturas vt colligitur ex glossa et doctoribus hic. 1.ª lectura est filios istos susceptos ab illis qui ex Mosaica lege repudiatis primis vxoribus et eis viuentibus 2.ª matrimonia contraxerunt quo casu probibus, volumus, stat proprie. cum huiusmodi matrimonia sint nulla vt in c. gaudem, de diuortijs etc. attenta l. diuina cuius ignorantia non excusat vt probatur in c. quae ea. 38. d.e et sic fuit necessaria indulgentia et dispensatio huius tex. quam glossa lecturam sequuntur Ioan. And. Card. et Butrius n.º 5. Alex. de Neuo n.º fin. hic id hec lectura et intellectus tanquam diuinatorius reijcitur quare Hostien. Ancar. Abb. n.º 4. et 5. Prepositus n.º fin. hic defendunt veriorem lecturam esse nunc tex. loqui et procedere in filijs natis ex matrim.º contractu in gradibus l. canonica prohibitis quem intellectum et lecturam sequitur Cob. 2. p. de sponsalibus c. 8. §. 1. n.º 1. id non respondent sufficienter ad tex. nunc b. volumus, quare sub censura ecclesie crederent diuino tolerari hec matrimonia per dispensationem quia saltim quando contrahuntur in 2.º adest prohibitio legis veteris ex d. authoritate Leuitici c. 18. et ideo tenet ergo quod illa matrimonia sunt valida secundum opinionem contrahentium quasi dicat secus esse secundum eorum leges et ideo fuit necessaria dispensatio etc. Non obstat tex. in d. c. de infidelibus

UVA.BHSC

fidelibus qr soluz loqtr & infidelibus q otraxeruntin gradibus l. canonica phiuitis. 2º nō obstat tx in d. c. gaudem, qr loqtr in 2º gradu nō phiuito l. veteri qualis ē. secundq gradus lineq equalis vt b. videtr aduertere gta. 1. & Despositus h. primo notabili ——— ∞ ———

Non obstat. 2m argm qr respº qd. lege Masaica pmissu erat fratri otrahere cuz vxore fratris premortui quz sine ple decesserat ad suscitanduz semen defuncti vt habetr in d. c. sin de diuortijs & in. c. olim. 3. qe. 1. & in deuteronomio. c. 25. vnde cuz hoc matrimoniuz esset validuz l. Mosaica miruz nō ē si in illo defendant infideles q ouertuntr ad catholicaz fidez. Neqz huic solutioni obstat tx ille b. ocedimus duz videtr inuare illa matrimonia substineri ex ocessione Papæ qr pretermissis solutionibus Parisij c. 63. vol. 4. nº. 275. & Cob. 2. pt. de sponsalibus c. 6. §. w. nº. 3. verius respº. qd epus Libonienseis cui dirigitr illa decretalis epistola nolebat recipere ad fidez catholicaz infideles q cuz relictis fratruus otraxerant matrimonia vt ostat ex integra illi, tx relata ab. Antº Agustino collectione. 3. decretaliuz lib. 4. tt. 14 c. 3. & sic pbu illud, ocedimus, & quo in illo tx debet intelligi respectu phiuitionis ex- pirceps nō qd importet dispēsationes vt. b. intelligebant gta & dd. qq finitr tx & titulus ad Honorez & gloriam Dei:

Año Dni. 1593
c. Dº Gallegos.

BIBLIOTECA D... VALLADOLID

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

UVA.BHSC

1129998U897

1129998U897

2259997U794

2519975U588

4839997U176

Ł 18697-820352

93

UVA.BHSC